

Stichting Zeeland Tolvrij
van Gistellelaan 16
4571 EK AXEL

Onderwerp
Besluit Woo-verzoek Stichting Zeeland
Tolvrij d.d. 7 juni 2024

Zaaknummer
468371 / 539585

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 15 oktober 2024

Geachte mevrouw en geachte heer

Op 7 juni 2024 heeft u Provincie Zeeland gevraagd om informatie. Wij hebben de ontvangst van uw verzoek op 19 juni 2024 bevestigd. Vervolgens is er meerdere malen contact met u geweest. Uiteindelijk hebben wij u op 4 oktober 2024 aangegeven om, in afwijking van de in de Woo genoemde beslistermijn, op 15 oktober 2024 een besluit te nemen. In deze brief geven we uitleg over dit besluit.

Uw verzoek

Met een beroep op artikel 4.1. Woo vraagt u het volgende:

“In het kader van het tolvrij maken van de Westerschelde tunnel verzoek ik u mij alle informatie/documenten, op welke gegevensdragers deze zich dan ook bevinden waaronder ook fax- en sms-berichten, met betrekking tot de wijze van beëindiging van de rijksbijdrage aan de exploitatie van de (thans voormalige) veerdiensten van de PDS in Zeeland (die de oversteek verzorgden van Breskens naar Vlissingen, van Terneuzen naar Hoedekenskerke en van Perkpolder naar Kruiningen) tot 2003 te verstrekken.

Tevens alle documenten, papier of digitaal, op elke gegevensdragers deze zich ook bevinden waaronder ook fax- en sms-berichten, met betrekking tot de voorbereiding van de aandelenoverdracht in 2009 van het Rijk aan de Provincie Zeeland alsook de ter zake tussen deze partijen gesloten Overeenkomst Westerscheldetunnel.

Tevens alle documenten, papier of digitaal, op elke gegevensdragers deze zich ook bevinden waaronder ook fax- en sms-berichten, met betrekking tot de voorbereiding en totstandkoming van de overeenkomst tussen de Provincie en NV Westerscheldetunnel in 2010, waarin de afkoop van de exploitatiebijdrage (PDS veerboten) en de uitkering van de aanwezige agioreserve is overgekomen.”

Wij hebben documenten gevonden die over het onderwerp van uw Woo-verzoek gaan en hebben besloten de informatie (deels) openbaar te maken.

Naast hetgeen u vraagt op basis van de Woo, heeft u ook een twaalfal vragen gesteld. De Woo richt zich specifiek op het verstrekken van documentatie en/of informatie die bij een overheidsinstantie aanwezig is. Het beantwoorden van inhoudelijke vragen of het geven van uitleg valt dan formeel ook buiten de reikwijdte van uw Woo-verzoek. Hierdoor zal in dit besluit niet worden ingegaan op de door u gestelde twaalf vragen, maar dit zal gebeuren door middel van een aparte reactie (losgekoppeld van dit Woo-verzoek). Daarbij gaan wij in onze reactie op uw vragen in - op basis van de verstrekte documentatie of reeds openbaar gemaakte stukken -, die binnen de directe betrokkenheid of verantwoordelijkheid van de Provincie Zeeland liggen.

We willen u nog over het volgende informeren:

Uw verzoek heeft betrekking op documenten uit een periode die geruime tijd in het verleden ligt.

Tevens kent uw verzoek een brede reikwijdte. Het opzoeken en beoordelen van de benodigde documentatie heeft daardoor ook geruime tijd in beslag genomen, ook qua inzet van ambtelijke uren.

Inventarisatie

We hebben binnen de systemen van Gedeputeerde Staten gezocht naar documenten die over het onderwerp van uw Woo-verzoek gaan. Hierbij zijn de volgende zoektermijnen gebruikt:

Rijksbijdrage, exploitatie veerdiensten, exploitatie PSD, Exploitatie Provinciale Stoombootdienst, aandelenoverdracht Westerscheldetunnel, overdracht Westerscheldetunnel, aandelenoverdracht WST, Overdracht WST, ministerie van financiën, overeenkomst Westerscheldetunnel, Exploitatiebijdrage Westerscheldetunnel, afkoop exploitatiebijdrage, overeenkomst Westerscheldetunnel

Er is gezocht in de tijdrange tussen 1999 en 2011. In de bijlage bij deze brief treft u een inventarislijst aan waarin de door ons gevonden documenten zijn opgenomen.

Overwegingen

De door ons gevonden documenten zijn beoordeeld of deze openbaar gemaakt kunnen worden. We hebben het algemeen belang van openbaarheid van informatie afgewogen tegen de belangen die in de artikelen 5.1 en 5.2 van de Woo staan. Bij deze beoordeling is gekeken of een van deze belangen zwaarder weegt dan openbaarheid.

Grenzen aan openbaarheid

We maken de documenten (voor een deel) openbaar. We hebben daarbij ook informatie onleesbaar gemaakt, omdat die informatie valt onder een/een aantal uitzonderingsgrond(en) uit hoofdstuk 5 van de Woo.

De uitzonderingsgronden leggen wij hieronder verder uit. De informatie die onder een uitzonderingsgrond valt, is onleesbaar gemaakt en is in de documenten aangeduid met een letter.

Persoonlijke levenssfeer (artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo)

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo blijft verstrekking van informatie achterwege wanneer het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van personen zwaarwegender is dan het belang van informatieverstrekking. Een dergelijk belang is aan de orde wanneer documenten gegevens zoals namen, maar ook meer indirecte gegevens bevatten waarmee de identiteit van de betrokken personen achterhaald kan worden.

In de documenten zijn namen en andere persoonsgegevens aangetroffen. Openbaarmaking hiervan dient geen redelijk doel en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen weegt in dit verband zwaarder. Dit is anders als het personen betreft die naar de aard van hun functie in de openbaarheid treden of indien sprake is van een anderszins publiek persoon.

Voornoemde beoordeling wordt tot uitdrukking gebracht in de door ons gevonden documenten door bij weglakking de volgende code op te nemen: J.

Informatie van derde(n)

Op 22 augustus 2024 hebben wij u middels een brief kenbaar gemaakt dat uw verzoek informatie van derden bevat. Als gevolg hiervan zijn deze derden in de gelegenheid gesteld voor het geven van zienswijze(n). Wij zijn niet verantwoordelijk voor de juistheid of volledigheid van deze informatie. Dit staat in artikel 2.4, vierde lid, van de Woo.

Openbaarmaking

Dit besluit en de openbaar gemaakte documenten plaatsen wij geanonimiseerd (zonder persoonsgegevens) op www.zeeland.nl/loket/woo-verzoek.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge,
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken,
Secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.

Bijlage 1: Inventarislijst met bijbehorende gevonden documenten

Bezwaar

Belanghebbenden kunnen schriftelijk bezwaar maken tegen dit besluit bij:
Gedeputeerde Staten van Zeeland, t.a.v. de secretaris van de commissie voor bezwaarschriften,
Postbus 6001, 4330 LA Middelburg.

In het bezwaarschrift neemt u ten minste op uw naam en adres, de dagtekening van het bezwaarschrift, tegen welk besluit u bezwaar maakt en waarom. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend.

U moet het bezwaarschrift indienen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending. Overschrijding van de inzendtermijn kan ertoe leiden dat met uw bezwaren geen rekening wordt gehouden.

Als u overweegt bezwaar te maken, kunt u meer informatie vinden op <https://www.zeeland.nl/bezwaar-maken>.

Wij wijzen u erop dat het bezwaar niet de werking van het besluit schorst. U kunt een verzoek doen tot het treffen van een voorlopige voorziening. U richt het verzoek aan de voorzieningenrechter van de rechtbank Zeeland-West-Brabant, locatie Breda, team bestuursrecht, Postbus 90006, 4800 PA Breda. Voor de behandeling van het verzoek is griffierecht verschuldigd.

Documenten	Uitzonderingsgrond
08004334.pdf Brief GS aan Ps - 20080212 - toelichting stand van zaken bod WST (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
08015348.pdf - 20080520 - Nota GS overleg overname WST (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
08017000.pdf - 20080617 - PS voorstel - Bod op aandelen N.V. WST (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
08017007.pdf 20080617 - Aanbiedingsbrief PS Statenvoorstel bod op aandelen N.V. WST (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
08033148.pdf - 20080000 - Standpunt minister financiën in verkoop aandelen N.V. WST (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
09014068.pdf - 20090319 - Deloitte - advies overname aandelen Staat in N.V. WST t.b.v. bekostiging KKS (1) (Geanonimiseerd) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
09018181.pdf - 20090507 - Brief aan WST instemmen met Overeenkomst Afkoop Exploitatiebijdrage (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
09018622.pdf - 20080512 - Nota GS dg goedkeuring begrotingswijziging transactie WST - KKS (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
09018628.pdf - 20080512 - Statenvoorstel Goedkeuring begrotingswijziging transactie WST - KKS (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
09019817.pdf - 20090518 - Aanbieden Statenvoorstel begrotingswijziging transactie WST - KKS (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
10008322.pdf - 20090129 - Deloitte - kopie gevoerde correspondentie terugbetaling agio aan provincie Zeeland (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
10012160.pdf - 20100518 - Machtiging ondertekening overeenkomst afkoop exploitatiebijdrage N.V. Westerscheldetunnel (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
10015835.pdf - 20100416 - Deloitte - kopie gevoerde correspondentie (1) (Geanonimiseerd) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
10020428.pdf - 20100604 - Overeenkomst Afkoop Exploitatiebijdrage 4 juni 2010 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20010424 - GS brief Min I_V - i_v011462 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20010719 - Min I_V - i_v012689 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20041130 - Inv.nr. 6976 -.PDF (Westerscheldetunnel - aandeelhoudersovereenkomst(1)) (geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)

20070123 - GS Brief MIN FIN - IV0700334 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20070209 - GS Brief MIN I_W - IV0700844 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20070213 - MIN FIN - IV0700950 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20070219 - MIN I_W - IV0701050 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20071030 - GS nota - STA0704239 (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20071213 - GS Brief Min Fin - STA0704970 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20080212 - GS Brief PS - 08004334 (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20080212 - GS Nota PS - 08004351 (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20080215 - Brief WST - 08004492 (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20080520 - GS Nota - 08015348 (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
20081209 - GS brief PS - 08035626 (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
Cijfermatige bijlage transactie voor PS	In zijn geheel openbaar
Concept presentatie mbt overname aandelen wst dd070807 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
Dossier I_V3172007 Financieringsmogelijkheden ter realisatie kanaalkruising Sluiskil (KKS) (2) (geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
Financiering overname WST door Provincie Zeeland dd211108 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
GSOvername aandelen WST (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
Inv.nr. 10016.pdf Projectplan inzake org. fin. en expl. WOV (geanonimiseerd) (1).pdf 3	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
Inv.nr. 9197-.pdf Overeenkomst tussen de Staat der Nederlanden en provincie Zeeland (1) (geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
Rapport Rebel groep STA0703235 (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
STA0704767.pdf - 21022007 Bridgecraft - Resultaten onderzoek financiering Kanaalkruising Sluiskil (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
STA0704970.pdf - 20091213 - GS-brief dg - bod op aandelen N.V. WST (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
Statenvoorstel WOV (1) (Geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
Tabel RBG overname per 1 januari 2009 resp 1 juli 2009	In zijn geheel openbaar

Veertunnel Inv.nr. 10105.pdf eindrapport Publieke inanciering - exploitatie WOV dec. 1993 (geanonimiseerd)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)
Inv.nr. 7176-.pdf Overleg met minister VenW m.b.t. vaste rijksbijdrage voor de Westerscheldeveren (1)	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1, lid 2e Woo)

Financiering overname WST

RebelGroup Advisory Nederland

NB. De hierin opgenomen financieringsstructuur is nog onderdeel van besluitvorming bij de Provincie Zeeland en WST nv en kan mogelijk wijzigen als gevolg hiervan!

'We don't see things as they are.
We see them as we are'

Anaïs Nin

Rebel

- De Provincie Zeeland (PZL) wenst de overname van de aandelen van de Staat in WST nv voor een groot deel te financieren uit de opbrengsten van de afkoop van de exploitatiebijdrage. Dit vormde een belangrijke pijler van het bod van vorig jaar december.
- In beginsel zou de afkoopsom van de exploitatiebijdrage binnenkomen bij WST nv. Zij heeft echter geen direct doel voor de aanwending van de afkoopsom anders dan het uitkeren daarvan via de vrij uitkeerbare reserves, in hoofdzaak de agioreserve op de balans.
- De vrij uitkeerbare reserves zijn echter kleiner van omvang dan de binnenkomende afkoopsom, waardoor er een substantieel bedrag (orde grootte EUR 300 miljoen) aan liquide middelen binnen WST nv zou blijven 'hangen'.
- Wegens juridische beperkingen mag WST nv deze liquide middelen niet uitlenen aan PZL ter financiering van de overname van de aandelen.

Afwikkeling van exploitatiebijdrage in twee stappen

SLIDE 3

- De onbenutte liquiditeit binnen WST nv leveren een suboptimale situatie op:
 - PZL wenst haar te benutten voor de financiering van de overname
 - Het geld is economisch weinig productief omdat een realistisch investeringsdoel niet voorhanden is.
- PZL stelt daarom voor de afkoop van de exploitatiebijdrage om te zetten in een overname van de exploitatiebijdrage verplichtingen van MinV&W door PZL. Dit onder dezelfde condities als de afkoop aan WST nv.
- Deze overname van de verplichting stelt PZL in staat om in overleg met WST nv te bezien in hoeverre de exploitatiebijdrage een voorwaarde is voor een rendabele exploitatie van de WST.
- Op basis van deze voorwaarden kan de ideale omvang van de afkoopsom worden bepaald waarbij er geen niet-productieve liquiditeiten in WST nv blijven.

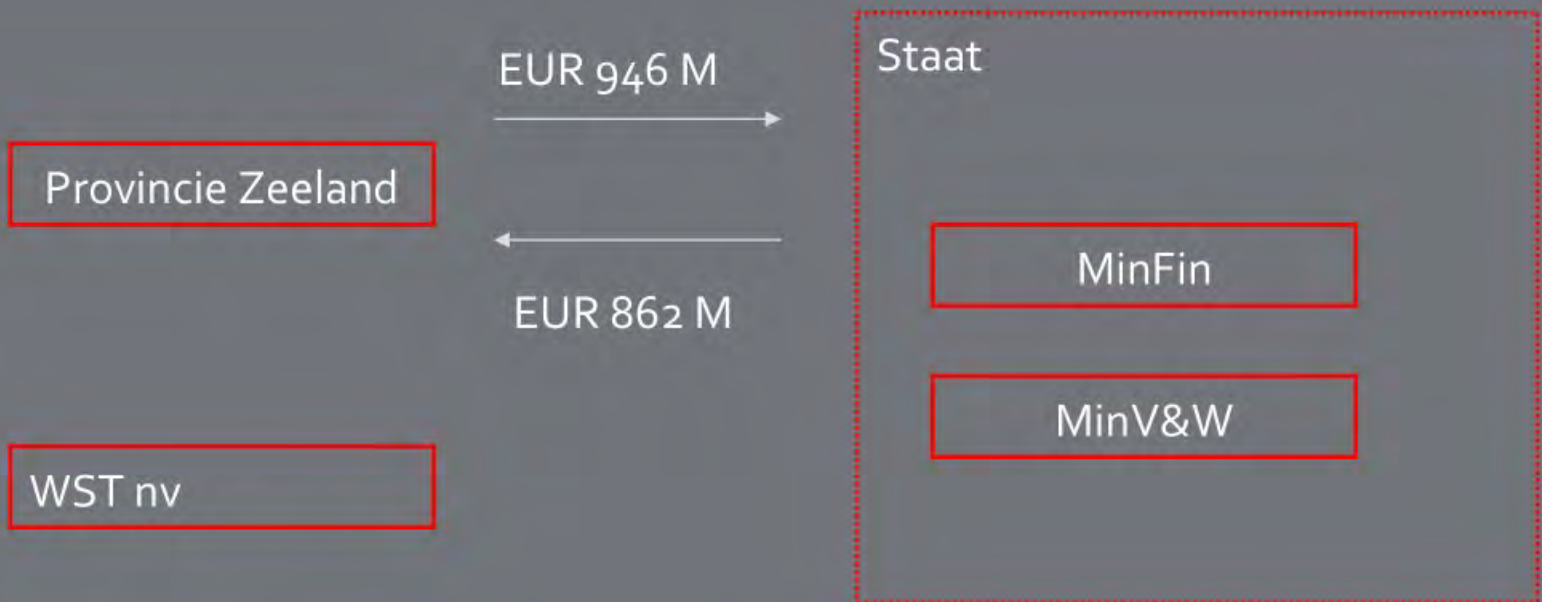
Overwegingen voor afwikkelen exploitatiebijdrage

SLIDE 4

- De primaire overweging om de exploitatiebijdrage af te bouwen c.q. af te kopen is om te komen tot een situatie waarin er niet jaarlijks geld 'rondgepompt' wordt tussen overheden en WST nv. Dat wil zeggen, de situatie te beëindigen waarin de uitbetaling van de exploitatiebijdrage gevolgd wordt door een agio-uitkering van vrijwel dezelfde omvang.
- Het beëindigen van deze wederzijdse samenhangende financiële stromen leidt ertoe dat WST nv als onafhankelijke financiële entiteit kan gaan opereren en voor haar resultaat niet meer afhankelijk is van de ontwikkeling van de exploitatiebijdrage.
- Subsidiair kan door het afbouwen c.q. afkopen van de exploitatiebijdrage een stuk van het overrendement reeds nu uitgekeerd en aangewend worden voor de bekostiging van de Kanaalkruising Sluiskil.

A Stap 1

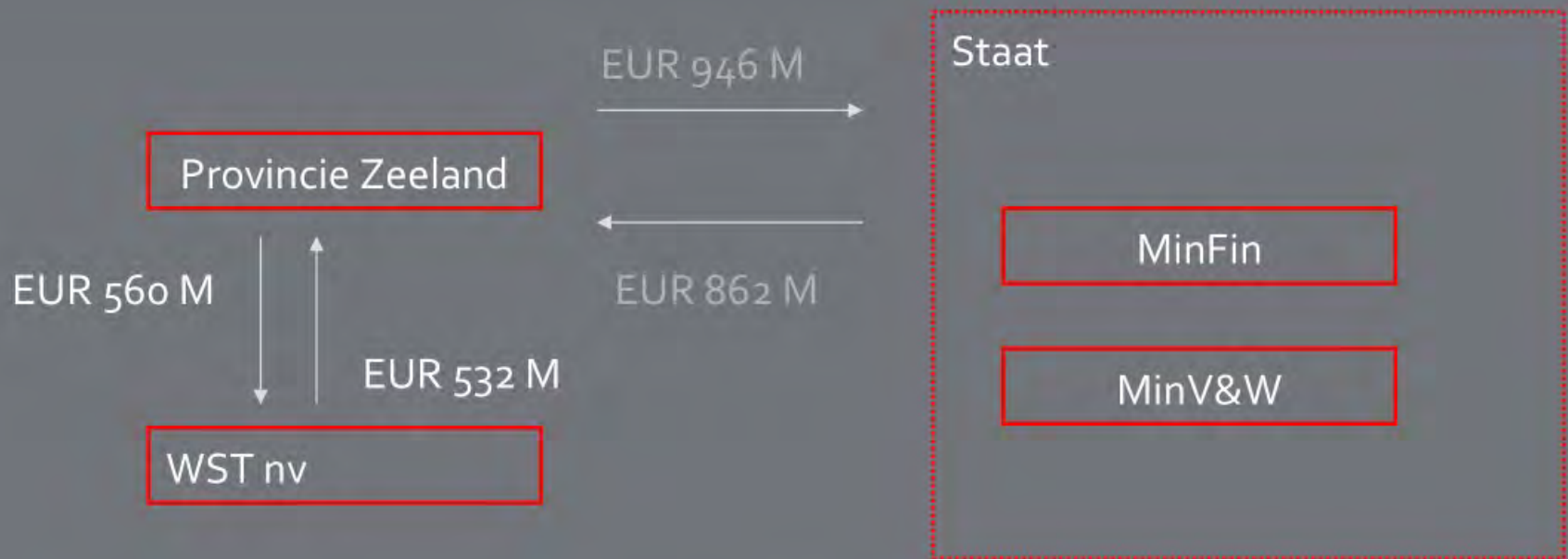
SLIDE 5

- PZL betaalt EUR 946 M aan de Staat i.c. MinFin, voor overname van de aandelen
- MinV&W (of MinFin) betaalt EUR 862 M aan PZL voor overname verplichting exploitatiebijdrage
- PZL financiert het resterend bedrag a EUR 84 M uit eigen middelen

Stap 2

SLIDE 6

- PZL koopt de exploitatiebijdrage (incl haar eigen deel) af tegen een vergoeding van EUR 532 M plus EUR 28 M.
- WST nv keert het agio van EUR 532 M uit en stopt EUR 28 M in de kasreserves ter dekking van toekomstige investeringen of onderhoudstegenvallers.
- De netto financieringsbehoefte voor PZL bedraagt EUR 28 M, wat uit eigen middelen kan worden gefinancierd.

- Het verschil tussen de afkoopsom die PZL betaalt aan WST nv en het bedrag dat PZL ontvangt van MinV&W ter overname van de verplichting (plus haar eigen huidige verplichting) representeert het naar voren halen van toekomstige waarde cq dividenden.
- Dit mag alleen onder de voorwaarde dat hierdoor de financiële robuustheid van WST nv niet wordt aangetast, dit uitgedrukt in
 - Een positief resultaat voor de komende 25 jaar.
 - Voldoende liquide middelen om investeringen of tegenvallers op te vangen.
- Deze waarde wordt ingezet voor:
 - Realisatie van KKS
 - Financiering van de overname en daardoor afzien van toekomstige dividenden

A Implicaties voor WST nv

SLIDE 8

De getallen hieronder zijn louter indicatief en zullen in definitieve vorm door WST nv worden overlegd.

- Op de balans van WST nv verdwijnt de agioreserve. Daarvoor terug komt de post *Vooruitontvangen Exploitatiebijdrage*. Het verschil tussen afkoopsom en agioreserve (EUR 28 M) wordt toegevoegd aan de kasreserve.
- In de resultatenrekening verdwijnt de exploitatiebijdrage. In plaats daarvan valt jaarlijks een deel van de *vooruitontvangen exploitatiebijdrage* vrij.

activa		passiva	
Vaste activa	628	Aandelenkapitaal	76
Werkkapitaal	-5	Agio-reserve	532
Liquide middelen	2	Winstreserve	8
		Vreemd vermogen	9
Totaal	629	Totaal	629

activa		passiva	
Vaste activa	628	Aandelenkapitaal	76
Werkkapitaal	-5	Agio-reserve	0
Liquide middelen	30	Winstreserve	8
		Vreemd vermogen	9
		Afkoop exploitatiebijdrage	560
Totaal	653	Totaal	653

Tolopbrengsten

~~Exploitatiebijdrage~~

Operationele kosten

EBITDA

Afschrijvingen

Vrijval exploitatiebijdrage

EBIT

Interestbaten en -lasten

Netto winst

- PZL financiert
 - Voor de overname van WST nv: EUR 84 M plus EUR 28 M = EUR 112 M
 - Voor de realisatie van Kanaalkruising Sluiskil: EUR 75 M plus EUR 12,5 indexatie (schatting)
- De deelname in de WST komt daarmee voor EUR 29 M (bestaand) plus EUR 112 M = EUR 141 in de boeken van PZL.
- De investering in KKS wordt separaat geactiveerd.

- Conform het bod kent de Staat twee financiële stromen:
 - Hij ontvangt EUR 946 M voor de aandelen in WST nv;
 - Hij betaalt EUR 862 M voor de overname van de verplichting tot exploitatiebijdrage door PZL.

Overname aandelen WST, Provinciale bijdrage bouw Sluiskil.

Stap 1

- De Provincie koopt de aandelen die het Rijk heeft in de NV WST voor ca. € 946 miljoen.
- Het Rijk heeft een verplichting tot het betalen van een jaarlijkse exploitatiebijdrage aan de NV. De Provincie neemt deze verplichting over en ontvangt hiervoor een afkoopsom van het Rijk van € 862 miljoen.
- Per saldo moet de Provincie dus € 84 miljoen financieren.

Stap 2

- Provincie maakt met NV WST de afspraak dat de jaarlijkse exploitatiebijdrage wordt afgebouwd, m.a.w.: van de € 862 miljoen wordt (meest recente schatting) maar € 500 miljoen (Contante Waarde) uitbetaald aan de NV. Ofwel: de Provincie betaalt € 362 miljoen niet door.
- De aankoop van de aandelen, de afkoop van de rijksbijdrage en het niet doorbetalen van de rijksbijdrage houden verband met elkaar. Alle partijen weten vooraf wat er gaat gebeuren.
- Vanuit het perspectief van de Provincie: de verkrijgingsprijs van de aandelen is feitelijk € 946 miljoen minus € 362 miljoen, ofwel € 584 miljoen. Tegen deze waarde komen de aandelen (in eerste instantie) in de Provinciale balans.

Stap 3

- De NV WST ontvangt de € 500 miljoen rijksbijdrage ineens van de Provincie.
- De NV WST betaalt vervolgens deze € 500 miljoen terug aan de Provincie, als terugbetaling van agiostorting (de aandeelhouders Rijk en Provincie hebben in het verleden agiostortingen gedaan op het geplaatste aandelenkapitaal).
- De Provincie boekt deze uitkering af van de waarde van de aandelen. De waarde van de aandelen wordt daarmee € 584 miljoen minus € 500 miljoen, ofwel € 84 miljoen.

Stap 4

- De Provincie doet een bijdrage van € 75 miljoen aan de Project B.V. die de Sluiskiltunnel gaat realiseren.
- De Provincie activeert deze bijdrage op haar balans, als bijdrage in activa van derden.

- Deze bijdrage veroorzaakt jaarlijkse kapitaallasten.

Stap 5

- De Provincie en de NV WST sluiten een overeenkomst waarin de NV zich verplicht tot het doen van een jaarlijkse bijdrage aan de Provincie.
- Deze bijdrage betekent voor de Provincie een dekking van de kapitaallasten in verband met de bijdrage aan Sluiskil.
- Resultaat: budgettair neutraal voor de Provincie.

Randvoorwaarden:

- Er moet tot overeenstemming worden gekomen met de NV WST.
- De activering van de Bijdrage aan de Project BV is toegestaan als aan bepaalde regels wordt voldaan, die in een overeenkomst tussen de Provincie en de BV moeten worden vastgelegd.

Registeraccountants

Telefoon (0118) [redacted]

Telefax (0118) [redacted]

J

Buitenruststraat 4

Middelburg

Postbus 7056

4330 GB Middelburg

College van Gedeputeerde Staten
van Zeeland
t.a.v. [redacted] J
Stafafdeling Financieel Economische Zaken
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. FEZ	AMBT. [redacted] J
AFD. TERMIJN	
DATUM	29 AUG. 1996
DOC.NR.	962645
ZAAK NR.	
CLASS.	B.07.352.18

Datum
28 augustus 1996

Van

J

Ons kenmerk
N/38140015/18742/eg

Onderwerp
Accountantsverklaring inzake kosten eigen risico inclusief courtage voor de
Rijksbijdrage exploitatie Westerschelde-veerdiensten.

Uw kenmerk

Geacht College,

Hierbij doen wij u in tweevoud toekomen onze verklaring inzake de kosten
eigen risico inclusief courtage voor de Rijksbijdrage exploitatie Wester-
schelde-veerdiensten.

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn.

J

N/38140015/18742

Datum:

28 augustus 1996

Referentie:

J

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de berekening van de kosten eigen risico inclusief courtage, behorende bij de brief van de Provinciale Stoombootdiensten aan Rijkswaterstaat met als kenmerk 1616, voor het jaar 1995 ten behoeve van de indexering van de Rijksbijdrage exploitatie Westerschelde-veerdiensten gecontroleerd.

Deze controle is verricht in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlegrondslagen en met inachtneming van de regeling "Rijksbijdrage exploitatie Westerschelde-veerdiensten" d.d. 25 januari 1996.

De kosten van eigen risico inclusief courtage zijn bepaald op basis van gegevens van december 1995. In de definitieve jaarrekening 1995 bedragen de kosten van eigen risico inclusief courtage f 486.869. Het verschil tussen de kosten volgens de declaratie van 31 december 1995 en de werkelijk gerealiseerde kosten 1995 zal in 1996 worden gecorrigeerd.

Op grond van ons onderzoek kunnen wij met inachtneming van bovenstaande ons verenigen met bovengenoemde berekening van de kosten eigen risico inclusief courtage (gewogen gemiddelde ten behoeve van index 1995 f 300.000, gewogen gemiddelde ten behoeve van index 1996 f 581.124).

Deze verklaring dient voor declaratiedoeleinden en is afgegeven ten behoeve van Rijkswaterstaat, Directie Zeeland.

J

Accountants
Buitenruststraat 4
Middelburg
Postbus 7056
4330 GB Middelburg

Tel: (0118)
Fax: (0118)
www.deloitte.nl

PROVINCIE ZEELAND

AFD. FEZ AMBT
AFD. TERMIJN

DATUM - 4 JAN. 2002

DOC.NR. Sta 020045
ZAAK NR.
CLASS. B.67 352

**Deloitte
& Touche**

College van Gedeputeerde Staten
van de provincie Zeeland
t.a.v. stafafdeling FEZ
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Datum
2 januari 2002

Behandeld door

Ons kenmerk
A/38150001/38625/pt

Onderwerp
Accountantsverklaring schadekosten PSD 2000

Uw kenmerk

Geachte

Hierbij ontvangt u in tweevoud onze accountantsverklaring voor de kosten eigen risico en courtage ten behoeve van de indexering van de Rijksbijdrage exploitatie Westerschelde-veerdiensten.

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Deloitte & Touche

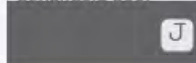
**Deloitte
Touche
Tohmatsu**

Op alle contractuele relaties van Deloitte & Touche zijn de algemene voorwaarden van Deloitte & Touche, welke zijn gedeponeerd bij de Griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam onder aktenummer 115/97 van toepassing.
Deloitte & Touche Accountants is een Maatschap van besloten (beroeps)vennootschappen.

Datum
2 januari 2002

Behandeld door

Kenmerk
A/38150001/38625

Accountantsverklaring

Wij hebben de berekening van de kosten eigen risico inclusief courtage voor het jaar 2000 ten behoeve van de indexering van de Rijksbijdrage exploitatie Westerschelde-veerdiensten gecontroleerd.

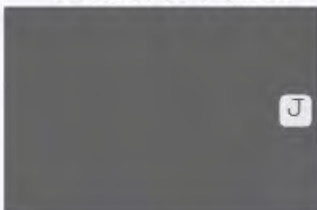
Deze controle is verricht in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde controlegrondslagen en met inachtneming van de regeling "Rijksbijdrage exploitatie Westerschelde-veerdiensten".

De kosten van eigen risico inclusief courtage zijn bepaald op basis van gegevens van medio december 2000. Deze kosten berusten deels, in het geval van nog niet afgewikkelde schades, op inschattingen van het eigen risico. Verschillen welke later ten opzichte van deze inschattingen kunnen ontstaan worden dan ten laste van het actuele boekjaar gebracht.

Op grond van ons onderzoek kunnen wij met inachtneming van bovenstaande ons verenigen met bovengenoemde berekening van de kosten eigen risico inclusief courtage (gewogen gemiddelde ten behoeve van index 2001 f 327.903,69).

Deze verklaring dient voor declaratiedoeleinden en is afgegeven ten behoeve van Rijkswaterstaat, Directie Zeeland.

Deloitte & Touche

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

de Gedeputeerde van de provincie Zeeland,
de heer J. Suurmond
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. FE2	[REDACTED] J
AFD. TERMIJN	
DATUM - 1 MAART 2004	
DOC.NR. STAO401353	dg
ZAAK NR. -1.011.112	
CLASS.	

Contactpersoon

[REDACTED] **J**

Datum

25 februari 2004

Ons kenmerk

1448

Onderwerp

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldever
Ambtelijk standpunt

Doorkiesnummer

0118 **[REDACTED]** **J**

Bijlage(n)

-

Uw kenmerk

-

Geachte heer Suurmond,

In antwoord op de brief van Gedeputeerde Staten van Zeeland van 17 september 2002, kenmerk 6068 en ons overleg van 9 februari jl, stel ik u hierbij op de hoogte van de zienswijze van de Rijkswaterstaat met betrekking tot uw verzoek voor een extra verrekening van kosten welke voortvloeien uit de rechtspositie van het personeel van de Provinciale Stoombootdiensten op grond van de Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995.

In onze zienswijze is sprake van een civielrechtelijke overeenkomst tussen de partijen, Staat en Provincie, waarin de afspraken over de onderhavige materie zijn neergelegd. Dat houdt in dat alleen wat in de overeenkomst expliciet is geregeld voor verrekening in aanmerking komt.

Op grond van het bovenstaande komen voor een suppletie de volgende onderdelen in aanmerking (de vermelde bedragen zijn indicatief):

➤ Uitkering NWW-regeling	14,3 M€)	
➤ ADV (36/38 uur)	2,5)	22,5 M€
➤ Loonsuppletie	5,7)	
➤ Aftrek wegens vertrek meer med. dan geraamd		5,0 M€
Totaal		17,5 M€

Directie Zeeland

Postadres Postbus 5014, 4330 KA Middelburg

Bezoekadres Koestraat 30, 4331 KX Middelburg

Telefoon (0118) 68 60 00

Fax 0118-686454

E-mail **[REDACTED]** **J**@dzt.rws.minvenw.nl

In de civielrechtelijke overeenkomst zijn niet opgenomen en komen dus niet voor verrekening in aanmerking:

➤ Arbeidscontracten	
(Uitkeringsregeling Zeeland 1984)	3,3 M€
➤ IZR-regeling	5,1
➤ Disconto en indexering (7 en 2% handhaven)	8,1
➤ Uitvoeringskosten	1,0
Totaal	17,5 M€
	=====

Tot slot merk ik nog op, dat bij de hantering van het uitgangspunt, dat voor verrekening tussen Provincie en Staat alleen die elementen in aanmerking komen die in de civielrechtelijke overeenkomst als zodanig zijn benoemd, er vanuit Rijkswaterstaat de andere elementen bij de opheffing van de PSD (revenueu zoals verkoop veerboten) niet aan de orde worden gesteld.

Ik verneem graag uw reactie op de zienswijze van Rijkswaterstaat.

Met vriendelijke groet,

documentnummer

zaaknummer

verwijsnummer

STA 0402336

onderwerp

Rijksbijdrage PSD

advies/besluit

Informatie toesturen aan commissie SBZ

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder paraaf
Suurmond, J.

vervanger paraaf
[redacted]

besluit

[redacted]

Nummer

paraaf secretaris voor uitvoering

20 APR. 2004

29

[redacted]

aantal te paraferen stukken
2

behandeld door

naam
[redacted]

afdeling
FEZ

doorkiesnummer
0118 [redacted]

datum
14-04-2004

parafen

Afdelingshoofd

Fin. Toets

Jur. Toets

Directeur

datum

datum

Datum

datum

[redacted]

paraaf

paraaf

medeparafen

dir/afd

dir/afd

datum

datum

paraaf

paraaf

aanwijzingen

terug naar ambtenaar J/N

JA

nummers te o [redacted] bijlagen

Samenvatting:

Inleiding:

Voorgeschiedenis:

In de vergadering van de commissie sociale en bestuurlijke zaken heeft gedeputeerde Suurmond mededeling gedaan van de ontwikkelingen rond de rijksbijdrage PSD en met name van het ambtelijk standpunt van rijkszijde over de vordering die de provincie heeft in verband met de uit te betalen wachtgeld. De heer Suurmond heeft aan de commissie toegezegd schriftelijk nadere informatie te verstrekken.

Vraag- en/of probleemstelling:

Actieve informatieplicht (zie informatieplicht)

Wel naar PS

Overweging en advies:

Ter uitvoering van de toezegging van de heer Suurmond kunnen de volgende stukken naar de commissie worden verstuurd:

- een brief van de minister van verkeer en waterstaat van 14 december 2005 inzake de Regeling Rijksbijdrage Westerscheldeveerdiensten
- de Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995, zoals gepubliceerd in de Staatscourant 1996, nr. 19
- een brief van het college van gedeputeerde staten van 16 april 2002 inzake rapportage en voortgang vaststelling wachtgeldverplichtingen
- een brief van het college van gedeputeerde staten van 28 augustus 2002 inzake schadeloosstelling IZR
- een brief van het college van gedeputeerde staten van 12 september 2002 inzake Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten
- een brief van de hoofdingenieur-directeur van directie Zeeland van rijkswaterstaat van 25 februari 2004 met een ambtelijk standpunt inzake de rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

Voorstel te nemen GS-Besluit (moet identiek zijn aan het voorblad):

Informatie toesturen aan commissie SBZ

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Aan

het College van Gedeputeerde
Staten van Zeeland
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Volg nr.

14 DEC. 1995

14 december 1995

Ons kenmerk

HW/IO 210013

Onderwerp

Regeling Rijksbijdrage Westerschelde-veerdiensten.

Doorkiesnummer

Bijlage

Uw kenmerk

Geacht College,

In mijn brief van 29 juni 1995 (met het kenmerk HW/IO 199532) heb ik u medegedeeld voornemens te zijn de nieuwe regeling Rijksbijdrage exploitatie Westerschelde-veerdiensten gereed te hebben voor 1 december 1995.

Zoals u bekend is de uitkomst van de tender voor een nieuwe veerboot op dit moment echter nog niet geheel verwerkt tot getallen welke in de Rijksbijdrageregeling moeten worden opgenomen. Zolang dit zo is, kan de regeling niet door mij worden vastgesteld.

Vooruitlopend op de vaststelling laat ik u - met het oog op uw besluitvorming tot gunning van een nieuwe veerboot - het volgende weten.

In het bestuurlijk overleg op 29 juni 1995 heb ik afgesproken, dat ik voor de hoogte van de Rijksbijdrage zou uitgaan van een investeringsbedrag voor de nieuwe veerboot van f 55 mln en een afschrijving van f 40 mln. Als Rijksbijdrage zou ik u op basis van deze getallen in het vooruitzicht stellen: f 45,85 mln per jaar voor de periode 1996 t/m 2001, met een mogelijkheid van verlenging voor de jaren 2002 en 2003, waarvoor de bijdragen respectievelijk f 12,4 en f 12,6 mln bedragen. In het bedrag ad. f 45,85 mln is vooromschreven afschrijving verrekend.

Thans voeg ik hieraan toe, dat ik bij de vaststelling van de Rijksbijdrage rekening zal houden met de recente en hogere uitkomst van de tender dan welke tijdens het bestuurlijk overleg bekend was, na afweging van alle betrokken belangen.

Postadres postbus 20901, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres Plesmanweg 1-6

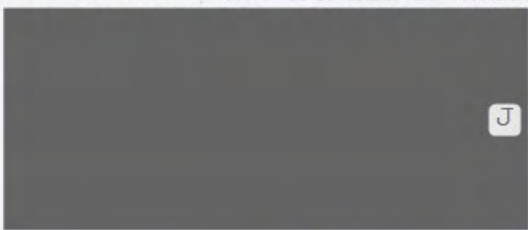
Telefoon 070-3516171
Telefax 070-3517895
Telex 32562 minvw nl

Volledigheidshalve merk ik nog op dat in de vooromschreven Rijksbijdrage een bedrag van f 825.000,- op jaarbasis is opgenomen voor kosten van het provinciaal apparaat, de zogenoemde griffiekosten, welke ten laste komen van de P.S.D.

Ik zal de Rijksbijdrageregeling zo spoedig mogelijk vaststellen, en deze - zonodig - laten terugwerken tot en met 1 januari 1996.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995

25 januari 1996/Nr. IO 210801
Hoofddirectie van de Waterstaat
Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
Gelet op artikel 185 van de Provinciewet en op de artikelen 3, tweede lid, en 5, tweede lid, van de Wet van 24 april 1991 (Stb. 255) houdende regels met betrekking tot enkele specifieke uitkeringen aan provincie en gemeenten op het terrein van Verkeer en Waterstaat.

Besluit:

Artikel 1

De minister van Verkeer en Waterstaat, verder te noemen de minister, verstrekt aan de provincie Zeeland, verder te noemen de provincie, een jaarlijkse bijdrage in de kosten van exploitatie van de veerverbindingen Vlissingen-Breskens en Perkpolder-Kruiningen, hierna te noemen de Westerscheldeveerdiensten.

Artikel 2

De bijdrage bedoeld in artikel 4 wordt verstrekt over een periode van 7 jaar, gerekend vanaf 1 januari 1995 behoudens het bepaalde in artikel 9.

Artikel 3

1. De provincie exploiteert de Westerscheldeveerdiensten en zet zich in voor een zo efficiënt mogelijke bedrijfsvoering, gericht op het zoveel mogelijk beperken van het exploitatietekort.
2. Exploitatie geschiedt voor rekening en risico van de provincie, en naar eigen inzicht, met inachtneming van deze regeling.
3. De dienstregeling voor het jaar 1994/1995 wordt als uitgangspunt aangehouden voor het aantal afvaarten. Structurele wijziging in het aantal afvaarten ten opzichte van deze dienstregeling geschiedt niet dan na overleg met de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie Zeeland.
4. De provincie verhoogt de veertarieven op 1 januari 1996 eenmalig met 5%. De provincie zal op 1 januari 2000 een gemiddeld veertarief vaststellen van

minimaal f 10,- (exclusief BTW) dat daarna jaarlijks minimaal zal worden verhoogd met de index, opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 1. De provincie behoudt het recht om de tarieven verder te verhogen.

5. De provincie sluit een verzekering waarbij met name is gedekt de schade aan de veerdiensten, als gevolg van gebeurtenissen in verband met de exploitatie van de Westerscheldeveerdiensten en het risico van wettelijke aansprakelijkheid.

Artikel 4

1. De jaarlijkse bijdrage bestaat uit:
a. voor 1995: een bijdrage in de exploitatie van de Westerscheldeveerdiensten van f 35.797.000,- door de minister aan de provincie in 1995 uitgekeerd.
b. voor de jaren 1996 tot en met 2001 een bijdrage als bedoeld onder a van f 48.400.000,-, welk bedrag jaarlijks wordt verhoogd met de index, opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 1.
c. een vast bedrag van f 14.000.000,- uit te keren in 1995.
2. De bijdrage, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt met ingang van 1 januari 1996 jaarlijks aangepast door de bijdrage te corrigeren met de indexberekening, zoals opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 1.
3. De jaarlijkse bijdragen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a en b, zijn gebaseerd op een reguliere werkweek van 38 uren. Indien in de reguliere werkweek van 38 uur voor de sector Provincie een verandering plaatsvindt, kan er overleg plaatsvinden tussen de minister en de provincie over een aanpassing van de jaarlijkse bijdrage, voorzover deze aanpassing niet reeds door middel van de indexering, bedoeld in het tweede lid, is gedekt.
4. a. In de jaarlijkse bijdrage, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, en in artikel 9, is rekening gehouden met een verkoopwaarde van de in 1997 in gebruik te nemen nieuwe veerboot van f 16.000.000,- op 31 december 2001 respectievelijk f 12.800.000,- op 31 december 2003.
b. Bij het daadwerkelijk opheffen van

de Westerscheldeveerdiensten op een andere datum dan de vorengenoemde data zal voor het bepalen van deze verkoopwaarde rechtlijnig worden geïnterpoleerd tussen de vorengenoemde bedragen.

c. Afwijkingen tussen de werkelijke verkoopprijs en vorengenoemde bedragen zullen tussen de minister en de provincie worden verdeeld volgens de verhouding 75% respectievelijk 25%.

5. De minister kan de jaarlijkse bijdrage verminderen indien de provincie niet heeft voldaan aan de in de regeling opgenomen verplichtingen.

6. De vermindering van de jaarlijkse bijdrage werkt terug tot en met het tijdstip waarop deze regeling is vastgesteld, tenzij bij de vermindering anders is bepaald.

7. De jaarlijkse bijdrage kan niet op grond van het vijfde lid worden verminderd indien vijf jaren zijn verstreken sedert de dag waarop de regeling is bekendgemaakt dan wel sedert de dag waarop de handeling in strijd met die verplichting is verricht of de dag waarop aan de verplichting had moeten zijn voldaan.

Artikel 5

1. De provincie dient uiterlijk 31 december voorafgaande aan het desbetreffende kalenderjaar een declaratie in bij het bureau financiële administratie van de Rijkswaterstaat, Directie Zeeland, Postbus 5014, 4330 KA Middelburg.

2. De minister van Verkeer en Waterstaat zal de jaarlijkse bijdrage uiterlijk 31 januari van het desbetreffende kalenderjaar aan de provincie betalen.

Artikel 6

1. De provincie legt jaarlijks de begroting en de rekening van de Provinciale Stoombootdiensten voorzien van een accountantsverklaring voor aan de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie Zeeland, binnen een maand na vaststelling daarvan door Provinciale Staten.
2. De provincie verstrekt op verzoek van de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie Zeeland alle gegevens en bescheiden, voor zover

deze noodzakelijk zijn voor de beoorde-
ling van de exploitatie van de veerdien-
sten.

Artikel 7

1. Indien de provincie besluit tot het
opheffen van de Westerscheldeveer-
diensten, draagt de provincie het risico
en de kosten van de opheffing van de
Provinciale Stoomboorddiensten, rekening
houdend met de bijdragen van de
minister, waarin de volgende
voorwaarden afgekooppompen zijn
opgenomen:

a. f. 2.785.000,- voor 1995 en 1996 als-
mede f. 1.805.000,- voor 1997, ten
behoefte van het terugbrengen van de
boekwaarden van alle roerende en
onroerende goederen - met uitzonde-
ring van de in 1997 in gebruik te
nemen nieuwe veerboot -, welke de
Provinciale Stoomboorddienst gebruikt
voor de exploitatie van de Westerschel-
deveerdiensten, tot 0 (nihil) per 31
december 2001;

b. f. 6.456.000,- voor 1995 en
f. 5.246.000,- in 1996 ten behoeve van
de verplichtingen, voortvloeiende uit de
rechtspolitie van het personeel van de
Provinciale Stoomboorddiensten dat als
gevolg van de ingebruikneming van een
vaste overveerbinding ontslag uit pro-
vinciale dienst moet worden verleend.
Bij het vaststellen van de verplichtin-
gen, zoals berekend in de bij deze rege-
ling behorende bijlage 2, is als uit-
gangspunt genomen dat de nieuwe
werkloosheidsafwijking voor ambte-
exploiteren.

2. De bijdrage, bedoeld in het eerste
lid, wordt met ingang van 1 januari
1996 jaarlijks aangepast door de in-
drage te corrigeren met de in-
de berekening, zoals opgenomen in de
bij deze regeling behorende bijlage 1.

Artikel 10

1. De bepalingen van artikel 3 tot en
met 8 zijn niet van toepassing:

a. met ingang van 1 januari van het
jaar volgend op de datum waarop tus-
sen de minister en de provincie komt
vast te staan dat de vaste overveerbin-
ding Westerschelde niet eerder dan 1
januari 2004 gerealaiseerd kan zijn; dan
b. met ingang van januari 1997 indien
voor of op die datum nog geen over-
eenkomst tussen de provincie en de
minister omtrent de vaste over-
veerbinding Westerschelde is gesloten.

2. In de situatie genoemd in het eerste
lid, stelt de provincie de bedragen,
Statuut opheffing PSD, afgekoondigd in

1. De provincie zal zich tot het uiterste
inspannen om bij het aannemen van
personeel de verplichtingen voortvloei-
ende uit de rechtspolitie van het perso-
neel van de Provinciale Stoomboorddien-
sten als bedoeld in artikel 7, eerste lid,
onderdeel b, tot een minimum te beper-
ken.

2. De provincie zal zich tot het uiterste
inspannen om voor de werknemers van
de Provinciale Stoomboorddiensten,
beoeld in artikel 3 van het Sociaal
Statuut opheffing PSD, afgekoondigd in

Artikel 8

1. De provincie zal zich tot het uiterste
inspannen om bij het aannemen van
personeel de verplichtingen voortvloei-
ende uit de rechtspolitie van het perso-
neel van de Provinciale Stoomboorddien-
sten als bedoeld in artikel 7, eerste lid,
onderdeel b, tot een minimum te beper-
ken.

2. De provincie zal zich tot het uiterste
inspannen om voor de werknemers van
de Provinciale Stoomboorddiensten,
beoeld in artikel 3 van het Sociaal
Statuut opheffing PSD, afgekoondigd in

wordt gehanteerd van 7 %.

gen gelden waarbij er een percentage

het eerste lid, van de minister ontvan-

bijdrage op de, in het kader van

2. De provincie verplicht zich tot rente-
rekening van de provincie komen.

op basis van deze wetgeving niet voor
naren tot stand komt en de uitkeringen
werkloosheidsafwijking voor ambte-
exploiteren.

de Westerscheldeveerdiensten moet

gedeelte daarvan waarin de provincie

van f. 17.600.000,- voor elke maand of

b. voor het jaar 2003: een twaalfde deel

exploiteren;

de Westerscheldeveerdiensten moet

gedeelte daarvan, waarin de Provincie

van f. 17.800.000,- voor elke maand of

a. voor het jaar 2002: een twaalfde deel

betaalt de minister aan de provincie:

vóór 1 januari 2004 het geval zal zijn,

vincie tezamen van mening zijn dat dit

genomen, terwijl de minister en de pro-

overveerbinding nog niet in gebruik is

1. Indien op 1 januari 2002 een vaste

Artikel 9

1. Indien op 1 januari 2002 een vaste

overveerbinding nog niet in gebruik is

genomen, terwijl de minister en de pro-

vincie tezamen van mening zijn dat dit

vóór 1 januari 2004 het geval zal zijn,

betaalt de minister aan de provincie:

a. voor het jaar 2002: een twaalfde deel

van f. 17.800.000,- voor elke maand of

gedeelte daarvan, waarin de Provincie

de Westerscheldeveerdiensten moet

exploiteren;

b. voor het jaar 2003: een twaalfde deel

van f. 17.600.000,- voor elke maand of

gedeelte daarvan waarin de provincie

de Westerscheldeveerdiensten moet

exploiteren.

2. De bijdrage, bedoeld in het eerste
lid, wordt met ingang van 1 januari
1996 jaarlijks aangepast door de in-
drage te corrigeren met de in-
de berekening, zoals opgenomen in de
bij deze regeling behorende bijlage 1.

Artikel 11

De Regeling rijksbijdrage exploitatie
Westerschelde-veerdiensten (Stc. 1995,
11) wordt ingetrokken.

Artikel 12

1. Deze regeling zal in de Staatscourant
worden geplaatst met uitzondering van
de bijlagen en de toelichting, die ter
inzage worden gelegd. Van deze terin-
zagelegging zal mededeling worden
gedaan in de Staatscourant.

2. Deze regeling treedt in werking met
ingang van de tweede kalendermaand
na de dagtekening van de Staatscou-
rant waarin zij wordt geplaatst en
werkt terug tot en met 1 januari 1995.

Artikel 13

Deze regeling wordt aangehaald als:
Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995.

's-Gravenhage, 25 januari 1995.

*De Minister van Verkeer en Waterstaat,
A. Jorritsma-Lebbink.*

Nota bene: De bijlagen liggen ter inzage
bij Rijkswaterstaat, Directie Zeeland,
Koestraat 30 te Middelburg, tel.
0118 - 686000.

Prins Hendrikweg 10 Postadres: postbus 171 4380 AD Vlissingen
telefoon (0118) 46 09 00 fax (0118) 46 80 96
e-mail: psd@zeeland.nl

bericht op brief van:

uw kenmerk:

ons kenmerk: 5579

afdeling: AZ

bijlage(n):

behandeld door:

doorkiesnummer:

onderwerp:

Aan de heer Hoofdingenieur-directeur van
Rijkswaterstaat
Directie Zeeland
Postbus 5014
4330 KA Middelburg

Rapportage en voortgang vaststelling wachtgeldverplichtingen

verzonden:

23 APR. 2002

Vlissingen,

16 april 2002

Geachte heer hoofdingenieur-direkteur,

Ingevolge art. 8 van de Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerschelde-veerdiensten 1995 zal de Provincie Zeeland rapporteren over haar inspanningen inzake aangaande het personeel van de Provinciale Stoombootdiensten. Hierbij treft u onze rapportage aan.

Op grond van lid 3 zal de provincie opgave doen van de berekeningen van de verplichtingen voortvloeiende uit de rechtspositie van het personeel. Deze berekeningen zijn reeds in de eerste helft van 2001 aan u verstrekt. Tot op heden hebben wij uw zienswijze hierop nog niet vernomen.

Gelet op de verwachte openingsdatum van de Westerscheldetunnel, over minder dan een jaar, verzoeken wij u, in het belang van het personeel van de PSD, hierover spoedig uitsluitel te geven.

Hoogachtend,

GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND,

J

Rapportage aanname en bemiddeling personeel PSD

Algemeen

Ingevolge het bepaalde in art. 8 van de regeling Rijksbijdrage Westerscheldeveerdiensten 1995, gepubliceerd in de Staatscourant van 26 jan. 1996, zal de provincie Zeeland een jaar voor ingebruikneming van de vaste oeververbinding rapporteren over:

- a) haar inspanningen teneinde de verplichtingen voortvloeiende uit het sociaal statuut opheffing PSD bij aanname van nieuw personeel tot het uiterste beperken;
- b) haar inspanningen om voor werknemers van de PSD zo spoedig mogelijk een andere betrekking te vinden.

Deel a

Aannamebeleid

Per 1 jan. 1996 is de PSD gestopt om medewerkers in vaste dienst aan te nemen. Medewerkers met een vast dienstverband kunnen aanspraak maken op wachtgeld volgens het wachtgeldbesluit Zeeland 1974. Dit is vastgelegd in het sociaal statuut opheffing PSD.

Vanaf genoemde datum werden nieuwe medewerkers aangenomen op arbeidscontract, de zg. WOV contracten. Deze contracten zijn aangegaan voor bepaalde tijd en eindigen bij opheffing van de dienst.

De medewerkers met een zg. WOV contract kunnen aanspraak maken op de uitkeringsregeling Zeeland 1984.

Vanaf 1 jan. 2000 is de aanname van arbeidscontractanten praktisch gestopt.

Vanaf die datum worden nieuwe medewerkers geworven via uitzendbureau's.

Voor deze medewerkers heeft de PSD geen uitkeringsverplichtingen.

Enkele kantoormedewerkers werden aangetrokken vanuit het provinciaal apparaat. Voor deze medewerkers geldt behoud van rechtspositie.

Duur werkweek

Op 1 okt. 1997 werd voor de PSD de 36 urige werkweek van kracht.

De invoering van de 36 urige werkweek bij de PSD wijkt af van de elders bij de overheid ingevoerde regeling. De PSD-ers waren in de bijzondere positie te kunnen kiezen voor een 36 urige werkweek of behoud van de 38 urige werkweek met financiële compensatie. Op deze wijze wordt herbezetting door nieuw aan te trekken medewerkers geminimaliseerd. Dit met het oog op de toekomstige opheffing van de PSD. Met het Rijk is een dekkende financiering overeengekomen. Vele medewerkers prefereerden behoud van de 38 urige werkweek. Alle arbeidscontractanten die na 1 okt. 1997 in dienst kwamen kregen een 36 urig contract.

Reorganisaties

a) Dekdienst

De organisatie van het dekdienstpersoneel (kwartiermeesters en matrozen) is in 1999 vrij ingrijpend gewijzigd. Een tweetal ontwikkelingen gaf aanleiding de bemanningssterkte terug te brengen:

- het varen met de nieuwe dubbeldekkers op de lijn Vlissingen-Breskens, die zijn ontworpen op een kleinere bemanningssterkte en de mogelijkheden tot uitbesteden van het meren- en ontmeren van de tweede boot. Op deze lijn is het aantal ploegen verminderd van 9 naar 8 (van elk 4 man);
- de jarenlange daling (ruim 30%) van het verkeersaanbod op de lijn Kruiningen-Perkpolder. Op deze lijn is de standaardsterkte per dekdienstploeg verminderd van 6 naar 5 man, met handhaving van de huidige 7 ploegen.

De totale reductie komt daardoor uit op 11 fte.

b) Werkplaats

De formatie van de werkplaats kon door de toegenomen standaardisering van motoren en systemen met ca. 2 fte worden teruggebracht.

Senioren/Ouderen

In de jaren tot 2000 is bij werving en selectie voor vrijwel alle functies nadrukkelijk getracht senioren aan te trekken.

Achtergrond hiervan is steeds geweest de betrekkelijk geringe wachtgeldaanspraken bij aanname van ouderen.

In de laatste fase van het bestaan van de PSD wordt getracht om senioren die voortijdig met FPU/FLO kunnen over te halen om wat langer in dienst te blijven. Naast behoud van kennis en ervaring van betrokken medewerkers was het niet hoeven aantrekken van nieuwe medewerkers een belangrijke overweging.

Formatie en bezetting

De formatieve sterkte bedroeg in 1995 351,5 fte.

In 2002 was deze sterkte afgenomen tot 338,4 fte.

Per 15 maart 2002 is de verdeling naar dienstverband als volgt:

- Vast: 236 medewerkers;
- Arbeidscontract: 67 medewerkers;
- Uitzendkracht: 52 medewerkers.

In totaal dus 355 medewerkers, die 338,4 fte. formatieruimte bezetten.

Van deze 355 medewerkers zijn er:

- 19 deeltijders;
- 77 medewerkers met een 36 urig contract;
- 46 deelnemers aan de seniorenregeling.

Deel b

Algemeen

Na de instelling van de stuurgroep "Personele gevolgen opheffing PSD" in 1996 werd in 1997 de bemiddelingscommissie in het kader van het sociaal statuut opheffing PSD ingesteld. Provinciale Staten stelde in juni een wijziging vast van het sociaal statuut opheffing PSD. De wijziging omvat het actualiseren en inhoudelijk aanpassen van het statuut in verband met de definitieve beslissing tot aanleg van de Westerscheldetunnel.

Flankerend beleid

Op 12 december 1997 werd door Provinciale Staten besloten tot een pakket maatregelen in het kader van het zg. flankerend beleid PSD. Onder het flankerend beleid wordt verstaan maatregelen gericht op de positie van het personeel van de PSD gedurende de laatste jaren. Doel hierbij is een goed evenwicht te vinden tussen enerzijds de individuele belangen van de medewerkers en anderzijds de zorg voor de continuïteit van de dienstverlening door PSD. Het pakket bevat vier hoofdlijnen: een eigen invulling van de 36 urige werkweek, inkomensgaranties bij bevorderingen, verruiming van de studiefaciliteiten en voorbereiding van de arbeidsbemiddeling.

Bemiddelingscommissie

Ingevolge het bepaalde in het sociaal statuut opheffing PSD is door Gedeputeerde Staten eind 1996 de bemiddelingscommissie ingesteld.

De bemiddelingscommissie bestaat uit een voorzitter, één lid namens de werkgever en een vervanger, één lid namens de werknemers en een vervanger, één of meerdere leden-deskundigen en een secretaris.

De bemiddelingscommissie adviseert het college van G.S. over herplaatsingsmogelijkheden en de daarmee samenhangende scholingsmogelijkheden van werknemers.

Hierbij horen o.a. de volgende taken:

- Het inventariseren van de functies die naar verwachting bij de provincie, de N.V. Westerscheldetunnel, het fiets-voetveer en potentiële werkgevers beschikbaar komen;
- Het signaleren van de noodzaak tot om-, her- en bijscholing van werknemers en mogelijk te komen tot een scholingsplan;
- Het verzamelen van benodigde informatie van iedere medewerker gericht op de naderende arbeidsbemiddeling;
- Het scheppen van voorwaarden om de bemiddelbaarheid te vergroten;
- Zorg voor arbeidsbemiddeling na de opheffing.

Na de opheffing van de PSD zal de bemiddelingscommissie nog 2 jaar actief blijven

Belangstellingsregistratie

In 1997, 1998 en 1999 is de belangstelling voor een toekomstige werkkring na de PSD geïnventariseerd middels formulieren en gesprekken. Deelname was op vrijwillige basis. Behalve het invullen van een vragenlijst was er de mogelijkheid om in een persoonlijk gesprek aanvullende vragen of opmerkingen voor te leggen. De respons op de vragenlijsten was ongeveer 50%. De helft hiervan vroeg een persoonlijk gesprek aan. Het ligt in de bedoeling om in 2002 een nieuwe ronde belangstellingsregistratie te houden.

Verruiming studiefaciliteiten

Vanaf 1 jan. 1997 gelden verruimde studiefaciliteiten. Waren de studiefaciliteiten voorheen voornamelijk gericht op het functioneren bij de PSD, de zg. studiefaciliteiten 2003 zijn gericht op de toekomst na de PD. In geld betekent dit per medewerker een eenmalige bijdrage van f 3000,- voor studiekosten en een 50% bijdrage voor de kosten daarenboven. De mogelijkheden voor het verkrijgen van studieverlof zijn bij de PSD beperkt. De beschikbare afloscapaciteit laat dit slechts in beperkte mate toe. Om medewerkers voor te bereiden op een soepele overstap naar havengebonden werkzaamheden is in 2001 in samenwerking met het ROC Zeeland een cursus gestart voor zg. technisch administratief medewerker logistiek en transport. Ook zijn inmiddels enkele VCA cursussen georganiseerd, alsmede verschillende cursussen gericht op het omgaan met computers (ECDL). Binnenkort gaat een cursus nautisch engels van start. Een deel van de medewerkers volgt opleidingen op individuele basis.

Herplaatsingsactiviteiten

Het sociaal statuut legt een inspanningsverplichting op aan de provincie Zeeland om werknemers zoveel mogelijk te helpen bij het vinden naar een nieuwe betrekking.

De bemiddelingscommissie is hierbij behulpzaam.

De positie van de PSD-ers ten opzichte van de arbeidsmarkt ziet er als volgt uit. (Aantallen zijn globaal)

• totaal aantal medewerkers	350
• medewerkers van 55 jaar of ouder	100 (geen sollicitatieplicht)
• uitzendkrachten	50 (hebben eigen werkgever)
• aangewezen op ander werk	200

Met dit aantal van 200 PSD-ers die zijn aangewezen op ander werk, zijn vanuit de dienst de voorbereidende werkzaamheden om tot zo veel mogelijk herplaatsingen te komen, geïntensiveerd. Eén van die activiteiten is de zoektocht naar nieuwe arbeidsplaatsen. Dat wil zeggen het opsporen van werkgevers die graag (ex-)PSD-medewerkers in dienst zouden willen nemen. In de achterliggende jaren zijn al afspraken gemaakt met de

"moedermaatschappij" van de PSD, zijnde de provincie, met de tunnelexploitant en via het aanbestedingsdocument met de toekomstige exploitant van het fiets-voetveer. Deze drie werkgevers nemen naar verwachting gezamenlijk circa 100 PSD-ers aan. Het is in alle gevallen telkens de nieuwe werkgever die uit de PSD-ers zijn nieuwe medewerkers kiest. Met een dergelijk aantal van 100 banen heeft circa de helft van de PSD-ers, die zijn aangewezen op ander werk, een nieuw leven na de boot. Maar de Zeeuwse economie biedt naar verwachting meer kansen. Contacten met potentiële werkgevers worden via de bemiddelingscommissie geïntensiveerd.

22-3-2002 PSD

Provinciehuis Abdij 6 Middelburg Postadres: postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon (0118) 63 10 11 fax (0118) 62 69 49

bericht op brief van:

uw kenmerk:

ons kenmerk: sta023980

afdeling: POI

bijlage(n): geen

behandeld door:

doorkiesnummer:

onderwerp:

De minister van verkeer en waterstaat
Ministerie van verkeer en waterstaat
Postbus 20901
2500 EX 's-Gravenhage

Schadeloosstelling IZR

verzonden:

29 AUG. 2002

Middelburg,

28 augustus 2002

Geachte

In verband met de voltooiing van de Westerschelde Oeververbinding en de daaruit voortvloeiende opheffing van de Provinciale Stoombootdiensten (PSD) berichten wij u het volgende.

In een ambtelijk contact met de directeur van de Interprovinciale Ziektekosten Regeling, de voorziening, waarbij het personeel van de PSD voor ziektekosten is verzekerd, is de opheffing van de PSD aan de orde gekomen. Tijdens dat contact heeft de directeur van de IZR gewezen op artikel 37 van de gemeenschappelijke regeling IZR.

Genoemd artikel voorziet erin dat bij de opheffing van een bij de IZR aangesloten overheidsorganisatie of van een deel daarvan de kosten van het ontstaan van een "sterfhuis" in rekening kunnen worden gebracht. De gedachte achter deze bepaling laat zich als volgt samenvatten. Indien een organisatie of een deel daarvan wordt opgeheven, blijven de voormalige werknemers, althans een deel daarvan, bij de IZR verzekerd en behouden hun aanspraak op de vergoeding van hun ziektekosten door de IZR. Omdat dit bestand verzekerden langzaam veroudert en het in het algemeen meer ziektekosten heeft dan jeugdige verzekerden, ontwikkelt de verhouding tussen premie-inkomsten en vergoedingen voor ziektekosten zich ongunstig. Met andere woorden: de exploitatie van deze verzekerden wordt in afwijking van het totale bestand, waarbij de IZR in het algemeen een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven realiseert, negatief.

In genoemd overleg heeft de directeur van de IZR aangekondigd dat de IZR zich zal beraden op de gevolgen van de opheffing van de PSD. Indien daarvoor aanleiding bestaat, zal de IZR artikel 37 van de gemeenschappelijke regeling toepassen en een schadeloosstelling opleggen. Zolang geen berekening is gemaakt, wenst de directeur over de omvang van deze schadeloosstelling geen uitspraak te doen.

Gelet op uw betrokkenheid bij de exploitatie en de opheffing van de PSD
menen wij er goed aan te doen u van het hierboven vermelde in kennis te
stellen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde staten van Zeeland,

, voorzitter

Prins Hendrikweg 10 Postadres: postbus 171 4380 AD Vlissingen
telefoon (0118) 46 09 00 fax (0118) 46 80 96
e-mail: psd@zeeland.nl

bericht op brief van:

uw kenmerk:

ons kenmerk: 6068

afdeling: AZ

bijlage(n):

behandeld door: [redacted] J

doorkiesnummer: 0118- [redacted] J

onderwerp: Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten

Aan de Hoofdingenieur-directeur van
Rijkswaterstaat
Directie Zeeland
Postbus 5014
4330 KA Middelburg

verzonden:

Vlissingen, 12 sept. 2002

Geachte heer hoofdingenieur directeur,

Ingevolge art.8 lid 4 van de regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995 heeft er tussen de minister en de provincie op ambtelijk niveau overleg plaatsgevonden over de hoogte van de verplichtingen voortvloeiende uit de rechtspositie van het personeel van de Provinciale Stoombootdiensten (onder meer wachtgelden). De in 1995 berekende bedragen zijn hierbij aangepast naar de actuele stand van zaken. Hierbij verzoeken wij u over te gaan tot de bedoelde verrekening, teneinde de provincie de middelen te verschaffen om aan haar verplichtingen te voldoen. De onderliggende berekeningen werden reeds eerder aangereikt. Volledigheidshalve gaat hierbij een afschrift van deze berekeningen (bijlage 1).

Het niveau van de rijksbijdrage werd in 1995 bepaald. Voor het laatste jaar van exploitatie, in casu 2003, is in de regeling opgenomen dat de rijksbijdrage per maand wordt voldaan. Het maandbedrag is een twaalfde deel van het jaarbedrag. Hierbij wordt uitgegaan van een gelijkmatige verdeling van lasten en baten over het gehele jaar. Mede omdat dit in werkelijkheid niet het geval is, verwacht de provincie aan het eind van de exploitatie een tekort. Dit tekort kan hoger uitvallen vanwege de schadeloosstelling van de interprovinciale ziektekostenregeling (IZR), hetgeen een contractueel gevolg is van de opheffing van de PSD. De Rijksbijdrageregeling voorziet niet in een garantie betreffende mogelijke exploitatietekorten aan het eind. Daarom verzoeken wij u de regeling op dit punt te wijzigen, cq. aan te vullen. De begrotingscijfers waarop dit verzoek is gebaseerd, gaan hierbij (bijlage 2).

Hoogachtend,

GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND,

, Voorzitter

, Griffier

Wachtgeldreserve PSD

PRIJSPEIL SALARIS 1-10-2002

a	wachtgeld en suppletie lasten	€	45.842.846
b	opslag sociale lasten	18%	€ 8.251.712
c	werkgeverspremie IZR pensioengerechtigden	€	5.031.838
d	kosten uitvoering wachtgelden	€	965.970
TOTAAL benodigd per 15-3-2003			€ 60.092.367
			<i>in guldens</i> 132.426.149

Bijlage 1

a WACHTGELD EN SUPPLETIE LASTEN PER JAAR VANAF 15-3-2003

TOTALEN PER JAAR

PRIJSPEIL SALARIS 1-10-2002

ALLE BEDRAGEN EXCL. SOC. LASTEN

percentage loonsuppletie:

13%

jaar	bedrag cat. 1 wachtgeld	bedrag cat. 1 suppletie	bedrag cat. 2 wachtgeld	bedrag cat. 2 suppletie	bedrag cat. 3 wachtgeld	bedrag cat. 3 suppletie	flo	totaal generaal	geïndexeerd 3,0%	contante w. 6,0% 1 jan. 2003
2003	2.561.332	35.104	1.782.667	369.492	233.537	142.433	39.781	5.164.346	5.319.276	5.319.276
2004	2.819.509	43.881	1.940.369	461.865	250.513	178.041	39.781	5.733.960	6.083.158	5.738.828
2005	2.705.870	43.881	1.830.390	443.638	197.979	165.792	39.781	5.427.330	5.930.590	5.278.204
2006	2.526.139	38.593	1.747.389	422.398	151.254	115.499	39.781	5.041.053	5.673.749	4.763.789
2007	2.257.737	27.549	1.724.270	381.699	131.539	100.831	28.143	4.651.769	5.392.676	4.271.504
2008	2.039.861	11.348	1.676.199	353.067	101.736	83.164	983	4.266.357	5.094.254	3.806.723
2009	1.612.136	16.862	1.618.353	338.222	68.463	54.326		3.708.363	4.560.819	3.215.197
2010	1.350.717	11.442	1.613.572	317.879	45.810	41.500		3.380.921	4.282.849	2.848.339
2011	1.022.031	11.013	1.534.054	317.879	5.050	11.585		2.901.612	3.785.945	2.375.349
2012	609.421	5.551	1.403.903	280.471	0	0		2.299.346	3.090.128	1.829.042
2013	275.872	0	1.337.447	262.789				1.876.109	2.596.973	1.450.136
2014			1.202.211	262.789				1.465.000	2.088.740	1.100.322
2015			1.066.909	234.223				1.301.132	1.910.756	949.587
2016			846.012	216.172				1.062.185	1.606.650	753.260
2017			626.953	179.595				806.548	1.256.576	555.785
2018			461.888	161.533				623.421	1.000.408	417.435
2019			335.370	137.296				472.666	781.244	307.534
2020			283.627	95.048				378.674	644.667	239.406
2021			237.190	88.789				325.978	571.605	200.258
2022			193.210	71.314				264.523	477.758	157.905
2023			194.071	42.207				236.278	439.547	137.053
2024			91.760	42.963				134.722	258.142	75.934
2025			37.588	16.336				53.924	106.424	29.533
2026			24.370	8.798				33.168	67.424	17.651
2027			5.951	3.319				9.270	19.409	4.794
2028			0	0				0	0	0
2029			0	0				0	0	0
totaal	19.780.625	245.224	23.815.722	5.509.782	1.185.881	893.172	188.250	51.618.654	63.039.767	€ 45.842.846

hulpblad a1

verdeling wachtgeld/suppletie

cat. 1= 55 jaar en ouder in 2003

cat. 2= tussen 40 en 55 jaar in 2003

cat. 3= jonger dan 40 jaar in 2003

[illegible]

hulpblad a1.1

wachtgeld tot pensioen ?

cat. 1

geb. jaar	pens. jaar	wel	niet	totaal
--------------	---------------	-----	------	--------

1938	2003			
1939	2004			
1940	2005	1		1
1941	2006	6		6
1942	2007	9		9
1943	2008	12		12
1944	2009	12	2	14
1945	2010	6		6
1946	2011	16	1	17
1947	2012	12	2	14
1948	2013	14	4	18
1949	2014			
1950	2015			
1951	2016			
1952	2017			
1953	2018			
1954	2019			
1955	2020			
1956	2021			
1957	2022			
1958	2023			
1959	2024			
1960	2025			
1961	2026			
1962	2027			
1963	2028			
1964	2029			

cumm.

begin v/h jaar

onderbouwing aantal wachtgelders per jaar cat.1

a

b

totale groep	wachtg. tot 65 j.	95% van a	niet tot 65 j.	50% van b	wachtg. totaal
-----------------	----------------------	--------------	-------------------	--------------	-------------------

2003	97	88	84	9	5	89
2004	97	88	84	9	5	89
2005	97	88	84	9	5	89
2006	93	87	83	6	3	86
2007	81	81	77	0	0	77
2008	72	72	69	0	0	69
2009	60	60	57	0	0	57
2010	48	48	46	0	0	46
2011	42	42	40	0	0	40
2012	26	26	25	0	0	25
2013	14	14	14	0	0	14
2014	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0	0
2026	0	0	0	0	0	0
2027	0	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0	0

88

9

97

uitgangspunt: 95% van degenen die wachtgeldrechten tot hun pensioen hebben zullen hun aanspraken doen gelden, en 50% van de overigen.

hulpblad a1.2

wachtgeld tot pensioen ?

cat. 2

geb. jaar	pens. jaar	wel	niet	totaal
--------------	---------------	-----	------	--------

cumm.

begin v/h jaar

	2003				
	2004				
	2005				
	2006				
	2007				
	2008				
	2009				
	2010				
	2011				
	2012				
	2013				
1949	2014	9	3	12	92
1950	2015	7	2	9	83
1951	2016	13	2	15	76
1952	2017	7	2	9	63
1953	2018	8	2	10	56
1954	2019	13	3	16	48
1955	2020	3	6	9	35
1956	2021	6	3	9	32
1957	2022	5	4	9	26
1958	2023	4	2	6	21
1959	2024	9	9	18	17
1960	2025	3	3	6	8
1961	2026	2	4	6	5
1962	2027	3	6	9	3
1963	2028	0	8	8	0
1964	2029	0	0	0	0
		92	59	151	

onderbouwing aantal wachtgelders per jaar cat.2

a		b			
totale groep	wachtg. tot 65 j.	50% van a	niet tot 65 j.	30% van b	wachtg. totaal

2003	151	92	46	59	18	64
2004	151	92	46	59	18	64
2005	145	92	46	53	16	62
2006	138	92	46	46	14	60
2007	126	92	46	34	11	57
2008	117	92	46	25	8	54
2009	112	92	46	20	6	52
2010	107	92	46	15	5	51
2011	107	92	46	15	5	51
2012	97	92	46	5	2	48
2013	93	92	46	1	1	47
2014	93	92	46	1	1	47
2015	84	83	42	1	1	43
2016	77	76	38	1	1	39
2017	64	63	32	1	1	33
2018	56	56	28	0	0	28
2019	48	48	24	0	0	24
2020	35	35	18	0	0	18
2021	32	32	16	0	0	16
2022	26	26	13	0	0	13
2023	25	21	11	4	2	13
2024	17	17	9	0	0	9
2025	8	8	4	0	0	4
2026	5	5	3	0	0	3
2027	3	3	2	0	0	2
2028	0	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0	0

uitgangspunt: de helft van degenen die wachtgeldrechten tot hun pensioen hebben zullen hun aanspraken doen gelden, en 30% van de overigen.

hulpblad a1.3

Verloop bestand (naar inzicht 26 juni 2002)

jaar	totaal bestand	aandeel wacht- gelders	uit bestand wegens		suppletie (dus aan het werk)	totaal aan het werk
			pensioen	einde rechten		
2003	294	163	0	0	131	131
2004	294	163	0	0	131	131
2005	284	160	1	9	124	133
2006	260	152	7	27	108	135
2007	233	139	16	45	94	139
2008	209	128	28	57	81	138
2009	186	112	40	68	74	142
2010	166	100	46	82	66	148
2011	152	92	62	80	60	140
2012	123	73	74	97	50	147
2013	107	61	88	99	46	145

kwantificering verwachtingen werkgelegenheid

sector	2003	2004
Westerscheldetunnel	25	25
Fiets- voetveer	65 incl.	35
	overgangsfase	
ontmanteling PSD	15	0
provincie Zeeland	5	15
RWS	0	5
Overslagbedrijven	15	30
Overig	5	20
	130	130

c werkgeverspremie IZR pensioengerechtigden

jaar	aantallen			premie pp. 2001 (x 900 euro)	geïndexeerd 3,0%	contante w. 6,0% 1 jan. 2003
	reeds gepensio- neerden	nieuwe gepensio- neerden	totaal			

2003	346	0	346	311.400	320.742	320.742
2004	331	0	331	297.900	316.042	298.153
2005	316	1	317	285.300	311.755	277.461
2006	301	7	308	277.200	311.991	261.954
2007	286	16	302	271.800	315.091	249.581
2008	271	28	299	269.100	321.319	240.109
2009	256	40	296	266.400	327.638	230.972
2010	241	46	287	258.300	327.207	217.611
2011	226	62	288	259.200	338.197	212.189
2012	211	74	285	256.500	344.715	204.036
2013	196	88	284	255.600	353.810	197.566
2014	181	97	278	250.200	356.725	187.918
2015	166	104	270	243.000	356.854	177.345
2016	151	117	268	241.200	364.837	171.050
2017	136	124	260	234.000	364.564	161.247
2018	121	132	253	227.700	365.392	152.465
2019	106	145	251	225.900	373.378	146.979
2020	91	148	239	215.100	366.193	135.991
2021	76	154	230	207.000	362.976	127.166
2022	61	159	220	198.000	357.610	118.195
2023	46	163	209	188.100	349.921	109.107
2024	31	172	203	182.700	350.072	102.976
2025	16	174	190	171.000	337.483	93.653
2026	1	170	171	153.900	312.847	81.902
2027	0	164	164	147.600	309.042	76.327
2028	0	152	152	136.800	295.022	68.740
2029	0	140	140	126.000	279.882	61.521

€ 4.682.956

gem. levensverwachting verzekerde of partner: 85
alleen meegeteld: medewerkers met wachtgeld tot pensioen

vervolg jaar	aantal gepensio- neerden	premie pp. 2001 (x 900 euro)	geïndexeerd 3,0%	contante w. 6,0% 1 jan. 2003

2030	134	120.600	275.924	57.218
2031	118	106.200	250.267	48.960
2032	106	95.400	231.561	42.736
2033	92	82.800	207.007	36.042
2034	83	74.700	192.359	31.596
2035	76	68.400	181.420	28.112
2036	63	56.700	154.899	22.644
2037	56	50.400	141.819	19.558
2038	48	43.200	125.206	16.290
2039	35	31.500	94.035	11.542
2040	32	28.800	88.554	10.254
2041	26	23.400	74.108	8.096
2042	21	18.900	61.653	6.354
2043	17	15.300	51.406	4.998
2044	8	7.200	24.917	2.285
2045	5	4.500	16.040	1.388
2046	3	2.700	9.913	809
2047	0	0	0	0
2048	0	0	0	0
2049	0	0	0	0
2050	0	0	0	0
		0	0	0
		0	0	0
		0	0	0
		0	0	0
		0	0	0
		0	0	0
		0	0	0

€ 348.882

d kosten uitvoering wachtgeldten

jaar	aantal wachtg. + suppl.	kosten pp. 2002	geïndexeerd 3,0%	contante w. 6,0% 1 jan. 2003
2003	294	159.348	164.128	164.128
2004	294	106.722	113.221	106.813
2005	284	103.092	112.651	100.259
2006	260	94.380	106.226	89.189
2007	233	84.579	98.050	77.665
2008	209	75.867	90.589	67.693
2009	186	67.518	83.039	58.539
2010	166	60.258	76.333	50.766
2011	152	55.176	71.992	45.169
2012	123	44.649	60.005	35.517
2013	107	38.841	53.765	30.022
2014	93	33.759	48.132	25.355
2015	84	30.492	44.779	22.254
2016	77	27.951	42.278	19.822
2017	64	23.232	36.195	16.009
2018	56	20.328	32.620	13.611
2019	48	17.424	28.799	11.337
2020	35	12.705	21.629	8.032
2021	32	11.616	20.369	7.136
2022	26	9.438	17.046	5.634
2023	21	7.623	14.181	4.422
2024	17	6.171	11.824	3.478
2025	8	2.904	5.731	1.590
2026	5	1.815	3.690	966
2027	3	1.089	2.280	563
2028	0	0	0	0
2029	0	0	0	0

€ 965.970

MEERJARENRAMING Provinciale Stoombootdiensten 2002-2003

12-9-2002

Prijsspeil : 1-1-2002

Bedragen x € 1.00C Niet geïndexeerd

2002	2003
raming Euro	raming Euro

Personeelskosten	18.018	5.269 incl. Blijfpremie
Energiekosten	3.197	699
Onderhoudskosten	3.493	430
Extra onderhoud	340	0
Algemene kosten	686	249
Griffiekosten	458	91
Verzekering	909	227
Kapitaallasten	4.609	214
Rentesuppletie	0	0
Calamiteiten	454	91
kosten ontmanteling		2.750
Reserve wachtgeldten ivm. opheffing PSD	pm	pm
Totaal Lasten	32.164	10.020
Vervoersopbrengsten	14.618	2.549
Pacht van buffetten	531	106
Overige opbrengsten	31	5
Rijksbijdrage	12.779	3.141
Extra rijksbijdrage ivm. 36 urige werkweek	555	666 verrekening achteraf (2002 + 1/5 2003)
Rente	299	40
Beschikking voorziening flankerend beleid	395	543
Beschikking reserve oude boekwaarden		
meevallers 2002	856	BTW en assuradeuren
comp. prijsstijgingen 2002/2003		882 oa. Brandstof (sept 2002 t/m maart 2003) (verschil oorspr. uitg. punten en kostenraming)
Totaal Baten	30.064	7.933
Resultaat	-2.099	-2.088
Saldo egalisatiereserve 1/1	2.589	490
Rente egalisatiereserve	0	0
Saldo egalisatiereserve 31/12	490	-1.598

Bijlage 2

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

de Gedeputeerde van de provincie Zeeland,
de heer J. Suurmond
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. FE 2	AMB. [redacted] J
AFD. TERMIJN	
DATUM - 1 MAART 2004	
DOC.NR. STA0401353 dg	
ZAAK NR. -1.011.112	
CLASS.	

Contactpersoon

Datum

25 februari 2004

Ons kenmerk

1448

Onderwerp

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren
Ambtelijk standpunt

Doorkiesnummer

0118- **[redacted]** **J**

Bijlage(n)

Uw kenmerk

Geachte heer Suurmond,

In antwoord op de brief van Gedeputeerde Staten van Zeeland van 17 september 2002, kenmerk 6068 en ons overleg van 9 februari jl, stel ik u hierbij op de hoogte van de zienswijze van de Rijkswaterstaat met betrekking tot uw verzoek voor een extra verrekening van kosten welke voortvloeien uit de rechtspositie van het personeel van de Provinciale Stoombootdiensten op grond van de Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995.

In onze zienswijze is sprake van een civielrechtelijke overeenkomst tussen de partijen, Staat en Provincie, waarin de afspraken over de onderhavige materie zijn neergelegd. Dat houdt in dat alleen wat in de overeenkomst expliciet is geregeld voor verrekening in aanmerking komt.

Op grond van het bovenstaande komen voor een suppletie de volgende onderdelen in aanmerking (de vermelde bedragen zijn indicatief):

➤ Uitkering NWW-regeling	14,3 M€)	
➤ ADV (36/38 uur)	2,5)	22,5 M€
➤ Loonsuppletie	5,7)	
➤ Aftrek wegens vertrek meer med. dan geraamd		5,0 M€
Totaal		17,5 M€

Directie Zeeland

Postadres Postbus 5014, 4330 KA Middelburg

Bezoekadres Koestraat 30, 4331 KX Middelburg

Telefoon (0118) 68 60 00

Fax 0118-686454

E-mail **[redacted]** **J**@dzt.rws.minvenw.nl

In de civielrechtelijke overeenkomst zijn niet opgenomen en komen dus niet voor verrekening in aanmerking:

➤ Arbeidscontracten (Uitkeringsregeling Zeeland 1984)	3,3 M€
➤ IZR-regeling	5,1
➤ Disconto en indexering (7 en 2% handhaven)	8,1
➤ Uitvoeringskosten	1,0
Totaal	17,5 M€
	=====

Tot slot merk ik nog op, dat bij de hantering van het uitgangspunt, dat voor verrekening tussen Provincie en Staat alleen die elementen in aanmerking komen die in de civielrechtelijke overeenkomst als zodanig zijn benoemd, er vanuit Rijkswaterstaat de andere elementen bij de opheffing van de PSD (revenue zoals verkoop veerboten) niet aan de orde worden gesteld.

Ik verneem graag uw reactie op de zienswijze van Rijkswaterstaat.

Met vriendelijke groet,

documentnummer
STA 0402337

Zaaknummer

verwijsnummer

onderwerp
Rijksbijdrage PSD

advies/besluit

Informatie toesturen aan commissie SBZ

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder

paraaf

Suurmond, J.

vervanger

J

besluit

datum

nummer

paraaf secr. voor uitvoering

20 APR. 2004

29

J

aantal te parafieren stukken

2

Behandeld door:

naam

afdeling
FEZ

Doorkiesnummer

0118

datum

14-04-2004

paraten

Afdelingshoofd

datum

15/4

Fin. Toets

datum

Jur. Toets

datum

paraaf

Directeur

datum

paraaf

Medeparafen

dir/afd

datum

Paraaf

-

dir/afd

datum

Paraaf

-

geadresseerde

bericht op brief van

Adressering

Aan de commissie sociale en bestuurlijke zaken

kenmerk geadresseerde

bijlage(n)

div.

onderwerp

Rijksbijdrage PSD Datum Cie: 23-4-2004

aanwijzingen

verwerkt registratuur

paraaf

uiterste verzenddatum
20-04-2004

tekstverwerking

paraaf

verzenddatum brief

paraaf

collationeren

paraaf

terug naar ambtenaar J/N
JA

paraaf

verzenden afschriften aan

nummers bijlagen

1.

2.

3.

indien meer afschriften; adreslijst toevoegen

Aan de commissie sociale en bestuurlijke zaken

STA 04

Financieel-economische Zaken

div.

[REDACTED] J

0118 [REDACTED] J

Rijksbijdrage PSD Datum Cie: 23-4-2004

20 april 2004

Geachte commissie,

In de vergadering van uw commissie op 19 maart 2004 heeft de heer Suurmond mededeling gedaan over de ontwikkelingen rond de rijksbijdrage PSD. Hierbij heeft hij toegezegd aanvullende informatie te verstrekken. Ter uitvoering van deze toezegging doen wij u hierbij de volgende documenten toekomen:

- een brief van de minister van verkeer en waterstaat van 14 december 1995 inzake de Regeling Rijksbijdrage Westerscheldeveerdiensten
- de Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995, zoals gepubliceerd in de Staatscourant 1996, nr. 19
- een brief van het college van gedeputeerde staten van 16 april 2002 inzake rapportage en voortgang vaststelling wachtgeldverplichtingen
- een brief van het college van gedeputeerde staten van 28 augustus 2002 inzake schadeloosstelling IZR
- een brief van het college van gedeputeerde staten van 12 september 2002 inzake Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten
- een brief van de hoofdingenieur-directeur van directie Zeeland van rijkswaterstaat van 25 februari 2004 met een ambtelijk standpunt inzake de rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

Verder kunnen wij u meedelen dat inmiddels een volgend overleg heeft plaatsgevonden met de hoofdingenieur-directeur van rijkswaterstaat. Afsproken is dat de provincie een reactie zal geven op het ambtelijk standpunt van rijkswaterstaat ter voorbereiding van bestuurlijk overleg tussen de provincie en de minister van verkeer en waterstaat.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

,voorzitter

,secretaris

Stafafdeling FEZ
Nota aan GS
Categorie
A-dg

documentnummer
STA 0402595
onderwerp
Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

zaaknummer

verwijsnummer
STA 0401353 dg

advies/besluit

- Instemmen met voeren van overleg met de minister van verkeer en waterstaat
- Reactie op ambtelijk standpunt rijkswaterstaat vaststellen

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder
Suurmond, J.

vervanger
[redacted] J

besluit

datum

Nummer

paraaf secretaris voor uitvoering

11 MEI 2004

.....14.....

aantal te paraferen stukken
2

behandeld door

naam

afdeling
FEZ

doorkiesnummer
0118 [redacted] J

datum
23-04-2004

parafen

Afdelingshoofd

datum
7/5

Fin. Toets

datum

Jur. Toets

Datum

paraaf

Directeur

datum

paraaf

medeparafen

dir/afd

datum

paraaf

dir/afd

datum

paraaf

aanwijzingen

terug naar amb

JA

nummers te dis [redacted] J lagen

6 mei 2004

j:\fez\wme\tekst\psd\nota reactie op standpunt rws.doc

Samenvatting:

Inleiding:

Voorgeschiedenis:

In 2001/2002 zijn in overleg met rijkswaterstaat nieuwe berekeningen gemaakt van de kosten van de opheffing van de PSD en in het bijzonder van de benodigde middelen voor de wachtgelden. Deze herberekeningen vloeien voort uit de bepalingen van de regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten en dienen te leiden tot een aanvullende bijdrage van het rijk.

Bij brief van 25 februari 2004 heeft de hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland een eerste ambtelijke reactie gegeven op de brief van uw college van 17 september 2002, waarbij de berekeningen formeel zijn aangeboden. Deze reactie komt er in het kort op neer dat het rijk van mening is dat er sprake is van een civielrechtelijke overeenkomst. Het rijk is daarom niet bereid is om enkele onderdelen die niet expliciet zijn opgenomen voor verrekening in aanmerking te laten komen. Het gaat daarbij om een bedrag van in totaal ongeveer € 17,5 miljoen.

Gedeputeerde Suurmond heeft de statencommissie sociale en bestuurlijke zaken gelet op de belangrijke financiële en bestuurlijke implicaties inmiddels van het ambtelijk standpunt van het rijk schriftelijk op de hoogte gesteld.

Vraag- en/of probleemstelling:

Inmiddels heeft opnieuw overleg plaatsgevonden tussen de heer Suurmond en [REDACTED] hoofd-ingenieur-directeur van rijkswaterstaat Zeeland. Hierbij is van de kant van de provincie geconstateerd dat verder praten met de directie Zeeland niet veel zin meer heeft en dat het gewenst is om op korte termijn een overleg te starten tussen de provincie en de minister van verkeer en waterstaat. Afsproken is dat de provincie ter voorbereiding van dit overleg haar reactie op het ambtelijk standpunt van het rijk zou neerleggen in een brief aan rijkswaterstaat Zeeland.

Actieve informatieplicht (zie informatieplicht)

Niet naar PS

Overweging en advies:

Aan uw college wordt voorgesteld om in te stemmen met het voeren van overleg met de minister van verkeer en waterstaat over de verrekeningen op grond van de rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten en ter voorbereiding daarvan de bijgevoegde reactie op het ambtelijk standpunt van rijkswaterstaat vast te stellen.

Voorstel te nemen GS-Besluit (moet identiek zijn aan het voorblad):

- Instemmen met voeren van overleg met de minister van verkeer en waterstaat
- Reactie op ambtelijk standpunt rijkswaterstaat vaststellen

documentnummer
STA 0402596

Zaaknummer

verwijsnummer
STA 0401353 dg

onderwerp
Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

advies/besluit

Reactie op ambtelijk standpunt RWS vaststellen

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder paraaf

Suurmond, J.

vervanger

J

besluit

datum

nummer

paraaf secr. voor uitvoering

11 MEI 2004

14

J

aantal te paraferen stukken

2

Behandeld door:

naam

J

afdeling
FEZ

Doorkiesnummer

0118

J

datum

23-04-2004

parafen

Medeparafen

Afdelingshoofd

datum

paraaf

dir/afd

datum

Paraaf

Fin. Toets

datum

paraaf

Jur. Toets

datum

paraaf

dir/afd

datum

Paraaf

Directeur

datum

paraaf

geadresseerde

bericht op brief van
25 februari 2004

Adressering

Hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland van Rijkswater-
staat

kenmerk geadresseerde
1448

bijlage(n)

Postbus 5014
4330 KA Middelburg

onderwerp
Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

aanwijzingen

verwerkt registratuur
24 MEI 2004
tekstverwerking

uiterste verzenddatum

verzenddatum brief

paraaf

collationeren

paraaf

terug naar ambtenaar J/N

paraaf

verzenden afschriften aan

1. J

2. J

3. J

nummers bijlagen

indien meer afschriften; adreslijst toevoegen

25 februari 2004

1448

STA 0402596

Financieel-economische Zaken

Hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland van
Rijkswaterstaat

Postbus 5014
4330 KA Middelburg

0118

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

11 mei 2004

Geachte

Zoals afgesproken in het laatste overleg tussen u en gedeputeerde Suurmond op 25 maart 2004 reageren wij hierbij op het ambtelijk standpunt van uw dienst over ons verzoek om verrekening van de kosten op grond van de Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995. Deze reactie dient ter voorbereiding van bestuurlijk overleg tussen de minister van verkeer en waterstaat en de provincie.

Wij betreuren het ten zeerste dat wij ondanks herhaaldelijk aandringen onzerzijds pas nu een (ambtelijk) standpunt ontvangen over de geactualiseerde berekeningen die u al in de eerste helft van 2001 zijn verstrekt en die in september 2002 nogmaals formeel zijn aangeboden. Wij denken niet dat dit de juiste manier is waarop overheden met elkaar om dienen te gaan.

Allereerst stellen wij vast dat de in uw ambtelijk standpunt ingenomen standpunten op geen enkele wijze zijn toegelicht of onderbouwd. Dat geldt in de eerste plaats voor uw zienswijze dat de verrekening van kosten gebaseerd zou zijn op een civielrechtelijke overeenkomst tussen staat en provincie. Wij delen deze zienswijze geenszins.

Bij de besprekingen tussen het rijk en de provincie over de rijksbijdrage voor de exploitatie van de Westerscheldeveerdiensten vanaf 1995 is van de kant van het rijk gesteld dat er geen sprake kon zijn van een overeenkomst. Het rijk was subsidiegever en de bijdrage werd vastgelegd in een (eenzijdige) beschikking, een ministerieel besluit. Dit besluit is als Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995 gepubliceerd in de Staatscourant (1996, nr. 19).

Ook uw mening dat de kostenverrekening een civielrechtelijke aangelegenheid is, bestrijden wij. De rijksbijdrage werd verstrekt uit oogpunt van een publiekrechtelijke taak. Deze taak is als volgt verwoord. De staat is verantwoordelijk voor de instandhouding van de hoofdverbindingen van het Rijkswegenplan en de Westerscheldeveerdiensten kunnen worden aangemerkt als schakels in het stelsel van Rijkshoofdverbindingen. Dit is bijvoorbeeld verwoord in de overwegingen bij de overeenkomst tussen het rijk en de provincie inzake de rijksbijdrage voor de jaren 1992 tot en met 1999. Overigens is ook deze overeenkomst later omgezet in een ministerieel besluit (Staatscourant 1995, nr. 11).

Uitgangspunt bij de toekenning van de rijksbijdragen voor de Westerscheldeveren is van oudsher geweest dat de exploitatietekorten volledig werden afgedekt. Dit principe is bij het vaststellen van de bijdragen van het rijk altijd erkend en gehanteerd. Over het verloop van de exploitatie heeft de provincie altijd gedetailleerd verantwoording afgelegd. Ook bij de berekeningen voor de bijdrage vanaf 1995 is het uitgangspunt van volledige afdekking van het tekort (met uitzondering van een klein gedeelte van de overheadkosten) gehanteerd. De regeling voorzag in een bijdrage aan de provincie in zowel de kosten van exploitatie van de veerdiensten tot de ingebruikneming van de Westerscheldetunnel als de kosten van de opheffing van de PSD. Tot deze laatste kosten behoorden zowel de directe ontmantelingskosten als de kosten voortvloeiend uit de rechtspositie van het personeel.

Omdat het rijk van mening was dat er voor de provincie voldoende prikkel moet zijn om de kosten te minimaliseren, is in de bijdrageregeling vastgelegd dat de exploitatie en de opheffing van de PSD voor rekening en risico van de provincie zijn. De in de bijdrageregeling vastgestelde bedragen zijn echter berekend met als uitgangspunt dat de bijdrage van het rijk de totale netto-kosten voor de provincie van de exploitatie en de opheffing van de PSD zouden dekken. De berekeningen die ten grondslag lagen aan de bedragen in de regeling zijn daarom ook in nauw overleg tussen provincie en rijkswaterstaat opgesteld.

Als logisch uitvloeisel van bovenstaande uitgangspunten is in de bijdrageregeling van 1995 vastgelegd dat de provincie zich tot het uiterste zal inspannen om de kosten voortvloeiend uit de rechtspositie van het personeel (met name de wachtgeldlasten) tot een minimum te beperken en voor de werknemers van de PSD zo spoedig mogelijk een andere betrekking te vinden. Verder is bepaald dat een jaar voor ingebruikneming van de vaste oeververbinding de provincie aan de minister zal rapporteren over de uitvoering van de provinciale inspanningen en over het verloop en de berekeningen ten aanzien van de wachtgeldverplichtingen. Ter uitvoering van de laatste bepaling zijn de berekeningen opnieuw in nauw overleg met rijkswaterstaat geactualiseerd, waarbij ook gekeken is naar de bij de eerdere berekeningen gehanteerde uitgangspunten.

Herziene berekeningen zijn reeds in de eerste helft van 2001 verstrekt. Daarop is van de kant van het rijk geen reactie ontvangen. In april 2002 is door de provincie uitvoering gegeven aan de verplichting om te rapporteren over haar inspanningen inzake het personeel en het beperken van de wachtgeldverplichtingen. In september 2002 heeft de provincie nogmaals formeel de geactualiseerde berekeningen aangeboden met het verzoek om tot verrekening over te gaan.

Wij constateren dat u op zich instemt met de berekening van de benodigde wachtgelden inclusief de bedragen voor loonsuppletie. Ook gaat u akkoord met de gevolgen van de invoering van de 36-urige werkweek voor provinciaal personeel.

Verder deel u echter mee dat enkele onderdelen van de berekening niet in aanmerking komen voor verrekening. Hieronder geven wij per onderdeel onze reactie op uw standpunt.

1. U bent van mening dat een bedrag van € 3,3 miljoen aan uitkeringsrechten voor arbeidscontractanten niet voor verrekening in aanmerking komt.
Deze uitgaven vloeien rechtstreeks voort uit de inspanning die de provincie op basis van de verplichting op grond van artikel 8 eerste lid van de bijdrage regeling heeft geleverd om de wachtgeldverplichtingen tot een minimum te beperken. Vanaf het moment dat duidelijk werd dat de PSD zou worden opgeheven is gestopt om medewerkers in vaste dienst aan te nemen. Vanaf 1 januari werden nieuwe medewerkers aangenomen op arbeidscontract, de zogenaamde WOV-contracten. Deze contracten werden aangegaan voor bepaalde tijd en eindigden bij opheffing van de PSD. De medewerkers met een dergelijk contract kunnen aanspraak maken op de uitkering krachtens de uitkeringsregeling Zeeland 1984. Deze aanspraak is beperkter dan een aanspraak op basis van een vast dienstverband.
Vanaf 1 januari 2000 is de aanname van arbeidscontractanten gestopt en zijn nieuwe medewerkers geworven via uitzendbureaus. Voor deze laatste medewerkers heeft de provincie geen uitkeringsverplichtingen.
Het zal duidelijk zijn dat het niet-vervangen van vertrekkend personeel geen optie was, omdat de provincie verplicht was de dienstverlening op peil te houden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, derde lid van de regeling.
Het zal duidelijk zijn dat de provincie gelet op uw standpunt ten aanzien van de arbeidscontractanten verwerpt. Een verrekening van deze kosten vloeien voort uit de opdracht die de provincie heeft gekregen om kosten te besparen zonder de bedrijfsvoering in gevaar te brengen.
Rijkswaterstaat is vanaf het begin op de hoogte geweest van bovenstaande werkwijze en in de voortgangsrapportage van april 2002 is hieraan uitdrukkelijk aandacht besteed.
In 1995 is bij de berekeningen alleen gesproken over wachtgelden, omdat er destijds uiteraard nog geen contractanten in dienst waren. Het standpunt dat u hebt ingenomen leidt tot de merkwaardige conclusie dat in het geval de provincie voor een aanmerkelijk duurder variant had gekozen, namelijk het aannemen van medewerkers in vaste dienst, de kosten daarvan wel voor volledige verrekening in aanmerking waren gekomen.
2. Een bedrag van € 5,1 miljoen voortvloeiend uit de IZR-regeling komt naar uw mening niet voor verrekening in aanmerking.
Dit bedrag bestaat uit premiebetalingen IZR voor gepensioneerden vanaf 2003. Deze werkgeverspremies behoorden altijd tot de normale exploitatielasten van de PSD, maar zijn abusievelijk in 1995 niet meegenomen in de berekening van de rijksbijdrage PSD. Deze premies zijn in de periode 1995-2003 opgevangen binnen de egaliseringsreserve PSD. Het berekende bedrag maakt dus onderdeel uit van de normale kosten die doorlopen na de opheffing van de PSD. Het ligt volstrekt in de rede dat deze kosten worden meegenomen bij een herberekening van de rijksbijdrage.
3. Uw standpunt is dat uitgegaan dient te worden van een rentepercentage van 7 en een inflatiepercentage van 2. Dit leidt tot een verlaging van de verrekening met € 8,1 miljoen.

Op grond van de Regeling rijksbijdrage Westerscheldeveerdiensten was de provincie verplicht voor de rentebijbeschrijving een percentage te hanteren van 7 om bij opheffing van de PSD een toereikende voorziening voor de betaling van de wachtgelden te hebben. Sinds 1995 is gebleken dat dit percentage van 7 elk jaar beduidend te hoog was, zodat jaarlijks een bedrag ten laste van de egalisatiereserve PSD werd gebracht. Handhaving van 7% in combinatie met een door u voorgestane indexering van de wachtgelden tijdens de uitkeringsperiode van 2% betekent een reële rente van 5%. Dit percentage is volstrekt irreal en wordt naar onze waarneming ook nergens bij het rijk gehanteerd. Toepassing van dit percentage op de rijksbijdrage beschouwen wij dan ook als zeer onredelijk. Bij de verrekening dient naar onze mening dit uitgangspunt te worden herzien en uitgegaan te worden van een reële rente van 3%.

4. Naar uw mening komen de uitvoeringskosten van € 1,0 miljoen niet voor verrekening in aanmerking. Bij de berekeningen in 1995 is met deze kosten geen rekening gehouden, omdat op dat moment nog onvoldoende zicht bestond op allerlei uitvoeringsaspecten. Het zal echter duidelijk zijn dat de uitvoering van de uitkeringsregelingen zeer zorgvuldig en deskundig dient te geschieden. De kosten die hiermee gemoeid zijn, vloeien rechtstreeks voort uit de opheffing van de PSD en dienen dan ook naar onze mening onderdeel te vormen van de rijksbijdrage.

Aanvullend merken wij nog het volgende op.

De provincie heeft de minister van verkeer en waterstaat en rijkswaterstaat er in 2002 op gewezen dat de kosten van de opheffing van de PSD hoger zouden kunnen uitvallen door de schadevergoeding die de IZR zal opleggen in verband met die opheffing. Verzocht is de rijksbijdrageregeling op dit punt aan te vullen. Het rijk heeft tot nu toe op dit verzoek geen enkele reactie gegeven. Ook in uw ambtelijk standpunt gaat u hier niet op in.

In de rijksbijdrageregeling is in artikel 8, vierde lid de bepaling opgenomen dat naar aanleiding van de rapportage over de uitvoering van de provinciale inspanningen en over het verloop en de berekeningen van de verplichtingen, die een jaar voor de ingebruikneming van de vaste oeververbinding is opgesteld, overleg zal plaatsvinden tussen de minister en de provincie waarbij afwijkingen van de berekeningen en de daarbij gehanteerde uitgangspunten zullen leiden tot verrekening.

Nu kennelijk de samenspraak met rijkswaterstaat bij het actualiseren van de berekeningen door u niet wordt gezien als het bedoelde overleg, dient op korte termijn het overleg tussen de minister en de provincie over de herziene berekeningen te worden gestart. In het overleg op 25 maart hebt u hiermee ingestemd. Deze brief kunt u beschouwen als bijdrage in de voorbereiding van ons overleg met de minister.

Tenslotte willen wij u nog op het volgende wijzen.

De provincie is 137 jaar lang belast geweest met het onderhouden van de veerverbindingen op de Westerschelde. De netto-kosten van deze verbindingen kwamen voor rekening van het rijk, vanuit de gedachte dat het rijk zich verantwoordelijk achtte voor een goede verbinding tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en de rest van het Koninkrijk. Over de vergoeding door het rijk is immer tussen rijk en provincie constructief overleg geweest. Wij staan op het standpunt dat nu de veerdiensten zijn beëindigd de afronding van deze subsidieverhouding in dezelfde geest zou moeten plaatsvinden.

Uitgangspunt voor ons is altijd geweest dat de exploitatie van de Westerscheldeveren voor de provincie budgettair neutraal diende te zijn. Ditzelfde geldt ook voor de kosten van de opheffing van de PSD. In die zin zijn wij ook bereid de door u genoemde andere elementen in de beschouwingen te betrekken.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

,voorzitter

,secretaris

Provinciehuus Abdij 6 Middelburg Postadres: postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon (0118) 63 10 11 fax (0118) 62 69 49

bericht op brief van: 25 februari 2004

uw kenmerk: 1448

ons kenmerk: STA 0402596

afdeling: Financieel-economische Zaken

bijlage(n):

behandeld door:

doorkiesnummer:

onderwerp:

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

Hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland van
Rijkswaterstaat

Postbus 5014
4330 KA Middelburg

verzonden:

24 MEI 2004

Middelburg, 11 mei 2004

Geachte

Zoals afgesproken in het laatste overleg tussen u en gedeputeerde Suurmond op 25 maart 2004 reageren wij hierbij op het ambtelijk standpunt van uw dienst over ons verzoek om verrekening van de kosten op grond van de Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995. Deze reactie dient ter voorbereiding van bestuurlijk overleg tussen de minister van verkeer en waterstaat en de provincie.

Wij betreuen het ten zeerste dat wij ondanks herhaaldelijk aandringen onzerzijds pas nu een (ambtelijk) standpunt ontvangen over de geactualiseerde berekeningen die u al in de eerste helft van 2001 zijn verstrekt en die in september 2002 nogmaals formeel zijn aangeboden. Wij denken niet dat dit de juiste manier is waarop overheden met elkaar om dienen te gaan.

Allereerst stellen wij vast dat de in uw ambtelijk standpunt ingenomen standpunten op geen enkele wijze zijn toegelicht of onderbouwd. Dat geldt in de eerste plaats voor uw zienswijze dat de verrekening van kosten gebaseerd zou zijn op een civielrechtelijke overeenkomst tussen staat en provincie. Wij delen deze zienswijze geenszins.

Bij de besprekingen tussen het rijk en de provincie over de rijksbijdrage voor de exploitatie van de Westerscheldeveerdiensten vanaf 1995 is van de kant van het rijk gesteld dat er geen sprake kon zijn van een overeenkomst. Het rijk was subsidiegever en de bijdrage werd vastgelegd in een (eenzijdige) beschikking, een ministerieel besluit. Dit besluit is als Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995 gepubliceerd in de Staatscourant (1996, nr. 19).

Ook uw mening dat de kostenverrekening een civielrechtelijke aangelegenheid is, bestrijden wij. De rijksbijdrage werd verstrekt uit oogpunt van een publiekrechtelijke taak. Deze taak is als volgt verwoord. De staat is verantwoordelijk voor de instandhouding van de hoofdverbindingen van het Rijkswegenplan en de Westerscheldeveerdiensten kunnen worden aangemerkt als schakels in het stelsel van Rijkshoofdverbindingen. Dit is bijvoorbeeld verwoord in de overwegingen bij de overeenkomst tussen het rijk en de provincie inzake de rijksbijdrage voor de jaren 1992 tot en met 1999. Overigens is ook deze overeenkomst later omgezet in een ministerieel besluit (Staatscourant 1995, nr. 11).

Uitgangspunt bij de toekenning van de rijksbijdragen voor de Westerscheldeveren is van oudsher geweest dat de exploitatietekorten volledig werden afgedekt. Dit principe is bij het vaststellen van de bijdragen van het rijk altijd erkend en gehanteerd. Over het verloop van de exploitatie heeft de provincie altijd gedetailleerd verantwoording afgelegd. Ook bij de berekeningen voor de bijdrage vanaf 1995 is het uitgangspunt van volledige afdekking van het tekort (met uitzondering van een klein gedeelte van de overheadkosten) gehanteerd. De regeling voorzag in een bijdrage aan de provincie in zowel de kosten van exploitatie van de veerdiensten tot de ingebruikneming van de Westerscheldetunnel als de kosten van de opheffing van de PSD. Tot deze laatste kosten behoorden zowel de directe ontmantelingskosten als de kosten voortvloeiend uit de rechtspositie van het personeel.

Omdat het rijk van mening was dat er voor de provincie voldoende prikkel moet zijn om de kosten te minimaliseren, is in de bijdrageregeling vastgelegd dat de exploitatie en de opheffing van de PSD voor rekening en risico van de provincie zijn. De in de bijdrageregeling vastgestelde bedragen zijn echter berekend met als uitgangspunt dat de bijdrage van het rijk de totale netto-kosten voor de provincie van de exploitatie en de opheffing van de PSD zouden dekken. De berekeningen die ten grondslag lagen aan de bedragen in de regeling zijn daarom ook in nauw overleg tussen provincie en rijkswaterstaat opgesteld.

Als logisch uitvloeisel van bovenstaande uitgangspunten is in de bijdrageregeling van 1995 vastgelegd dat de provincie zich tot het uiterste zal inspannen om de kosten voortvloeiend uit de rechtspositie van het personeel (met name de wachtgeldlasten) tot een minimum te beperken en voor de werknemers van de PSD zo spoedig mogelijk een andere betrekking te vinden. Verder is bepaald dat een jaar voor ingebruikneming van de vaste oeververbinding de provincie aan de minister zal rapporteren over de uitvoering van de provinciale inspanningen en over het verloop en de berekeningen ten aanzien van de wachtgeldverplichtingen. Ter uitvoering van de laatste bepaling zijn de berekeningen opnieuw in nauw overleg met rijkswaterstaat geactualiseerd, waarbij ook gekeken is naar de bij de eerdere berekeningen gehanteerde uitgangspunten.

Herziene berekeningen zijn reeds in de eerste helft van 2001 verstrekt. Daarop is van de kant van het rijk geen reactie ontvangen. In april 2002 is door de provincie uitvoering gegeven aan de verplichting om te rapporteren over haar inspanningen inzake het personeel en het beperken van de wachtgeldverplichtingen. In september 2002 heeft de provincie nogmaals formeel de geactualiseerde berekeningen aangeboden met het verzoek om tot verrekening over te gaan.

Wij constateren dat u op zich instemt met de berekening van de benodigde wachtgelden inclusief de bedragen voor loonsuppletie. Ook gaat u akkoord met de gevolgen van de invoering van de 36-urige werkweek voor provinciaal personeel.

Verder deel u echter mee dat enkele onderdelen van de berekening niet in aanmerking komen voor verrekening. Hieronder geven wij per onderdeel onze reactie op uw standpunt.

1. U bent van mening dat een bedrag van € 3,3 miljoen aan uitkeringsrechten voor arbeidscontractanten niet voor verrekening in aanmerking komt.

Deze uitgaven vloeien rechtstreeks voort uit de inspanning die de provincie op basis van de verplichting op grond van artikel 8 eerste lid van de bijdrage regeling heeft geleverd om de wachtgeldverplichtingen tot een minimum te beperken. Vanaf het moment dat duidelijk werd dat de PSD zou worden opgeheven is gestopt om medewerkers in vaste dienst aan te nemen. Vanaf 1 januari werden nieuwe medewerkers aangenomen op arbeidscontract, de zogenaamde WOV-contracten. Deze contracten werden aangegaan voor bepaalde tijd en eindigden bij opheffing van de PSD. De medewerkers met een dergelijk contract kunnen aanspraak maken op de uitkering krachtens de uitkeringsregeling Zeeland 1984. Deze aanspraak is beperkter dan een aanspraak op basis van een vast dienstverband.

Vanaf 1 januari 2000 is de aanname van arbeidscontractanten gestopt en zijn nieuwe medewerkers geworven via uitzendbureaus. Voor deze laatste medewerkers heeft de provincie geen uitkeringsverplichtingen.

Het zal duidelijk zijn dat het niet-vervangen van vertrekkend personeel geen optie was, omdat de provincie verplicht was de dienstverlening op peil te houden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, derde lid van de regeling.

Het zal duidelijk zijn dat de provincie gelet op uw standpunt ten aanzien van de arbeidscontractanten verwerpt. Een verrekening van deze kosten vloeien voort uit de opdracht die de provincie heeft gekregen om kosten te besparen zonder de bedrijfsvoering in gevaar te brengen.

Rijkswaterstaat is vanaf het begin op de hoogte geweest van bovenstaande werkwijze en in de voortgangsrapportage van april 2002 is hieraan uitdrukkelijk aandacht besteed.

In 1995 is bij de berekeningen alleen gesproken over wachtgelden, omdat er destijds uiteraard nog geen contractanten in dienst waren. Het standpunt dat u hebt ingenomen leidt tot de merkwaardige conclusie dat in het geval de provincie voor een aanmerkelijk duurdere variant had gekozen, namelijk het aannemen van medewerkers in vaste dienst, de kosten daarvan wel voor volledige verrekening in aanmerking waren gekomen.

2. Een bedrag van € 5,1 miljoen voortvloeiend uit de IZR-regeling komt naar uw mening niet voor verrekening in aanmerking.

Dit bedrag bestaat uit premiebetalingen IZR voor gepensioneerden vanaf 2003. Deze werkgeverspremies behoorden altijd tot de normale exploitatielasten van de PSD, maar zijn abusievelijk in 1995 niet meegenomen in de berekening van de rijksbijdrage PSD. Deze premies zijn in de periode 1995-2003 opgevangen binnen de egalisatiereserve PSD. Het berekende bedrag maakt dus onderdeel uit van de normale kosten die doorlopen na de opheffing van de PSD. Het ligt volstrekt in de rede dat deze kosten worden meegenomen bij een herberekening van de rijksbijdrage.

3. Uw standpunt is dat uitgegaan dient te worden van een rentepercentage van 7 en een inflatiepercentage van 2. Dit leidt tot een verlaging van de verrekening met € 8,1 miljoen.

Op grond van de Regeling rijksbijdrage Westerscheldeveerdiensten was de provincie verplicht voor de rentebijdrage een percentage te hanteren van 7 om bij opheffing van de PSD een toereikende voorziening voor de betaling van de wachtgelden te hebben. Sinds 1995 is gebleken dat dit percentage van 7 elk jaar beduidend te hoog was, zodat jaarlijks een bedrag ten laste van de egalisatiereserve PSD werd gebracht. Handhaving van 7% in combinatie met een door u voorgestane indexering van de wachtgelden tijdens de uitkeringsperiode van 2% betekent een reële rente van 5%. Dit percentage is volstrekt irreëel en wordt naar onze waarneming ook nergens bij het rijk gehanteerd. Toepassing van dit percentage op de rijksbijdrage beschouwen wij dan ook als zeer onredelijk. Bij de verrekening dient naar onze mening dit uitgangspunt te worden herzien en uitgegaan te worden van een reële rente van 3%.

4. Naar uw mening komen de uitvoeringskosten van € 1,0 miljoen niet voor verrekening in aanmerking. Bij de berekeningen in 1995 is met deze kosten geen rekening gehouden, omdat op dat moment nog onvoldoende zicht bestond op allerlei uitvoeringsaspecten. Het zal echter duidelijk zijn dat de uitvoering van de uitkeringsregelingen zeer zorgvuldig en deskundig dient te geschieden. De kosten die hiermee gemoeid zijn, vloeien rechtstreeks voort uit de opheffing van de PSD en dienen dan ook naar onze mening onderdeel te vormen van de rijksbijdrage.

Aanvullend merken wij nog het volgende op.

De provincie heeft de minister van verkeer en waterstaat en rijkswaterstaat er in 2002 op gewezen dat de kosten van de opheffing van de PSD hoger zouden kunnen uitvallen door de schadevergoeding die de IZR zal opleggen in verband met die opheffing. Verzocht is de rijksbijdrageregeling op dit punt aan te vullen. Het rijk heeft tot nu toe op dit verzoek geen enkele reactie gegeven. Ook in uw ambtelijk standpunt gaat u hier niet op in.

In de rijksbijdrageregeling is in artikel 8, vierde lid de bepaling opgenomen dat naar aanleiding van de rapportage over de uitvoering van de provinciale inspanningen en over het verloop en de berekeningen van de verplichtingen, die een jaar voor de ingebruikneming van de vaste oeververbinding is opgesteld, overleg zal plaatsvinden tussen de minister en de provincie waarbij afwijkingen van de berekeningen en de daarbij gehanteerde uitgangspunten zullen leiden tot verrekening.

Nu kennelijk de samenspraak met rijkswaterstaat bij het actualiseren van de berekeningen door u niet wordt gezien als het bedoelde overleg, dient op korte termijn het overleg tussen de minister en de provincie over de herziene berekeningen te worden gestart. In het overleg op 25 maart hebt u hiermee ingestemd. Deze brief kunt u beschouwen als bijdrage in de voorbereiding van ons overleg met de minister.

Tenslotte willen wij u nog op het volgende wijzen.

De provincie is 137 jaar lang belast geweest met het onderhouden van de veerverbindingen op de Westerschelde. De netto-kosten van deze verbindingen kwamen voor rekening van het rijk, vanuit de gedachte dat het rijk zich verantwoordelijk achtte voor een goede verbinding tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en de rest van het Koninkrijk. Over de vergoeding door het rijk is immer tussen rijk en provincie constructief overleg geweest. Wij staan op het standpunt dat nu de veerdiensten zijn beëindigd de afronding van deze subsidieverhouding in dezelfde geest zou moeten plaatsvinden.

Uitgangspunt voor ons is altijd geweest dat de exploitatie van de Westerscheldeveeren voor de provincie budgettair neutraal diende te zijn. Ditzelfde geldt ook voor de kosten van de opheffing van de PSD. In die zin zijn wij ook bereid de door u genoemde andere elementen in de beschouwingen te betrekken.

Hoogachtend,

Stafafdeling FEZ
Nota aan GS
Categorie
A-dg

documentnummer
STA 0404487

zaaknummer

verwijsnummer

onderwerp

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

advies/besluit

Minister van verkeer en waterstaat om overleg op korte termijn verzoeken en de hid directie Zeeland hiervan in kennis stellen

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder
Suurmond, J.

paraaf

J

vervanger

J

paraaf

besluit

datum

Nummer

paraaf secretaris voor uitvoering

21 SEP. 2004

.....12.....

J

aantal te paraferen stukken

3

behandeld door

naam

J

afdeling

FEZ

doorkiesnummer

0118

J

datum

15-09-2004

parafen

Afdelingshoofd

datum

16/9

J

Fin. Toets

datum

Jur. Toets

Datum

paraaf

Directeur

datum

paraaf

medeparafen

dir/afd

-

datum

paraaf

dir/afd

-

datum

paraaf

aanwijzingen

terug naar ambtenaar

JA

nummers te distribueren

J

inlagen

inclusief brieven

J

VERZOND 24 SEP. 2004

16 september 2004

j:\fez\wme\tekst\psd\nota gs gesprek minister.doc

Samenvatting:

Inleiding:

Voorgeschiedenis:

Zoals bekend heeft de provincie verschil van mening met rijkswaterstaat over de nabetaling in het kader van de exploitatie en opheffing van de PSD. Rijkswaterstaat heeft de provincie een ambtelijk standpunt gestuurd dat inhield dat een bedrag van € 17,5 miljoen niet voor verrekening in aanmerking zou komen. Uw college heeft op de stellingname van rijkswaterstaat gereageerd. De provincie heeft op deze brief geen schriftelijk antwoord ontvangen. Wel is uit overleg tussen gedeputeerde Suurmond en de heer de hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland van rijkswaterstaat gebleken dat rijkswaterstaat geen enkele ruimte heeft om verder te onderhandelen over het ingenomen standpunt. Inmiddels is afgesproken dat de provincie Zeeland zal verzoeken om een overleg met de minister over deze zaak.

Vraag- en/of probleemstelling:

Actieve informatieplicht (zie informatieplicht)

Niet naar PS

Overweging en advies:

De enige mogelijkheid om beweging te krijgen in de opstelling van het rijk is overleg te voeren met de minister. Ik stel voor de minister om een onderhoud te verzoeken en de hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland hiervan in kennis te stellen.

Voorstel te nemen GS-Besluit (moet identiek zijn aan het voorblad):

Minister van verkeer en waterstaat om overleg op korte termijn verzoeken en de hid directie Zeeland hiervan in kennis stellen

documentnummer
STA 0404488

Zaaknummer

verwijsnummer

onderwerp
Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

advies/besluit

Minister berichten

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder paraaf

Suurmond, J.

vervanger

J

besluit

datum

nummer

paraaf secr. voor uitvoering

21 SEP. 2004

12

J

aantal te paraferen stukken

3

Behandeld door:

J

afdeling
FEZ

Doorkiesnummer

0118

J

datum

16-09-2004

paraferen

Afdelingshoofd datum

Fin. Toets datum

Jur. Toets datum

Directeur datum

paraaf

paraaf

J

Medeparaten

dir/afd datum Paraaf

dir/afd datum Paraaf

geadresseerde

bericht op brief van

Adressering

kenmerk geadresseerde

De minister van verkeer en waterstaat
mevrouw drs. K.M.H. Peijs

bijlage(n)

Postbus 20901

onderwerp

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

aanwijzingen

verwerkt registratuur

paraaf

uiterste verzenddatum
23-09-2004

tekstverwerking

paraaf

verzenddatum brief

paraaf

collationeren

paraaf

terug naar ambtenaar J/N
JA

paraaf

verzenden afschrijven aan

nummers bijlagen

1.

J

2.

3.

indien meer afschriften; adreslijst toevoegen

De minister van verkeer en waterstaat
mevrouw drs. K.M.H. Peijs

STA 0404488

Postbus 20901

Financieel-economische Zaken

2500 EX Den Haag

0118

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

21 september 2004

Geachte mevrouw Peijs,

Op 25 januari 1996 heeft uw ambtsvoorganger de Rijksbijdrageregeling exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995 vastgesteld. Deze regeling voorziet in een bijdrage aan de provincie Zeeland in zowel de kosten van exploitatie van de veerdiensten tot de opheffing van de PSD als de kosten van de opheffing zelf, waaronder de wachtgeldlasten voor de ontslagen medewerkers. De in de bijdrageregeling vastgestelde bedragen zijn berekend met als uitgangspunt dat het rijk de totale kosten van de exploitatie en de opheffing van de PSD zou dekken. Dit uitgangspunt is gebaseerd op de verantwoordelijkheid van het rijk voor de instandhouding van de hoofdverbindingen van het rijkswegenplan. De Westerscheldeveerdiensten zijn altijd aangemerkt als schakels in het stelsel van rijkshoofdverbindingen.

In de bijdrageregeling van 1995 is vastgelegd dat een jaar voor ingebruikneming van de tunnel de provincie aan de minister onder meer zou rapporteren over het verloop en de berekeningen van de wachtgeldverplichtingen. Daarom zijn de berekeningen in 2001 en 2002 opnieuw gemaakt, waarbij ook is gekeken naar de bij de eerdere berekeningen gehanteerde uitgangspunten. Deze actualisatie heeft, evenals bij de oorspronkelijke berekeningen in 1995, in nauwe samenspraak met rijkswaterstaat plaatsgevonden. Hierbij is op geen enkel moment gebleken van welk wezenlijk verschil van inzicht ook.

De nieuwe berekeningen zijn in de eerste helft van 2001 aan het rijk verstrekt. In 2002 heeft wederom een actualisatie plaatsgevonden. Deze laatste cijfers zijn in september 2002 formeel aangeboden met het verzoek om tot verrekening over te gaan. Sinds die tijd is van de kant van de provincie herhaaldelijk aangedrongen op een concrete toezegging van het rijk dat de benodigde middelen beschikbaar zouden worden gesteld.

Pas eind februari van dit jaar heeft de provincie een ambtelijk standpunt van rijkswaterstaat ontvangen. Tot onze grote verbazing komt dit standpunt erop neer dat de rijksbijdrage PSD moet worden gezien als een civielrechtelijke overeenkomst en dat dit betekent dat alleen wat in deze overeenkomst expliciet is geregeld voor verrekening in aanmerking komt.

Het ambtelijk standpunt van rijkswaterstaat houdt in dat een bedrag van € 17,5 miljoen niet voor verrekening in aanmerking zou komen. Een nadere onderbouwing werd niet gegeven.

Bij brief van 11 mei 2004 heeft ons college een reactie gestuurd op het ambtelijke standpunt van rijkswaterstaat. In deze reactie wordt uiteengezet waarom de provincie de opstelling van rijkswaterstaat onjuist en onredelijk vindt.

De provincie heeft op haar brief geen antwoord ontvangen. In een recent overleg met de hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland heeft deze te kennen gegeven dat hij geen enkele ruimte heeft om over deze zaak te onderhandelen.

U zult begrijpen dat de provincie de opstelling van het rijk in deze gelet op de financiële belangen van Zeeland niet aanvaardbaar acht.

In de rijksbijdrageregeling is de bepaling opgenomen dat naar aanleiding van het verloop en de nieuwe berekeningen van de verplichtingen overleg zal plaatsvinden tussen de minister en de provincie. De provincie is er tot nu toe altijd van uitgegaan dat in dit overleg werd voorzien doordat de nieuwe berekeningen in nauwe samenspraak plaatsvonden met medewerkers van rijkswaterstaat. Nu uit het ambtelijk standpunt van rijkswaterstaat blijkt dat hierover bij het rijk heel anders wordt gedacht, zal alsnog het in de rijksbijdrageregeling bedoelde overleg dienen plaats te vinden. Wij verzoeken u daarom op korte termijn om een gesprek over deze kwestie om snel tot een bevredigende oplossing te komen.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

,voorzitter

,secretaris

Provinciehuis Abdij 6 Middelburg Postadres: postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon (0118) 63 10 11 fax (0118) 62 69 49

bericht op brief van:

uw kenmerk:

ons kenmerk:

STA 0404488

afdeling:

Financieel-economische Zaken

bijlage(n):

behandeld door:

[initials]

doorkiesnummer:

0118

[initials]

onderwerp:

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

De minister van verkeer en waterstaat
mevrouw drs. K.M.H. Peijs

Postbus 20901

2500 EX Den Haag

verzonden:

24 SEP. 2004

Middelburg, 21 september 2004

Geachte mevrouw Peijs,

Op 25 januari 1996 heeft uw ambtsvoorganger de Rijksbijdrageregeling exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995 vastgesteld. Deze regeling voorziet in een bijdrage aan de provincie Zeeland in zowel de kosten van exploitatie van de veerdiensten tot de opheffing van de PSD als de kosten van de opheffing zelf, waaronder de wachtgeldlasten voor de ontslagen medewerkers. De in de bijdrageregeling vastgestelde bedragen zijn berekend met als uitgangspunt dat het rijk de totale kosten van de exploitatie en de opheffing van de PSD zou dekken. Dit uitgangspunt is gebaseerd op de verantwoordelijkheid van het rijk voor de instandhouding van de hoofdverbindingen van het rijkswegenplan. De Westerscheldeveerdiensten zijn altijd aangemerkt als schakels in het stelsel van rijkshoofdverbindingen.

In de bijdrageregeling van 1995 is vastgelegd dat een jaar voor ingebruikneming van de tunnel de provincie aan de minister onder meer zou rapporteren over het verloop en de berekeningen van de wachtgeldverplichtingen. Daarom zijn de berekeningen in 2001 en 2002 opnieuw gemaakt, waarbij ook is gekeken naar de bij de eerdere berekeningen gehanteerde uitgangspunten. Deze actualisatie heeft, evenals bij de oorspronkelijke berekeningen in 1995, in nauwe samenspraak met rijkswaterstaat plaatsgevonden. Hierbij is op geen enkel moment gebleken van welk wezenlijk verschil van inzicht ook.

De nieuwe berekeningen zijn in de eerste helft van 2001 aan het rijk verstrekt. In 2002 heeft wederom een actualisatie plaatsgevonden. Deze laatste cijfers zijn in september 2002 formeel aangeboden met het verzoek om tot verrekening over te gaan. Sinds die tijd is van de kant van de provincie herhaaldelijk aangehouden op een concrete toezegging van het rijk dat de benodigde middelen beschikbaar zouden worden gesteld.

Pas eind februari van dit jaar heeft de provincie een ambtelijk standpunt van rijkswaterstaat ontvangen. Tot onze grote verbazing komt dit standpunt erop neer dat de rijksbijdrage PSD moet worden gezien als een civielrechtelijke overeenkomst en dat dit betekent dat alleen wat in deze overeenkomst expliciet is geregeld voor verrekening in aanmerking komt.

Het ambtelijk standpunt van rijkswaterstaat houdt in dat een bedrag van € 17,5 miljoen niet voor verrekening in aanmerking zou komen. Een nadere onderbouwing werd niet gegeven.

Bij brief van 11 mei 2004 heeft ons college een reactie gestuurd op het ambtelijke standpunt van rijkswaterstaat. In deze reactie wordt uiteengezet waarom de provincie de opstelling van rijkswaterstaat onjuist en onredelijk vindt.

De provincie heeft op haar brief geen antwoord ontvangen. In een recent overleg met de hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland heeft deze te kennen gegeven dat hij geen enkele ruimte heeft om over deze zaak te onderhandelen.

U zult begrijpen dat de provincie de opstelling van het rijk in deze gelet op de financiële belangen van Zeeland niet aanvaardbaar acht.

In de rijksbijdrageregeling is de bepaling opgenomen dat naar aanleiding van het verloop en de nieuwe berekeningen van de verplichtingen overleg zal plaatsvinden tussen de minister en de provincie. De provincie is er tot nu toe altijd van uitgegaan dat in dit overleg werd voorzien doordat de nieuwe berekeningen in nauwe samenspraak plaatsvonden met medewerkers van rijkswaterstaat. Nu uit het ambtelijk standpunt van rijkswaterstaat blijkt dat hierover bij het rijk heel anders wordt gedacht, zal alsnog het in de rijksbijdrageregeling bedoelde overleg dienen plaats te vinden. Wij verzoeken u daarom op korte termijn om een gesprek over deze kwestie om snel tot een bevredigende oplossing te komen.

Hoogachtend,

J

J

documentnummer
STA 0404489

Zaaknummer

verwijsnummer

onderwerp
Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

advies/besluit

Hoofd-ingenieur-directeur RWS berichten

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder paraaf

Suurmond, J.

vervanger

besluit

datum

nummer

paraaf secr. voor uitvoering

21 SEP. 2004

12

aantal te paraferen stukken

3

Behandeld door:

naam

afdeling
FEZ

Doorkiesnummer

0118

datum

16-09-2004

parafen

Medeparafen

Afdelingshoofd datum

dir/afd datum Paraaf

Fin. Toets datum

dir/afd datum Paraaf

Jur. Toets datum

dir/afd datum Paraaf

Directeur datum

paraaf

geadresseerde

bericht op brief van

Adressering

kenmerk geadresseerde

De hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland van rijkswater-
staat

bijlage(n)

1

Postbus 5014

onderwerp

4330 KA Middelburg

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

aanwijzingen

verwerkt registratuur

paraaf

uiterste verzenddatum

23-09-2004

tekstverwerking

paraaf

verzenddatum brief

paraaf

collationeren

paraaf

terug naar ambtenaar J/N
JA

paraaf

verzonden afschriften aan

1.

nummers bijlagen

2.

3.

indien meer afschriften; adreslijst toevoegen

De hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland van
rijkswaterstaat

STA 0404489

Financieel-economische Zaken

1

Postbus 5014

4330 KA Middelburg

0118

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

21 september 2004

Geachte

Hierbij doen wij u een afschrift toekomen van de brief die wij heden hebben verzonden aan de minister van
verkeer en waterstaat. In deze brief verzoeken wij de minister om een gesprek op korte termijn over de ver-
rekening voortvloeiend uit de rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren.
Wij nodigen u uit dit gesprek, zoals eerder besproken, gezamenlijk voor te bereiden.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

,voorzitter

,secretaris

Provinciehuis Abdij 6 Middelburg Postadres: postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon (0118) 63 10 11 fax (0118) 62 69 49

bericht op brief van:

uw kenmerk:

ons kenmerk:

STA 0404489

afdeling:

Financieel-economische Zaken

bijlage(n):

1

behandeld door:

[redacted] J

doorkiesnummer:

0118

[redacted] J

onderwerp:

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

De hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland van
rijkswaterstaat

Postbus 5014

4330 KA Middelburg

verzonden:

24 SEP. 2004

Middelburg, 21 september 2004

Geachte [redacted] J

Hierbij doen wij u een afschrift toekomen van de brief die wij heden hebben verzonden aan de minister van
verkeer en waterstaat. In deze brief verzoeken wij de minister om een gesprek op korte termijn over de ver-
rekening voortvloeiend uit de rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren.
Wij nodigen u uit dit gesprek, zoals eerder besproken, gezamenlijk voor te bereiden.

Hoogachtend,

[redacted]
J

origineel

J

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Aan Gedeputeerde Staten van Zeeland
t.a.v. J. Suurmond
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. FEZ	
AFD. TERMIJN	
DATUM	01 NOV. 2004
DOC.NR.	Sta 0405160
ZAAK NR.	
CLASS.	B.07.352

Contactpersoon

Datum

14 oktober 2004

Ons kenmerk

6852

Onderwerp

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

Doorkiesnummer

0118

Bijlage(n)

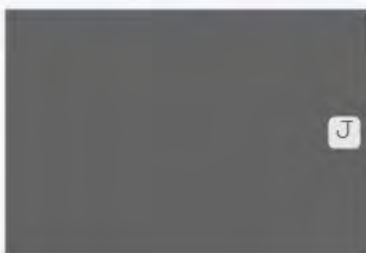
Uw kenmerk

STA 0404489

Geachte heer Suurmond,

Hierbij bevestig ik de bereidheid om het gesprek over Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren samen met u voor te bereiden.

Ik ga ervan uit dat door u het initiatief daartoe wordt genomen.

Directie Zeeland

Postadres Postbus 5014, 4330 KA Middelburg

Bezoekadres Koestraat 30, 4331 KX Middelburg

Telefoon (0118) 68 60 00

Fax (0118) 68 62 31

documentnummer
STA 0405602

zaaknummer

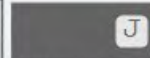
verwijsnummer

paraaf / medeparaaf

Afdelingshoofd	datum	paraaf
Fin. Toets	datum	paraaf
Jur. toets	datum	paraaf
Directeur	datum	paraaf

Gemandateerde

d.d.:

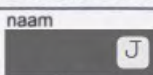
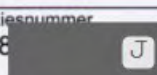
23/11

Rijkswaterstaat verzoeken voorschot over te maken

Aantal te paraferen bijlagen:

1

Behandeld door

naam	afdeling	doorkiesnummer	datum
	FEZ	0118 	22-11-2004

geadresseerde

bericht op brief van

adressering

kenmerk geadresseerde

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Afdeling Grote Projecten

bijlage(n)

Postbus 20906
2500 EX Den Haagonderwerp
Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

aanwijzingen

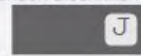
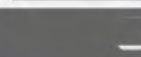
verwerkt registratuur	paraaf	uiterste verzenddatum
		23-11-2004
tekstverwerking	paraaf	verzenddatum brief 24 NOV. 2004 opm. verzending
		
collationeren	paraaf	terug naar ambtenaar J/N JA
		paraaf

Naar TVC gekopieerd d.d.

documentnaam

verzenden afschriften aan

nummers bijlagen

1. FEZ
2. FEZ
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

indien meer afschriften; adreslijst toevoegen

Provinciehuis Abdij 6 Postadres: postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon (0118) 63 10 11 fax (0118) 62 69 49 teksttelefoon (0118) 63 14 00

bericht op brief van:

uw kenmerk:

ons kenmerk: STA 0405602

afdeling: Financieel-economische Zaken

bijlage(n): 1

behandeld door:

doorkiesnummer: 0118

onderwerp: Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

t.a.v. [redacted] J

Afdeling Grote Projecten

Postbus 20906
2500 EX Den Haag

verzonden:

Middelburg, 23 november 2004

Geachte [redacted]

Al geruime tijd zijn er besprekingen gaande tussen Rijkswaterstaat en de provincie Zeeland over de afwikkeling van de rijksbijdrageregeling exploitatie Westerscheldeveren. Tot nu toe heeft het overleg niet tot overeenstemming geleid. De provincie heeft daarom de minister van verkeer en waterstaat verzocht om een gesprek over deze kwestie.

Vooruitlopend op verder overleg verzoeken wij u op dit moment tot het betalen van een bedrag van € 17.500.000,-- (zegge zeventien miljoen vijfhonderdduizend euro). Dit bedrag komt volgens de brief van de hoofd-ingenieur-directeur van de directie Zeeland van Rijkswaterstaat d.d. 25 februari 2004 (bijgevoegd) voor verrekening in aanmerking.

De provincie zal overmaking van dit bedrag beschouwen als het verkrijgen van een voorschotbetaling in afwachting van een definitieve afwikkeling en behoudt zich derhalve alle rechten voor.

Hoogachtend,

[redacted] J

Financieel-economische Zaken.

Provincie Zeeland
t.a.v. [redacted] J
Hoofd afdeling Financieel-economische Zaken
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. FEZ	AMBT
AFD. TERMIJN	[redacted] J
DATUM 17 DEC. 2004	
DOGNR	Sta 0405989
ZAAK NR	B.07.352
CLASS.	

Contactpersoon
[redacted] J
Datum
7 december 2004
Ons kenmerk
SDG C&T/2004/1021
Onderwerp
Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

Doorkiesnummer
[redacted] J
Bijlage(n)
+
Uw kenmerk
STA 0405602

Geachte [redacted] J

Naar aanleiding van uw brief van 24 november jl. maak ik een bedrag over van € 17.500.000,- (zegge zeventien miljoen vijfhonderdduizend euro).

In de "Regeling rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveerdiensten 1995" zijn de afspraken tussen de provincie Zeeland en Rijkswaterstaat over de onderhavige materie vastgelegd.

Momenteel zijn nog onderhandelingen gaande tussen Rijkswaterstaat en de provincie Zeeland over de afwikkeling van de rijksbijdrageregeling exploitatie Westerscheldeveren. Zoals u in uw brief heeft aangegeven heeft het overleg nog niet tot volledige overeenstemming geleid.

Het bedrag wat ik heb overgemaakt (€ 17.500.000,-) is een betaling voor de onderdelen waar wel overeenstemming over bestaat tussen Rijkswaterstaat en de provincie Zeeland. Het betreft de uitkering NWW-regeling inclusief ADV en loonsuppletie voor de wachtgeldgerechtigden. (Deze wachtgeldgerechtigden zijn medewerkers die voor 1 januari 1995 in dienst waren en nu nog steeds in dienst zijn.)

Rijkswaterstaat Staf DG
Postadres Postbus 20906, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres Koningskade 4, Den Haag

Telefoon 070 351 80 80
Fax 070 351 83 35
E-mail [redacted] J @hkw.rws.minvenw.nl
Internet www.rijkswaterstaat.nl

Het bedrag wordt overgemaakt op bankrekeningnummer 28.50.10.557, ten name van de provincie Zeeland, onder vermelding van "Exploitatiebijdrage Westerscheldeveren".

Met vriendelijke groet,

documentnummer
STA 0406089

zaaknummer

verwijsnummer

paraaf / medeparaaf

Afdelingshoofd

datum

J

Gemandateerde

J

J

d.d.:

23/12

Besluit

Afspraken van bestuurlijk overleg van 1 december
bevestigen en Rijkswaterstaat verzoeken bedrag van
€ 14 miljoen over te maken

Fin. Toets

datum

Jur. toets

datum

paraaf

Directeur

datum

paraaf

Aantal te paraferen bijlagen:

1

Behandeld door

naam

J

afdeling
FEZ

doorkiesnummer

0118

J

datum

23-12-2004

geadresseerde

bericht op brief van

adressering

Rijkswaterstaat Directie Zeeland

kenmerk geadresseerde

J

bijslage(n)

Postbus 5014
4330 KA Middelburg

onderwerp

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

aanwijzingen

verwerkt registratuur

paraaf

uiterste verzenddatum

23-12-2004

tekstverwerking

paraaf

verzenddatum brief

paraaf

opm. verzending

paraaf

*in verband met spelteksten reeds
afzonderlijk verzonden*

collationeren

paraaf

terug naar ambtenaar J/N
JA

paraaf

Naar TVC gekopieerd d.d.

documentnaam

verzenden afschriften aan

nummers bijlagen

1. J FEZ

2. J FEZ

3.

4

5

6

indien meer afschriften; adreslijst toevoegen

Provinciehuis Abdij 6 Postadres: postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon (0118) 63 10 11 fax (0118) 62 69 49 teksttelefoon (0118) 63 14 00

bericht op brief van:

Rijkswaterstaat Directie Zeeland

uw kenmerk:

t.a.v. [redacted] J

ons kenmerk: STA 0406089

Postbus 5014
4330 KA Middelburg

afdeling: Financieel-economische Zaken

bijlage(n):

behandeld door: [redacted] J

doorkiesnummer:

0118 [redacted] J

onderwerp:

Rijksbijdrage exploitatie Westerscheldeveren

verzonden:

Middelburg, 23 december 2004

Geachte [redacted] J

Op 1 december jl. is in het bestuurlijk overleg tussen de minister van verkeer en waterstaat en de provincie Zeeland onder meer gesproken over de afwikkeling van de rijksbijdrageregeling exploitatie Westerscheldeveren. In dit het overleg is afgesproken dat het rijk aan de provincie boven de eerder toegekende bijdragen een extra bedrag van € 14 miljoen zal betalen ten behoeve van het oplossen van de wachtgeldproblematiek die het gevolg is van de opheffing van de Provinciale Stoombootdiensten. De minister van verkeer en waterstaat heeft deze afspraak in haar brief van 23 december 2004 bevestigd en meegedeeld dat het rijk dit dossier definitief heeft gesloten.

De provincie verklaart hierbij van haar kant dat met de betaling van het bedrag van € 14 miljoen de afwikkeling van de rijksbijdrage Westerscheldeveren is voltooid.

Ter uitvoering van de gemaakte afspraken verzoeken wij u tot betaling van het bovenstaande bedrag. Het verschuldigde bedrag kan worden overgemaakt op bankrekeningnummer 28.50.10.557 ten name van de provincie Zeeland onder vermelding van "exploitatiebijdrage Westerscheldeveren".

Hoogachtend,

[redacted signature block] J

Financieel-economische Zaken.

Aan
het College van Gedeputeerde Staten
van Zeeland
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

PROVINCIE ZEELAND

AFD. **FEZ** AM **[REDACTED]** **J**

AFD. TERMIJN

DATUM **23 DEC. 2004** **alg**

DOC.NR. **STA0406109**

ZAAK NR. **B.07.11**

CLASS.

1 copie : Secr 95

Contactpersoon

-

Datum

23 december 2004

Ons kenmerk

SDG/prod. 2004/1135

Onderwerp

Afspraken bestuurlijk overleg

Doorkiesnummer

-

Bijlage(n)

-

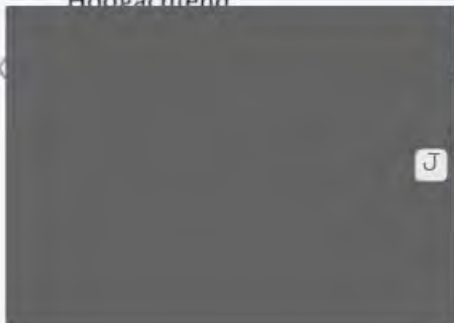
Uw kenmerk

-

Geacht College,

In het Bestuurlijk overleg dat wij op 1 december 2004 voerden zijn wij overeengekomen dat ik inzake de afbouw van Provinciale Stoombootdiensten in aanvulling van de reeds betaalde € 17,5 mln een bedrag van € 14 mln zal betalen, waarmee wij dit dossier definitief hebben gesloten.

Hoogachtend

WATERSTAAT,

J

documentnummer

zaaknummer

verwijsnummer

STA0500107

onderwerp

Wachtgeld PSD

advies/besluit

Ter kennisneming

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder

paraaf

Suurmond, J.

vervanger

paraaf

besluit

datum

Nummer

paraaf secretaris voor uitvoering

11 JAN. 2005

27

aantal te paraferen stukken

behandeld door

naam

afdeling

doorkiesnummer

datum

FEZ

06-01-2005

parafen

medeparafen

Afdelingshoofd

datum

6/1

dir/afd

datum

paraaf

Fin. Toets

datum

-

Jur. Toets

Datum

paraaf

dir/afd

datum

paraaf

Directeur

datum

paraaf

-

aanwijzingen

terug na

NEE

nummer

J agen

Samenvatting:

Het Rijk heeft de provincie een bedrag betaald van € 14 miljoen als definitieve betaling op de vordering die de provincie op het Rijk heeft wegens aanvulling op de voorziening wachtgelden PSD. In november 2004 was als eerste betaling al € 17.500.00 toegezegd.

Inleiding:

De provincie heeft sedert 2003 een vordering op het Rijk wegens aanvulling van de voorziening wachtgelden. In de afgelopen jaren is herhaaldelijk bij het Rijk aangedrongen op een standpuntbepaling in deze zaak.

Voorgeschiedenis:

In de vergadering van 30 november 2004 stemde uw college in met een ambtelijk aanbod van het Rijk om als definitieve voldoening van de vordering die de provincie op het Rijk heeft als aanvulling van de voorziening wachtgelden PSD € 14.000.000 te betalen. Inmiddels is dit aanbod door de minister van Verkeer en Waterstaat bekrachtigd waarmee het dossier definitief is gesloten.

Vraag- en/of probleemstelling:

Het Rijk heeft in totaal € 31.500.000 toegezegd en inmiddels betaald.

Actieve informatieplicht (zie informatieplicht)

Niet naar PS

Overweging en advies:

Uw college heeft reeds ingestemd met het aanbod van het Rijk. De brieven van de minister en Rikswaterstaat kunnen voor kennisgeving worden aangenomen.

Financiële consequenties:

In het kader van het opmaken van de jaarrekening zal de omvang van de benodigde voorziening worden geactualiseerd en worden afgezet tegen de beschikbare middelen.

Voorstel te nemen GS-Besluit (moet identiek zijn aan het voorblad):

Ter kennisneming

INHOUDSOPGAVE:

gewaarmerkte afschriften van:

1. Aandeelhoudersovereenkomst
2. Akte van oprichting
3. Uittreksel uit het handelsregister

OVEREENKOMST

tussen

DE STAAT DER NEDERLANDEN

(Verkeer en Waterstaat en Financiën)

en

DE PROVINCIE ZEELAND

met het oog op de oprichting van,
het deelnemen in en het houden van aandelen
in de naamloze vennootschap:

N.V. WESTERSCHELDETUNNEL

De ondergetekenden:

1. de Staat der Nederlanden, hierna te noemen: de Staat, te dezen vertegenwoordigd door de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Financiën, en
2. de Provincie Zeeland, vertegenwoordigd door de Commissaris van de Koningin in deze Provincie,

in aanmerking nemende,

- dat door inwerkingtreding van de Wet van 1 oktober 1998, Stb. 600, met ingang van 23 oktober 1998 de Minister van Verkeer en Waterstaat is gemachtigd een naamloze vennootschap op te richten met als doel een tunnel onder de Westerschelde met aansluitende wegen en bijbehorende werken tot stand te brengen, in stand te houden en als rechthebbende te exploiteren of doen exploiteren, en in het kapitaal van die vennootschap deel te nemen;
- dat provinciale staten van de Provincie Zeeland op 17 april 1998 hebben besloten tot het oprichten van een zelfde vennootschap en tot het deelnemen in het kapitaal van die vennootschap;
- dat de goedkeuring als bedoeld in artikel 151, tweede lid, van de Provinciewet, op 27 oktober 1998 door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verleend;

.....
getuigd
Minister van Verkeer en Waterstaat

J

.....
getuigd
Commissaris van de Koningin

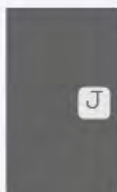
- dat de bestuurlijke verhoudingen tussen de Staat en de Provincie Zeeland (op hoofdlijnen) zijn geregeld in de bestuursovereenkomst en overeenkomst inzake het totstandbrengen van de Westerschelde-oeververbinding en het toedelen en overnemen van bepaalde rechten en verplichtingen van 22 mei 1996;
- dat in bijlage IV van de hiervoor genoemde bestuursovereenkomst van 22 mei 1996 de hoofdlijnen van deelneming van de Provincie Zeeland in de hiervoor bedoelde vennootschap zijn neergelegd en dat de hoofdlijn van deelneming inzake eventuele toekomstige heffing van vennootschapsbelasting door de Staat en de Provincie Zeeland - voorzover te dezen nodig - wordt onderschreven;
- dat de Staat en de Provincie Zeeland zullen deelnemen in de hiervoor bedoelde vennootschap en in het bijzonder hun onderlinge verhouding als aandeelhouder en hun daaruit voortvloeiende verplichtingen jegens elkaar wensen te regelen.

komen overeen als volgt:

Artikel 1.

Definities.

Partijen	:	de Staat en de Provincie Zeeland, ieder afzonderlijk ook wel aangeduid als: Partij;
Vennootschap	:	de door Partijen ingevolge deze overeenkomst op te richten naamloze vennootschap met de naam N.V. Westerscheldetunnel, die zal worden gevestigd te Goes;
Aandeelhouders	:	de aandeelhouders van de Vennootschap;

.....
Minister van Verkeer en Waterstaat

.....
Commissaris van de Koning

- Algemene Vergadering : het orgaan dat wordt gevormd door de Aandeelhouders en andere stemgerechtigden binnen de Vennootschap;
- Algemene Vergadering van Aandeelhouders : de bijeenkomst van de Aandeelhouders en andere personen met vergaderrechten binnen de Vennootschap;
- Directie : het bestuur van de Vennootschap;
- Raad van commissarissen : de raad van commissarissen van de Vennootschap;
- Aandelen : de aandelen in het kapitaal van de Vennootschap, inclusief de in de toekomst uit te geven aandelen in het kapitaal van de Vennootschap;
- WST : de tunnel onder de Westerschelde.

Artikel 2.

Oprichting N.V.

1. Indien en zodra de in artikel 12 vervatte opschortende voorwaarden zijn vervuld, zullen Partijen om hun samenwerking vorm te geven, zo spoedig mogelijk overgaan tot oprichting van een naamloze vennootschap met statuten, waarvan de tekst als bijlage 1 aan deze overeenkomst is toegevoegd.
2. Partijen zullen deelnemen in het kapitaal van de Vennootschap overeenkomstig de in artikel 3 aangegeven participatieverhouding.
3. Partijen zullen overeenkomstig artikel 93, vierde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in de akte van oprichting van de Vennootschap in de eerste Directie en de eerste Raad van commissarissen voorzien.
4. De kosten van de oprichting van de Vennootschap komen ten laste van de Vennootschap.

J

Minister van Verkeer en Waterstaat

J

Commissaris van de Koningin

Artikel 3.Deelneming in het kapitaal van de Vennootschap.

1. Bij oprichting van de Vennootschap zal het maatschappelijk kapitaal tweehonderd miljoen gulden bedragen (f 200.000.000,--). Het zal worden verdeeld in twee miljoen (2.000.000) aandelen van eenhonderd gulden (f 100,--).
2. Het bij de oprichting van de Vennootschap aan de Vennootschap ter beschikking te stellen kapitaal zal driehonderdzeven miljoen gulden (f 307.000.000,--) bedragen.
3. Het bij de oprichting van de Vennootschap te plaatsen aandelenkapitaal zal veertig miljoen gulden (f 40.000.000,--) bedragen. In het geplaatste kapitaal zal de Staat deelnemen voor 95,4% oftewel 381.600 aandelen en de Provincie Zeeland voor 4,6% oftewel 18.400 aandelen.
4. De bij oprichting te plaatsen aandelen zullen in contanten worden volgestort. Op deze aandelen zal tweehonderdzevenenzestig miljoen gulden (f 267.000.000,--) agio worden betaald en wel tweehonderd-vierenvijftig miljoen zeventienhonderdachtthienduizend gulden (f 254.718.000,--) door de Staat en twaalf miljoen tweehonderd-tweeëntachtigduizend gulden (f 12.282.000,--) door de Provincie Zeeland.

Artikel 4.Aanvullend aandelenkapitaal.

1. Teneinde de door de Vennootschap te drijven onderneming voldoende werkkapitaal - nodig voor de totstandbrenging van de WST - te verschaffen, zullen Partijen aan de Vennootschap - boven het in het tweede lid van het vorige artikel genoemde bedrag - financiële middelen ter beschikking stellen in de vorm van aanvullend aandelenkapitaal overeenkomstig het schema dat als bijlage 2 aan deze overeenkomst is toegevoegd. De verhouding tussen geplaatst aandelenkapitaal en agio (het verschil tussen het bedrag waarvoor een aandeel wordt genomen

J

.....
paraaf
Minister van Verkeer en Waterstaat

J

J

van de Koningin

- en het nominale bedrag van dat aandeel) zal uiteindelijk op de datum met ingang waarvan de wegen door de WST en de aansluitende wegen openbaar zijn, tien (aandelenkapitaal) staat tot negentig (agio) bedragen.
2. Aanvullend aandelenkapitaal zal worden uitgegeven overeenkomstig het daaromtrent in de statuten van de Vennootschap bepaalde. Partijen verlenen elkaar over en weer volmacht om in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders waarin een voorstel tot uitgifte van Aandelen conform het in bijlage 2 neergelegde schema aan de orde zal worden gesteld, stem uit te brengen ten gunste van dit voorstel.
 3. Partijen kunnen in onderling overleg besluiten tot aanpassing van het in het eerste lid bedoelde schema, met dien verstande dat aanpassing niet mag leiden tot een grotere afwijking van de (jaarlijkse) begroting dan tien procent. De in het tweede lid bedoelde volmacht omvat niet mede de bevoegdheid om ten aanzien van aanpassing van het schema stem uit te brengen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Artikel 5.

Verder aanvullend aandelenkapitaal.

1. Indien de Directie aan Partijen en aan de Raad van commissarissen laat weten dat de totstandbrenging van de WST met aansluitende wegen en bijbehorende werken meer financiële middelen behoeft dan de financiële middelen waarin het schema als bedoeld in het vorige artikel voorziet, treden Partijen met elkaar in overleg, teneinde door middel van uitgifte van meer aandelen dan op grond van het vorige artikel kan worden uitgegeven (verder aanvullend aandelenkapitaal) in deze verdere aanvullende financiering te voorzien. Partijen zullen in het verder aanvullend aandelenkapitaal deelnemen naar rato van hun aandelenbezit op het moment van uitgifte van het verder aanvullend aandelenkapitaal.
2. Uitsluitend na uitdrukkelijke goedkeuring van de Minister van Financiën kan in verdere aanvullende financiering worden voorzien in een andere vorm dan door middel van uitgifte van Aandelen.

Artikel 6.Overdrachtsbeperkingen.

1. Tenzij Partijen anders overeenkomen, zal geen der Partijen Aandelen vervreemden, verpanden, in vruchtgebruik geven of op enige andere wijze bezwaren, het verlenen van optierechten daaronder begrepen, vóór de datum met ingang waarvan de wegen door de WST en de aansluitende wegen openbaar zijn. Partijen verbinden zich jegens elkaar om al het nodige te doen om beslagen op hun Aandelen te verhinderen respectievelijk, zodra gelegd, te doen opheffen.
2. Indien een der Partijen (de aanbiedende Partij) na de in het vorige lid bedoelde datum haar Aandelen wenst te vervreemden, zal zij deze allereerst aanbieden aan de andere Partij (de overblijvende Partij) door middel van een aangetekende brief in overeenstemming met de statuten van de Vennootschap. In deze brief zal de aanbiedende Partij tevens een indicatie geven over de prijs. Indien de overblijvende Partij het aanbod binnen dertig dagen na ontvangst van de genoemde brief accepteert, resulteert dit in een bindende overeenkomst. Indien de overblijvende Partij het aanbod niet binnen dertig dagen accepteert, is de aanbiedende Partij gerechtigd haar Aandelen aan een derde aan te bieden. Indien de aanbiedende Partij in dat geval overeenstemming bereikt met een derde met betrekking tot de prijs en de voorwaarden van de verkoop van de Aandelen, zal de aanbiedende Partij de overblijvende Partij de bedoelde Aandelen aanbieden onder de voorwaarden en voor de prijs die met de derde is overeengekomen. Indien de overblijvende Partij weigert de aandelen te kopen onder die voorwaarden en voor die prijs, zal de aanbiedende Partij vrij zijn de Aandelen te leveren aan de derde. De overblijvende Partij is in dat geval gehouden de derde te accepteren als partij bij deze overeenkomst en als Aandeelhouder. De overblijvende Partij kan als voorwaarde aan de levering aan de derde verbinden, dat de derde de door de overblijvende Partij gehouden Aandelen koopt tegen diezelfde prijs en voorwaarden

J

Minister van Verkeer en Waterstaat

JJ

Commissaris van de Koning

- naar verhouding van de door de overblijvende Partij gehouden Aandelen.
3. Indien op grond van dit artikel een der Partijen Aandelen moet aanbieden, zal zij als rechthebbende op de Aandelen, deze tegen contante betaling vrij en onbezwaard leveren. In dat geval zal, indien de overdragende Aandeelhouder in gebreke is met de levering, de Vennootschap onherroepelijk gemachtigd zijn de betrokken Aandelen te leveren.
 4. Een overdracht van Aandelen aan een ander dan Partijen mag niet eerder plaatshebben dan nadat degene die de aandelen verwerft schriftelijk heeft bevestigd dat hij partij wordt bij deze overeenkomst en alle verplichtingen hieruit voortvloeiend zal accepteren.
 5. Op de in het tweede lid genoemde termijn is de Algemene termijnenwet van toepassing.

Artikel 7.

Overdracht bij niet-nakoming.

Indien de Staat, de Provincie Zeeland of een andere partij bij deze overeenkomst is tekortgeschoten in de nakoming van deze overeenkomst en na sommatie en ingebrekestelling niet binnen de gestelde termijn wel volledig nakomt, wordt de desbetreffende partij geacht haar Aandelen te koop te hebben aangeboden aan haar medeaandeelhouders overeenkomstig het bepaalde in de statutaire blokkeringsregeling van de Vennootschap. De voor de Aandelen te betalen prijs zal in dit geval worden vastgesteld op de nominale waarde, vermeerderd met een vergoeding ter zake van gederfde rente, zulks op basis van een rentepercentage gelijk aan het tarief voor speciale beleningen van De Nederlandsche Bank N.V., gedurende de periode gelegen tussen de volstorting van de aangeboden Aandelen en het moment van aanbieding, met dien verstande dat geen rente op rente zal zijn verschuldigd en dat het rentepercentage ten minste zal overeenkomen met de helft van de wettelijke rente.

Artikel 8.

Overleg omtrent de benoeming, schorsing en ontslag van leden van de Directie en de Raad van commissarissen en omtrent een voorgenomen statutenwijziging. Samenstelling van de Directie en de Raad van commissarissen.

1. Onverminderd de dienaangaande geldende bepalingen van de statuten van de Vennootschap, voeren Partijen overleg omtrent de benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de Directie en de Raad van commissarissen.
2. Onverminderd de dienaangaande geldende bepalingen van de statuten van de Vennootschap, voeren Partijen overleg omtrent een door een Partij voorgenomen voorstel tot het wijzigen van de statuten van de Vennootschap, zulks met inachtneming van het bepaalde in de Tunnelwet Westerschelde.
3. Onverminderd de dienaangaande geldende bepalingen van de statuten van de Vennootschap, streven Partijen naar een samenstelling van de organen van de Vennootschap, die een zo goed mogelijke samenwerking in het desbetreffende orgaan waarborgt en die in de voor de uitoefening van de aan dat orgaan toebedachte taken vereiste deskundigheid voorziet.

Artikel 9.

Toetreding van Aandeelhouders.

1. Tot de datum met ingang waarvan de wegen door de WST en de aansluitende wegen openbaar zijn, kunnen slechts Partijen Aandelen houden en aandeelhoudersrechten uitoefenen.
2. Indien een Partij of de Directie - met goedkeuring van de Raad van commissarissen - na de in het vorige lid bedoelde datum het voornemen koestert anderen dan Partijen rechten te verschaffen op of met betrekking tot (geplaatste of te plaatsen) Aandelen, treden Partijen in overleg.

In dat overleg vormen in ieder geval onderwerp van gezamenlijke analyse en bespreking:

- a. de gevolgen van de verkrijging van zulke rechten voor de aanvullende financiering van de activiteiten en verplichtingen van de Vennootschap;
 - b. de gevolgen voor de mogelijkheid voor de Vennootschap haar dividend- en terugbetalingsbeleid zo goed mogelijk uit te voeren alsmede de wijze waarop in eventuele negatieve effecten op deze positie of dat beleid kan worden voorzien;
 - c. de afspraken met de beoogde nieuwe Aandeelhouder, en
 - d. de eventuele fiscale gevolgen.
3. Indien het overleg niet tot een gemeenschappelijke uitkomst leidt, geeft de ene Partij, die het in het tweede lid bedoelde voornemen koestert, aan dat voornemen geen uitvoering dan na zorgvuldige afweging van de belangen van de andere partij en van de overige betrokken belangen, een en ander onverminderd de desbetreffende statutaire bepalingen.
4. De op de voet van de voorgaande leden aan een derde verschaftte rechten op of met betrekking tot (geplaatste of te plaatsen) Aandelen kunnen slechts door deze derde worden uitgeoefend, nadat deze schriftelijk heeft verklaard hoofdelijk aansprakelijk te zijn voor de nakoming van alle verplichtingen welke voor de Partij die bedoelde rechten heeft overgedragen, voortvloeien uit deze overeenkomst.

Artikel 10.

Begrotingen, voortschrijdend meerjarenbeleidsplan en reserveringsbeleid.

1. Partijen zullen in hun hoedanigheid van Aandeelhouders jaarlijks een begroting, een begroting voor de vijf boekjaren volgend op het boekjaar waarop de jaarlijkse begroting betrekking heeft en een voortschrijdend meerjarenbeleidsplan doen opstellen door de Directie, waarin onder andere investeringen, de verwachte financieringsbehoefte en een voorgenomen schema van dividendbetalingen worden vermeld.

De stukken zullen - vergezeld van een schriftelijke toelichting - ter verkrijging van advies aan de Raad van commissarissen en ter verkrijging van goedkeuring aan de Algemene Vergadering uiterlijk twee maanden voor de aanvang van het volgende boekjaar worden voorgelegd en worden vastgesteld door de Directie (in de geadviseerde en goedgekeurde vorm). Na advisering, goedkeuring en vaststelling van de stukken, uiterlijk vóór de aanvang van het volgende boekjaar, zal de Directie worden verzocht ieder half jaar aan Partijen verslag uit te brengen.

2. In de jaarlijkse begroting worden voorts in hun onderling verband vermeld:
 - a. de prognose over het aantal gebruikers van de wegen door de WST en een relevante indeling naar hun soorten;
 - b. de in rekening te brengen tarieven en de daarop gebaseerde prognose over de opbrengst van de vergoedingen die door de gebruikers worden betaald;
 - c. de prognose over de exploitatie- en onderhoudskosten van de WST met aansluitende wegen en bijbehorende werken.
3. Partijen zullen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders jaarlijks doen vaststellen welk deel van de winst van de Vennootschap - met inachtneming van het daaromtrent in de statuten bepaalde - zal worden gereserveerd. Uitgangspunt daarbij vormen de in het eerste lid bedoelde stukken en de verschaffing van voldoende "working capital" aan de door de Vennootschap gedreven onderneming.

Artikel 11.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Op verzoek van de Provincie Zeeland zal de Staat zijn (statutaire) recht uitoefenen om aan de Directie of de Raad van commissarissen te verzoeken een Algemene Vergadering van Aandeelhouders te beleggen met opgave van de te behandelen onderwerpen. Indien de Directie of de Raad van

commissarissen niet binnen vier weken tot oproeping is overgegaan, zodanig dat de vergadering binnen zes weken na het verzoek kan worden gehouden, zal de Staat zelf tot bijeenroeping overgaan, tenzij de Provincie Zeeland geen Algemene Vergadering van Aandeelhouders meer wenst te (laten) beleggen.

Artikel 12.

Inwerkingtreding.

Deze overeenkomst treedt in werking indien en zodra:

- a. de Partijen deze overeenkomst hebben ondertekend, en
- b. de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Commissaris van de Koningin in de Provincie Zeeland schriftelijk aan elkaar hebben laten weten dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal onderscheidenlijk provinciale staten van de Provincie Zeeland met goedkeuring van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geen bezwaren heeft onderscheidenlijk hebben tegen inwerkingtreding van deze overeenkomst.

Artikel 13.

Publicatie.

1. Deze overeenkomst zal - met uitzondering van de bijlagen - door de Minister van Verkeer en Waterstaat worden gepubliceerd in de Staatscourant.
2. De bijlagen bij deze overeenkomst zullen door de Minister van Verkeer en Waterstaat ter inzage worden gelegd, waarvan mededeling in de in het vorige lid bedoelde publicatie zal worden gedaan.

Artikel 14.

Voortdurende verplichtingen.

Verplichtingen welke naar hun aard zijn bestemd om ook na het einde van de overeenkomst voort te duren, blijven na het einde van de overeenkomst voortbestaan.

.....
Draaf
Minister van Verkeer en Waterstaat

J

J

Commissaris van de Koningin

Artikel 15.Wijzigingen.

Wijzigingen, aanvullingen of veranderingen van deze overeenkomst zijn slechts geldig indien deze schriftelijk zijn vastgelegd en door alle partijen bij deze overeenkomst zijn ondertekend.

Artikel 16.Onverbindende bepalingen.

Indien een of meer bepalingen van deze overeenkomst onverbindend zijn of worden, blijven de overige bepalingen van kracht. Partijen verbinden zich om de niet verbindende bepalingen te vervangen door bepalingen die verbindend kunnen zijn en die zo min mogelijk - gelet op het doel en de strekking van deze overeenkomst - afwijken van de niet verbindende bepalingen.

Artikel 17.Kosten.

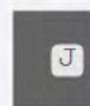
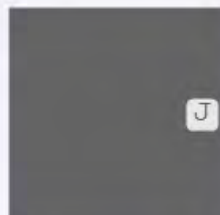
Iedere partij bij deze overeenkomst draagt de kosten welke zij in verband met deze overeenkomst heeft gemaakt en eventueel nog zal maken.

Artikel 18.Kennisgevingen.

1. Tenzij in deze overeenkomst anders is bepaald, zullen alle mededelingen of kennisgevingen per aangetekende brief of per tegen ontvangstbewijs bezorgde brief dan wel per telex of telefax geschieden. Indien de mededeling of kennisgeving per telex of telefax is geschied, dient zij onverwijld per aangetekende brief of per tegen ontvangstbewijs bezorgde brief te worden bevestigd, waarbij de datum van verzending van de telex dan wel van de telefax geldt als datum van ontvangst.

.....
paraaf
Minister van Verkeer en Waterstaat

Commissaris van de Koningin

2. Alle mededelingen aan de Staat zullen worden gericht aan de volgende adressen:

a. naam : Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Hoofdkantoor van de Waterstaat
adres : Postbus 20906
woonplaats : 2500 EX 's-Gravenhage
telefaxnummer : 070 - 351 93 64

b. naam : Ministerie van Financiën
Directie Financieringen
adres : Postbus 20201
woonplaats : 2500 EE 's-Gravenhage
telefaxnummer : 070-342 79 33

3. Alle mededelingen aan de Provincie Zeeland zullen worden gericht aan het volgende adres:

naam : Provincie Zeeland
Directeur Infrastructuur en Vervoer
adres : Postbus 524
woonplaats : 4330 AM Middelburg
telefaxnummer : 0118-613104

Artikel 19.

Contractsoverneming.

Iedere partij bij deze overeenkomst zal haar rechten en verplichtingen uit deze overeenkomst niet geheel of gedeeltelijk kunnen overdragen aan een derde zonder voorafgaande toestemming van de andere partij(en) bij deze overeenkomst.

.....
paraf
Minister van Verkeer en Waterstaat

J

J

van de Koningin

Artikel 20.Handelen namens de Vennootschap-in-oprichting.

1. In de periode vóór de oprichting van de Vennootschap, waarin de in artikel 68, eerste lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vermelde verklaring zal worden aangevraagd, kunnen rechtshandelingen worden verricht door Partijen, in hun hoedanigheid van oprichters, ten behoeve van de Vennootschap-in-oprichting. Partijen, in hun hoedanigheid van oprichters, zijn gerechtigd de beoogde Directie te machtigen namens hen te handelen.
2. Voor het verrichten van rechtshandelingen ten behoeve van de Vennootschap-in-oprichting is telkens goedkeuring van Partijen vereist. Als contactpersoon voor het verlenen van goedkeuring wijst de Staat de directeur Financieringen van het Ministerie van Financiën (namens de Staat) en wijst de Provincie Zeeland de directeur Infrastructuur en Vervoer (namens de Provincie Zeeland) aan.
3. Alle rechtshandelingen, verricht ten behoeve van de Vennootschap-in-oprichting, zijn onderwerp van uitdrukkelijke bekrachtiging als bedoeld in artikel 93 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek door de Vennootschap. Eerst na de in de vorige volzin bedoelde bekrachtiging kunnen zij worden aangemerkt als rechtshandelingen van de Vennootschap.
4. Indien de Vennootschap niet wordt opgericht, komen de kosten van de beoogde oprichting van de Vennootschap en de uit de ten behoeve van de Vennootschap-in-oprichting verrichte rechtshandelingen voortvloeiende verplichtingen ten laste van Partijen in de verhouding waarin zij in het aandelenkapitaal van de Vennootschap zouden hebben deelgenomen.
5. Indien rechtshandelingen, verricht ten behoeve van de Vennootschap-in-oprichting, niet door haar zullen worden bekrachtigd, komen de uit deze rechtshandelingen voortvloeiende verplichtingen ten laste van Partijen in de verhouding waarin zij in het aandelenkapitaal van de Vennootschap deelnemen.

Artikel 21.Ontbinding; vernietiging.

Partijen doen afstand van het recht om ontbinding of vernietiging van deze overeenkomst te vorderen.

Artikel 22.Bijlagen.

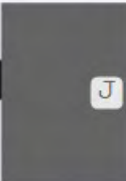
De in deze overeenkomst genoemde bijlagen vormen een integraal onderdeel van deze overeenkomst.

Artikel 23.Toepasselijk recht en geschillen.

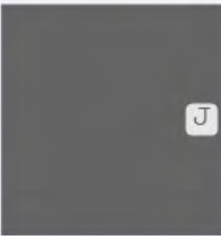
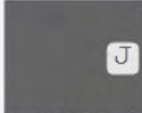
1. Op deze overeenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
2. Alle geschillen welke mochten ontstaan naar aanleiding van deze overeenkomst zullen worden beslecht door de rechter te 's-Gravenhage.

Artikel 24.Citeertitel.

Deze overeenkomst kan worden aangehaald als: Aandeelhouders-overeenkomst WST.

J

.....
paraf
Minister van Verkeer en Waterstaat

J
J

Commissaris van de Koningin

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te 's-Gravenhage en te Terneuzen op 9 november 1998.

[Redacted signature block]

J

de Minister van Verkeer en Waterstaat,
T. Netelenbos

[Redacted signature block]

.....
de Minister van Financiën
drs. G. Zalm

J

[Redacted signature block]

J

de Commissaris van de Koningin in Zeeland,
drs. W.T. van Gelder

[Redacted signature block]

.....
paraaf
Minister van Verkeer en Waterstaat

J

.....
paraaf
Commissaris van de Koningin

OPRICHTING

van de naamloze vennootschap:

N.V. WESTERSCHELDETUNNEL (N.V. WST),
gevestigd te Goes

Heden, negen november negentienhonderdachtennegentig, is voor mij,
Mr Frank Jan Oranje, notaris ter standplaats 's-Gravenhage, verschenen:

**, te dezen handelend als schriftelijk gevolmachtigde van:

1. de publiekrechtelijke rechtspersoon: de Staat der Nederlanden, zetelend te 's-Gravenhage, te dezen kantoorhoudende ten kantore van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, (2597 JG) 's-Gravenhage, Plesmanweg 1-6;
2. de publiekrechtelijke rechtspersoon: de Provincie Zeeland, gevestigd te Middelburg, kantoorhoudende te (4331 BK) Middelburg, Abdij 6.

Volmachten.

Van de volmachten op de comparant blijkt uit een onderhandse akte van volmacht, welke aan deze akte wordt gehecht. Van het bestaan van gemelde volmacht is mij, notaris, genoegzaam gebleken.

De comparant, handelend als gemeld, heeft verklaard een naamloze vennootschap op te richten met de volgende statuten:

HOOFDSTUK I.

Begripsbepalingen.

Artikel 1. Begripsbepalingen.

In de statuten wordt verstaan onder:

- a. algemene vergadering: het orgaan dat wordt gevormd door aandeelhouders;
- b. algemene vergadering van aandeelhouders: de bijeenkomst van aandeelhouders;
- c. uitkeerbare deel van het eigen vermogen: het deel van het eigen vermogen, dat het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden, te boven gaat;
- d. jaarrekening: de balans en de winst- en verliesrekening met de toelichting;
- e. de vennootschap: N.V. Westerscheldetunnel, gevestigd te Goes;
- f. dochtermaatschappij:
 - een rechtspersoon waarin de vennootschap of een of meer van haar dochtermaatschappijen, al dan niet krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden, alleen of samen meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kunnen uitoefenen;
 - een rechtspersoon waarvan de vennootschap of een of meer van haar dochtermaatschappijen lid of aandeelhouder zijn en, al dan niet krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden, alleen of samen meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kunnen benoemen of ontslaan, ook indien alle stemgerechtigden stemmen.

Het hiervoor sub f bepaalde geldt onverminderd het bepaalde in artikel 24a, derde en vierde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Met een dochtermaatschappij wordt gelijkgesteld een onder eigen naam optredende vennootschap waarin de vennootschap of een of meer dochtermaatschappijen als vennote volledig jegens schuldeisers aansprakelijk is voor de schulden;

- g. groepsmaatschappij: een rechtspersoon of vennootschap die in de zin van artikel 24b van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek met de vennootschap in

- een groep is verbonden;
- h. afhankelijke maatschappij:
- een rechtspersoon waaraan de vennootschap of een of meer afhankelijke maatschappijen alleen of samen voor eigen rekening ten minste de helft van het geplaatste kapitaal verschaffen;
 - een vennootschap waarvan een onderneming in het handelsregister is ingeschreven en waarvoor de vennootschap of een afhankelijke maatschappij als vennote jegens derden volledig aansprakelijk is voor alle schulden;
- i. accountant: een registeraccountant of een andere accountant als bedoeld in artikel 393 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, dan wel een organisatie waarin zodanige accountants samenwerken;
- j. jaarvergadering: de algemene vergadering van aandeelhouders, bestemd tot de behandeling en vaststelling van de jaarrekening.

HOOFDSTUK II.

Naam, zetel en doel.

Artikel 2. Naam en zetel.

1. De vennootschap draagt de naam: N.V. Westerscheldetunnel.
2. Zij heeft haar zetel te Goes.

Artikel 3. Doel.

De vennootschap heeft als doel een tunnel, hierna te noemen: de tunnel, onder de Westerschelde - met aansluitende wegen en bijbehorende werken - tot stand te brengen, in stand te houden en als rechthebbende te exploiteren of doen exploiteren, alsmede ter bevordering van dit doel het deelnemen in, het voeren van beheer over, het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

HOOFDSTUK III.

Kapitaal en aandelen. Registers.

Artikel 4. Maatschappelijk kapitaal. Soorten aandelen.

1. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt tweehonderd miljoen gulden (NLG 200.000.000,--).

2. Het is verdeeld in twee miljoen (2.000.000) aandelen van eenhonderd gulden (NLG 100,--).
3. De aandelen luiden op naam en zijn doorlopend genummerd van 1 af. Aandeelbewijzen worden niet uitgegeven.

Artikel 5. Register van aandeelhouders.

1. De directie houdt een register waarin de namen en adressen van alle aandeelhouders zijn opgenomen, met vermelding van de datum waarop zij de aandelen hebben verkregen, de datum van de erkenning of betekening alsmede met vermelding van het op ieder aandeel gestorte bedrag.
2. In het register worden tevens opgenomen de namen en adressen van hen die een recht van vruchtgebruik op aandelen hebben, met vermelding van de datum waarop zij het recht hebben verkregen alsmede de datum van erkenning of betekening.
3. Iedere aandeelhouder en iedere vruchtgebruiker is verplicht aan de vennootschap schriftelijk zijn adres op te geven.
4. Het register wordt regelmatig bijgehouden. Alle inschrijvingen en aantekeningen in het register worden getekend door alle leden van de directie of door een daartoe bevoegde directeur alsook door een commissaris.
5. De directie verstrekt desgevraagd aan een aandeelhouder en een vruchtgebruiker om niet een uittreksel uit het register met betrekking tot zijn recht op een aandeel. Het uittreksel is niet verhandelbaar.
6. De directie legt het register ten kantore van de vennootschap ter inzage van de aandeelhouders. De gegevens van het register omtrent niet-volgestorte aandelen zijn ter inzage van een ieder; afschrift of uittreksel van deze gegevens wordt tegen ten hoogste de kostprijs verstrekt.

HOOFDSTUK IV.

Uitgifte van aandelen.

Artikel 6. Bevoegd orgaan.

1. Uitgifte van aandelen kan slechts geschieden ingevolge een besluit van de algemene vergadering of van een ander vennootschapsorgaan dat daartoe bij besluit van de algemene vergadering voor een bepaalde duur van ten hoogste twee jaren is aangewezen.

2. Nadat een ander vennootschapsorgaan krachtens het eerste lid is aangewezen, kan bij besluit van de algemene vergadering de aanwijzing telkens voor niet langer dan twee jaren worden verlengd. Bij de aanwijzing als bedoeld in het eerste lid wordt bepaald hoeveel aandelen mogen worden uitgegeven. Een bij besluit van de algemene vergadering gegeven aanwijzing kan niet worden ingetrokken, tenzij bij de aanwijzing anders is bepaald.
3. Op uitgifte van aandelen en op het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen is voorts artikel 96 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.
4. Voor de uitgifte van een aandeel is voorts vereist een daartoe bestemde ten overstaan van een in Nederland standplaats hebbende notaris verleden akte waarbij de betrokkenen partij zijn.

Artikel 7. Voorwaarden van uitgifte. Voorkeursrecht.

1. Bij het besluit tot uitgifte van aandelen worden de koers en de verdere voorwaarden van uitgifte bepaald.
2. Iedere aandeelhouder heeft bij uitgifte van aandelen een voorkeursrecht naar evenredigheid van het gezamenlijke bedrag van zijn aandelen en met inachtneming van de beperkingen volgens de wet. Een gelijk voorkeursrecht hebben de aandeelhouders bij het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen.
3. Het voorkeursrecht kan met inachtneming van het dienaangaande in artikel 96a van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde worden beperkt of uitgesloten door de algemene vergadering of door een ander vennootschapsorgaan dat daartoe bij besluit van de algemene vergadering voor een bepaalde duur van ten hoogste twee jaren is aangewezen. Dit besluit kan tevens inhouden tegen welke koers en onder welke verdere voorwaarden een ander vennootschapsorgaan gemachtigd wordt tot uitgifte.

Artikel 8. Storting op aandelen.

1. Bij het nemen van elk aandeel moet daarop ten minste eenvierde van het nominale bedrag worden gestort.
2. Verdere storting op aandelen geschiedt eerst nadat de vennootschap het

zal hebben opgevraagd. Het opvragen van verdere storting heeft plaats krachtens besluit van de directie. Het besluit is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van commissarissen.

3. Storting op aandelen moet in geld geschieden voorzover niet een andere inbreng is overeengekomen.

Artikel 9. Eigen aandelen.

1. De vennootschap mag bij uitgifte van aandelen geen eigen aandelen nemen.
2. De vennootschap mag volgestorte eigen aandelen of certificaten daarvan verkrijgen, met inachtneming van het in de wet bepaalde, doch slechts om niet of indien:
 - a. het uitkeerbare deel van het eigen vermogen ten minste gelijk is aan de verkrijgingsprijs, en
 - b. het nominale bedrag van de aandelen in haar kapitaal of certificaten daarvan, die de vennootschap zelf houdt of die worden gehouden door een dochtermaatschappij, niet meer beloopt dan eentiende van het geplaatste kapitaal.
3. Voor het vereiste in het tweede lid onder a is bepalend de grootte van het eigen vermogen volgens de laatst vastgestelde balans, verminderd met de verkrijgingsprijs voor aandelen in het kapitaal van de vennootschap of certificaten daarvan en uitkeringen uit winst of reserves aan anderen, die zij en haar dochtermaatschappijen na de balansdatum verschuldigd werden. Is een boekjaar meer dan zes maanden verstreken zonder dat de jaarrekening is vastgesteld, dan is verkrijging overeenkomstig het tweede lid niet toegestaan.
4. Verrijking anders dan om niet kan slechts plaatsvinden indien de algemene vergadering de directie daartoe heeft gemachtigd. Deze machtiging geldt voor ten hoogste achttien maanden. De algemene vergadering moet in de machtiging bepalen hoeveel aandelen of certificaten daarvan mogen worden verkregen, hoe zij mogen worden verkregen en tussen welke grenzen de prijs moet liggen.
5. Verrijking van aandelen in strijd met het tweede tot en met het vierde lid is nietig. Certificaten van aandelen die de vennootschap in strijd met het

bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid verkrijgt, gaan op het tijdstip van de verkrijging over op de gezamenlijke leden van de directie. Ieder lid van de directie is hoofdelijk aansprakelijk voor de vergoeding aan de vennootschap van de verkrijgingsprijs met de wettelijke rente daarover vanaf dat tijdstip.

6. Vervreemding van door de vennootschap gehouden eigen aandelen of certificaten daarvan geschiedt ingevolge een besluit van de algemene vergadering. Bij het besluit tot vervreemding worden de voorwaarden van de vervreemding bepaald.
7. Voor een aandeel dat toebehoort aan de vennootschap of aan een dochtermaatschappij daarvan kan in de algemene vergadering van aandeelhouders geen stem worden uitgebracht; evenmin voor een aandeel waarvan één hunner de certificaten houdt.
8. Bij de vaststelling in hoeverre de aandeelhouders aanwezig of vertegenwoordigd zijn, wordt geen rekening gehouden met aandelen waarvan de wet bepaalt dat daarvoor geen stem kan worden uitgebracht.

HOOFDSTUK V.

Levering van aandelen. Beperkt recht.

Artikel 10. Levering van aandelen. Vruchtgebruik.

1. Voor de levering van een aandeel of de levering van een beperkt recht daarop is vereist een daartoe bestemde ten overstaan van een in Nederland standplaats hebbende notaris verleden akte waarbij de betrokkenen partij zijn.
2. Behoudens in het geval dat de vennootschap zelf bij de rechtshandeling partij is, kunnen de aan het aandeel verbonden rechten eerst worden uitgeoefend nadat de vennootschap de rechtshandeling heeft erkend of de akte aan haar is betekend overeenkomstig het in de wet daaromtrent bepaalde.
3. De aandeelhouder heeft het stemrecht op de aandelen waarop het vruchtgebruik is gevestigd.
4. Aan de aandeelhouder komen toe de uit het aandeel voortvloeiende rechten strekkende tot het verkrijgen van aandelen, met dien verstande dat hij de waarde van deze rechten moet vergoeden aan de vruchtgebruiker.

voorzover deze daarop krachtens zijn recht van vruchtgebruik aanspraak heeft.

5. Aan vruchtgebruikers van aandelen kan niet het aan die aandelen verbonden stemrecht worden toegekend. Op aandelen kan geen pandrecht worden gevestigd.
6. De vennootschap verleent geen medewerking aan de uitgifte van certificaten van haar aandelen.

HOOFDSTUK VI.

Blokkeringsregeling.

Artikel 11. Aanbieding en goedkeuring.

Afdeling A. Aanbieding van aandelen bij voorgenomen overdracht.

1. Tot de datum met ingang waarvan de wegen door de tunnel en de aansluitende wegen openbaar zijn, kan elke overdracht van aandelen slechts geschieden nadat de aandelen aan de medeaandeelhouders zijn te koop aangeboden overeenkomstig het hierna in dit artikel bepaalde.
2. Echter behoeft geen aanbieding van aandelen plaats te hebben indien de overdracht geschiedt binnen drie maanden nadat alle medeaandeelhouders schriftelijk hun toestemming hebben verleend.
3. De aandeelhouder die een of meer aandelen wil overdragen, hierna te noemen: de aanbieder, deelt aan de directie mede welke aandelen hij wenst over te dragen. Deze mededeling geldt als een aanbod aan de medeaandeelhouders tot verkoop van de aandelen tegen een prijs die zal worden vastgesteld op de wijze als bepaald in het vijfde lid.
4. De directie brengt het aanbod binnen twee weken nadat het is ontvangen ter kennis van de medeaandeelhouders.
5. De koopprijs zal - tenzij de aanbieder en de medeaandeelhouders eenparig anders overeenkomen - worden vastgesteld door een of meer onafhankelijke deskundigen, die door de aanbieder en de medeaandeelhouders in gemeenschappelijk overleg worden benoemd. Komen zij hieromtrent niet binnen twee weken na de in het vierde lid bedoelde kennisgeving van de directie tot overeenstemming, dan verzoekt de meest gerede partij aan de voorzitter van het Nederlands Instituut voor Registeraccountants (NIVRA) de benoeming van drie onafhankelijke deskundigen. De deskundigen

nemen bij de vaststelling van de koopprijs mede in aanmerking eventuele afspraken die de aandeelhouders in een schriftelijke overeenkomst hebben vastgelegd.

6. De in het vorige lid bedoelde deskundigen zijn gerechtigd tot inzage van alle boeken en bescheiden van de vennootschap en tot het verkrijgen van alle inlichtingen waarvan kennisneming voor de prijsvaststelling dienstig is.
7. De directie stelt alle aandeelhouders binnen twee weken nadat haar de door de deskundigen vastgestelde prijs is medegedeeld, van die prijs op de hoogte.
8. De medeaandeelhouders die de aangeboden aandelen willen kopen, geven daarvan kennis aan de directie binnen vier weken nadat de prijs in onderling overleg is vastgesteld dan wel, indien de prijs door deskundigen is vastgesteld, binnen twee weken nadat de directie daarvan overeenkomstig het zevende lid mededeling heeft gedaan. De vennootschap zelf, als houdster van aandelen in haar kapitaal, kan slechts met instemming van de aanbieder gegadigde zijn voor de aangeboden aandelen.
9. De directie wijst de aangeboden aandelen toe aan de gegadigden en geeft daarvan kennis aan alle aandeelhouders. Indien en voorzover geen toewijzing heeft plaatsgehad, geeft de directie daarvan eveneens kennis aan alle aandeelhouders.
10. In geval twee of meer medeaandeelhouders gegadigden zijn voor meer aandelen dan zijn aangeboden, zal de toewijzing door de directie geschieden naar evenredigheid van het aandelenbezit van de gegadigden. Niemand kan meer aandelen toegewezen krijgen dan waarop hij heeft gereflecteerd. Is een medeaandeelhouder gegadigde voor minder aandelen dan hem naar bedoelde evenredigheid zouden toekomen, dan worden de daardoor vrijgekomen aandelen aan de overige gegadigden naar gezegde evenredigheid toegewezen. Voorzover toewijzing naar die maatstaf niet mogelijk is, zal loting beslissen.
11. De aanbieder heeft het recht zijn gehele aanbod in te trekken door kennisgeving aan de directie totdat een maand na de in het negende lid bedoelde mededeling is verstreken.
12. De gekochte aandelen worden tegen gelijktijdige betaling van de koopsom

geleverd binnen een maand na verloop van de termijn gedurende welke het aanbod kan worden ingetrokken.

13. Indien de aanbieder zijn aanbod niet heeft ingetrokken, kan hij binnen drie maanden nadat vaststaat dat van het aanbod geen of geen volledig gebruik is gemaakt, de aangeboden aandelen aanbieden aan een derde. Indien een derde de aangeboden aandelen wil kopen, geeft de aanbieder daarvan kennis aan de directie nadat de prijs in onderling overleg met de derde is vastgesteld. De aanbieder biedt vervolgens de aandelen tot verkoop aan de medeaandeelhouders aan tegen dezelfde prijs welke met de derde is overeengekomen en aan de directie is medegedeeld. Nadat wederom vaststaat dat van het aanbod geen of geen volledig gebruik is gemaakt, kan de aanbieder binnen de in dit lid genoemde termijn van drie maanden de aangeboden aandelen overdragen aan de derde, met dien verstande dat de algemene vergadering nog goedkeuring overeenkomstig het hierna in afdeling C bepaalde dient te geven. De medeaandeelhouders kunnen als voorwaarde aan de overdracht aan de derde verbinden dat de derde de door de medeaandeelhouders gehouden aandelen koopt tegen dezelfde prijs en onder dezelfde voorwaarden welke zijn overeengekomen met de aanbieder.
14. Alle in dit artikel genoemde mededelingen en kennisgevingen geschieden bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs.
15. De kosten van de benoeming van de in het vijfde lid bedoelde deskundigen en hun honorarium komen ten laste van:
 - a. de aanbieder, indien deze zijn aanbod intrekt;
 - b. de aanbieder voor de helft en de kopers voor de andere helft, indien de aandelen door medeaandeelhouders zijn gekocht, met dien verstande dat iedere koper in de kosten bijdraagt in verhouding van het aantal door hem gekochte aandelen;
 - c. de vennootschap, indien van het aanbod geen of geen volledig gebruik is gemaakt.

Afdeling B. Verplichting tot aanbieding in andere gevallen.

1. Tot de datum met ingang waarvan de wegen door de tunnel en de aansluitende wegen openbaar zijn en ingeval van overlijden van een

aandeelhouder, zomede ingeval van toedeling bij verdeling van een gemeenschap - uitgezonderd toedeling aan degene van wiens zijde de aandelen in de gemeenschap zijn gevallen -, moeten de betrokken aandelen aan de andere aandeelhouders te koop worden aangeboden, met inachtneming van het in de volgende leden bepaalde.

2. De verplichting ingevolge het eerste lid geldt niet indien alle overige aandeelhouders schriftelijk verklaren akkoord te gaan met de nieuwe eigenaar of eigenaren van de aandelen.
3. Ingeval een verplichting tot te koop aanbidding bestaat, is het bepaalde in de leden 3 tot en met 10, 14 en 15 van de voorgaande afdeling van overeenkomstige toepassing. De aanbieder is niet bevoegd zijn aanbod in te trekken. Indien niet alle aandelen worden gekocht, is de aanbieder bevoegd zijn aandelen te behouden. De overdracht geschiedt binnen een maand na vaststelling van de koopprijs tegen contante betaling.
4. Aan de verplichting tot aanbidding moet worden voldaan binnen een maand na haar ontstaan.
5. Ingeval niet tijdig aan de verplichting tot aanbidding is voldaan, is de vennootschap onherroepelijk gemachtigd de aandelen aan te bieden en, indien alle aandelen worden gekocht, deze aan de koper(s) te leveren, met inachtneming van het hiervoor in dit artikel bepaalde. De koopprijs wordt door de vennootschap aan de rechthebbende uitgekeerd na aftrek van de voor zijn rekening komende kosten.
6. Ingeval van surseance van betaling, faillissement of ondercuratelestelling van een aandeelhouder, ingeval van instelling van een bewind door de rechter over het vermogen van een aandeelhouder dan wel over diens aandelen in de vennootschap, moeten zijn aandelen aan de andere aandeelhouders te koop worden aangeboden. Het bepaalde in de leden 3, 4 en 5 vindt overeenkomstige toepassing.

Afdeling C. Goedkeuring.

1. Voor overdracht van aandelen is steeds de goedkeuring overeenkomstig het hierna in dit artikel bepaalde vereist van de algemene vergadering. Deze goedkeuring is niet vereist indien op grond van het bepaalde in afdeling A geen aanbidding behoeft plaats te vinden. Evenmin is deze

- goedkeuring vereist in het geval de aandeelhouder krachtens de wet tot overdracht van zijn aandelen aan een eerdere aandeelhouder verplicht is.
2. De aandeelhouder die tot overdracht van aandelen wil overgaan - in deze afdeling verder ook aan te duiden als de verzoeker -, geeft daarvan bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs kennis aan de directie onder opgave van het aantal over te dragen aandelen en van de persoon of de personen aan wie hij wenst over te dragen.
 3. De directie is verplicht een algemene vergadering bijeen te roepen en te doen houden binnen zes weken na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde kennisgeving. Bij de oproeping wordt de inhoud van die kennisgeving vermeld.
 4. Indien de vergadering de gevraagde goedkeuring verleent, moet de overdracht binnen drie maanden daarna plaatshebben.
 5. Indien:
 - a. niet binnen de in het derde lid gemelde termijn de aldaar bedoelde vergadering is gehouden;
 - b. in die vergadering omtrent het verzoek tot goedkeuring geen besluit is genomen, en
 - c. bedoelde goedkeuring is geweigerd zonder dat de vergadering gelijktijdig met de weigering aan de verzoeker opgave doet van een of meer gegadigden die bereid zijn al de aandelen waarop het verzoek tot goedkeuring betrekking had tegen contante betaling te kopen,wordt de gevraagde goedkeuring geacht te zijn verleend, en wel in het sub a gemelde geval op de dag waarop de vergadering uiterlijk had moeten worden gehouden.
 6. De verzoeker blijft bevoegd zich terug te trekken, mits dit geschiedt binnen een maand nadat hem bekend is aan welke gegadigde hij al de aandelen waarop het verzoek tot goedkeuring betrekking had, kan verkopen en tegen welke prijs.
 7. De vennootschap zelf kan slechts met instemming van de verzoeker gegadigde zijn als bedoeld in het vijfde lid sub c.

Afdeling D. Uitzondering op de aanbieding en goedkeuring.

Het hiervoor onder afdeling A tot en met afdeling C bepaalde geldt niet indien

de aandeelhouder krachtens de wet tot overdracht van zijn aandelen aan een eerdere aandeelhouder verplicht is.

HOOFDSTUK VII.

Bestuur.

Artikel 12. Directie.

1. Het bestuur van de vennootschap wordt gevormd door een directie, bestaande uit een of meer leden.
2. Het aantal leden van de directie wordt vastgesteld door de raad van commissarissen.

Artikel 13. Benoeming.

De leden van de directie worden benoemd door de algemene vergadering. De voorzitter van de directie wordt in functie benoemd. De algemene vergadering kan een regeling treffen voor diens vervanging.

Artikel 14. Schorsing en ontslag.

1. Ieder lid van de directie kan te allen tijde door de algemene vergadering worden geschorst en ontslagen.
2. Ieder lid van de directie kan te allen tijde door de raad van commissarissen worden geschorst. De schorsing kan te allen tijde door de algemene vergadering worden opgeheven.
3. Elke schorsing kan een of meer malen worden verlengd doch in totaal niet langer duren dan drie maanden. Is na verloop van die tijd geen beslissing genomen omtrent de opheffing van de schorsing of ontslag, dan eindigt de schorsing.

Artikel 15. Bezoldiging.

De bezoldiging en de verdere arbeidsvoorwaarden van ieder lid van de directie worden door de raad van commissarissen vastgesteld.

Artikel 16. Bestuursstaak. Besluitvorming. Taakverdeling.

1. Behoudens de beperkingen volgens de statuten, is de directie belast met het besturen van de vennootschap.
2. De directie zal een reglement vaststellen waarbij, vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de leden van de directie voor de vaststelling en de uitvoering van het beleid, hun onderlinge taakverdeling en wijze van besluitvorming worden geregeld. Het reglement heeft de goedkeuring

van de raad van commissarissen.

Artikel 17. Vertegenwoordiging.

De directie is bevoegd de vennootschap te vertegenwoordigen. De bevoegdheid tot vertegenwoordiging komt mede toe aan ieder lid van de directie.

Artikel 18. Goedkeuring van besluiten van de directie.

1. Onverminderd het elders in de statuten dienaangaande bepaalde, zijn aan de goedkeuring van de algemene vergadering en het advies van de raad van commissarissen onderworpen de besluiten van de directie tot:
 - a. de vaststelling van de jaarlijkse begroting en van de begroting voor de vijf boekjaren volgend op het boekjaar waarop de jaarlijkse begroting betrekking heeft (de vijfjarenbegroting);
 - b. de vaststelling en/of herziening van een voortschrijdend meerjarenbeleidsplan;
 - c. het doen van een uitgave of het verrichten van een rechtshandeling, anders dan voorzien in de jaarbegroting of rechtstreeks voortvloeiend uit een opeisbare betalingsverplichting uit hoofde van de op negenentwintig juni negentienhonderd zesennegentig met de vennootschap onder firma: Combinatie Middelplaat Westerschelde v.o.f., gevestigd te 's-Hertogenbosch, gesloten ontwerp- en bouwovereenkomst WOV nummer HW 96071 en/of de op dezelfde datum met dezelfde vennootschap onder firma gesloten onderhoudsovereenkomst WOV nummer HW 96072 en bekrachtigd door de vennootschap, indien:
 - (i) hetzij:
 - (a) op het tijdstip van het doen van zulke uitgaven of het verrichten van zulke uitgaven in dat kalenderjaar de vennootschap opeisbare verplichtingen heeft en uitgaven heeft gedaan, waarvan het gezamenlijk beloop tachtig procent (80%) of meer bedraagt van de over dat kalenderjaar geldende jaarbegroting, en
 - (b) het beloop van een dergelijke uitgave of van de met de uit de rechtshandeling, voortvloeiende verplichting groter dan vijf procent (5%) van de jaarbegroting;
 - (ii) hetzij het beloop van een dergelijke uitgave of van de uit een

dergelijke rechtshandeling voortvloeiende financiële verplichting meer bedraagt dan vijftien miljoen gulden (NLG 15.000.000,--). Splitsing van rechtshandelingen kan aan het te dezen bepaalde geen afbreuk doen;

- d. het wijzigen van een of beide van de overeenkomsten als bedoeld in het eerste lid sub c van dit artikel;
 - e. uitgifte en verkrijging van aandelen in het kapitaal van en obligaties ten laste van de vennootschap;
 - f. het nemen, verminderen, vermeerderen of vervreemden van een deelneming.
2. De algemene vergadering kan bepalen dat, in afwijking van het bepaalde in het vorige lid, een besluit als bedoeld in dat lid niet aan de goedkeuring van de algemene vergadering en het advies van de raad van commissarissen is onderworpen wanneer het besluit van de directie valt binnen door de algemene vergadering bepaalde en aan de directie schriftelijk medegedeelde grenzen.
3. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid van dit artikel, zijn aan de goedkeuring van de raad van commissarissen onderworpen de besluiten van de directie tot:
- a. het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, huren, verhuren en op andere wijze in gebruik of genot verkrijgen en geven van registergoederen;
 - b. het aangaan van overeenkomsten waarbij aan de vennootschap een bankkrediet wordt verleend;
 - c. het ter leen verstrekken van gelden alsmede het ter leen opnemen van gelden, waaronder niet is begrepen het gebruikmaken van een aan de vennootschap verleend bankkrediet;
 - d. het vestigen van een beperkt recht op vermogensrechten en roerende zaken;
 - e. het aangaan van overeenkomsten waarbij de vennootschap zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt;
 - f. het aangaan van vaststellingsovereenkomsten;

- g. het optreden in rechte, waaronder begrepen het voeren van arbitrale procedures, doch met uitzondering van het nemen van die rechtsmaatregelen die geen uitstel kunnen lijden;
 - h. het sluiten en wijzigen van arbeidsovereenkomsten waarbij een beloning wordt toegekend die een door de raad van commissarissen vast te stellen en schriftelijk aan de directie op te geven bedrag per jaar te boven gaat;
 - i. het treffen van pensioenregelingen en het toekennen van pensioenrechten boven die welke uit bestaande regelingen voortvloeien;
 - j. het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de vennootschap of een afhankelijke maatschappij met een andere rechtspersoon of vennootschap;
 - k. het doen van een voorstel tot juridische fusie in de zin van titel 7 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van een juridische fusie als bedoeld in artikel 333, eerste en tweede lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
4. De raad van commissarissen kan bepalen dat een besluit als bedoeld in het derde lid, sub a tot en met j, niet aan zijn goedkeuring is onderworpen wanneer het daarmee gemoeide belang een door de raad van commissarissen te bepalen en schriftelijk aan de directie op te geven waarde niet te boven gaat.
5. Voor de toepassing van het eerste lid wordt met een besluit van de directie tot het aangaan van een handeling gelijkgesteld een besluit van de directie tot het goedkeuren van een besluit van enig orgaan van een vennootschap waarin de vennootschap deelneemt, indien laatstbedoeld besluit aan die goedkeuring is onderworpen.
6. De algemene vergadering respectievelijk raad van commissarissen is bevoegd ook andere besluiten dan die in het eerste respectievelijk derde lid zijn genoemd aan de goedkeuring van de algemene vergadering respectievelijk het advies van de raad van commissarissen te onderwerpen. Die andere besluiten dienen duidelijk te worden omschreven en schriftelijk aan de directie te worden medegedeeld.

7. Het ontbreken van de goedkeuring van de algemene vergadering en/of de raad van commissarissen ten aanzien van een besluit als bedoeld in dit artikel tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de directie of de leden van de directie niet aan.

Artikel 19. Ontstentenis of belet.

In geval van ontstentenis of belet van een lid van de directie, zijn de andere leden of is het andere lid van de directie tijdelijk met het bestuur van de vennootschap belast. In geval van ontstentenis of belet van alle leden of van het enige lid van de directie, is de raad van commissarissen tijdelijk met het bestuur van de vennootschap belast, met de bevoegdheid het bestuur van de vennootschap tijdelijk aan een of meer personen, al dan niet uit zijn midden, op te dragen.

HOOFDSTUK VIII.

Raad van commissarissen.

Artikel 20. Aantal leden.

De vennootschap heeft een raad van commissarissen, bestaande uit vijf natuurlijke personen. Is het aantal commissarissen minder dan vijf, dan neemt de raad onverwijld maatregelen tot aanvulling van zijn ledenaantal.

Artikel 21. Benoeming.

1. De leden van de raad van commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering. De benoeming door de algemene vergadering zal voor wat betreft de benoeming van twee commissarissen geschieden in overeenstemming met de Minister van Financiën respectievelijk de Provincie Zeeland.
2. Degene die de leeftijd van tweeënzeventig jaren heeft bereikt, kan niet tot commissaris worden benoemd.

Artikel 22. Schorsing en ontslag. Aftreding.

1. Ieder lid van de raad van commissarissen kan te allen tijde door de algemene vergadering worden geschorst en ontslagen. Tot een schorsing of ontslag van de commissarissen die zijn benoemd in overeenstemming met de Minister van Financiën of de Provincie Zeeland zal de algemene vergadering slechts besluiten in overeenstemming met de Minister van Financiën onderscheidenlijk de Provincie Zeeland. Elke schorsing kan een

- of meer malen worden verlengd doch in totaal niet langer duren dan drie maanden. Is na verloop van die tijd geen besluit genomen omtrent de opheffing van de schorsing of over ontslag, dan eindigt de schorsing.
2. Elke commissaris treedt uiterlijk af op de dag waarop de jaarvergadering wordt gehouden in het boekjaar waarin hij de leeftijd van tweeënzeventig jaren bereikt.
 3. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de raad van commissarissen vast te stellen rooster. De commissarissen worden benoemd voor een periode van vier jaren en kunnen worden herbenoemd voor eenzelfde periode.

Artikel 23. Bezoldiging.

De bezoldiging van ieder lid van de raad van commissarissen wordt vastgesteld door de algemene vergadering. De raad van commissarissen stelt zelf een onkostenvergoeding vast.

Artikel 24. Taak en bevoegdheden.

1. De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Hij staat de directie met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.
2. De directie verschaft de raad van commissarissen tijdig de voor de uitoefening van de taak van raad van commissarissen noodzakelijke gegevens.
3. De raad van commissarissen heeft toegang tot de gebouwen en terreinen van de vennootschap en is bevoegd de boeken en bescheiden van de vennootschap in te zien. De raad van commissarissen kan een of meer personen uit zijn midden of een deskundige aanwijzen om deze bevoegdheden uit te oefenen. De raad van commissarissen kan zich ook door deskundigen doen bijstaan. De kosten van deze deskundigen komen voor rekening van de vennootschap.

Artikel 25. Werkwijze en besluitvorming.

1. De raad van commissarissen benoemt uit zijn midden een voorzitter en een

plaatsvervangend voorzitter, die eerstgenoemde bij diens afwezigheid vervangt. Hij benoemt al dan niet uit zijn midden een secretaris en treft een regeling voor diens vervanging.

2. Bij afwezigheid van de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter in een vergadering wijst de vergadering zelf een voorzitter aan.
3. De raad van commissarissen vergadert telkenmale wanneer de voorzitter dan wel twee andere commissarissen dan wel de directie zulks nodig acht.
4. Van het verhandelde in de vergadering van de raad van commissarissen worden notulen gehouden door de secretaris. De notulen worden in dezelfde vergadering of in een volgende vergadering van de raad van commissarissen vastgesteld en ten blijke daarvan door de voorzitter en de secretaris ondertekend.
5. Alle besluiten van de raad van commissarissen worden genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
6. De raad van commissarissen kan in een vergadering alleen geldige besluiten nemen indien de meerderheid van de commissarissen ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is.
7. Een commissaris kan zich door een medecommissaris bij schriftelijke volmacht doen vertegenwoordigen. Onder schriftelijke volmacht wordt verstaan elke via gangbare communicatiekanalen overgebrachte en op schrift ontvangen volmacht. Een commissaris kan voor niet meer dan één medecommissaris als gevolmachtigde optreden.
8. De raad van commissarissen kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits het desbetreffende voorstel aan alle commissarissen is voorgelegd en alle commissarissen met deze wijze van besluitvorming hebben ingestemd. Van een aldus genomen besluit wordt onder bijvoeging van de ingekomen antwoorden door de secretaris een relaas opgemaakt, dat door de voorzitter en de secretaris wordt ondertekend.
9. De raad van commissarissen vergadert tezamen met de directie zo dikwijls de raad van commissarissen of de directie zulks nodig acht.
10. De raad van commissarissen kan een of meer van zijn leden aanwijzen als gedelegeerd commissaris.

HOOFDSTUK IX.

Jaarrekening. Winst.Artikel 26. Boekjaar. Begroting. Jaarrekening en jaarverslag. Terinzagelegging.

1. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.
2. Jaarlijks legt de directie uiterlijk twee maanden vóór de aanvang van het komende boekjaar de begroting, de vijfjarenbegroting en het meerjarenbeleidsplan aan de algemene vergadering en de raad van commissarissen ter verkrijging van advies en aan de algemene vergadering ter goedkeuring voor. De directie stelt de begroting, de vijfjarenbegroting en het meerjarenbeleidsplan vast in de vorm zoals goedgekeurd door de algemene vergadering. De goedkeuring en de vaststelling vinden uiterlijk vóór de aanvang van het volgende boekjaar plaats.
3. Jaarlijks binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn met ten hoogste zes maanden door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden, wordt door de directie een jaarrekening opgemaakt.
4. De jaarrekening wordt binnen de in het derde lid bedoelde termijn voor de aandeelhouders ter inzage gelegd ten kantore van de vennootschap. Binnen deze termijn legt de directie ook het jaarverslag over.
5. De jaarrekening wordt ondertekend door de leden van de directie; ontbreekt de ondertekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt.

Artikel 27. Accountant.

1. De vennootschap verleent aan een accountant de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening.
2. De raad van commissarissen is bevoegd te adviseren inzake het verlenen van de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening. Tot het verlenen van de opdracht is de algemene vergadering bevoegd. Gaat deze daartoe niet over, dan is de raad van commissarissen bevoegd of, zo commissarissen ontbreken of de raad van commissarissen in gebreke blijft, de directie. De aanwijzing van een accountant wordt door generlei voordracht beperkt. De opdracht kan te allen tijde worden ingetrokken door de algemene vergadering en door degene die haar heeft verleend. De door de directie verleende opdracht kan bovendien door de raad van commissarissen

worden ingetrokken.

3. De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan de directie.
4. De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

Artikel 28. Overlegging aan de raad van commissarissen.

1. De directie legt de jaarrekening en het jaarverslag tegelijkertijd over aan de raad van commissarissen.
2. De jaarrekening wordt ondertekend door de leden van de raad van commissarissen; ontbreekt de ondertekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt.
3. De raad van commissarissen brengt omtrent de jaarrekening preadvies uit aan de algemene vergadering.

Artikel 29. Vaststelling.

1. De vennootschap zorgt dat de opgemaakte jaarrekening, het jaarverslag, het preadvies van de raad van commissarissen en de krachtens de wet toe te voegen gegevens vanaf de oproep voor de jaarvergadering te haren kantore aanwezig zijn. Aandeelhouders kunnen de stukken aldaar inzien en om niet een afschrift ervan verkrijgen.
2. De algemene vergadering stelt de jaarrekening vast.
3. Vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering strekt - tenzij die vergadering een voorbehoud maakt - de directie tot decharge voor het beheer en de raad van commissarissen tot decharge voor zijn toezicht daarop, voorzover van dat beheer uit de jaarrekening blijkt en onverminderd het bepaalde in de artikelen 138 en 149 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
4. Het in deze statuten omtrent het jaarverslag en de krachtens de wet toe te voegen gegevens bepaalde kan buiten toepassing blijven indien artikel 403 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek voor de vennootschap geldt.
5. Indien een jaarrekening gewijzigd wordt vastgesteld, is een afschrift van de gewijzigde jaarrekening om niet voor de aandeelhouders verkrijgbaar.

Artikel 30. Dividend. Reservering.

1. De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering.

2. Uitkeringen kunnen slechts plaatshebben tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen.
3. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
4. De directie kan, met inachtneming van het dienaangaande in het tweede lid bepaalde, besluiten tot het doen van tussentijdse uitkeringen.
5. De algemene vergadering kan, met inachtneming van het dienaangaande in het tweede lid bepaalde, besluiten tot uitkeringen ten laste van een reserve.
6. De vordering van de aandeelhouder tot uitkering vervalt door een tijdsverloop van vijf jaren.

HOOFDSTUK X.

Algemene vergaderingen van aandeelhouders.

Artikel 31. Jaarvergadering.

1. Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar wordt de jaarvergadering gehouden, bestemd tot de behandeling en vaststelling van de jaarrekening. Deze jaarvergadering is openbaar.
2. De agenda van die vergadering vermeldt onder meer de volgende punten:
 - a. het jaarverslag;
 - b. vaststelling van de jaarrekening;
 - c. voorziening in eventuele vacatures;
 - d. eventuele andere voorstellen, door de raad van commissarissen of de directie aan de orde gesteld en aangekondigd met inachtneming van artikel 35, zoals inzake aanwijzing van een orgaan dat bevoegd is tot uitgifte van aandelen en inzake machtiging aan de directie tot het doen verkrijgen van eigen aandelen door de vennootschap.

Artikel 32. Andere vergaderingen.

1. Andere algemene vergaderingen van aandeelhouders worden gehouden zo dikwijls de directie of de raad van commissarissen zulks nodig acht.
2. Aandeelhouders, tezamen vertegenwoordigende ten minste eentiende van het geplaatste kapitaal, hebben het recht aan de directie of de raad van commissarissen te verzoeken een algemene vergadering van aandeelhouders te beleggen, met opgave van de te behandelen

onderwerpen. Indien de directie of de raad van commissarissen niet binnen vier weken tot oproeping is overgegaan, zodanig dat de vergadering binnen zes weken na het verzoek kan worden gehouden, zijn de verzoekers zelf tot bijeenroeping bevoegd.

Artikel 33. Oproeping. Agenda.

1. De algemene vergaderingen van aandeelhouders worden door de raad van commissarissen of de directie bijeengeroepen.
2. De oproeping geschiedt niet later dan op de vijftiende dag vóór die van de vergadering.
3. Bij de oproeping worden de te behandelen onderwerpen vermeld of wordt medegedeeld dat de aandeelhouders ervan kunnen kennisnemen ten kantore van de vennootschap, ter plaatse bij de oproeping te vermelden.
4. Onderwerpen die niet bij de oproeping zijn vermeld, kunnen nader worden aangekondigd, met inachtneming van de in dit artikel gestelde vereisten.
5. De oproeping geschiedt op de wijze als vermeld in artikel 41.

Artikel 34. Het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.

Zolang in een algemene vergadering van aandeelhouders het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd, kunnen geldige besluiten worden genomen over alle aan de orde komende onderwerpen, mits met algemene stemmen, ook al zijn de door de wet of de statuten gegeven voorschriften voor het oproepen en houden van vergaderingen niet in acht genomen.

Artikel 35. Plaats van vergaderingen.

De algemene vergaderingen van aandeelhouders worden gehouden in de gemeente waar de vennootschap volgens de statuten haar zetel heeft of in de plaats die wordt vermeld in de oproeping.

Artikel 36. Voorzitterschap.

1. De algemene vergaderingen van aandeelhouders worden geleid door de voorzitter van de raad van commissarissen en bij diens afwezigheid door de plaatsvervangend voorzitter van die raad; bij afwezigheid ook van laatstgenoemde wijzen de aanwezige commissarissen uit hun midden een voorzitter aan. De raad van commissarissen kan voor een algemene vergadering van aandeelhouders een andere voorzitter aanwijzen.
2. Indien niet volgens het eerste lid in het voorzitterschap van een

vergadering is voorzien, wijst de vergadering zelf een voorzitter aan. Tot dat ogenblik wordt het voorzitterschap waargenomen door een door de directie aan te wijzen lid van de directie of bij gebreke daarvan door de in leeftijd oudste ter vergadering aanwezige persoon.

Artikel 37. Notulen.

1. Van het verhandelde in elke algemene vergadering van aandeelhouders worden notulen gehouden door een secretaris, die door de voorzitter wordt aangewezen. De notulen worden vastgesteld door de voorzitter en de secretaris en ten blijke daarvan door hen ondertekend.
2. De raad van commissarissen, de voorzitter of degene die de vergadering heeft belegd, kan bepalen dat van het verhandelde een notarieel proces-verbaal van vergadering wordt opgemaakt. Het proces-verbaal wordt door de voorzitter medeondertekend.
3. De directie houdt van de genomen besluiten aantekening. Indien de directie niet ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is, wordt zo spoedig mogelijk na de vergadering door of namens de voorzitter van de vergadering een afschrift van de genomen besluiten aan de directie verstrekt. De aantekeningen liggen ten kantore van de vennootschap ter inzage van de aandeelhouders. Aan ieder van dezen wordt desgevraagd een afschrift of uittreksel van deze aantekeningen verstrekt tegen ten hoogste de kostprijs.

Artikel 38. Vergaderrechten. Toegang.

1. Iedere aandeelhouder is bevoegd de algemene vergadering van aandeelhouders bij te wonen, daarin het woord te voeren en het stemrecht uit te oefenen.
2. Ieder aandeel geeft recht op één stem.
3. Iedere aandeelhouder of zijn vertegenwoordiger tekent de presentielijst.
4. De vergaderrechten volgens het eerste en tweede lid kunnen worden uitgeoefend bij schriftelijke volmacht. Onder schriftelijke volmacht wordt verstaan elke via gangbare communicatiekanalen overgebrachte en op schrift ontvangen volmacht.
5. De leden van de raad van commissarissen en de leden van de directie hebben als zodanig in de algemene vergadering van aandeelhouders een

raadgevende stem.

6. Omtrent toelating van andere dan de in dit artikel genoemde personen beslist de algemene vergadering.

Artikel 39. Stemmingen.

1. Voorzover de wet of deze statuten geen grotere meerderheid voorschrijven, worden alle besluiten genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
2. Indien bij een verkiezing van personen niemand de volstrekte meerderheid heeft verkregen, heeft een tweede vrije stemming plaats. Heeft alsdan weer niemand de volstrekte meerderheid verkregen, dan vinden herstemmingen plaats totdat hetzij één persoon de volstrekte meerderheid heeft verkregen, hetzij tussen twee personen is gestemd en de stemmen staken. Bij gemelde herstemmingen - waaronder niet begrepen de tweede vrije stemming - wordt telkens gestemd tussen de personen op wie bij de voorafgaande stemming is gestemd, evenwel uitgezonderd de persoon op wie bij de voorafgaande stemming het geringste aantal stemmen is uitgebracht. Is bij de voorafgaande stemming het geringste aantal stemmen op meer dan één persoon uitgebracht, dan wordt door loting uitgemaakt op wie van die personen bij de nieuwe stemming geen stemmen meer kunnen worden uitgebracht. In geval bij een stemming tussen twee personen de stemmen staken, beslist het lot wie van beide is gekozen.
3. Staken de stemmen bij een andere stemming dan een verkiezing van personen, dan is het voorstel verworpen.
4. Alle stemmen geschieden mondeling. Echter kan de voorzitter bepalen dat de stemmen schriftelijk worden uitgebracht. Indien het betreft een verkiezing van personen, kan ook een aanwezige stemgerechtigde verlangen dat de stemmen schriftelijk worden uitgebracht. Schriftelijke stemming geschiedt bij gesloten, ongetekende briefjes.
5. Blanco stemmen en stemmen van onwaarde gelden als niet uitgebracht.
6. Stemming bij acclamatie is mogelijk wanneer niemand van de aanwezige stemgerechtigden zich daartegen verzet.
7. Het ter vergadering uitgesproken oordeel van de voorzitter omtrent de

uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit voorzover werd gestemd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt echter onmiddellijk na het uitspreken van dat oordeel de juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats wanneer de meerderheid van de aanwezige stemgerechtigden of, indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk of schriftelijk geschiedde, een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming.

Artikel 40. Besluitvorming buiten vergadering. Aantekeningen.

1. Besluiten van aandeelhouders kunnen, behoudens het bepaalde in het volgende lid, in plaats van in algemene vergaderingen van aandeelhouders ook schriftelijk worden genomen, mits met algemene stemmen, vertegenwoordigende het gehele geplaatste kapitaal. Onder schriftelijk wordt verstaan elk via gangbare communicatiekanalen overgebracht en op schrift ontvangen stuk.
2. De directie houdt van de aldus genomen besluiten aantekening. Ieder van de aandeelhouders is verplicht ervoor zorg te dragen dat de conform het eerste lid genomen besluiten zo spoedig mogelijk schriftelijk ter kennis van de directie worden gebracht. De aantekeningen liggen ten kantore van de vennootschap ter inzage van de aandeelhouders. Aan ieder van dezen wordt desgevraagd een afschrift of uittreksel van deze aantekeningen verstrekt tegen ten hoogste de kostprijs.

HOOFDSTUK XI.

Overige bepalingen.

Artikel 41. Oproepingen en kennisgevingen.

Alle oproepingen voor de algemene vergaderingen van aandeelhouders en alle kennisgevingen aan aandeelhouders geschieden door middel van brieven aan de adressen volgens het register van aandeelhouders.

Artikel 42. Bevoegdheid algemene vergadering.

Aan de algemene vergadering behoren, met inachtneming van het in deze statuten bepaalde en met inachtneming van de door de wet gestelde grenzen, alle bevoegdheden die niet aan de directie of aan anderen is toegekend.

HOOFDSTUK XII.

Statutenwijziging, ontbinding en vereffening.Artikel 43. Statutenwijziging en ontbinding.

1. Wanneer aan de algemene vergadering een voorstel tot statutenwijziging of tot ontbinding van de vennootschap wordt gedaan, moet zulks steeds bij de oproeping tot de algemene vergadering van aandeelhouders worden vermeld en moet, indien het een statutenwijziging betreft, tegelijkertijd een afschrift van het voorstel, waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, ten kantore van de vennootschap ter inzage worden gelegd voor de aandeelhouders tot de afloop van de vergadering.
2. Een besluit tot wijziging van de statuten of ontbinding van de vennootschap kan slechts worden genomen met een meerderheid van tweederde van de uitgebrachte stemmen. De directie alsook de raad van commissarissen brengen advies uit omtrent een voorgenomen wijziging van de statuten.

Artikel 44. Vereffening.

1. In geval van ontbinding van de vennootschap krachtens besluit van de algemene vergadering zijn de leden van de directie belast met de vereffening van de zaken van de vennootschap en de raad van commissarissen met het toezicht daarop, tenzij de algemene vergadering een andere vereffenaar heeft aangewezen.
2. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van de statuten voorzover mogelijk van kracht.
3. Hetgeen na voldoening van de schulden is overgebleven, wordt overgedragen aan de aandeelhouders naar evenredigheid van het gezamenlijk bedrag van ieders aandelen.
4. Op de vereffening zijn overigens de bepalingen van titel 1 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.

Einde statuten.Slotverklaringen.

Ten slotte heeft de comparant, handelend als gemeld, verklaard:

- a. dat het bij de oprichting geplaatste kapitaal veertig miljoen gulden (NLG 40.000.000,-) bedraagt. In het geplaatste kapitaal nemen deel:
 1. de Staat der Nederlanden, voornoemd, voor driehonderdeen-

tachtigduizend zeshonderd (381.600) aandelen;

2. de Provincie Zeeland, voornoemd, voor achttienduizend vierhonderd (18.400) aandelen.

De plaatsing geschiedt à pari. Het geplaatste kapitaal is in geld volgestort. Storting in vreemd geld is toegestaan. Aan deze akte worden gehecht de stukken waarvan artikel 93a van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek aanhechting voorschrijft. De vennootschap aanvaardt de stortingen op de bij de oprichting geplaatste aandelen;

- b. dat voor de eerste maal tot directeur worden benoemd:

1. de heer ir. Maarten Buis, wonende te [redacted] J
burgerlijke gemeente [redacted] J
burgerlijke gemeente [redacted] J
[redacted] J
2. de heer ing. Jacob Heijboer, wonende te [redacted] J
[redacted] J geboren te [redacted] J burgerlijke gemeente
[redacted] J

- c. dat voor de eerste maal tot commissaris worden benoemd:

1. de heer mr. Gerardus Philippus Brokx, wonende te [redacted] J
[redacted] J geboren te [redacted] J
[redacted] J
2. de heer ir. Walter Stevelink, wonende te [redacted] J
[redacted] J geboren te [redacted] J
[redacted] J
3. de heer dr.ir. Gerrit Blom, wonende te [redacted] J
[redacted] J geboren te [redacted] J burgerlijke gemeente [redacted] J
[redacted] J
4. de heer drs. Johannes Lintjer, wonende te [redacted] J
[redacted] J geboren te [redacted] J
[redacted] J
5. de heer ing. Jacobus Izaak Hennekeij, wonende te [redacted] J
[redacted] J burgerlijke gemeente [redacted] J geboren te [redacted] J
burgerlijke gemeente [redacted] J
[redacted] J

Voorts heeft de comparant, handelend namens de Staat der Nederlanden, verklaard dat door inwerkingtreding van de Wet van één oktober negentienhonderdachtennegentig, Staatsblad 600, met ingang van drieëntwintig oktober negentienhonderdachtennegentig de Minister van Verkeer en Waterstaat is gemachtigd de vennootschap op te richten, zodat is voldaan aan het bepaalde in artikel 29 van de Comptabiliteitswet.

Tot slot heeft de comparant, handelend namens de Provincie Zeeland, verklaard:

- a. dat provinciale staten op zeventien april negentienhonderdachtennegentig hebben besloten tot de oprichting van de vennootschap en tot het deelnemen in het kapitaal van de vennootschap;
- b. dat de voorgenomen rechtshandeling van oprichting van de vennootschap bijzonder aangewezen wordt geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang zoals bedoeld in artikel 151, eerste lid, van de Provinciewet;
- c. dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn goedkeuring aan voormeld besluit heeft verleend zoals bedoeld in artikel 151, tweede lid, van de Provinciewet, van welke goedkeuring blijkt uit een besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van zevenentwintig oktober negentienhonderdachtennegentig onder nummer BW98/724, van welk besluit een afschrift aan deze akte wordt gehecht.

De ministeriële verklaring dat van bezwaren niet is gebleken, is verleend op achttien oktober negentienhonderdachtennegentig onder nummer N.V. 1041499, welke verklaring aan deze akte wordt gehecht.

De comparant is mij, notaris, bekend.

WAARVAN AKTE in minuut is verleden te 's-Gravenhage op de datum in het hoofd dezer akte vermeld.

Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant, heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen.

Vervolgens is deze akte, na beperkte voorlezing, door de comparant en mij, notaris, ondertekend.

Bijlage 2 :
Schema met beschikbaar te stellen aandelen kapitaal

Bedragen in NLG	<u>1998</u>	<u>1999</u>				<u>2000</u>			
	Bij oprichting N.V.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Te plaatsen aandelenkapitaal Rijk	38 160 000	286 200	8 395 200	5 724 000	7 918 200	8 681 400	9 349 200	6 487 200	8 204 400
Agio Rijk	254 718 000	91 297 800	75 556 800	51 516 000	71 263 800	78 132 600	84 142 800	58 384 800	73 839 600
Te plaatsen aandelenkapitaal Provincie	1 840 000	13 800	404 800	276 000	381 800	418 600	450 800	312 800	395 600
Agio Provincie	12 282 000	4 402 200	3 643 200	2 484 000	3 436 200	3 767 400	4 057 200	2 815 200	3 560 400
Totaal	307 000 000	96 000 000	88 000 000	60 000 000	83 000 000	91 000 000	98 000 000	68 000 000	86 000 000

<u>2001</u>				<u>2002</u>				<u>2003</u>		Totaal
1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	
8 204 400	7 727 400	7 155 000	7 822 800	8 490 600	6 868 800	5 914 800	4 293 000	477 000		150 159 600
73 839 600	69 546 600	64 395 000	70 405 200	76 415 400	61 819 200	53 233 200	38 637 000	4 293 000		1 351 436 400
395 600	372 600	345 000	377 200	409 400	331 200	285 200	207 000	23 000		7 240 400
3 560 400	3 353 400	3 105 000	3 394 800	3 684 600	2 980 800	2 566 800	1 863 000	207 000		65 163 600
86 000 000	81 000 000	75 000 000	82 000 000	89 000 000	72 000 000	62 000 000	45 000 000	5 000 000	0	1 574 000 000

Bijlage 2 :
Schema met beschikbaar te stellen aandelen kapitaal

Bedragen in NLG	<u>1998</u>	<u>1999</u>				<u>2000</u>			
	Bij oprichting N.V.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Te plaatsen aandelenkapitaal Rijk	38 160 000	286 200	8 395 200	5 724 000	7 918 200	8 681 400	9 349 200	6 487 200	8 204 400
Agio Rijk	254 718 000	91 297 800	75 556 800	51 516 000	71 263 800	78 132 600	84 142 800	58 384 800	73 839 600
Te plaatsen aandelenkapitaal Provincie	1 840 000	13 800	404 800	276 000	381 800	418 600	450 800	312 800	395 600
Agio Provincie	12 282 000	4 402 200	3 643 200	2 484 000	3 436 200	3 767 400	4 057 200	2 815 200	3 560 400
Totaal	307 000 000	96 000 000	88 000 000	60 000 000	83 000 000	91 000 000	98 000 000	68 000 000	86 000 000

<u>2001</u>				<u>2002</u>				<u>2003</u>		Totaal
1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	
8 204 400	7 727 400	7 155 000	7 822 800	8 490 600	6 868 800	5 914 800	4 293 000	477 000		150 159 600
73 839 600	69 546 600	64 395 000	70 405 200	76 415 400	61 819 200	53 233 200	38 637 000	4 293 000		1 351 436 400
395 600	372 600	345 000	377 200	409 400	331 200	285 200	207 000	23 000		7 240 400
3 560 400	3 353 400	3 105 000	3 394 800	3 684 600	2 980 800	2 566 800	1 863 000	207 000		65 163 600
86 000 000	81 000 000	75 000 000	82 000 000	89 000 000	72 000 000	62 000 000	45 000 000	5 000 000	0	1 574 000 000

Bijlage 2 :
 Schema met beschikbaar te stellen aandelen kapitaal

Bedragen in NLG	<u>1998</u>	<u>1999</u>				<u>2000</u>			
	Bij oprichting N.V.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Te plaatsen aandelenkapitaal Rijk	38 160 000	286 200	8 395 200	5 724 000	7 918 200	8 681 400	9 349 200	6 487 200	8 204 400
Agio Rijk	254 718 000	91 297 800	75 556 800	51 516 000	71 263 800	78 132 600	84 142 800	58 384 800	73 839 600
Te plaatsen aandelenkapitaal Provincie	1 840 000	13 800	404 800	276 000	381 800	418 600	450 800	312 800	395 600
Agio Provincie	12 282 000	4 402 200	3 643 200	2 484 000	3 436 200	3 767 400	4 057 200	2 815 200	3 560 400
Totaal	307 000 000	96 000 000	88 000 000	60 000 000	83 000 000	91 000 000	98 000 000	68 000 000	86 000 000

<u>2001</u>				<u>2002</u>				<u>2003</u>		Totaal
1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	
8 204 400	7 727 400	7 155 000	7 822 800	8 490 600	6 868 800	5 914 800	4 293 000	477 000		150 159 600
73 839 600	69 546 600	64 395 000	70 405 200	76 415 400	61 819 200	53 233 200	38 637 000	4 293 000		1 351 436 400
395 600	372 600	345 000	377 200	409 400	331 200	285 200	207 000	23 000		7 240 400
3 560 400	3 353 400	3 105 000	3 394 800	3 684 600	2 980 800	2 566 800	1 863 000	207 000		65 163 600
86 000 000	81 000 000	75 000 000	82 000 000	89 000 000	72 000 000	62 000 000	45 000 000	5 000 000	0	1 574 000 000

Uitgegeven voor afschrift in de zin van artikel 40, derde lid van de Wet op het Notarisambt, door ondergetekende, Mr [REDACTED] J notaris ter standplaats 's-Gravenhage, heden de zeventiende december negentienhonderdachtennegentig.

OPRICHTING

van de naamloze vennootschap:

N.V. WESTERSCHELDETUNNEL,

gevestigd te Goes

Heden, negen november negentienhonderdachtennegentig, is voor mij, -----
mr. Frank Jan Oranje, notaris ter standplaats 's-Gravenhage, verschenen:-----

----- J kandidaat-notaris, wonende te -----

----- J geboren te ----- J

op ----- J

----- J houder van een-----

Nederlands rijbewijs met nummer ----- J te dezen handelend als -----

schriftelijk gevolmachtigde van:-----

1. de publiekrechtelijke rechtspersoon: **de Staat der Nederlanden**, zetelend-
te 's-Gravenhage, te dezen kantoorhoudende ten kantore van het -----
Ministerie van Verkeer en Waterstaat, (2597 JG) 's-Gravenhage, -----
Plesmanweg 1-6; -----

2. de publiekrechtelijke rechtspersoon: **de Provincie Zeeland**, gevestigd te-
Middelburg, kantoorhoudende te (4331 BK) Middelburg, Abdij 6. -----

Volmachten. -----

Van de volmachten op de comparant blijkt uit een onderhandse akte van -----
volmacht, welke aan deze akte wordt gehecht. Van het bestaan van gemelde
volmacht is mij, notaris, genoegzaam gebleken.-----

De comparant, handelend als gemeld, heeft verklaard een naamloze-----
vennootschap op te richten met de volgende statuten: -----

HOOFDSTUK I. -----

Begripsbepalingen. -----

Artikel 1. Begripsbepalingen. -----

In de statuten wordt verstaan onder: -----

- a. algemene vergadering: het orgaan dat wordt gevormd door -----
aandeelhouders; -----
- b. algemene vergadering van aandeelhouders: de bijeenkomst van -----
aandeelhouders; -----
- c. uitkeerbare deel van het eigen vermogen: het deel van het eigen -----
vermogen, dat het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal, -----
vermeerderd met de reserves die -----
krachtens de wet moeten worden aangehouden, te boven gaat; -----
- d. jaarrekening: de balans en de winst- en verliesrekening met de -----
toelichting; -----
- e. de vennootschap: N.V. Westerscheldetunnel, gevestigd te Goes; -----
- f. dochtermaatschappij: -----
 - een rechtspersoon waarin de vennootschap of een of meer van haar
dochtermaatschappijen, al dan niet krachtens overeenkomst met -----
andere stemgerechtigden, alleen of samen meer dan de helft van de
stemrechten in de algemene vergadering kunnen uitoefenen; -----
 - een rechtspersoon waarvan de vennootschap of een of meer van ----
haar dochtermaatschappijen lid of aandeelhouder zijn en, al dan niet
krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden, alleen of -----
samen meer dan de helft van de bestuurders of van de -----
commissarissen kunnen benoemen of ontslaan, ook indien alle -----
stemgerechtigden stemmen. -----

Het hiervoor sub f bepaalde geldt onverminderd het bepaalde in artikel---
24a, derde en vierde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Met----
een dochtermaatschappij wordt gelijkgesteld een onder eigen naam-----
optredende vennootschap waarin de vennootschap of een of meer -----
dochtermaatschappijen als vennote volledig jegens schuldeisers -----
aansprakelijk is voor de schulden; -----

- g. groepsmaatschappij: een rechtspersoon of vennootschap die in de zin ---

van artikel 24b van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek met de
vennootschap in een groep is verbonden;

- h. afhankelijke maatschappij:
- een rechtspersoon waaraan de vennootschap of een of meer
afhankelijke maatschappijen alleen of samen voor eigen rekening
ten minste de helft van het geplaatste kapitaal verschaffen;
 - een vennootschap waarvan een onderneming in het handelsregister
is ingeschreven en waarvoor de vennootschap of een afhankelijke
maatschappij als vennote jegens derden volledig aansprakelijk is
voor alle schulden;
- i. accountant: een registeraccountant of een andere accountant als
bedoeld in artikel 393 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, dan wel
een organisatie waarin zodanige accountants samenwerken;
- j. jaarvergadering: de algemene vergadering van aandeelhouders, bestemd
tot de behandeling en vaststelling van de jaarrekening.

HOOFDSTUK II.

Naam, zetel en doel.

Artikel 2. Naam en zetel.

1. De vennootschap draagt de naam: **N.V. Westerscheldetunnel.**
2. Zij heeft haar zetel te Goes.

Artikel 3. Doel.

De vennootschap heeft als doel een tunnel, hierna te noemen: de tunnel,
onder de Westerschelde - met aansluitende wegen en bijbehorende werken -
tot stand te brengen, in stand te houden en als rechthebbende te exploiteren -
of doen exploiteren, alsmede ter bevordering van dit doel het deelnemen in,
het voeren van beheer over, het financieren van andere ondernemingen en
vennootschappen en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen en
al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in
de ruimste zin van het woord.

HOOFDSTUK III.

Kapitaal en aandelen. Registers.

Artikel 4. Maatschappelijk kapitaal. Soorten aandelen.

1. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt tweehonderd miljoen gulden

(NLG 200.000.000,--). -----

2. Het is verdeeld in twee miljoen (2.000.000) aandelen van eenhonderd---
gulden (NLG 100,--). -----
3. De aandelen luiden op naam en zijn doorlopend genummerd van 1 af. ----
Aandeelbewijzen worden niet uitgegeven. -----

Artikel 5. Register van aandeelhouders. -----

1. De directie houdt een register waarin de namen en adressen van alle ----
aandeelhouders zijn opgenomen, met vermelding van de datum waarop -
zij de aandelen hebben verkregen, de datum van de erkenning of -----
betekening alsmede met vermelding van het op ieder aandeel gestorte ---
bedrag. -----
2. In het register worden tevens opgenomen de namen en adressen van ----
hen die een recht van vruchtgebruik op aandelen hebben, met -----
vermelding van de datum waarop zij het recht hebben verkregen -----
alsmede de datum van erkenning of betekening. -----
3. Iedere aandeelhouder en iedere vruchtgebruiker is verplicht aan de -----
vennootschap schriftelijk zijn adres op te geven. -----
4. Het register wordt regelmatig bijgehouden. Alle inschrijvingen en -----
aantekeningen in het register worden getekend door alle leden van de ---
directie of door een daartoe bevoegde directeur alsook door een -----
commissaris. -----
5. De directie verstrekt desgevraagd aan een aandeelhouder en een -----
vruchtgebruiker om niet een uittreksel uit het register met betrekking tot
zijn recht op een aandeel. Het uittreksel is niet verhandelbaar. -----
6. De directie legt het register ten kantore van de vennootschap ter inzage
van de aandeelhouders. De gegevens van het register omtrent niet-----
volgestorte aandelen zijn ter inzage van een ieder; afschrift of uittreksel-
van deze gegevens wordt tegen ten hoogste de kostprijs verstrekt. -----

HOOFDSTUK IV. -----

Uitgifte van aandelen. -----

Artikel 6. Bevoegd orgaan. -----

1. Uitgifte van aandelen kan slechts geschieden ingevolge een besluit van -
de algemene vergadering of van een ander vennootschapsorgaan dat ----

- daartoe bij besluit van de algemene vergadering voor een bepaalde duur van ten hoogste twee jaren is aangewezen. -----
2. Nadat een ander vennootschapsorgaan krachtens het eerste lid is ----- aangewezen, kan bij besluit van de algemene vergadering de aanwijzing telkens voor niet langer dan twee jaren worden verlengd. Bij de aan- ----- wijzing als bedoeld in het eerste lid wordt bepaald hoeveel aandelen ----- mogen worden uitgegeven. Een bij besluit van de algemene vergadering gegeven aanwijzing kan niet worden ingetrokken, tenzij bij de ----- aanwijzing anders is bepaald. -----
3. Op uitgifte van aandelen en op het verlenen van rechten tot het nemen - van aandelen is voorts artikel 96 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing. -----
4. Voor de uitgifte van een aandeel is voorts vereist een daartoe bestemde ten overstaan van een in Nederland standplaats hebbende notaris ----- verleden akte waarbij de betrokkenen partij zijn. -----

Artikel 7. Voorwaarden van uitgifte. Voorkeursrecht. -----

1. Bij het besluit tot uitgifte van aandelen worden de koers en de verdere -- voorwaarden van uitgifte bepaald. -----
2. Iedere aandeelhouder heeft bij uitgifte van aandelen een voorkeursrecht- naar evenredigheid van het gezamenlijke bedrag van zijn aandelen en ---- met inachtneming van de beperkingen volgens de wet. Een gelijk ----- voorkeursrecht hebben de aandeelhouders bij het verlenen van rechten -- tot het nemen van aandelen. -----
3. Het voorkeursrecht kan met inachtneming van het dienaangaande in ---- artikel 96a van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde worden ----- beperkt of uitgesloten door de algemene vergadering of door een ander - vennootschapsorgaan dat daartoe bij besluit van de algemene ----- vergadering voor een bepaalde duur van ten hoogste twee jaren is aan- - gewezen. Dit besluit kan tevens inhouden tegen welke koers en onder --- welke verdere voorwaarden een ander vennootschapsorgaan ----- gemachtigd wordt tot uitgifte. -----

Artikel 8. Storting op aandelen. -----

1. Bij het nemen van elk aandeel moet daarop ten minste eenvierde van ----

- het nominale bedrag worden gestort. -----
2. Verdere storting op aandelen geschiedt eerst nadat de vennootschap ----
het zal hebben opgevraagd. Het opvragen van verdere storting heeft ----
plaats krachtens besluit van de directie. Het besluit is onderworpen aan-
de goedkeuring van de raad van commissarissen. -----
3. Storting op aandelen moet in geld geschieden voorzover niet een andere
inbreng is overeengekomen. -----

Artikel 9. Eigen aandelen. -----

1. De vennootschap mag bij uitgifte van aandelen geen eigen aandelen -----
nemen. -----
2. De vennootschap mag volgestorte eigen aandelen of certificaten -----
daarvan verkrijgen, met inachtneming van het in de wet bepaalde, doch
slechts om niet of indien: -----
- a. het uitkeerbare deel van het eigen vermogen ten minste gelijk is aan
de verkrijgingsprijs, en -----
- b. het nominale bedrag van de aandelen in haar kapitaal of certificaten
daarvan, die de vennootschap zelf houdt of die worden gehouden ---
door een dochtermaatschappij, niet meer beloopt dan eentiende van
het geplaatste kapitaal. -----
3. Voor het vereiste in het tweede lid onder a is bepalend de grootte van ---
het eigen vermogen volgens de laatst vastgestelde balans, verminderd --
met de verkrijgingsprijs voor aandelen in het kapitaal van de -----
vennootschap of certificaten daarvan en uitkeringen uit winst of -----
reserves aan anderen, die zij en haar dochtermaatschappijen na de -----
balansdatum verschuldigd werden. Is een boekjaar meer dan zes -----
maanden verstreken zonder dat de jaarrekening is vastgesteld, dan is ----
verkrijging overeenkomstig het tweede lid niet toegestaan. -----
4. Verkrijging anders dan om niet kan slechts plaatsvinden indien de -----
algemene vergadering de directie daartoe heeft gemachtigd. Deze -----
machtiging geldt voor ten hoogste achttien maanden. De algemene -----
vergadering moet in de machtiging bepalen hoeveel aandelen of -----
certificaten daarvan mogen worden verkregen, hoe zij mogen worden ---
verkregen en tussen welke grenzen de prijs moet liggen. -----

5. Verkrijging van aandelen in strijd met het tweede tot en met het vierde lid is nietig. Certificaten van aandelen die de vennootschap in strijd met het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid verkrijgt, gaan op het tijdstip van de verkrijging over op de gezamenlijke leden van de directie. Ieder lid van de directie is hoofdelijk aansprakelijk voor de vergoeding aan de vennootschap van de verkrijgingsprijs met de wettelijke rente daarover vanaf dat tijdstip.
6. Vervreemding van door de vennootschap gehouden eigen aandelen of certificaten daarvan geschiedt ingevolge een besluit van de algemene vergadering. Bij het besluit tot vervreemding worden de voorwaarden van de vervreemding bepaald.
7. Voor een aandeel dat toebehoort aan de vennootschap of aan een dochtermaatschappij daarvan kan in de algemene vergadering van aandeelhouders geen stem worden uitgebracht; evenmin voor een aandeel waarvan één hunner de certificaten houdt.
8. Bij de vaststelling in hoeverre de aandeelhouders aanwezig of vertegenwoordigd zijn, wordt geen rekening gehouden met aandelen waarvan de wet bepaalt dat daarvoor geen stem kan worden uitgebracht.

HOOFDSTUK V.

Levering van aandelen. Beperkt recht.

Artikel 10. Levering van aandelen. Vruchtgebruik.

1. Voor de levering van een aandeel of de levering van een beperkt recht daarop is vereist een daartoe bestemde ten overstaan van een in Nederland standplaats hebbende notaris verleden akte waarbij de betrokkenen partij zijn.
2. Behoudens in het geval dat de vennootschap zelf bij de rechtshandeling partij is, kunnen de aan het aandeel verbonden rechten eerst worden uitgeoefend nadat de vennootschap de rechtshandeling heeft erkend of de akte aan haar is betekend overeenkomstig het in de wet daaromtrent bepaalde.
3. De aandeelhouder heeft het stemrecht op de aandelen waarop het vruchtgebruik is gevestigd.

4. Aan de aandeelhouder komen toe de uit het aandeel voortspuitende -----
rechten strekkende tot het verkrijgen van aandelen, met dien verstande -
dat hij de waarde van deze rechten moet vergoeden aan de -----
vruchtgebruiker, voorzover deze daarop krachtens zijn recht van -----
vruchtgebruik aanspraak heeft. -----
5. Aan vruchtgebruikers van aandelen kan niet het aan die aandelen -----
verbonden stemrecht worden toegekend. Op aandelen kan geen -----
pandrecht worden gevestigd. -----
6. De vennootschap verleent geen medewerking aan de uitgifte van -----
certificaten van haar aandelen. -----

HOOFDSTUK VI. -----

Blokkeringsregeling. -----

Artikel 11. Aanbieding en goedkeuring. -----

Afdeling A. Aanbieding van aandelen bij voorgenomen overdracht. -----

1. Tot de datum met ingang waarvan de wegen door de tunnel en de -----
aansluitende wegen openbaar zijn, kan elke overdracht van aandelen-----
slechts geschieden nadat de aandelen aan de medeaandeelhouders zijn--
te koop aangeboden overeenkomstig het hierna in dit artikel bepaalde.---
2. Echter behoeft geen aanbieding van aandelen plaats te hebben indien ----
de overdracht geschiedt binnen drie maanden nadat alle -----
medeaandeelhouders schriftelijk hun toestemming hebben verleend. -----
3. De aandeelhouder die een of meer aandelen wil overdragen, hierna te----
noemen: de aanbieder, deelt aan de directie mede welke aandelen hij ----
wenst over te dragen. Deze mededeling geldt als een aanbod aan de ----
medeaandeelhouders tot verkoop van de aandelen tegen een prijs die ----
zal worden vastgesteld op de wijze als bepaald in het vijfde lid. -----
4. De directie brengt het aanbod binnen twee weken nadat het is -----
ontvangen ter kennis van de medeaandeelhouders. -----
5. De koopprijs zal - tenzij de aanbieder en de medeaandeelhouders -----
eenparig anders overeenkomen - worden vastgesteld door een of meer --
onafhankelijke deskundigen, die door de aanbieder en de -----
medeaandeelhouders in gemeenschappelijk overleg worden benoemd. ---
Komen zij hieromtrent niet binnen twee weken na de in het vierde lid ----

- bedoelde kennisgeving van de directie tot overeenstemming, dan -----
verzoekt de meest gerede partij aan de voorzitter van het Nederlands ----
Instituut voor Registeraccountants (NIVRA) de benoeming van drie -----
onafhankelijke deskundigen. De deskundigen nemen bij de vaststelling---
van de koopprijs mede in aanmerking eventuele afspraken die de -----
aandeelhouders in een schriftelijke overeenkomst hebben vastgelegd. ----
6. De in het vorige lid bedoelde deskundigen zijn gerechtigd tot inzage van
alle boeken en bescheiden van de vennootschap en tot het verkrijgen ----
van alle inlichtingen waarvan kennisneming voor de prijsvaststelling -----
dienstig is. -----
7. De directie stelt alle aandeelhouders binnen twee weken nadat haar de--
door de deskundigen vastgestelde prijs is medegedeeld, van die prijs op-
de hoogte. -----
8. De medeaandeelhouders die de aangeboden aandelen willen kopen, -----
geven daarvan kennis aan de directie binnen vier weken nadat de prijs---
in onderling overleg is vastgesteld dan wel, indien de prijs door deskun-
digen is vastgesteld, binnen twee weken nadat de directie daarvan -----
overeenkomstig het zevende lid mededeling heeft gedaan. De vennoot---
schap zelf, als houdster van aandelen in haar kapitaal, kan slechts met--
instemming van de aanbieder gegadigde zijn voor de aangeboden-----
aandelen. -----
9. De directie wijst de aangeboden aandelen toe aan de gegadigden en ----
geeft daarvan kennis aan alle aandeelhouders. Indien en voorzover geen
toewijzing heeft plaatsgehad, geeft de directie daarvan eveneens kennis
aan alle aandeelhouders. -----
10. In geval twee of meer medeaandeelhouders gegadigden zijn voor meer --
aandelen dan zijn aangeboden, zal de toewijzing door de directie ge- ----
schied en naar evenredigheid van het aandelenbezit van de gegadigden. -
Niemand kan meer aandelen toegewezen krijgen dan waarop hij heeft---
gereflecteerd. Is een medeaandeelhouder gegadigde voor minder-----
aandelen dan hem naar bedoelde evenredigheid zouden toekomen, dan --
worden de daardoor vrijgekomen aandelen aan de overige gegadigden ---
naar gezegde evenredigheid toegewezen. Voorzover toewijzing naar die-

- maatstaf niet mogelijk is, zal loting beslissen. -----
11. De aanbieder heeft het recht zijn gehele aanbod in te trekken door -----
kennisgeving aan de directie totdat een maand na de in het negende lid -
bedoelde mededeling is verstreken. -----
12. De gekochte aandelen worden tegen gelijktijdige betaling van de -----
koopsom geleverd binnen een maand na verloop van de termijn -----
gedurende welke het aanbod kan worden ingetrokken. -----
13. Indien de aanbieder zijn aanbod niet heeft ingetrokken, kan hij binnen ---
drie maanden nadat vaststaat dat van het aanbod geen of geen volledig
gebruik is gemaakt, de aangeboden aandelen aanbieden aan een derde. -
Indien een derde de aangeboden aandelen wil kopen, geeft de aanbieder
daarvan kennis aan de directie nadat de prijs in onderling overleg met ---
de derde is vastgesteld. De aanbieder biedt vervolgens de aandelen tot--
verkoop aan de medeaandeelhouders aan tegen dezelfde prijs welke -----
met de derde is overeengekomen en aan de directie is medegedeeld. ----
Nadat wederom vaststaat dat van het aanbod geen of geen volledig ge--
bruik is gemaakt, kan de aanbieder binnen de in dit lid genoemde -----
termijn van drie maanden de aangeboden aandelen overdragen aan de ---
derde, met dien verstande dat de algemene vergadering nog goedkeu- ---
ring overeenkomstig het hierna in afdeling C bepaalde dient te geven. ---
De medeaandeelhouders kunnen als voorwaarde aan de overdracht aan -
de derde verbinden dat de derde de door de medeaandeelhouders -----
gehouden aandelen koopt tegen dezelfde prijs en onder dezelfde -----
voorwaarden welke zijn overeengekomen met de aanbieder. -----
14. Alle in dit artikel genoemde mededelingen en kennisgevingen -----
geschieden bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs. -----
15. De kosten van de benoeming van de in het vijfde lid bedoelde -----
deskundigen en hun honorarium komen ten laste van: -----
- a. de aanbieder, indien deze zijn aanbod intrekt; -----
- b. de aanbieder voor de helft en de kopers voor de andere helft, indien
de aandelen door medeaandeelhouders zijn gekocht, met dien ver---
stande dat iedere koper in de kosten bijdraagt in verhouding van het
aantal door hem gekochte aandelen; -----

- c. de vennootschap, indien van het aanbod geen of geen volledig gebruik is gemaakt. -----

Afdeling B. Verplichting tot aanbieding in andere gevallen. -----

1. Tot de datum met ingang waarvan de wegen door de tunnel en de aansluitende wegen openbaar zijn en ingeval van overlijden van een aandeelhouder, zomede ingeval van toedeling bij verdeling van een gemeenschap - uitgezonderd toedeling aan degene van wiens zijde de aandelen in de gemeenschap zijn gevallen -, moeten de betrokken aandelen aan de andere aandeelhouders te koop worden aangeboden, met inachtneming van het in de volgende leden bepaalde. -----
2. De verplichting ingevolge het eerste lid geldt niet indien alle overige aandeelhouders schriftelijk verklaren akkoord te gaan met de nieuwe eigenaar of eigenaren van de aandelen. -----
3. Ingeval een verplichting tot te koop aanbieding bestaat, is het bepaalde in de leden 3 tot en met 10, 14 en 15 van de voorgaande afdeling van overeenkomstige toepassing. De aanbieder is niet bevoegd zijn aanbod in te trekken. Indien niet alle aandelen worden gekocht, is de aanbieder bevoegd zijn aandelen te behouden. De overdracht geschiedt binnen een maand na vaststelling van de koopprijs tegen contante betaling. -----
4. Aan de verplichting tot aanbieding moet worden voldaan binnen een maand na haar ontstaan. -----
5. Ingeval niet tijdig aan de verplichting tot aanbieding is voldaan, is de vennootschap onherroepelijk gemachtigd de aandelen aan te bieden en, indien alle aandelen worden gekocht, deze aan de koper(s) te leveren, met inachtneming van het hiervoor in dit artikel bepaalde. De koopprijs wordt door de vennootschap aan de rechthebbende uitgekeerd na aftrek van de voor zijn rekening komende kosten. -----
6. Ingeval van surseance van betaling, faillissement of ondercuratelestelling van een aandeelhouder, ingeval van instelling van een bewind door de rechter over het vermogen van een aandeelhouder dan wel over diens aandelen in de vennootschap, moeten zijn aandelen aan de andere aandeelhouders te koop worden aangeboden. Het bepaalde in de leden 3, 4 en 5 vindt overeenkomstige toepassing. -----

Afdeling C. Goedkeuring.

1. Voor overdracht van aandelen is steeds de goedkeuring overeenkomstig het hierna in dit artikel bepaalde vereist van de algemene vergadering.---
Deze goedkeuring is niet vereist indien op grond van het bepaalde in ----
afdeling A geen aanbieding behoeft plaats te vinden. Evenmin is deze ----
goedkeuring vereist in het geval de aandeelhouder krachtens de wet tot
overdracht van zijn aandelen aan een eerdere aandeelhouder verplicht ---
is. -----
2. De aandeelhouder die tot overdracht van aandelen wil overgaan - in -----
deze afdeling verder ook aan te duiden als de verzoeker -, geeft daarvan
bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs kennis aan de directie --
onder opgave van het aantal over te dragen aandelen en van de -----
persoon of de personen aan wie hij wenst over te dragen. -----
3. De directie is verplicht een algemene vergadering bijeen te roepen en te-
doen houden binnen zes weken na ontvangst van de in het vorige lid ----
bedoelde kennisgeving. Bij de oproeping wordt de inhoud van die -----
kennisgeving vermeld. -----
4. Indien de vergadering de gevraagde goedkeuring verleent, moet de -----
overdracht binnen drie maanden daarna plaatshebben. -----
5. Indien: -----
 - a. niet binnen de in het derde lid gemelde termijn de aldaar bedoelde ---
vergadering is gehouden;-----
 - b. in die vergadering omtrent het verzoek tot goedkeuring geen besluit
is genomen, en -----
 - c. bedoelde goedkeuring is geweigerd zonder dat de vergadering-----
gelijktijdig met de weigering aan de verzoeker opgave doet van een -
of meer gegadigden die bereid zijn al de aandelen waarop het -----
verzoek tot goedkeuring betrekking had tegen contante betaling te --
kopen, -----

wordt de gevraagde goedkeuring geacht te zijn verleend, en wel in het --
sub a gemelde geval op de dag waarop de vergadering uiterlijk had -----
moeten worden gehouden. -----
6. De verzoeker blijft bevoegd zich terug te trekken, mits dit geschiedt -----

binnen een maand nadat hem bekend is aan welke gegadigde hij al de ---
aandelen waarop het verzoek tot goedkeuring betrekking had, kan -----
verkopen en tegen welke prijs. -----

7. De vennootschap zelf kan slechts met instemming van de verzoeker-----
gegadigde zijn als bedoeld in het vijfde lid sub c. -----

Afdeling D. Uitzondering op de aanbieding en goedkeuring. -----

Het hiervoor onder afdeling A tot en met afdeling C bepaalde geldt niet indien
de aandeelhouder krachtens de wet tot overdracht van zijn aandelen aan een-
eerdere aandeelhouder verplicht is. -----

HOOFDSTUK VII. -----

Bestuur. -----

Artikel 12. Directie. -----

1. Het bestuur van de vennootschap wordt gevormd door een directie, -----
bestaande uit een of meer leden. -----
2. Het aantal leden van de directie wordt vastgesteld door de raad van-----
commissarissen. -----

Artikel 13. Benoeming. -----

De leden van de directie worden benoemd door de algemene vergadering. De
voorzitter van de directie wordt in functie benoemd. De algemene -----
vergadering kan een regeling treffen voor diens vervanging. -----

Artikel 14. Schorsing en ontslag. -----

1. Ieder lid van de directie kan te allen tijde door de algemene vergadering -
worden geschorst en ontslagen. -----
2. Ieder lid van de directie kan te allen tijde door de raad van -----
commissarissen worden geschorst. De schorsing kan te allen tijde door -
de algemene vergadering worden opgeheven. -----
3. Elke schorsing kan een of meer malen worden verlengd doch in totaal ---
niet langer duren dan drie maanden. Is na verloop van die tijd geen -----
beslissing genomen omtrent de opheffing van de schorsing of ontslag, --
dan eindigt de schorsing. -----

Artikel 15. Bezoldiging. -----

De bezoldiging en de verdere arbeidsvoorwaarden van ieder lid van de -----
directie worden door de raad van commissarissen vastgesteld. -----

Artikel 16. Bestuurszaak. Besluitvorming. Taakverdeling. -----

1. Behoudens de beperkingen volgens de statuten, is de directie belast -----
met het besturen van de vennootschap. -----
2. De directie zal een reglement vaststellen waarbij, vanuit de gezamenlijke
verantwoordelijkheid van de leden van de directie voor de vaststelling ---
en de uitvoering van het beleid, hun onderlinge taakverdeling en wijze ---
van besluitvorming worden geregeld. Het reglement behoeft de -----
goedkeuring van de raad van commissarissen. -----

Artikel 17. Vertegenwoordiging. -----

De directie is bevoegd de vennootschap te vertegenwoordigen. De bevoegd- -
heid tot vertegenwoordiging komt mede toe aan ieder lid van de directie. -----

Artikel 18. Goedkeuring van besluiten van de directie. -----

1. Onverminderd het elders in de statuten dienaangaande bepaalde, zijn ----
aan de goedkeuring van de algemene vergadering en het advies van de -
raad van commissarissen onderworpen de besluiten van de directie tot: -
 - a. de vaststelling van de jaarlijkse begroting en van de begroting voor--
de vijf boekjaren volgend op het boekjaar waarop de jaarlijkse -----
begroting betrekking heeft (de vijfjarenbegroting); -----
 - b. de vaststelling en/of herziening van een voortschrijdend -----
meerjarenbeleidsplan; -----
 - c. het doen van een uitgave of het verrichten van een rechtshandeling,
anders dan voorzien in de jaarbegroting of rechtstreeks -----
voortvloeiend uit een opeisbare betalingsverplichting uit hoofde van-
de op negenentwintig juni negentienhonderd zesennegentig met de -
vennootschap onder firma: Combinatie Middelplaat Westerschelde---
v.o.f., gevestigd te 's-Hertogenbosch, gesloten ontwerp- en -----
bouwovereenkomst WOV nummer HW 96071 en/of de op dezelfde -
datum met dezelfde vennootschap onder firma gesloten onder- -----
houdsovereenkomst WOV nummer HW 96072 en bekrachtigd door -
de vennootschap, indien: -----
 - (i) hetzij: (a) op het tijdstip van het doen van zulke uitgaven of --
het verrichten van zulke uitgaven in dat -----
kalenderjaar de vennootschap opeisbare -----

verplichtingen heeft en uitgaven heeft gedaan, -----
waarvan het gezamenlijk beloop tachtig procent ----
(80%) of meer bedraagt van de over dat kalen- ----
derjaar geldende jaarbegroting, en-----

(b) het beloop van een dergelijke uitgave of van de ----
met de uit de rechtshandeling, voortvloeiende -----
verplichting groter dan vijf procent (5%) van de ----
jaarbegroting; -----

(ii) hetzij het beloop van een dergelijke uitgave of van de uit een ----
dergelijke rechtshandeling voortvloeiende financiële verplichting-
meer bedraagt dan vijftien miljoen gulden (NLG 15.000.000,--).-
Splitting van rechtshandelingen kan aan het te dezen bepaalde--
geen afbreuk doen; -----

d. het wijzigen van een of beide van de overeenkomsten als bedoeld in
het eerste lid sub c van dit artikel; -----

e. uitgifte en verkrijging van aandelen in het kapitaal van en obligaties-
ten laste van de vennootschap; -----

f. het nemen, verminderen, vermeerderen of vervreemden van een ----
deelneming. -----

2. De algemene vergadering kan bepalen dat, in afwijking van het-----
bepaalde in het vorige lid, een besluit als bedoeld in dat lid niet aan de --
goedkeuring van de algemene vergadering en het advies van de raad----
van commissarissen is onderworpen wanneer het besluit van de directie
valt binnen door de algemene vergadering bepaalde en aan de directie ---
schriftelijk medegedeelde grenzen. -----

3. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid van dit artikel, zijn aan de---
goedkeuring van de raad van commissarissen onderworpen de besluiten
van de directie tot:-----

a. het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, huren, verhuren en op-----
andere wijze in gebruik of genot verkrijgen en geven van-----
registergoederen; -----

b. het aangaan van overeenkomsten waarbij aan de vennootschap een
bankkrediet wordt verleend;-----

- c. het ter leen verstrekken van gelden alsmede het ter leen opnemen--
van gelden, waaronder niet is begrepen het gebruikmaken van een --
aan de vennootschap verleend bankkrediet; -----
 - d. het vestigen van een beperkt recht op vermogensrechten en -----
roerende zaken; -----
 - e. het aangaan van overeenkomsten waarbij de vennootschap zich als -
borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde----
sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ----
derde verbindt;-----
 - f. het aangaan van vaststellingsovereenkomsten;-----
 - g. het optreden in rechte, waaronder begrepen het voeren van-----
arbitrale procedures, doch met uitzondering van het nemen van die -
rechtsmaatregelen die geen uitstel kunnen lijden; -----
 - h. het sluiten en wijzigen van arbeidsovereenkomsten waarbij een-----
beloning wordt toegekend die een door de raad van commissarissen
vast te stellen en schriftelijk aan de directie op te geven bedrag per-
jaar te boven gaat; -----
 - i. het treffen van pensioenregelingen en het toekennen van -----
pensioenrechten boven die welke uit bestaande regelingen -----
voortvloeien;-----
 - j. het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de -----
vennootschap of een afhankelijke maatschappij met een andere -----
rechtspersoon of vennootschap; -----
 - k. het doen van een voorstel tot juridische fusie in de zin van titel 7 ----
van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van een ---
juridische fusie als bedoeld in artikel 333, eerste en tweede lid, van-
boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.-----
4. De raad van commissarissen kan bepalen dat een besluit als bedoeld in -
het derde lid, sub a tot en met j, niet aan zijn goedkeuring is -----
onderworpen wanneer het daarmee gemoeide belang een door de raad
van commissarissen te bepalen en schriftelijk aan de directie op te-----
geven waarde niet te boven gaat. -----
5. Voor de toepassing van het eerste lid wordt met een besluit van de-----

- directie tot het aangaan van een handeling gelijkgesteld een besluit van de directie tot het goedkeuren van een besluit van enig orgaan van een vennootschap waarin de vennootschap deelneemt, indien laatstbedoeld besluit aan die goedkeuring is onderworpen. -----
6. De algemene vergadering respectievelijk raad van commissarissen is bevoegd ook andere besluiten dan die in het eerste respectievelijk derde lid zijn genoemd aan de goedkeuring van de algemene vergadering ----- respectievelijk het advies van de raad van commissarissen te ----- onderwerpen. Die andere besluiten dienen duidelijk te worden ----- omschreven en schriftelijk aan de directie te worden medegedeeld. -----
7. Het ontbreken van de goedkeuring van de algemene vergadering en/of -- de raad van commissarissen ten aanzien van een besluit als bedoeld in -- dit artikel tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de directie of de leden van de directie niet aan. -----

Artikel 19. Ontstentenis of belet. -----

In geval van ontstentenis of belet van een lid van de directie, zijn de andere --- leden of is het andere lid van de directie tijdelijk met het bestuur van de ----- vennootschap belast. In geval van ontstentenis of belet van alle leden of van het enige lid van de directie, is de raad van commissarissen tijdelijk met het --- bestuur van de vennootschap belast, met de bevoegdheid het bestuur van de vennootschap tijdelijk aan een of meer personen, al dan niet uit zijn midden, -- op te dragen. -----

HOOFDSTUK VIII. -----

Raad van commissarissen. -----

Artikel 20. Aantal leden. -----

De vennootschap heeft een raad van commissarissen, bestaande uit vijf ----- natuurlijke personen. Is het aantal commissarissen minder dan vijf, dan neemt de raad onverwijld maatregelen tot aanvulling van zijn ledenaantal. -----

Artikel 21. Benoeming. -----

1. De leden van de raad van commissarissen worden benoemd door de ---- algemene vergadering. De benoeming door de algemene vergadering zal voor wat betreft de benoeming van twee commissarissen geschieden in overeenstemming met de Minister van Financiën respectievelijk de -----

Provincie Zeeland. -----

2. Degene die de leeftijd van tweeënzeventig jaren heeft bereikt, kan niet --
tot commissaris worden benoemd. -----

Artikel 22. Schorsing en ontslag. Aftreding. -----

1. Ieder lid van de raad van commissarissen kan te allen tijde door de -----
algemene vergadering worden geschorst en ontslagen. Tot een -----
schorsing of ontslag van de commissarissen die zijn benoemd in -----
overeenstemming met de Minister van Financiën of de Provincie -----
Zeeland zal de algemene vergadering slechts besluiten in -----
overeenstemming met de Minister van Financiën onderscheidenlijk de ---
Provincie Zeeland. Elke schorsing kan een of meer malen worden -----
verlengd doch in totaal niet langer duren dan drie maanden. Is na -----
verloop van die tijd geen besluit genomen omtrent de opheffing van de --
schorsing of over ontslag, dan eindigt de schorsing. -----
2. Elke commissaris treedt uiterlijk af op de dag waarop de jaarvergadering
wordt gehouden in het boekjaar waarin hij de leeftijd van -----
tweeënzeventig jaren bereikt. -----
3. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de raad van ---
commissarissen vast te stellen rooster. De commissarissen worden -----
benoemd voor een periode van vier jaren en kunnen worden -----
herbenoemd voor eenzelfde periode. -----

Artikel 23. Bezoldiging. -----

De bezoldiging van ieder lid van de raad van commissarissen wordt -----
vastgesteld door de algemene vergadering. De raad van commissarissen stelt
zelf een onkostenvergoeding vast. -----

Artikel 24. Taak en bevoegdheden. -----

1. De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het ---
beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de -----
vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Hij staat de -----
directie met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak richten de -----
commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met ---
haar verbonden onderneming. -----
2. De directie verschaft de raad van commissarissen tijdig de voor de -----

uitoefening van de taak van raad van commissarissen noodzakelijke -----
gegevens. -----

3. De raad van commissarissen heeft toegang tot de gebouwen en -----
terreinen van de vennootschap en is bevoegd de boeken en bescheiden -
van de vennootschap in te zien. De raad van commissarissen kan een of
meer personen uit zijn midden of een deskundige aanwijzen om deze ----
bevoegdheden uit te oefenen. De raad van commissarissen kan zich ook
door deskundigen doen bijstaan. De kosten van deze deskundigen -----
komen voor rekening van de vennootschap. -----

Artikel 25. Werkwijze en besluitvorming. -----

1. De raad van commissarissen benoemt uit zijn midden een voorzitter en --
een plaatsvervangend voorzitter, die eerstgenoemde bij diens -----
afwezigheid vervangt. Hij benoemt al dan niet uit zijn midden een -----
secretaris en treft een regeling voor diens vervanging. -----
2. Bij afwezigheid van de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter in --
een vergadering wijst de vergadering zelf een voorzitter aan. -----
3. De raad van commissarissen vergadert telkenmale wanneer de -----
voorzitter dan wel twee andere commissarissen dan wel de directie-----
zulks nodig acht. -----
4. Van het verhandelde in de vergadering van de raad van commissarissen
worden notulen gehouden door de secretaris. De notulen worden in ----
dezelfde vergadering of in een volgende vergadering van de raad van ---
commissarissen vastgesteld en ten blijke daarvan door de voorzitter en--
de secretaris ondertekend. -----
5. Alle besluiten van de raad van commissarissen worden genomen met ----
volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. -----
6. De raad van commissarissen kan in een vergadering alleen geldige -----
besluiten nemen indien de meerderheid van de commissarissen ter -----
vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is. -----
7. Een commissaris kan zich door een medecommissaris bij schriftelijke ----
volmacht doen vertegenwoordigen. Onder schriftelijke volmacht wordt --
verstaan elke via gangbare communicatiekanalen overgebrachte en op---
schrift ontvangen volmacht. Een commissaris kan voor niet meer dan ----

MR
MR
MR

NOTARISSEN

- één medecommissaris als gevolmachtigde optreden. -----
8. De raad van commissarissen kan ook buiten vergadering besluiten -----
nemen, mits het desbetreffende voorstel aan alle commissarissen is -----
voorgelegd en alle commissarissen met deze wijze van besluitvorming ---
hebben ingestemd. Van een aldus genomen besluit wordt onder -----
bijvoeging van de ingekomen antwoorden door de secretaris een relaas -
opgemaakt, dat door de voorzitter en de secretaris wordt ondertekend. --
9. De raad van commissarissen vergadert tezamen met de directie zo -----
dikwijls de raad van commissarissen of de directie zulks nodig acht. -----
10. De raad van commissarissen kan een of meer van zijn leden aanwijzen --
als gedelegeerd commissaris. -----

HOOFDSTUK IX. -----

Jaarrekening. Winst. -----

Artikel 26. Boekjaar. Begroting. Jaarrekening en jaarverslag. -----

Terinzagelegging. -----

1. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. -----
2. Jaarlijks legt de directie uiterlijk twee maanden vóór de aanvang van het
komende boekjaar de begroting, de vijfjarenbegroting en het -----
meerjarenbeleidsplan aan de algemene vergadering en de raad van -----
commissarissen ter verkrijging van advies en aan de algemene -----
vergadering ter goedkeuring voor. De directie stelt de begroting, de -----
vijfjarenbegroting en het meerjarenbeleidsplan vast in de vorm zoals -----
goedgekeurd door de algemene vergadering. De goedkeuring en de -----
vaststelling vinden uiterlijk vóór de aanvang van het volgende boekjaar --
plaats. -----
3. Jaarlijks binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar, behoudens ----
verlenging van deze termijn met ten hoogste zes maanden door de -----
algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden, wordt --
door de directie een jaarrekening opgemaakt. -----
4. De jaarrekening wordt binnen de in het derde lid bedoelde termijn voor --
de aandeelhouders ter inzage gelegd ten kantore van de vennootschap. -
Binnen deze termijn legt de directie ook het jaarverslag over. -----
5. De jaarrekening wordt ondertekend door de leden van de directie; -----

MR
MR
MR

NOTARISSEN

ontbreekt de ondertekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt. -----

Artikel 27. Accountant.-----

1. De vennootschap verleent aan een accountant de opdracht tot ----- onderzoek van de jaarrekening. -----
2. De raad van commissarissen is bevoegd te adviseren inzake het ----- verlenen van de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening. Tot het ----- verlenen van de opdracht is de algemene vergadering bevoegd. Gaat ----- deze daartoe niet over, dan is de raad van commissarissen bevoegd of, - zo commissarissen ontbreken of de raad van commissarissen in gebreke blijft, de directie. De aanwijzing van een accountant wordt door generlei voordracht beperkt. De opdracht kan te allen tijde worden ingetrokken -- door de algemene vergadering en door degene die haar heeft verleend. -- De door de directie verleende opdracht kan bovendien door de raad van commissarissen worden ingetrokken. -----
3. De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad ----- van commissarissen en aan de directie. -----
4. De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een ----- verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening. -----

Artikel 28. Overlegging aan de raad van commissarissen.-----

1. De directie legt de jaarrekening en het jaarverslag tegelijkertijd over aan de raad van commissarissen. -----
2. De jaarrekening wordt ondertekend door de leden van de raad van ----- commissarissen; ontbreekt de ondertekening van een of meer hunner, -- dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt. -----
3. De raad van commissarissen brengt omtrent de jaarrekening preadvies -- uit aan de algemene vergadering. -----

Artikel 29. Vaststelling.-----

1. De vennootschap zorgt dat de opgemaakte jaarrekening, het ----- jaarverslag, het preadvies van de raad van commissarissen en de ----- krachtens de wet toe te voegen gegevens vanaf de oproep voor de ----- jaarvergadering te haren kantore aanwezig zijn. Aandeelhouders kunnen de stukken aldaar inzien en om niet een afschrift ervan verkrijgen. -----

2. De algemene vergadering stelt de jaarrekening vast. -----
3. Vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering strekt --
tenzij die vergadering een voorbehoud maakt - de directie tot decharge --
voor het beheer en de raad van commissarissen tot decharge voor zijn---
toezicht daarop, voorzover van dat beheer uit de jaarrekening blijkt en ---
onverminderd het bepaalde in de artikelen 138 en 149 van boek 2 van --
het Burgerlijk Wetboek.-----
4. Het in deze statuten omtrent het jaarverslag en de krachtens de wet toe
te voegen gegevens bepaalde kan buiten toepassing blijven indien-----
artikel 403 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek voor de-----
vennootschap geldt. -----
5. Indien een jaarrekening gewijzigd wordt vastgesteld, is een afschrift van
de gewijzigde jaarrekening om niet voor de aandeelhouders verkrijgbaar.

Artikel 30. Dividend. Reservering.-----

1. De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. -----
2. Uitkeringen kunnen slechts plaatshebben tot ten hoogste het-----
uitkeerbare deel van het eigen vermogen.-----
3. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening-----
waaruit blijkt dat zij geoorloofd is. -----
4. De directie kan, met inachtneming van het dienaangaande in het-----
tweede lid bepaalde, besluiten tot het doen van tussentijdse-----
uitkeringen. -----
5. De algemene vergadering kan, met inachtneming van het-----
dienaangaande in het tweede lid bepaalde, besluiten tot uitkeringen ten -
laste van een reserve.-----
6. De vordering van de aandeelhouder tot uitkering vervalt door een-----
tijdsverloop van vijf jaren. -----

HOOFDSTUK X.-----

Algemene vergaderingen van aandeelhouders.-----

Artikel 31. Jaarvergadering.-----

1. Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar wordt de -----
jaarvergadering gehouden, bestemd tot de behandeling en vaststelling ---
van de jaarrekening. Deze jaarvergadering is openbaar. -----

2. De agenda van die vergadering vermeldt onder meer de volgende-----
punten:-----
- a. het jaarverslag; -----
 - b. vaststelling van de jaarrekening;-----
 - c. voorziening in eventuele vacatures;-----
 - d. eventuele andere voorstellen, door de raad van commissarissen of---
de directie aan de orde gesteld en aangekondigd met inachtneming -
van artikel 35, zoals inzake aanwijzing van een orgaan dat bevoegd-
is tot uitgifte van aandelen en inzake machtiging aan de directie tot-
het doen verkrijgen van eigen aandelen door de vennootschap. -----

Artikel 32. Andere vergaderingen.-----

- 1. Andere algemene vergaderingen van aandeelhouders worden gehouden -
zo dikwijls de directie of de raad van commissarissen zulks nodig acht.--
- 2. Aandeelhouders, tezamen vertegenwoordigende ten minste eentiende ---
van het geplaatste kapitaal, hebben het recht aan de directie of de raad-
van commissarissen te verzoeken een algemene vergadering van -----
aandeelhouders te beleggen, met opgave van de te behandelen -----
onderwerpen. Indien de directie of de raad van commissarissen niet -----
binnen vier weken tot oproeping is overgegaan, zodanig dat de-----
vergadering binnen zes weken na het verzoek kan worden gehouden, ---
zijn de verzoekers zelf tot bijeenroeping bevoegd. -----

Artikel 33. Oproeping. Agenda. -----

- 1. De algemene vergaderingen van aandeelhouders worden door de raad ---
van commissarissen of de directie bijeengeroepen. -----
- 2. De oproeping geschiedt niet later dan op de vijftiende dag vóór die van--
de vergadering. -----
- 3. Bij de oproeping worden de te behandelen onderwerpen vermeld of -----
wordt medegedeeld dat de aandeelhouders ervan kunnen kennisnemen--
ten kantore van de vennootschap, ter plaatse bij de oproeping te -----
vermelden. -----
- 4. Onderwerpen die niet bij de oproeping zijn vermeld, kunnen nader -----
worden aangekondigd, met inachtneming van de in dit artikel gestelde---
vereisten. -----

5. De oproeping geschiedt op de wijze als vermeld in artikel 41. -----

Artikel 34. Het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd. -----

Zolang in een algemene vergadering van aandeelhouders het gehele -----
geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd, kunnen geldige besluiten worden ----
genomen over alle aan de orde komende onderwerpen, mits met algemene ----
stemmen, ook al zijn de door de wet of de statuten gegeven voorschriften ----
voor het oproepen en houden van vergaderingen niet in acht genomen. -----

Artikel 35. Plaats van vergaderingen. -----

De algemene vergaderingen van aandeelhouders worden gehouden in de -----
gemeente waar de vennootschap volgens de statuten haar zetel heeft of in ---
de plaats die wordt vermeld in de oproeping. -----

Artikel 36. Voorzitterschap. -----

1. De algemene vergaderingen van aandeelhouders worden geleid door de -
voorzitter van de raad van commissarissen en bij diens afwezigheid -----
door de plaatsvervangend voorzitter van die raad; bij afwezigheid ook ---
van laatstgenoemde wijzen de aanwezige commissarissen uit hun -----
midden een voorzitter aan. De raad van commissarissen kan voor een ---
algemene vergadering van aandeelhouders een andere voorzitter -----
aanwijzen. -----
2. Indien niet volgens het eerste lid in het voorzitterschap van een -----
vergadering is voorzien, wijst de vergadering zelf een voorzitter aan. Tot
dat ogenblik wordt het voorzitterschap waargenomen door een door de -
directie aan te wijzen lid van de directie of bij gebreke daarvan door de--
in leeftijd oudste ter vergadering aanwezige persoon. -----

Artikel 37. Notulen. -----

1. Van het verhandelde in elke algemene vergadering van aandeelhouders--
worden notulen gehouden door een secretaris, die door de voorzitter ----
wordt aangewezen. De notulen worden vastgesteld door de voorzitter ---
en de secretaris en ten blijke daarvan door hen ondertekend. -----
2. De raad van commissarissen, de voorzitter of degene die de vergadering
heeft belegd, kan bepalen dat van het verhandelde een notarieel proces-
verbaal van vergadering wordt opgemaakt. Het proces-verbaal wordt ----
door de voorzitter medeondertekend. -----

3. De directie houdt van de genomen besluiten aantekening. Indien de -----
directie niet ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is, wordt zo-
spoedig mogelijk na de vergadering door of namens de voorzitter van de
vergadering een afschrift van de genomen besluiten aan de directie -----
verstrekt. De aantekeningen liggen ten kantore van de vennootschap ter
inzage van de aandeelhouders. Aan ieder van dezen wordt desgevraagd
een afschrift of uittreksel van deze aantekeningen verstrekt tegen ten----
hoogste de kostprijs. -----

Artikel 38. Vergaderrechten. Toegang. -----

1. Iedere aandeelhouder is bevoegd de algemene vergadering van -----
aandeelhouders bij te wonen, daarin het woord te voeren en het -----
stemrecht uit te oefenen. -----
2. Ieder aandeel geeft recht op één stem. -----
3. Iedere aandeelhouder of zijn vertegenwoordiger tekent de presentielijst. -
4. De vergaderrechten volgens het eerste en tweede lid kunnen worden ----
uitgeoefend bij schriftelijke volmacht. Onder schriftelijke volmacht -----
wordt verstaan elke via gangbare communicatiekanalen overgebrachte --
en op schrift ontvangen volmacht. -----
5. De leden van de raad van commissarissen en de leden van de directie ---
hebben als zodanig in de algemene vergadering van aandeelhouders een
raadgevende stem. -----
6. Omtrent toelating van andere dan de in dit artikel genoemde personen ---
beslist de algemene vergadering. -----

Artikel 39. Stemmingen. -----

1. Voorzover de wet of deze statuten geen grotere meerderheid -----
voorschrijven, worden alle besluiten genomen met volstrekte -----
meerderheid van de uitgebrachte stemmen. -----
2. Indien bij een verkiezing van personen niemand de volstrekte -----
meerderheid heeft verkregen, heeft een tweede vrije stemming plaats. ---
Heeft alsdan weer niemand de volstrekte meerderheid verkregen, dan ----
vinden herstemmingen plaats totdat hetzij één persoon de volstrekte -----
meerderheid heeft verkregen, hetzij tussen twee personen is gestemd ----
en de stemmen staken. Bij gemelde herstemmingen - waaronder niet -----

- begrepen de tweede vrije stemming - wordt telkens gestemd tussen de -
personen op wie bij de voorafgaande stemming is gestemd, evenwel ----
uitgezonderd de persoon op wie bij de voorafgaande stemming het -----
geringste aantal stemmen is uitgebracht. Is bij de voorafgaande -----
stemming het geringste aantal stemmen op meer dan één persoon uit- ---
gebracht, dan wordt door loting uitgemaakt op wie van die personen bij
de nieuwe stemming geen stemmen meer kunnen worden uitgebracht. --
In geval bij een stemming tussen twee personen de stemmen staken, ---
beslist het lot wie van beide is gekozen. -----
3. Staken de stemmen bij een andere stemming dan een verkiezing van ----
personen, dan is het voorstel verworpen. -----
4. Alle stemmingen geschieden mondeling. Echter kan de voorzitter -----
bepalen dat de stemmen schriftelijk worden uitgebracht. Indien het -----
betreft een verkiezing van personen, kan ook een aanwezige -----
stemgerechtigde verlangen dat de stemmen schriftelijk worden -----
uitgebracht. Schriftelijke stemming geschiedt bij gesloten, ongetekende -
briefjes. -----
5. Blanco stemmen en stemmen van onwaarde gelden als niet uitgebracht.
6. Stemming bij acclamatie is mogelijk wanneer niemand van de -----
aanwezige -----
stemgerechtigden zich daartegen verzet. -----
7. Het ter vergadering uitgesproken oordeel van de voorzitter omtrent de ---
uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud--
van een genomen besluit voorzover werd gestemd over een niet -----
schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt echter onmiddellijk na het -----
uitspreken van dat oordeel de juistheid daarvan betwist, dan vindt een --
nieuwe stemming plaats wanneer de meerderheid van de aanwezige ----
stemgerechtigden of, indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk
of schriftelijk geschiedde, een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt.--
Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de -----
oorspronkelijke stemming. -----

Artikel 40. Besluitvorming buiten vergadering. Aantekeningen. -----

1. Besluiten van aandeelhouders kunnen, behoudens het bepaalde in het ---

- volgende lid, in plaats van in algemene vergaderingen van -----
aandeelhouders ook schriftelijk worden genomen, mits met algemene ----
stemmen, vertegenwoordigende het gehele geplaatste kapitaal. Onder ---
schriftelijk wordt verstaan elk via gangbare communicatiekanalen-----
overgebracht en op schrift ontvangen stuk. -----
2. De directie houdt van de aldus genomen besluiten aantekening. Ieder ----
van de aandeelhouders is verplicht ervoor zorg te dragen dat de-----
conform het eerste lid genomen besluiten zo spoedig mogelijk -----
schriftelijk ter kennis van de directie worden gebracht. De aanke-----
ningen liggen ten kantore van de vennootschap ter inzage van de -----
aandeelhouders. Aan ieder van dezen wordt desgevraagd een afschrift --
of uittreksel van deze aantekeningen verstrekt tegen ten hoogste de-----
kostprijs.-----

HOOFDSTUK XI. -----

Overige bepalingen. -----

Artikel 41. Oproepingen en kennisgevingen. -----

Alle oproepingen voor de algemene vergaderingen van aandeelhouders en alle
kennisgevingen aan aandeelhouders geschieden door middel van brieven aan -
de adressen volgens het register van aandeelhouders. -----

Artikel 42. Bevoegdheid algemene vergadering. -----

Aan de algemene vergadering behoren, met inachtneming van het in deze ----
statuten bepaalde en met inachtneming van de door de wet gestelde -----
grenzen, alle bevoegdheden die niet aan de directie of aan anderen is -----
toegekend. -----

HOOFDSTUK XII. -----

Statutenwijziging, ontbinding en vereffening. -----

Artikel 43. Statutenwijziging en ontbinding. -----

1. Wanneer aan de algemene vergadering een voorstel tot -----
statutenwijziging of tot ontbinding van de vennootschap wordt gedaan, -
moet zulks steeds bij de oproeping tot de algemene vergadering van ----
aandeelhouders worden vermeld en moet, indien het een -----
statutenwijziging betreft, tegelijkertijd een afschrift van het voorstel, ----
waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, ten kantore

van de vennootschap ter inzage worden gelegd voor de aandeelhouders tot de afloop van de vergadering. -----

2. Een besluit tot wijziging van de statuten of ontbinding van de -----
vennootschap kan slechts worden genomen met een meerderheid van ---
tweederde van de uitgebrachte stemmen. De directie alsook de raad ----
van commissarissen brengen advies uit omtrent een voorgenomen -----
wijziging van de statuten. -----

Artikel 44. Vereffening.-----

1. In geval van ontbinding van de vennootschap krachtens besluit van de --
algemene vergadering zijn de leden van de directie belast met de -----
vereffening van de zaken van de vennootschap en de raad van -----
commissarissen met het toezicht daarop, tenzij de algemene -----
vergadering een andere vereffenaar heeft aangewezen.-----
2. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van de statuten-----
voorzover mogelijk van kracht.-----
3. Hetgeen na voldoening van de schulden is overgebleven, wordt -----
overgedragen aan de aandeelhouders naar evenredigheid van het -----
gezamenlijk bedrag van ieders aandelen. -----
4. Op de vereffening zijn overigens de bepalingen van titel 1 van boek 2----
van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.-----

Einde statuten.-----

Slotverklaringen.-----

Ten slotte heeft de comparant, handelend als gemeld, verklaard: -----

- a. dat het bij de oprichting geplaatste kapitaal veertig miljoen gulden-----
(NLG 40.000.000,--) bedraagt. In het geplaatste kapitaal nemen deel: ---
 1. de Staat der Nederlanden, voornoemd, voor driehonderdeen- -----
tachtigduizend zeshonderd (381.600) aandelen; -----
 2. de Provincie Zeeland, voornoemd, voor achttienduizend vierhonderd
(18.400) aandelen. -----

De plaatsing geschiedt à pari. Het geplaatste kapitaal is in geld-----
volggestort. Storting in vreemd geld is toegestaan. Aan deze akte-----
worden gehecht de stukken waarvan artikel 93a van boek 2 van het ----
Burgerlijk Wetboek aanhechting voorschrijft. De vennootschap -----

- aanvaardt de stortingen op de bij de oprichting geplaatste aandelen; -----
- b. dat voor de eerste maal tot directeur worden benoemd: -----
1. de heer ir. Maarten Buis, wonende te [redacted] J, -----
burgerlijke gemeente [redacted] J geboren te [redacted] J
burgerlijke gemeente [redacted] J -----
[redacted] J -----
 2. de heer ing. Jacob Heijboer, wonende te [redacted] J -----
[redacted] J geboren te [redacted] J burgerlijke
gemeente [redacted] J op [redacted] J -----
- c. dat voor de eerste maal tot commissaris worden benoemd: -----
1. de heer mr. Gerardus Philippus Brokx, wonende te [redacted] J -----
[redacted] J geboren te [redacted] J
[redacted] J -----
 2. de heer ir. Walter Stevelink, wonende te [redacted] J -----
[redacted] J geboren te [redacted] J
[redacted] J -----
 3. de heer dr.ir. Gerrit Blom, wonende te [redacted] J -----
[redacted] J, geboren te [redacted] J burgerlijke gemeente -----
[redacted] J -----
 4. de heer drs. Johannes Lintjer, wonende te [redacted] J -----
[redacted] J, geboren te [redacted] J
[redacted] J -----
 5. de heer ing. Jacobus Izaak Hennekeij, wonende te [redacted] J -----
[redacted] J burgerlijke gemeente [redacted] J geboren te -----
[redacted] J burgerlijke gemeente [redacted] J
[redacted] J -----

Voorts heeft de comparant, handelend namens de Staat der Nederlanden, -----
verklaard dat door inwerkingtreding van de Wet van één oktober -----
negentienhonderdachtennegentig, Staatsblad 600, met ingang van -----
drieëntwintig oktober negentienhonderdachtennegentig de Minister van -----
Verkeer en Waterstaat is gemachtigd de vennootschap op te richten, zodat is
voldaan aan het bepaalde in artikel 29 van de Comptabiliteitswet. -----
Tot slot heeft de comparant, handelend namens de Provincie Zeeland, -----

M
M
M
[redacted] J
NOTARISSSEN

verklaard: -----

- a. dat provinciale staten op zeventien april -----
negentienhonderdachtennegentig hebben besloten tot de oprichting van
de vennootschap en tot het deelnemen in het kapitaal van de -----
vennootschap; -----
- b. dat de voorgenomen rechtshandeling van oprichting van de -----
vennootschap bijzonder aangewezen wordt geacht voor de behartiging --
van het daarmee te dienen openbaar belang zoals bedoeld in artikel -----
151, eerste lid, van de Provinciewet; -----
- c. dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn -----
goedkeuring aan voormeld besluit heeft verleend zoals bedoeld in artikel
151, tweede lid, van de Provinciewet, van welke goedkeuring blijkt uit --
een besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en -----
Koninkrijksrelaties van zevenentwintig oktober -----
negentienhonderdachtennegentig onder nummer BW98/724, van welk --
besluit een afschrift aan deze akte wordt gehecht. -----

De ministeriële verklaring dat van bezwaren niet is gebleken, is verleend op ---
achtthien oktober negentienhonderdachtennegentig onder nummer -----
N.V. 1041499, welke verklaring aan deze akte wordt gehecht. -----

De comparant is mij, notaris, bekend. -----

WAARVAN AKTE in minuut is verleden te 's-Gravenhage op de datum in het -
hoofd dezer akte vermeld. -----

Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant, heeft ---
deze verklaard van de inhoud van deze akte te hebben kennisgenomen en op -
volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen. -----

Vervolgens is deze akte, na beperkte voorlezing, door de comparant en mij, ---
notaris, ondertekend. -----

Volgt ondertekening.

MR
MR
MR

J

NOTARISSEN

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT

J

KAMER VAN KOOPHANDEL
ZEELAND

DOSSIERNUMMER: 22040203

BLAD 1

UITTREKSEL UIT HET HANDELSREGISTER

RECHTSPERSOONGEGEVENS:

RECHTSVORM	: NAAMLOZE VENNOOTSCHAP GEWONE STRUCTUUR.....
STATUTAIRE NAAM	: N.V. WESTERSCHELDETUNNEL.....
STATUTAIRE ZETEL	: GOES.....
CORRESPONDENTIEADRES	: POSTBUS 303, 4460AS GOES.....
EERSTE INSCHRIJVING RECHTSPERSOON IN ENIG HANDELSREGISTER	: 27-11-1998.....
DAATME VAN OPRICHTING	: 09-11-1998.....
MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL	: FL. 200.000.000,--.....
GEPLAATST KAPITAAL	: FL. 40.000.000,--.....
GESTORT KAPITAAL	: FL. 40.000.000,--.....

ONDERNEMINGSGEGEVENS:

HANDELSNA (A) M (EN)	: N.V. WESTERSCHELDETUNNEL.....
ADRES	: WULFAERTSTRAAT 1, 4461HS GOES.....
CORRESPONDENTIEADRES	: POSTBUS 303, 4460AS GOES.....
DATUM VESTIGING	: 01-01-1996.....
DE NAAMLOZE VENNOOTSCHAP DRIJFT DE ONDERNEMING SINDS	: 09-11-1998.....
BEDRIJFSOMSCHRIJVING	: EEN TUNNEL ONDER DE WESTERSCHELDE MET AANSLUITENDE WEGEN EN BIJBEHORENDE WERKEN TOT.. STAND TE BRENGEN, IN STAND TE HOUDEN EN ALS... RECHTHEBBENDE TE EXPLOITEREN OF DOEN..... EXPLOITEREN.....

WERKZAME PERSONEN

: 12.....

BESTUURDER (S):

NAAM	: BUIS, MAARTEN / 4.....
GEBOORTEDATUM EN -PLAATS	: [REDACTED].....
ADRES	: [REDACTED].....
INFUNCTIETREDING	: 09-11-1998.....
TITEL	: DIRECTEUR.....
BEVOEGDHEID	: ALLEEN/ZELFSTANDIG BEVOEGD.....
AANVANG (HUIDIGE) VERTEGENWOORDIGINGSBEVOEGDHEID	: 09-11-1998.....

NAAM : HEIJBOER, JACOB / 5.....

26,3 01-12-1998

BLAD 2 VOLGT.

KAMER VAN KOOPHANDEL
ZEELAND

DOSSIERNUMMER: 22040203

BLAD 2

GEBOORTEDATUM EN -PLAATS

ADRES

INFUNCTIETREDING

TITEL

BEVOEGDHEID

AANVANG (HUIDIGE) VERTEGEN-

WOORDIGINGSBEVOEGDHEID

:09-11-1998.....

:DIRECTEUR.....

:ALLEEN/ZELFSTANDIG BEVOEGD.....

:09-11-1998.....

COMMISSARIS (SEN) :

NAAM

GEBOORTEDATUM EN -PLAATS

ADRES

INFUNCTIETREDING

:HENNEKEIJ, ING. JACOBUS IZAAK / 6.....

:09-11-1998.....

NAAM

GEBOORTEDATUM EN -PLAATS

ADRES

INFUNCTIETREDING

:BROKX, GERARDUS PHILIPPUS / 7.....

:09-11-1998.....

NAAM

GEBOORTEDATUM EN -PLAATS

ADRES

INFUNCTIETREDING

:STEVELINK, WALTER / 8.....

:09-11-1998.....

NAAM

GEBOORTEDATUM EN -PLAATS

ADRES

INFUNCTIETREDING

:BLOM, GERRIT / 9.....

:09-11-1998.....

NAAM

GEBOORTEDATUM EN -PLAATS

ADRES

INFUNCTIETREDING

:LINTJER, JOHANNES / 10.....

:09-11-1998.....

46,3 01-12-1998

BLAD 3 VOLGT.

KANTOOR TERNEUZEN
SCHUTTERSHPWEG 1
POSTBUS 1034, 4530 GA TERNEUZEN
TEL (0115) 61 29 52 FAX (0115) 63 01 50

INFORMATIE UIT HET HANDELSREGISTER KANTOREN IN:
TEL 0900 - 11 22 342 (f1, - PER MINUUT) MIDDELBURG EN TERNEUZEN

KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN VOOR ZEELAND

KAMER VAN KOOPHANDEL
ZEELAND

DOSSIERNUMMER: 22040203

BLAD 3

ALLEEN GELDIG INDIEN DOOR DE KAMER VOORZIEN VAN EEN ORIGINELE HANDTEKENING.

46,3

MIDDELBURG, 0

VOOR UITTREKS

J

KANTOOR TERNEUZEN
SCHUTTERSBOFWEG 1
POSTBUS 1034, 4530 GA TERNEUZEN
TEL (0115) 61 29 52 FAX (0115) 63 01 50

INFORMATIE UIT HET HANDELSREGISTER
TEL 0900 - 11 22 342 (f1. - PER MINUUT)

KANTOREN IN:
MIDDELBURG EN TERNEUZEN

KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN VOOR ZEELAND

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties terugvinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van artikel 5 van de Wet open overheid (Woo). De legenda verwijzing die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

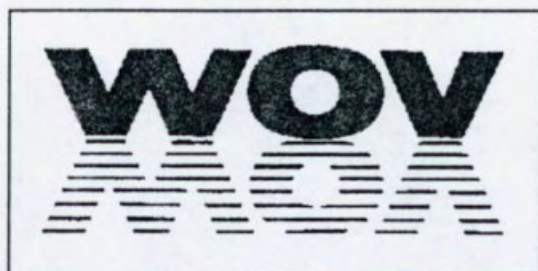
Legenda verwijzing	Artikel verwijzing	Uitzonderingsgrond
Artikel 5.1 lid 1 Woo – Absolute uitzonderingsgronden De openbaarmaking van deze informatie:		
A	art. 5.1 lid 1 a	Kan de eenheid van de Kroon in gevaar brengen.
B	art. 5.1 lid 1 b	Kan de veiligheid van de Staat schaden.
C	art. 5.1 lid 1 c	Betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld.
D	art. 5.1 lid 1 d	Betreft persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 (bijzondere persoonsgegevens) of paragraaf 3.2 (persoonsgegevens van strafrechtelijke aard) van de UAVG.
E	art. 5.1 lid 1 e	Betreft nummers die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 van de UAVG.
Artikel 5.1 lid 2 Woo – Relatieve uitzonderingsgronden Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen:		
F	art. 5.1 lid 2 a	Het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.
G	art. 5.1 lid 2 b	Het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
H	art. 5.1 lid 2 c	Het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten.
I	art. 5.1 lid 2 d	Het belang van de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.
J	art. 5.1 lid 2 e	Het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen.
K	art. 5.1 lid 2 f	Het belang van de bescherming van andere dan in art. 5.1 lid 1 sub c genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens.
L	art. 5.1 lid 2 g	Het belang van de bescherming van het milieu waar deze informatie betrekking op heeft.
M	art. 5.1 lid 2 h	Het belang van de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage.
N	art. 5.1 lid 2 i	Het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
O	art. 5.1 lid 4	Het belang dat de geadresseerde erbij heeft om als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie (tijdelijke beperking).
P	art. 5.1 lid 5	Het belang van de onevenredige benadeling welke, in uitzonderlijke gevallen, wordt toegebracht aan een ander belang dan genoemd in art. 5.1 de leden 1 en 2, bij andere informatie dan milieu-informatie.
Q	art. 5.1 lid 6	Het belang genoemd in artikel 5.1 lid 1 sub c en het hier milieu-informatie betreft waardoor, bij openbaarmaking, ernstige schade wordt toegebracht aan het genoemde belang in artikel 5.1 lid 1 sub c.
Artikel 5.2 lid 1 Woo – Persoonlijke beleidsopvattingen De informatie uit documenten betreft:		
R	art. 5.2 lid 1	Persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.
S	Art. 5.2 lid 2	Tot personen te herleiden gegevens, met betrekking tot door het bestuursorgaan, met het oog op een goede en democratische bestuursvoering, verstrekte informatie die kwalificeert als persoonlijke beleidsopvattingen.
Overig		
T		De informatie valt buiten de reikwijdte van het verzoek.

23-3-'94

h

archief

PROJECTBESCHRIJVING
INZAKE DE
FINANCIERING EN EXPLOITATIE
VAN DE
WESTERSCHELDE OEVERVERBINDING

△
MIDDELBURG, MAART 1994

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	-1-
2	BOUWBESCHRIJVING	-2-
2.1	Tracébeschrijving	-2-
2.1.1	<u>Algemeen</u>	-2-
2.1.2	<u>Overige infrastructuur</u>	-2-
2.2	Bouwmethodiek	-3-
2.2.1	<u>Geografie Westerschelde</u>	-3-
2.2.2	<u>De boortunnel</u>	-3-
2.2.3	<u>Toeleidende wegen en bijbehorende werken</u>	-3-
2.3	Tijdschema bouw/openstelling	-5-
2.4	Planologische procedures	-5-
2.4.1	<u>Streekplanuitwerking</u>	-5-
2.4.2	<u>Bestemmingsplanprocedure</u>	-5-
3	OPBRENGSTEN EN KOSTEN	-6-
3.1	Opbrengsten	-6-
3.1.1	<u>Tolopbrengsten</u>	-6-
3.1.1.1	Wijze van herziening tarieven	-6-
3.1.1.2	Prognose van het aantal motorvoertuigen- passages	-7-
3.1.2	<u>Bijdrage overheid</u>	-9-
3.1.3	<u>Overige opbrengsten</u>	-9-
3.2	Investeringskosten	-10-
3.3	Jaarlijkse terugkerende kosten	-10-
3.3.1	<u>Kosten voor beheer en onderhoud</u>	-11-
3.3.2	<u>Exploitatatiekosten</u>	-11-
3.3.2.1	Kosten van tolinning	-11-
3.3.2.2	Verzekeringskosten	-12-
3.4	Vorbereidingskosten overheid	-12-
4	FISCALE ASPECTEN	-13-
4.1	Omzetbelasting (BTW)	-13-
4.2	Onroerend goed-belasting	-13-

1 INLEIDING

De financiering en exploitatie van de Westerschelde OeverVerbinding (WOV) omvat:

- het financieren en doen bouwen van de WOV met aansluitende wegen c.a.;
- het aanbrengen van een fysiek tolheffingssysteem;
- het gedurende de (concessie)periode van in beginsel 30 jaar, ingaande op de dag van openstelling van de WOV, exploiteren en doen onderhouden van de WOV.

Na afloop van de concessieperiode gaat de WOV om niet over in handen van de overheid.

Ten behoeve van de selectieprocedure van gegadigden voor de private financiering en exploitatie van de WOV is in februari 1993 door de Provincie Zeeland een uitgebreide projectbeschrijving met bijlagen beschikbaar gesteld aan de potentiële gegadigden.

In de voorliggende projectbeschrijving is de feitelijke informatie uit de versie van februari 1993 geactualiseerd. De bijlagen bij de oorspronkelijke projectbeschrijving (informatiepakket WOV, raamwerk exploitatie-overeenkomst, liquiditeitsoverzicht WOV en opbouw huidig veeertarief naar einde veertarief) zijn in deze projectbeschrijving niet meer opgenomen. Deze bijlagen dienden in hoofdzaak ter nadere informatie voor het uitbrengen van aanbiedingen door de potentiële gegadigden. De specifieke hoofdstukken, die een directe relatie hadden met de inschrijvings- en aanbiedingsprocedure, alsmede de gewenste informatie in en opbouw van de aanbiedingen zijn komen te vervallen.

De Provincie Zeeland heeft met NV Delta Nutsbedrijven (DELTAN) van gedachten gewisseld over het uitvoeren van een studie naar de mogelijkheden van DELTAN om de bestaande NV WOV om te vormen tot een dochteronderneming van DELTAN en om als opdrachtgever voor de bouw van de WOV op te treden. Over het formele verzoek voor de studie zal in de vergadering van Provinciale Staten van april 1994 besluitvorming plaatsvinden. Overigens hebben Provinciale Staten van Zeeland reeds in 1991 verzocht DELTAN bij het onderzoek naar de (overheids)exploitatie van de WOV te betrekken.

2 BOUWBESCHRIJVING

2.1 Tracébeschrijving

2.1.1 Algemeen

De procedures voor het vaststellen van het tracé voor de Westerschelde Oeververbinding zijn op 1 maart 1991 afgerond met de keuze van Provinciale Staten voor tracé 3 uit de tracénota/MER. Hierbij is rekening gehouden met de aanbevelingen van de commissie voor de Milieu-Effec-trapportage en de Raad voor de Waterstaat. Dit vastgestelde tracé dient als uitgangspunt voor het ontwerp van de WOV.

Het tracé laat zich van noord naar zuid als volgt kenmerken. Aan de noordzijde op Zuid-Beveland sluit het tracé aan op de provinciale weg N254 waardoor een vlotte aansluiting op de hoofdwegenstructuur (A58) wordt verkregen. De strakke kavelstructuur in de Borsselepolder en de Ellewoutsdijk volgend verlaat het tracé Zuid-Beveland even ten westen van de inlaag 1887 nabij Ellewoutsdijk. Vervolgens kruist het de noordelijke (neven)vaargeul in de Westerschelde, De Everingen. Op de Middelpaat buigt het af in zuid-oostelijke richting. De zuidelijke (hoofd)vaargeul, de Pas van Terneuzen, wordt nagenoeg haaks gekruist. De aanlanding op Zeeuwsch-Vlaamse oever vindt plaats even ten westen van Terneuzen, ingeklemd tussen het industriecomplex van DOW-Benelux en de toekomstige uitbreiding van de voorhaven van het kanaal Gent-Terneuzen. Het tracé kruist de weg Hoek-Terneuzen (N682) en eindigt op de rijksweg N61. Het tolplein is gesitueerd aan de Zuid-Bevelandse zijde van de verbinding.

Bij het bepalen van het tracé is rekening gehouden met de toekomstige uitbouw tot autosnelweg incl. ongelijkvloerse aansluitingen. De toeleidende wegen zullen in eerste instantie grotendeels aangelegd kunnen worden als enkelbaans autoweg. Het weggedeelte tussen de N682 en de N61 in Zeeuwsch-Vlaanderen kan de eerste jaren na aanleg van de WOV eveneens achterwege blijven. In het ontwerp van de aannemerscombinatie zijn de uitbouw tot autosnelweg en de aanleg van het wegvak N682-N61 dan ook niet nader uitgewerkt.

Bij de ramingen van de kosten is rekening gehouden met de toeleidende wegen. Hiervan is uitgezonderd het weggedeelte N682-N61. In de bestuursovereenkomst tussen de Provincie en de gemeente Terneuzen inzake de planologische inpassing van de WOV, is een inspanningsverplichting opgenomen voor de Provincie om het wegvak N682-N61 zo snel als mogelijk te doen realiseren.

In de bijlage Tracé en techniek wordt nader ingegaan op het tracé en het ontwerp en de uitvoering van de verbinding.

2.1.2 Overige infrastructuur

Het uitgangspunt voor de overige infrastructuur is, dat de bestaande infrastructuur ongewijzigd blijft met dien verstande dat de bestaande veren tussen Vlissingen en Breskens en tussen Kruiningen en Perkpolder

op de dag van openstelling van de WOV zullen worden opgeheven. Het beleid is er overigens op gericht om bij de realisatie van de WOV een voet/fietsveer tussen Vlissingen en Breskens vice versa in de vaart te brengen (zie tracénota/MER). Deze beide verbindingen zijn uit oogpunt van feitelijke realisatie aan elkaar gekoppeld in die zin dat indien de WOV in gebruik wordt genomen, dit tevens het geval zal zijn met het voet/fietsveer.

De provincie Zeeland wenst per de openstellingsdatum van de WOV een voet/fietsveer tussen Vlissingen en Breskens te (laten) exploiteren.

2.2 Bouwmethodiek

2.2.1 Geografie Westerschelde

De Westerschelde is ter plaatse van het tracé ongeveer 5 km breed en er bevinden zich twee belangrijke vaargeulen in. Hoofdvaargeul voor zeeschepen is de Pas van Terneuzen aan de Zeeuwsch-Vlaamse zijde. De Pas is ca. 1600m breed, de vaargeul ca. 600m. Aan de noordzijde wordt de Pas begrensd door een 2200m brede ondiepte, de Middelpaalt. De Middelpaalt gaat weer over in de Everingen. De ca. 1000m brede Everingen vormt de nevenvaargeul voor de binnenvaart en kleine zeevaart.

2.2.2 De boortunnel

De verbinding zal worden uitgevoerd als boortunnel met toeleidende wegen op Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen. Op dit moment bestaat er een voorkeur voor uitvoeringsvariant 5 van Combinatie Middelpaalt Westerschelde. De tunnel zal bestaan uit twee naast elkaar gelegen parallel lopende tunnelbuizen met een boordiameter van 11.30 m. De inwendige diameter bedraagt 10.10 m. De tunnelbuizen zijn onderling gekoppeld door middel van dwarsverbindingen met een hart op hart afstand van 500m. De dwarsverbindingen dienen als vluchtweg en als toegangsroute voor hulpdiensten bij calamiteiten. Elke tunnelbuis bevat twee rijstroken met afmetingen op autosnelwegniveau.

De tunnel is geschikt voor transporten met gevaarlijke stoffen (Cat. I tunnel). Het vervoer van gevaarlijke stoffen zal onder begeleiding plaatsvinden.

Verder is overeengekomen dat P.T.T. Telecom een tweetal transportkabelverbindingen en Delta Nutsbedrijven een 150 kV (transport)kabelverbinding via de tunnel tot stand kunnen brengen t.b.v. hun verzorgingsgebieden. Realisering van deze voorzieningen geschiedt voor rekening van P.T.T.-Telecom en Delta Nutsbedrijven.

2.2.3 Toeleidende wegen en bijbehorende werken

Ontwerp

De WOV krijgt een functie voor het regionale en interregionale verkeer. In de eindsituatie zullen de toeleidende wegen op grond van de ver-

keersintensiteiten en de wegfunctie als autosnelweg zijn uitgevoerd. Bij de openstelling is de verkeersintensiteit niet op alle wegen dusdanig, dat aanleg als dubbelbaansweg is vereist. Uitbouw tot autosnelweg moet relatief eenvoudig kunnen plaatsvinden. Daarom zijn voor het ontwerp van de toeleidende wegen zowel de richtlijnen voor autosnelwegen als niet-autosnelwegen van toepassing. In het wegontwerp zijn een tiental kunstwerken (o.a. viaducten en duikers) opgenomen.

Landschap

In het ontwerp is rekening gehouden met de randvoorwaarden die gesteld zijn aan de landschappelijke inpassing van de wegen. Daarnaast is in het ontwerp een uitwerking voor natuurcompensatie (natuurbouw) opgenomen.

Openbaar vervoer

Door de aanleg van de WOV zullen de openbaar vervoerlijnen (busverbindingen) in Zeeland ingrijpend wijzigen. Het openbaar vervoerbedrijf ZWN is voornemens een busverbinding over de WOV te realiseren. De busdienst heeft tevens een functie voor het langzaam verkeer. (Brom)fietzers en voetgangers krijgen geen toegang tot de WOV, zij zullen worden vervoerd met een bus voorzien van een speciale aanhanger. In het ontwerp is aan weerszijden van de verbinding een busstation opgenomen. Tevens zijn noodzakelijke aanpassingen van de bestaande wegenstructuur opgenomen.

Tolplein

Het tolplein is gesitueerd aan de Zuid-Bevelandse zijde in een polder-tje dat ontstaat door het afsnijden van de inham bij de Staartsche Nol. Bij de lay-out van het tolplein is als uitgangspunt genomen, dat een gedeelte van de tolinning geautomatiseerd geschiedt. In de ontwerp- en prijsaanbieding is het tolplein met bijbehorende voorzieningen op basis van algemene uitgangspunten opgenomen. Het tolinningssysteem maakt geen deel uit van de technische aanbieding. Specifieke wensen van de exploitatiemaatschappij met betrekking tot het tolplein en de tolinning dienen nog in het definitieve ontwerp van tolplein c.a. verwerkt te worden.

Verzorgingsplaatsen

De exploitant zal de mogelijkheid worden geboden om langs de toeleiden-de wegen brandstofverkooppunten te doen vestigen en te doen exploite-ren. In het ontwerp is hiervoor ruimte gereserveerd in combinatie met een verzorgingsplaats. De lay-out etcetera van de brandstofverkooppunten is nader overeen te komen tussen exploitatiemaatschappij WOV en oliemaatschappij(en).

2.3 Tijdschema bouw/openstelling

Het gehele voorbereidingstraject is mede in relatie tot de overeenkomst Rijk-Provincie over de opheffing van Provinciale Stoomboot Dienst gericht geweest op het volgende tijdschema:

Start uitvoering bouw uiterlijk 1-1-1995

Openstelling verbinding in beginsel 1-1-2000

Als gevolg van vertraging in de planologische procedures (waarover later meer) is dit schema inmiddels met circa 1,5 jaar vertraagd.

2.4 Planologische procedures

Met betrekking tot de stand van zaken van de te volgen planologische procedures kan het volgende worden gesteld:

2.4.1 Streekplanuitwerking

De Streekplanuitwerking is in juli 1992 vastgesteld door het Provinciaal Bestuur.

2.4.2 Bestemmingsplanprocedure

De procedures voor de noodzakelijke wijziging van de bestemmingsplannen van de gemeenten Terneuzen en Borsele lopen. Zodra deze procedures afgerond zijn, kan door de Provincie op kosten van de exploitant gestart worden met de verwerving van de benodigde gronden en kunnen de procedures voor de benodigde vergunningen gestart dan wel afgerond worden.

De bestemmingsplanmatige inpassing van de WOV in de gemeente Terneuzen loopt volgens schema. Met de gemeente Terneuzen is hiertoe door de Provincie een bestuursovereenkomst gesloten.

De gemeente Borsele heeft geen medewerking gegeven aan de bestemmingsplanmatige inpassing van de WOV op haar gebied. Gedeputeerde Staten van Zeeland hebben derhalve voor wat betreft de gemeente Borsele een aanwijzingsbesluit genomen in gevolge de Wet op de Ruimtelijke Ordening. De gemeente heeft tegen dit besluit Kroonberoep ingesteld. Het Koninklijk Besluit in dezen wordt eind maart/begin april 1994 verwacht. Als gevolg van de langdurige procedure voor de planologische inpassing van de WOV in de gemeente Borsele is inmiddels een vertraging van ca. 1,5 jaar ontstaan.

3 OPBRENGSTEN EN KOSTEN

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de voor de exploitatiemaatschappij optredende thans geschatte opbrengsten, investeringen en kosten.

3.1 Opbrengsten

De opbrengsten van de exploitatiemaatschappij zullen bestaan uit tolopbrengsten, een bijdrage van het Rijk, een bijdrage van de Provincie en overige opbrengsten.

3.1.1 Tolopbrengsten

De tolopbrengsten zullen bestaan uit het aantal motorvoertuigpassages vermenigvuldigd met de daarbij behorende tarieven. De (gedifferentieerde) tarieven alsmede de wijze van herziening van de tarieven zullen met de provincie Zeeland moeten worden overeengekomen. Aan de Zuid Bevelandse zijde van de WOV is een tolplein gesitueerd waar zowel handmatig als elektronisch betaald kan worden.

Als motorvoertuig wordt aangemerkt:

- een personenauto;
- een personenauto met aanhangwagen;
- een vrachtauto/bus;
- een vrachtauto/bus met aanhangwagen;
- een motorfiets.

De exploitant wordt verlangd om voor de te onderscheiden categorieën tarieven (exclusief BTW) op te geven, waarbij ook abonnementen in aanmerking dienen te komen (de gedifferentieerde tarieven). Tevens dient de exploitant de wijze van herziening van de tarieven op te geven. Door de provincie Zeeland is het uitgangspunt geformuleerd dat op dag van openstelling in beginsel het gemiddelde van de toltarieven dient overeen te komen met de op dat moment geldende gemiddelde veertarieven. De veertarieven zullen hiertoe in de periode tot openstelling van de WOV jaarlijks aan de inflatie worden aangepast alsmede gefaseerd worden verhoogd met in totaal 20% (ter indicatie resulteert dan een gemiddeld tarief per motorvoertuig van circa fl 10,00 (excl. BTW en prijspeil 1-1-2000));

3.1.1.1 Wijze van herziening tarieven

Met de exploitatiemaatschappij zal overeengekomen worden volgens welke formule de tarieven worden aangepast aan de inflatie. Daarnaast wordt de mogelijkheid open gelaten om de tarieven aan te passen aan de autonome bouwkostenwijzigingen als gevolg van niet in de overeenkomsten voorzien meer- en minderwerk. Door de exploitant dient aangegeven te worden volgens welke formule men deze kostenwijzigingen in de tarieven wil doorbelasten.

Tenslotte zal een formule moeten worden ontwikkeld volgens welke eventuele renteconversie-risico's op aan te geven momenten in de tarieven worden verwerkt.

De tarieven mogen niet aangepast worden als gevolg van de normale in de overeenkomsten overeengekomen bouwkostenwijzigingen uit hoofde van loon- en prijswijzigingen tijdens de bouwfase. Hier-voor wordt in beginsel dekking gevonden in de te indexeren rijksbijdrage, de te indexeren provinciebijdrage en de te indexe-ren toltarieven.

3.1.1.2 Prognose van het aantal motorvoertuigenpassages

De verkeersprognose voor de WOV is in juni 1993 geactualiseerd m.b.v. het verkeerssimulatiemodel Zeeland van DHV. Het model is toen bijgesteld voor een aantal gewijzigde omstandigheden tewe-ten:

- Algemeen beleidsmatig t.a.v. verkeer en vervoer;
- De gerealiseerde groei in de voorgaande periode van 5 jaar;
- Gewijzigde verkeertheoretische en planologische inzichten;
- Ritproductie- en attractiefactoren naar verstedelijkings-
graad en verplaatsingsmotief;
- De sociaal-economische gegevens;
- De omvang van de verplaatsingsweerstand;
- Omzetting toltarief in verplaatsingsweerstand;
- Prijselasticiteit toltarief;
- Aanvullende informatie verplaatsingspatronen op belangrijke
wegen in het gebied w.o. Zoomweg/Liefkenshoek, wegvallen
EG-binnengrenzen.

Dit alles had ten doel een zo realistisch mogelijke prognose op te stellen voor het jaar van opening van de WOV, toen gesteld op 2000.

De verkeersprognose geeft derhalve geen informatie over de groei na het openingsjaar. De groei na 2000 is afgeleid van het Rijks-beleid.

De verkeersprognose geeft voor tracé 3 de volgende weekdaggemid-delden op jaarbasis:

1995: 10.600 mvt/etm
2000: 12.000 mvt/etm.

Voor de periode daarna tot 2010 is een algemene groei van het verkeer van 2% per jaar verondersteld. Na 2010 wordt een lagere groei van het verkeer verondersteld, tot maximaal 1% per jaar.

De bovenstaande gegevens zoals deze gebruikt zijn voor de tracé-nota/MER zijn thans geactualiseerd tot en met 1991, hetgeen het volgende inhoudt:

(a) Modelberekeningen 1986
Veranderingen in de produktie en distributie van ritten over het

PROJECTBESCHRIJVING FINANCIERING EN EXPLOITATIE WOV
vertrouwelijk

wegennetwerk zijn afhankelijk van:

- (1) veranderingen in demografische en sociaal-economische gegevens
- (2) veranderingen in mobiliteit
- (3) veranderingen in het wegnetwerk.

Deze veranderingen zijn in het model meegenomen en de huidige ontwikkelingen geven op het moment geen aanleiding tot aanpassingen van de uitgangspunten.

(b) Realisatie 1986-1988

Als maatstaf voor de gerealiseerde groei in de periode 1986-1988 is in de oorspronkelijke prognose voor de WOV (Tracéncta/Mer) de groei van het verkeer op de veren gehanteerd, zijnde gemiddeld 3% per jaar in de periode 1986-1988. Daaraan dient te worden toegevoegd dat de groei op het totale wegnetwerk in Zeeland en vooral Nederland in die periode hoger was (respectievelijk ruim 3% en bijna 4%).

(c) Realisatie 1988-1991

Een nieuw gegeven, na de opstelling van de oorspronkelijke prognose in 1989, is dat inmiddels beschikt kan worden over de feitelijk gerealiseerde verkeersontwikkeling tot en met 1991 (was in de oorspronkelijke prognose tot en met 1988 en een gedeelte van 1989).

In die laatste drie jaar (1988-1991) is het verkeer in Nederland, met bijna 3% per jaar toegenomen. Zeeland blijft daarbij iets achter, namelijk ongeveer 2% per jaar.

De specifieke omstandigheden die een rol spelen bij de veren zijn onder andere:

- * de huidige capaciteit van de veren legt beperkingen op aan (de groei van) het verkeer;
- * tariefstijgingen voor motorvoertuigen in de betreffende periode;
- * instellen van gratis vervoer voor fietsers en voetgangers (inmiddels in de zomermaanden weer teniet gedaan)

Uitgangspunt voor de prognose van de WOV is dat deze de algemene verkeersontwikkeling zal volgen aangezien door de komst van de WOV geen barrièrewerking meer zal optreden.

(d) en (e) Prognose 1991-2000

Zoals is aangegeven geven de nieuwste inzichten vooralsnog geen aanleiding af te wijken van de eerder gestelde verwachting dat de algemene groei van het verkeer in Nederland en Zeeland in de periode 1991-2000 circa 2% per jaar zal bedragen.

Op basis van de huidige inzichten resulteren de volgende vrijblijvende prognoses voor de WOV:

- (a) 1986: 8.700 mvt/etm (model-uitkomst)
- (b) 1988: 9.300 mvt/etm (toename 1986-1988 is gerealiseerde groei)
- (c) 1991: 9.800 mvt/etm (toename 1988-1992 is veronderstelde groei)
- (d) 1995: 10.600 mvt/etm (toename 1992-1995 is verondersteld)
- (e) 2000: 12.000 mvt/etm (toename 1995-2000 is verondersteld).

Door Rijkswaterstaat Adviesdienst Verkeer en Vervoer is begin 1994 een aanvullende studie verricht welke de bevindingen van DHV in hoofdzaak heeft bevestigd.

3.1.2 Bijdrage overheid

De overheid, bestaande uit de Provincie Zeeland en de Nederlandse Staat (het Rijk), zal jaarlijks voor het eerst in het jaar van openstelling van de WOV (oorspronkelijk gepland het jaar 2000, nu 2001), een financiële bijdrage aan de exploitatiemaatschappij leveren. In het bestuurlijk overleg van 23 februari 1994 tussen Provincie en Minister van Verkeer en Waterstaat is principe-overeenstemming bereikt over een Rijksbijdrage van f 54 mln per jaar (prijspeil 1989) en een Provinciale bijdrage van f 4 mln per jaar (prijspeil 1989).

De Rijksbijdrage wordt tot de openstelling van de verbinding voor 100% geïndexeerd met de CBS-index "Onderhoud van wegen met gesloten verharding buiten de bebouwde kom". Tijdens de exploitatieperiode van 30 jaar wordt de Rijksbijdrage voor 50% geïndexeerd.

De Provinciale bijdrage wordt zowel in de aanloop tot de openstelling als de exploitatieperiode voor 100% geïndexeerd met dezelfde CBS-index.

Er bestaat de mogelijkheid voor de exploitatiemaatschappij om bij tegenvallers de exploitatieperiode met maximaal 20 jaar te verlengen. Gedurende deze verlengde termijn wordt geen overheidsbijdrage meer uitgekeerd. Het Rijk neemt na 30 jaar wel de onderhoudskosten van de verbinding voor haar rekening.

3.1.3 Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bestaan uit enerzijds een vergoeding uit hoofde van het ter beschikking stellen van terreinen aan derden (brandstofverkooppunten) en anderzijds een opbrengst uit hoofde van het ter beschikking stellen aan de nutsbedrijven van ruimte in de vluchtkoker ten behoeve van het onderbrengen van kabels en leidingen.

Vooralsnog worden de overige opbrengsten ingeschat op f 0,5 mln per jaar prijspeil 1993.

3.2 Investeringsen

Op basis van de door de Combinatie Middelploaat Westerschelde geoffreerde variant 5, die vooralsnog de voorkeur geniet, ontstaat de volgende investeringsopbouw (bedragen excl. BTW en prijspeil 1993):

(1)	Prijsaanbieding variant 5 (netto-bouwsom)	f	965,8	mln
(2)	Contractuele voorbehouden en en aanpassingen	f	16,2	mln
(3)	Stelpost verzekeringen (o.a. CAR)	f	20	mln
	Subtotaal:	f	1002	mln
(4)	Risico-afdekking, onvoorzien	f	100	mln
(5)	Bijkomende kosten opdrachtgever (o.a. grondverwerving, bouw- begeleiding, onderzoek, tolinning- systeem, legeskosten)	f	76	mln
	Totaal	f	1178	mln

Het totale investeringsbedrag wordt gevormd door totale bouwkosten, prijsstijgingen tijdens de bouw en de bouwrente. De prijsstijgingen en de bouwrente zijn afhankelijk van de bouwkostenverdeling. Volgens de meest recente inzichten op basis van de oorspronkelijke aanbieding A van Combinatie Middelploaat Westerschelde is de bouwkostenverdeling als volgt:

Jaar:	1	2	3	4	5	6	7
Verdeling::	4%	10%	26%	24%	24%	10%	2%

In de bovenstaande tabel is de benodigde ontwerpinspanning voorafgaand aan de bouw meegerekend. Er zijn relatief vroeg in de bouwperiode forse investeringen noodzakelijk als gevolg van de bouw van de fabriek voor en de fabricage van de tunnelsegmenten en de bouw en mobilisatie van de beide tunnelboormachines.

Ad (4) dient opgemerkt te worden dat in het kader van risico-management geen grote verplichtingen aangegaan worden vóórdat zekerheid bestaat over de gunstige afloop van planologische procedures. Het financiële risico in de voorbereidingsperiode blijft hierdoor beperkt. Tijdens de bouwperiode vormt het boorrisico de grootste risicofactor. Combinatie Middelploaat Westerschelde heeft inmiddels toegezegd het boorrisico geheel voor rekening te kunnen nemen indien aanvullend grondonderzoek geen significante wijzigingen van de geologische omstandigheden aan het licht brengt.

3.3 Jaarlijkse terugkerende kosten

Naast bovengenoemde investeringen heeft de exploitatiemaatschappij ook jaarlijks terugkomende kosten namelijk o.a. kosten voor onderhoud en

beheer (inclusief management en overige lasten), tolinning, verzekeringskosten en rentekosten. In het navolgende zullen de kosten waar nodig worden toegelicht.

3.3.1 Kosten voor beheer en onderhoud

Door de exploitatiemaatschappij kan, zoals reeds eerder aangegeven, met de geselecteerde aannemerscombinatie een overeenkomst worden gesloten betreffende het onderhoud (inclusief herstelwerkzaamheden) en beheer (bediening). Daarnaast worden onder de beheerkosten mede begrepen de managementkosten exploitatie, en overige lasten zoals bijvoorbeeld huisvesting en energie.

Het benodigde personeel ten behoeve van de bediening en onderhoud zal door de aangewezen aannemerscombinatie worden opgeleid en vervolgens door de exploitatiemaatschappij in dienst worden genomen.

Het onderhoud kan overigens door een andere aannemerscombinatie worden uitgevoerd.

De totale onderhoudskosten worden gevormd door de kosten van het jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud. Op basis van de beoordeling van de offertes van de bouwcombinaties en de aanvulling van Combinatie Middelplaat Westerschelde in de vorm van variant 5 worden de totale onderhoudskosten ingeschat op f 410 mln prijspeil 1993.

Het jaarlijks onderhoud bedraagt f 8,9 mln/jaar, het niet-jaarlijks onderhoud wordt ingeschat op in totaal f 143 mln, prijspeil 1993. Het niet-jaarlijks onderhoud voor variant 5 dient door KMW in het kader van de uitwerking op aanbiedingsniveau van deze variant nog nader aangegeven te worden. Naar verwachting zal het bedrag van f 143 mln enigszins lager uitvallen als gevolg van de wat eenvoudigere lay-out van variant 5 ten opzichte van de oorspronkelijke aanbieding A.

3.3.2 Exploitatiekosten

De exploitatiekosten worden gevormd door de kosten van tolinning en verzekeringskosten. De totale exploitatiekosten worden ingeschat op f 5 mln/jaar prijspeil 1993.

De totale kosten van exploitatie, beheer en onderhoud bedragen derhalve $f\ 410\ \text{mln} + f\ 150\ \text{mln} = f\ 560\ \text{mln}$, prijspeil 1993.

3.3.2.1 Kosten van tolinning

De kosten van tolinning bestaan hoofdzakelijk uit personeelskosten. Uitgaande van 24-uurs openstelling, waarbij overdag 4 inningspunten en 's nachts twee inningspunten open zijn, zijn circa 16 tolgaarders benodigd. Hierbij wordt uitgegaan van een gedeeltelijke automatisering van de tolinning. In het ontwerp van het tolplein is rekening gehouden met drie tolstraten per rijrichting, in de toekomst uit te breiden tot vier tolstraten. Per rijrichting is minimaal een tolstraat geschikt voor een eenvoudig

systeem voor de automatische verwerking van de tol t.b.v. personenauto's. Bij geautomatiseerde tolinning zal per rijrichting een tolstraat bemand moeten zijn voor bijzondere gevallen. Daarnaast zijn er uiteraard de beheerskosten voor het tolinnings-systeem.

3.3.2.2 Verzekeringskosten

Tijdens de exploitatieperiode van de WOV zullen onderstaande verzekeringen voor de exploitatiemaatschappij van belang kunnen zijn:

1. Een dekking tegen schade aan de oeververbinding als gevolg van een groot aantal risico's in de sfeer van van buitenkomende calamiteiten zoals schade door schepen, het verkeer dat gebruik maakt van de WOV, onder water lopen van de WOV, brand, etc.. De dekking kan wellicht worden uitgebreid met een dekking van risico's van schade als gevolg van gebreken welke naar de bouwfase zijn terug te herleiden.
2. Als verlengstuk van de construction all riskdekking een zo lang mogelijke onderhouds- c.q. garantiedekking, waaraan een bedrijfsschadedekking kan worden gekoppeld.
3. Een dekking tegen verlies van tolinkomsten c.q. de kosten van voortgaande exploitatie zonder opbrengst als gevolg van de schade onder a. verzekerd bij een zeer ernstige calamiteit in de sfeer van een totaal verloren gaan van bijvoorbeeld de brug en/of tunnel. Bij partiële schaden zal een bepaalde maximale uitkeringstermijn moeten corresponderen met de te verwachte reparatieduur.
4. Een dekking tegen mogelijke aansprakelijkheid van de exploitatiemaatschappij voor schade aan derden, waarbij gedacht kan worden aan door onvoldoende markering veroorzaakte scheepvaart- en verkeersongevallen, schade aan derden door gebreken aan de WOV.

3.4 Voorbereidingskosten overheid

De overheid heeft voorbereidingskosten gemaakt ten behoeve van de WOV. Op dit moment is bestuurlijke besluitvorming over het niet belasten van de projectkosten voor de exploitatiemaatschappij met deze aanloopkosten in voorbereiding.

4 FISCALE ASPECTEN

4.1 Omzetbelasting (BTW)

De ten behoeve van de aanleg en het gebruik van een tunnel onder de Westerschelde op te richten exploitatiemaatschappij is als zodanig ondernemer in de zin van de wet op de omzetbelasting 1968, ongeacht de juridische vorm waarin de exploitatiemaatschappij wordt gegoten.

De prestatie die de exploitatiemaatschappij verricht jegens de gebruikers erin bestaande dat tegen vergoeding toegang wordt verleend tot de WOV, is een in Nederland met omzetbelasting belaste prestatie.

Dit heeft tot gevolg dat de exploitatiemaatschappij omzetbelasting verschuldigd is over alles dat zij als vergoeding voor deze prestatie ontvangt van de gebruikers.

Met het ministerie van Financiën zal een regeling moeten worden getroffen zodanig dat een WOV-bon waarop naam en adres van de afnemer ontbreken toch als factuur kan dienen en recht op aftrek kunnen geven van de op de bon vermelde BTW. Een dergelijke resolutie is op het moment van toepassing op de benzinebonnen.

Alle Nederlandse omzetbelasting die aan de exploitatiemaatschappij in rekening wordt gebracht in verband met de aanleg en exploitatie van de WOV kan zij op normale wijze in aftrek brengen.

Daarnaast worden momenteel in overleg met het ministerie van Financiën de mogelijkheden onderzocht voor de realisering van een exploitatiemaatschappij in een zodanige exploitatievorm, dat over de ontvangen overheidsbijdragen geen BTW afgedragen behoeft te worden.

4.2 Onroerend goed-belasting

Een tunnel die de verbinding vormt tussen openbare landwegen of banen voor het openbaar vervoer per rail is, volgens de huidige wetgeving, vrijgesteld van de door de gemeenten, op wier grondgebied de tunnel is gelegen, te heffen onroerend goed-belasting.

Memo

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directie Zeeland

Directie Zeeland

Directie Zeeland

T.b.v. afspraak

met

22-2-93

archief

Aan

[Redacted] J

Contactpersoon

[Redacted] J

Datum

12 februari 1993

Onderwerp

Concept-rapport "Kosten handhaving Westerscheldeveren"

Doorkiesnummer

01180

Bijlage(n)

1

Zoals afgesproken hierbij het bovengenoemd concept-rapport voor het overleg op maandag 22 februari a.s. om 17.30 uur bij [Redacted] J (Directie Milieu en Waterstaat, Het Groene Woud 1).

Met vriendelijke groeten,

[Redacted] J

KOSTEN HANDHAVING WESTERSCHELDEVEREN

VERTROUWELIJK

februari 1993

INHOUDSOPGAVE

	blz
1. Samenvatting	2
2. Opdracht	2
3. Inleiding	2
4. Capaciteit veren/verkeersprognose	3
5. Basismodel	4
6. Varianten	6

Bijlagen

- 1) rapport prognose verkeersontwikkeling
- 2) toelichting kosten RWS
- 3) berekening kosten RWS
- 4) toelichting kosten Prov/PSD
- 5) berekening kosten Prov/PSD

1. SAMENVATTING

Uitgaande van het basismodel voor de periode 1992 t/m 2049 nemen de gemiddelde geïndexeerde kosten van de totale exploitatie van de veerdiensten toe van f 51,8 mln in 1992 tot f 279,7 mln in 2049.

De totale kosten kunnen onderverdeeld worden naar Provincie/PSD-kosten en naar RWS-kosten. De Provincie/PSD-kosten nemen toe van f 37,7 mln in 1992 tot f 203,5 mln in 2049. De RWS-kosten stijgen van f 14,1 mln in 1992 tot f 76,2 mln. in 2049.

De contante waarden (afgerond) van het basismodel en de 5 varianten bedragen:

1. Basismodel	f	944,2 mln.
② Model 8% rente	f	1.059,7 mln.
3. Model excl. 20% tariefsverhoging	f	1.015,8 mln.
4. Model afschrijving 35 jaar	f	930,2 mln.
5. Model afschrijving 25 jaar	f	965,6 mln.
6. Model bemande reserveboot	f	985,5 mln.

2. OPDRACHT

Op verzoek van de projectdirecteur van de WOV, ir. [REDACTED] J is een ad hoc werkgroep ingesteld t.b.v. de inventarisatie van de kosten van de veerdiensten. Dit is gedaan in overleg met ir. [REDACTED] J van Rijkswaterstaat.

Het doel van de werkgroep is: "Het inventariseren van de totale kosten van de veerdiensten in de situatie dat de huidige exploitatie wordt voortgezet bij ongewijzigd beleid."

De deelnemers aan de werkgroep zijn:

[REDACTED]	(Prov)
[REDACTED]	(Prov)
[REDACTED] J	(PSD), later vervangen door J. Keersemaker
[REDACTED]	(RWS), voorzitter
[REDACTED]	(RWS), secretaris
[REDACTED]	(RWS)

3. INLEIDING

Bij het inventariseren van de totale kosten is een periode genomen van 1992 t/m 2049 (58 jaar). In deze periode moet een aantal grote investeringen in de capaciteit van de veerdienst en in de aanleginrichting gedaan worden, zowel bij RWS als bij Provincie/PSD.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de verwachte verkeersontwikkeling op de veren en de verwachte congestiekans. Bij de berekening van de capaciteit van de veren is gekeken naar het rapport "Prognoses voor de verkeersontwikkeling op veren en de WOV".

In hoofdstuk 5 komt het basismodel (ongewijzigd beleid) aan de orde voor zowel RWS-kosten als Provincie/PSD-kosten.

In hoofdstuk 6 tenslotte worden 5 varianten weergegeven met hun contante waarden.

De berekeningen en toelichtingen van de kosten en de verkeersprognoses zijn opgenomen in de bijlagen.

4. CAPACITEIT VEREN/VERKEERSPROGNOSE

Het opstellen van een kostenplaatje voor de veerdiensten is in belangrijke mate afhankelijk van het aantal benodigde veerboten en bemanningen. Momenteel bedraagt de capaciteit op de veerdienst Kruiningen-Perkpolder 2 dubbeldekkers en op de veerdienst Vlissingen-Breskens 1 dubbeldekker en 1 enkeldekker. Tevens is er nog 1 (onbemande) reserve-enkeldekker aanwezig.

Voor het vaststellen van de capaciteit van de veren is gebruik gemaakt van het rapport "Prognoses voor de verkeersontwikkeling op de veren en WOV", d.d. 18 januari 1993. Dit rapport is opgenomen in bijlage 1.

Uit verzamelde cijfers van de periode 1989-1991 blijkt dat van het aantal vervoerde eenheden gemiddeld bijna 20% ten minste één afvaart op de veerpleinen moest achterblijven (bij de genoemde capaciteit). Dit percentage geeft tevens de kans weer dat voertuigen worden geconfronteerd met wachttijden (de congestiekans), waarbij de wachttijd minimaal een half uur bedraagt.

In 1994 wordt een enkeldekker op de dienst Vlissingen-Breskens vervangen door een dubbeldekker. De congestiekans zal hierdoor dalen tot 15%. Er is verder mee gerekend dat in 1997 de reserve-enkeldekker wordt vervangen door een dubbeldekker.

Gezien de verwachte landelijke groei van het verkeer met 2% per jaar, wat ook voor Zeeland wordt aangenomen, zal de gemiddelde congestiekans tot 2010 toenemen tot ca. 25%. Na 2010 is conform de prognoses voor de WOV en het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (SVV2) niet met verdere verkeersgroei gerekend.

De werkgroep gaat in haar basismodel uit van 4 dubbeldekkers en 1 reserve-dubbeldekker vanaf 1997, omdat dit de situatie is bij ongewijzigd beleid (opdracht van de werkgroep). Er is ook een variant met een bemande reserveboot uitgerekend, om de gevoeligheid t.o.v. het basismodel te meten. De 5e veerboot (reserveboot) zou dan in de drukke zomerperiode extra ingezet kunnen worden op de veerdienst Vlissingen-Breskens en tijdens de bietencampagne in het najaar op de veerdienst Kruiningen-Perkpolder. De congestiekans daalt dan en wordt ca. 5% in 2000 en loopt vervolgens op naar ca. 15% in 2010, wat gunstiger is dan de huidige congestiekans. Een model met 6 boten is dus niet meer uitgerekend, omdat er in dat geval duidelijk sprake is van gewijzigd beleid.

De wachttijden bij de veren kunnen ook vertaald worden in macro-economische kosten (f 20 - 35 mln/jaar). In dit verband kan worden volstaan met te verwijzen naar de Tracé-nota MER 1e fase (bijlage 2.2) van november 1988 en naar Tracé-nota MER (blz. 171 e.v.) van januari 1990. De macro-economische kosten zijn in het rapport verder buiten beschouwing gelaten.

5. BASISMODEL

De totale veerdienstkosten bestaan uit RWS-kosten en uit Provincie/PSD-kosten.

Bij de inventarisatie van de kosten van het basismodel zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de rente is 9%.
- de inflatie is 3%.
- de reële rente (=rentevoet) is 6%.
- de capaciteit bedraagt 4 dubbeldekkers en 1 (onbemande) reserve-dubbeldekker.
- de periode loopt van 1992 t/m 2049.
- de afschrijving van de veerboten vindt plaats in 30 jaar.

RWS-kosten

Het grootste deel van de RWS-kosten wordt gevormd door het onderhoud en de kosten van de vernieuwingen bij de veerhavens. De overige soorten zijn de reconstructiekosten en de personeelskosten. Bij de reconstructiekosten zijn de kosten opgenomen van een aantal toeleidende wegen, die direct verband houden met de Westerscheldeveren. Vermeld wordt nog dat bij het opheffen van de veren er aanpassingskosten gemaakt moeten worden, m.n. het wegvak WOV, gedeelte S21/N61 (f 15,4 mln in 2010), welke niet meegenomen zijn in de berekeningen. Voor een nadere specificatie zie bijlage 2.

In bijlage 3 zijn de RWS-kosten cijfermatig weergegeven. De getallen zijn vermeld in duizendtallen.

Het totaal van de genoemde kostenposten is geïndexeerd met 3% (de aangenomen inflatie), zodat het totaal van de RWS-kosten over 58 jaar f 2.145,9 mln bedraagt.

Provincie/PSD-kosten

De netto-kosten van de Provincie/PSD is de resultante van de opbrengsten, bestaande uit vervoersopbrengsten, pacht van buffetten, rente rijksbijdrage en overige opbrengsten minus de kosten, bestaande uit personeelskosten, energiekosten, onderhoudskosten, afschrijvingen, verzekeringskosten, kapitaallasten, calamiteitskosten, onvoorziene kosten en overige kosten. In bijlage 4 is een toelichting opgenomen, terwijl bijlage 5 de cijfers weergeeft (ook in duizendtallen).

In de cijfermatige reeksen is te zien dat vrijwel alle categorieën een geleidelijke stijging in de loop van de periode vertonen. De kapitaallasten vormen hierop een uitzondering. Het grillige verloop hangt samen met de vervanging van de veerboten, waardoor in het jaar van aanschaf pieken ontstaan. Per dubbeldeksveerboot is uitgegaan van een investering van f 81 mln (prijspeil 1992).

De voorgenomen extra verhoging van 20% van de vervoerstarieven in 1994, 1995 en 1996 is meegenomen in het basismodel. Als variant komt in hoofdstuk 6 nog een model zonder de extra tariefsverhoging aan bod.

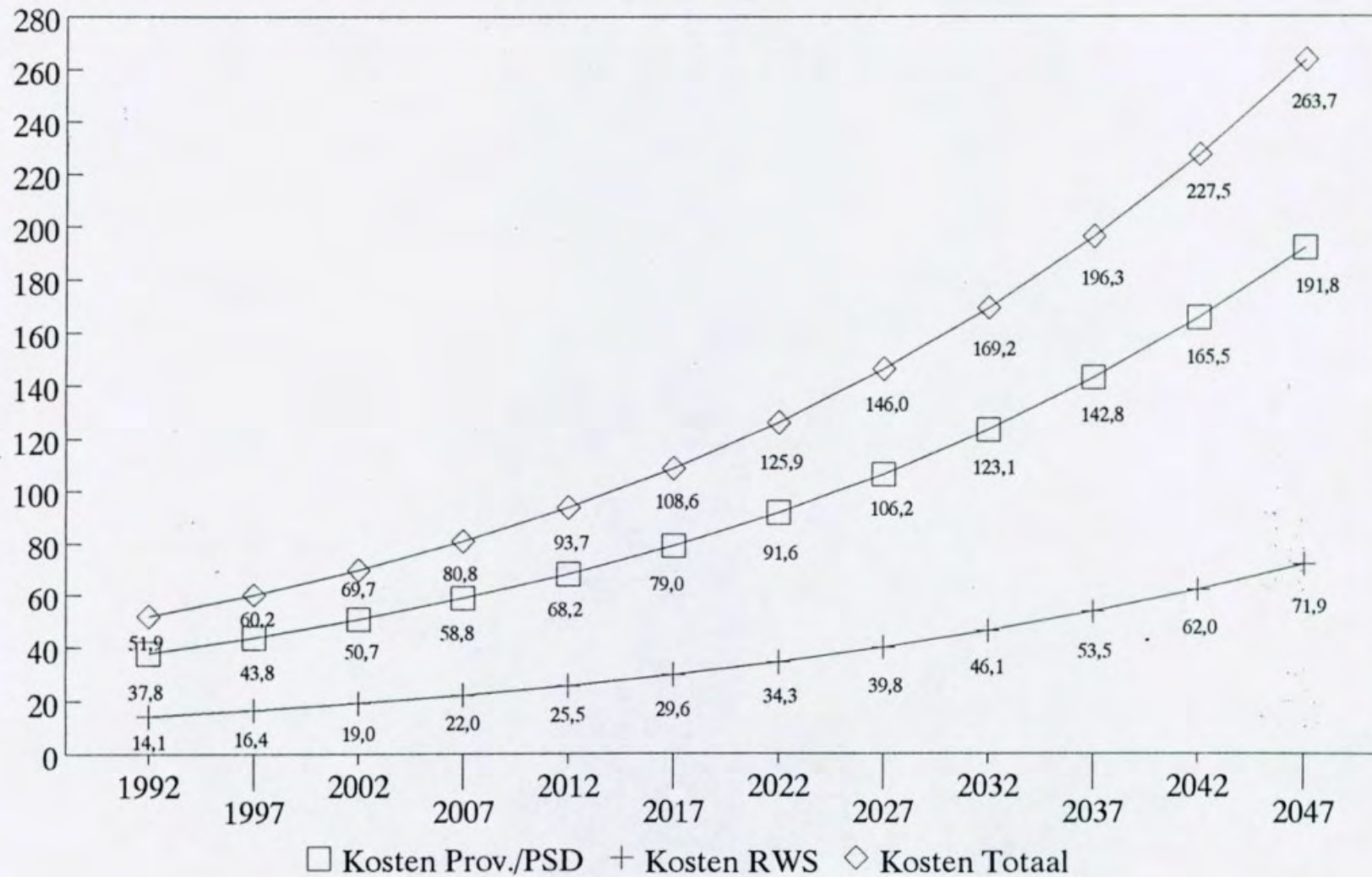
Evenals bij de RWS-kosten wordt het totaal van (in dit geval) de netto-kosten, c.q. het exploitatieresultaat geïndexeerd met 3%. De totale kosten van de Provincie/PSD, gerekend over 58 jaar, komen hierdoor op f 5.729,5 mln (lopende prijzen).

De totale kosten van de veerdiensten bedragen dus f 2.145,9 mln + f 5.729,5 mln = f 7.875,4 mln.

In figuur 1 (blz. 5) is het verloop van de RWS-kosten, Provincie/PSD-kosten en het totaal van die twee weergegeven. De kosten zijn gemiddeld over de genoemde 58 jaar, waardoor een gelijkmatig verloop wordt verkregen.

Gemiddelde jaarlijkse geïndexeerde kosten exploitatie veerdiensten

(x 1 mln.)

Contante waarde

Naast de weergave in lopende prijzen is ook de contante waarde uitgerekend. Van de 5 alternatieven is alleen de contante waarde weergegeven.

Bij het uitrekenen van de contante waarde worden alle bedragen teruggebracht naar prijspeil 1992, waardoor in de tijd verschillende bedragen vergelijkbaar worden en dus ook bij elkaar opgeteld kunnen worden.

Bij deze werkwijze kan b.v. ook een vergelijking met de WOV plaatsvinden, n.l. door het naast elkaar zetten van 2 bedragen (alle veerdienstkosten tegenover alle WOV-kosten, teruggebracht naar prijspeil 1992).

In het rekenmodel van de contante waarde zijn de prijzen eerst geïndexeerd en daarna is het rentebestanddeel eruit gehaald m.b.v. de volgende formule:

$$C = E_n / (1 + i)^n$$

C = contante waarde

E = eindwaarde (= lopende prijzen)

n = periode

i = rentepercentage

Toegepast op het basismodel bedraagt de contante waarde van de RWS-kosten f 243,5 mln en die van de Provincie/PSD f 700,7 mln. Totaal f 944,2 mln. Zie figuur 2 (blz. 7).

Bij gebruikmaking van de contante waarde als vergelijkingsmiddel dient men goed nota te nemen van de toegepaste rekenmethodiek en de onderliggende uitgangspunten.

Een lagere contante waarde lijkt gunstiger, maar is wel een gevolg van een hogere rentevoet. Andersom wordt de contante waarde hoger als de rentevoet daalt.

Conclusie: Bij vergelijking van de contante waarde van verschillende varianten hoeft een lagere contante waarde niet altijd gunstiger te zijn, omdat dit mede afhankelijk is van de gehanteerde rentevoet.

noot: Zoals de contante waarde hier gebruikt is, komt dit in hoofdzaak hierop neer dat men nagaat welk bedrag nu nodig is om in de toekomst aan verplichtingen (b.v. investeringen, onderhoud) te kunnen voldoen, rekening houdend met reële renteopbrengsten.

6. VARIANTEN

Naast het basismodel is er een aantal varianten uitgerekend. Hierbij wordt, t.o.v. het basismodel, één variabele gewijzigd. Dit is gedaan om te kijken in hoeverre een gewijzigde situatie invloed heeft op het basismodel (de zg. gevoeligheid). De contante waarde is uitgerekend van de volgende 5 varianten:

- Een model met 8% rente i.p.v. 9%.
- Een model exclusief de 20% extra tariefsverhoging.
- Een model waarbij de afschrijving in 35 jaar plaatsvindt.
- Een model waarbij de afschrijving in 25 jaar plaatsvindt.
- Een model met een bemande reserveboot.

Voor de RWS-kosten is alleen het model met een gewijzigde rente van invloed, omdat de overige varianten alleen op de Provincie/PSD-kosten betrekking hebben. De resultaten zijn in figuur 2 weergegeven.

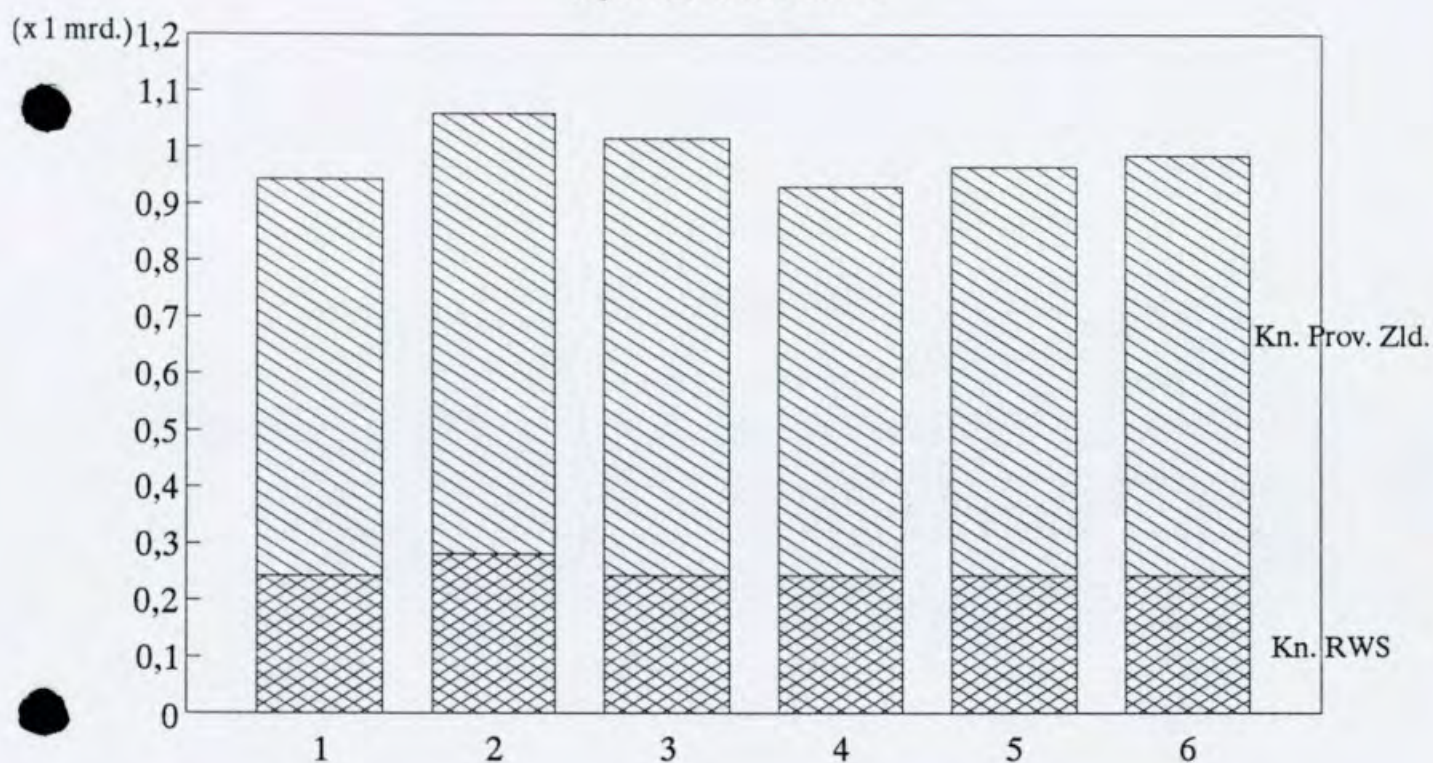
Contante waarden geïndexeerde exploitatieresultaten

Contante waarde 1992

Periode 1992 – 2049

	Kosten Rijkswaterst.	Kosten Provincie	Kosten Totaal
1 Basismodel	243.493.000	700.701.000	944.194.000
2 Model 8% rente	280.887.000	778.837.000	1.059.724.000
3 Model excl. 20% tariefsverhoging	243.493.000	772.288.000	1.015.781.000
4 Model afschrijving 35 jaar	243.493.000	686.715.000	930.208.000
5 Model afschrijving 25 jaar	243.493.000	722.118.000	965.611.000
6 Model bemande reserveboot	243.493.000	741.986.000	985.479.000

Contante waarden geïndexeerde
exploitatieresultaten

PROGNOSES VOOR DE VERKEERSONTWIKKELING OP DE VEREN EN DE WOV

1. Aanleiding
2. Verkeersontwikkeling Nederland, Zeeland, Veren en WOV
3. Capaciteit, gebruik en prognoses veren
4. Congestiekans veren
5. Actualisering verkeersprognoses WOV
6. Effect van de Liefkenshoektunnel op de veren en de WOV

Tabellenbijlage

Provincie Zeeland; bureau verkeer en vervoer

H. Thomaes; 18 januari 1993

1. Aanleiding

Het streven is er op gericht om de WOV omstreeks het jaar 2000 gerealiseerd te hebben. Als belangrijke argumenten om de veren te vervangen door een WOV zijn genoemd:

- een WOV is op termijn goedkoper (exploitatie van de verbinding);
- een WOV verbetert de bereikbaarheid binnen Zeeland (geen wachttijden, kortere reistijden, meer "bedrijfszekere" verbinding).

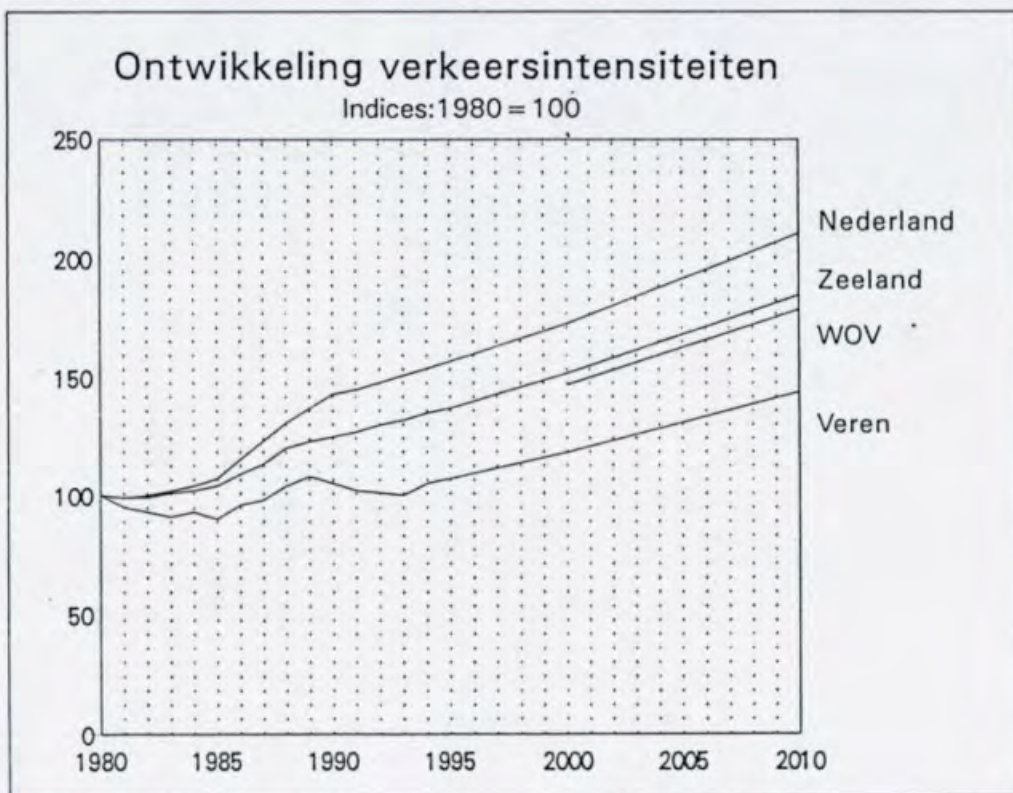
Een juiste beoordeling van de WOV vereist een vergelijking met de situatie waarbij de veren gehandhaafd blijven. Essentieel voor zowel de exploitatie als het gebruik van de infrastructurele voorzieningen is dat inzicht wordt geboden in de te verwachten verkeersontwikkeling bij:

- * handhaving van de veren;
- * realisatie van de WOV.

2. Verkeersontwikkeling Nederland, Zeeland, veren en WOV

De ontwikkeling van de verkeersintensiteiten voor Nederland totaal, Zeeland totaal en de veren is weergegeven in figuur 1. Het bevat een terugblik tot 1980 en een vooruitblik tot het jaar 2010. Daarbij is tevens de prognose voor de WOV aangegeven.

Figuur 1

De prognoses tot het jaar 2010 zijn gebaseerd op een aantal aannames voor de komende jaren:

a. **Algemeen**

Voor de komende jaren wordt een gemiddelde jaarlijkse groei van het verkeer verwacht van 2% per jaar. In het Structuurschema Verkeer en Vervoer wordt voor die periode weliswaar uitgegaan van gemiddeld 1,3%, maar gezien de ervaringen van de laatste jaren wordt vooralsnog aangenomen dat deze doelstelling niet geheel wordt gehaald. Voor Zeeland komt daarbij dat de mogelijkheden om de groei van de automobilititeit terug te dringen geringer zijn dan landelijk.

b. **De veren**

De te verwachten ontwikkeling van het verkeer op de veren is afhankelijk van een aantal specifieke omstandigheden:

- * 1992-1993: trendmatige ontwikkeling, rekening houdend met beperkte capaciteit (vooral Vlissingen-Breskens) en effect Liefkenshoek-tunnel (vooral Kruiningen-Perkpolder).
- * 1994: extra capaciteit komt beschikbaar door nieuwe dubbeldekker; de te verwachten groei van het verkeer is gebaseerd op ervaringen zoals in 1986, toen een dergelijke uitbreiding van de capaciteit plaatsvond.
- * Vanaf 1995 volgt het verkeer op de veren naar verwachting de algemene ontwikkeling van gemiddeld 2% per jaar.

Een nadere uiteenzetting en specificatie van de verwachte verkeersontwikkeling op de veren is weergegeven in paragrafen 3 en 4.

c. **WOV**

Voor de WOV wordt uitgegaan van de beschikbare prognoses zoals die zijn opgesteld voor de Tracénota/Mer van de WOV. De nieuwste ontwikkelingen geven vooralsnog geen aanleiding deze prognoses bij te stellen (zie paragraaf 5).

Voorts wordt in paragraaf 6 specifiek aandacht besteed aan het effect van de Liefkenshoek-tunnel en Zoomweg op de verkeersintensiteiten op de veren en de WOV.

Genoemde prognoses leiden tot de volgende intensiteiten op de veren en de WOV, uitgedrukt in aantal motorvoertuigen gemiddeld per weekdag.

	Veren	WOV
1991	8.154	-
1992	8.100	-
1993	8.000	-
1994	8.400	-
1995	8.600	-
2000	9.400	11.700
2010	11.500	14.200

3. **Capaciteit, gebruik en prognoses veren**

Een verantwoorde prognose van de te verwachten ontwikkeling van de verkeersintensiteit op de veren vereist inzicht in de capaciteit van de veren en het gebruik ervan. Bij de veren wordt de capaciteit en het gebruik ervan uitge-

drukt in eenheden.

Een personenauto of lichte vrachtauto = 1,07 eenheid.

Een zware vrachtauto of autobus = 2,2 eenheden.

Een vrachtauto met aanhanger of trekker met oplegger = 3,4 eenheden.

Figuur 2a geeft voor de periode 1980-1991 en voor de beide veerverbindingen tesamen een drietal basisgegevens weer op jaarbasis.

- De beschikbare capaciteit; deze is gebaseerd op het werkelijke aantal afvaarten van de diverse typen veerboten en per type gelden de volgende capaciteiten:
 - * "oudere" enkeldekkers: 50 eenheden,
 - * "nieuwere" enkeldekkers: 85 eenheden,
 - * dubbeldekkers: 185 eenheden.
- Het aantal vervoerde eenheden; deze is een maat voor de vervoersprestatie van de veren.
- Het aantal achtergebleven eenheden op de veerpleinen; geeft aan in welk mate de beschikbare vervoerscapaciteit van de veren tekort schiet.

Aan de hand van deze drie basisgegevens is in figuur 2b de bezettingsgraad van de veren weergegeven en de zogenaamde congestiekans voor het wegverkeer. Daarbij worden de volgende definities gebruikt:

- De bezettingsgraad is het aantal vervoerde eenheden gerelateerd aan de beschikbare capaciteit (uitgedrukt in procenten).
- De congestiekans is het aantal achtergebleven eenheden gerelateerd aan het aantal vervoerde eenheden (eveneens uitgedrukt in procenten).

In de figuren 2c en 2d is het verloop van de vijf indicatoren weergegeven voor de verbinding Vlissingen-Breskens en in de figuren 2e en 2f voor de verbinding Kruiningen-Perkpolder.

Twee belangrijke momenten voor de te verwachten ontwikkeling van de verkeersintensiteiten op de veren in de eerstkomende jaren zijn:

- a. effect Liekenshoektunnel in combinatie met openstelling Zoomweg in 1993, vooral voor Kruiningen-Perkpolder,
- b. ingebruikname dubbeldekker op verbinding Vlissingen-Breskens in 1994,

ad a Kruiningen-Perkpolder

De openstelling van de Liefkenshoektunnel heeft tot dusverre geleid tot een beperkte achteruitgang van de verkeersintensiteit op de verbinding Kruiningen-Perkpolder (namelijk 5%). Vooralsnog wordt aangenomen dat met de opstelling van de Zoomweg in 1993 dit effect wordt verdubbeld (zie ook paragraaf 6). Dit leidt tot het volgende overzicht.

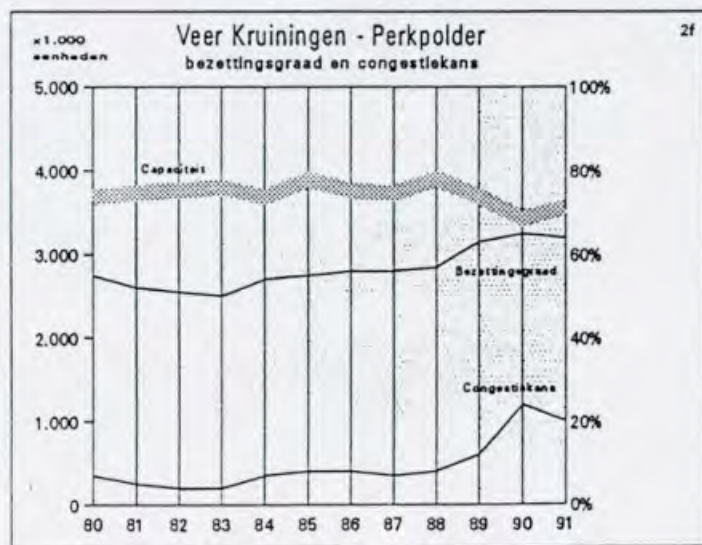
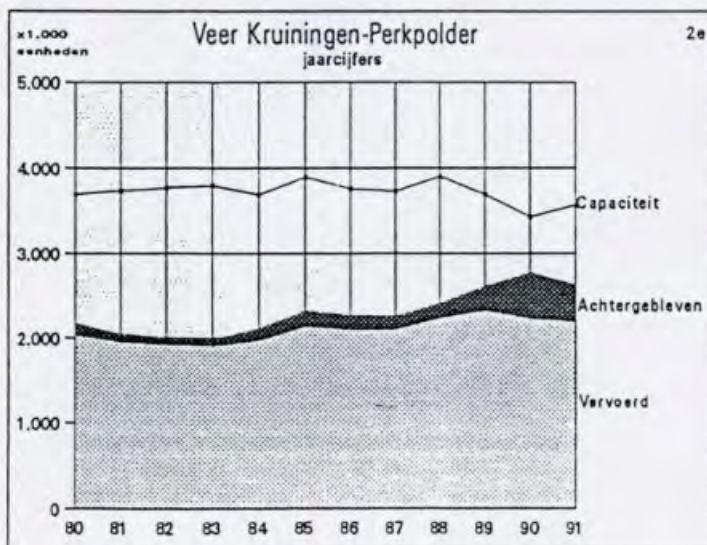
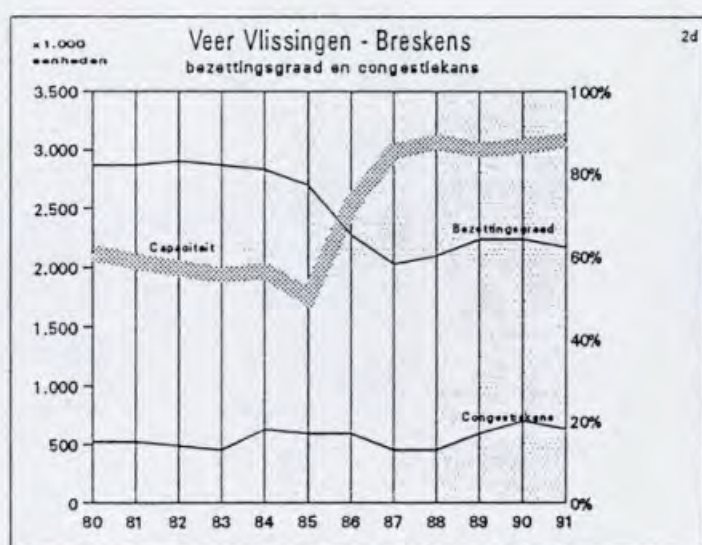
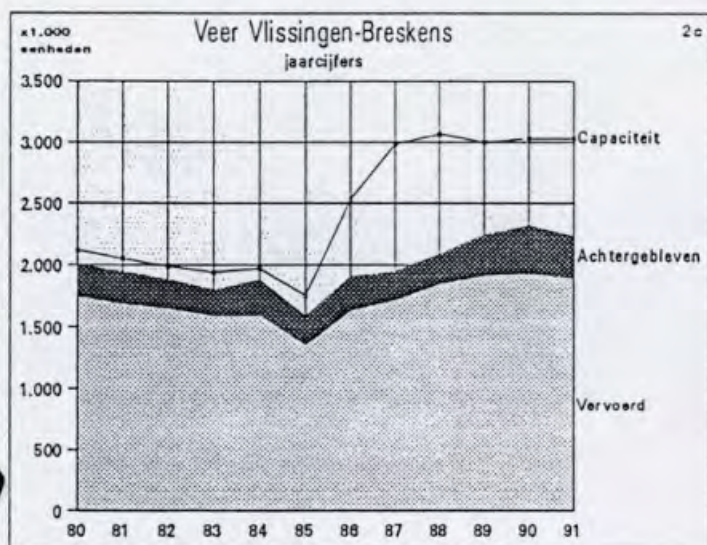
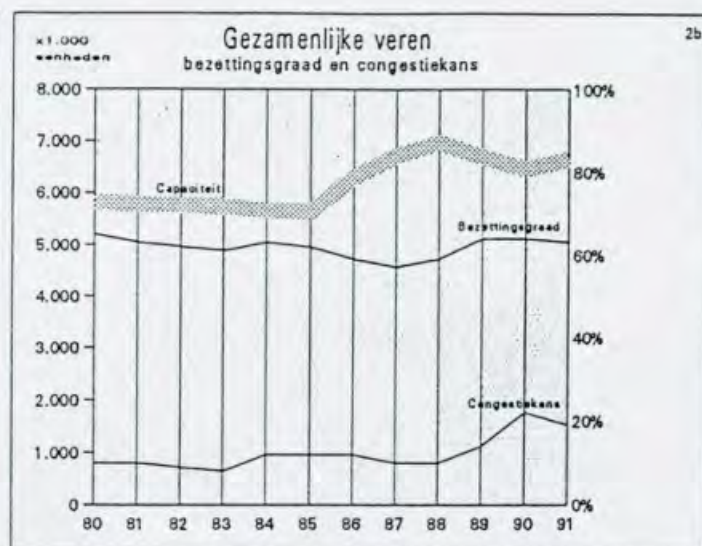
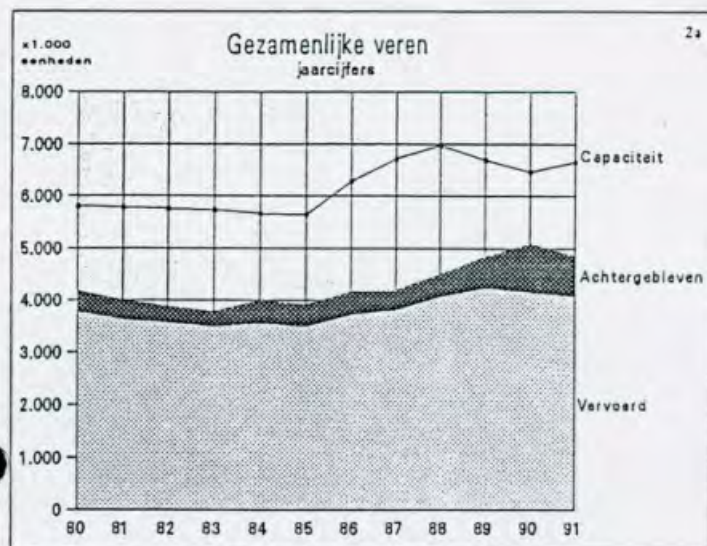
(Uitgedrukt in duizenden eenheden per jaar)	Kruiningen-Perkpolder	
	Capaciteit	Vervoerd
Gemiddeld per jaar in periode 1980-1985	3.760	1.989
Gemiddeld per jaar in periode 1986-1991	3.700	2.199
Realisatie 1991	3.500	2.192
Inschatting 1993 (met effect Zoomweg)	3.700	2.100
Inschatting 1994 (trendmatig)	3.700	2.100
Inschatting 2000 (trendmatig)	3.700	2.200

ad b Vlissingen-Breskens

Voor de inschatting van het effect van een verruiming van de capaciteit op de verbinding Vlissingen-Breskens in 1994 kan worden gesteund op ervaringen uit 1986, toen de eerste dubbeldekker op die verbinding in gebruik werd genomen.

Figuur 2

Beschikbare capaciteit en vervoersprestatie van de veren
(1980-1991; jaarcijfers)

Een specifieke omstandigheid is echter dat toen aanzienlijke aanloopproblemen in de vorm van technische storingen optraden bij de nieuwe veerboot zelf en bij de hefbruggen, hetgeen tot uiting komt in de cijfers in tabel 2 (beschikbare capaciteit en vervoersprestatie. Om die reden wordt voor het bepalen van effect van de capaciteitsverruiming teruggevalen op het gebruik van gemiddelden. Namelijk de gemiddelde vervoersprestatie voorafgaand aan ingebruikname van eerste dubbeldekker (periode 1980-1985) wordt vergeleken met de periode daarna (1986-1991). Maatgevend voor de toekomstige capaciteit tussen Vlissingen en Breskens, is de huidige situatie zoals die op de verbinding Kruiningen-Perkpolder wordt aangetroffen.

(Uitgedrukt in duizenden eenheden per jaar)	Vlissingen-Breskens	
	Capaciteit	Vervoerd
Gemiddeld per jaar in periode 1980-1985	1.971	1.605
Gemiddeld per jaar in periode 1986-1991	2.944	1.826
Effect capaciteitsverruiming (in 1986)	+ 973	+ 221
Realisatie 1991	3.000	1.895
Inschatting 1993 (trendmatig)	3.000	1.900
Inschatting 1994 (met effect extra capaciteit)	3.700	2.200
Inschatting 2000 (trendmatig)	3.700	2.400

4. Congestiekans

Uit figuur 2 is op te maken dat in de laatste jaren een forse toename is te constateren van het aantal achtergebleven eenheden. Gemiddeld over de laatste drie jaar en gerekend over beide verbindingen bedroeg het aantal achtergebleven eenheden bijna 20% van het aantal vervoerde eenheden. Deze 20% geeft tevens de kans weer dat voertuigen worden geconfronteerd met wachttijden (i.c. de congestiekans), waarbij de wachttijd minimaal een half uur bedraagt. Figuur 3 geeft een nadere uitsplitsing van de vervoersprestaties op de veerverbindingen per seizoen. Daaruit blijkt dat de wachttijden op de verbinding Vlissingen-Breskens zich vooral in de zomer voordoen, hetgeen nauw samenhangt met het recreatieverkeer. En op de verbinding Kruiningen-Perkpolder zijn de laatste jaren de wachttijden in de herfst- en wintermaanden sterk toegenomen, vooral voor het vrachtverkeer samenhangend met de bietencampagne.

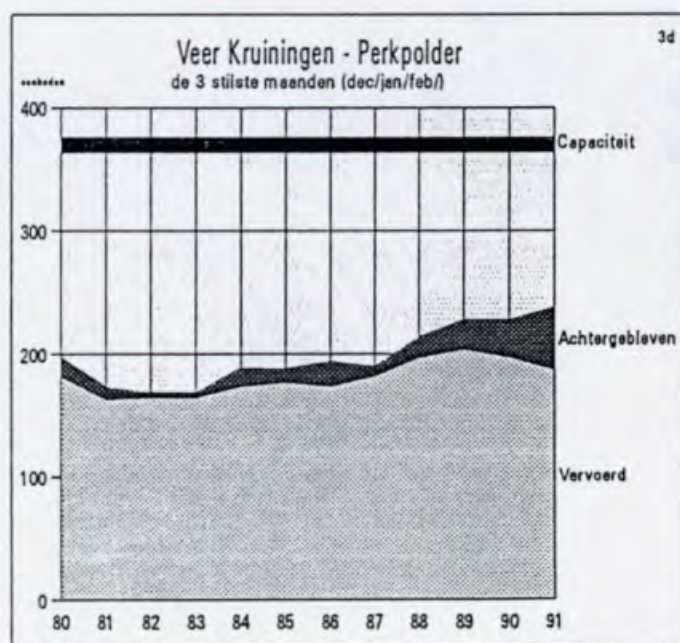
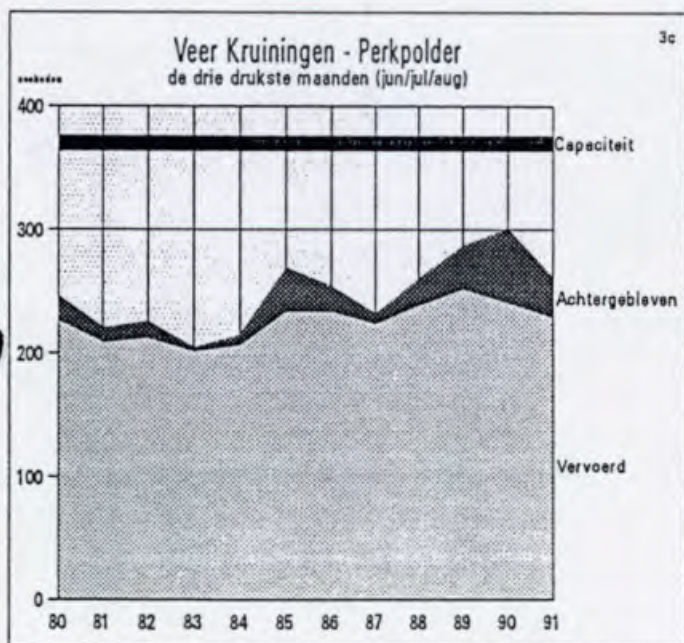
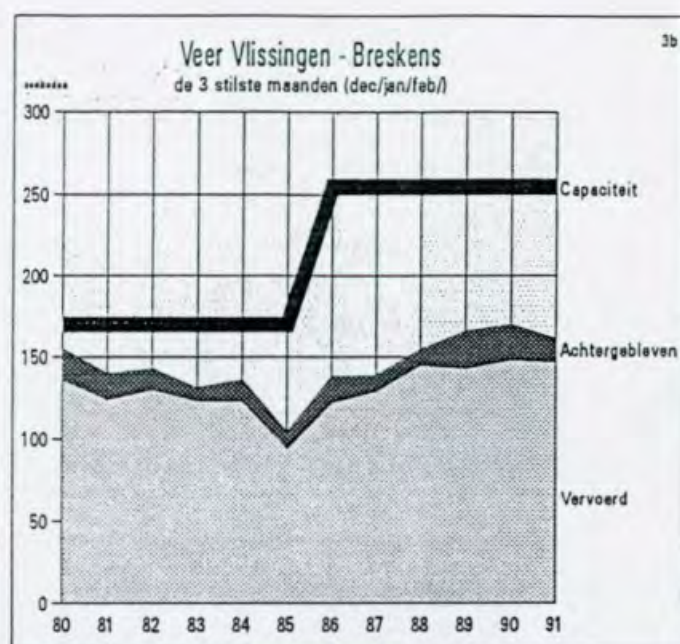
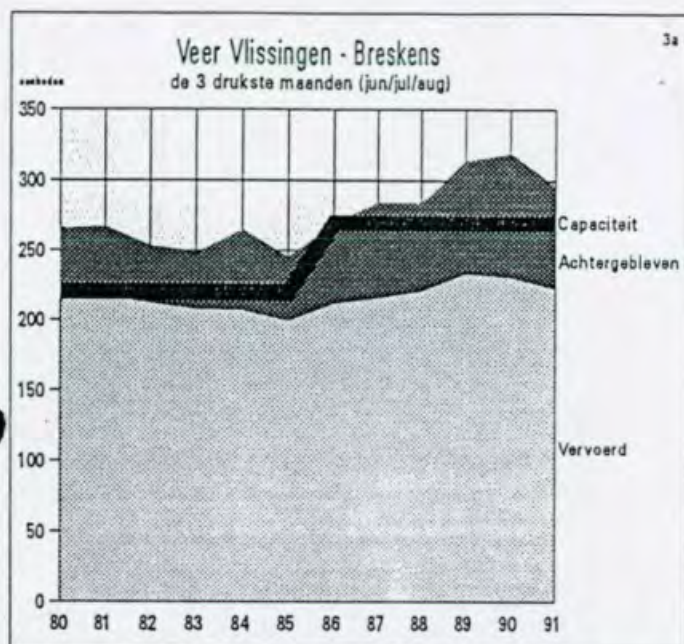
Congestiekans (achtergebleven eenheden in % van vervoerde eenheden)

Vlissingen-Breskens	Jaartotaal	Zomerkwartaal	Winterkwartaal
	(*)	(**)	(**)
1980-1982	15%	21%	12%
1983-1985	16%	23%	10%
1986-1988	14%	29%	9%
1989-1991	18%	35%	14%
Kruiningen-Perkpolder	Jaartotaal	Zomerkwartaal	Winterkwartaal
	(*)	(**)	(**)
1980-1982	5%	7%	5%
1983-1985	6%	7%	6%
1986-1988	8%	7%	8%
1989-1991	19%	18%	15%

(*): alle afvaarten
(**): afvaarten tussen 8 en 19 uur

Figuur 3

Beschikbare capaciteit en vervoerprestatie van de veren
(1980-1991; seizoencijfers)

De doelstellingen van het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (SVV 2) zijn gericht op een verbetering van de bereikbaarheid en leefbaarheid binnen Nederland. Eén van de taakstellingen ten aanzien van de bereikbaarheid is dat in het jaar 2010 de congestiekans wordt teruggedrongen tot maximaal 5 procent.

Hiervoor is becijferd dat de congestiekans voor het Westerschelde kruisend verkeer de laatste jaren bijna 20% bedraagt. Een verruiming van de totale capaciteit tot vier dubbeldekkers vanaf 1994 leidt naar verwachting tot een reductie van de congestiekans tot 15 procent. Namelijk, voor de verbinding Kruiningen-Perkpolder verandert de situatie niet of nauwelijks (congestiekans 15 à 20%) en voor de verbinding Vlissingen-Breskens is het cijfer voor de periode 1986-1988 maatgevend. De congestiekans na de komst van de eerste dubbeldekker op die verbinding daalde nauwelijks (van 16% naar 14%). Met de te verwachten groei van het verkeersaanbod in de daaropvolgende jaren is te voorzien dat met vier dubbeldekkers de congestiekans verder oploopt tot minimaal 25% in het jaar 2010.

Het geeft aan dat reeds op korte termijn de capaciteit uitbreiding behoeft tot vijf dubbeldekkers. Daarbij gaan de gedachten uit naar ingebruikname in 1997, waarbij de vijfde in de zomer wordt ingezet op de verbinding Vlissingen-Breskens en in de herfst op de verbinding Kruiningen-Perkpolder. Met een dergelijke uitbreiding daalt de congestiekans rond de eeuwwisseling tot 5%, om vervolgens op te lopen tot circa 15% in het jaar 2010, hetgeen nog altijd drie maal zo hoog is als het streefgetal in het SVV 2. Een verkeersafwikkeling conform het SVV 2 kan aldus betekenen dat in het jaar 2010 zes dubbeldekkers beschikbaar dienen te zijn.

De wachttijden bij de veren hebben reeds geleid tot een stabilisatie van de automobiliteit. Terwijl landelijk in de periode 1980-1991 het autoverkeer met 45% toenam, groeide het verkeer binnen Zeeland met 27% en het verkeer via de veren nam per saldo toe met 2 procent. Het geeft aan dat de beperkte capaciteit van de veren een aanzienlijke barrière vormt voor het verkeer binnen Zeeland. En te voorzien is dat met een uitbreiding van de capaciteit tot 5 dubbeldekkers ook op termijn tot het jaar 2010 een aanzienlijke kans op wachttijden blijft bestaan.

De bevindingen staan weergegeven in onderstaande tabel.

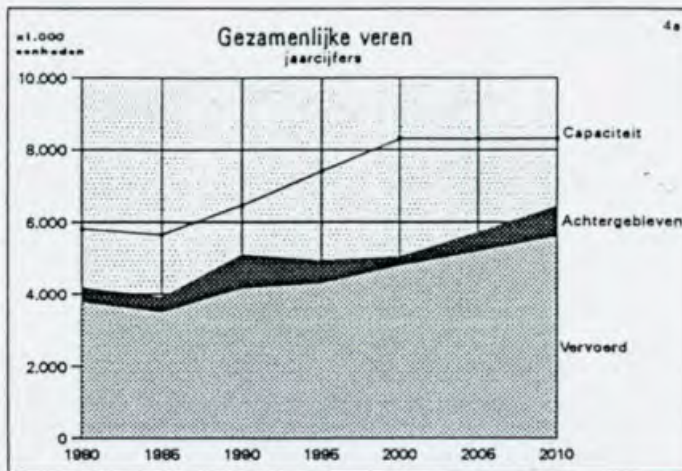
Ontwikkeling capaciteit en vervoersprestatie gezamenlijke veren, 1980-2010
(uitgedrukt in duizenden eenheden)

Jaar	Capaciteit (*)	Vervoerd	Achter- gebleven	Bezet- tingsgraad	Congestie- kans
1980	5.811	3.783	395	65%	10%
1985	5.643	3.501	409	62%	12%
1990	6.461	4.165	929	64%	22%
1995	7.400	4.300	640	58%	15%
2000	8.300	4.800	240	58%	5%
2005	8.300	5.200	520	63%	10%
2010	8.300	5.600	840	67%	15%

(*) Vanaf 1994 vier dubbeldekkers en vanaf 1997 vijf dubbeldekkers

FIGUUR 4

Vooruitberekening capaciteit en vervoersprestatie gezamenlijke veren, 1980-2010

In eerdere studies is berekend dat de wachtijden voor het Westerschelde-kruisend zich tevens laten vertalen in economische termen (tijdverlies in uren en bijbehorende geldbedragen). In dit verband wordt volstaan met te verwijzen naar de Tracénota/MER van de WOV, eerste fase van november 1988 (bijlage 2.2) en eindrapport van januari 1990 (pag. 171 e.v.).

5. Actualisering verkeersprognose WOV

De tot dusverre meest actuele verkeersprognose van de WOV dateert uit eind 1989 (Tracénota/MER). De betreffende nota geeft voor tracé 3 de volgende weekdag gemiddelden op jaarbasis (bijlage 8, blz. 46-48):

1995: 10.600 mvt/etm
2000: 11.700 mvt/etm.

De modelberekeningen geven de verkeersintensiteiten (ritproductie, -attractie, weerstanden en distributie over het netwerk) weer in 1986 met een WOV en een wegennetwerk, zoals dat er in 2000 zal uitzien (met Zoomweg en Liefkenshoek-tunnel). Vervolgens kon buiten het model om voor de periode 1986-1988 worden gesteund op cijfermateriaal betreffende de feitelijk gerealiseerde verkeersontwikkeling tot en met 1988. Voor de periode daarna (van 1988 tot 2010) werd, eveneens buiten het model om, een algemene groei van het verkeer verondersteld van 2% per jaar.

Dit resulteerde in de volgende uitkomsten voor de WOV:

1986:(1) 8.700 mvt/etm (model-uitkomst)
1988:(2) 9.300 mvt/etm (toename 1986-1988 is gerealiseerde groei)
1991:(3) 9.800 mvt/etm (toename 1988-1991 is veronderstelde groei)
1995:(4) 10.600 mvt/etm (toename 1991-1995 is verondersteld)
2000:(5) 11.700 mvt/etm (toename 1995-2000 is verondersteld).

(De getallen tussen haakjes verwijzen naar onderstaande paragraafindeling.)

ACTUALISERING

Sinds de "opmaakdatum" van de oorspronkelijke prognose (eind 1989) is evenwel

ruim 2 jaar verstreken, hetgeen aanleiding geeft de vooruitberekeningen te actualiseren.

- (1) Modelberekeningen 1986

Veranderingen in de produktie en distributie van ritten over het wegennetwerk zijn afhankelijk van:

- (a) veranderingen in demografische en sociaal-economische gegevens
- (b) veranderingen in mobiliteit
- (c) veranderingen in het wegennetwerk.

De onder (a) en (b) genoemde factoren werden al buiten het model om bepaald en resulteerden in eerder genoemde prognose van 2% algemene groei van het verkeer per jaar. De nieuwste ontwikkelingen geven vooralsnog geen aanleiding deze prognose bij te stellen.

De onder (c) genoemde factor is in het model verdisconteerd (het wegennetwerk in het jaar 2000). En daarmee blijven de modeluitkomsten met de berekende intensiteiten voor het jaar 1986 maatgevend voor de VERDELING van het verkeer over het netwerk.

- (2) Realisatie 1986-1988

Als maatstaf voor de gerealiseerde groei in de periode 1986-1988 is in de oorspronkelijke prognose voor de WOV (Tracénota/Mer) de groei van het verkeer op de veren gehanteerd, zijnde gemiddeld 3% per jaar in de periode 1986-1988. Daaraan dient te worden toegevoegd dat de groei op het totale wegennetwerk in Zeeland en vooral Nederland in die periode hoger was (respectievelijk ruim 3% en bijna 4%).

- (3) Realisatie 1988-1991

Een nieuw gegeven na de opstelling van de oorspronkelijke prognose is dat inmiddels beschikt kan worden over de feitelijk gerealiseerde verkeersontwikkeling tot en met 1991 (was in de oorspronkelijke prognose tot en met 1988 en een gedeelte van 1989).

In die laatste drie jaar (1988-1991) is het verkeer in Nederland, met bijna 3% per jaar toegenomen. Zeeland blijft daarbij iets achter, namelijk ongeveer 2% per jaar. Het aantal voertuigen op de veren liep in die periode zelfs iets terug.

De specifieke omstandigheden die een rol spelen bij de veren zijn onder andere:

- * de huidige capaciteit van de veren legt beperkingen op aan (de groei van) het verkeer;
- * tariefstijgingen voor motorvoertuigen in de betreffende periode;
- * instellen van gratis vervoer voor fietsers en voetgangers.

Uitgangspunt voor de prognose van de WOV is dat deze eerder de algemene verkeersontwikkeling zal volgen.

- (4) en (5) Prognose 1991-2000

Zoals is aangegeven geven de nieuwste inzichten vooralsnog geen aanleiding af te wijken van de eerder gestelde verwachting dat de algemene groei van het verkeer in Nederland en Zeeland in de periode 1991-2000 circa 2% per jaar zal bedragen.

CONCLUSIE

Bovenstaande actualisering leidt tot de conclusie dat er vooralsnog geen aanleiding is de oorspronkelijke prognoses voor de WOV bij te stellen.

1986:(1) 8.700 mvt/etm (model-uitkomst)

1988:(2) 9.300 mvt/etm (toename 1986-1988 is gerealiseerde groei)

1991:(3)	9.800 mvt/etm (toename 1988-1991) is gerealiseerde groei)
1995:(4)	10.600 mvt/etm (toename 1991-1995 is verondersteld)
2000:(5)	11.700 mvt/etm (toename 1995-2000 is verondersteld).

6. Effect van de Liefkenshoektunnel op de veren en de WOV

De Liefkenshoektunnel is geprojecteerd als schakel in de destijds beoogde realisatie van de Grote Ring om Antwerpen. Voor aanvang van de bouw (tot 1985) werd ervan uitgegaan dat circa 12.000 motorvoertuigen per etmaal de toltunnel zouden passeren. Door verschuiving van prioriteiten is het thans niet zeker dat de ring in zijn geheel zal worden aangelegd. Daarmee is in ieder geval vertraging opgetreden in de aanleg van de aansluitende wegen voor de betreffende toltunnel. Dit had tot gevolg dat bij de openstelling van de tunnel de prognoses werden bijgesteld tot circa 6.000 motorvoertuigen, waarvan 40% vrachtauto's. Ruim een jaar na opening blijkt dat de Liefkenshoektunnel nauwelijks 5.000 voertuigen aantrekt. Daarmee komt de verkeersintensiteit 15% lager uit dan verwacht. Een groter probleem voor de exploitanten is evenwel dat de inkomsten uit tolgelden tot dusverre slechts de helft bedragen van hetgeen een jaar eerder nog werd verwacht. De oorzaak hiervan is dat met name vrachtauto's het laten afweten. Vrachtauto's betalen namelijk 400 Bfr en personenauto's 100 Bfr.

Uitgaande van de oorspronkelijke prognoses voor de Liefkenshoektunnel werd vooraf rekening gehouden met 30% minder verkeersaanbod op het veer Kruiningen - Perkpolder. Eén jaar na de opening van de tunnel blijkt dat het aantal motorvoertuigen op de betreffende veerverbinding is afgenomen met "slechts" 5%.

Een nadere analyse van de verkeerscijfers leidt overigens tot nog een tweetal relevante constatering:

- ook het verkeer op het veer Vlissingen - Breskens is in 1991 met 5% afgenomen;
- de daling van het verkeersaanbod op beide veren zette zich reeds in één jaar voor opening van de Liefkenshoektunnel, namelijk in 1990.

Dit duidt erop dat het effect van de openstelling van de Liefkenshoektunnel vooralsnog zeer beperkt is en dat de geconstateerde daling van het verkeersaanbod op de veren verband houdt met andere oorzaken. Specifieke omstandigheden die hierbij een rol spelen zijn onder andere:

- de beperkte capaciteit van de veren met bijbehorende wachttijden;
- de tariefsverhoging voor motorvoertuigen in 1990.

Met de openstelling van de Zoomweg wordt de toegankelijkheid van de Liefkenshoektunnel verbeterd, maar blijft vooralsnog problematisch. Aangenomen wordt dat het effect daarvan op het verkeersaanbod op de veren beperkt blijft tot hooguit enkele procenten.

In de prognoses voor de WOV is steeds rekening gehouden met de aanwezigheid van de Liefkenshoektunnel met tol en met volwaardige aansluitingen op het omliggende wegennet. Verwacht wordt dat ook het mogelijk tolvrij maken van de Liefkenshoektunnel nauwelijks invloed heeft op het te verwachten verkeersaanbod voor de WOV. Het belangrijkste effect is namelijk dat bestaande verkeersstromen om Antwerpen zich verleggen van de Kennedytunnel naar de Liefkenshoektunnel, hetgeen grotendeels los staat van het verkeersaanbod op de WOV.

TABELLENBIJLAGE

Tabel 1.

(bij figuur 1)

Ontwikkeling verkeersintensiteiten (Indices; 1980 = 100)

	Nederland	Zeeland	Veren	WOV
1980	100	100	100	
1981	99	99	95	
1982	100	99	93	
1983	102	101	91	
1984	104	102	93	
1985	107	104	90	
1986	115	109	96	
1987	123	113	98	
1988	131	120	104	
1989	137	123	108	
1990	143	125	105	
1991	145	127	102	
1992	148	130	101	
1993	151	132	100	
1994	154	135	105	
1995	157	137	107	
2000	173	152	118	147
2010	211	185	144	179

Tabel 2.1

(Bij figuur 2a + 2b)

Beschikbare capaciteit en vervoersprestatie gezamenlijke veren 1980-1991
(uitgedrukt in duizenden eenheden)

Jaar	Capaciteit (1)	Vervoerd (2)	Achter- gebleven (3)	Bezet- tingsgraad (4)	Congestie- kans (5)
1980	5.811	3.783	395	65%	10%
1981	5.786	3.637	363	63%	10%
1982	5.759	3.571	310	62%	9%
1983	5.732	3.500	278	61%	8%
1984	5.658	3.571	432	63%	12%
1985	5.643	3.501	409	62%	12%
1986	6.291	3.741	439	59%	12%
1987	6.717	3.824	375	57%	10%
1988	6.972	4.084	421	59%	10%
1989	6.689	4.248	606	64%	14%
1990	6.461	4.165	929	64%	22%
1991	6.652	4.087	767	61%	19%

Tabel 2.2

(bij figuur 2c + 2d)

Beschikbare capaciteit en vervoersprestatie veer Vlissingen-Breskens 1980-1991 (uitgedrukt in duizenden eenheden)

Jaar	Capaciteit (1)	Vervoerd (2)	Achter- gebleven (3)	Bezet- tingsgraad (4)	Congestie- kans (5)
1980	2.121	1.746	257	82%	15%
1981	2.052	1.687	263	82%	15%
1982	1.991	1.651	236	83%	14%
1983	1.939	1.592	211	82%	13%
1984	1.972	1.595	290	81%	18%
1985	1.752	1.357	229	77%	17%
1986	2.535	1.638	271	65%	17%
1987	2.990	1.721	226	58%	13%
1988	3.070	1.848	242	60%	13%
1989	3.001	1.919	329	64%	17%
1990	3.034	1.935	385	64%	20%
1991	3.086	1.895	337	62%	18%

Tabel 2.3.

(Bij figuur 2e + 2f)

Beschikbare capaciteit en vervoersprestatie veer Kruiningen-Perkpolder 1980-1991 (uitgedrukt in duizenden eenheden)

Jaar	Capaciteit (1)	Vervoerd (2)	Achter- gebleven (3)	Bezet- tingsgraad (4)	Congestie- kans (5)
1980	3.690	2.037	138	55%	7%
1981	3.734	1.950	100	52%	5%
1982	3.768	1.920	74	51%	4%
1983	3.793	1.908	67	50%	4%
1984	3.686	1.976	142	54%	7%
1985	3.891	2.144	180	55%	8%
1986	3.756	2.103	168	56%	8%
1987	3.727	2.103	149	56%	7%
1988	3.902	2.236	179	57%	8%
1989	3.688	2.329	277	63%	12%
1990	3.427	2.229	544	65%	24%
1991	3.566	2.192	430	64%	20%

D358L12

Handhaving Westerscheldeveren

Gehanteerde aannamen kosten rijksobjecten bij handhaving Westerscheldeveren (prijspeil 1992).

I Jaarlijks- en Niet-jaarlijks terugkerend onderhoud en vervangingen:

- a) - Deze zijn bepaald uit de gemiddelde kosten (begroting) uit het functieplan 1993-1998; alsmede de realisatiecijfers over de jaren 1985-1991 (geïndexeerd naar 1992): f 6,4 milj./jr, of exclusief de kosten van revisies en vervanging ad I b: f 5,8 milj./jr.
- b) - De cijfers bevatten:
 - WED:**
jaarlijkse kosten mechanisch en el. onderhoud, stroomkosten, en revisies en vervanging (ook met frequenties > zeven jaar).
 - Havenwerken:**
glooiingen, baggerwerken, aanvaarschotten, fuikconstructies.
 - Gebouwen en kunstwerken:**
jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud.
 - Veerpleinen en toeleidende wegen:**
idem, alsmede kleine reconstructiewerken.
- c) - De voornoemde gemiddelde kosten per jaar zijn nog gecorrigeerd voor de onderhoudswerken, die met een mindere frequentie voorkomen, dan de beschouwde tijdvakken. De kosten van personeelsinzet voor de werkzaamheden zijn vermeld onder IV.

II Kosten van wegreconstructies

- a) - Bij handhaving Westerscheldeveren is de verwachting dat op de toeleidende wegen enkele grote verbeteringswerken worden uitgevoerd. Bij opheffing van de veren zullen overigens amoverings- en aanpassingswerken op die locaties nodig zijn (omstreeks 2002, na gereedkomen WOV). Dit leidt tot het volgende overzicht van reconstructiewerken en -kosten, inclusief personeelskosten:

Uitvoering in:	Locatie:	Reconstructiekosten bij handhaving veren (in milj. gulden)	Aanpassingskosten bij opheffen veren (in milj. gulden)
2003	RW 58 Veerhaven Breskens-kruispunt Groede	3,5	2
1999	RW 58 kruispunt Groede-rondweg Schoondijke	7,2	0
1998	RW 58 rondweg Schoondijke-West	10,1	0
2001	RW 58 Veerhaven Vlissingen-kruispunt Olau	--	1
2002	RW 60 Veerhaven Perkpolder-Kloosterzande	--	2
2010	RW 60 Rondweg Kuitaart	23	2
2001	Veerhavens Vlissingen/Breskens Perkpolder/Kruiningen	--	2
2010	Wegvak WOV, gedeelte S21/N61	--	15,4

- b) - Renovatie kunstwerken
Na ca. 30 jaar zal een renovatie van de in de aangepaste wegvakken aangelegde kunstwerken, nodig zijn: schatting 2 per vak à f 500.000,-- (ca. 2030): f 4,65 milj.

III Vernieuwingen bij de veerhavens

a) - Gebouwen/kunstwerken.

Na ca. 50 jr zal een grote renovatie nodig zijn. Voor de kosten is aangenomen dat enerzijds een gedeelte van de bestaande constructies bruikbaar blijft, anderzijds dat er wellicht nieuwe prijsverhogende eisen zullen zijn. Derhalve is uitgegaan van de kosten bij aanleg te Vlissingen/Breskens in 1985: (geïndexeerd naar 1992): f 18 milj. + f 2 milj. personeelskosten:

Uitvoering in:	Locatie	Kosten
2018	Perkpolder/Kruiningen	f 20 milj.
2035	Vlissingen/Breskens	f 20 milj.

b) - Renovatie fuiken

De fuiken, met name damwandconstructies, blijken een levensduur te hebben van ca. 40 jaar. Inspectie op de huidige constructies voert tot aanname van het uitvoeringsjaar zoals aangegeven in de onderstaande tabel. De veerdiensten kunnen tijdens de renovaties vrijwel volgens dienstregeling worden onderhouden. Binnen de beschouwde periode van 50 jaar na openstelling WOV, zal wederom renovatie nodig zijn: De kosten (inclusief personeelskosten) zijn ingeschat conform die van de 1e renovaties.

Uitvoering in:	Locatie	Kosten
2000	Vlissingen	f 22,2 milj.
2040	Vlissingen	f 22,2 milj.
2000	Breskens	f 48,4 milj.
2040	Breskens	f 48,4 milj.
2005	Perkpolder	f 40,7 milj.
2045	Perkpolder	f 40,7 milj.
2005	Kruiningen	f 40,7 milj.
2045	Kruiningen	f 40,7 milj.

IV Personeelskosten: begeleiden onderhoud/beheer 10% van f 6,4 milj./jr = f 0,64 milj./jr.

V P.M.: Kosten bijdrage exploitatie veerdiensten aan provincie.

30-11-1992/ J
gew. 6-1-1993

N.B. Indexering: 3% p.j.

jaar	TOTAAL ONDH.	RECONST. KOSTEN	VEER- HAVENS	PERSONEEL	TOTALE KOSTEN	TOT.KOSTEN GEINDEX.	GEINDEX.K GESPREID	CONTANTE WAARDE
1992	5.800			640	6.440	6.440	14.138	6.440
1993	6.024			640	6.664	6.864	14.562	6.297
1994	6.080			640	6.720	7.129	14.999	6.001
1995	6.980			640	7.620	8.327	15.449	6.430
1996	5.880			640	6.520	7.338	15.913	5.199
1997	5.800			640	6.440	7.466	16.390	4.852
1998	9.040	10.100		640	19.780	23.618	16.882	14.083
1999	5.800	7.200		640	13.640	16.775	17.388	9.177
2000	6.854		70.600	640	78.094	98.927	17.910	49.648
2001	5.800			640	6.440	8.403	18.447	3.869
2002	5.800			640	6.440	8.655	19.000	3.656
2003	5.800	3.500		640	9.940	13.759	19.570	5.332
2004	6.040			640	6.680	9.524	20.158	3.386
2005	6.850		81.400	640	88.890	130.538	20.762	42.579
2006	5.880			640	6.520	9.862	21.385	2.951
2007	5.800			640	6.440	10.033	22.027	2.755
2008	6.804			640	7.444	11.945	22.687	3.009
2009	5.800			640	6.440	10.644	23.368	2.460
2010	7.880	23.000		640	31.520	53.661	24.069	11.376
2011	5.800			640	6.440	11.293	24.791	2.196
2012	5.800			640	6.440	11.631	25.535	2.075
2013	6.670			640	7.310	13.599	26.301	2.226
2014	6.000			640	6.640	12.723	27.090	1.911
2015	9.249			640	9.889	19.517	27.903	2.689
2016	5.880			640	6.520	13.254	28.740	1.675
2017	5.800			640	6.440	13.484	29.602	1.564
2018	5.800		20.000	640	26.440	57.020	30.490	6.067
2019	5.880			640	6.520	14.483	31.405	1.414
2020	6.430			640	7.070	16.176	32.347	1.449
2021	5.800			640	6.440	15.176	33.317	1.247
2022	5.800			640	6.440	15.632	34.317	1.178
2023	6.024			640	6.664	16.661	35.346	1.152
2024	5.940			640	6.580	16.944	36.407	1.075
2025	7.530			640	8.170	21.670	37.499	1.261
2026	5.880			640	6.520	17.812	38.624	951
2027	5.800			640	6.440	18.121	39.783	888
2028	8.800			640	9.440	27.360	40.976	1.230
2029	5.900			640	6.540	19.523	42.205	805
2030	7.164	4.650		640	12.454	38.293	43.471	1.448
2031	5.800			640	6.440	20.396	44.776	708
2032	5.800			640	6.440	21.008	46.119	669
2033	5.800			640	6.440	21.638	47.502	632
2034	6.000			640	6.640	22.979	48.928	616
2035	8.080		20.000	640	28.720	102.373	50.395	2.517
2036	5.880			640	6.520	23.938	51.907	540
2037	5.800			640	6.440	24.353	53.464	504
2038	6.024			640	6.664	25.957	55.068	493
2039	5.800			640	6.440	25.837	56.720	450
2040	5.930		70.600	640	77.170	318.886	58.422	5.095
2041	5.800			640	6.440	27.410	60.175	402
2042	5.800			640	6.440	28.232	61.980	380
2043	6.670			640	7.310	33.008	63.839	407
2044	6.020			640	6.660	30.975	65.755	351
2045	10.059		81.400	640	92.099	441.192	67.727	4.582
2046	5.880			640	6.520	32.170	69.759	306
2047	5.800			640	6.440	32.729	71.852	286
2048	6.580			640	7.220	37.794	74.007	303
2049	5.800			640	6.440	34.722	76.228	255
	367.982	48.450	344.000	37.120	797.552	2.145.876	2.145.876	243.493

TOELICHTING MEERJARENOVERZICHT EXPLOITATIE PSD

Het meerjarenoverzicht exploitatie Provinciale Stoombootdiensten bevat de totale kosten van de PSD in de situatie dat de huidige exploitatie wordt voortgezet bij ongewijzigd beleid. Voor dit meerjarenoverzicht is een termijn van 58 jaar aangehouden.

Op basis van de geraamde verkeersgroei (2% tot 2011 en daarna 0) is het mogelijk de exploitatie van de veerdiensten Vlissingen-Breskens en Kruiningen-Perkpolder elk met 2 dubbeldeksveerbotten uit te voeren.

Een vijfde dubbeldekker zal als reserveschip voor onderhoud en calamiteiten van de overige schepen aanwezig zijn.

In het overzicht is voor wat betreft de kapitaallasten (rente en afschrijving) gerekend met vervanging van de veerbotten volgens onderstaand schema:

1994	m.s. "Prinses Beatrix" (ED) vervangen door m.s. "Koningin Beatrix"
1997	m.s. "Prinses Margriet" (ED) vervangen door dubbeldekker
1999	m.s. "Prinses Christina" vervangen door dubbeldekker
2001	m.s. "Prins Willem Alexander" vervangen door dubbeldekker
2016	m.s. "Prinses Juliana" vervangen door dubbeldekker
2024	m.s. "Koningin Beatrix" vervangen door dubbeldekker
2027	vervanging m.s. "Prinses Margriet" vervangen door dubbeldekker
2029	vervanging m.s. "Prinses Christina" vervangen door dubbeldekker
2031	vervanging m.s. "Prins Willem Alexander" vervangen door dubbeldekker
2046	vervanging m.s. "Prinses Juliana" vervangen door dubbeldekker

Voor het bepalen van de investeringskosten van dubbeldeksveerbotten ter vervanging van de huidige en toekomstige schepen is uitgegaan van de investeringskosten voor het m.s. "Koningin Beatrix" ad f 81 mln (incl. kosten begeleiding nieuwbouw) op basis prijspeil 1992.

In de exploitatie van de PSD tot 2000 wordt vanaf 1994 het m.s. "Koningin Beatrix" gehuurd van de b.v. Veerboot Westerschelde. Voor dit meerjarenoverzicht is aangenomen dat voornoemde veerboot vanaf 1994 in eigendom van de provincie Zeeland wordt genomen.

Het m.s. "Prinses Juliana" zal in 2001 een midlife-modificatie ondergaan, waarvan de kosten op f 10 mln worden geraamd.

Door het in de vaart brengen van nieuwe veerbotten in 1994, 1997 en 1999 kan de personeelssterkte van de varende ploegen met in totaal 33 formatieplaatzen worden verminderd.

De vervanging van enkeldeksveerbotten door dubbeldekkers in 1994 en 1998 zal tot hogere energiekosten leiden.

Op grond van verscherpte eisen van Scheepvaartinspectie zullen door geïntensiveerd onderhoud de kosten vanaf 1994 op een hoger niveau komen te liggen. Alle schepen zullen in een tijdsbestek van 2 jaar moeten worden gedokt.

Voor het bepalen van de hoogte van de verzekeringspremies is rekening gehouden met de geraamde investeringskosten voor nieuwe veerbotten (op basis van 3% inflatie).

De investeringen worden voor een periode van 30 jaar afgeschreven. Voor nieuwe investeringen wordt 9% rente aangehouden. Over de boekwaarde van de huidige activa wordt 8,25% rente gerekend.

Bij de raming van de vervoersopbrengsten is tot 2011 gerekend met een jaarlijkse toename van het verkeer met 2%. Naast de jaarlijkse verhoging van de veertarieven met de inflatie (3%) wordt in de jaren 1994, 1995 en

1996 een extra verhoging van de tarieven van in totaal 20% toegepast. Op grond van de huidige overeenkomst exploitatie Westerscheldeveren tot 2000 wordt de jaarlijkse rijksbijdrage steeds in de maand januari aan de provincie overgemaakt. De daardoor verkregen rentebaten zijn in het overzicht onder rente rijksbijdrage opgenomen.

In de kolom geïndexeerd exploitatieresultaat zijn de fluctuaties uit het totaal exploitatieresultaat geneutraliseerd. Het exploitatieresultaat volgt de inflatie.

Basismodel

Meerjarenoverzicht exploitatie Provinciale Stoombootdiensten 58 jaar (x f 1.000,—)

Afschrijving 30 jaar

			Tot. expl. resultaat	Geïnd. expl. resultaat
Rente nieuwe investeringen	9,00%			
Rente huidige activa	8,25%	Gemiddelde 1992		37.748
Inflatie	3,00%	Totaal '92-'49	5.729.342	5.729.515
Incidentele loonsverhoging	0,25%			

Jaar	Personeels kosten	Energiekosten	Onderh. kosten	Dir af te schrijven aansch.	Overige kosten	Verzek.	Kapitaallasten	Onvoor-zien	Calami-teiten	Totale kosten
1992	28.082	5.030	5.156	1.000	2.330	2.571	10.313	889	681	56.052
1993	29.005	4.762	5.100	1.000	2.246	2.589	11.021	530	1.545	57.798
1994	28.844	5.276	7.715	1.000	2.313	3.199	19.556	546	1.591	70.040
1995	29.781	5.434	7.204	1.030	2.382	3.295	18.787	562	1.639	70.114
1996	30.749	5.597	8.184	1.061	2.453	3.394	16.970	579	1.688	70.675
1997	30.900	6.170	7.643	1.093	2.527	4.076	27.243	596	1.739	81.987
1998	31.904	6.355	8.682	1.126	2.603	4.198	26.229	614	1.791	83.502
1999	32.041	6.546	8.108	1.160	2.681	4.551	36.013	632	1.845	93.577
2000	33.082	6.742	9.211	1.195	2.761	4.688	34.976	651	1.900	95.206
2001	34.157	6.944	8.602	1.231	2.844	5.072	46.732	671	1.957	108.210
2002	35.267	7.152	9.772	1.268	2.929	5.224	45.423	691	2.016	109.742
2003	36.413	7.367	9.126	1.306	3.017	5.381	44.114	712	2.076	109.512
2004	37.596	7.588	10.367	1.345	3.108	5.542	42.800	733	2.138	111.217
2005	38.818	7.816	9.682	1.385	3.201	5.708	41.483	755	2.202	111.050
2006	40.080	8.050	10.998	1.427	3.297	5.879	40.175	778	2.268	112.952
2007	41.383	8.292	10.272	1.470	3.396	6.055	38.867	801	2.336	112.872
2008	42.728	8.541	11.668	1.514	3.498	6.237	37.559	825	2.406	114.976
2009	44.117	8.797	10.898	1.559	3.603	6.424	36.251	850	2.478	114.977
2010	45.551	9.061	12.379	1.606	3.711	6.617	34.943	876	2.552	117.296
2011	47.031	9.333	11.562	1.654	3.822	6.816	33.635	902	2.629	117.384
2012	48.560	9.613	13.133	1.704	3.937	7.020	32.327	929	2.708	119.931
2013	50.138	9.901	12.266	1.755	4.055	7.231	31.019	957	2.789	120.111
2014	51.767	10.198	13.933	1.808	4.177	7.448	29.711	986	2.873	122.901
2015	53.449	10.504	13.013	1.862	4.302	7.671	28.398	1.016	2.959	123.174
2016	55.186	10.819	14.782	1.918	4.431	8.407	44.006	1.046	3.048	143.643
2017	56.980	11.144	13.805	1.976	4.564	8.659	42.437	1.077	3.139	143.781
2018	58.832	11.478	15.682	2.035	4.701	8.919	40.868	1.109	3.233	146.857
2019	60.744	11.822	14.646	2.096	4.842	9.187	39.299	1.142	3.330	147.108
2020	62.718	12.177	16.637	2.159	4.987	9.463	37.730	1.176	3.430	150.477
2021	64.756	12.542	15.538	2.224	5.137	9.747	36.161	1.211	3.533	150.849
2022	66.861	12.918	17.650	2.291	5.291	10.039	34.592	1.247	3.639	154.528
2023	69.034	13.306	16.484	2.360	5.450	10.340	33.023	1.284	3.748	155.029
2024	71.278	13.705	18.725	2.431	5.614	10.650	53.364	1.323	3.860	180.950
2025	73.595	14.116	17.488	2.504	5.782	10.970	51.435	1.363	3.976	181.229
2026	75.987	14.539	19.865	2.579	5.955	11.299	49.506	1.404	4.095	185.229
2027	78.457	14.975	18.553	2.656	6.134	11.638	70.938	1.446	4.218	209.015
2028	81.007	15.424	21.075	2.736	6.318	11.987	68.631	1.489	4.345	213.012
2029	83.640	15.887	19.683	2.818	6.508	12.347	91.110	1.534	4.475	238.002
2030	86.358	16.364	22.358	2.903	6.703	12.717	88.401	1.580	4.609	241.993
2031	89.165	16.855	20.882	2.990	6.904	13.099	111.993	1.627	4.747	268.262
2032	92.063	17.361	23.720	3.080	7.111	13.492	108.858	1.676	4.889	272.250
2033	95.055	17.882	22.154	3.172	7.324	13.897	105.723	1.726	5.036	271.969
2034	98.144	18.418	25.165	3.267	7.544	14.314	102.588	1.778	5.187	276.405
2035	101.334	18.971	23.503	3.365	7.770	14.743	99.453	1.831	5.343	276.313
2036	104.627	19.540	26.698	3.466	8.003	15.185	96.318	1.886	5.503	281.226
2037	108.027	20.126	24.934	3.570	8.243	15.641	93.183	1.943	5.668	281.335
2038	111.538	20.730	28.324	3.677	8.490	16.110	90.048	2.001	5.838	286.756
2039	115.163	21.352	26.452	3.787	8.745	16.593	86.913	2.061	6.013	287.079
2040	118.906	21.993	30.049	3.901	9.007	17.091	83.778	2.123	6.193	293.041
2041	122.770	22.653	28.063	4.018	9.277	17.604	80.643	2.187	6.379	293.594
2042	126.760	23.333	31.879	4.139	9.555	18.132	77.508	2.253	6.570	300.129
2043	130.880	24.033	29.772	4.263	9.842	18.676	74.373	2.321	6.767	300.927
2044	135.134	24.754	33.820	4.391	10.137	19.236	71.238	2.391	6.970	308.071
2045	139.526	25.497	31.585	4.523	10.441	19.813	68.103	2.463	7.179	309.130
2046	144.061	26.262	35.880	4.659	10.754	20.407	105.837	2.537	7.394	357.791
2047	148.743	27.050	33.509	4.799	11.077	21.019	102.048	2.613	7.616	358.474
2048	153.577	27.862	38.065	4.943	11.409	21.650	98.259	2.691	7.844	366.300
2049	158.568	28.698	35.550	5.091	11.751	22.300	94.470	2.772	8.079	367.279

Jaar	Vervoers- opbrengsten	Pacht van buffetten	Overige opbr.	Rente rijksbijdr.	Totale opbr.	Totaal expl. resultaat	Geïnd. expl. resultaat	Jaar
1992	19.100	900	84	1.150	21.234	34.818	37.748	1992
1993	18.077	940	65	1.350	20.432	37.366	38.880	1993
1994	21.244	1.006	65	1.610	23.925	46.115	40.046	1994
1995	23.861	1.076	65	1.658	26.660	43.454	41.247	1995
1996	26.285	1.130	65	1.708	29.188	41.487	42.484	1996
1997	27.615	1.187	65	1.759	30.626	51.361	43.759	1997
1998	29.582	1.270	65	1.812	32.729	50.773	45.072	1998
1999	31.079	1.334	65	1.866	34.344	59.233	46.424	1999
2000	32.651	1.401	65	1.922	36.039	59.167	47.817	2000
2001	34.303	1.471	65	1.980	37.819	70.391	49.252	2001
2002	36.039	1.545	65	2.039	39.688	70.054	50.730	2002
2003	37.863	1.622	65	2.100	41.650	67.862	52.252	2003
2004	39.778	1.703	65	2.163	43.709	67.508	53.820	2004
2005	41.791	1.788	65	2.228	45.872	65.178	55.435	2005
2006	43.906	1.877	65	2.295	48.143	64.809	57.098	2006
2007	46.127	1.971	65	2.364	50.527	62.345	58.811	2007
2008	48.462	2.070	65	2.435	53.032	61.944	60.575	2008
2009	50.914	2.174	65	2.508	55.661	59.316	62.392	2009
2010	53.490	2.283	65	2.583	58.421	58.875	64.264	2010
2011	55.095	2.351	65	2.660	60.171	57.213	66.192	2011
2012	56.747	2.422	65	2.740	61.974	57.957	68.178	2012
2013	58.450	2.495	65	2.822	63.832	56.279	70.223	2013
2014	60.203	2.570	65	2.907	65.745	57.156	72.330	2014
2015	62.009	2.647	65	2.994	67.715	55.459	74.500	2015
2016	63.870	2.726	65	3.084	69.745	73.898	76.735	2016
2017	65.786	2.808	65	3.177	71.836	71.945	79.037	2017
2018	67.759	2.892	65	3.272	73.988	72.869	81.408	2018
2019	69.792	2.979	65	3.370	76.206	70.902	83.850	2019
2020	71.886	3.068	65	3.471	78.490	71.987	86.366	2020
2021	74.043	3.160	65	3.575	80.843	70.006	88.957	2021
2022	76.264	3.255	65	3.682	83.266	71.262	91.626	2022
2023	78.552	3.353	65	3.792	85.762	69.267	94.375	2023
2024	80.908	3.454	65	3.906	88.333	92.617	97.206	2024
2025	83.336	3.558	65	4.023	90.982	90.247	100.122	2025
2026	85.836	3.665	65	4.144	93.710	91.519	103.126	2026
2027	88.411	3.775	65	4.268	96.519	112.496	106.220	2027
2028	91.063	3.888	65	4.396	99.412	113.600	109.407	2028
2029	93.795	4.005	65	4.528	102.393	135.609	112.689	2029
2030	96.609	4.125	65	4.664	105.463	136.530	116.070	2030
2031	99.507	4.249	65	4.804	108.625	159.637	119.552	2031
2032	102.492	4.376	65	4.948	111.881	160.369	123.139	2032
2033	105.567	4.507	65	5.096	115.235	156.734	126.833	2033
2034	108.734	4.642	65	5.249	118.690	157.715	130.638	2034
2035	111.996	4.781	65	5.406	122.248	154.065	134.557	2035
2036	115.356	4.924	65	5.568	125.913	155.313	138.594	2036
2037	118.817	5.072	65	5.735	129.689	151.646	142.752	2037
2038	122.381	5.224	65	5.907	133.577	153.179	147.035	2038
2039	126.053	5.381	65	6.084	137.583	149.496	151.446	2039
2040	129.834	5.542	65	6.267	141.708	151.333	155.989	2040
2041	133.729	5.708	65	6.455	145.957	147.637	160.669	2041
2042	137.741	5.879	65	6.649	150.334	149.795	165.489	2042
2043	141.873	6.055	65	6.848	154.841	146.086	170.454	2043
2044	146.129	6.237	65	7.053	159.484	148.587	175.568	2044
2045	150.513	6.424	65	7.265	164.267	144.863	180.835	2045
2046	155.029	6.617	65	7.483	169.194	188.597	186.260	2046
2047	159.680	6.816	65	7.707	174.268	184.206	191.848	2047
2048	164.470	7.020	65	7.938	179.493	186.807	197.603	2048
2049	169.404	7.231	65	8.176	184.876	182.403	203.531	2049

5.729.342

5.729.515

MEMO

Aan : Werkgroep publieke financiering
Van : J
Kopie :
Datum : 15 december 1993
Betreft : Vennootschapsbelasting (Vpb)

1 Raadpleging van de Wet Vpb inzake het al dan niet Vpb-plichtig zijn, leverde het volgende resultaat op. In de artikelen 1 tot en met 6 wordt de belastingplicht geregeld.

2 In artikel 2 wordt een opsomming gegeven van lichamen die aan de belastingplicht zijn onderworpen. Uit lid 1d kan worden afgeleid dat publiekrechtelijke rechtspersonen niet Vpb-plichtig zijn. In lid 1f wordt op dit algemene uitgangspunt een uitzondering gemaakt door aan te geven dat een aantal publiekrechtelijke rechtspersonen wel aan de Vpb-plicht zijn onderworpen. Voor de opsomming wordt vervolgens naar lid 3 verwezen. In lid 3 wordt onder meer ondermeer genoemd dat de nijverheidsbedrijven welke niet uitsluitend of nagenoeg uitsluitend water, gas, elektriciteit of warmte leveren Vpb-plichtig zijn. Geconcludeerd kan worden dat noch de provincie noch Deltan Vpb-plichtig zijn.

3 Vervolgens komt de vraag aan de orde of dochters van Deltan wel Vpb-plichtig zouden kunnen zijn. Het antwoord op deze vraag is afhankelijk van wie de aandeelhouders van Deltan zijn. In artikel 1 lid 7 staat het volgende vermeld:

"Indien uitsluitend Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen onmiddellijk of middellijk aandeelhouders, deelnemers of leden zijn, alsmede lichamen waarvan de bestuurders uitsluitend door Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen onmiddellijk of middellijk worden benoemd en ontslagen en welker vermogen bij liquidatie uitsluitend ter beschikking van Nederlands publiekrechtelijke rechtspersonen komt, zijn slechts aan de belasting onderworpen indien en voor zover zij een bedrijf uitoefenen als bedoeld is in artikel 1 lid 3."

4 Op grond van dit artikel kan geconcludeerd worden dat de dochters van Deltan niet Vpb-plichtig zijn, daar de aandeelhouders van Deltan publiekrechtelijke rechtspersonen zijn.

Provinciehuis Abdij 6 Middelburg postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon 01180 - 31486 fax 01180 - 26949

bericht op brief van :

uw kenmerk :

ons kenmerk : 941103/18/dg

afdeling :

bijlage(n) :

behandeld door : dr [redacted] J

doorkiesnummer : 01180-[redacted] J

onderwerp : Westerschelde Oever-
verbinding

Aan Directie van Delta Nutsbedrijven NV

[redacted] J
Postbus 5048
4330 KA MIDDELBURG

verzonden :

Middelburg, 15 februari 1994

Geachte [redacted] J

Zoals u bekend is streeft de provincie Zeeland reeds lange tijd naar het realiseren van een vaste oeververbinding over/onder de Westerschelde. Voor de economische ontwikkeling van de Zeeuwse regio achten wij een dergelijke verbinding van essentiële betekenis.

In aansluiting op eerdere ambtelijke gesprekken verzoeken wij u in overweging te nemen om als Delta Nutsbedrijven het voortouw te nemen ten aanzien van het doen bouwen, financieren en exploiteren van deze verbinding. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door het omvormen van de bestaande NV WOV tot een dochterbedrijf van DELTAN.

Aangezien op 23 februari a.s. een volgend bestuurlijk overleg van ons college met de minister van Verkeer en Waterstaat plaatsvindt stellen wij er prijs op voor die datum een reactie van u te mogen vernemen.

Hoogachtend,

GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND,

[redacted] J

Hoofdkantoor:
Poelenseiesingel 10
4335 JA Middelburg
Telefoon: 01180-92111
Telefax: 01180-38818
Correspondentie adres:
Postbus 6048
4330 KA Middelburg

N.V. DELTA NUTSBEDRIJVEN

het College van
Gedeputeerde Staten van Zeeland
postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Onze referentie: 700 PS/DV/PS
Uw referentie : 941103/18/dg
Onderwerp : Westerschelde Oeververbinding
Behandeld door : ir. [REDACTED] J
Bijlage(n) : 1
Datum : 23 februari 1994

Geacht College,

Bijgaand een concept-brief zoals wij ons voorstellen deze aan het College te richten nadat deze aan de orde is gesteld in de Raad van Commissarissen van ons bedrijf.

Hoogachtend,
N.V. Delta Nutsbedrijven

[REDACTED] J
ir. [REDACTED] J
directeur.

Coopers
& Lybrand

Belastingadviseurs
Tax Lawyers and Consultants

Prins Bernhardplein 200
Postbus 24790
1090 GT Amsterdam
Tel.no. 020-5686686
Fax.no. 020-5686685

BTW-groep Amsterdam

Vertrouwelijk

☐

Speed

☐

TELEFAX COVERSHEET

Telefax nr. : 01180... J
Aan : Provincie Zeeland...
T.a.v. : Dr. J
Afzender : mr. J
Datum : 25 februari 1994
Betreft : WOV; BTW

Aantal pagina's : 9.....(inclusief coversheet)

Opmerkingen:

PROVINCE ZEELAND
AMBT.
AFD. TERMIJN
DATUM 25 FEB. 1994
DOC.NR.
ZAAK NR.
KLASS.

Als het genoemde aantal pagina's niet ontvangen is, belt u dan 020-5686686...
of, indien niet ingevuld, bovengenoemd nummer.

Provincie Zeeland

c.a.v. [redacted]

Abdij 6

4331 BK Middelburg

Fax: 01180 [redacted]

Amsterdam, 25 februari 1994
Kenmerk: 415.898.01/SB/lb

Betreft: WOV; BTW

Geachte [redacted]

Ten vervolg op de bespreking van 22 februari jl. en na kennisneming van de brief van het Ministerie van Financiën d.d. 24 februari jl. zou ik het volgende onder uw aandacht willen brengen.

Naar mijn mening zijn er twee constructies mogelijk die als resultaat hebben dat over de jaarlijkse bijdrage ad (stel) f 50 miljoen geen BTW is verschuldigd.

In beide gevallen zal met een bank een overeenkomst moeten worden gesloten waarbij de bank een bedrag ineens aan de provincie ter beschikking stelt (leent) tegenover een betaling door de provincie aan de bank van een jaarlijks bedrag ad f 50 miljoen gedurende 30 jaar.

1. De provincie stort het van de bank verkregen bedrag als kapitaal in de N.V. WOV. Dit heeft dan tot gevolg dat de provincie de meerderheid van de aandelen in de N.V. zal verwerven. Om de voor het (BTW-) ondernemerschap van de N.V. benodigde zelfstandigheid niet in gevaar te brengen zou overwogen kunnen worden de aandelen te certificeren en de aandelen onder te brengen bij een stichting administratiekantoor N.V. WOV. Daarmee wordt de in de aandelen belichaamde winstgerechtigheid en zeggenschap gesplitst. De winstgerechtigheid blijft bij de provincie als certificaathouder. Het stemrecht wordt uitgeoefend door het bestuur van de stichting, als aandeelhouder. Het bestuur van de stichting zou dan bestaan uit vertegenwoordigers van de N.V. Delta Nutsbedrijven, provincie, gemeenten en bedrijfsleven.
2. Er wordt een commanditaire vennootschap ("cv") tot stand gebracht met een vennootschap (bijv. N.V. WOV) als beherend vennoot en de provincie als commanditaire vennoot. De cv wendt de ingebrachte bedragen aan voor de bouw van de WOV. De kostprijs van de WOV wordt gefinancierd met de inbrongen van de beherende en commanditaire vennoot en door derden verstrekte leningen.

De provincie brengt het totale van de bank verkregen bedrag als commanditair kapitaal in in de cv.

Bijgaand treft u een kopie aan van een arrest waarin de Hoge Raad in een vergelijkbare situatie het (BTW-)ondernemerschap van de cv erkent.

In beide constructies is sprake van transformatie van een met BTW belaste subsidie in een niet met BTW belaste kapitaalstorting, zonder dat dit overigens iets wijzigt aan de BTW-consequenties van de exploitatie van de WOV.

Overwogen zou ook kunnen worden om het ineens van de bank verkregen (geleende) bedrag door te lenen aan de N.V. WOV. Dit heeft natuurlijk ingrijpende gevolgen voor de balanspositie van de N.V. WOV. Deze verslechtert aanzienlijk. In de door mij voorgestelde varianten zal de balanspositie van de N.V. WOV resp. de cv verbeteren.

Ik ben tamelijk optimistisch over de reactie van de [redacted] J op beide voorgestelde varianten. Het lijkt mij raadzaam de gesprekken met de [redacted] J to laten voeren door een groep van personen waarin zowel kennis over de financieel-economische en politieke achtergronden (bijv. in de personen van u en [redacted] J) als fiscaal-juridische kennis (in mijn persoon) is vertegenwoordigd.

Graag overleg ik met u over het voorgaande.

In afwachting van uw reactie, verblijf ik,

met vriendelijke groet,
COOPERS & LYBRAND

[redacted] J
[redacted] J

Bijlage

van: [redacted] J
afd: FEZ
telefoonnr: 546
aan: dhr. J. Hennekey
datum: 9 februari 1994
onderwerp: omzetbelasting WOV

Gisteren heb ik telefonisch contact gehad met [redacted] J van Min. van Financien inzake het hem voorgelegde exploitatiemodel WOV via de Deltanconstructie.

Hij deelde mee dat hij van oordeel is dat de exploitant in deze constructie een ondernemer in de zin van de omzetbelasting is. Dit betekent dat de BTW over de investeringen en het onderhoud teruggevorderd kan worden en BTW over het tolkaartje afgedragen moet worden. Hij was wat terughoudender inzake het eventueel belastbaar zijn van de overheidsbijdrage. Dit kan hij pas goed beoordelen als de voorwaarden waaronder deze bijdrage verstrekt wordt bekend zijn. Ook hierbij geldt echter dat hoe meer vrijheid gelaten wordt aan de exploitant hoe minder kans op een belaste overheidsbijdrage.

Naar zijn mening is het mogelijk voor het overleg met de Minister van Verkeer en Waterstaat duidelijkheid te scheppen over de BTW-kwesties, mits de nadere invulling van de Deltanconstructie snel geregeld kan worden.

Afgesproken is dat hij na het gesprek met Deltan op 15/2 geïnformeerd wordt over de afloop.

Verder is afgesproken dat mochten er zich problemen voordoen ten aanzien van de BTW-kwestie hij eerst terugkoppelt zodat zonodig eerst bestuurlijk overleg kan plaatsvinden.

Provinciehuis Abdij 6 Middelburg postbus 6001 4330 LA Middelburg
telefoon 01180 - 31011 fax 01180 - 26949

bericht op brief van :

uw kenmerk :

ons kenmerk :

afdeling : FEZ bur. FB

bijlage(n) :

behandeld door :

doorkiesnummer : 01180

onderwerp : omzetbelasting Westerschelde Oeververbinding

Aan het Ministerie van Financiën
Directie Verbruiksbelastingen
t.a.v. [redacted]
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

verzonden :

Middelburg, 4 februari 1994

Geachte [redacted]

In aansluiting op ons gesprek van 3 februari j.l. kan ik u meedelen begrip te hebben voor uw opvatting dat de realisering door de overheid van een dergelijke voorziening bij voorkeur dient te geschieden via een zuiver publiekrechtelijke rechtsvorm. Ook de provincie Zeeland streeft nog steeds deze rechtsvorm na. Gezien de financiële consequenties echter ligt het voor de hand ook andere, in beginsel toelaatbare constructies, op hun merites te bezien.

Overeenkomstig onze afspraak ontvangt u hierbij een nadere verduidelijking van een mogelijke exploitatievorm via een dochteronderneming van n.v. Deltan als bedoeld in het rapport "publieke financiering/exploitatie WOV. Zoals vermeld in dit rapport is n.v. Deltan een structuur- n.v. die de distributie verzorgt van gas, licht en water. De statuten van deze n.v. heeft u reeds in uw bezit.

De gedachte hierbij is dat deze dochteronderneming van de n.v. Deltan de WOV bouwt, financiert en exploiteert (inclusief de tolheffing). In feite kan als uitgangssituatie dienen de constructie zoals die voor ogen stond ten aanzien van de volledig private bouw, financiering en exploitatie. De projectomschrijving en het concept-contract terzake ontvangt u hierbij.

Een van de hoofdproblemen bij de realisering van deze exploitatievorm vormde in feite de dekking van de aan dit project verbonden risico's. Het zal duidelijk zijn dat in een exploitatievorm via n.v. Deltan een risico-verdeling tot stand moet komen die meer recht doet aan de mate waarin beïnvloeding van de risico-factoren kan plaats vinden en het belang dat de meest betrokken partijen hechten aan de totstandkoming van dit project. Daarbij zal eveneens de draagkracht van die partijen betrokken dienen te worden.

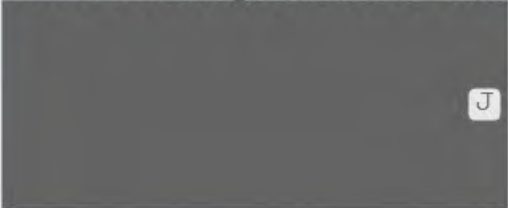
Aanzetten voor een mogelijke risico-regeling zijn gegeven in het rapport publieke financiering/exploitatie. Nadere uitwerking hiervan dient echter nog plaats te vinden in nader overleg met Deltan, provincie en rijk. Het ligt echter in de rede dat ook de exploitant een zeker exploitatierisico neemt. Een model waarbij de mogelijke relaties tussen de meest betrokken partijen is aangegeven treft u hierbij aan. Voor alle duidelijkheid wordt hierbij aangetekend dat dit model als vertrekpunt kan dienen voor nader overleg c.q. onderhandelingen.

Naar ik heb begrepen is in deze exploitatievorm echter voldaan aan de essentiële voorwaarde om aangemerkt te worden als een onderneming in de zin van de omzetbelasting, namelijk de exploitatie moet een wezenlijke inhoud hebben inclusief een zeker exploitatierisico.

Ten aanzien van de verstrekking van de overheidsbijdrage aan de exploitatiemaatschappij kan worden vermeld dat het altijd de bedoeling is geweest dit te doen in de vorm van een jaarlijkse exploitatiebijdrage die niet direkt gekoppeld is aan het aantal passanten. Volgens het Tussenrapport inzake BTW-heefing en subsidieverlening is een dergelijke bijdrage niet belastbaar voor omzetbelasting. Gaarne verneem ik op zo kort mogelijk termijn uw reactie. Ik besef dat dit op basis van de thans beschikbare informatie een voorlopig standpunt is en dat een eindoordeel pas mogelijk is na verdere uitwerking en detaillering van de definitieve constructie. Een voorlopig oordeel is echter zeer belangrijk als basis voor die nadere uitwerking. De afspraak om u nauw te betrekken in de nadere vormgeving wil ik graag benadrukken.

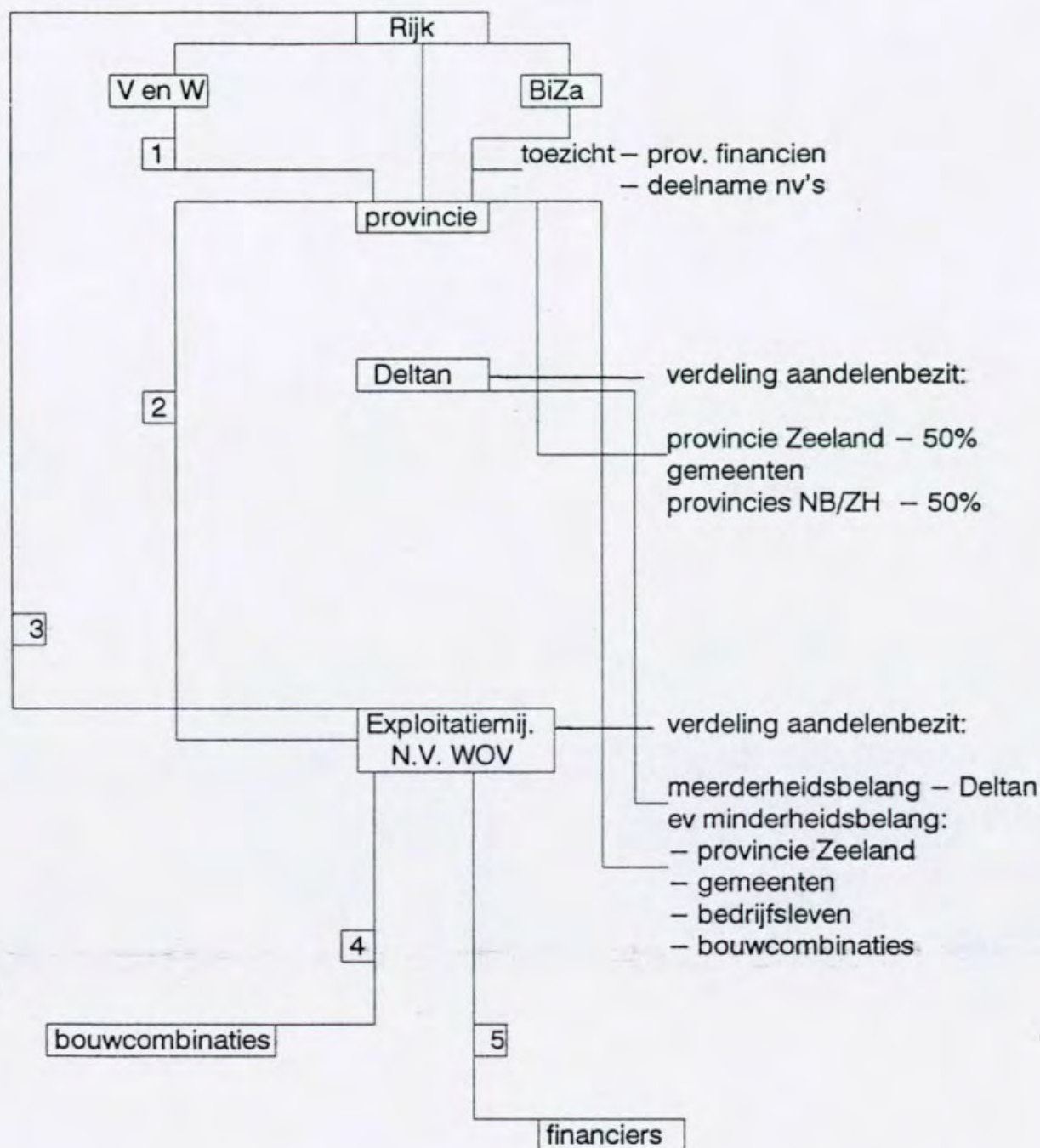
Met vriendelijke groeten,

Hoofd Afdeling Financieel Economische Zaken

J

- Schematisch overzicht van mogelijke relaties in model waarin een dochtermaatschappij van n.v. Deltan de WOV bouwt, financiert en exploiteert

- 1 contract: prov/rijk
– jaarlijkse bijdrage
– risicoverdeling

- 2 contract: provincie/nv WOV
– jaarlijkse bijdrage
– risico-verdeling
– ev. bijstandsovereenkomst tijdens bouw (droge gedeelte)

- 3 contract/vergunning: rijk/nv WOV
– concessie tolheffing
– ev. bijstandsovereenkomst (natte gedeelte)

- 4 contract: bouwcombinatie/nv WOV
– bouwcontract
– ev. onderhoudscontract

- 5 contract: financiers/nv WOV
– financieringscontract

van: [redacted] J
afd: DI
telefoonnr: [redacted] J
aan: HID
datum: 22 februari 1994
onderwerp: Verkeersprognose WOV

AVV heeft de in 1992 bijgestelde verkeersprognose voor de WOV nog eens tegen het licht gehouden.

De belangrijkste vraag was: in hoeverre zijn de prognoses conservatief?

AVV komt met enkele argumenten die aangeven dat vooral op wat langere termijn het verkeersaanbod op WOV groter kan zijn dan tot nu werd aangehouden. Voor een nadere kwantificering acht AVV het noodzakelijk dat nieuwe berekeningen met het verkeersmodel worden gemaakt.

Ik onderschrijf de opvatting van AVV slechts gedeeltelijk.

- Voor het jaar van opening is de prognose geenszins conservatief. Wij (de provincie) hebben steeds aangegeven dat kort na de aanleg van de WOV circa 12.000 voertuigen op die verbinding te verwachten zijn. Dit ligt reeds 40 procent boven het verkeersaanbod op de veren, waarbij ervan wordt uitgegaan dat het verkeersaanbod op de veren tussen nu en het jaar 2000 nog met 2 procent zal toenemen. Een sprong van 40 procent is te verklaren, maar is in geen geval conservatief te noemen.
- Voor de periode 2000-2010 hebben wij, op grond van het Structuurschema verkeer en vervoer, een jaarlijkse groei van het verkeer door de WOV-tunnel geraamd van 2 procent per jaar en na het jaar 2010 geen groei van het verkeer meer.
Ik beaam dat deze aanname aan de zuinige kant is, maar ze is ingegeven door rijksbeleid.

De argumenten die AVV aandraagt snijden beslist hout. Het gaat dan vooral over de verwachte groei op de wat langere termijn (na 2010) van het inwonertal, werkgelegenheid, algemene groei autoverkeer, prijselasticiteit van het toltarief. MAAR juist voor de wat langere termijn zijn dergelijke prognoses met ruime marges omgeven.

Enig conservatisme voor de langere termijn acht ik uitermate wenselijk, al was het alleen maar, omdat het aanvangsniveau van 12.000 voertuigen per dag op de WOV nog bewezen moet worden.

van: [redacted] J
afd: DI
telefoonnr: [redacted] J
aan: J. Hennekeij
datum: 18 februari 1994
onderwerp: Prognose WOV

Jaap,

Jouw sommetje klopt.

In 1993 gingen er gemiddeld per dag 7.400 voertuigen met de veren mee. Uitgaande van 2 procent groei op de veren tot het jaar 2000 zijn er in dat jaar 8.500 voertuigen op de veren te verwachten. De prognose voor de WOV komt uit op circa 12.000 voertuigen per dag. Dit is inderdaad 40 procent meer dan het verwachte aantal in het laatste jaar op de veren.

De "sprong" van 40% is in hoofdzaak te verklaren uit de capaciteitsbeperkingen van de veren:

1. De huidige veren hebben grote capaciteitsbeperkingen.
2. Adequate veren hebben ook beperkingen t.a.v. de capaciteit, maar de beperkingen zijn kleiner.
3. De WOV is in beginsel een verbinding zonder capaciteitsbeperkingen.

Ad.1 Huidige veren

Bijgaande figuur geeft aan dat de verkeersafwikkeling via de veren schommelt en per saldo reeds 15 jaar lang stagneert. Het verkeersaanbod op de veren blijft duidelijk achter bij de algemene ontwikkeling van de automobiliteit in Zeeland en elders in Nederland. Deze ontwikkeling hangt nauw samen met de beperkte capaciteit van de veren. De beste maatstaf voor het bereiken van de capaciteit van de veren is de hoeveelheid achtergebleven eenheden die op de veerpleinen worden geregistreerd. De laatste jaren werd bijna 20% van het verkeer op de veren geconfronteerd met een wachttijd van minimaal een half uur. Daardoor heeft menigen het uit het hoofd gehaald de Westerschelde over te steken.

Het is bovendien niet toevallig dat de toename van het verkeersaanbod op de veren in de eerste helft van de jaren zeventig en de tweede helft van de jaren tachtig in beide gevallen samenviel met een uitbreiding van de vlootcapaciteit (namelijk de vervanging van enkeldekkers naar dubbeldekkers; eerst op Kruiningen-Perkpolder rond 1970 en in 1986 op Vlissingen-Breskens). Na verloop van enige jaren stagneerde de groei van het verkeer telkens weer, omdat de capaciteit werd bereikt.

Ad.2 Adequate veren

In het geval er in de afgelopen 15 jaar minder capaciteitsproblemen op de veren waren geweest, zouden in 1993 meer voertuigen de Westerschelde zijn overgezet. "Adequate" veren hebben ook beperkingen t.a.v. de capaciteit, maar de beperkingen zijn kleiner. De totale groei van het verkeer in Zeeland bedroeg in de afgelopen 15 jaar 35 procent, terwijl de veren per saldo gelijk bleven. Het ontbreken van

adequate veren verklaart ongeveer de helft van eerder genoemde sprong van 40%

Op grond van eerdere ervaringen met uitbreiding van de vlootcapaciteit wordt verwacht dat ingebruikname van de tweede dubbeldekker op de verbinding Vlissingen-Breskens reeds leidt tot een toename van het totale verkeer met 8% (gespreid over een aantal jaren en tot een moment dat ook op die verbinding de capaciteit wordt bereikt).

Ad.3 WOV

De WOV is in beginsel een verbinding zonder capaciteitsbeperkingen en brengt de beide overkanten van de Westerschelde dicht bij elkaar waardoor nieuw verkeer ontstaat. Ook de beperking van het aantal afvaarten komt te vervallen

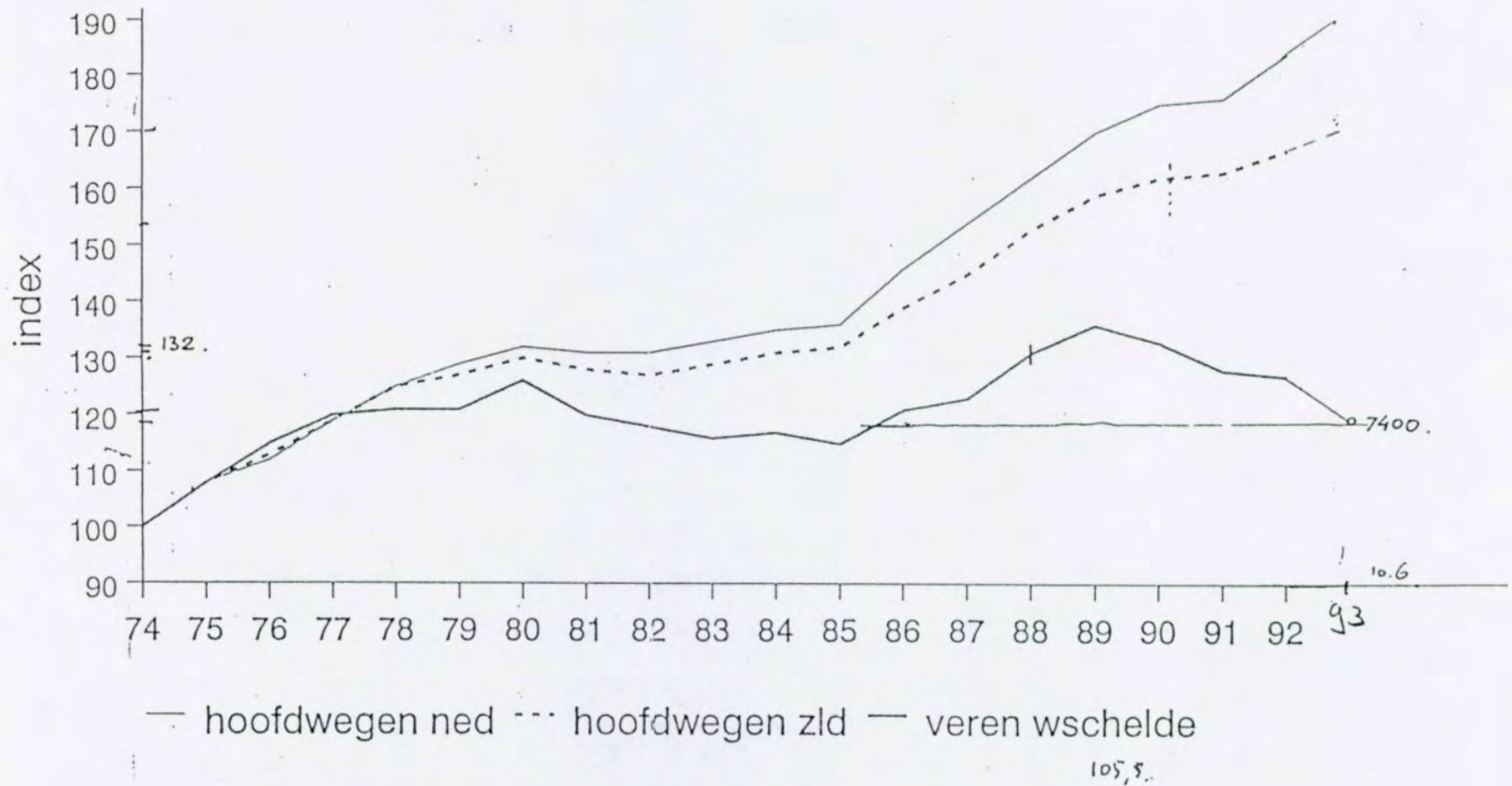
Resumé

Bij ingebruikname van de WOV is aldus sprake van twee effecten, die in dezelfde richting werken.

- "Huiddeplek" => moet nog kwaden worden*
- A. Een inhaaleffect dat verband houdt met de capaciteitsbeperkingen van de huidige veren.
 - B. Een nieuwe vraag die ontstaat doordat de reistijd voor het Westerscheldekrusend verkeer korter wordt (geen wachttijden meer en geen vaartijd meer).

Het verkeersprognose-model is geijkt op de situatie in 1991 en berekent voor het jaar 2000 het verplaatsingspatroon en de routes. De uitkomst van 12.000 voeruijen via de WOV is daarmee het saldo van de effecten genoemd bij A en B.

verkeersontwikkeling vanaf 1975

van: Ing. [J] i.o.m. Drs. [J]
afd: DI/WOV
telefoonnr: [J]
aan: Projectdirecteur/-coördinator
datum: 3 maart 1994
onderwerp: Reactie op de notitie van RWS-AVV inzake
de verkeersprognose WOV.

[J] heeft bij memo van 22 februari j.l. in algemene zin gereageerd op de notitie van RWS-AVV. Deze reactie is als bijlage bijgevoegd. In dit stuk wordt inhoudelijk ingegaan op de beantwoording van AVV op door directie Zeeland? geformuleerde vragen.

Een opmerking vooraf:

De verkeersprognose voor de WOV is in juni 1993 geactualiseerd m.b.v. het verkeerssimulatiemodel Zeeland van DHV. Het model is toen bijgesteld voor een aantal gewijzigde omstandigheden t.w.

- Algemeen beleidsmatig t.a.v. verkeer en vervoer;
- De gerealiseerde groei in de voorgaande periode van 5 jaar;
- Gewijzigde verkeertheoretische en planologische inzichten;
- Ritproductie- en attractiefactoren naar verstedelijkingsgraad en verplaatsingsmotief;
- De sociaal-economische gegevens;
- De omvang van de verplaatsingsweerstand;
- Omzetting toltarief in verplaatsingsweerstand;
- Prijselasticiteit toltarief;
- Aanvullende informatie verplaatsingspatronen op belangrijke wegen in het gebied w.o. Zoomweg/Liefkenshoek.

Dit alles had ten doel een zo realistisch mogelijke prognose op te stellen voor het jaar van opening van de WOV, toen gesteld op 2000. De verkeersprognose geeft derhalve geen informatie over de groei na het openingsjaar. De groei na 2000 is afgeleid van het Rijksbeleid.

De kosten van dit onderzoek bedroegen f 99.300,- incl. BTW.

Een prognose voor de verkeersontwikkelingen na 2000 vergt een volledige aanpassing van het model, hetgeen qua tijd (eerder maanden dan weken) en budget (bedrag > f 100.000,-) op dit moment niet opportuun lijkt. Voor de toekomstige exploitant zijn de prognoses uiteraard wel van belang, waarbij met name de "upgrading potential" een rol speelt (zie ook de concept bijlage II convenant).

Inhoudelijke opmerkingen:

- (1) AVV geeft geen commentaar op de prognose voor het verkeersaanbod bij aanvang exploitatie. Deze prognose is zoals hierboven reeds gesteld realistisch en zeker niet conservatief. Op de verbinding worden bij openstelling 12000 mvt/etm (weekdaggemiddelde) verwacht (AVV noemt 12800, maar dat is het werkdag-

middelste). Dit verkeersaanbod ligt 40% boven het verwachte verkeersaanbod van de veren in 2000, waarbij met een positief ingeschatte jaarlijkse groei van 2% gerekend is. De helft van de stijging kan aan de hand van het prognosemodel worden verklaard uit nieuw verkeer als gevolg van wijziging van de verkeersrelaties. De andere helft wordt veroorzaakt door een uitgestelde vervoersvraag vanwege de beperkingen van de veren. Deze laatste inschatting is zeker niet conservatief te noemen, eerder optimistisch.

AVV besteedt geen aandacht aan de "potentials" op dit punt, duidelijk is wel dat een "downgrading potential" als gevolg van niet realiseren van verkeersgroei op de veren de komende jaren evenzeer realistisch is. Enig conservatisme voor de langere termijn is in dit licht bezien uitermate wenselijk, omdat de 12000 mvt/etm op de WOV eerst nog gerealiseerd dienen te worden.

- (2) Vraag 1: In 2000 is geen rekening gehouden met roadpricing. Als deze wel aanwezig is, wat is dan de invloed ?

AVV constateert dat bij roadpricing in heel Nederland het effect minimaal zal zijn. Bovendien worden effecten pas op zeer lange termijn verwacht, wellicht nadat de verbinding afgeschreven is. Met het effect van roadpricing hoeft volgens AVV geen rekening gehouden te worden.

Roadpricing in heel Nederland is een wezenlijk onderdeel van de Rijksinstrumenten om de doelstellingen van het SVV II te halen. Dit instrument is niet geïntroduceerd omdat het geen effect zou hebben. Vooralsnog gaat de Provincie ervan uit dat de doelstellingen van het SVV II gehaald worden en conformeert zij zich voor de verkeersprognoses aan het Rijksbeleid.

- (3) Wat is de invloed van de groei van de inwoners en arbeidsplaatsen tot 2000 en daarna bij de bundeling van de nieuwe CPB-scenario's in 2010 en 2015 en verder.

AVV constateert dat uit de SVV-evaluatie blijkt dat de groei zoals uitgerekend bij SVV-II d basis CPB-middenscenario gelijk is die van het Euro-scenario in 2010. Voor de groei van 2000 tot 2010 is dan ook 2% per jaar aangehouden.

Dit komt overeen met onze groeicijfers. Een nuanceverschil is, dat wij ook voor het jaar 2010 met 2% groei gerekend hebben.

Vervolgens zet men echter de groei door met 2% tot 2015 en daarna 1%, terwijl de provincie een nulgroei heeft aangehouden. Men merkt terecht op dat de groeicijfers op de wat langere termijn een inschatting betreffen en stelt een nieuwe run met het verkeersmodel voor met de nodige aanpassing van factoren. De provinciale aanname is wellicht wat aan de zuinige kant, maar niemand (ook de AVV niet) kan garanties geven voor de groeicijfers op langere termijn. Aan de verkeersprognoses wordt echter wel een significant deel van het exploitatiesommetje opgehangen ! Voor een dergelijk vitaal onderdeel van de exploitatieberekeningen lijkt enig conservatisme op zijn plaats, zeker gezien in het licht van de noodzaak van enig groeipotentieel teneinde de exploitatiemaatschappij een normaal rendement op het in het project geïnvesteerde eigen

vermogen te doen behalen. Als dit potentieel niet aanwezig is, stapt geen enkele exploitant in het project, Rijk en Provincie dienen van dit zakelijk belang uitermate goed doordrongen te zijn!

- (4) Vraag 3: In de prognose van de WOV is geen rekening gehouden met een extra impuls voor de werkgelegenheid door de aanwezigheid van zo'n nieuwe (snelle) verbinding. Wat is de invloed hiervan?

AVV hangt het impulsverhaal op aan de nog niet uitgegeven hectares industriegrond in het Sloegebied en de Kanaalzone. Aan deze hectares worden vervolgens arbeidsplaatsen gekoppeld met een verplaatsingspatroon. Men stelt zelf terecht dat het gaat om een zeer globale schatting en stelt voor dat de Provincie zelf het aantal extra arbeidsplaatsen aangeeft.

Het vreemde is, dat men bij de inschatting van de werkgelegenheidseffecten door de WOV geen gebruik gemaakt heeft van de vele publikaties die over dit onderwerp tot op heden verschenen zijn. De resultaten van deze publikaties zijn gebundeld in de projectbeschrijving in het kader van EG-subsidies, voor de inhoud wordt kortheidshalve naar deze projectbeschrijving verwezen. Uit eerdere publikaties van diverse economische instituten blijkt dat er in de regio Scheldemond op termijn 1300 -2600 indirecte arbeidsplaatsen als gevolg van de WOV te verwachten zijn. Dit is vele malen minder dan de AVV suggereert. De toename van de mobiliteit als gevolg van deze nieuwe arbeidsplaatsen is inderdaad niet meegerekend, doch valt in hetzelfde kader als de toename op langere termijn als gevolg van de autonome economische en demografische groei zoals hierboven beschreven.

- (5) Vraag 4: Kan de AVV eens kijken naar het stuk betreffende de private financiering en de exploitatie van de WOV.

AVV geeft de aanbeveling om de groeicijfers na 2010 aan te passen.

Gelet op andere ontwikkelingen (andere bouwkostenverdeling en onderhoudskosten) lijkt het noodzakelijk om de zuinige aanname van een verkeersgroei van 0% na 2010 te verhogen naar een groei van 1%. Verder zou ik niet willen gaan gelet op het noodzakelijke groeipotentieel voor de exploitant, bovendien geldt ook hier dat harde garanties van Rijkszijde niet worden gegeven. In het ergste geval kan het Rijksbeleid dusdanig wijzigen dat andere lokaties dan in Zeeland bevoordeeld worden bij de vestiging van industrieën met een behoorlijk effect op de mobiliteit in de regio, bijvoorbeeld het Moerdijkgebied of Eemsgebied.

- (6) Vraag 5: Wat is de invloed van het toltarief op de prognose.

Avv vindt de elasticiteitsindex aan de hoge kant. Voorts stelt men voor een weerstand op de Rijksgrens van 10 gt-minuten te laten vervallen in verband met de open grenzen.

Het bureau Economie en Onderwijs van de Provincie heeft nog onlangs de elasticiteitsindex berekend op -0,3. In alle rekenmodellen is dit aangehouden en er is geen reden om deze index

te wijzigen.

Ten aanzien van de weerstand op de open grenzen dient opgemerkt te worden dat de weerstand van 10 minuten reeds een gereduceerde waarde is als gevolg van het geleidelijk vervagen van de grenzen.

memo

Provincie Zeeland

van: Ing. [redacted] J
afd: DI/WOV
telefoonnr: [redacted] J
aan: Projectdirecteur en -coördinator
datum: 21 maart 1994
onderwerp: Onderhoudskosten WOV.

VERTROUWELIJK

Vooruitlopend op een officiële toezending heeft dhr. Rottier van KMW de cijfers voor het 100-jarig onderhoud telefonisch doorgegeven. Het 30-jarig onderhoud wordt afgeleid van het 100-jarig onderhoud.

Het bedrag voor het 100-jarig onderhoud ^{VOOR VARIANT 5} bedraagt f 1385 mln (absolute waarde prijspeil aanbidding 11 december 1992, exclusief BTW), inclusief een bedrag van f 90 mln voor de tunnelbediening.

Ter vergelijking: Het bedrag voor het 100-jarig onderhoud van de oorspronkelijke aanbidding A bedroeg f 1646 mln.

Voor het 30-jarig beheer en onderhoud is in het huidige rekenmodel een totaal bedrag van f 560 mln aangehouden, waarvan f 150 mln exploitatie(beheers)kosten. Het totaalbedrag voor jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud bedraagt dan f 410 mln.

Het bedrag voor het totale onderhoud gedurende de exploitatieperiode bedraagt op basis van de voorlopige opgave van KMW globaal $30/100 * (f 1385 \text{ mln} - f 90 \text{ mln}) = f 389 \text{ mln}$. Het exacte bedrag is afhankelijk van de cycli van het niet-jaarlijks onderhoud en kan eerst na ontvangst van de meer gedetailleerde informatie van KMW berekend worden.

OPM: INDIEN MET 0% VERKEERSGROEI WORDT GEREKEND VANAF 2010 EN MET HET BEDRAS VOOR B&O VAN $389 + 150 = f 539 \text{ mln}$ KOMT HET SALDO VAN DE CONTANTE WAARDE VAN DE CASH-FLOW VÓÓR EN NA OPENSTELLING EXACT OP NIL UIT.

DE „UPGRADING POTENTIAL“ IS DUS NOS AANWEZIG.

J

memo

Provincie Zeeland

van : [redacted] J
afd.:
telefoonnr.: 01180- [redacted] J
aan : CdK/Ged.Hennekey/Ged.Nederhoed
datum : 28 februari 1994

cc [redacted] J

Afgelopen weekend werd mij verzocht nog eens kort op een rij te zetten welke koers gevaren zou kunnen worden als het WOV-KB negatief zou uitvallen.

Zou het KB negatief zijn met als enig argument, dat de financiële haalbaarheid onvoldoende was aangegeven, dan zou de minister kunnen overwegen het negatieve advies terug te sturen om het te doen aanpassen aan de realiteit van dit moment: omtrent de financiële haalbaarheid is inmiddels wel duidelijkheid.

Hoe dit dan zal worden opgepakt en hoelang e.e.a. dan weer gaat duren is ongewis. Zou dit alsnog leiden tot een positief KB, dan zijn we er nog niet, indien Borsele zich negatief zou blijven opstellen. De plaatselijke politieke programma's voor de verkiezingen beloven niet veel goeds.

Derhalve is gekeken naar de mogelijkheden, die nieuwe wetgeving bieden. Mogelijkheden om binnen dit jaar rond te komen, lijken aanwezig tenzij halverwege de rit tot schorsing wordt besloten. Het vervelende is, dat wij jurisprudentie moeten maken en dat derhalve allerhande risico's kunnen worden gelopen.

Zou het niet verstandig zijn e.e.a. nog eens door te nemen met de RPD juristen, die de nieuwe wetgeving op papier heeft gezet? RAD.

Onderzoeksopzet in verband met toekomstig-voetveer Vlissingen-Breskens

J 14 februari 1993)

21

1. Aanleiding en doel

Het voornemen is steeds geweest dat met de aanleg van de WOV een veerdienst voor het langzaam verkeer (bromfietser, fietser en voetgangers) in stand zal worden gehouden op de verbinding Vlissingen-Breskens. Het zogenaamde MARDOC-rapport van november 1992 geeft een technische, operationele en financiële onderbouwing voor een dergelijke verbinding. In het rapport worden een drietal capaciteitsvarianten uitgewerkt, namelijk voor 300, 500 of 600 passagiers. Afhankelijk van de variant worden de jaarlijkse exploitatiekosten berekend op bijna f 5,0 miljoen tot f 6,2 miljoen.

Het MARDOC-rapport bevat geen prognose van het passagiersaanbod op het zo te noemen voetveer. Een dergelijke studie is echter essentieel en dient een tweeledig doel:

- het bepaalt de keuze van de capaciteitsvariant;
- het verschaft inzicht in de te verwachten reizigersopbrengsten en daarmee in de financiële dekking van de genoemde exploitatiekosten.

2. Verkeersstromen

Relevant voor een inschatting van het toekomstig reizigersaanbod voor het voetveer is dat het de resultante is een aantal zich wijzigende verkeerstromen.

- A. Het vertrekpunt voor de prognose is de huidige omvang van het langzaam verkeer dat thans gebruik maakt van het veer Vlissingen-Breskens (is bekend).
- B. Een deel hiervan zal in de nieuwe situatie als voetganger/(brom)fietser geen gebruik meer maken van deze verbinding. Deze zijn kortweg aan te duiden als AFVALLERS. Het aantal afvallers hangt onder andere af van:
- herkomst-bestemmingsrelaties huidige voetgangers/(brom)fietzers,
 - de motieven voor de betreffende verplaatsingen,
 - afvaartfrequentie nieuwe verbinding,
 - tarief van de nieuwe verbinding,
 - capaciteit van het voetveer.

Voor een deel van de afvallers zal de WOV voor de betreffende reis een beter alternatief zijn dan het voetveer Vlissingen-Breskens. Een ander deel van de afvallers onderneemt de reis over de Westerschelde in het geheel niet meer.

- C. Tegenover de afvallers zijn NIEUWKOMERS te verwachten. Het aantal nieuwkomers hangt ook weer af van een aantal factoren:
- herkomst-bestemmingsrelaties huidige automobilisten op verbinding, Vlissingen-Breskens,
 - motieven voor dergelijke verplaatsingen,
 - afvaartfrequentie,
 - tarief,
 - capaciteit.

De nieuwkomers voor het voetveer zullen naar verwachting vooral voormalige automobilisten van het veer Vlissingen-Breskens zijn, waarvoor de WOV een achteruitgang is ten opzichte van de huidige veren.

3. Onderzoeksvoorstel

Een inschatting van het toekomstig passagiersaanbod op het voetveer Vlissingen-Breskens vereist aldus inzicht in herkomst-bestemmingsrelaties en motieven van zowel het huidige langzaam verkeer (potentiële afvallers) als van het huidige gemotoriseerde verkeer op het betreffende veer Vlissingen-Breskens (potentiële nieuwkomers).

Daarnaast zullen we de te enqueteren veergebruikers enig zicht moeten kunnen bieden op de afvaartfrequentie en het tarief van het voetveer. De capaciteit van het voetveer kan in de enquête buiten beschouwing blijven.

Mijn voorstel is nu dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de vraagstelling van het onderzoek uit 1987 (toen werden beide veren onderzocht; nu maar één). Vragenlijsten van destijds zijn bijgevoegd. Voorgesteld wordt het aantal antwoordcategoriën betreffende het type voertuig en het reismotief in te perken. Tevens zijn op de onderzoeksdag weer visuele tellingen noodzakelijk.

4. Uitvoering van het onderzoek

Het onderzoek bevat ruwweg de volgende onderdelen:

- a. voorwerk en begeleiding (onderzoeksvragen, enquêtevragen, tabellenschema),
- b. verzamelen van de gegevens op de onderzoeksdag (organisatie rondom enquêtes en tellingen),
- c. verwerking gegevens tot tabellen,
- d. rapportage.

Uit het oogpunt van de beschikbare capaciteit binnen het bureau verkeer en vervoer stel ik voor delen van het onderzoek uit te besteden, met name de onderdelen c en d. Betrokkenheid van de externe opdrachtnemer bij onderdeel a is daarbij noodzakelijk. Onderdeel b kan in eigen beheer en met behulp van uitzendkrachten worden gerealiseerd.

Het onderzoek uit 1987 werd geheel uitbesteed en kostte circa f 40.000.

Een eerste ruwe inschatting voor het onderzoek dit jaar komt op circa f 30.000.

Ik neem aan dat (provinciale) financiering van het onderzoek geheel geschiedt uit het WOV-budget.

De bereidheid tot medefinanciering door RWS, directie Zeeland wordt onderzocht.

KK 5-8

2) TIJD

7	8
8	9
9	10
10	11
11	12
12	13
13	14
14	15
15	16
16	17
17	18
18	19

1) VOERTUIG

KK 3-4

	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7
	8

PONTVEER

VLISSINGEN-BRESKENS

KK 1-2

3) AANTAL INZITTENDEN
(inclusief bestuurder)

KK 10-11

WAAR BENT U DEZE REIS BEGONNEN?

KK 12-16

PLAATSNAAM

4) VAN WELKE PLAATS KOMT U NU? (GEEN benzinstation, wegrestaurant e.d.)

KK 17-21

VLISSINGEN	MIDDELBURG	SOUBURG
ANDERE PLAATSNAAM		

5) WAT DEED U DAAR?

KK 22

WONEN	1
WERKEN OP VAST ADRES huis-werk-huis	2
WERKEN OP LOS ADRES o.a. zakenbezoek	3
WERKEN GOEDEREN LADEN-LOSSEN	4
WINKELN	5
BEZOEK FAMILIE / KENNISSEN	6
RECREATIE	7
ONDERWIJS VOLGEN	8
ANDERS	9

6) WAT BEVINDT ZICH DAAR? KK 23-24

EIGEN WOONADRES	1
ANDERE WONING	2
FABRIEKSKANTOOR	3
KANTOOR (BANK e.d.)	4
WINKEL	5
FABRIEK / WERKPLAATS	6
SCHOOL	7
CAMPING ZOMERHUIS HOTEL PENSION	8
STRAND, BOS, OEVER e.d.	9
ANDERS	10

7) NAAR WELKE PLAATS GAAT U NU? (GEEN benzinstation, wegrestaurant e.d.)

KK 25-29

BRESKENS	TERNEUZEN	OOSTBURG	BRUGGE
ANDERE PLAATSNAAM			

8) WAT GAAT U DAAR DOEN? KK 30

WONEN	1
WERKEN OP VAST ADRES huis-werk-huis	2
WERKEN OP LOS ADRES o.a. zakenbezoek	3
WERKEN GOEDEREN LADEN-LOSSEN	4
WINKELN	5
BEZOEK FAMILIE / KENNISSEN	6
RECREATIE	7
ONDERWIJS VOLGEN	8
ANDERS	9

9) WAT BEVINDT ZICH DAAR? KK 31-32

EIGEN WOONADRES	1
ANDERE WONING	2
FABRIEKSKANTOOR	3
KANTOOR (BANK e.d.)	4
WINKEL	5
FABRIEK / WERKPLAATS	6
SCHOOL	7
CAMPING ZOMERHUIS HOTEL PENSION	8
STRAND, BOS, OEVER e.d.	9
ANDERS	10

10) WAT IS UW WOONPLAATS?

KK 34-38

PLAATSNAAM

11) HOE VAAK MAAKT U GEBRUIK
VAN DE VEERVERBINDING?

KK 39

DAGELIJKS OF VRIJWEL DAGELIJKS	1
ENKELE KEREN PER MAAND	2
INCIDENTEEL	3

12) WIE DRAAGT DE KOSTEN
VAN DE OVERTOCHT?

KK 40

ZELF	1
BEDRIJF / WERKGEVER	2
ANDERS	3

13) BENT U IN HET BEZIT VAN EEN
20-VAARTENKAART

KK 41

JA	1	NEE	2
----	---	-----	---

40-VAARTENKAART

KK 42

JA	1	NEE	2
----	---	-----	---

Bijlage 1

KK 5-8

2) TIJD	1) OVERSTEEK WORDT GEMAAKT KK 3-4	PONTVEER VLISSINGEN-BRESKENS KK 1-2
7	ALS VOETGANGER 9	
8	PER FIETS 10	
9	PER BROMFIETS 11	
10	3) HOE HEEFT U DE REIS HIERHEEN AFGELEGD? KK 9	4) AANTAL PERSONEN PER (BROM)FIETS KK 10-11
11	TE VOET 1	
12	FIETS OF BROMFIETS 2	
13	AUTO ALS BESTUURDER 3	
14	AUTO ALS PASSAGIER 4	
15	PER OPENBAAR VERVOER LIJNBUS 5	
16	PER TREIN 6	
17	ANDERS: 7	
18	WAAR BENT U DEZE REIS BEGONNEN? KK 12-16	
19	PLAATSNAAM	
	5) VAN WELKE PLAATS KOMT U NU? (GEEN benzinstation, wegrestaurant e.d.) KK 17-21	
	VLISSINGEN MIDDELBURG SOUBURG	
	ANDERE PLAATSNAAM	
	6) WAT DEED U DAAR? KK 22	7) WAT BEVINDT ZICH DAAR? KK 23-24
	WONEN 1	EIGEN WOONADRES 1
	WERKEN OP VAST ADRES huis-werk-huis 2	ANDERE WONING 2
	WERKEN OP LOS ADRES o.a. zakenbezoek 3	FABRIEKSANTOOR 3
	WERKEN GOEDEREN LADEN-LOSSEN 4	KANTOOR (BANK e.d.) 4
	WINKELN 5	WINKEL 5
	BEZOEK FAMILIE / KENNISSEN 6	FABRIEK / WERKPLAATS 6
	RECREATIE 7	SCHOOL 7
	ONDERWIJS VOLGEN 8	CAMPING ZOMERHUIS HOTEL PENSIE 8
	ANDERS: 9	STRAND, BOS, OVER e.d. 9
		ANDERS: 10
	8) NAAR WELKE PLAATS GAAT U NU? (GEEN benzinstation, wegrestaurant e.d.) KK 25-29	
	BRESKENS TERNEUZEN OOSTBURG BRUGGE	
	ANDERE PLAATSNAAM	
	9) WAT GAAT U DAAR DOEN? KK 30	10) WAT BEVINDT ZICH DAAR? KK 31-32
	WONEN 1	EIGEN WOONADRES 1
	WERKEN OP VAST ADRES huis-werk-huis 2	ANDERE WONING 2
	WERKEN OP LOS ADRES o.a. zakenbezoek 3	FABRIEKSANTOOR 3
	WERKEN GOEDEREN LADEN-LOSSEN 4	KANTOOR (BANK e.d.) 4
	WINKELN 5	WINKEL 5
	BEZOEK FAMILIE / KENNISSEN 6	FABRIEK / WERKPLAATS 6
	RECREATIE 7	SCHOOL 7
	ONDERWIJS VOLGEN 8	CAMPING ZOMERHUIS HOTEL PENSIE 8
	ANDERS: 9	STRAND, BOS, OVER e.d. 9
		ANDERS: 10
	11) HOE VERVOLGT U UW REIS? KK 33	
	TE VOET 1	
	FIETS OF BROMFIETS 2	
	AUTO ALS BESTUURDER 3	
	AUTO ALS PASSAGIER 4	
	PER OPENBAAR VERVOER LIJNBUS 5	
	ANDERS: 6	
	12) WAT IS UW WOONPLAATS? KK 34-38	
	PLAATSNAAM	
	13) HOE VAAK MAAKT U GEBRUIK VAN DE VEERVERBINDING? KK 39	14) WIE DRAAGT DE KOSTEN VAN DE OVERTOCHT? KK 40
	DAGELIJKS OF VRIJWEL DAGELIJKS 1	ZELF 1
	ENKELE KEREN PER MAAND 2	BEDRIJF / WERKGEVER 2
	INCIDENTEEL 3	ANDERS: 3

bericht op brief van : --

uw kenmerk : --

ons kenmerk : --

afdeling : DI-WOV

bijlage(n) : 1

behandeld door : [redacted] J

doorkiesnummer : 01180- [redacted] J

onderwerp : uitnodiging Project
Start Up

Aan [redacted] J
dir. 1

*Projectplan
v.h. 1994*

verzonden :

Middelburg, 30 mei 1994

Geachte [redacted] J

Het WOV-project komt weer in een nieuwe project-fase, waarvoor nieuwe werkafspraken gemaakt dienen te worden.

Hierbij nodig ik u uit voor de Project Start Up te houden op

dinsdag 7 juni 1994
aanvang: 9.00 uur
sluiting: in de loop van de avond
plaats: Golden Tulip Hotel Westduin te Koudekerke

Een routebeschrijving voeg ik hierbij.

Het werkdocument zal u worden nagezonden.

Met vriendelijke groet,

[redacted] J
projectcoördinator WOV

Het Groene Woud 1 Middelburg postbus 165 4330 AD Middelburg
telefoon 01180 - 31700 telex 37881/pwsz fax 01180 - 34756

bericht op brief van :

uw kenmerk :

ons kenmerk :

afdeling :

bijlage(n) :

behandeld door : DI-WOV

doorkiesnummer :

onderwerp :

verzonden :

Aan

dir. 1

DI-WOV

01180-

PSU, programma
en werkdocument

Middelburg,

2 juni 1994

Geachte

In vervolg op mijn brief van 30 mei j.l. zend ik u hierbij het programma en werkdocument ten behoeve van de Project Start Up te houden op dinsdag 7 juni 1994, in het Golden Tulip Hotel Westduin te Koudekerke.

Met vriendelijke groet,

projectcoördinator WOV

van: Ing. [redacted] J
 afd: DI/WOV
 telefoonnr: 01180 [redacted] J
 aan: Deelnemers Project Start Up WOV
 datum: 2 juni 1994
 onderwerp: Programmavoorstel.

- 9.00 uur Ontvangst met koffie
 Opening door dagvoorzitter
 Stand van zaken WOV
 Evaluatie af te sluiten projectfase
 Globale inventarisatie activiteiten komende projectfase
- 10.15 uur Opsplitsen in werkgroepen
 Nadere inventarisatie per groep van:
 - activiteiten
 - tijd/capaciteit
 - budget
 - organisatiewijze
- 11.45 uur Terugkoppeling van groepen in grote groep
- 12.15 uur Lunch
- 12.45 uur Verdere uitwerking produkten in groepen
- 15.00 uur Synthese groepen, presentatie produkten per groep
 Integratie produkten tot een concept-beslisdocument
- 17.00 uur Discussie concept-beslisdocument
 Verwerken commentaar
- 18.30 uur Diner
- 19.30 uur Presentatie beslisdocument aan bevoegd gezag betrokken instanties
 Discussie
 Accordering beslisdocument door bevoegd gezag
- ± 21.00 uur Informele nabespreking PSU aan de bar

Voor een zo effectief mogelijke werkwijze zullen de produkten zoveel als mogelijk in digitale vorm opgesteld en verwerkt worden. Indien u beschikt over een notebook-pc, is het wellicht handig om deze mee te nemen.

WOV
WESTERSCHELDE OEVERVERBINDING

Project Start Up
d.d. 7 juni 1994

WERKDOCUMENT

WOV WESTERSCHELDE OEVERVERBINDING

AANZET PROJECTPLAN TUSSENFASE BOUW EN EXPLOITATIE

0. INLEIDING

Het is uit het oogpunt van projectmatig werken noodzakelijk een project te faseren en van elke fase een gewenst faseresultaat te definiëren. Per fase wordt een projectplan, ook wel beslisdocument genoemd, opgesteld. In dit op te stellen projectplan wordt een voorgaande fase formeel met een beslissing afgesloten en wordt de nieuwe fase nader uitgewerkt voor wat betreft het project(fase)resultaat en hoe dit te bereiken (het beheersen van de activiteiten tijd, capaciteit, budget, informatie en organisatie) met bijbehorende beheersplannen.

Gelet op de huidige stand van zaken met betrekking tot het WOV-project moet echter geconstateerd worden dat het vaststellen van een eenduidige projectfase die doorlopen moet gaan worden zeer gecompliceerd is. Als gevolg van diverse factoren zijn een aantal projectonderdelen (F&E, planologie) uit fase gaan lopen. Hierdoor wordt de voortgang van een onderdeel als de techniek, dat in principe wel op schema loopt in sterke mate beïnvloed.

Uiteindelijk dienen alle sporen op één punt samen te komen, namelijk op het startmoment van de bouw van de WOV. Met inachtneming van alle mogelijke randvoorwaarden uit overeenkomsten en het convenant WOV. Het voorgaande houdt in dat de klassieke fasering niet zonder meer toepasbaar is. Het bereiken van het startmoment voor de bouw zou derhalve het faseresultaat kunnen worden.

Bij het uitwerken van het projectplan naar dit specifieke faseresultaat ontstaat een probleem. Op een zeker moment zullen de verhoudingen binnen het project fors wijzigen als gevolg van het overnemen van het project door een exploitatiemaatschappij onder de vlag van DELTAN. Dit heeft grote consequenties voor de verantwoordelijkheden/bevoegdheden, de opbouw van de projectorganisatie etcetera.

Uit het oogpunt van de projectmatige beheersing lijkt het derhalve verstandiger om het tekenen van een exploitatie-overeenkomst tussen provincie en exploitant als faseresultaat te kiezen. Het bezwaar hiervan is dat een aantal te verrichten activiteiten (planologie, grondverwerving) bij het bereiken van dit faseresultaat niet afgerond zullen zijn.

Vooralsnog is de voorliggende projectfase "Tussenfase Bouw en Exploitatie" genoemd.

Onderstaand werkdocument beoogt een kader te scheppen voor het in de Project Start Up op te stellen projectplan/beslisdocument en geeft een eerste aanzet voor de nadere invulling.

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

1. IDENTIFICATIE PROJECT

Project : Westerschelde Oeververbinding (WOV)
Opdrachtgever : Provincie Zeeland, gedeputeerde J.I. Hennekeij
Projectleider : ?
Bevoegd gezag : [REDACTED] (projectdirecteur)

Projectfasen:

1. Oriëntatiefase
2. Definitie-/Voorontwerpfase
3. Selectie- en contractfase
4. Tussenfase bouw en exploitatie
5. Realisatiefase
6. Nazorgfase
7. Exploitatiefase

Af te sluiten projectfase: Selectie- en contractfase

Komende projectfase : Tussenfase bouw en exploitatie

2. DOELSTELLING VAN DIT DOCUMENT

Het vaststellen van het resultaat van de Selectie- en contractfase en het verkrijgen van goedkeuring voor de uitvoering van de tussenfase Bouw en exploitatie op basis van het in dit document opgenomen plan van aanpak. Dit plan van aanpak dient tevens een aanzet te zijn voor de vervolgfase, waarin een exploitant het project als opdrachtgever verder zal trekken.

3. BEOOGD PROJECTRESULTAAT

3.1. PROBLEEMSTELLING

De veerverbindingen Vlissingen-Breskens en Kruiningen-Perkpolder vormen de verkeersverbinding over de Westerschelde, tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en Midden-Zeeland. Deze veerverbindingen leiden tot wachttijden, zijn niet continu in bedrijf en werken belemmerend voor een optimale ontwikkeling van economische en maatschappelijke relaties.

3.2. BEOOGD PROJECTRESULTAAT

Een economisch exploiteerbare, vaste oeververbinding tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en Midden-Zeeland, die voldoet aan de toekomstige verkeersbehoefte en die geen afbreuk doet aan de Westerschelde en met name als scheepvaartverbinding van en naar Antwerpen.

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

AFBAKENING PROJECT

Een aantal aspecten hebben een sterke relatie met het WOV-project, doch behoren niet tot het takenpakket van deze projectorganisatie. Het gaat hierbij om :

1. Voorbereiding realisering voetveer Vlissingen - Breskens
2. Verlenging PSD-contract
3. DELTAN-studie exploitatie WOV
4. Beleidsanalyse Borsele
- 5.

Activiteiten met betrekking tot bovengenoemde aspecten dienen afgerond te zijn vóórdat de exploitatie-overeenkomst getekend wordt.

Ad 2. Momenteel is er binnen het provinciale apparaat een discussie gaande over het al dan niet opnemen van dit onderdeel in de project-organisatie WOV. Belangrijk hierbij zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de projectorganisatie.

Ad 3. De studie als zodanig is geen activiteit van de projectorganisatie, de beoordeling van het keuzedocument van de beoogde exploitatiemaatschappij (DELTAN) wel.

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

4. INHOUDELIJK RESULTAAT SELECTIE- EN CONTRACTFASE

4.1 Planologie

- Bestemmingsplan WOV Terneuzen door GS (gewijzigd) goedgekeurd
- Aanwijzingsprocedure Borsele afgerond door Kroonbesluit
-
-

4.2 Techniek

- Selectie bouwcombinatie afgerond
- Variant op geselecteerde offerte uitgewerkt
- Technische onderbouwing convenant gereed
-
-

4.3 Contracten

- Convenant Provincie-Rijk ondertekend
- Tussencontract met geselecteerde bouwcombinatie voor nadere uitwerking variant 5 en aanvullend grondonderzoek ondertekend
-
-

4.4 Financiering & exploitatie

- Procedure private financiering en exploitatie afgerond (negatief)
- Rapportage publieke financiering en exploitatie gereed
- Financiële onderbouwing convenant gereed
-
-

5. **PLAN VAN AANPAK TUSSENFASE BOUW EN EXPLOITATIE**

5.1 **FASERESULTAAT VOOR HET PROJECTTEAM WOV ALS GEHEEL**

- Een concept-exploitatieovereenkomst
- Een lijst met aandachtspunten voor de concept-bouwovereenkomst
- Een onderhandelingsplan voor deze overeenkomsten
- Detailovereenkomst Provincie-Rijk op basis convenant

- Een uitgevoerd tussencontract met KMW
- Beoordeling variant 5, aanvullend grondonderzoek en overige werkzaamheden in kader tussencontract

- Een up-date van de procedurenota
- Een up-date van het overzicht met de vergunningsvereisten
- Een informatiebundel met de relevante vergunningsgegevens
- Aanvullende MER boortunnel in procedure

- Een voorlichtingsplan voor de grondverwerving
- Een uitwerking van de aankoopgrenzen voor het project
- Grondplantekeningen
- Taxatierapporten
- Onderhandelingsresultaten grondverwerving

- Algemeen voorlichtingsplan WOV-project (PR)
- Aanzet Info-centrum

- Vastgesteld en onherroepelijk bestemmingsplan Terneuzen
- Knelpuntenanalyse tracé Borsele
- Uitwerking oplossingen knelpuntenanalyse
- Overeenstemming oplossingen provincie-gemeente Borsele
- Vastgesteld en onherroepelijk bestemmingsplan Borsele

- Beoordeling keuzedocument beoogd exploitant (DELTAN)
- Rapport alternatieve/aanvullende exploitatievormen
- Oplossing BTW-problematiek
- Overzicht verzekeringspakket

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

5.2 FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP TECHNIEK (Bouwbuero i.o.)

1. Uitwerking van variant 5 conform tussencontract PZ-WOV-1994-01
 - 1.1 Nadere uitwerking variant 5, gereed 1 oktober 1994
 - 1.2 Beoordelingsrapport nadere uitwerking variant 5 met beoordelingscriteria conform basisovereenkomst, inclusief kostenaspecten, gereed 15 november 1994,
 - 1.3 Onderzoeksrapportage veiligheidsniveau variant 5 versus aanbieding A, gereed 1 september 1994
 - 1.4 Risico-analyse detailontwerp en bouw op basis nadere uitwerking variant 5 (incl. aspecten op basis aanvullend grondonderzoek), gereed 15 november 1994
 - 1.5 Kwaliteitssysteem opdrachtgever (projectorganisatie), gereed 1 september 1994
 - 1.6 Onderzoeksrapportage veiligheidsvoorzieningen in relatie tot DOW-Benelux, gereed 1 oktober 1994
 - 1.7
 - 1.8
2. Aanvullend grondonderzoek
 - 2.1 Rapportage van aanvullend grondonderzoek incl. extra laboratoriumonderzoek, gereed 1 oktober 1994
 - 2.2 Beoordeling rapportage aanvullend onderzoek, gereed 15 november 1994
 - 2.3
 - 2.4
3. Uitvoering en beoordeling overige werkzaamheden in kader tussencontract, gereed 15 november 1994

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

5.3 FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP PLANOLOGIE

1. Vastgesteld en onherroepelijk bestemmingsplan Borsele, gereed ?
2. Vastgesteld en onherroepelijk bestemmingsplan Terneuzen, gereed 1 november 1994
- 3.
- 4.

5.4 FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP FINANCIERING EN EXPLOITATIE

1. Overeenstemming met ministerie Financiën inzake BTW-problematiek, gereed 1 oktober 1994
2. Beoordelingsrapport F&E aspecten variant 5 KMW, gereed 15 november 1994
3. Rapportage F&E aspecten t.b.v concept-exploitatie en concept-bouwovereenkomst, gereed 1 oktober 1994
4. Rapportage verzekeringspakket, gereed 1 oktober 1994
5. Beoordelingsrapport keuzedocument DELTAN
6. Onderzoeksrapport alternatieve/aanvullende exploitatievormen
- 7.
- 8.

5.5 FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP GRONDVERWERVING

1. Goedkeuring plan van aanpak grondverwerving door GS, gereed 1 september 1994
2. Voorlichtingsplan grondverwerving, gereed 1 september 1994
3. Bepaling aankoopgrenzen WOV-project op basis uitwerking variant 5, gereed 1 oktober 1994
4. Grondplantekeningen, gereed 1 november 1994
- 5.
- 6.

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

5.6 FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP VERGUNNINGEN

1. Up-date procedurenota, gereed 1 september 1994
2. Up-date overzicht vergunningsvereisten incl. kostenconsequenties, gereed 1 september 1994
3. Informatiedossier vergunningengegevens op basis uitwerking variant 5, gereed 15 november 1994
4. Plan van aanpak aanvraag vergunningen, gereed 1 oktober 1994
- 5.
- 6.

5.7 FASERESULTAAT STAFGROEP KONTRAKTZAKEN

1. Een concept-exploitatieovereenkomst, gereed 1 oktober 1994.
2. Een lijst met aandachtspunten voor de concept-bouwovereenkomst, gereed 15 november 1994
3. Een onderhandelingsplan voor deze overeenkomsten, gereed 15 november 1994
4. Detailovereenkomst Provincie-Rijk op basis convenant, gereed 1 november 1994
- 5.
- 6.

6. BEHEERSPLANNEN

6.1 PROJECTBEHEERSING ALGEMEEN

De beheersing van de aspecten tijd, geld en capaciteit wordt gerealiseerd door het opstellen van voortgangsrapportages (door de CCP) per periode van .. weken.

Deze rapportage omvat:

- de standlijn in de planningen met vermelding van de knelpunten en voorstellen tot oplossingen;
- overzicht van het projectbudget (raming, verplichtingen, vrij besteedbaar);
- overzicht van bestede uren (tijdverantwoording per medewerker).

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

6.2 TIJD/CAPACITEIT

6.2.1 Per organisatie-onderdeel weergeven

ORGANISATIE- ONDERDEEL	TAAK	PERIODE	MANWEKEN intern/ extern
Projectdirecteur			
Projectleider			
Managementgroep			
PG Techniek			
PG Planologie			
PG Grondverwerving			
PG Vergunningen			
PG Financiering en Exploitatie			
SG Kontraktzaken			
Centrale Coördina- tie en Planning			

6.2.2 Planningen (overall- en deelplanningen)

Relaties in planning toelichten.

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

6.3 BUDGET

Totale projectkosten Tussenfase.

Kosten	Rijk	Provincie	Opmerkingen
Personeelskosten (evt. onderverdelen per organisatie-onderdeel)			
Huisvestingskosten			
Kantoorbenodigdheden			
Projectsecretariaat			
Reis- en verblijfkosten			
Vervangende uitbesteding			
Aanvullend onderzoek (per onderzoek aangeven)			
Externe adviseurs: F&E Planologie Grondverwerving Juridisch			
Kleine adviezen			
Diversen en onvoorzien			
Totaal			

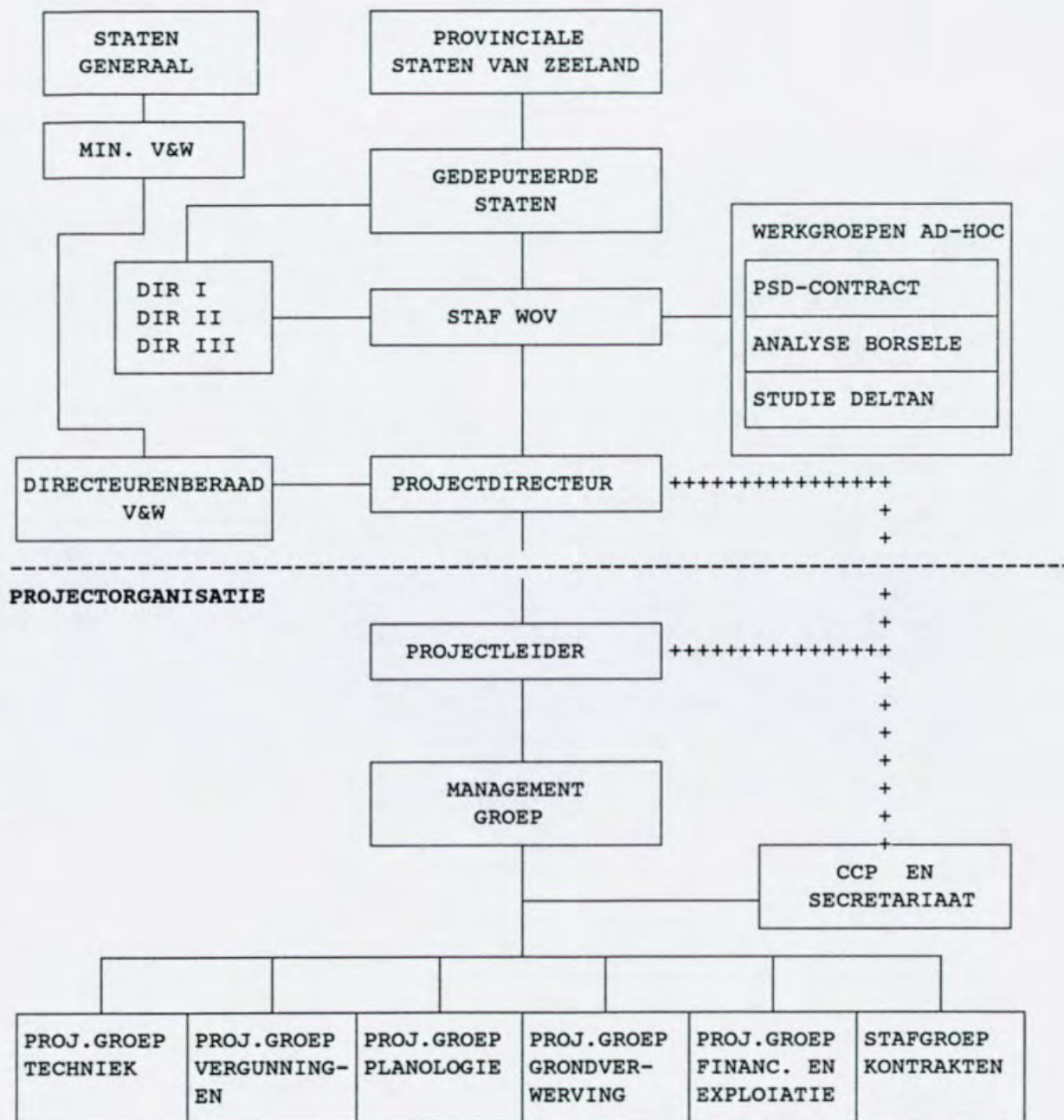
Globaal kostenoverzicht vervolgfase ontwerp en bouw 1995-2007

6.4 KWALITEIT

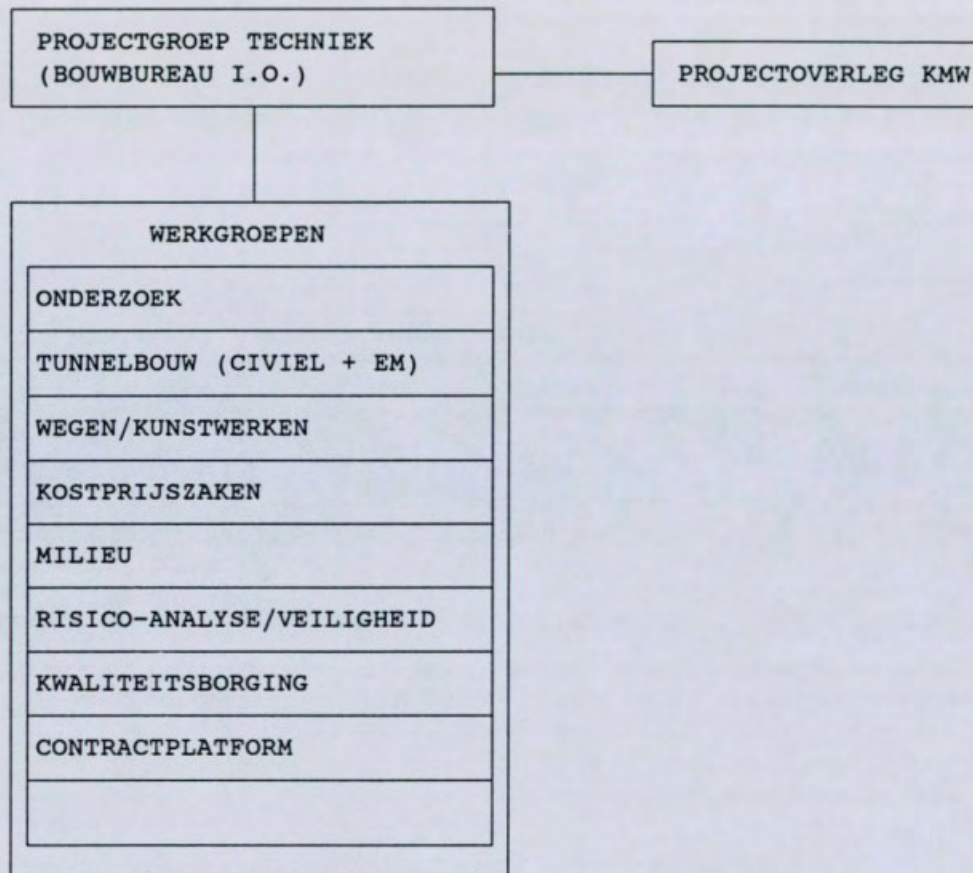
beschrijving kwaliteitsborging faseprodukten

6.5 ORGANISATIE

6.5.1 Organogram

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

6.5.2 Personele bezetting

Namen nader in te vullen

Organisatie-onderdeel	Naam/functie
Projectdirecteur	Ir. J
Projectleider	?
Managementgroep	Projectdirecteur Projectleider Projectcoördinator Voorzitters projectgroepen Secretaris Specialisten ad-hoc
Centrale Coördinatie en Planning	Projectcoördinator Secretariaat Planning Voortgangsbewaking Budgetbewaking Voorlichting
Projectgroep Techniek (Bouwbureau i.o.)	Voorzitter Secretaris Coördinator Werkgroepleiders
Projectgroep Planologie	Voorzitter Secretaris Deelnemers
Projectgroep Vergunningen	Voorzitter Secretaris Deelnemers
Projectgroep Grondverwerving	Voorzitter Secretaris Deelnemers
Projectgroep F&E	Voorzitter Secretaris Deelnemers
Stafgroep Kontraktzaken	Voorzitter Secretaris Deelnemers

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

Overleg met Bouwcombinatie KMW

Deelnemers van opdrachtgeverszijde

Technische commissies

Tunnelbouw incl. EM
Wegen en kunstwerken
Grondmechanisch onderzoek
Kwaliteitsborging
Contractuele voorbehouden

[Specialisten en directielid UAV
of secretaris PGT of coördinator PGT]

Bouwvergadering

Directie UAV
Coördinator PGT
Secretaris PGT

Projectoverleg

Projectdirecteur
Directie UAV

Project Start UP WOV d.d. 7 juni 1994
Werkdocument Tussenfase.

6.5.3 Taken/bevoegdheden verantwoordelijkheden

Aangeven per organisatie-onderdeel en functie.

6.6 INFORMATIE

Informatiematrix (stukkenstroom)

Afstemmingsnota (raakvlakken)

Projectomgeving (wolk van belanghebbenden niet in project, maar wel invloed op project)

Voorlichting

C:\ALG\WOV\CCP\tusfas.psu

documentnummer

94.9226

zaaknummer

verwijsnummer

onderwerp

WOV Projectplan Tussenfase Bouw en Exploitatie

advies/besluit

Vaststellen en projectdirecteur WOV opdragen de werkzaamheden op basis van het projectplan Tussenfase Bouw en Exploitatie te doen uitvoeren.

Zie conclusie

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder

Ing. J.I. Hennekeij

paraaf

J

vervanger

J

besluit

datum

11 OKT, 1994

nummer

2

para

J

uitvoering

aantal te paraferen stukken

1

behandeld door

naam

J

afdeling

DI

bureau

WOV

doorkiesnummer

01180-

J

datum

19 september 1994

parafen

bureauhoofd

datum

20.9.94

paraaf

J

afdelingshoofd

datum

paraaf

directeur

datum

22/9'94

paraaf

J

medeparafen

dir/afd/bureau

datum

F.E.2

20/9

paraaf

J

dir/afd/bureau

datum

RO

21/9

paraaf

J

aanwijzingen

terug naar ambtenaar J/N

J

paraaf

nummers te di

J

bijlagen

paraaf

1

Geacht college,

Het is uit het oogpunt van projectmatig werken noodzakelijk een project te faseren en van elke fase een gewenst faseresultaat te definiëren. Per fase wordt een projectplan, ook wel beslisdokument genoemd, opgesteld. In het projectplan wordt naast de beschrijving van de faseresultaten tevens aangegeven hoe deze resultaten bereikt dienen te worden (tijd, capaciteit, budget, kwaliteit, informatie, organisatie).

De Selectie en Contractfase, met aansluitend de Iteratiefase (uiteindelijk resulterend in variant 5 van Combinatie Middelpaas Westerschelde) zijn inmiddels afgerond.

Uiteindelijk dienen voor het WOV-project alle sporen (techniek, planologie, financiering en exploitatie, grondverwerving, vergunningen) op één punt samen te komen, namelijk op het startmoment van de bouw. Dit punt is thans als faseresultaat niet geschikt. Door de overname van het project op een zeker moment door een exploitatiemaatschappij ontstaan forse wijzigingen van de verhoudingen binnen het project. Dit heeft grote consequenties voor de verantwoordelijkheden, bevoegdheden, de opbouw van de projectorganisatie etcetera. Uit het oogpunt van de projectmatige beheersing wordt derhalve voorgesteld om het tekenen van een exploitatie-overeenkomst tussen provincie en exploitatiemaatschappij als faseresultaat te kiezen.

De voorliggende projectfase is getiteld "Tussenfase Bouw en Exploitatie".

De aanzet voor dit projectplan is gegeven op de Project Start Up bijeenkomst d.d. 7 juni 1994. Vooruitlopend op de formele vaststelling door uw college van het projectplan is de afgelopen periode reeds op basis van de afspraken uit de Project Start Up gewerkt. Het voorliggende concept-projectplan heeft inmiddels het behandelingstraject in de projectorganisatie doorlopen.

Uw college wordt thans voorgesteld het concept-Projectplan Tussenfase Bouw en Exploitatie vast te stellen en de projectdirecteur WOV op te dragen de werkzaamheden voor deze Tussenfase op basis van het projectplan te doen uitvoeren.

WOV
WESTERSCHELDE OEVERVERBINDING

BESLISDOCUMENT
CONCEPT PROJECTPLAN

naar aanleiding van:

Project Start Up
Koudekerke, 7 juni 1994

versie maandag 19 september 1994

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
2	IDENTIFICATIE PROJECT	5
3	DOELSTELLING VAN DIT DOCUMENT	5
4	BEOOGD PROJECTRESULTAAT	5
	4.1 <u>PROBLEEMSTELLING</u>	5
	4.2 <u>BEOOGD PROJECTRESULTAAT</u>	5
	4.3 <u>AFBAKENING PROJECT</u>	6
5	INHOUDELIJK RESULTAAT SELECTIE-, CONTRACT- EN ITERATIEFASE	6
	5.1 <u>PLANOLOGIE</u>	6
	5.2 <u>TECHNIEK</u>	6
	5.3 <u>CONTRACTEN</u>	6
6	PLAN VAN AANPAK TUSSENFASE BOUW EN EXPLOITATIE	8
	6.1 <u>GLBAAL OVERZICHT FASERESULTAAT VOOR HET GEHELE WOV-PRO- JECTTEAM</u>	8
	6.2 <u>FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP TECHNIEK</u>	9
	6.2.1 <u>Produkten</u>	9
	6.2.2 <u>Activiteiten</u>	10
	6.2.3 <u>Tijd en capaciteit Projectgroep Techniek</u>	12
	6.2.4 <u>Budget</u>	14
	6.2.5 <u>De plaats in de organisatie van de projectgroep Techniek</u>	16
	6.3 <u>FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP PLANOLOGIE</u>	17
	6.3.1 <u>Produkten</u>	17
	6.3.2 <u>Activiteiten</u>	17
	6.3.3 <u>Tijd en capaciteit</u>	17
	6.3.4 <u>Budget</u>	18
	6.3.5 <u>Personele bezetting</u>	18
	6.4 <u>FASERESULTAAT VAN DE LIJNACTIVITEITEN FINANCIERING EN EXPLOI- TATIE</u>	19
	6.4.1 <u>Produkten</u>	19
	6.4.2 <u>Activiteiten</u>	19
	6.4.3 <u>Tijd en capaciteit</u>	20
	6.4.4 <u>Budget</u>	20
	6.4.5 <u>Personele bezetting</u>	20
	6.5 <u>FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP GRONDVERWERVING</u>	21
	6.5.1 <u>Produkten</u>	21
	6.5.2 <u>Activiteiten</u>	21
	6.5.3 <u>Tijd en capaciteit</u>	22
	6.5.4 <u>Budget</u>	22
	6.5.5 <u>Personele bezetting</u>	22
	6.6 <u>FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP VERGUNNINGEN</u>	23
	6.6.1 <u>Produkten</u>	23
	6.6.2 <u>Activiteiten</u>	23
	6.6.3 <u>Tijd en capaciteit</u>	23
	6.6.4 <u>Budget</u>	23
	6.7 <u>FASERESULTAAT PROJECTGROEP CONTRACTZAKEN</u>	25
	6.7.1 <u>Produkten algemeen</u>	25
	6.7.2 <u>Te bereiken „contractuele” resultaten</u>	25
	6.7.3 <u>Te leveren producten door Contractzaken</u>	26

6.7.4	Plaats in de organisatie van contractzaken	26
6.7.5	Personele bezetting van contractzaken	27
6.7.6	Randvoorwaarden	27
6.8	<u>MANAGEMENTTEAM</u>	29
6.8.1	Algemeen	29
6.8.2	Takenpakket	29
6.8.3	Tijd en capaciteit	29
6.8.4	Budget	29
6.8.5	Personele bezetting	30
6.9	<u>CENTRALE COORDINATIE EN PLANNING</u>	31
6.9.1	Algemeen	31
6.9.2	Takenpakket	31
6.9.3	Tijd en capaciteit	31
6.9.4	Budget	31
6.9.5	Personele bezetting	32
7	BEHEERSPLANNEN	33
7.1	<u>PROJECTBEHEERSING ALGEMEEN</u>	33
7.2	<u>TIJD EN CAPACITEIT</u>	34
7.2.1	Per organisatie-onderdeel getotaliseerd	34
7.2.2	Planningen (overall- en deelplanningen)	35
7.3	<u>BUDGET</u>	36
7.3.1	Benodigd budget per projectgroep	36
7.3.2	Totale projectkosten Tussenfase	37
7.4	<u>KWALITEIT</u>	38
7.5	<u>ORGANISATIE</u>	39
7.5.1	Organogram	39
7.5.2	Personele bezetting	41
7.5.3	Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden	44
7.6	<u>INFORMATIE</u>	47
7.6.1	Informatiematrix	47
7.6.2	Afstemmingsnota	47
7.6.3	Projectomgeving	47
7.6.4	Voorlichting	47

WOV WESTERSCHELDE OEVERVERBINDING

CONCEPT PROJECTPLAN TUSSENFASE BOUW EN EXPLOITATIE

1 INLEIDING

Het is uit het oogpunt van projectmatig werken noodzakelijk een project te faseren en van elke fase een gewenst faseresultaat te definiëren. Per fase wordt een projectplan, ook wel beslisdocument genoemd, opgesteld. In dit op te stellen projectplan wordt een voorgaande fase formeel met een beslissing afgesloten en wordt de nieuwe fase nader uitgewerkt voor wat betreft het project(fase)resultaat en hoe dit te bereiken (het beheersen van de activiteiten tijd, capaciteit, budget, informatie en organisatie) met bijbehorende beheersplannen.

Gelet op de huidige stand van zaken met betrekking tot het WOV-project moet echter geconstateerd worden dat het vaststellen van een eenduidige projectfase die doorlopen moet gaan worden zeer gecompliceerd is. Als gevolg van diverse factoren zijn een aantal projectonderdelen (F&E, planologie) uit fase gaan lopen. Hierdoor wordt de voortgang van een onderdeel als de techniek, dat in principe wel op schema loopt, in sterke mate beïnvloed.

Uiteindelijk dienen alle sporen op één punt samen te komen, namelijk op het startmoment van de bouw van de WOV. Met inachtneming van alle mogelijke randvoorwaarden uit overeenkomsten en het convenant WOV. Het voorgaande houdt in dat de klassieke fasering niet zonder meer toepasbaar is. Het bereiken van het startmoment voor de bouw zou derhalve het faseresultaat kunnen worden.

Bij het uitwerken van het projectplan naar dit specifieke faseresultaat ontstaat een probleem. Op een zeker moment zullen de verhoudingen binnen het project fors wijzigen als gevolg van het overnemen van het project door een exploitatiemaatschappij. Dit heeft grote consequenties voor de verantwoordelijkheden, bevoegdheden, de opbouw van de projectorganisatie etcetera.

Uit het oogpunt van de projectmatige beheersing lijkt het derhalve verstandiger om het tekenen van een exploitatie-overeenkomst tussen provincie en exploitant als faseresultaat te kiezen. Het bezwaar hiervan is dat een aantal te verrichten activiteiten (planologie, grondverwerving) bij het bereiken van dit faseresultaat niet afgerond zullen zijn.

Vooralsnog is de voorliggende projectfase "Tussenfase Bouw en Exploitatie" genoemd.

2 IDENTIFICATIE PROJECT

Project: Westerschelde Oeververbinding (WOV)
Opdrachtgever: Provincie Zeeland, gedeputeerde Ing. J.I. Hennekeij
Projectleider: Vacature
Projectcoördinator: [REDACTED] J
Bevoegd gezag: [REDACTED] J projectdirecteur, gedelegeerd opdrachtgever)
Projectfasen:

1. Oriëntatiefase
2. Definitie- en voorontwerpfase
3. Selectie-, contract- en iteratiefase
4. Tussenfase bouw en exploitatie
5. Realisatiefase
6. Nazorgfase
7. Exploitatiefase

Af te sluiten projectfase: Selectie-, contract- en iteratiefase
Komende projectfase : Tussenfase bouw en exploitatie

3 DOELSTELLING VAN DIT DOCUMENT

Het vaststellen van het resultaat van de Selectie-, contract- en iteratiefase en het verkrijgen van goedkeuring voor de uitvoering van de tussenfase Bouw en Exploitatie (vastleggen capaciteit etcetera) op basis van het in dit document opgenomen plan van aanpak. Dit plan van aanpak dient tevens een aanzet te zijn voor de vervolgfase, waarin een exploitant het project als opdrachtgever verder zal trekken.

4 BEOOGD PROJECTRESULTAAT

4.1 PROBLEEMSTELLING

De veerverbindingen Vlissingen-Breskens en Kruiningen-Perkpolder vormen de verkeersverbinding over de Westerschelde, tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en Midden-Zeeland. Deze veerverbindingen leiden tot wachttijden, zijn niet continu in bedrijf en werken belemmerend voor een optimale ontwikkeling van economische en maatschappelijke relaties.

4.2 BEOOGD PROJECTRESULTAAT

Een economisch exploitatiebare, vaste oeververbinding tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en Midden-Zeeland op het vastgestelde tracé 3, die voldoet aan de huidige en toekomstige verkeersbehoefte en die geen afbreuk doet aan de Westerschelde, als - met name - scheepvaartverbinding van en naar Antwerpen.

4.3 AFBAKENING PROJECT

Enige aspecten hebben een sterke relatie met het WOV-project, doch behoren thans niet tot het takenpakket van deze projectorganisatie. Het gaat hierbij om :

1.	Voorbereiding realisering voetveer Vlissingen - Breskens
2.	Verlenging PSD-contract
3.	DELTAN-studie exploitatie WOV
4.	Beleidsanalyse Borsele
5.	Detailovereenkomst Provincie-Rijk
6.	Overeenstemming ministerie van Financiën inzake BTW-kwestie

Toelichting

Activiteiten met betrekking tot deze aspecten dienen afgerond te zijn vóórdat de exploitatie-overeenkomst getekend wordt. De aspecten 2, 4 en 5 hebben reeds in 1994 een directe relatie met de ontbindende voorwaarden van het Convenant.

- Bij 1: In contractuele zin behoort hiertoe de verzekering van de Staat dat geen concessies voor andere, concurrerende veerverbindingen worden uitgegeven.
- Bij 2: Er is binnen het provinciale apparaat een discussie gaande over het al dan niet opnemen van dit onderdeel in de project-organisatie WOV. Belangrijk hierbij zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de projectorganisatie. Vooralsnog is de herziening van het PSD-contract in de lijnorganisatie gehouden.
- Bij 3: De studie als zodanig is geen activiteit van de projectorganisatie, de beoordeling van het keuzedocument van de beoogde exploitatiemaatschappij (DELTAN) wel.
- Bij 4: De beleidsanalyse is een middel om tot een onherroepelijk bestemmingsplan Borsele te komen.
- Bij 5: De bouwstenen en het raamwerk voor de detailovereenkomst worden aangeleverd door een ad-hoc werkgroep ressorterend onder de projectdirecteur, uitwerking vindt in de lijn plaats.
- Bij 6: Taak wordt door lijnorganisatie F&E verricht

5 INHOUDELIJK RESULTAAT SELECTIE-, CONTRACT- EN ITERATIEFASE

5.1 PLANOLOGIE

- Bestemmingsplan WOV Terneuzen door GS (gewijzigd) goedgekeurd
- Aanwijzingsprocedure Borsele afgerond door Kroonbesluit

5.2 TECHNIEK

- Selectie bouwcombinatie afgerond
- Variant op geselecteerde offerte uitgewerkt
- Technische onderbouwing convenant gereed

5.3 CONTRACTEN

- Convenant Provincie-Rijk ondertekend
- Tussencontract met geselecteerde bouwcombinatie voor nadere uitwerking variant 5 [Aanbieding C] en aanvullend grondonderzoek ondertekend

5.4 FINANCIERING & EXPLOITATIE

- Procedure private financiering en exploitatie afgerond (negatief)
- Rapportage publieke financiering en exploitatie gereed
- Financiële onderbouwing convenant gereed

6 PLAN VAN AANPAK TUSSENFASE BOUW EN EXPLOITATIE

6.1 Globaal overzicht faseresultaat voor het gehele WOV-projectteam

A> Techniek

- Een uitgevoerd tussencontract met KMW
- Beoordeling Aanbieding C, aanvullend grondonderzoek en overige werkzaamheden in kader tussencontract

B> Planologie

- Verweer beroepen bestemmingsplan Terneuzen
- Knelpuntenanalyse tracé Borsele [gereed]
- Deel-uitwerking oplossingen knelpuntenanalyse
- Overeenstemming oplossingen provincie-gemeente Borsele
- Doen opstellen ontwerp-bestemmingsplan Borsele

C> Financiering en Exploitatie

- Beoordeling keuzedocument beoogd exploitant (DELTAN)
- Oplossing BTW-problematiek
- Overzicht verzekeringspakket

D> Grondverwerving

- Een vastgesteld plan van aanpak grondverwerving
- Een voorlichtingsplan voor de grondverwerving
- Een uitwerking van de aankoopgrenzen voor het project
- Grondplantekeningen
- Taxatierapporten
- Onderhandelingsresultaten grondverwerving

E> Vergunningen

- Een up-date van de procedurenota
- Een up-date van het overzicht met de vergunningsvereisten
- Een informatiebundel met de relevante vergunningsgegevens
- Aanvullende MER boortunnel in procedure

F> Contractzaken

- Begeleiden tussencontract inzake contractuele voorbehouden
- Beoordelen aanbieding C inzake contractuele voorbehouden
- Het in samenwerking met de groep Financiering & Exploitatie opstellen van een concept-exploitatie-overeenkomst
- Afstemmen project/overeenkomst met Rijk/Provincie
- Het opstellen van aandachtspunten en randvoorwaarden bouwovereenkomst tussen exploitant en KMW
- Het opstellen van een concept Letter of Intent Exploitant
- Het opstellen van een concept Letter of Intent KMW

G> Voorlichting

- Algemeen voorlichtingsplan WOV-project (PR)
- Aanzet Info-centrum

In dit globale overzicht zijn de faseresultaten geclusterd. De activiteiten ter verkrijging van de faseresultaten worden toebedeeld aan projectgroepen. De naam van de projectgroepen komt overeen met de clusteraanduiding m.u.v. Voorlichting dat bij het takenpakket van de Centrale Coördinatie en Planning is ondergebracht. In de navolgende hoofdstukken worden de faseresultaten per projectgroep nader beschreven.

6.2 FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP TECHNIEK

6.2.1 **Producten**

de niet-eigen producten van de Projectgroep zijn klein gedrukt

6.2.1.1 *Geactualiseerd Programma van Eisen Boortunnel.*
Gereed 15 juli 1994.

6.2.1.2 Definitief ontwerp aanbidding C, KMW, conform Tussencontract.
Gereed 1 oktober 1994.

6.2.1.3 Rapportage grondonderzoek, KMW, conform Tussencontract, inclusief door de opdrachtgever opgedragen nader aanvullend grondonderzoek.
Gereed 1 oktober 1994.

6.2.1.4 Deelkwaliteitsplannen ontwerpdetailering, KMW, conform Tussencontract.
Gereed 1 oktober 1994.

6.2.1.5 Onderzoeksrapportage veiligheidsniveau aanbidding C versus aanbidding A, TNO, inclusief aanbevelingen en financiële consequenties.
Gereed 1 september 1994.

6.2.1.6 Onderzoeksrapportage veiligheidsvoorzieningen in relatie tot DOW-Benelux, TNO, inclusief aanbevelingen en financiële consequenties.
Gereed 1 oktober 1994.

6.2.1.7 Onderzoeksrapportage emissie ter plaatse van de tunnelbeëindiging, inclusief aanbevelingen en financiële consequenties.
Gereed 1 oktober 1994.

6.2.1.8 Vervolgonderzoeksrapportage ventilatie, Novenco, inclusief aanbevelingen en financiële consequenties.
Gereed 1 september 1994.

6.2.1.9 *Beoordelingsrapport definitief ontwerp aanbidding C met beoordelingscriteria conform basisovereenkomst, inclusief tekortkomingen en financiële consequenties.*
Gereed 15 november 1994.

6.2.1.10 *Beoordelingsrapport rapportage grondonderzoek, inclusief gevolgen voor ontwerp, uitvoering en financiële consequenties.*
Gereed 15 november 1994

6.2.1.11 *Beoordelingsrapport deelkwaliteitsplannen ontwerpdetailering, inclusief het voor de opdrachtgever bijbehorende kwaliteitssysteem projectorganisatie, acceptatie-procedures, auditplan etcetera).*
Gereed 15 november 1994.

6.2.1.12 *Risico-analyse definitief ontwerp inzake ontwerp- en uitvoeringsaspecten.*
Gereed 15 november 1994.

6.2.1.13 *Toeleveren gegevens ten behoeve van de andere groepen voor contractzaken, planologie, vergunningen, grondverwerving, financiering & exploitatie.*
Ad hoc tot 1 januari 1995.

6.2.1.14 *Adviezen aan de Directie UAV Tussencontract voor zover niet vallende onder de punten 1.9, 1.10 en 1.11.*
Gereed 1 oktober 1994.

6.2.2 Activiteiten

6.2.2.1 ☐ *Aanpassen Program van Eisen Boortunnel:*

- gewijzigde randvoorwaarden Aanbieding C:
 - civiele techniek (nagaan of restant WUT¹ geïntegreerd kan worden);
 - tunnelinstallaties (nagaan of restant WUT geïntegreerd kan worden);
 - wegen;
 - overige (natte werken, uitvoering);
 - afstemming intern;
 - afstemming KMW;
- resultaten onderzoeksrapportage veiligheidsniveau Aanbieding C (later stadium);
- resultaten onderzoeksrapportage veiligheidsvoorzieningen DOW (later stadium);
- resultaten onderzoeksrapportage emissie (later stadium);
- resultaten vervolgonderzoeksrapportage ventilatie (later stadium).

6.2.2.2 zie 6.2.1.14

6.2.2.3 zie 6.2.1.14

6.2.2.4 zie 6.2.1.14

6.2.2.5 ☐ *Onderzoeksrapportage veiligheidsniveau*

- voorbereiden en beoordelen offerte onderzoeksvoorstel TNO;
- begeleiden onderzoeksopdracht;
- beoordelen onderzoeksresultaten;
- overleg met (regionale) brandweer en veiligheidsautoriteit provincie;
- vertalen mogelijke consequenties naar PvE, ontwerp en kosten.

6.2.2.6 ☐ *Onderzoeksrapportage veiligheidsvoorzieningen DOW;*

- inventariseren en interpreteren gewijzigde situatie toerit zuid in relatie tot reeds gedaan emissie-onderzoek;
- overleg met TNO ten aanzien van interpretatie en eventueel aanvullend onderzoek:
 - (vorbereiden en beoordelen offerte aanvullend onderzoeksvoorstel TNO:
 - begeleiden onderzoeksopdracht;
 - beoordelen onderzoeksresultaten;)
- overleg DOW en veiligheidsdeskundige provincie;
- vertalen mogelijke consequenties naar PvE, ontwerp en kosten.

6.2.2.7 ☐ *Onderzoeksrapportage emissie*

- advisering door specialist EM Bouwdienst ten aanzien van [wenselijkheid], inrichting en uitvoering, [eventueel] benodigd onderzoek aan de hand van de aanvullende MER;
 - [vorbereiden en beoordelen offerte onderzoeksvoorstel aan een nog nader te bepalen onderzoekssinstelling;
 - begeleiden onderzoeksopdracht;
 - beoordelen onderzoeksresultaten;
- vertalen mogelijke consequenties naar PvE, ontwerp en kosten].

6.2.2.8 ☐ *Vervolgonderzoeksrapportage ventilatie*

- specificatie vervolgonderzoek;
- voorbereiden en beoordelen offerte onderzoeksvoorstel van Novenco;
- begeleiden onderzoeksopdracht;
- beoordelen onderzoeksresultaten;

¹ WUT: Werkgroep Uitrustings Tunnels

- vertalen mogelijke consequenties naar Programma van Eisen, ontwerp en kosten.

6.2.2.9 □ *Beoordelingsrapport definitief ontwerp Aanbieding C*

- beoordeling voldoen aan randvoorwaarden;
- beoordeling volgens beoordelingscriteria (nagaan in hoeverre dit nog nodig is, aangezien geen "ranking" van het ontwerp vereist is, en alleen een randvoorwaarden-toets voldoende is);
- nadere invulling witte vlekken (onvolkomenheden) aanbieding A;
- opsporing nieuwe witte vlekken (onvolkomenheden) aanbieding C:
 - civiele techniek;
 - tunnelinstallaties;
 - wegen;
 - natte werken (wie doet dit);
 - uitvoering;
 - financieel maken van de technische onvolkomenheden.
- afstemming met contractzaken beoordeling contractuele voorbehouden

6.2.2.10 □ *Beoordelingsrapport rapportage grondonderzoek*

- beoordelen op volledigheid van de onderzoekssrapportage, volgens artikel 4.4 van het Tussencontract;
- inschakelen adviseurs GD [en RGD];
- beoordelen technische inhoudelijkheid van de rapportage;
- [mede]beoordelen van de interpretatie van de onderzoeksresultaten en bepaling van de mate van afwijking ten opzichte van de Basisgegevens;
- vertalen mogelijke afwijkingen naar ontwerp, uitvoering en kosten.

6.2.2.11 □ *Beoordelingsrapport deekwaliteitsplannen ontwerpdetailering*

- beoordeling op volledigheid van de deekwaliteitsplannen volgens annex B, deel 2 van de Basisovereenkomst;
- beoordeling van de deekwaliteitsplannen op aspecten volgens NEN ISO 9001;
- het uitwerken van het kwaliteitssysteem van de opdrachtgever voor de detaileringsfase; hierin zijn minstens opgenomen [met afstemming op het door KMW gedane voorstel]:
 - verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
 - acceptatieprocedures;
 - behandeling afwijkingen;
 - procedures bij afwijkingen met financiële gevolgen;
 - toets- en auditplannen;
 - personele inzet [benodigde capaciteit].

6.2.2.12 □ *Risico-analyse definitief ontwerp ten aanzien van ontwerp- en uitvoeringsaspecten*

- het aan de hand van de door TUD gedane risico-analyse voor aanbieding A, aangeven welke ontwerp- en uitvoeringsrisico's gelden voor aanbieding C [inclusief eventueel gewijzigde inzichten naar aanleiding van het aanvullend grondonderzoek].

6.2.2.13 □ *Toeleveren van gegevens ten behoeve van de groepen voor planologie, vergunningen, grondverwerving, F&E en contractzaken:*

- het op verzoek van de voorzitters van de desbetreffende groepen aanleveren van gegevens ten aanzien van:
 - techniek [inclusief technische voorbehouden];
 - [uitvoerings]planning;
 - kosten;
 - ruimtebeslag.

- 6.2.2.14 □ *Advisering en bijstand aan de directie UAV Tussencontract*
- activiteiten ten behoeve van de punten 1.9, 1.10 en 1.11;
 - het deelnemen aan werk- respectievelijk afstemmingsoverleg;
 - het geven van technische adviezen ten aanzien van de interpretatie van PvE en Basisgegevens;
 - het geven van adviezen ten aanzien van het [eventueel] door de opdrachtgever op te dragen grondmechanisch onderzoek.
- 6.2.2.15 □ *Diversen*
- te verzekeren bouw- en uitvoeringsrisico's;
 - het doen van voorstellen aan het Managementteam; respectievelijk de Projectdirecteur.

De projectgroep Techniek zal ten behoeve voor de beoordeling van aanbidding C van Combinatie Middelplaat Westerschelde gehuisvest worden in het kantoor van Rijkswaterstaat Dienstkring Schelde-Rijn te Rilland. De secretariële ondersteuning ten behoeve van deze beoordeling zal via een uitzendbureau ingehuurd worden.

6.2.3 Tijd en capaciteit Projectgroep Techniek

6.2.3.1 *Algemeen*

periode 1 juli ... 1 december 1994 ≡ circa 22 weken

voorzitter	30 md
coördinator	10 md
secretaris	60 md
ondersteuning [Bouwdienst intern]	30 md
coördinator grondonderzoek	10 md
natte werken, ad hoc	1 md
<i>subtotaal</i>	<i>141 md</i>

6.2.3.2 *Aanpassen Programma van Eisen Boortunnel*

periode 1 juli ... 15 juli 1994 ≡ circa 2 weken

disciplineleider tunnel Civiele Techniek	5 md
disciplineleider tunnel Elektro-Mechanica	5 md
disciplineleider wegen	3 md
disciplineleider overig	2 md
<i>subtotaal</i>	<i>15 md</i>

6.2.3.3 *Zie 6.2.1.14*

6.2.3.4 *Zie 6.2.1.14*

6.2.3.5 *Zie 6.2.1.14*

6.2.3.6 *Onderzoeksrapportage veiligheidsniveau*

periode 15 juni ... 1 september 1994

disciplineleider tunnel CT	4 md
disciplineleider tunnel EM	1 md
disciplineleider wegen	4 md
opdrachtbegeleider [Bouwdienst]	6 md
specialist RWS-AVV	2 md
disciplineleider kostprijs	3 md
<i>subtotaal</i>	<i>20 md</i>

6.2.3.7 *Onderzoeksrapportage veiligheidsvoorzieningen DOW*

periode: 1 oktober ... 1 januari 1995

disciplineleider tunnel CT	3 md
disciplineleider tunnel EM	1 md
disciplineleider wegen	3 md
opdrachtbegeleider [Provincie; indien opdracht]	6 md
disciplineleider kostprijs	2 md
<i>subtotaal</i>	<i>15 md</i>

6.2.3.8 *Onderzoeksrapportage emissie*

periode 1 augustus ... 1 oktober 1994

disciplineleider tunnel CT	4 md
disciplineleider tunnel EM	2 md
disciplineleider wegen	3 md
opdrachtbegeleider [Bouwdienst]	6 md
disciplineleider kostprijs	2 md
<i>subtotaal</i>	<i>19 md</i>

6.2.3.9 *Vervolgonderzoeksrapportage ventilatie*

periode 1 juli ... 1 september 1994

disciplineleider tunnel CV; opdrachtbegeleider	1 md
specialist Bouwdienst	4 md
disciplineleider tunnel EM	2 md
<i>subtotaal</i>	<i>7 md</i>

6.2.3.10 *Beoordelingsrapport definitief ontwerp aanbidding C*

periode 1 oktober ... 15 november 1994

disciplineleider tunnel Civiele Techniek	20 md
constructeur-ontwerper Civiele Techniek	20 md
constructeur-staticus Civiele Techniek	40 md
disciplineleider tunnel EM	15 md
disciplineleider wegen	5 md
ontwerper wegen	3 md
disciplineleider uitvoering	15 md
medewerker uitvoering	10 md
disciplineleider natte werken, milieu	1 md
disciplineleider kostprijs	3 md
medewerker kostprijs	3 md
<i>subtotaal</i>	<i>135 md</i>

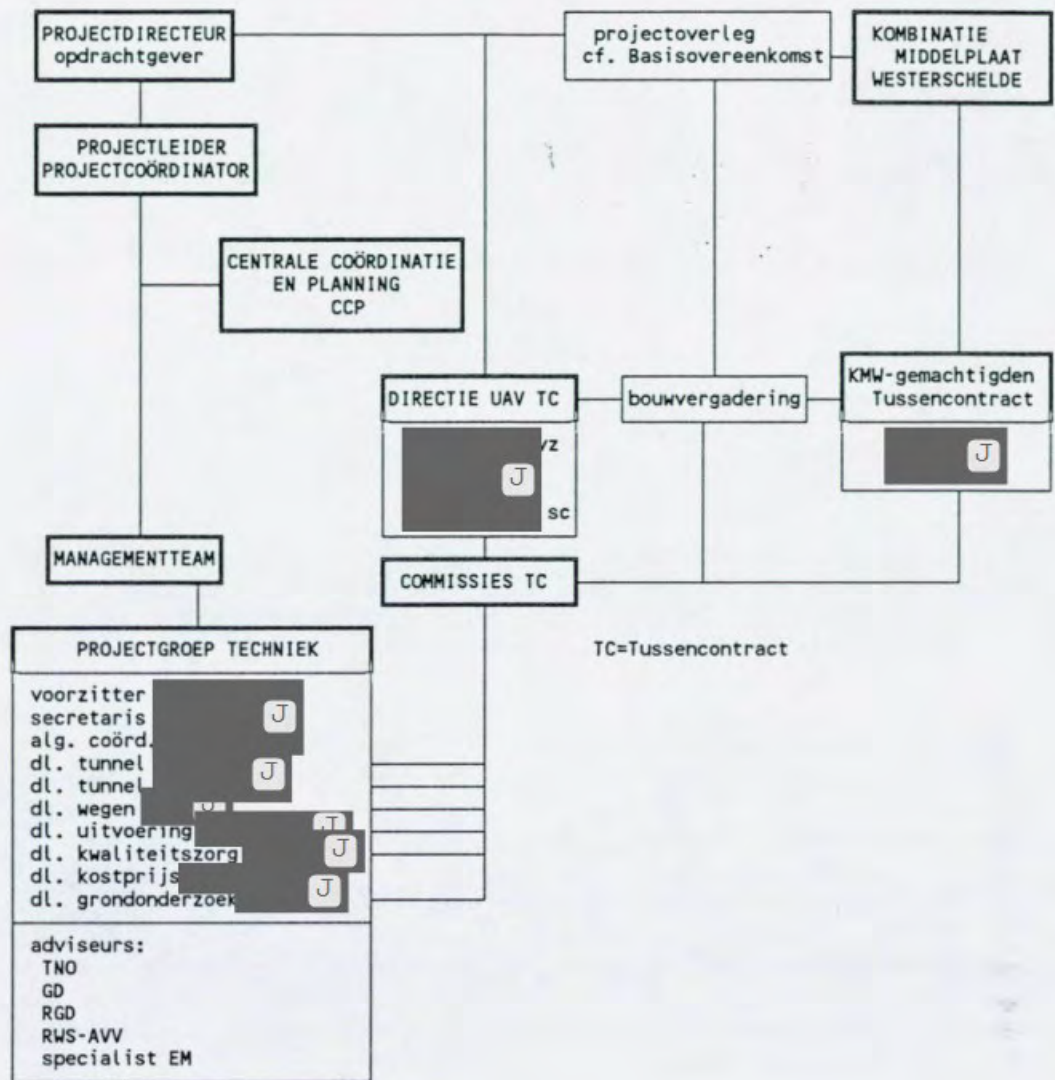
6.2.3.11	<i>Beoordelingsrapport rapportage grondonderzoek</i>	
	periode 1 oktober ... 15 november 1994	
	disciplineleider tunnel Civiele Techniek	4 md
	constructeur-staticus tunnel Civiele Techniek	8 md
	specialist geotechniek tunnel Civiele Techniek	4 md
	disciplineleider uitvoering	2 md
	disciplineleider kostprijs	2 md
	<i>subtotaal</i>	<i>20 md</i>
6.2.3.12	<i>Beoordelingsrapport deelkwaliteitsplannen ontwerpdetailering</i>	
	periode 1 oktober ... 15 november 1994	
	disciplineleider kwaliteitszorg	7 md
	disciplineleider tunnel Civiele Techniek	3 md
	disciplineleider tunnel EM	3 md
	disciplineleider wegen	3 md
	disciplineleider uitvoering	3 md
	disciplineleider natte werken, milieu	2 md
	<i>subtotaal</i>	<i>21 md</i>
6.2.3.13	<i>Risico-analyse definitief ontwerp inzake ontwerp- en uitvoeringsaspecten</i>	
	periode 1 oktober ... 15 november 1994	
	disciplineleider tunnel Civiele Techniek	2 md
	disciplineleider tunnel EM	1 md
	disciplineleider uitvoering	2 md
	disciplineleider kostprijs	1 md
	<i>subtotaal</i>	<i>6 md</i>
6.2.3.14	<i>Toeleveren gegevens aan andere projectgroepen</i>	
	periode 1 juli ... 31 december 1994	
	disciplineleiders	10 md
6.2.3.15	<i>Advisering directie uav Tussencontract</i>	
	periode 1 juni ... 1 oktober 1994, circa 17 weken	
	disciplineleider tunnel Civiele Techniek	25 md
	constructeur-staticus tunnel Civiele Techniek	10 md
	specialist geotechniek tunnel Civiele Techniek	3 md
	disciplineleider tunnel EM	12 md
	disciplineleider wegen	10 md
	disciplineleider uitvoering	10 md
	<i>subtotaal</i>	<i>70 md</i>
	<i>TOTAAL</i>	<i>469 md</i>
		<i>afgerond 500 md</i>

6.2.4 **Budget**
bedragen exclusief BTW

6.2.4.1	<i>Algemeen</i>	
	compensatie wegens inschakeling eigen mensen [RWS-BD - RWS-Z]	f 0,-
	huisvesting werkorganisatie	pm RWS-zld
	reiskosten werkorganisatie	pm thuisorganisatie
	presentatiekosten	pm eigen beheer
	inhuur ondersteuning werkorganisatie	f 15.000,-
	onderzoeken en adviseringen	

aanvullende risico-analyse TU-Delft		f 10.000,-
uitvoering tussencontract KMW		f 2.945.000,-
uitvoering aanvullend grondonderzoek KMW		f 2.500.000,-
6.2.4.2 <i>Onderzoeksrapportage veiligheidssniveau</i>		
onderzoekskosten TNO		f32.000
vervolgonderzoek TNO		f12.000
6.2.4.3 <i>Onderzoeksrapportage veiligheidsvoorzieningen DOW</i>		
onderzoekskosten TNO		f25.000
6.2.4.4 <i>Onderzoeksrapportage emissie</i>		
onderzoekskosten		f pm
[instituut en bedrag nader te bepalen]		
6.2.4.5 <i>Vervolgonderzoeksrapportage ventilatie</i>		
onderzoekskosten Novenco		f40.000
[in 1993 is reeds f80.000 besteed]		
6.2.4.6 <i>Beoordelingsrapport definitief ontwerp aanbieding C</i>		
advieskosten geotechnisch instituut [circa 6 maanden]		circa f12.000
6.2.4.7 <i>Beoordelingsrapport rapportage grondonderzoek</i>		
advieskosten geotechnisch instituut [circa 6 maanden]		circa f18.000
6.2.4.8 <i>Advisering aan directie uav tussencontract</i>		
extra aanvullend grondonderzoek:		
30 sonderingen		pm
15 in-situ-metingen		pm
<i>KMW heeft inmiddels voorstellen gedaan voor het aanvullende grondonderzoek</i>		
<i>(sonderingen en laboratoriumonderzoek) ten bedrage van f 3.000.000,- excl. BTW.</i>		
<i>De opdrachtgever dient nog een standpunt in te nemen over het noodzakelijke</i>		
<i>aanvullende onderzoek.</i>		

6.2.5 De plaats in de organisatie van de projectgroep Techniek

6.2.6 Personele bezetting

Voorzitter:	Ir.	
Secretaris:	Ing.	
Coördinator:	Ir.	
Disciplineleiders:		
Algemeen	Ir.	
Grondonderzoek	Ir.	
Tunneltechniek	Ing.	
Veiligheid	Ing.	
Electro-mechanica	Ing.	
Wegen en Kunstwerken	Ing.	
Uitvoering	Ing.	
Waterbouw		
Kwaliteit	Ing.	
Kostprijs	Ing.	

6.3 FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP PLANOLOGIE

6.3.1 **Produkten**

6.3.1.1 *Uitwerking oplossingen Beleidsanalyse Borsele*

6.3.1.2 *Bestuursakkoord*

Gereed 1 oktober 1994

6.3.1.3 *Ontwerp bestemmingsplan Borsele*

gereed 1 januari 1995

6.3.1.4 *Vastgesteld en onherroepelijk bestemmingsplan Terneuzen*

gereed 1 januari 1995

6.3.2 **Activiteiten**

6.3.2.1 ■ *Uitwerking Beleidsanalyse Borsele*

- Uitwerking bestuursakkoord, gereed 1 oktober 1994
- (Detail)aanpassingen tracé in samenwerking met PG Techniek, gereed 1 oktober 1994

6.3.2.2 ■ *Uitwerking studie Sloerand*

gereed 1 januari 1995

6.3.2.3 ■ *Ontwerp-bestemmingsplan Borsele*

- Opstellen op basis bestuursakkoord

6.3.2.4 ■ *Vastgesteld en bestemmingsplan Terneuzen*

- Actie voorkomen beroepen Kroon (Landbouwschap, Looft/Dekker) gereed 1 juli 1994 (*niet gelukt*)
- Bijdrage leveren aan strategie en uitwerking verdediging Raad van State
- Opstarten pilot-study, resultaten gereed 1 december 1994
- Opstellen procedurele en financiële consequenties keuze westelijk tracé
- Inventariseren noodzakelijke wijzigingen bestuursakkoord
- Inventariseren consequenties wijziging tunneltoerit, bouwterrein bij aanbieding C
- Inventariseren noodzakelijke aanpassingen aanvullende MER

6.3.3 **Tijd en capaciteit**

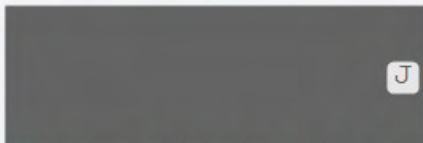
activiteit	periode	Manweken in- en extern
voorkomen kroonberoepen	940606-940708	4 x 1 fte i
onherroepelijk bestemmingsplan Terneuzen	940606-941231	29 x 1 fte e
ontwerp-bestemmingsplan Borsele	940606-941231	29 x 0,4 fte e
bestuursakkoord Borsele	940718-940819	4 x 1 fte e
studie Sloerand	940718-941231	23 x 0,5 fte e
aanpassingen tracé	940718-940901	pm
algemeen, vergaderingen	940606-941231	29 x 0,4 fte e

6.3.4 Budget

Kosten planologische inpassing Terneuzen/Borsele f 350.000,-
Kosten projectgroep planologie (extern) f 35.000,-
Kosten personeelsinzet dir II pm

6.3.5 Personele bezetting

Voorzitter:
Secretaris:
leden:

Ad-hoc: medewerkers PZ-dir II en externe adviseurs

Opmerking; Ad-Hoc medewerkers directie II naar behoefte in te vullen

6.4 FASERESULTAAT VAN DE LIJNACTIVITEITEN FINANCIERING EN EXPLOITATIE

6.4.1 **Produkten**

6.4.1.1 *Schriftelijke overeenstemming met ministerie Financiën inzake BTW-problematiek* gereed 1 oktober 1994

toelichting:

- er ligt een concept maatschapscontract ter beoordeling bij Ministerie van Financiën: resultaat afwachten;
- het huidige beeld is:
Deltan richt BV op, BV is beherend vennoot in op te richten CV, Provincie is stille vennoot in CV.

6.4.1.2 *Beoordelingsrapport F&E-aspecten Aanbieding C van KMW* gereed 15 november 1994

toelichting:

- voor 1 augustus 1994 Brief van Minister V&W waarin wordt bevestigd dat is voldaan aan eis uit het Convenant voor financiële onderbouwing, op basis aanbieding van 21 januari 1994.
- Uitgewerkte aanbieding C van 1 oktober 1994 met bijbehorende beoordelingsrapporten dienen nog gecontroleerd te worden op de F&E-aspecten mede in relatie tot het convenant en de beoogde exploitant.

6.4.1.3 *Rapportage F&E-aspecten ten behoeve van concept exploitatie- en concept bouw-overeenkomst* gereed 1 oktober 1994

toelichting:

- enerzijds: resultaten en reactie van Minister van Financiën op maatschapscontract en onderzoeksresultaten van Deltan naar exploitatie-mogelijkheden afwachten (naar verwachting omstreeks 1 augustus 1994 meer informatie); dan geen projectorganisatie meer nodig, want Deltan neemt bij positieve uitslag het project over; restant activiteiten in de lijnorganisatie, of op ad hoc-basis groepjes met zonodig externe deskundigen;
- anderzijds: de Provincie is en blijft verantwoordelijk en niet Deltan; het Rijk zal vragen wie projectverantwoordelijke is; kan zowel via een projectorganisatie als in de lijnorganisatie.

6.4.1.4 *Rapportage verzekeringspakket* gereed 1 oktober 1994

toelichting:

- enerzijds: zaak van Deltan te regelen in overeenkomst bouw etc.,
- anderzijds: het Rijk zal aan de Provincie wel garanties vragen ten aanzien van het afdekken van risico's.
- bovendien: het eigen verzekeringspakket van de Provincie lijkt aan de magere kant.

6.4.1.5 *Beoordelingsrapport keuzedocument DELTAN*

toelichting:

- studie Deltan afwachten; beoordeling in overleg tussen Provincie en Rijk.
- inclusief risico-analyse TU-Delft

6.4.2 **Activiteiten**

Zie toelichting bij produkten

6.4.3 Tijd en capaciteit

activiteit	periode	manweken intern/extern
Bereiken schriftelijke overeenstemming met ministerie Financiën inzake BTW-problematiek	940606-941001	16 x 0,1 fte
Beoordelen F&E-aspecten Aanbieding C van KMW	941001-941115	6 x 0,2 fte
Rapporteren F&E-aspecten ten behoeve van concept-exploitatie- en bouwovereenkomst	940606-941001	16 x 0,1 fte
Rapporteren verzekeringspakket	940606-941001	16 x 0,1 fte
Beoordelen keuzedocument DELTAN	940822-941101	10 x 0,2 fte

6.4.4 Budget

Kosten personeelsinzet PZ-dir III	 pm
Kosten externe adviseurs	 pm
Risico-analyse TU Delft	 f 110.000,- incl. btw

6.4.5 Personele bezetting

Lijnverantwoordelijke: [REDACTED] PZ-dir III
Bijgestaan door externe adviseurs

6.5 FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP GRONDVERWERVING

Noot: Produkten en activiteiten op basis voorliggende ontwerpplannen, bij wijziging ontwerp volgt aanpassing faseresultaat.

6.5.1 **Produkten**

- 6.5.1.1 *Goedkeuring plan van aanpak grondverwerving door GS*
gereed 1 september 1994
- 6.5.1.2 *Voorlichtingsplan grondverwerving*
gereed 1 september 1994
- 6.5.1.3 *Bepaling aankoopgrenzen WOV-project op basis uitwerking Aanbieding C*
gereed 1 oktober 1994
- 6.5.1.4 *Grondplantekeningen*
gereed 1 november 1994 (mits digitaal aangeleverd)
- 6.5.1.5 *Groottebepaling (door Kadaster) te verwerven gronden*
gereed 1 januari 1995 (mits digitaal aangeleverd)
- 6.5.1.6 *Inventarisatie gebruikers te verwerven percelen*
gereed 1 december 1994, mits medewerking van eigenaren of -eventueel- waterschap-
pen verkregen wordt.

6.5.2 **Activiteiten**

- 6.5.2.1 ■ *Goedkeuring plan van aanpak*
 - actualiseren planning plan van aanpak
 - agenderen bij GS
- 6.5.2.2 ■ *Voorlichtingsplan grondverwerving*
 - samenstellen brochure
 - opstellen plan van aanpak
- 6.5.2.3 ■ *Bepaling aankoopgrenzen*
 - bepaling door KMW op basis aanbieding C
 - overleg provincie-waterschappen inzake slootdieptes
in samenwerking met deelprojectleider wegen PG Techniek
- 6.5.2.4 ■ *Grondplantekeningen*
 - vervaardigen grondplantekeningen na ontvangst aankoopgrenzen
- 6.5.2.5 ■ *Groottebepaling te verwerven gronden*
 - Groottebepaling door Kadaster
- 6.5.2.6 ■ *Inventariseren gebruikers te verwerven percelen*
 - aanschrijven eigenaren
- 6.5.2.7 ■ *Ondersteuning projectgroep Planologie uitwerking Beleidsanalyse Borsele*

6.5.3 Tijd en capaciteit

activiteiten	periode	manweken intern/extern
goedkeuren plan van aanpak	940606-940826	1
opstellen voorlichtingsplan grondverwerving	940606-940826	2
bepalen aankoopgrenzen	940606-940930	KMW
vervaardigen grondplantekeningen	941003-941028	4
groottebepalen te verwerven percelen	941031-941231	8 kad
inventariseren gebruikers percelen	941031-941202	2
algemeen, vergaderingen	940606-941231	29 x 0,1

6.5.4 Budget

bepalen aankoopgrenzen door KMW f 60.000,- incl. btw
kosten voorlichtingsbrochure pm
groottebepaling door kadaster pm
personeelsinzet dir I bureau vastgoed pm

6.5.5 Personele bezetting

Voorzitter: [redacted] J dir I
Secretaris: secretariële ondersteuning CCP
leden: [redacted] PZ-dir I
[redacted] RWS-zld
[redacted] PZ-dir II
[redacted] J BBL
Externe adviseurs

6.6 FASERESULTAAT VAN DE PROJECTGROEP VERGUNNINGEN

Speelt op dit moment alleen in de gemeente Terneuzen.

6.6.1 **Produkten**

6.6.1.1 *Up-date procedurenota*
gereed 1 september 1994

6.6.1.2 *Up-date overzicht vergunningsvereisten incl. kostenconsequenties*
gereed 1 september 1994 m.n. gemeentelijke vergunningen

6.6.1.3 *Informatiedossier vergunningengegevens op basis uitwerking Aanbieding C i.s.m. KMW*
gereed 15 november 1994

6.6.1.4 *Plan van aanpak aanvraag vergunningen*
gereed 1 oktober 1994
- Inventarisatie noodzakelijke externe ondersteuning

6.6.1.5 *Daadwerkelijke aanvragen vergunningen*
- Bouw- en milieuvergunningen
- Grondwaterwetvergunningen
- Etc.

6.6.2 **Activiteiten**

Opstellen produkten.

6.6.3 **Tijd en capaciteit**

activiteiten	periode	manweken intern/extern
opstellen up-date procedurenota	940606-940826	2 ext
opstellen up-date vergunningsvereisten	940606-940826	2 ext
opstellen informatiedossier	940606-941115	KMW
vergunningengegevens	940606-941231	29 x 0,5 fte
opstellen plan van aanpak vergunningen	940606-940923	1
opstellen aanvraag vergunningen	940926-941231	13 x 0,5 fte
aanvullende MER	940606-941231	29 x 0,2 fte
algemeen, vergaderingen etc.	940606-941231	29 x 0,5 fte

6.6.4 **Budget**

Juridische ondersteuning tbv vergunningen	f 70.000,- incl. btw
Aanvullende MER	f 90.000,- incl. btw
Personeelsinzet PZ	pm
Externe adviseurs	f 40.000,- incl. btw
Actualiseren vergunningennota	f 5.000,- incl. btw

6.6.5 Personele bezetting

Voorzitter: [redacted] J PZ-dir I
Secretaris: CCP
Leden: [redacted] J Terneuzen
[redacted] Terneuzen
[redacted] Terneuzen
[redacted] Terneuzen
[redacted] , PZ-dir I
[redacted] J KMW
Ad-Hoc: medewerkers PZ-dir II en externe adviseurs

6.7 FASERESULTAAT PROJECTGROEP CONTRACTZAKEN

6.7.1 **Produkten algemeen**

- 1 Begeleiden tussencontract inzake contractuele voorbehouden
- 2 Beoordelen aanbieding C inzake contractuele voorbehouden
- 3 Het in samenwerking met de groep Financiering & Exploitatie opstellen van een concept-exploitatie-overeenkomst
- 4 Afstemmen project/overeenkomst met Rijk/Provincie
- 5 Het opstellen van aandachtspunten en randvoorwaarden bouwovereenkomst tussen exploitant en KMW
- 6 Het opstellen van een concept Letter of Intent Exploitant
- 7 Het opstellen van een concept Letter of Intent KMW
- 8 Algemene contractuele ondersteuning

6.7.2 **Te bereiken „contractuele” resultaten**

A Opheffing van de ontbindende voorwaarden in het convenant;

- 6.7.2.1 overeenstemming tussen Staat en Provincie over een aangepast verencontract [Convenant considerans 3e aandachtstreep, onder g]; toegedeeld aan de Projectgroep PSD;
- 6.7.2.2 een overeenkomst op uiterlijk 31 december 1994, over bijdragen in exploitatie en onderhoud van de veerverbindingen voor de periode tot en met 31 december 2003 [Convenant artikel 10]; toegedeeld aan de Projectgroep PSD;
- 6.7.2.3 een definitieve, volledige overeenkomst tussen Staat en Provincie voor de wederzijdse verplichtingen en procedures inzake overleg, instemming en dergelijke [Convenant considerans aandachtstreep 5]. Deze taak is toebedeeld aan een ad-hoc werkgroep, afstemming met contractzaken blijft noodzakelijk;
- 6.7.2.4 volledige overeenstemming voor 1 januari 1995 tussen de beide partijen Staat en Provincie over de wederzijdse rechten en verplichtingen inzake de WOV, op de voet van de bepalingen van het hoofdlijnenconvenant [Convenant artikel 16]. Idem 5.7.1.3;
- 6.7.2.5 een brief van de bevoegde Inspecteur voor 1 januari 1996 met goedkeuring van de exploitatiestructuur, inhoudende ontheffing van BTW-heffing over de Overheidsbijdragen en terugvorderbaarheid van BTW over de investeringen en het onderhoud; in behandeling bij de [lijn]-ad-hoc-werkgroep 'Studie Deltan';
- 6.7.2.6 het oordeel van de Minister van V&W en van VROM voor 1 januari 1997 dat het vaststaat dat voor of uiterlijk op 1 januari 1998 de planologie onherroepelijk is gerealiseerd [Convenant artikel 4 en considerans a];

B Voorbereiding van de overdracht van het project WOV van de Provincie aan de exploitant;

Op dit gebied zijn er geen nadere afspraken waar de projectgroep contractzaken aan gehouden is, naast de beginselen die verwoord zijn in de Basisovereenkomst. Het is zaak zodra er een exploitant blijkt te zijn, de noodzakelijke spullen gereed te hebben. Voor zover bekend, valt tegen het einde van 1994 een definitief oordeel van Deltan te verwachten. Indien informele contacten met Deltan gesanctioneerd zijn, dienen de eerste concepten gereed te zijn. De prioriteit van de 'b' is lager dan die van 'a'.

- 6.7.2.7 een ontwerp-overeenkomst van de Provincie met Deltan of de dochter, 'maatschaps-overeenkomst', door ons 'exploitatie-overeenkomst' genoemd; voor wat betreft de fiscale aspecten aangevangen door directie III;

C *Begeleiding van het Tussencontract*

6.7.3 te leveren produkten door Contractzaken		begin, einde, duur in netto mandagen	
<i>A Opheffing ontbindende voorwaarden</i>			
6.7.3.1	Bouwstenen/raamwerk WOV-overeenkomst Staat-Provincie in de vorm van een voorstel van de Provincie aan het Rijk, de HID van Rijkswaterstaat Zeeland, inzake rechten, verplichtingen, overleg- en instemmingsprocedures en uitwerking hoofdlijnenconvenant; door ad-hoc groep.	20 juni 1 november 150	week 25 week 44
<i>B Voorbereiding overdracht aan exploitant</i>			
6.7.3.2	het in samenwerking met de groep F&E opstellen van een concept-exploitatie-overeenkomst	20 juni na 1 jan 95 300	week 25 week 52
6.7.3.3	aandachtspunten en randvoorwaarden bouwovereenkomst tussen exploitant en KMW;	20 juni 1 december 50	week 25 week 48
6.7.3.4	Letter of Intent Exploitant	1 oktober 1 december 50	week 39 week 48
6.7.3.5	Letter of Intent KMW	1 oktober 1 december 50	week 39 week 48
<i>c begeleiding van het Tussencontract</i>			
6.7.3.6	overeenkomst tussen Rijk en Provincie voor de betaling van het grondonderzoek	8 juni 27 juni 10	week 23 week 26
6.7.3.7	onderhandelingsdocument inzake contractuele voorbehouden van KMW;	20 juni 1 december 40	week 25 week 48
6.7.3.8	op verzoek van de UAV-directie van het Tussencontract haar bijstaan in contractuele kwesties;	20 juni 31 december pm	week 25 week 52
6.7.3.9	op verzoek van anderen: algemene contractuele ondersteuning.	20 juni 31 december pm	week 25 week 52

6.7.4 Plaats in de organisatie van contractzaken

Gelet op de taken van de projectgroep Contractzaken de [te] krappe beschikbare tijd voor de Tussenfase, moeten communicatiestoornissen zoveel als mogelijk worden uitgesloten. Contractzaken dient daarom op hetzelfde niveau in de werk-organisatie te functioneren als de andere [project]groepen met ten minste een [linking-pin]-vertegenwoordiger in het Managementteam.

6.7.5 Personele bezetting van contractzaken

naam	functie	eigen organisatie
[REDACTED]	voorzitter	Rijkswaterstaat Bouwdienst
	vice-voorzitter, deelnemer in Managementteam	Adriaanse & Van der Weel
	secretaris	directie Milieu & Waterstaat
	lid, mede-adviseur Provincie	Adriaanse & Van der Weel
	lid	bureau Algemene en Juridische Zaken
	lid	directie Algemeen Beheer
	lid	Rijkswaterstaat Zeeland
	lid	Rijkswaterstaat Bouwdienst
	lid	Rijkswaterstaat Bouwdienst
	lid	Rijkswaterstaat Zeeland
CCP	secretariële ondersteuning	directie Milieu & Waterstaat
te raadplegen voor aangelegenheden buiten contractkwesties Staat-Provincie		
[REDACTED]		Rijkswaterstaat Hoofddirectie
[REDACTED]		V&W, FEZ-RWS
		Rijkswaterstaat Hoofddirectie

6.7.6 Randvoorwaarden

De samenhang en de benodigde consistentie in de contracten die de Provincie sluit, of waar zij indirect mee te maken heeft, vergen dat van de overeenkomsten die niet door Contractzaken worden voorbereid, de hoofdzaken in alle gevallen zo spoedig als mogelijk is, ter kennis worden gebracht aan Contractzaken. Dit geldt met name voor de BTW-kwestie van F&E en het nieuwe PSD-verencontract.

Voor het verencontract zullen de noodzakelijke contacten onderhouden moeten worden.

De benodigde kennis over de contractuele voorbehouden van KMW is grotendeels in bezit van [REDACTED]. Deelneming van een of beiden lijkt daarom noodzakelijk. Overdracht van hun kennis aan anderen (al of niet van de Bouwdienst) levert onacceptabel tijds- en kwaliteitsverlies op.

6.7.7 Tijd en geld

tijd:

Bolders en De Vries: tot 1 september 2 mandagen/week = 20 manweek
daarna 24 manweken (niet gerealiseerd, probleem)
totaal circa 220 mandagen

andere leden: beschikbaar (totaal circa 400 mandagen)

geld:

geen externe onderzoeken

kosten inzet medewerkers Adriaanse & van der Weel f 150.000,- incl. btw

6.8 MANAGEMENTTEAM

6.8.1 Algemeen

In het managementteam vindt de bundeling plaats van de inbreng vanuit de projectgroepen. De projectgroepen zijn vertegenwoordigd door de voorzitters, de directie UAV Tussencontract is eveneens vertegenwoordigd. Informatie vanuit de Staf WOV, directeurenberaad WOV met bijbehorende werkgroepen wordt door de projectcoördinator respectievelijk de vertegenwoordiging van RWS-ZLD aangeleverd.

De concrete faseresultaten bestaan uit documenten inclusief (voorstellen tot) besluitvorming. Het is de hoofdtaak van het managementteam de totstandkoming van deze documenten en de besluitvorming te sturen. Deze sturing is niet alleen inhoudelijk per document maar ook proces- en planmatig. Het managementteam beschikt daartoe over de benodigde informatie vanuit de CCP.

6.8.2 Takenpakket

- 1- Het tot stand doen komen van de faseresultaten van de diverse projectgroepen binnen de gestelde kaders van kwaliteit, budget en tijd; het geven van sturing aan de projectgroepen.
- 2- Het opstellen van adviezen en voorstellen aan de projectdirecteur en via hem aan Gedeputeerde Staten en de Minister van V&W.
- 3- Het verzorgen van de voortgangsrapportage van de eigen groep en de projectgroepen aan de projectdirecteur.
- 4- Het afstemmen van de activiteiten van de diverse projectgroepen en de directie UAV Tussencontract.
- 5- Het afstemmen van beleid op hoofdlijnen tussen Provincie en Rijk.

6.8.3 Tijd en capaciteit

Periode: 940606-941231

Capaciteit: leden zijn beschikbaar, per lid circa 10 mandagen

6.8.4 Budget

Geen eigen onderzoeken

Personeelsinzet pm

6.8.5 Personele bezetting

Voorzitter (projectdirecteur)	[redacted] J
Projectleider	Vacature
Projectcoördinator	[redacted] J
Secretaris	secretariaat CCP
Voorzitter projectgroep Techniek	[redacted] J
Coördinator projectgroep Techniek/RWS-Bouwdienst	[redacted]
Voorzitter projectgroep Planologie	Vacature
Voorzitter projectgroep Vergunningen	[redacted]
Vice-voorzitter projectgroep Contractzaken	[redacted] J
Lijnverantwoordelijke Financiering en Exploitatie	[redacted]
Voorzitter projectgroep Grondverwerving	[redacted]
Directie UAV Tussencontract	[redacted]
Beleidsmedewerker RWS-ZLD	[redacted] J
Specialisten ad-hoc	

6.9 CENTRALE COÖRDINATIE EN PLANNING

6.9.1 Algemeen

De Centrale Coördinatie en Planning (CCP) is het centrale informatie- en ondersteuningspunt van de projectorganisatie. In tegenstelling tot de projectgroepen richt de CCP zich niet op de uitwerking van een specifiek onderdeel. De CCP bewaakt de voortgang van het project en verschaft de nodige informatie aan het managementteam en de projectleiding zodat een adequate sturing van het project mogelijk is.

6.9.2 Takenpakket

Op basis van de centrale plaats, de ondersteunende- en informatieve functie en de grenzen aan de verantwoordelijkheid van de CCP kan het volgende takenpakket gedefinieerd worden:

- 1- Bewaking van de planningen (overall- en detailplanningen), gekoppeld aan de voortgangsrapportage aan het managementteam en de projectleiding.
- 2- Het bewaken van het functioneren van de projectorganisatie met de bijbehorende samenwerkingsstructuren. De CCP geeft ondersteuning voor het opstellen van deelprojectplannen. De CCP stelt in overleg met betrokken groepen voorstellen op voor aanpassing van de projectorganisatie.
- 3- Het voorbereiden, uitvoeren en bewaken van de provinciale projectbudgetten.
- 4- Het coördineren van de werkzaamheden van de diverse groepen (raakvlakken).
- 5- Het bewaken van de kwaliteitsaspecten van de produkten van de diverse groepen.
- 6- Het afstemmen van de activiteiten van de projectorganisatie op de lijnorganisatie.
- 7- Het opstellen en beheren van een projectinformatiesysteem.
- 8- Het verzorgen van het secretariaat van project- en werkgroepen zonder eigen secretaris.
- 9- Het coördineren van de voorlichtingsactiviteiten.

6.9.3 Tijd en capaciteit

Periode 940606-941231

Capaciteit:

- Secretariaten: 29 x 1 fte (2 x 0,5 fte)
- Voortgangsbewaking, coördineren, budgetbewaking 29 x 2 fte (4 x 0,5 fte)
- Voorlichting 29 x 0,1 fte

6.9.4 Budget

Geen eigen onderzoek

Kosten personeelsinzet inbegrepen in totaaloverzicht 7.3.2

6.9.5 **Personele bezetting**

Projectcoördinator	
Secretariaten	
Budgetbewaking Provincie	
Budgetbewaking, afstemming RWS-ZLD	
Planning, techniek, kwaliteit, F&E	
Techniek, contractzaken, kwaliteit	
Planologie, vergunningen	
Voorlichting	

J

7 BEHEERSPLANNEN

7.1 PROJECTBEHEERSING ALGEMEEN

De beheersing van de aspecten tijd, geld en capaciteit wordt gerealiseerd door het opstellen van voortgangsrapportages (door de CCP) per periode van vier weken.

Deze rapportage omvat:

- de standlijn in de planningen met vermelding van de knelpunten en voorstellen tot oplossingen;
- overzicht van het projectbudget (raming, verplichtingen, vrij besteedbaar);
- overzicht van bestede uren (tijdverantwoording per medewerker).

7.2 TIJD EN CAPACITEIT

7.2.1 Per organisatie-onderdeel getotaliseerd

organisatie-onderdeel	taak	periode	manweken intern en extern
projectdirecteur	gedelegeerd opdrachtgever	940701-941231	5
projectleider	leiding projectorganisatie	940701-941231	25
projectcoördinator	coördinatie projectorganisatie	940701-941231	25
managementteam	afstemming en besluiten projectorganisatie	940701-941231	*
pg techniek	behandeling techniek	940701-941231	100
pg planologie	behandeling planologie	940701-941231	40
pg grondverwerving	behandeling grondverwerving	940701-941231	12
pg vergunningen	behandeling vergunningen	940701-941231	28
pg financiering en exploitatie	behandeling exploitatie	940701-941231	8
pg contractzaken	behandeling contracten	940701-941231	144
centrale coördinatie en planning	algemene ondersteuning projectorganisatie	940701-941231	119
TOTAAL			506

* Te leveren capaciteit managementteam reeds opgenomen in overige organisatie-onderdelen

7.2.2 Planningen (overall- en deelplanningen)

7.2.2.1 Overall-planning

De overall-planning van het WOV-project wordt bepaald door de vier ingezette trajecten:

- Techniek ((detail)ontwerp en bouw);
- Financiering en exploitatie;
- Planologie
- Grondverwerving
- Vergunningen

OVERALL-PLANNING WOV

NO.	ACTIVITEIT	JAAR		1994		1995		1996		1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004	
		KWARTAL		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2
1	TERMINEN CONVENANT RIJK - PROVINCIE VERLENING PBD - CONTRACT START BOUW PLANOLOGISCHE ZEKERHEID GEEN BTW OVER OVERHEIDSGELDRAGEN OVERLEENKOMST PROVINCIE - RIJK					1/1																			
2	BESTUURPOLITIEK																								
2.1	BESTUURSAACCORD BORSELE																								
2.2	BESLUITVORMING STATEN GORINGO																								
2.3	BESTUURLIJK OVERLEG PROVINCIE - MINISTERS																								
2.4																									
2.5																									
2.6																									
3	FINANCIERING EN EXPLOITATIE																								
3.1	ONDERZOEK DELTAN / BERECHT																								
3.2	INTERNE BESLUITVORMING DELTAN																								
3.3	PROV. TOETS STUDIE DELTAN																								
3.4	OVERLEG BTW - PROBLEMATIEK MIN. PNL																								
3.5	OPRICHTEN EXPLOITATIEMAATSCHAPPIJ																								
3.6	OPZETTEN FINANCIERING																								
4	PLANOLOGIE																								
4.1	BORSELE BELEIDSANALYSE BESTUURLIJKE BESLUITVORMING BESTUURLIJKE EXPLOITATIE OPTREFFEN BESTUURINGSPLAN GOEDKEUREN BESTUURINGSPLAN OS SCHOTSHOEFENDEK RAAD VAN STATE BESLUITING RAAD VAN STATE OVER SCHORSING BEOORDELEN																								
4.2	TERHEIJZEN GOEDKEUREN BESTUURINGSPLAN OS KROONBERG UITVOERING PILOT - STUDY																								
5	ONTWERP EN BOUW																								
5.1	ONTWERP VAN RIJKS RAS																								
5.2	ONTWERP VAN ONDERZOEK																								
5.3	OVERLEG TECHNISCHE ONDERZOEKEN																								
5.4	DETAILONTWERP																								
5.5	BOUW																								
5.6																									
6	CONTRACTEN																								
6.1	ANPASSEN PBD - CONTRACT																								
6.2	CONTRACTEN OVERLEENKOMST																								
6.3	EXPLOITATIEOVERLEENKOMST																								
6.4	AANGACHTSPUNTEN BOUWCONTRACT																								
7	GRONDERWERVENING																								
7.1	BEPALEN AANKOOPREKENEN DOOR KAW																								
7.2	OPSTELLEN GRONKOPPLANTENKENEN																								
7.3	GRONTEBEPALING DOOR KADASTER																								
7.4	GRONTEBEPALING DOOR KADASTER																								
7.5	WOLTOEGING																								
7.6	TAALTE AAN TE KOPEN GRONDEN																								
7.7	ONDERHANDELINGEN MET BUREAUX																								
7.8	MINNELLIJKE GRONKOPKOP																								
7.9	DEGRECHTELIJKE ONTEKENING TERHEIJZEN																								
7.10	DEGRECHTELIJKE ONTEKENING BORSELE																								
8	VERGUNNINGEN																								
8.1	UP - DATE PROCEDURE VERGUNNINGENNOTAS																								
8.2	BOUWVERGUNNINGEN																								
8.3	DEEM																								
8.4	VERGUNNINGEN MET MILIEUREFER																								
8.5	VERGUNNINGEN WATE RIJSTAATSWETTEN																								
8.6																									

FILE C:\P\AL\G\PLANNING

DATUM: 12 september 1994

OPTIMISTISCH REALISTISCH SCENARIO

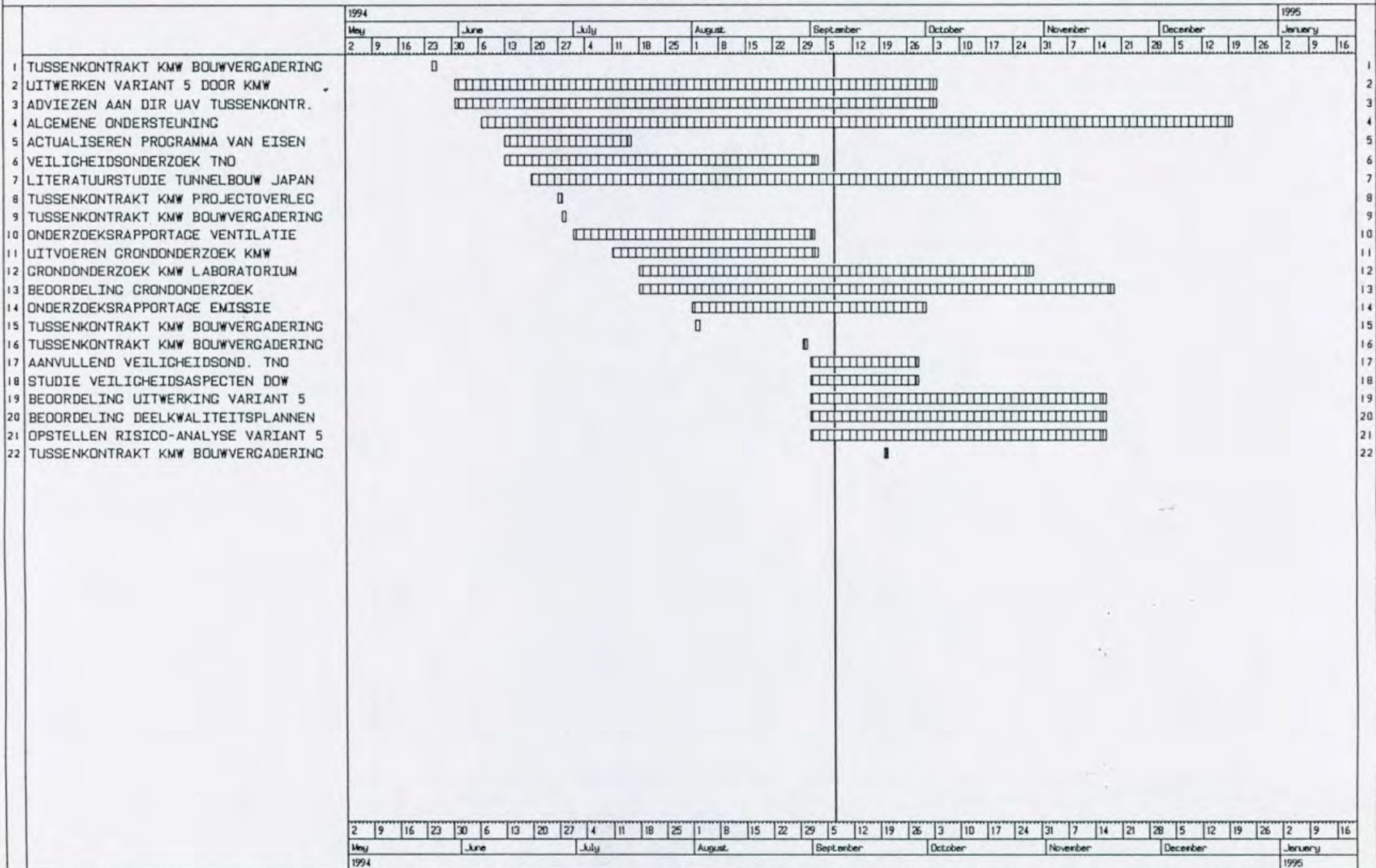
OVERALL-PLANNING WOV

DATUM: 2 September 1994 FILE: CCP/ALGPUSA.WK3

[illegible]

Detailplanning projectgroep technici

PROJECT TUSFAS

02-May-94 - 20-Jan-95

Report : ACTIVITY CHECKLIST
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 08-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Work-pattern	Duration (units)	Target Start	Target Complete
PT10010	UITWERKEN VARIANT 5 DOOR KMW	1	90 D	31-May-94	
PT10020	UITVOEREN GRONDONDERZOEK KMW	1	40 D	11-Jul-94	
PT10030	GRONDONDERZOEK KMW LABORATORIUM	1	75 D	18-Jul-94	
PT11000	ALGEMENE ONDERSTEUNING	1	140 D	07-Jun-94	
PT11010	ACTUALISEREN PROGRAMMA VAN EISEN	1	25 D	13-Jun-94	
PT11020	VEILIGHEIDSONDERZOEK TNO	1	60 D	13-Jun-94	
PT11030	AANVULLEND VEILIGHEIDSOND. TNO	1	20 D	01-Sep-94	
PT11040	STUDIE VEILIGHEIDSASPECTEN DOW	1	20 D	01-Sep-94	
PT11050	BEOORDELING UITWERKING VARIANT 5	1	55 D	01-Sep-94	
PT11060	BEOORDELING GRONDONDERZOEK	1	90 D	18-Jul-94	
PT11070	BEOORDELING DEELKWA- LITEITSPLANNEN	1	55 D	01-Sep-94	
PT11080	OPSTELLEN RISICO-ANALYSE VARIANT 5	1	55 D	01-Sep-94	
PT11090	ADVIEZEN AAN DIR UAV TUSSENKONTR.	1	90 D	31-May-94	
PT1110	ONDERZOEKSRAPPORTAGE VENTILATIE	1	45 D	01-Jul-94	
PT11100	LITERATUURSTUDIE TUNNELBOUW JAPAN	1	100 D	20-Jun-94	
PT1120	ONDERZOEKSRAPPORTAGE EMISSIE	1	45 D	01-Aug-94	
PT12010	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	1	1 D	25-May-94	
PT12020	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	1	1 D	28-Jun-94	
PT12030	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	1	1 D	02-Aug-94	
PT12040	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	1	1 D	30-Aug-94	
PT12050	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	1	1 D	20-Sep-94	
PT12110	TUSSENKONTRAKT KMW PROJECTOVERLEG	1	1 D	27-Jun-94	

Order: AN

Where: AN BEGINS "PT"

Report : ACTIVITY SCHEDULE - ANALYZED
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 08-Sep-94

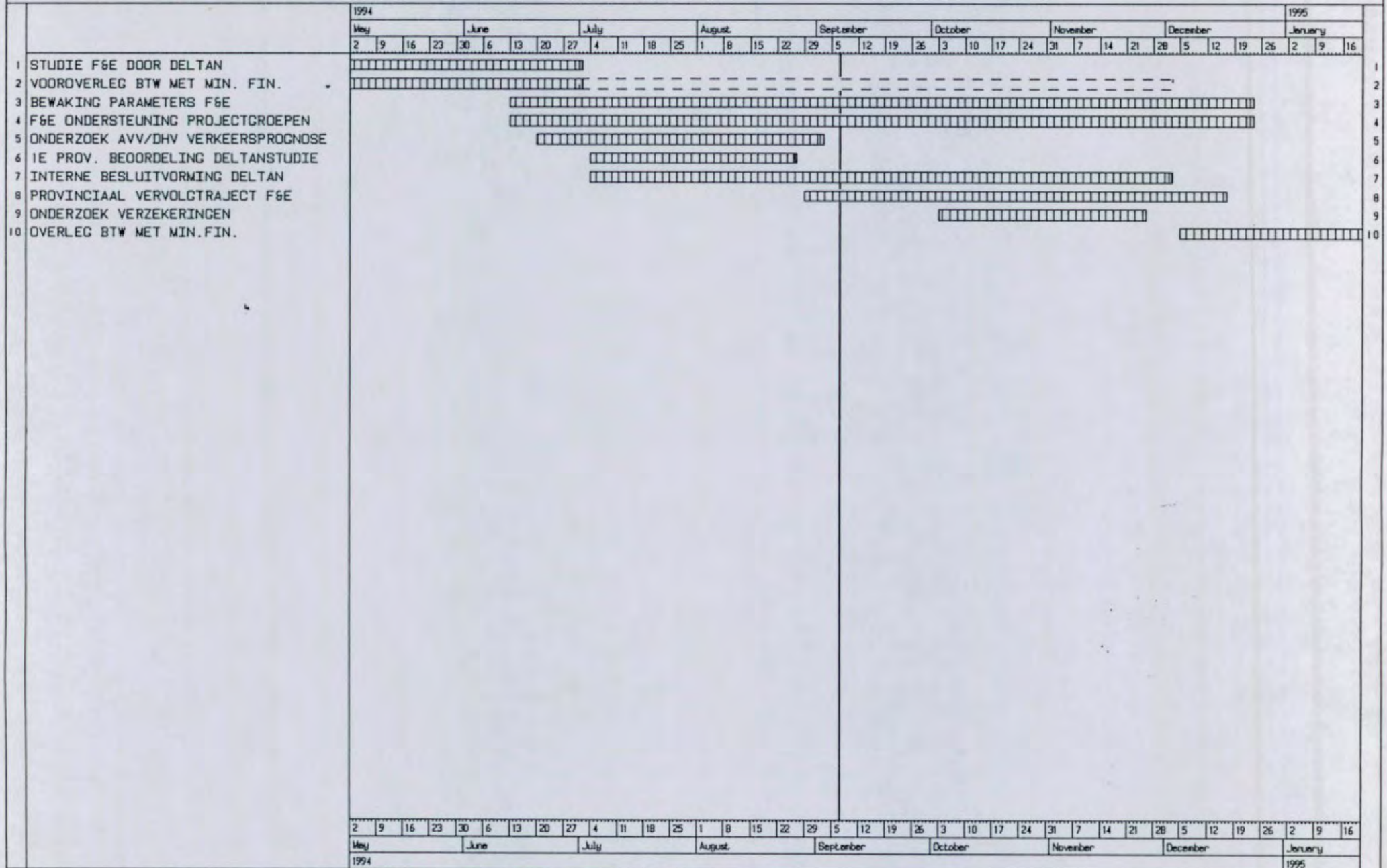
Activity Codes	Activity Description	Early Start	Duration (units)	Early Finish	Total Float
PT12010	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	25-May-94	1 D	25-May-94	0 D
PT10010	UITWERKEN VARIANT 5 DOOR KMW	31-May-94	90 D	03-Oct-94	0 D
PT11090	ADVIEZEN AAN DIR UAV TUSSENKONTR.	31-May-94	90 D	03-Oct-94	0 D
PT11000	ALGEMENE ONDERSTEUNING	07-Jun-94	140 D	19-Dec-94	0 D
PT11010	ACTUALISEREN PROGRAMMA VAN EISEN	13-Jun-94	25 D	15-Jul-94	0 D
PT11020	VEILIGHEIDSONDERZOEK TNO	13-Jun-94	60 D	02-Sep-94	0 D
PT11100	LITERATUURSTUDIE TUNNELBOUW JAPAN	20-Jun-94	100 D	04-Nov-94	0 D
PT12110	TUSSENKONTRAKT KMW PROJECTOVERLEG	27-Jun-94	1 D	27-Jun-94	0 D
PT12020	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	28-Jun-94	1 D	28-Jun-94	0 D
PT11110	ONDERZOEKSRAPPORTAGE VENTILATIE	01-Jul-94	45 D	01-Sep-94	0 D
PT10020	UITVOEREN GRONDONDERZOEK KMW	11-Jul-94	40 D	02-Sep-94	0 D
PT10030	GRONDONDERZOEK KMW LABORATORIUM	18-Jul-94	75 D	28-Oct-94	0 D
PT11060	BEOORDELING GRONDONDERZOEK	18-Jul-94	90 D	18-Nov-94	0 D
PT11120	ONDERZOEKSRAPPORTAGE EMISSIE	01-Aug-94	45 D	30-Sep-94	0 D
PT12030	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	02-Aug-94	1 D	02-Aug-94	0 D
PT12040	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	30-Aug-94	1 D	30-Aug-94	0 D
PT11030	AANVULLEND VEILIGHEIDSOND. TNO	01-Sep-94	20 D	28-Sep-94	0 D
PT11040	STUDIE VEILIGHEIDSASPECTEN DOW	01-Sep-94	20 D	28-Sep-94	0 D
PT11050	BEOORDELING UITWERKING VARIANT 5	01-Sep-94	55 D	16-Nov-94	0 D
PT11070	BEOORDELING DEELKWALITEITSPLANNEN	01-Sep-94	55 D	16-Nov-94	0 D
PT11080	OPSTELLEN RISICO-ANALYSE VARIANT 5	01-Sep-94	55 D	16-Nov-94	0 D
PT12050	TUSSENKONTRAKT KMW BOUWVERGADERING	20-Sep-94	1 D	20-Sep-94	0 D

Order: ES EF * Actual Date

Where: AN BEGINS "PT"

Detailplanning Financiering en exploitatie

PROJECT TUSFAS

02-May-94 - 20-Jan-95

Report : ACTIVITY CHECKLIST
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Work-pattern	Duration (units)	Target Start	Target Complete
FE10010	STUDIE F&E DOOR DELTAN	1	45 D	01-May-94	
FE10020	INTERNE BESLUITVORMING DELTAN	1	110 D		
FE10030	1E PROV. BEOORDELING DELTANSTUDIE	1	40 D		
FE10040	PROVINCIAAL VERVOLGTRAJECT F&E	1	80 D		
FE11010	VOOROVERLEG BTW MET MIN. FIN.	1	45 D	01-May-94	
FE11020	OVERLEG BTW MET MIN.FIN.	1	30 D		
FE12010	BEWAKING PARAMETERS F&E	1	140 D	13-Jun-94	
FE12020	F&E ONDERSTEUNING PROJECTGROEPEN	1	140 D	13-Jun-94	
FE12030	ONDERZOEK VERZEKERINGEN	1	40 D	01-Oct-94	
FE12040	ONDERZOEK AVV/DHV VERKEERSPROGNOSE	1	55 D	20-Jun-94	

Order: AN

Where: AN BEGINS "FE"

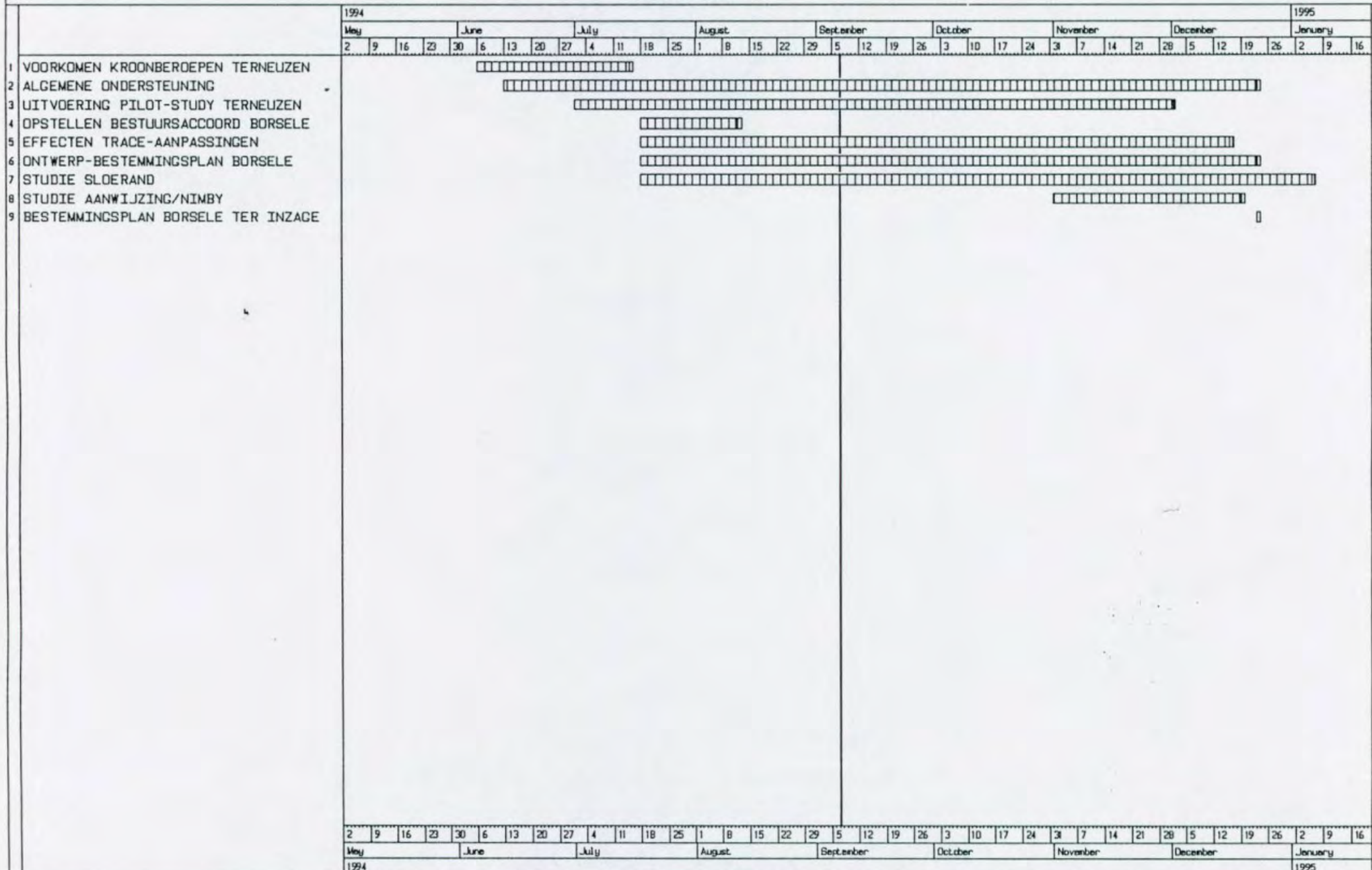
Report : ACTIVITY SCHEDULE - ANALYZED
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Early Start	Duration (units)	Early Finish	Total Float
FE10010	STUDIE F&E DOOR DELTAN	02-May-94	45 D	01-Jul-94	0 D
FE11010	VOOROVERLEG BTW MET MIN. FIN.	02-May-94	45 D	01-Jul-94	110 D
FE12010	BEWAKING PARAMETERS F&E	13-Jun-94	140 D	23-Dec-94	0 D
FE12020	F&E ONDERSTEUNING PROJECTGROEPEN	13-Jun-94	140 D	23-Dec-94	0 D
FE12040	ONDERZOEK AVV/DHV VERKEERSPROGNOSE	20-Jun-94	55 D	02-Sep-94	0 D
FE10030	1E PROV. BEOORDELING DELTANSTUDIE	04-Jul-94	40 D	26-Aug-94	0 D
FE10020	INTERNE BESLUITVORMING DELTAN	04-Jul-94	110 D	02-Dec-94	0 D
FE10040	PROVINCIAAL VERVOLGTRAJECT F&E	29-Aug-94	80 D	16-Dec-94	0 D
FE12030	ONDERZOEK VERZEKERINGEN	03-Oct-94	40 D	25-Nov-94	0 D
FE11020	OVERLEG BTW MET MIN.FIN.	05-Dec-94	30 D	20-Jan-95	0 D

Order: ES EF * Actual Date

Where: AN BEGINS "FE"

02-May-94 - 20-Jan-95

Report : ACTIVITY CHECKLIST
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Work- pattern	Duration (units)	Target Start	Target Complete
PP10010	VOORKOMEN KROONBEROEPEN TERNEUZEN	1	30 D	06-Jun-94	
PP10020	ONTWERP-BESTEMMINGS- PLAN BORSELE	1	115 D	18-Jul-94	
PP10030	STUDIE AANWIJZING/NIMBY	1	35 D	01-Nov-94	
PP10040	OPSTELLEN BESTUURSACCOORD BORSELE	1	20 D	18-Jul-94	
PP10050	STUDIE SLOERAND	1	120 D	18-Jul-94	
PP10060	EFFECTEN TRACE-AANPASSINGEN	1	110 D	18-Jul-94	
PP10080	UITVOERING PILOT-STUDY TERNEUZEN	1	110 D	01-Jul-94	
PP11000	ALGEMENE ONDERSTEUNING	1	140 D	13-Jun-94	
PP11025	BESTEMMINGSPLAN BORSELE TER INZAGE	1	1 D	23-Dec-94	

Order: AN

Where: AN BEGINS "PP"

Report : ACTIVITY SCHEDULE - ANALYZED
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

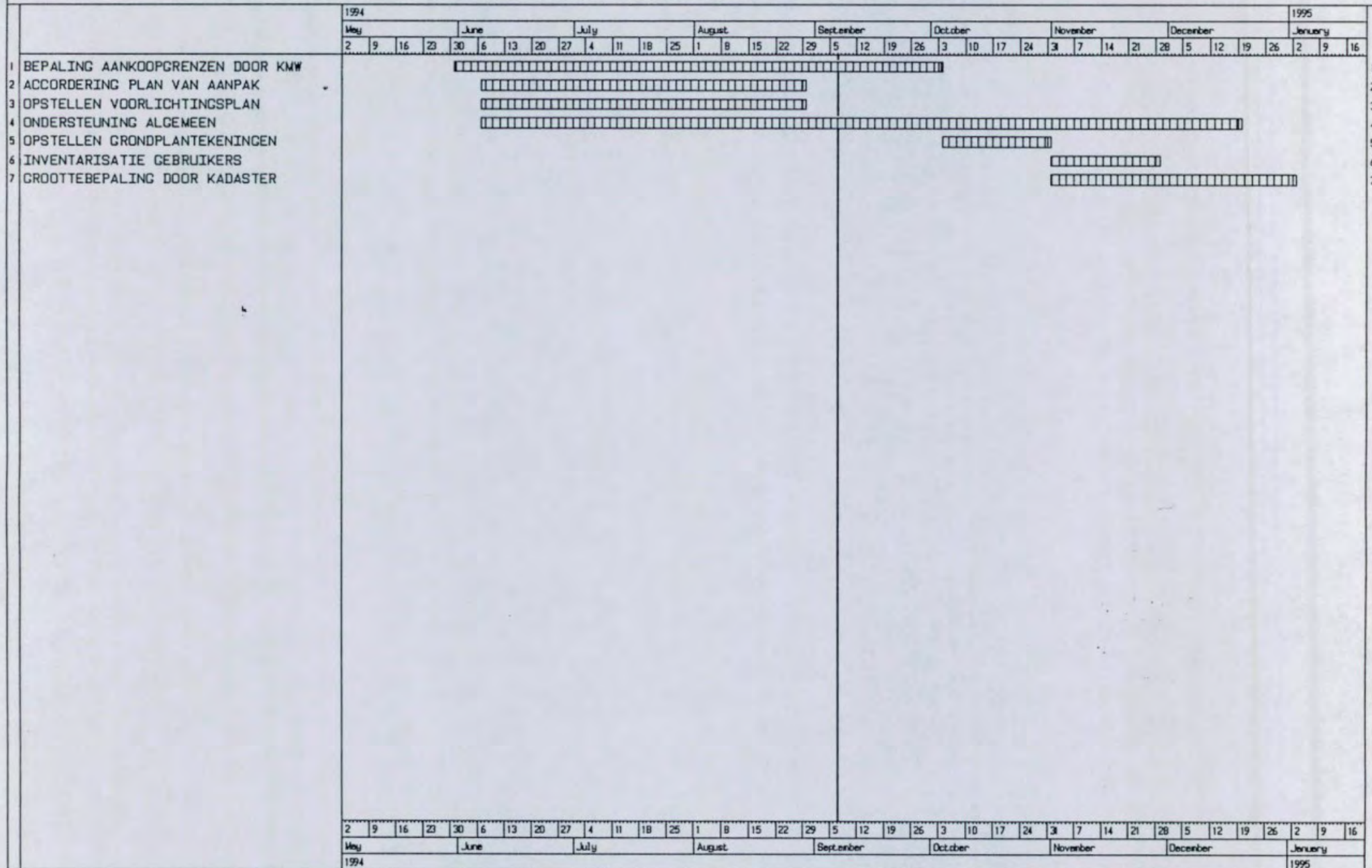
Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Early Start	Duration (units)	Early Finish	Total Float
PP10010	VOORKOMEN KROONBEROEPEN TERNEUZEN	06-Jun-94	30 D	15-Jul-94	0 D
PP11000	ALGEMENE ONDERSTEUNING	13-Jun-94	140 D	23-Dec-94	0 D
PP10080	UITVOERING PILOT-STUDY TERNEUZEN	01-Jul-94	110 D	01-Dec-94	0 D
PP10040	OPSTELLEN BESTUURSACCOORD BORSELE	18-Jul-94	20 D	12-Aug-94	0 D
PP10060	EFFECTEN TRACE-AANPASSINGEN	18-Jul-94	110 D	16-Dec-94	0 D
PP10020	ONTWERP-BESTEMMINGSP- AN BORSELE	18-Jul-94	115 D	23-Dec-94	0 D
PP10050	STUDIE SLOERAND	18-Jul-94	120 D	06-Jan-95	0 D
PP10030	STUDIE AANWIJZING/NIMBY	01-Nov-94	35 D	19-Dec-94	0 D
PP11025	BESTEMMINGSP- BORSELE TER INZAGE	23-Dec-94	1 D	23-Dec-94	0 D

Order: ES EF * Actual Date

Where: AN BEGINS "PP"

PROJECT TUSFAS

02-May-94 - 20-Jan-95

Report : ACTIVITY CHECKLIST
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Work- pattern	Duration (units)	Target Start	Target Complete
PG10010	ACCORDERING PLAN VAN AANPAK	1	60 D	07-Jun-94	
PG10020	OPSTELLEN VOORLICHTINGSPLAN	1	60 D	07-Jun-94	
PG10030	BEPALING AANKOOPGRENZEN DOOR KMW	1	90 D	31-May-94	
PG10040	OPSTELLEN GRONDPLANTEKENINGEN	1	20 D		
PG10050	GROOTTEBEPALING DOOR KADASTER	1	40 D		
PG10060	INVENTARISATIE GEBRUIKERS	1	20 D		
PG11000	ONDERSTEUNING ALGEMEEN	1	140 D	01-Jun-94	

Order: AN

Where: AN BEGINS "PG"

Report : ACTIVITY SCHEDULE - ANALYZED
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Early Start	Duration (units)	Early Finish	Total Float
PG10030	BEPALING AANKOOPGRENZEN DOOR KMW	31-May-94	90 D	03-Oct-94	0 D
PG10010	ACCORDERING PLAN VAN AANPAK	07-Jun-94	60 D	29-Aug-94	0 D
PG10020	OPSTELLEN VOORLICHTINGSPLAN	07-Jun-94	60 D	29-Aug-94	0 D
PG11000	ONDERSTEUNING ALGEMEEN	07-Jun-94	140 D	19-Dec-94	0 D
PG10040	OPSTELLEN GRONDPLANTEKENINGEN	04-Oct-94	20 D	31-Oct-94	0 D
PG10060	INVENTARISATIE GEBRUIKERS	01-Nov-94	20 D	28-Nov-94	0 D
PG10050	GROOTTEBEPALING DOOR KADASTER	01-Nov-94	40 D	02-Jan-95	0 D

Order: ES EF

* Actual Date

Where: AN BEGINS "PG"

[illegible]

02-May-94 - 20-Jan-95

Report : ACTIVITY CHECKLIST
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Work- pattern	Duration (units)	Target Start	Target Complete
PV10010	UP-DATE PROCEDURENOTA	1	50 D	13-Jun-94	
PV10020	UP-DATE VERGUNNINGE- NVEREISTEN	1	50 D	13-Jun-94	
PV10030	OPSTELLEN INFORMATIEDOSSIER MET KMW	1	110 D	13-Jun-94	
PV10040	OPSTELLEN PLAN VAN AANPAK	1	75 D	13-Jun-94	
PV10050	AANVRAAG VERGUNNINGEN	1	60 D	01-Oct-94	
PV10060	AANVULLENDE MER	1	140 D	13-Jun-94	
PV11000	ALGEMENE ONDERSTEUNING	1	140 D	13-Jun-94	

Order: AN

Where: AN BEGINS "PV"

Report : ACTIVITY SCHEDULE - ANALYZED
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

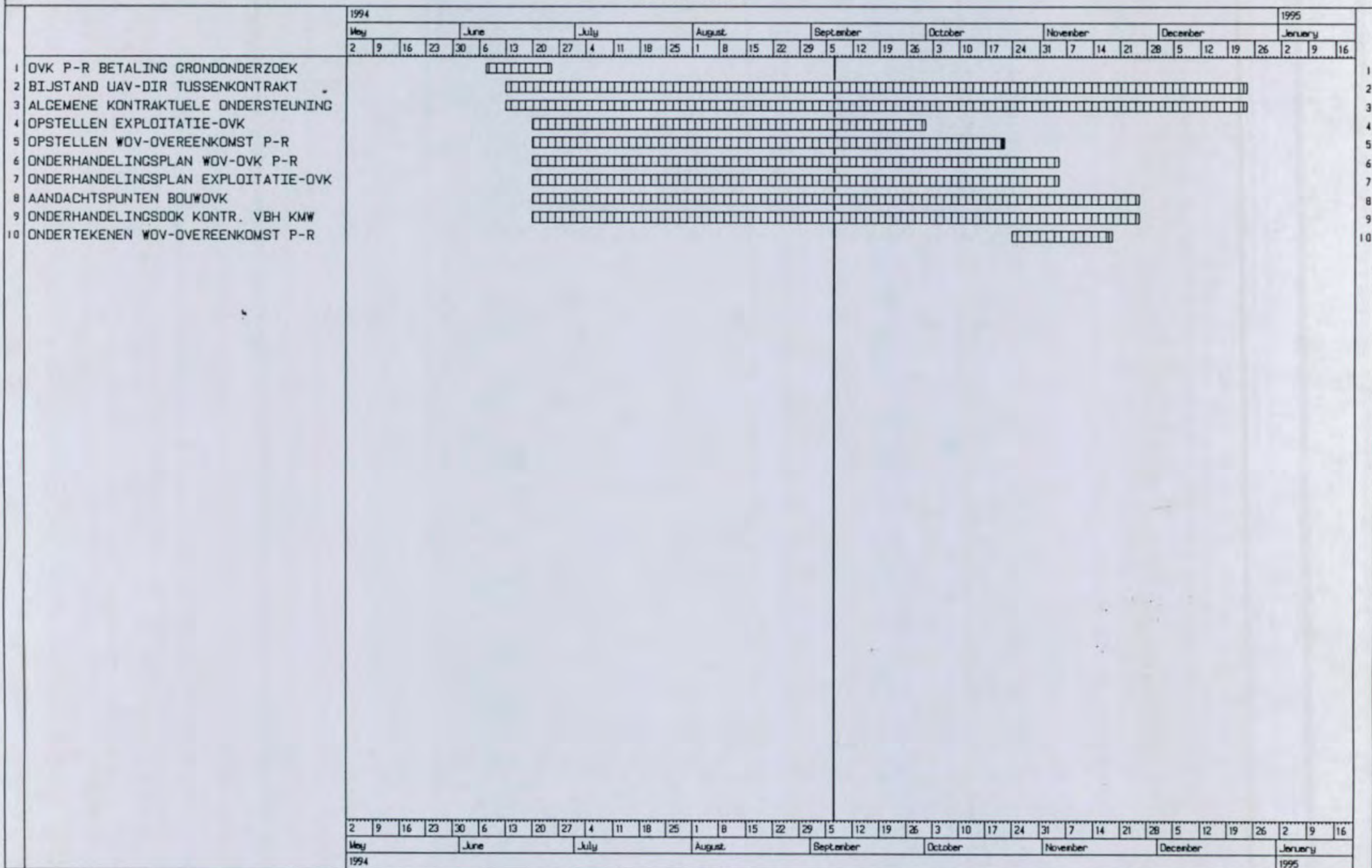
Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Early Start	Duration (units)	Early Finish	Total Float
PV10010	UP-DATE PROCEDURENOTA	13-Jun-94	50 D	19-Aug-94	0 D
PV10020	UP-DATE VERGUNNINGENVEREISTEN	13-Jun-94	50 D	19-Aug-94	0 D
PV10040	OPSTELLEN PLAN VAN AANPAK	13-Jun-94	75 D	23-Sep-94	0 D
PV10030	OPSTELLEN INFORMATIEDOSSIER MET KMW	13-Jun-94	110 D	11-Nov-94	0 D
PV10060	AANVULLENDE MER	13-Jun-94	140 D	23-Dec-94	0 D
PV11000	ALGEMENE ONDERSTEUNING	13-Jun-94	140 D	23-Dec-94	0 D
PV10050	AANVRAAG VERGUNNINGEN	03-Oct-94	60 D	23-Dec-94	0 D

Order: ES EF * Actual Date

Where: AN BEGINS "PV"

PROJECT TUSFAS

02-May-94 - 20-Jan-95

Report : ACTIVITY CHECKLIST
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Work- pattern	Duration (units)	Target Start	Target Complete
PK10010	OPSTELLEN WOV-OVEREENKOMST P-R	1	90 D	20-Jun-94	
PK10020	ONDERTEKENEN WOV-OVEREENKOMST P-R	1	20 D		
PK10030	ONDERHANDELINGSPLAN WOV-OVK P-R	1	100 D	20-Jun-94	
PK10040	OPSTELLEN EXPLOITATIE-OVK	1	75 D	20-Jun-94	
PK10050	AANDACHTSPUNTEN BOUWOVK	1	115 D	20-Jun-94	
PK10060	ONDERHANDELINGSPLAN EXPLOITATIE-OVK	1	100 D	20-Jun-94	
PK10070	OVK P-R BETALING GRONDONDERZOEK	1	13 D	08-Jun-94	
PK10080	ONDERHANDELINGSBOK KONTR. VBH KMW	1	115 D	20-Jun-94	
PK10090	BIJSTAND UAV-DIR TUSSENKONTRAKT	1	140 D	13-Jun-94	
PK11000	ALGEMENE KONTRAKTUELE ONDERSTEUNING	1	140 D	13-Jun-94	

Order: AN

Where: AN BEGINS "PK"

Report : ACTIVITY SCHEDULE - ANALYZED
 Number : 9401 PLANNING TUSSENFASE
 Start : 01-May-94 PZ-DIR M&W
 Complete: 20-Jan-95 MIDDELBURG

Project : TUSFAS
 Page : 1
 As of : 01-May-94
 Reported: 07-Sep-94

Activity Codes	Activity Description	Early Start	Duration (units)	Early Finish	Total Float
PK10070	OVK P-R BETALING GRONDONDERZOEK	08-Jun-94	13 D	24-Jun-94	0 D
PK10090	BIJSTAND UAV-DIR TUSSENKONTRAKT	13-Jun-94	140 D	23-Dec-94	0 D
PK11000	ALGEMENE KONTRAKTUELE ONDERSTEUNING	13-Jun-94	140 D	23-Dec-94	0 D
PK10040	OPSTELLEN EXPLOITATIE-OVK	20-Jun-94	75 D	30-Sep-94	0 D
PK10010	OPSTELLEN WOV-OVEREENKOMST P-R	20-Jun-94	90 D	21-Oct-94	0 D
PK10030	ONDERHANDELINGSPLAN WOV-OVK P-R	20-Jun-94	100 D	04-Nov-94	0 D
PK10060	ONDERHANDELINGSPLAN EXPLOITATIE-OVK	20-Jun-94	100 D	04-Nov-94	0 D
PK10050	AANDACHTSPUNTEN BOUWOVK	20-Jun-94	115 D	25-Nov-94	0 D
PK10080	ONDERHANDELINGSBOK KONTR. VBH KMW	20-Jun-94	115 D	25-Nov-94	0 D
PK10020	ONDERTEKENEN WOV-OVEREENKOMST P-R	24-Oct-94	20 D	18-Nov-94	0 D

Order: ES EF * Actual Date

Where: AN BEGINS "PK"

7.3 BUDGET

7.3.1 Benodigd budget per projectgroep, bedragen incl. BTW

7.3.1.1 *Projectgroep techniek*

■ Compensatie budget i.v.m. vervanging eigen mensen (BD)	f 18.000,- + pm
■ onderzoeken, advisering	f 175.000,- + pm
■ vertaalwerk (o.a. documentatie Japan)	f 60.000,-
■ presentatiekosten (rapportage)	pm
■ tussencontract uitwerking aanbieding	f 3.500.000,-
idem aanvullend grondonderzoek	f 3.000.000,-
extra aanvullend onderzoek	pm
kosten scheepvaartbegeleiding	pm
■ Personeelskosten	pm
Totaal	f 4.053.000,- + pm

7.3.1.2 *Kosten projectgroep Planologie*

Totaal	f 385.000,- + pm
------------------	------------------

7.3.1.3 *Kosten ad-hoc lijngroep Financiering en Exploitatie*

Totaal	f 110.000,- + pm
------------------	------------------

7.3.1.4 *Kosten projectgroep Grondverwerving*

Totaal	f 60.000,- + pm
------------------	-----------------

7.3.1.5 *Kosten projectgroep Vergunningen*

Totaal	f 205.000,- + pm
------------------	------------------

7.3.1.6 *Kosten projectgroep Contractzaken*

* Totaal	f 150.000,- + pm
--------------------	------------------

7.3.2 Totale projectkosten Tussenfase.

7.3.2.1 Kosten Provincie

■ Juridische ondersteuning (algemeen, contracten)	f	150.000,-
■ Idem vergunningen	f	70.000,-
■ Externe ondersteuning F&E		pm
■ Externe ondersteuning Planologie	f	35.000,-
■ Externe ondersteuning Vergunningen	f	40.000,-
■ Grondverwerving	f	60.000,-
■ Aanvullende MER	f	90.000,-
■ Actualiseren vergunningennota	f	5.000,-
■ Planologische inpassing Borsele/Terneuzen	f	350.000,-
■ Voorlichting	f	20.000,-
■ Drukkosten	f	30.000,-
■ Advertentiekosten		pm
■ Diversen	f	35.000,-
■ Personeelskosten	f	650.000,-
■ Aanvragen (EG)-subsidies		pm
■ Risico-analyse TU-Delft	f	120.000,-
■ Onvoorzien	f	150.000,-
■ Tussencontract KMW	f	3.500.000,-
Totaal	f	5.205.000,- + pm

7.3.2.2 Kosten Rijk

[Onderzoeks]budget 1994	f	2.000.000,-
Budget grondonderzoek in kader Tussencontract	f	3.000.000,-

Nog nader in detail in te vullen

7.3.2.3 Totaal-Generaal f 10.205.000,- + pm

Nog nader in te vullen

7.4 KWALITEIT

De documenten van de diverse groepen (produkten, verslagen etcetera) dienen te voldoen aan een aantal kwaliteitscriteria voor de registratie en verificatie. Daarnaast dienen de produkten te voldoen aan inhoudelijke kwaliteitseisen, deze worden per produkt door de project- en werkgroepen gedefinieerd en ter accordering voorgelegd aan het managementteam.

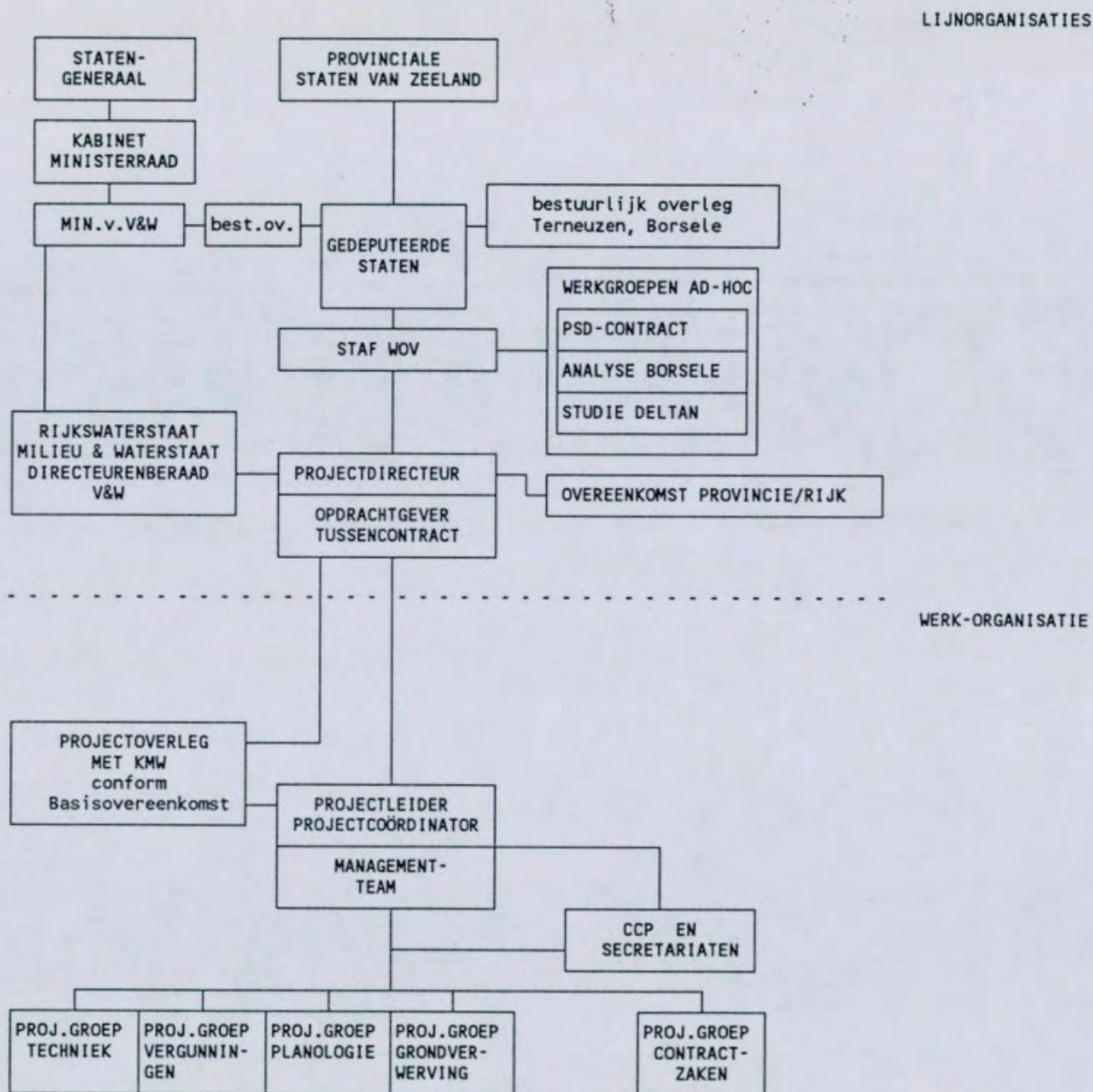
Alle documenten dienen te zijn voorzien van:

- een uniek nummer;
- de datum van opstellen;
- de naam van de opsteller;
- de naam van de groep;
- het versienummer;
- de status (concept/definitief);
- een bladnummering (blad .. van ... bladen)

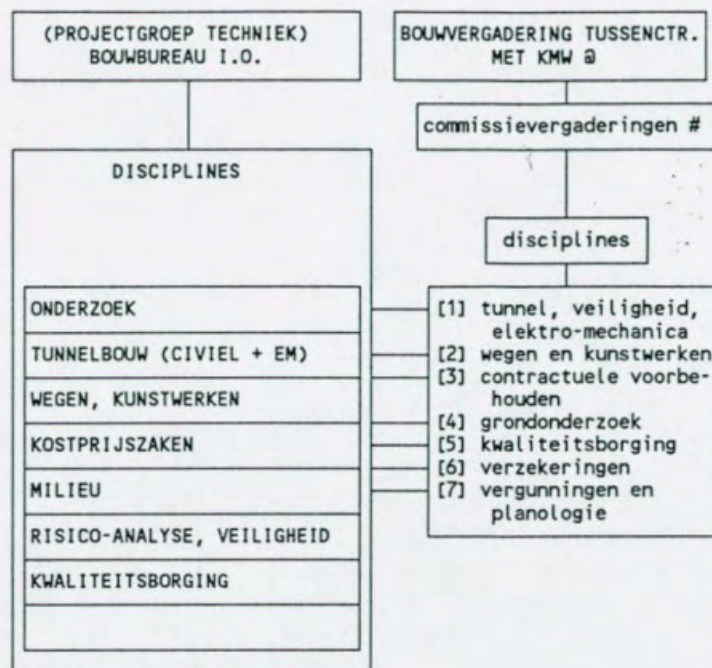
7.5 ORGANISATIE

7.5.1 Organogram

ORGANISATIE WOV-PROJECT TRACÉ 3, tweede halfjaar 1994

Project Start Up WOV, Koudekerke 7 juni 1994
Beslisdocument Tussenfase

@ vooralsnog bestaande uit: - gemachtigden KMW: Rottier en Dooting
 - directie: [redacted] J
 - ad hoc: [redacted]
 - ad hoc: [redacted]
 - waarnemer: [redacted] J projectcoördinator

samen te stellen uit: - specialisten van beide partijen
 commissievergaderingen: - op verzoek van een der partijen
 - op initiatief van een der partijen
 - in bijzijn van een directielid

7.5.1 is voorgelegd aan GS op 28 juni 1994

7.5.2 Personele bezetting

Organisatie-onderdeel naam en functie

Projectdirecteur: Ir [redacted] J

Projectleider: Vacature [redacted] J neemt waar)

Managementteam:

- Projectdirecteur, voorzitter, [redacted] J
- Projectleider vacature
- Projectcoördinator, secretaris [redacted] J
- Voorzitters projectgroepen:
 - techniek [redacted] J
 - techniek-algemene coördinatie [redacted]
 - contractzaken [redacted]
 - planologie [redacted]
 - vergunningen [redacted]
 - grondverwerving [redacted]
 - financiering en exploitatie [redacted]
- Rijkswaterstaat Zeeland: [redacted]
- Directie UAV Tussencontract [redacted] J
- Specialisten ad-hoc

Centrale Coördinatie en Planning

- Projectcoördinator, voorzitter [redacted]
- Secretariaten [redacted]
- Planning, voortgangsbewaking algemeen [redacted]
- Voortgangsbewaking techniek [redacted]
- Voortgangsbewaking planologie, vergunningen [redacted] J
- Budgetbewaking RWS-ZLD [redacted]
- Budgetbewaking Provincie [redacted]
- Voorlichting [redacted]

Projectgroep Techniek

- Voorzitter [redacted] J
- Secretaris [redacted]
- Coördinator [redacted]
- Disciplineleiders
 - algemeen [redacted]
 - grondonderzoek [redacted] J
 - tunneltechniek [redacted]
 - veiligheid [redacted]
 - elektro-mechanica [redacted]
 - wegen en kunstwerken [redacted]
 - uitvoering [redacted]
 - waterbouw [redacted]
 - kwaliteit [redacted] J
 - kostprijs [redacted]

Projectgroep Planologie

- Voorzitter [redacted]
- Secretaris [redacted]
- Deelnemers [redacted] J
- [redacted]
- Ad-hoc medewerkers PZ-dir II/externe adviseurs

Project Start Up WOV, Koudekerke 7 juni 1994
Beslisdocument Tussenfase

Projectgroep Vergunningen Voorzitter J
 Secretaris CCP
 Deelnemers

 Ad-hoc medewerkers PZ-dir II/externe adviseurs

Projectgroep Grondverwerving Voorzitter J
 Secretaris CCP
 Deelnemers

 externe adviseurs

Ad-hoc-lijngroep F&E Lijnverantwoordelijke J

Projectgroep Contractzaken Voorzitter J
 Vice-voorzitter J
 Secretaris
 Leden:

 J

OVERLEG MET BOUWCOMBINATIE KMW

Deelnemers van opdrachtgeverszijde
directie UAV
.....
.....
.....
..... J

Technische commissies [Specialisten en directielid UAV of secretaris PGT of coördinator PGT]
* Tunnelbouw incl. EM
 Wegen en kunstwerken
 Grondmechanisch onderzoek
 Kwaliteitsborging J
 Contractuele voorbehouden

Bouwvergadering Tussencontract Directie UAV - KMW

J

[redacted] J
[redacted] J (KMW)
[redacted] J (KMW)

Projectoverleg conform Basisovereenkomst

Projectdirecteur

Directie UAV

[redacted] J (Adriaanse & van der Weel)
[redacted] J (KMW)
[redacted] J (KMW)
[redacted] J (KMW)

7.5.3 Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

7.5.3.1 *Projectgroepen*

- taken: het tijdig aan de Projectleiding (met inbegrip van het managementteam) verschaffen van de te leveren produkten;
- bevoegdheden: het verkrijgen van alle benodigde informatie met alle daartoe geëigende middelen; indien deze activiteiten geld vereisen, zal de groep krediet vragen bij de Projectleiding; indien deze activiteiten de medewerking van organisaties buiten de werkorganisatie behoeven, zal de groep de Projectleiding daarvoor diens medewerking inroepen; de voorzitter treedt namens de groep op na terzake gevoerd overleg;
- verantwoordelijkheden: de groep is er verantwoordelijk voor dat de te leveren produkten tijdig, in goede orde en inhoudelijk van voldoende kwaliteit te bestemder plaatse worden afgeleverd; de groep zal signaleren dat de resultaten in gevaar komen indien ontwikkelingen daartoe aanleiding geven; de groep verstrekt 4-wekelijkse voortgangsrapportages aan de CCP.

7.5.3.2 *Centrale Coördinatie en Planning*

- taak: de Projectleiding informeren over de volledige stand van zaken met betrekking tot het project; de Projectleiding en de groepen ondersteunen op secretariael en organisatorisch gebied; afstemming verzorgen met lijnorganisatie en samenwerkingsverbanden buitenom de projectorganisatie; voorlichting coördineren
- bevoegdheden: het verkrijgen van alle benodigde informatie met alle daartoe geëigende middelen; indien deze activiteiten geld vereisen, zal de groep krediet vragen bij de Projectleiding; indien deze activiteiten de medewerking van organisaties buiten de werkorganisatie behoeven, zal de groep de Projectleiding daarvoor diens medewerking inroepen; de projectcoördinator treedt namens de groep op na terzake gevoerd overleg;
- verantwoordelijkheden; de CCP is er verantwoordelijk voor dat de Projectleiding tijdig geïnformeerd wordt over de stand van zaken en de voortgang van het project; de CCP zal op basis van de voortgangsrapportages van de groepen knelpunten signaleren en deze inclusief oplossingsvoorstellen aan de projectleiding doorgeven; de CCP is verantwoordelijk voor de coördinatie van activiteiten op raakvlakken van de diverse groepen; de CCP is verantwoordelijk voor het voldoen van de produkten aan de vastgestelde kwaliteitseisen

7.5.3.3 *Managementteam*

- taak: sturing geven aan het totstandkomen van de faseresultaten binnen de gestelde kaders (tijd, capaciteit, budget, kwaliteit); bundelen van de inbreng vanuit de diverse disciplines naar de projectdirecteur; voorbereiden verdere behandeling faseresultaten op bestuurlijk niveau (zowel Provincie als Rijk); beleidsmatige afstemming op hoofdlijnen
- bevoegdheden: als groep conform projectleider, binnen de gestelde projectkaders.
- verantwoordelijkheden: het managementteam zorgt voor de algehele voortgangsrapportage naar de projectdirecteur; het managementteam is verantwoordelijk voor de door de projectorganisatie geleverde producten.

7.5.3.4 *Projectleider*

- taak: de projectleider heeft de dagelijkse leiding van de projectorganisatie; de projectleider is voorzitter van het managementteam; de projectleider geeft in overleg met het managementteam sturing aan de verschillende projectgroepen en het overleg met de bouwcombinatie en de beoogd exploitant
- bevoegdheden: bijsturen van de activiteiten van de projectgroepen op basis van; het toedelen van budgetten aan projectgroepen binnen het overall-budget;
- verantwoordelijkheden: de projectleider is verantwoordelijk voor:
het goed functioneren van de projectorganisatie;
de kostensturing in het voorbereidingsproces;
de beleidsmatige afstemming tussen Provincie en Rijk;
interne beleidsafstemming

7.5.3.5 *Projectdirecteur*

- taak: de projectdirecteur heeft de algehele leiding van de projectorganisatie
- bevoegdheden: de projectdirecteur stelt project- en werkgroepen in, heft ze op en formuleert hun taken;
- verantwoordelijkheden: de projectdirecteur heeft de eindverantwoordelijkheid voor de faseresultaten van de projectorganisatie en de direct onder hem ressorterende werkgroepen; de projectdirecteur is eindverantwoordelijk voor het omgaan van de door het Provinciaal Bestuur vastgestelde kaders (tijd, capaciteit, budget) waarbinnen de projectorganisatie dient te functioneren; de projectdirecteur is verantwoordelijk voor de voortgangsrapportage naar Gedeputeerde Staten en informeert het (Rijks)directeurenoverleg WOV.

Opmerking: De vacature van Projectleider wordt tijdelijk waargenomen door de Projectcoördinator en de Projectdirecteur.

7.6 INFORMATIE

7.6.1 Informatiematrix (stukkenstroom)

Nog nader in te vullen

7.6.2 Afstemmingsnota (raakvlakken)

Nog nader in te vullen

7.6.3 Projectomgeving

(Werkgroepen, instanties, overlegorganen, belanghebbenden niet in projectorganisatie, maar wel invloed op projectorganisatie)

nog nader in te vullen

7.6.3.1 *Werkgroep beleidsanalyse Borsele*

7.6.3.2 *DELTAN-studie financiering en exploitatie*

7.6.3.3 *Werkgroep verlenging PSD-contract*

7.6.3.4 *Werkgroep detailovereenkomst Provincie - Rijk*

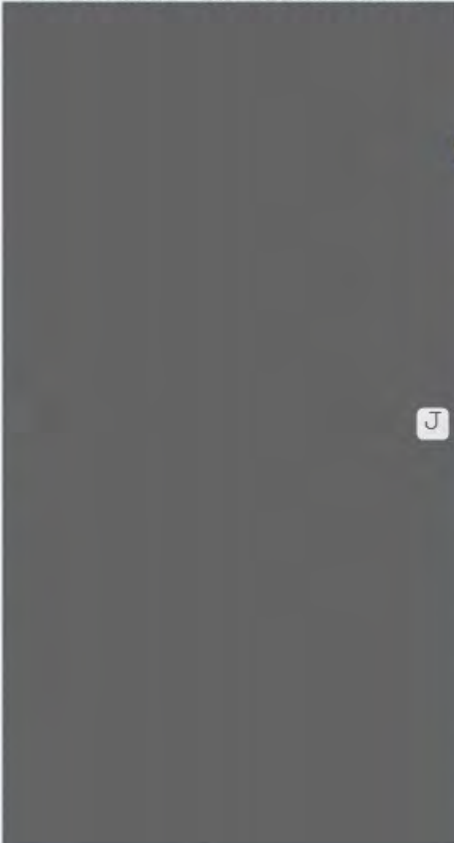
7.6.3.5 *Klankbordgroep Terneuzen*

7.6.4 Voorlichting

De daadwerkelijke voorlichting over het project wordt verricht door de bureau's voorlichting van Provincie en Rijk. De CCP coördineert de voorlichtingsactiviteiten. Op 4 juli 1994 is een bespreking geweest met een aantal betrokkenen over het opzetten van een informatiecentrum. De uit deze bespreking voortvloeiende voorstellen aan GS van Zeeland, zullen afzonderlijk van dit beslisdocument aan GS worden voorgelegd.

WESTERSCHELDE OEVERVERBINDING
Project Start Up
gehouden in Hotel Westduin d.d. 7 juni 1994

Deelnemers in alfabetische volgorde:

FINANCIËN & EXPLOITATIE:

In verband met het verkrijgen van overeenstemming inzake de BTW-problematiek ligt er een concept maatschapscontract bij het Ministerie van Financiën ter beoordeling. In dit model richt Deltan een B.V. op; Deze B.V. is beherend vennoot in de op te richten C.V.; de provincie is stille vennoot in de C.V..

In de constuctie mag de overheid niet onnodig binden en niet teveel regelen voor de exploitatie-maatschappij. Voorzichtigheid is geboden.

Voor zaken betreffende fianciën & exploitatie ligt het initiatief bij directie III, afdeling FEZ.

Coördinatie loopt via J.C. van Houte.

Tijdens de PSU heeft de groep het volgende plan ingediend.

1. Overeenstemming met het ministerie van financiën over de BTW-problematiek wordt verwacht $\pm$ 1 oktober 1994.
2. Beoordelingsrapport F&E aspecten van variant 5 van KMW: gereed 15 november 1994.
Voor 1 augustus 1994 brief van het Ministerie V&W waarin wordt beves-

tigd dat is voldaan aan de eis uit het convenant voor de financiële onderbouwing.

3. Rapportage F&E aspecten t.b.v. concept-exploitatie en concept-bouwovereenkomst: gereed 1 oktober 1994.
Omstreeks 1 augustus 1994 wordt info verwacht. Bij positieve uitslag neemt Deltan werkzaamheden over. Er is dan geen projectorganisatie in de huidige vorm meer nodig. Provinciale deelnemers verwachten dat restant werkzaamheden in de lijn verricht kunnen worden of op ad hoc-basis, zonodig met externe deskundigen. Rijksvertegenwoordigers zijn van mening dat de provincie verantwoordelijk is en blijft. Of via projectorganisatie of via de lijn.
4. Rapportage verzekeringspakket: gereed 1 oktober 1994.
Provincie is van mening dat dit een zaak is voor Deltan; te regelen in bouwovereenkomst etc.
Rijksvertegenwoordigers: er zullen aan provincie garanties worden gevraagd t.a.v. het afdekken van risico's.
5. Beoordelingsrapport keuzedocument Delta.
Studie Deltan afwachten, in overleg met provincie en rijk beoordelen.
6. Onderzoeksrapport alternatieve/aanvullende exploitatievormen.
Niet doen, gevaarlijk ook richting Deltan.

Tijd en capaciteit:	Ad hoc.
Budget:	P.M.
Organisatie:	advies rijk: projectleider/manager WOV aanwijzen. provincie: oplossen in de lijn + Deltan.

TECHNIEK:

De Projectgroep Techniek voelt zich geremd door de BTW-problematiek. Als door de overheid (te) veel wordt geregeld ontstaat er een probleem voor de BTW afdracht in de exploitatiefase.

De techniek gaat door en de activiteiten op dat gebied moeten niet stoppen.

De Bouwdienst zegt medewerking toe.

De Projectgroep stelt een deel-projectplan op met de opdracht voor de periode juni - december 1994. Waarin is aangegeven: plan van aanpak; benodigde tijd, capaciteit en budget.

CONTRACTEN

De Projectgroep stelt een deel-projectplan op met de opdracht voor de periode juni - december 1994.

Capaciteit is toegezegd door de Rijkswaterstaat.

De Vries en Bolders zeggen (op dit moment) niet beschikbaar te zijn. Er zal nog nader overleg gevoerd worden.

Voor de Projectgroep Contractzaken is financieel economische inbreng gewenst.

De heer Van der Meer zal met directie III overleggen of er capaciteit

beschikbaar is. Coopers & Lybrand wordt alleen ad hoc ingeschakeld.

Drie contracten moeten worden voorbereid.

Rijk	-	Provincie
Provincie	-	Exploitant
Exploitant	-	Bouwer

De bouwstenen / adviezen zullen in de Projectgroep Contractzaken worden voorbereid en de samenhang zal worden bewaakt.

De Projectgroep is van mening dat de drie contracten niet los van elkaar gezien kunnen worden. Alle gegevens met betrekking tot contracten moeten worden doorgegeven aan de Projectgroep.

[redacted] J zal niet deelnemen in de Projectgroep om de onderhandelingspositie van het Rijk niet te verzwakken.

PLANOLOGIE

Met de gemeente Borsele vindt constructief overleg plaats.
De samenhang tussen processen, ook op politiek terrein, verdient de aandacht.

Grondaankoop is in voorbereiding

Bij de afdeling Vastgoed is een capaciteitsprobleem. Voorgesteld wordt om dit via de Rijkswaterstaat directie Zeeland op te lossen en [redacted] J hiervoor te vragen. (schriftelijk afhandelen)

MANAGEMENTGROEP

Voorzitter: [redacted] J ([redacted] J op de achterhand)
leden: voorzitters van alle Projectgroepen.

PSD

De verlenging van het PSD-contract wordt in een adhoc-groep onder leiding van [redacted] J behandeld.

De scheepvaartinspectie zal via DGSM overleggen over doorvaren met de schepen na het jaar 2000.

CCP

[redacted] J	Projectleider
	Projectingenieur
	Projectingenieur
	Planologie, Vergunningen
	Secretariaatsmedewerker
	Secretariaatsmedewerker

Aan de CCP is toegevoegd vanuit de Rijkswaterstaat, directie Zeeland:

[redacted] J

Door de Centrale Coördinatie & Planning (CCP) zal z.s.m. een planning worden opgesteld.

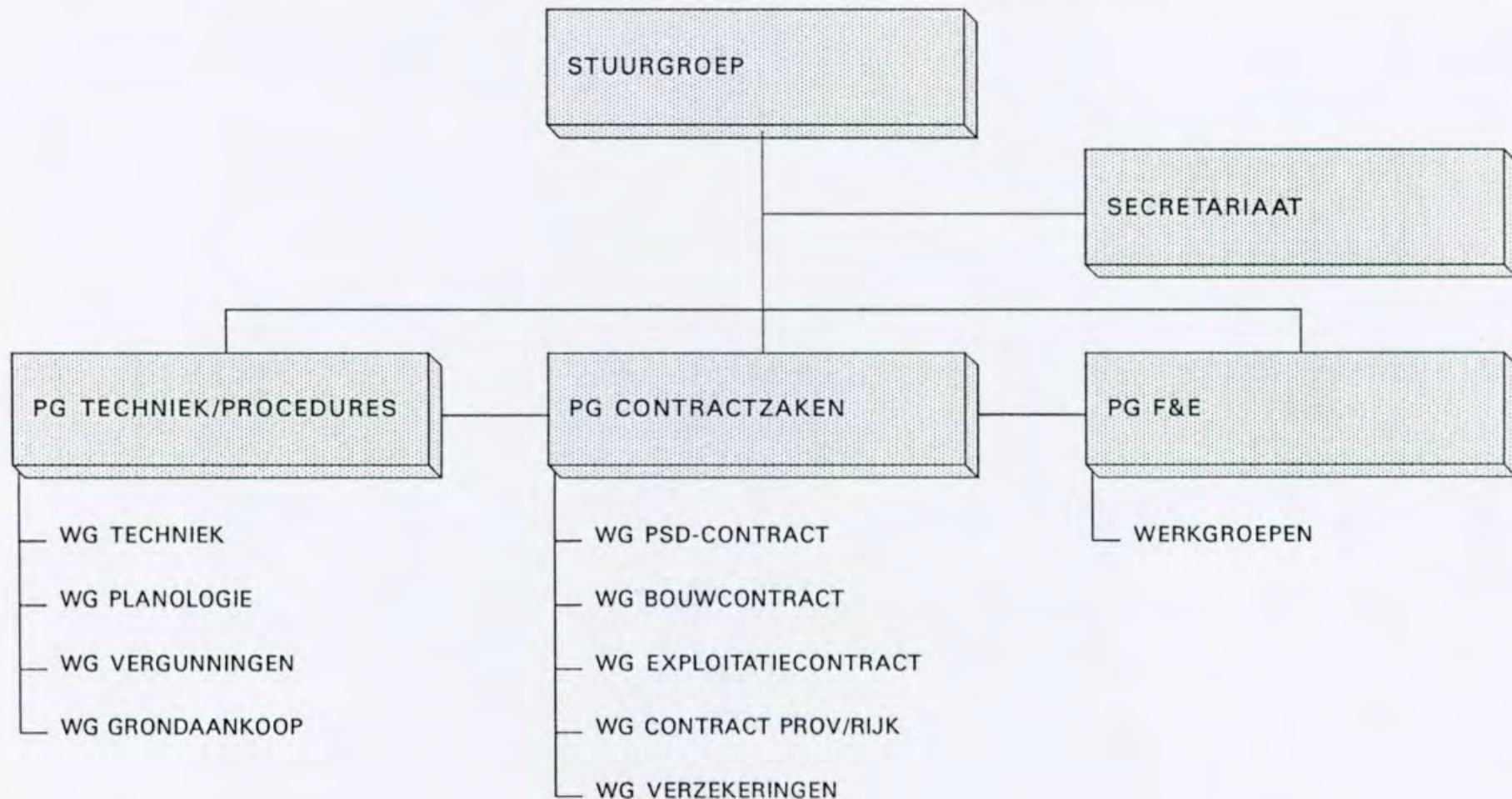
Ondergezocht moet worden of het contract Rijk-Provincie door de Rijkswaterstaat directie Zeeland kan worden ondertekend.

Overleg over contractuele voorbehouden met aannemer zal door de Projectdirecteur gevoerd worden. Deze onderhandelingen moeten gescheiden van het tussencontract worden gevoerd en **niet** in bouwvergaderingen worden besproken.

G:\alg\iho\psu\7jun94v.psu

ORGANOGRAM PROJECTORGANISATIE WOV

Periode februari - juli 1995

1e concept d.d. 13 februari 1995

PG = projectgroep, WG = werkgroep

PROJECTORGANISATIE WOV

Periode februari-juli 1995

Personele bezetting

VARIANT 1

1. STUURGROEP

Voorzitter: Dhr. Hennekeij [gedeputeerde]
Secretaris: ?
Leden: [redacted] [projectdirecteur]
Projectmanager/-coördinator?
[redacted] [provincie Zeeland directie III]
[redacted] [hoofddirectie RWS] ad-hoc?
[redacted] [ministerie V&W FEZ] ad-hoc?
[redacted] [RWS-Bouwdienst]
[redacted] [RWS-Zeeland]
[redacted] [adviseur]
[redacted] [gemeente Borsele] ad-hoc?
[redacted] [gemeente Terneuzen] ad-hoc?
Vertegenwoordiging aannemer
Vertegenwoordiging exploitant

Administratieve ondersteuning vanuit het secretariaat WOV.

Opmerking: Hoe is de "linking pin" naar de projectgroepen gedacht ? is dit nog een "missing link" ? De bestuurders in de stuurgroep zullen geen deel uit [kunnen] maken van de projectgroepen, hoe worden de projectgroepen dan aangestuurd en hoe krijgt de stuurgroep haar informatie ?

2. SECRETARIAAT

Projectcoördinator
Secretaresses

Opmerking: Hoe is de managementsupport gedacht, alleen een administratieve ondersteuning is niet voldoende, omdat de overige managementaspecten [planning, capaciteit, budget, kwaliteit, organisatie] dan nog niet adequaat ondersteund worden. Dan toch weer iets à la CCP ?

3. PROJECTGROEP TECHNIEK & PROCEDURES

Voorzitter: Projectmanager en/of -coördinator

Secretaris: ?

Leden: Voorzitters werkgroepen
Samenstelling werkgroepen in principe als heden
inzet directie II?

Opmerking: Voorzitter is linking pin

4. PROJECTGROEP CONTRACTZAKEN

Voorzitter: Projectmanager en/of -coördinator

Secretaris: ?

Leden: Voorzitters/deelnemers werkgroepen
Samenstelling in principe als heden, met toevoeging landsadvo-
caat [op ad-hoc basis]

Opmerking: Voorzitter is linking pin

5. PROJECTGROEP FINANCIERING EN EXPLOITATIE

Voorzitter: Projectmanager en/of coördinator

Secretaris: ?

Leden: Huidige deelnemers onderzoek F&E
[inclusief Coopers & Lybrand en KMW]

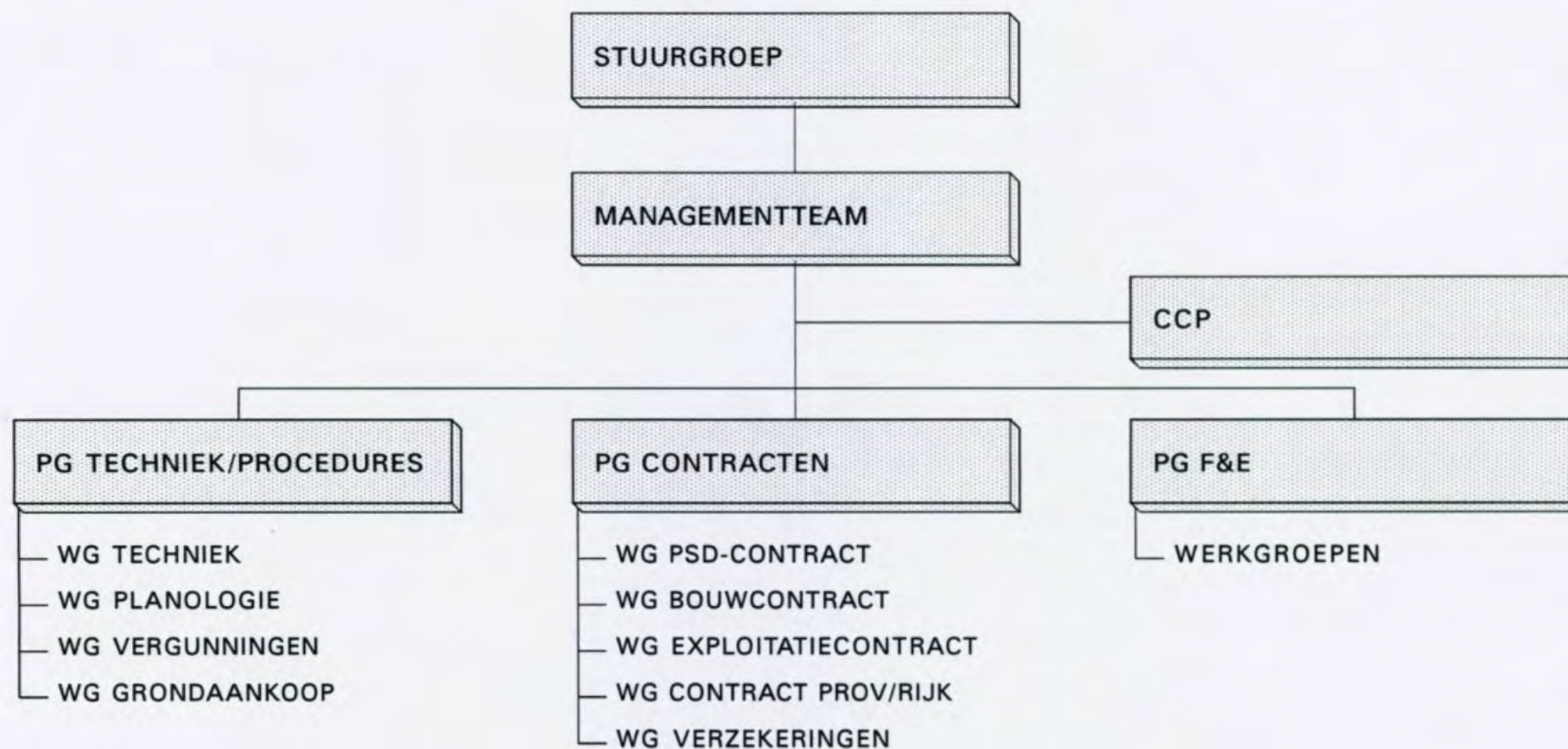
Opmerking: Voorzitter is linking pin

6. Nog nader in te vullen:

- Relaties met bouwer en exploitant [onderhandelingsteams, directie UAV etc.]
- Voorlichtingstraject
-

ORGANOGRAM PROJECTORGANISATIE WOV

Periode februari - juli 1995

d.d. 14 februari 1995

PG = projectgroep, WG = werkgroep

variant 2

PROJECTORGANISATIE WOV

Periode februari-juli 1995

Personele bezetting

VARIANT 2

1. STUURGROEP

Voorzitter: Dhr. Hennekeij [gedeputeerde]
Secretaris: ?
Leden: [redacted] J [projectdirecteur]
Projectmanager/-coördinator?
[redacted] J [provincie Zeeland directie III]
[redacted] J [hoofddirectie RWS] ad-hoc?
[redacted] J [ministerie V&W FEZ] ad-hoc?
[redacted] J [RWS-Bouwdienst]
[redacted] J [RWS-Zeeland]
[redacted] J [adviseur]
[redacted] J [gemeente Borsele] ad-hoc?
[redacted] J [gemeente Terneuzen] ad-hoc?
Vertegenwoordiging aannemer
Vertegenwoordiging exploitant

Administratieve ondersteuning vanuit de CCP.

2. MANAGEMENTTEAM

Voorzitter: Projectdirecteur of -manager
Secretaris: Projectcoördinator
Leden: Voorzitters projectgroepen
Directie UAV

Voorzitter is linking pin met Stuurgroep

2A CCP

Voorzitter: Projectcoördinator
Secretariaat: Secretariaessen
Managementondersteuning: Planner
Budgetbeheerder
Voorlichting?

3. PROJECTGROEP TECHNIEK/PROCEDURES

Voorzitter: Projectleider Techniek/Procedures

Secretaris: ?

Leden: Voorzitters werkgroepen
Samenstelling werkgroepen in principe als heden
Inzet directie II?

Opmerking: Voorzitter is linking pin met Managementteam

4. PROJECTGROEP CONTRACTZAKEN

Voorzitter: Projectleider Contracten

Secretaris: ?

Leden: Voorzitters/deelnemers werkgroepen
Samenstelling in principe als heden, met toevoeging landsadvocaat [op ad-hoc basis]

Opmerking: Voorzitter is linking pin met Managementteam

5. PROJECTGROEP FINANCIERING EN EXPLOITATIE

Voorzitter: Projectleider F&E

Secretaris: ?

Leden: Huidige deelnemers onderzoek F&E
[inclusief Coopers & Lybrand en KMW]

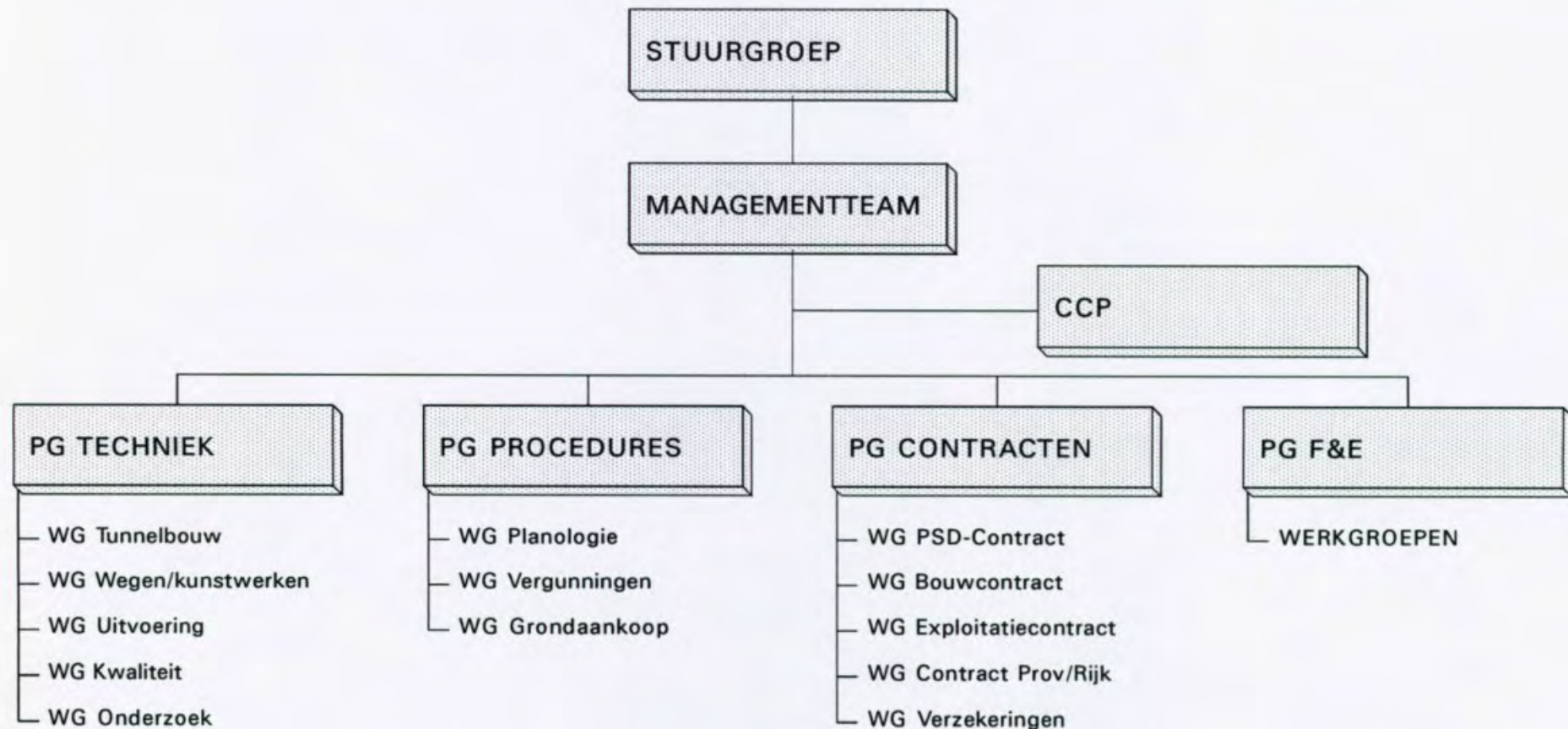
Opmerking: Voorzitter is linking pin met Managementteam

6. Nog nader in te vullen:

- Relaties met bouwer en exploitant [onderhandelingsteams, directie UAV [in principe als heden] etc.]
- Voorlichtingstraject
-

ORGANOGRAM PROJECTORGANISATIE WOV

Periode februari - juli 1995

d.d. 14 februari 1995

PG = projectgroep, WG = werkgroep
variant 3

PROJECTORGANISATIE WOV

Periode februari-juli 1995

Personele bezetting

VARIANT 3

1. STUURGROEP

Voorzitter: Dhr. Hennekeij [gedeputeerde]
Secretaris: ?
Leden: [redacted] J [projectdirecteur]
Projectmanager/-coördinator?
[redacted] [provincie Zeeland directie III]
[redacted] [hoofddirectie RWS] ad-hoc?
[redacted] [ministerie V&W FEZ] ad-hoc?
[redacted] [RWS-Bouwdienst]
[redacted] [RWS-Zeeland]
[redacted] [adviseur]
[redacted] [gemeente Borsele] ad-hoc?
[redacted] J [gemeente Terneuzen] ad-hoc?
Vertegenwoordiging aannemer
Vertegenwoordiging exploitant

Administratieve ondersteuning vanuit de CCP.

2. MANAGEMENTTEAM

Voorzitter: Projectdirecteur of -manager
Secretaris: Projectcoördinator
Leden: Voorzitters projectgroepen
Directie UAV

Voorzitter is linking pin met Stuurgroep

2A CCP

Voorzitter: Projectcoördinator
Secretariaat: Secretaressen
Managementondersteuning: Planner
Budgetbeheerder
Voorlichting?

3. PROJECTGROEP TECHNIEK

Voorzitter: Projectleider Techniek
Secretaris: ?
Leden: Voorzitters werkgroepen
Samenstelling werkgroepen in principe als heden

Opmerking: Voorzitter is linking pin met Managementteam

4. PROJECTGROEP PROCEDURES

Voorzitter: Projectleider Procedures
Secretaris: ?
Leden: Voorzitters werkgroepen
Samenstelling werkgroepen in principe als heden

5. PROJECTGROEP CONTRACTZAKEN

Voorzitter: Projectleider Contracten
Secretaris: ?
Leden: Voorzitters/deelnemers werkgroepen
Samenstelling in principe als heden, met toevoeging landsadvocaat [op ad-hoc basis]

Opmerking: Voorzitter is linking pin met Managementteam

6. PROJECTGROEP FINANCIERING EN EXPLOITATIE

Voorzitter: Projectleider F&E
Secretaris: ?
Leden: Huidige deelnemers onderzoek F&E
[inclusief Coopers & Lybrand en KMW]

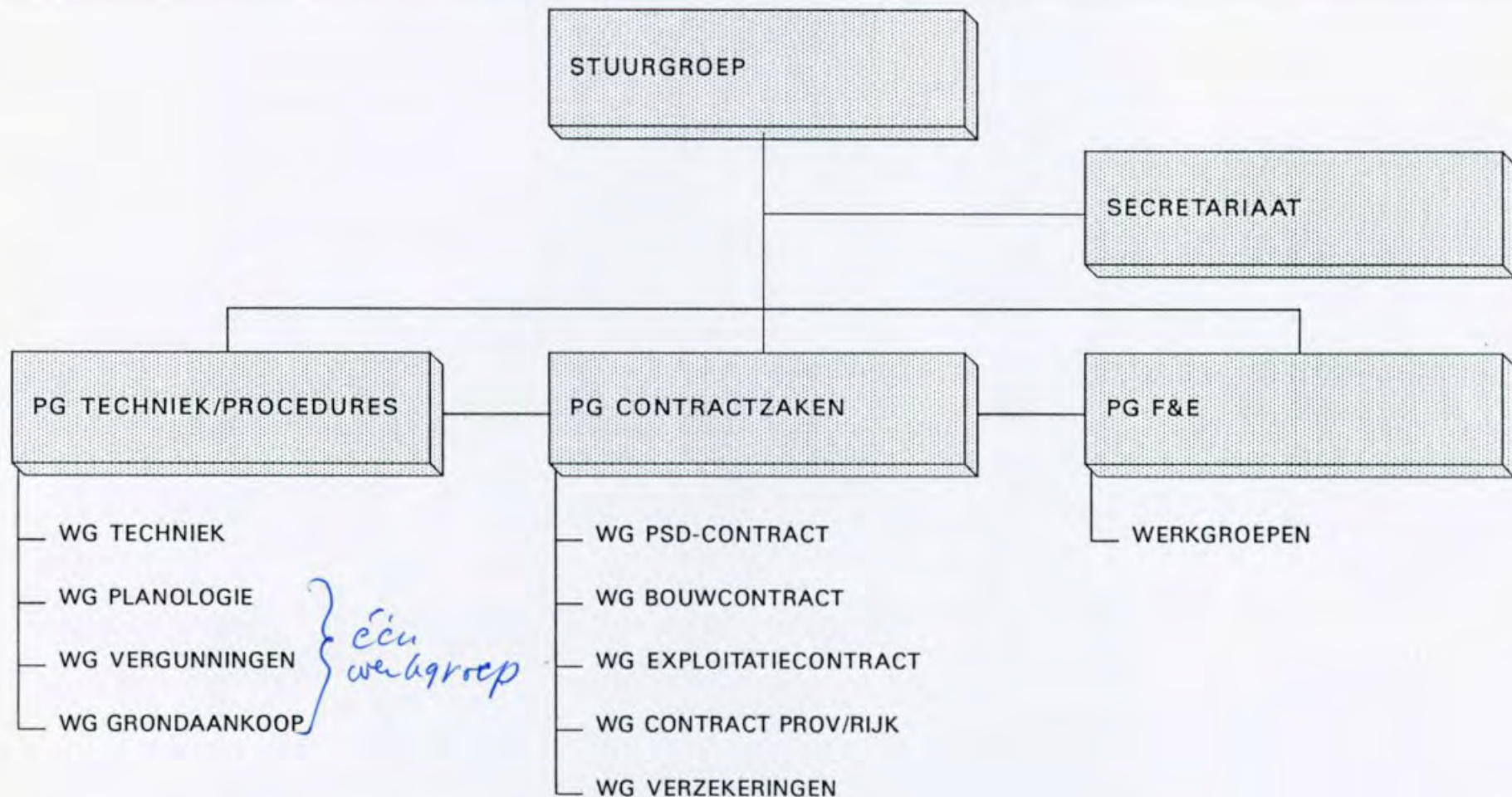
Opmerking: Voorzitter is linking pin met Managementteam

7. Nog nader in te vullen:

- Relaties met bouwer en exploitant [onderhandelingsteams, directie UAV [in principe als heden] etc.]
- Voorlichtingstraject
-

ORGANOGRAM PROJECTORGANISATIE WOV

Periode februari - juli 1995

1e concept d.d. 13 februari 1995

PG = projectgroep, WG = werkgroep

PROJECTORGANISATIE WOV

Periode februari-juli 1995

Personele bezetting

1. STUURGROEP

Voorzitter: Dhr. Hennekeij [gedeputeerde] n
Secretaris: [redacted] projectcoördinator
Leden: [redacted] [projectdirecteur]
Projectmanager
[redacted] [provincie Zeeland directie III]
[redacted] [hoofddirectie RWS] ad-hoc?
[redacted] [ministerie V&W FEZ] ad-hoc?
[redacted] [RWS-Bouwdienst]
[redacted] [RWS-Zeeland]
[redacted] [adviseur]
[redacted] [gemeente Borsele] ad-hoc?
[redacted] [gemeente Terneuzen] ad-hoc?
Vertegenwoordiging aannemer
Vertegenwoordiging exploitant

Administratieve ondersteuning vanuit het secretariaat WOV.

Opmerking: Hoe is de "linking pin" naar de projectgroepen gedacht ? is dit nog een "missing link" ? De bestuurders in de stuurgroep zullen geen deel uit [kunnen] maken van de projectgroepen, hoe worden de projectgroepen dan aangestuurd en hoe krijgt de stuurgroep haar informatie ?

2. SECRETARIAAT

Projectcoördinator
Secretaresses

Opmerking: Hoe is de managementsupport gedacht, alleen een administratieve ondersteuning is niet voldoende, omdat de overige managementaspecten [planning, capaciteit, budget, kwaliteit, organisatie] dan nog niet adequaat ondersteund worden. Dan toch weer iets à la CCP ?

3. PROJECTGROEP TECHNIEK & PROCEDURES

Voorzitter: Projectmanager en/of -coördinator
Secretaris: ?
Leden: Voorzitters werkgroepen
Samenstelling werkgroepen in principe als heden
inzet directie II?

Opmerking: Voorzitter is linking pin

4. PROJECTGROEP CONTRACTZAKEN

Voorzitter: Projectmanager en/of -coördinator
Secretaris: ?
Leden: Voorzitters/deelnemers werkgroepen
Samenstelling in principe als heden

Opmerking: Voorzitter is linking pin

5. PROJECTGROEP FINANCIERING EN EXPLOITATIE

Voorzitter: Projectmanager en/of coördinator
Secretaris: ?
Leden: Huidige deelnemers onderzoek F&E

Opmerking: Voorzitter is linking pin

6. Nog nader in te vullen:

- Relaties met bouwer en exploitant [onderhandelingsteams, directie UAV etc.]
- Voorlichtingstraject
-

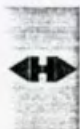
1 DOELSTELLING

Inzicht verkrijgen in uit te voeren werkzaamheden tot 1 juli 1995, of zover als nodig voor definitieve besluitvorming, ook maken van afspraken daarover.

Voorstel:

Maken van contractstukken voor detailontwerp en bouwovereenkomst. ("Afsluiten basisontwerp") Dit is dan inclusief de nodige aanvullende technische werkzaamheden zoals die (indirect) voortvloeien uit het Tussencontract.

Uitwerken financieringsmodel

2 DETAILONTWERP EN BOUW ALGEMEEN

2.1 Tijdschema

Vastgesteld moet worden welke gegevens op welke tijdstippen beschikbaar moeten zijn. In het bijzonder daarbij te denken aan tijdspanne nodig voor beoordeling door Provinciaal bestuur en voorbereiding op overleg met Rijksoverheid. KMW pleit er voor in het schema nadrukkelijk ruimte te reserveren voor tussentijds overleg, zodat een eindbeoordeling, niet veel meer hoeft te zijn dan autoriseren van de tussentijdse overlegresultaten.

2.2 Overleg structuur

Zoals hiervoor al benadrukt zal veel ruimte voor overleg gereserveerd dienen te worden. Niet alleen ter bewaking van de voortgang, maar vooral om inhoudelijk onderwerpen door te nemen. Ook hier weer mede ter voorkoming van een formele beoordeling, die nog tot veel vervolgwerk aanleiding geeft. De tot heden gehanteerde structuur: Projectoverleg, Bouwvergadering en Commissievergadering komt ons thans zwaar over, te meer daar binnen de Opdrachtgeversorganisatie ook nog "commissie-overleg" plaats vindt. De frequentie van de bouwvergadering kan omlaag, terwijl daarnaast ad hoc besprekingen ingelast moeten worden. Aanwezigheid van de coördinerende medewerkers van alle partijen dringend gewenst in alle bijeenkomsten.

2.3 Verzekeringen

Duidelijk is dat verzekeringen een belangrijke rol spelen. Niet alleen wat de omvang de verzekeringsplicht in de basisovereenkomst betreft, maar ook wat betreft de te sluiten verzekeringen tijdens de exploitatie. De in het leven geroepen "commissie verzekeringen" moet onverwijld door gaan, waarbij als eerste aan de orde moeten komen de juiste omschrijvingen in de Basisovereenkomst en de beroepsaansprakelijkheid.

2.4 Kwaliteit

Aan de verplichtingen voortvloeiende uit het Tussencontract moet nog worden voldaan.

2.5 Contractzaken

2.5.1 Algemene contractstructuur

Afgesproken moet worden hoe aan de opdracht aan de bouwopdrachtnemer vorm gegeven gaat worden, wie daarbij een rol gaan spelen, etc. Gelet op de opvatting van bijvoorbeeld Sjef Bolders dat het in elkaar zetten van een dergelijk contract minstens twee maanden vergt, is ook hier een snelle start gewenst, zodat beleidmakers ook de tijd krijgen van de resultaten kennis te nemen.

2.5.2 Algemeen geldende zaken, zoals documenten 2 en 3

Een aantal aspecten kan reeds nu algemeen behandeld worden: wat zijn de basisgegevens, wat zijn de uitgangspunten bij de uitvoering, op welke wijze worden de overeengekomen contractuele wijzigingen verwerkt. Een aantal (afvoer hemelwater e.d.) kan verder uitgewerkt worden. KMW dient dan wel de beschikking te krijgen over de nodige ontwerp voorwaarden.

2.6 Public Relations

Afspraken moeten worden gemaakt voor het coördineren van public-relations aspecten, in tijd, ruimte, middelen, kosten en personele bezetting.

3 TRACÉ BORSELE

3.1 Techniek

3.1.1 Definitief Tracé

Het tracé in Borsele definitief vast stellen, met alle uit het convenant Borsele - Provincie voortvloeiende aspecten, voor zover voor de WOV van belang. Vastleggen van eventueel ontbrekende delen van het tracé in het DTM.

3.1.2 Grondonderzoek, risico overneming

Onderzoek naar de grondgesteldheid in het nieuwe tracé, om een verantwoord ontwerp te kunnen maken en om het risico voor de geotechnische basisgegevens op de opdrachtnemer te doen overgaan.

3.1.3 Wegen definitief

Het ontwerp definitief maken naar aanleiding van het commentaar van de Provincie op eerdere tekeningen (5 januari), het grondonderzoek, het bepaalde in het bestemmingsplan, met daarbij optimalisering naar aanleiding van de informatie uit het DTM.

3.1.4 Kunstwerken

Het maken van ontwerpen voor de aan te passen/nieuwe kunstwerken

3.2 Contractzaken

3.2.1 Aanpassing Randvoorwaarden Borsele

Het aanpassen van de Randvoorwaarden die gelden voor het tracé Borsele, in het bijzonder zoals die voortvloeien uit het gewijzigde tracé en het overleg met het Waterschap.

3.3 Planologie en vergunningen

3.3.1 Bouwvergunning tekeningen, incl. tunnel

Het in samenspraak met de betrokken gemeentelijke diensten en de Provincie voorbereiden van de aanvragen voor bouwvergunning, en voor zover nodig, aanlegvergunning.

3.3.2 Milieuvergunning tekeningen, incl. tunnel

Het in samenspraak met de betrokken gemeentelijke diensten en de Provincie voorbereiden van de aanvragen voor de milieuvergunning.

3.3.3 Vergunning Grondwater etc

Het in samenspraak met de betrokken diensten en de Provincie voorbereiden van de aanvragen voor grondwateronttrekking.

3.3.4 Lozingsvergunning

Het in samenspraak met Rijkswaterstaat en de Provincie voorbereiden van de aanvragen voor het lozen van perswater op de Westerschelde.

3.3.5 Terreingrenzenteekeningen/verwervingstekeningen

Het vastleggen van de terreingrenzen, zoals die nodig zijn voor de realisering van de WOV. Het vastleggen van de te verwerven terreinen, op door de Provincie aan te leveren digitale kaart informatie.

3.3.6 Zandwinning

Het in overleg met Rijkswaterstaat en de Provincie voorbereiden van de aanvraag voor toestemming voor het winnen van zand in de Westerschelde.

3.4 Overige

-

4 TRACÉ WESTERSCHELDE

4.1 Techniek

4.1.1 Definitief Tracé

Het vaststellen van het definitieve tracé, in het bijzonder ter plaatse van de noordelijke Everingen.

4.1.2 Aanvullend grondonderzoek verdiepte deel

Het doen van aanvullend grondonderzoek, voor zover door KMW nodig geacht, naast de reeds door de Provincie toegezegde boringen, ter plaatse van het eventueel verdiept aan te leggen deel van de tunnel.

4.1.3 Technische installaties

Aanvullende ontwerpwerkzaamheden ten gevolge van het verlengen van de tunnel, in het bijzonder met het oog op de ventilatie.

4.1.4 Bedieningsgebouw

Uitwerken van het bedieningsgebouw, mede ten behoeve van de vergunningsaanvragen.

4.2 Contractzaken

4.2.1 Aanpassing en nieuwe randvoorwaarden

Het aanpassen van de randvoorwaarden die gelden voor de tunnel, in het bijzonder zoals die voortvloeien uit de aanbidding C, en het gewijzigde tracé ter plaatse van Everingen, en het overleg met het Waterschap.

4.3 Planologie en vergunningen

4.3.1 WVO vergunning

Het in samenspraak met Rijkswaterstaat en de Provincie voorbereiden van de aanvragen voor het storten van boorspecie.

4.3.2 Vergunning steiger in voorhaven

Het in samenspraak met Rijkswaterstaat en de Provincie voorbereiden van de aanvragen voor het hebben van een werksteiger in de voorhaven sluis Terneuzen.

4.3.3 Veiligheidseisen

Het na overleg, verwerken van de uitslagen van het onderzoek door TNO, alsmede het verwerken van eventueel commentaar van de brandweer, dit alles na aanpassing van de Randvoorwaarden.

4.4 Overige

-

5 Tracé Terneuzen

5.1 Techniek

5.1.1 Definitief Tracé

Het definitief vaststellen van het "westelijk" tracé.

5.1.2 Grondonderzoek, risico overneming, onderkant Boomse Klei

Onderzoek naar de grondgesteldheid in het nieuwe tracé, om een verantwoord ontwerp te kunnen maken voor het nieuwe tracé en de daarin opgenomen kunstwerken, om het risico voor de geotechnische basisgegevens op de opdrachtnemer te doen overgaan, en om te vaststellen hoe dik de Boomse Klei is, met het oog op de evenwichtssituatie in de bouwput Terneuzen.

5.1.3 Wegenontwerp

Het ontwerp maken van het westelijk tracé, op basis van:

- overleg met de Provincie,
- het grondonderzoek,
- het bepaalde in het bestemmingsplan,
- het nog door de Provincie te leveren DTM, en
- het eventuele overleg met de NS/DOW over de spoorlijn.

Van de zijde van de Provincie dienen eventuele geluidwerende voorzieningen aangegeven te worden.

5.1.4 Kunstwerken

Het ontwerp maken van de aangepaste/nieuwe kunstwerken, in het bijzonder het viaduct over de spoorlijn DOW. Het ontwerpen van voorzieningen ter voorkoming van belasting op de leidingen in de buurt van de inritconstructie Terneuzen.

5.2 Contractzaken

5.2.1 Aanpassing en nieuwe randvoorwaarden

Het aanpassen van de randvoorwaarden die gelden voor het tracé Terneuzen, in het bijzonder zoals die voortvloeien uit het gewijzigde tracé en het overleg met NS. Eventuele andere eisen, zoals geluidwerende voorzieningen vastleggen.

5.3 Planologie en vergunningen

5.3.1 Bouwvergunningstekeningen

Het in samenspraak met de betrokken gemeentelijke diensten en de Provincie voorbereiden van de aanvragen voor bouwvergunning, en voor zover nodig, aanlegvergunning.

5.3.2 Milieuvergunningstekeningen, incl tunnel

Het in samenspraak met de betrokken gemeentelijke diensten en de Provincie voorbereiden van de aanvragen voor de milieuvergunning.

5.3.3 Vergunning Grondwater etc

Het in samenspraak met de betrokken diensten en de Provincie voorbereiden van de aanvragen van een vergunning voor grondwateronttrekking.

5.3.4 Lozingsvergunning

Het in samenspraak met Rijkswaterstaat en de Provincie voorbereiden van de aanvragen voor het lozen van perswater op de Westerschelde.

5.3.5 Terreingrenzenteekeningen/verwervingstekeningen

Het vastleggen van de terreingrenzen, zoals die nodig zijn voor de realisering van de WOV. Het vastleggen van de te verwerven terreinen, op door de Provincie aan te leveren digitale kaart informatie.

Onderwerp Traject tot 1 juli 1995
Bladzijde 12
Rev. d.d. 08-02-95

5.4 Overige

Bushalte-plaats (Wulpenbek)

- aan bestemming,
- [redacted] J secretaris,
- middelburg, dinsdag 28 maart 1995
- toezending stukken van, voor de projectgroep

projectnr 12

Beste collega's,

Hierbij ontvangt U, zonder verder begeleidend schrijven,
het document met het kenmerk: WB-R-95001

inzake: PSU-5

van de datum: 22 maart 1995

- ☐ ingevolge Uw verzoek van:
- ☒ ter kennisneming, inlichting, beoordeling, controle
- ☒ ter (verdere) behandeling
- ☐ met verzoek door te zenden aan:
- ☐ met dank voor de inzage
- ☐ met verzoek om terugzending
- ☒ om bericht en raad, en commentaar gaarne voor: 1 april 1995
- ☐ voor de vergadering op:
- ☐ gaarne bespreken op, of voor:

- opmerkingen: ■ bij inhoudelijk commentaar gaarne tekstvoorstellen
 ○ zoals afgesproken op 17 maart te Roosendaal

Met vriendelijke groet,

[redacted] J
[redacted] J

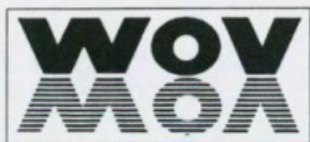
aan:

[redacted] J

[redacted] J

secretariaat Managementteam
archief Milieu en Waterstaat

CONCEPT 1, BESLISDOCUMENT

WESTERSCHELDE OEVERVERBINDING

BESLISDOCUMENT PROJECTOPDRACHT

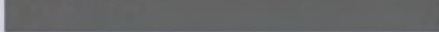
Contractfase

Middelburg, 22 maart 1995

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 1 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept
Project Westerschelde Oeververbinding 	opsteller: J

INHOUDSOPGAVE

1	DOELSTELLING PROJECTOPDRACHT	3
2	BEOOGD PROJECTRESULTAAT (globaal)	3
3	RESULTATEN VORIGE FASE	3
4	RESULTAAT CONTRACTFASE	5
	4.1 Probleemstelling	5
	4.2 Inleiding	5
	4.3 Projectafbakening	6
5	PLAN VAN AANPAK	6
	5.1 Doelstelling contractfase	6
	5.2 Activiteiten contractfase	6
6	PRODUKTEN, TIJD EN CAPACITEIT	6
	6.1 Produktenlijst; Tijdschema	6
7	GELD	9
	7.1 Tussencontract	9
	7.2 Aanvullende ontwerpwerkzaamheden	9
	7.3 Financieringsmodellen onderzoek	9
	7.4 Voorbereidingskosten Rijkswaterstaat Zeeland Contractfase	9
	7.5 Voorbereidingskosten directie Milieu en Waterstaat Contractfase	9
8	KWALITEIT PRODUKTEN	11
9	ORGANISATIE	13
	9.1 Algemeen	13
	9.2 Discipline-overleg	13
	9.3 Samenstelling groepen projectorganisatie	15
10	INFORMATIE	17
	10.1 Documenten	17
	10.2 Registratie	17
	10.3 Interne communicatie contractfase	17
11	PRODUKTEN EN BENODIGDE CAPACITEIT	19
	11.1 STUURGROEP WOV	19
	11.2 Stafgroep Centrale Coördinatie en Planning	19
	11.3 STAFGROEP CONTRACTZAKEN	20
	11.4 Opsplitsing in werkverbanden	21
	11.5 PROJECTGROEP BOUW	24
	11.6 Bouw	25

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 2 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1° concept
	opsteller: J

11.7	Raakvlakkenoverleg	26
11.8	Contract-overleg	26
11.9	Discipline-overleg	26
11.10	WERKGROEP VERGUNNINGEN/PLANOLOGIE/GRONDVERWERVING	
	[VPG]	27
11.11	Projectgroep financiering en exploitatie [finex]	29
11.12	Uitvoering Tussencontract KMW	29
12	Bijlagen	31
12.1	Agenda	33
12.2	Verslag presentatie aan gedeputeerde op donderdagavond 16 maart 1995	39
12.3	Planologie, vergunningen, (grondverwerving)	43
12.4	Relatiematrix	45
12.5	Nodig van aannemer	47
12.6	PSU, 16 maart 1995, discussie met KMW	49

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 3 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

1 DOELSTELLING PROJECTOPDRACHT

Het verkrijgen van goedkeuring voor het uitvoeren van de Contractfase conform het plan van aanpak in dit beslisdocument.

2 BEOOGD PROJECTRESULTAAT (globaal)

Het contracteren van de aannemerscombinatie ten behoeve van de bouw van de Westerschelde Oeververbinding (WOV) in de vorm van contract-stukken (detail-ontwerp en bouw).

3 RESULTATEN VORIGE FASE

Met de aannemer Combinatie Middelplaat Westerschelde (KMW) is na de selectie-fase verder gesproken omdat zij duidelijk de beste aanbidding gedaan heeft in relatie tot de prijs. De prijs was volgens minister Maij te hoog. Met KMW is een bezuinigingsronde uitgevoerd, waarbij de functionele eisen zijn gehandhaafd. Dit heeft geleid tot een vermindering van de prijs met bijna tweehonderd miljoen gulden.

Bijstellingen zijn nodig gebleken na uitkomsten van nader grondonderzoek, bestemmingsplanprocedures en dergelijke, waardoor de prijs iets is opgelopen. De prijs moet in de komende Contractfase verder worden vastgelegd.

In februari 1995 is door de Minister van Verkeer en Waterstaat en door de Staten van Zeeland een principe-goedkeuring gegeven aan een aantal uitgangspunten ten aanzien van bijvoorbeeld een eventueel financieel-dekkingsplan, de aanlanding en planologische inpassing. Een en ander zal voor 1 juli 1995 in overeenkomsten moeten zijn vastgelegd. De uitvoering zal dan begin 1997 ter hand kunnen worden genomen. Openstelling wordt dan voorzien op begin 2002.

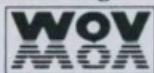
De WOV zal worden uitgevoerd als een volledig geboorde tunnel. De doorsnede van de boormachine zal 11,30 m bedragen en de lengte van de tunnel ruim 6,5 km met een maximum diepte van circa NAP -62 m.

Met de gemeenten worden bestemmingsplannen uitgewerkt. Aan de zuidzijde is de procedure bijna rond. Hierna kunnen vergunningen worden aangevraagd. Of de gronden tijdig kunnen worden verworven is nog de vraag. Planologie en grondverwerving liggen op het kritieke pad.

Met financiers-exploitanten en de aannemerscombinatie wordt over diverse zaken nog overlegd. Verschillende onderzoeken verkeren in een afrondend stadium. Het ontwerp zal op de laatste gegevens nog moeten worden aangepast.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 4 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller: [REDACTED]

J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 5 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

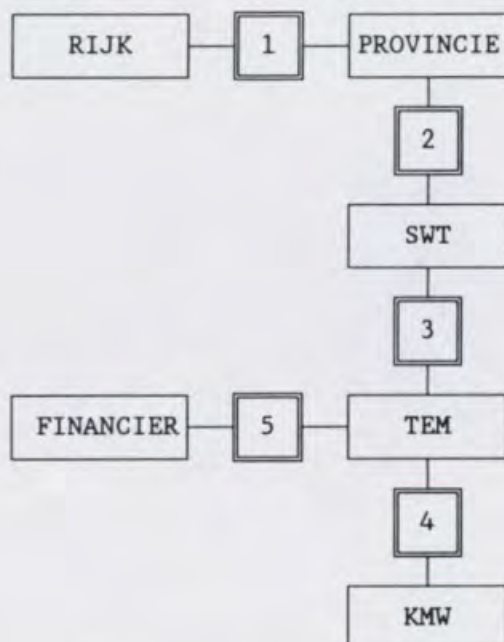
4 RESULTAAT CONTRACTFASE

4.1 Probleemstelling

In deze periode zal een integratie van denkbepelden van Provincie, Rijk, Financiers, Exploitant en KMW moeten uitmonden in overeenkomsten of aanbiedingen. Voor deze aanbiedingen en overeenkomsten is weinig tijd beschikbaar. Om voor het zomerreces van Provinciale Staten en de Tweede Kamer een definitief groen licht te hebben zodat met grondaankoop en vergunningen een begin gemaakt kan worden. Deze twee activiteiten liggen voor zover nu kan worden gezien op het kritieke pad.

4.2 Inleiding

Naar het zich laat aanzien zal ten behoeve van de realisatie van de Westerschelde Oeververbinding het onderstaande schema moeten worden gestructureerd en geformaliseerd:

De genummerde vakken met dubbele contour geven de volgende overeenkomsten en contractdocumenten weer:

1. Overeenkomst Rijk-Provincie
2. Oprichtingsakte „Stichting Westerschelde-Tunnel”)
3. Exploitatie-overeenkomst
4. Bouwovereenkomst
5. Financieringsovereenkomsten

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 6 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

4.3 Projectafbakening

De PSU voor deze fase heeft vooral gekeken naar het technische en planologische deel van het in deze fase te verrichten werk voor de WOV.

Raakvlakken met de financieringspoot en eventuele afstemming wordt door de stafgroep Contractzaken behartigd. Planning, coördinatie en voortgang van de werkzaamheden zowel voor de Projectgroep Financiering en Exploitatie als voor de organisatie die functioneert onder de Projectgroep Bouw, wordt verzorgd door de Stafgroep CCP.

5 PLAN VAN AANPAK

5.1 Doelstelling contractfase

Het vervaardigen van alle ingrediënten die nodig zijn om de bouw te laten aanvangen.

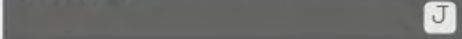
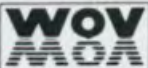
5.2 Activiteiten contractfase

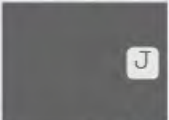
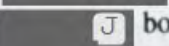
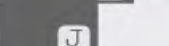
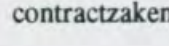
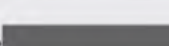
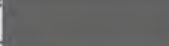
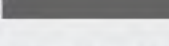
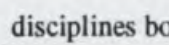
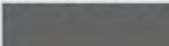
Het leveren van de produkten die genoemd zijn in de produktenlijst.

6 PRODUKTEN, TIJD EN CAPACITEIT

6.1 Produktenlijst; Tijdschema

N ^o onderwerp	uitvoerder	capaciteit	totaal aanvang, einde
1 nota basisgegevens	J	5 md	5 20 maart, 15 april
2 nota randvoorwaarden	disciplines bouw	5 * 2 md/p * 5 p	50 20 maart, 1 april
3 document 2, uitgangspunten prijsaanbieding	J	28 md	28 20 maart, 8 mei
4 bouwcontract op hoofdlijnen	werkgroep, commissie bouwcontract	2 md/w/p = 2 * 2 * 5	20 20 maart, 31 maart
5 bouwcontract	idem	pm	pm 20 maart, 15 mei
6 beoordeling Aanbieding disciplines bouw D [IBO]		6 * 2 md/w = 6 * 2 * 8	96 20 maart, 15 mei
7 ontwerpnota		zie 6	· 28 maart, 15 mei
8 bedieningsgebouwen	J	2 * 2 md	4 15 april, 15 mei
9 tracéwijziging terneuzen		4 md	4 20 maart, 15 april
10 aantal dwarsverbindingen	J	2 * 2 md	4 20 maart, 15 april
11 aanlanding zuid-beveland	J	3 + 2 = 5 md	5 20 maart, 15 mei

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 7 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller:
Project Westerschelde Oeververbinding 	

Nº onderwerp	uitvoerder	capaciteit	totaal aanvang, einde
12 omklappen tolplein		2 * 1 md	2 20 maart, 15 april
13 uitvoeringsnota		zie 6	· 28 maart, 15 mei
14 onderhoudsnota		zie 3	· 8 april, 15 mei
15 kwaliteitsplan		bouwdienst 2 * 5 md	10 8 april, 15 mei
16 prijsaanbieding		zie 6	· 20 maart, 15 mei
17 aanbieding f & e		pm	· gereed 15 mei
18 exploitatie-overeenkomst	contractzaken	6 * 1 md/w * 8 w	48 20 maart, 15 mei
19 nota risico's planologie		2 * 1 md/w * 3,5 w	8 20 maart, 15 april
20 nota risico's vergunningen		8 md	8 20 maart, 15 april
21 wijziging regelgeving	disciplines bouw; 	2 * 1 md/w * 4 w	8 15 april, 15 mei
22 nota risico's grondverwerving		2 md	2 20 maart, 1 april
23 bepaling aankoopgrenzen [dtm]	kmw	·	·
24 werkterrein	kmw	·	·
25 overeenkomst rijk-provincie	contractzaken	48 md	48 20 maart, > 1 juli
26 verzekeringen	groep v	3 * 1 md/w * 4 w	12 20 maart, 15 april
27 grondverwerving terneuzen	kole	10 md	10 20 maart, 1 mei
28 totaal	·	·	372

toelichting

md mandag [van 8 uur]
· niet bekend

N ^o onderwerp	weeknummer in 1995									
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1 nota basisgegevens										
2 nota randvoorwaarden										
3 document 2, uitgangspunten prijsaanbieding										
4 bouwcontract op hoofdlijnen										
5 bouwcontract										
6 beoordeling Aanbieding D [IBO]										
7 ontwerpnota										
8 bedieningsgebouwen										
9 tracéwijziging terneuzen										
10 aantal dwarsverbindingen										
11 aanlanding zuid-beveland										
12 omklappen tolplein										
13 uitvoeringsnota										
14 onderhoudsnota										
15 kwaliteitsplan										
16 prijsaanbieding										
17 aanbieding f & e										
18 exploitatie-overeenkomst										
19 nota risico's planologie										
20 nota risico's vergunningen										
21 wijziging regelgeving										
22 nota risico's grondverwerving										
23 bepaling aankoopgrenzen [dtm]										
24 werkterrein										
25 overeenkomst rijk-provincie										
26 verzekeringen										
27 grondverwerving terneuzen										

begin week 12 = 20 maart 1995
eind week 15 = 16 april 1995
begin week 20 = 15 mei 1995

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 9 van 50 bladen uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding 	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J

7 GELD

7.1 Tussencontract

Het afwerken van de resterende onderdelen vereist geen aanvullend krediet.

7.2 Aanvullende ontwerpwerkzaamheden

De uitkomsten van grondonderzoek en tracéaanpassingen zullen verwerkt moeten worden in Aanbieding D. Voor het ontwerpwerk tot 1 oktober 1995 heeft KMW een offerte gedaan ter grootte van 2,86 Mf. Hierover moet nog besluitvorming plaatsvinden.

7.3 Financieringsmodellen onderzoek

Door KMW, Sincor B.V. en Coopers & Lybrand wordt onderzoek verricht naar de mogelijk- en wenselijkheden. De kosten voor de externe adviezen zijn [voor een deel] ondergebracht in punt 11 van 7.4.

7.4 Voorbereidingskosten Rijkswaterstaat Zeeland Contractfase¹⁾

N ^o onderwerp	bedrag in f inclusief BTW
1 huisvesting, catering, kleine kosten	10.000
2 Randstad, administratieve ondersteuning	30.000
3 advisering grondmechanica (GD, RGD)	40.000
4 seismisch onderzoek	60.000
5 extra boorwerk	100.000
6 aanvullend veiligheidsonderzoek TNO	10.000
7 overig onderzoek	50.000
8 project start-up PSU-5	50.000
9 project start-up PSU-6	50.000
10 rapportages	10.000
11 externe adviezen, Sincor, C&L	200.000
12 sub totaal 1	610 000
13 diversen, onvoorzien en afronding	390.000
14 sub totaal 2	390 000
15 totaal-generaal	1 000 000

7.5 Voorbereidingskosten directie Milieu en Waterstaat Contractfase p.m.

Noot 1: De eigen personeelskosten van Rijkswaterstaat zijn buiten beschouwing gelaten.

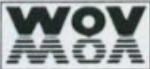
MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 10 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller:

J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 11 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

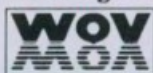
8 KWALITEIT PRODUCTEN

De verschillende groepen en disciplines stemmen hun activiteiten op elkaar af. De diverse rapportages worden intern getoetst door:

- de eigen secretariaten,
- de Stafgroep Contractzaken,
- Centrale Coördinatie en Planning [CCP],
- het Raakvlakkenoverleg Techniek.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 12 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concent
opsteller: [REDACTED]

J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 13 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

9 ORGANISATIE

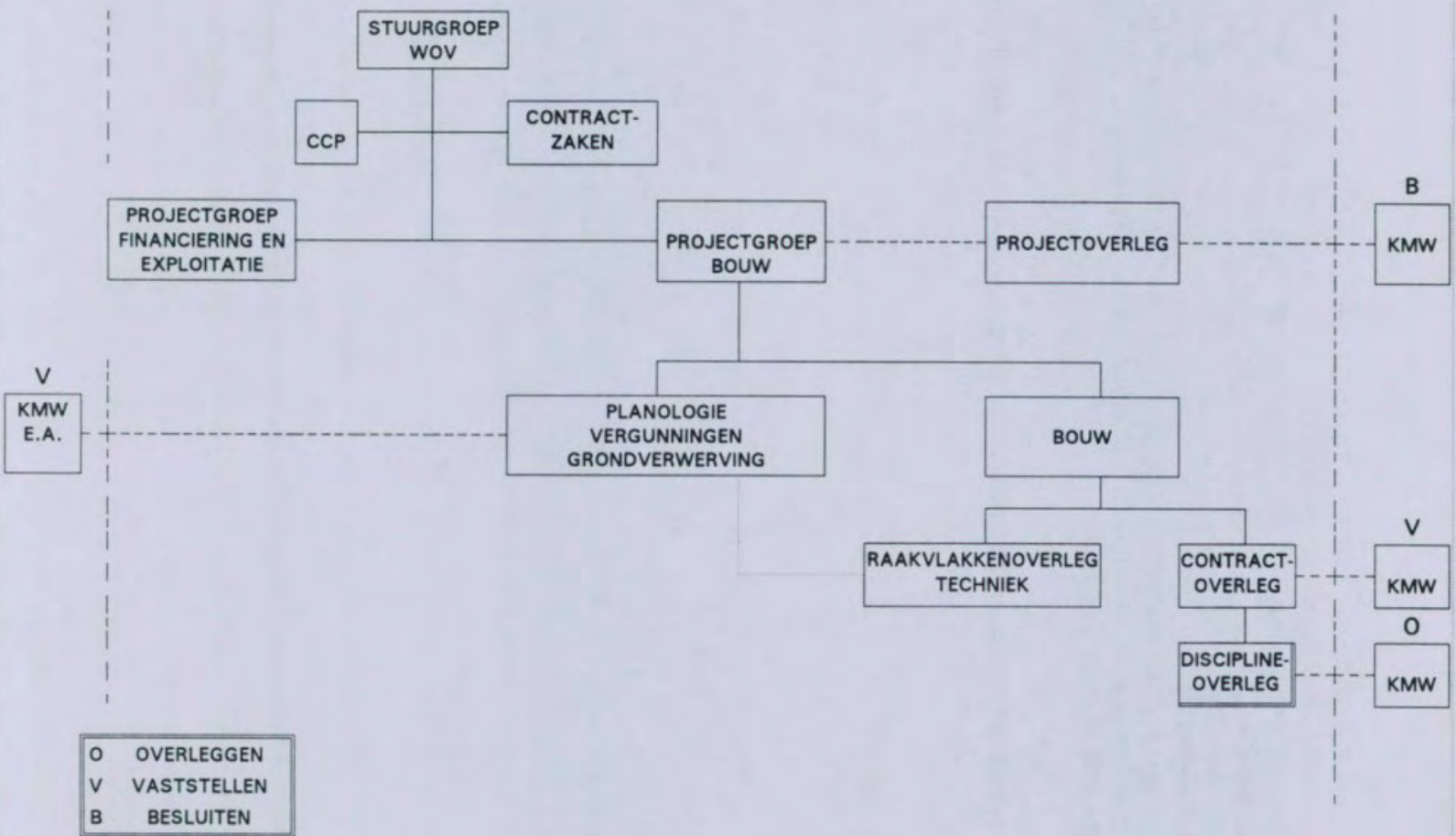
9.1 Algemeen

Uitgegaan is van een organisatie conform het gepresenteerde op de PSU van 16 maart 1995 (zie schema op bladzijde 14). Het project wordt geleid door een stuurgroep, waaronder een technische en een financieringspoot zijn ingesteld. De financieringspoot valt verder buiten de beschouwing van deze project-opdracht.

9.2 Discipline-overleg

De resultaten die in het Discipline-overleg door beide partijen eenstemmig akkoord worden bevonden, gaan direct door naar het Projectoverleg. In het Projectoverleg wordt alleen over complete pakketten besluiten genomen.

De onderdelen die nog discussie geven in het Discipline-overleg worden voorgelegd aan het Contract-overleg. Het Contract-overleg beziet de voorgelegde problematiek in samenhang met andere verbanden, de WOV betreffende, en doet een voorstel aan het Projectoverleg.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT
Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 14 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller: [redacted]

9.3 Samenstelling groepen projectorganisatie

STUURGROEP:

Hennekeij (voorzitter)

[redacted] J
[redacted] secretaris
[redacted] J

PLANOLOGIE, VERGUNNINGEN, GRONDVERWERFING:

[redacted] voorzitter
[redacted] planologie
[redacted] grondverwerving
[redacted] J vergunningen

BOUW

[redacted] J

STAFGROEP CENTRALE COÖRDINATIE EN PLANNING

[redacted], ad hoc
[redacted] voorzitter
[redacted]
[redacted] J Spaanderman

RAAKVLAKKENOVERLEG TECHNIEK

[redacted] voorzitter
[redacted]
[redacted], ad hoc
[redacted] secretaris
[redacted] J

STAFGROEP CONTRACTZAKEN:

[redacted] voorzitter
[redacted]
[redacted] secretaris
[redacted] J ad hoc

CONTRACTOVERLEG:

[redacted] J
[redacted] secondanten (ad hoc):
leden uit disciplineoverleg

PROJECTGROEP BOUW:

[redacted], voorzitter
[redacted] secretaris
[redacted] J

DISCIPLINEOVERLEG

[redacted] tunneltechniek
[redacted] tunnelinstallaties
[redacted] (wegen en kunstwerken)
[redacted] basisgegevens
[redacted] prijs en ontleding bouwsom
[redacted] (administratief-juridisch)
[redacted] (verzekeringen)
[redacted] (kwaliteit)
[redacted] J uitvoering

WERKGROEP BOUWCONTRACT

[redacted] voorzitter
[redacted] J

PROJECTOVERLEG:

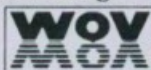
[redacted] voorzitter
[redacted] secretaris
[redacted] J
[redacted] secondanten (ad hoc):
[redacted] J

in het overleg nemen voor KMW deel:

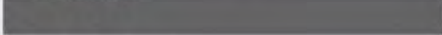
[redacted] J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 16 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller: J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 17 van 50 bladen uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding 	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J

10 INFORMATIE

10.1 Documenten

- 10.1.1 BASIS-OVEREENKOMST [OVEREENKOMST PZ-WOV-1992-01]
- 10.1.2 NOTA VAN INLICHTINGEN D.D. FEBRUARI 1992
- 10.1.3 TUSSENCONTRACT
- 10.1.4 AANBIEDING C
- 10.1.5 BEOORDELING AANBIEDING C
- 10.1.6 REFERENTIENOTTITIES AANBIEDING C

10.2 Registratie

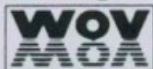
Alle relevante informatie behoort bij het Secretariaat van de WOV bij Directie Milieu en Waterstaat geregistreerd te worden.

10.3 Interne communicatie contractfase

Het Raakvlakkenoverleg komt op geregelde tijden bijeen, zie de agenda op bladzijde 33 en volgende. Vaste onderwerpen zullen zijn de te toetsen produkten van de aannemerscombinatie, de voortgang, eventuele knelpunten, de personeelsinzet, afwijkingen, de rapportages aan de Projectgroep Bouw e.d.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 18 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller: J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 19 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

11 PRODUCTEN EN BENODIGDE CAPACITEIT

11.1 STUURGROEP WOV

11.1.1 ALGEMEEN

In de Stuurgroep WOV vindt de bundeling plaats van de inbreng vanuit de onderliggende projectgroepen voor de bouw en voor de financiering en exploitatie. De verschillende groepen zijn vertegenwoordigd door hun voorzitters. Informatie vanuit de Staf WOV, Directeurenberaad WOV met bijbehorende werkgroepen wordt door de projectcoördinator, respectievelijk de project-directeur aangeleverd.

11.1.2 TIJD EN CAPACITEIT

Periode: 19950101 tot 19950701

Capaciteit: leden zijn beschikbaar, per lid circa 10 mandagen: 90 md

11.1.3 BUDGET

Geen eigen onderzoeken.

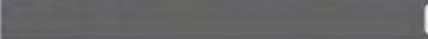
11.1.4 PERSONELE BEZETTING

Voorzitter	
Projectdirecteur	
Projectcoördinator	
Secretaris	
Secretariaat	
Adviseur Rijksbeleid	
Adviseur financiering	
Adviseur financiering	
Juridisch adviseur Provincie	
Bouwdienst Rijkswaterstaat	
Beleidsmedewerker Rijkswaterstaat-Zeeland	
Specialisten ad-hoc	

11.2 Stafgroep Centrale Coördinatie en Planning

11.2.1 ALGEMEEN

De Centrale Coördinatie en Planning (CCP) is het centrale informatie- en ondersteuningspunt van de projectorganisatie. In tegenstelling tot de project- en werkgroepen richt de CCP zich niet op de uitwerking van een specifiek onderdeel. De CCP bewaakt de voortgang van het project en verschaft de nodige informatie aan Projectgroep Bouw en de projectleiding zodat een doelmatige sturing van het project mogelijk is.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 20 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

11.2.2 TAKENPAKKET

Op basis van de centrale plaats, de ondersteunende- en informatieve functie en de grenzen aan de verantwoordelijkheid van de CCP is het volgende takenpakket gedefinieerd:

- 1 Bewaking van de plannings (overall- en detailplanningen), gekoppeld aan de voortgangsrapportage aan Projectgroep Bouw en de projectleiding.
- 2 Het bewaken van het functioneren van de projectorganisatie met de bijbehorende samenwerkingsstructuren. De CCP geeft ondersteuning voor het opstellen van deel-projectplannen. De CCP stelt in overleg met betrokken groepen voorstellen op voor aanpassing van de projectorganisatie.
- 3 Het voorbereiden, uitvoeren en bewaken van de provinciale projectbudgetten.
- 4 Het coördineren van de werkzaamheden van de diverse groepen (raakvlakken).
- 5 Het bewaken van de kwaliteitsaspecten van de produkten van de diverse groepen.
- 6 Het afstemmen van de activiteiten van de projectorganisatie op de lijnorganisatie.
- 7 Het opstellen en beheren van een projectinformatiesysteem.
- 8 Het verzorgen van het secretariaat van project- en werkgroepen zonder eigen secretariaat.
- 9 Het coördineren van de voorlichtingsactiviteiten.

11.2.3 TIJD EN CAPACITEIT

Periode 950101 tot 950701

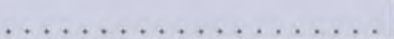
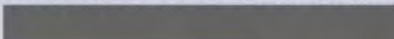
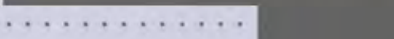
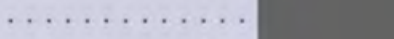
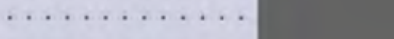
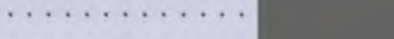
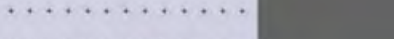
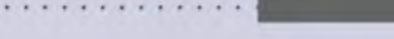
Capaciteit:

- Secretariaten: 26 x 1 fte (2 x 0,5 fte) = 26 mw
- Voortgangsbewaking, coördineren, budgetbewaking . 26 x 2 fte (4 x 0,5 fte) = 52 mw
- Voorlichting 26 x 0,1 fte = 2,6 mw

11.2.4 BUDGET

Geen eigen onderzoek. Kosten personeelsinzet inbegrepen in totaaloverzicht.

11.2.5 PERSONELE BEZETTING

Projectcoördinator	
Secretariaten	
Budgetbewaking Provincie	
Budgetbewaking, afstemming RWS-ZLD	
Planning, voortgangsbewaking algemeen	
Voortgangsbewaking Techniek, Tussencontract	
Voortgangsbewaking Planologie, Vergunningen	
[Voorlichting	

11.3 STAFGROEP CONTRACTZAKEN

De stafgroep Contractzaken heeft de opdracht gekregen concepten op te stellen voor de hierboven onder 1 tot en met 3 bedoelde overeenkomsten, zie bladzijde 5. De financieringsovereenkomsten vallen vanzelfsprekend buiten de taakopdracht van de stafgroep. Het bouwcontract wordt opgesteld

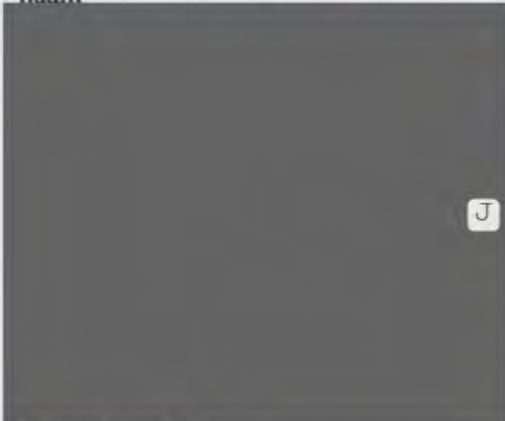
MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 21 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

door een speciale werkgroep die eerst begint met het bouwcontract op hoofdlijnen, wegens de noden van de Projectgroep Financiering en Exploitatie.

11.3.1 TE BEREIKEN EINDPRODUKTEN OP 15 MEI 1995

- 1 Overeenkomst Rijk-Provincie [later]
- 2 Stichtingsakte Prov. Tunnel Mij.
- 3 Exploitatie-Overeenkomst
- 4 Algemene juridische ondersteuning:
 - verzekeringen
 - contractuele voorbehouden
 - E.E.G.-richtlijnen
 - bijstaan UAV-directie
 - etcetera

1.1.2 Samenstelling stafgroep Contractzaken

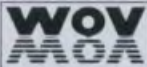
naam	organisatie	taak
	Bouwdienst	linking-pin Bouwdienst
	Bouwdienst	linking-pin techniek
	Bouwdienst	contractspecialist
	RWS Zeeland	linking-pin landsadvocaat
	Bouwdienst	UAV-specialist
	Provincie	juridisch adviseur
	RWS Zeeland	linking-pin techniek
	Provincie	linking-pin F. & E.
	RWS Zeeland	juridisch adviseur
	provincie	coördinator
	A. & V.d.W.	juridisch adviseur
secretariaat CCP	C. & L. provincie	linking-pin F. & E. secretariaat

11.4 Opsplitsing in werkverbanden

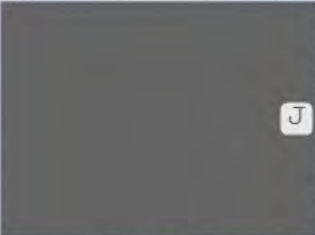
Om praktische redenen is gekozen voor het opsplitsen van de stafgroep Contractzaken in een viertal produktgerichte werkverbanden: Overeenkomst Rijk-Provincie, Stichtingsacte PTM, Exploitatieovereenkomst en Algemene Juridische Ondersteuning. In deze verbanden worden deelprodukten voorbereid en vervolgens gepresenteerd aan de voltallige stafgroep. Na fiatting door de werkgroep worden de produkten doorgestuurd naar een ander echelon (Projectgroep Bouw, Stuurgroep).

PRODUKT 1 WERKVERBAND OVEREENKOMST RIJK-PROVINCIE

Deze groep heeft tot taak het uitwerken van het convenant tot een overeenkomst waarin de rechten en plichten van rijk en provincie m.b.t. de WOV zijn vastgelegd.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 22 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

Samenstelling werkverband Overeenkomst Rijk-Provincie

naam	organisatie	taak	capaciteit dagdelen/week
	RWS Zeeland	linking-pin landsadvocaat	1
	Provincie	juridisch adviseur	1
	RWS Zeeland	linking-pin techniek	1
	J Provincie	linking-pin F. & E.	1
	RWS Zeeland	juridisch adviseur	1
	Provincie	coördinator	1
secretariaat CCP	A. & V.d.W.	juridisch adviseur en schrijver	1
	Provincie	secretariaat	1

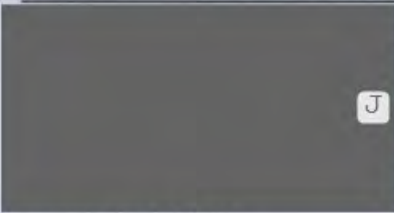
Vergaderlocatie: Kantoor Adriaanse & Van der Weel Middelburg

Specifieke werkafspraken: J verzorgt de terugkoppeling met de landsadvocaat. Zonodig vindt rechtstreeks overleg met de landsadvocaat plaats.

PRODUKT 2 WERKVERBAND STICHTINGSACTE PTM

Deze groep heeft tot taak het opstellen van de stichtingsacte voor de Provinciale Tunnel Maatschappij. In deze acte wordt ondermeer de concessie voor de WOV verleend.

Samenstelling werkverband Stichtingsacte PTM

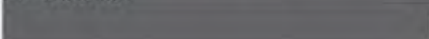
naam	organisatie	taak	capaciteit dagdelen/week
	Provincie	juridisch adviseur	1
	RWS Zeeland	linking-pin techniek en rws	1
	J Provincie	linking-pin F. & E.	1
	Provincie	coördinator	1
	A. & V.d.W.	juridisch adviseur en schrijver	1
	C. & L.	linking-pin F. & E.	1
secretariaat CCP	provincie	secretariaat	1

Vergaderlocatie: Kantoor Adriaanse & Van der Weel Middelburg.

Specifieke werkafspraken: Deze groep is qua samenstelling identiek aan het werkverband Exploitatieovereenkomst, dit gelet op de noodzakelijke overeenstemming tussen stichtingsacte en exploitatieovereenkomst. In de praktijk zal dat betekenen dat er slechts sprake is van één werkverband Stichtingsacte PTM en exploitatieovereenkomst.

PRODUKT 3 WERKVERBAND EXPLOITATIEOVEREENKOMST

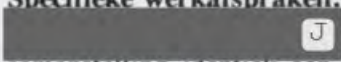
Deze groep heeft tot taak het opstellen van een overeenkomst waarin de rechten en plichten van provincie en exploitatiemaatschappij m.b.t. de WOV zijn vastgelegd.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 23 van 50 bladen
BOUWDIENST RIKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

Samenstelling werkverband Exploitatieovereenkomst

naam	organisatie	taak	capaciteit dagdelen/week
 J	Provincie	juridisch adviseur	1
	RWS Zeeland	linking-pin techniek en rws	1
	Provincie	linking-pin F. & E.	1
	Provincie	coördinator	1
	A. & V.d.W.	juridisch adviseur en schrijver	1
	C. & L.	linking-pin F. & E.	1
	Provincie	secretariaat	1
secretariaat CCP			

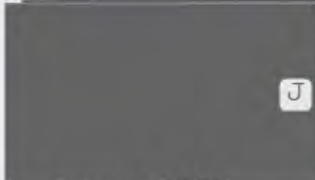
Vergaderlocatie: Kantoor Adriaanse & Van der Weel Middelburg.

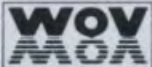
Specifieke werkafspraken: De acties van deze werkgroep zullen steeds volgend zijn op door J aan te dragen ontwikkelingen op F. & E.-gebied. Deze groep is qua samenstelling identiek aan het werkverband Stichtingsacte PTM, dit geleet op de noodzakelijke overeenstemming tussen stichtingsacte en exploitatieovereenkomst. In de praktijk zal dat betekenen dat er slechts sprake is van één werkverband Stichtingsacte PTM en exploitatieovereenkomst.

PRODUKT 4 ALGEMENE JURIDISCHE ONDERSTEUNING

Onder dit produkt vallen alle activiteiten die niet onder de producten 1, 2 en 3 vallen. Gedacht kan worden aan advisering m.b.t. verzekeringen, contractuele voorbehouden, E.E.G.-richtlijnen, planologie, vergunningen, grondverwerving, bijstaan UAV-directie en overige zaken. Een belangrijke taak ligt in de ad-hoc advisering m.b.t. allerhande zaken.

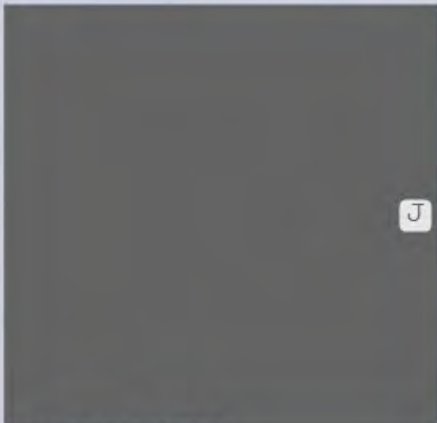
Samenstelling werkverband Algemene Juridische Ondersteuning

naam	organisatie	taak	capaciteit in dagdelen/week
 J	Provincie	juridisch adviseur	1
	RWS Zeeland	linking-pin techniek	1
	RWS Zeeland	juridisch adviseur	1
	Provincie	coördinator	1
	A. & V.d.W.	juridisch adviseur	1
	Provincie	secretariaat	1
secretariaat CCP			

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 24 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

11.4.1 BENODIGDE CAPACITEIT

De stafgroep verwacht de onderstaande capaciteit minimaal nodig te hebben om de haar toegemeten opdrachten naar behoren te kunnen uitvoeren gedurende de periode 17 februari - ultimo mei 1995.

naam	capaciteit in dagdelen/week
 J	1
	3
	10
	2
	3
	5
	7
	3
	3
	7
	5
	3
	6
secretariaat CCP	

11.4.2 ALGEMEEN

Ten behoeve van het opstellen van specifieke adviezen of het vervullen van bijzondere opdrachten kunnen ad-hoc werkgroepen in het leven worden geroepen. Als voorbeeld geldt de ad-hoc werkgroep Verzekeringen, gevormd uit de voormalige projectgroep Contractzaken. Deze werkgroep voert momenteel overleg met KMW en RHH over de invulling van de verzekeringenparagraaf in de uiteindelijke aanbidding van KMW. Dergelijke activiteiten vallen onder produkt 4.

11.5 PROJECTGROEP BOUW

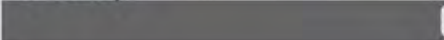
11.5.1 ALGEMEEN

In de Projectgroep Bouw vindt de bundeling plaats van de inbreng vanuit de onderliggende groepen. De verschillende groepen zijn vertegenwoordigd door hun voorzitters, de directie UAV Tussencontract is eveneens vertegenwoordigd. Informatie vanuit de Staf WOV, Directeurenberaad WOV met bijbehorende werkgroepen wordt door de projectcoördinator respectievelijk de vertegenwoordiging van Rijkswaterstaat Zeeland aangeleverd.

De concrete faseresultaten bestaan uit documenten inclusief (voorstellen tot) besluitvorming. Het is de hoofdtaak van Projectgroep Bouw de totstandkoming van deze documenten en de besluitvorming te sturen. Deze sturing is niet alleen inhoudelijk per document maar ook proces- en planmatig. Projectgroep Bouw beschikt daartoe over de benodigde informatie vanuit de CCP.

11.5.2 TAKENPAKKET

- 1 Het tot stand doen komen van de faseresultaten van de diverse groepen binnen de gestelde kaders van kwaliteit, budget en tijd; het geven van sturing aan de groepen.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001
	blad nr.: 25 van 50 bladen
Project Westerschelde Oeververbinding 	uitgave nr.: 1
	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

- 2 Het opstellen van adviezen en voorstellen aan de projectdirecteur en via hem aan Gedeputeerde Staten en de Minister van V&W.
- 3 Het verzorgen van de voortgangsrapportage van de eigen groep en de andere groepen aan de projectdirecteur.
- 4 Het afstemmen van de activiteiten van de diverse groepen en de directie UAV Tussencontract op de activiteiten van de Projectgroep Financiering en Exploitatie.
- 5 Het afstemmen van het beleid op hoofdlijnen tussen Provincie en Rijk.

11.5.3 TIJD EN CAPACITEIT

Periode: 19950101 tot 19950701

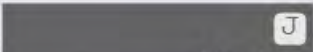
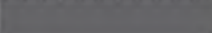
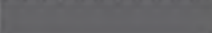
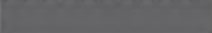
Capaciteit: leden zijn beschikbaar, per lid circa 10 mandagen: 120 md

11.5.4 BUDGET

Geen eigen onderzoeken.

Personeelsinzet 120 md

11.5.5 PERSONELE BEZETTING

Voorzitter (projectdirecteur)	 J
Projectleider	Vacature
Projectcoördinator	 J
Secretaris	CCP
Secretariaat	
Voorzitter werkgroep Bouw	
Coördinator werkgroep Bouw - Rijkswaterstaat-Bouwdienst	
Voorzitter werkgroep Planologie	
Voorzitter werkgroep Vergunningen	
Voorzitter werkgroep Grondverwerving	J
Vice-voorzitter stafgroep Contractzaken	
Lijnverantwoordelijke Financiering en Exploitatie	
Directie UAV Tussencontract	
Beleidsmedewerker Rijkswaterstaat-Zeeland	
Specialisten ad-hoc	

11.6 Bouw

Coördinatie en bedrijfsvoering.

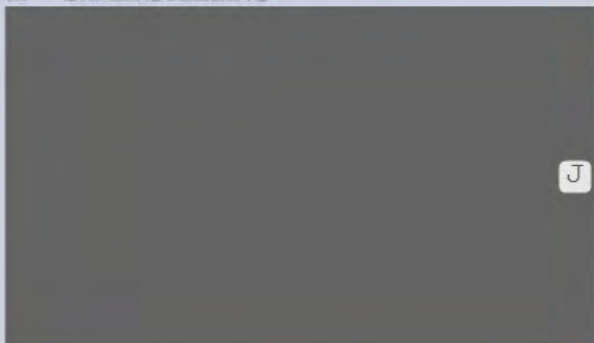
MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 26 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

11.7 Raakvlakkenoverleg

11.7.1 PRODUKTEN

Afronding beoordeling aanbieding KMW-C
 Beoordeling aanvullend en nader aanvullend grondonderzoek
 Beoordeling aanbieding D
 Veiligheidsonderzoek TNO, goedkeuring brandweer
 Tracé-uitwerking Borsele
 Tracebepaling Terneuzen-west met voorontwerp
 Financiële invulling techniek

11.7.2 SAMENSTELLING

11.7.3 BENODIGDE CAPACITEIT

Nader in te vullen.

11.7.4 BENODIGD BUDGET

Nader in te vullen.

11.8 Contract-overleg

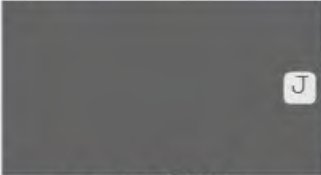
11.9 Discipline-overleg

11.9.1 WERKGROEP BOUWCONTRACT

Deze discipline heeft tot taak het opstellen van een overeenkomst waarin de rechten en plichten van de exploitatiemaatschappij en de aannemer m.b.t. de WOV zijn vastgelegd. Bij deze overeenkomst behorende de volgende drie nota's: randvoorwaarden, basisgegevens en uitgangspunten prijsaanbieding.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 27 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

Samenstelling werkverband Bouwcontract
naam organisatie taak

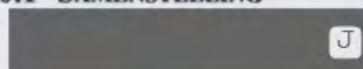
			capaciteit dagdelen/week
	Bouwdienst	linking-pin Bouwdienst	2
	Bouwdienst	contractdeskundige	9
J	Bouwdienst	UAV-specialist	2
	RWS Zeeland	linking-pin techniek	2
	Provincie	coördinator	2
secretariaat CCP	Provincie	secretariaat	1

Vergaderlocatie: Kreekrakcomplex, Bouwdienst Utrecht

Specifieke werkafspraken: Deze groep zal het Bouwcontract met bijlagen moeten schrijven. Een omvangrijke klus, vooral gelet op de samen te stellen bijlagen Basisgegevens en randvoorwaarden. Deze subgroep voert rechtstreeks ambtelijk overleg met KMW over de inhoud van de documenten, tijdens welk overleg zoveel mogelijk getracht wordt consensus te bereiken. Vervolgens worden de deelprodukten besproken in het Projectoverleg Provincie-KMW, tijdens welk overleg op directieniveau afspraken worden gemaakt.

11.10 WERKGROEP VERGUNNINGEN/PLANOLOGIE/GRONDVERWERVING [VPG]

11.10.1 SAMENSTELLING

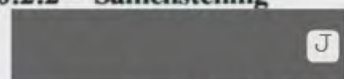
Disciplineleiders
Secretariaat CCP

11.10.2 VERGUNNINGEN

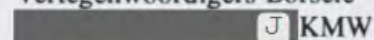
11.10.2.1 Produkten

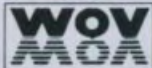
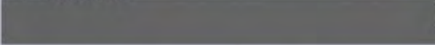
Aanvraag bouwvergunningen
Aanvraag milieuvergunningen
Aanvraag grondwaterwet
Up-daten procedurenota
Aanvullende MER Terneuzen
Aanvullende MER Borsele
Uitvoerings MER boortunneloplossing

11.10.2.2 Samenstelling

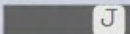

vertegenwoordigers Terneuzen
vertegenwoordigers Borsele

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 28 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

11.10.2.3 Benodigde capaciteit

 J full-time.

Overigen naar behoefte inzetbaar.

11.10.2.4 Benodigd budget

Nader in te vullen.

11.10.3 PLANOLOGIE

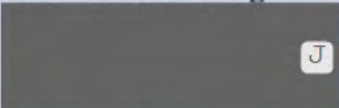
11.10.3.1 Produkten

Ontwerp-bestemmingsplan Borsele

Streekplanherziening

Goedgekeurd en onherroepelijk bestemmingsplan Terneuzen

11.10.3.2 Samenstelling

 J

11.10.3.3 Benodigde capaciteit

Nader in te vullen.

11.10.3.4 Benodigd budget

Nader in te vullen.

11.10.4 GRONDVERWERVING

11.10.4.1 Produkten

Goedgekeurd plan van aanpak

Voorlichtingsplan grondverwerving

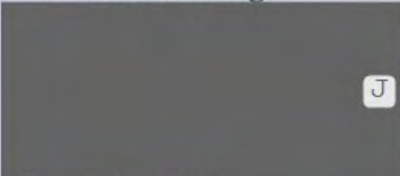
Voorlichtingsbrochure

Opstellen DTM

Bepaling aankoopgrenzen

Opmerking vervolg grondverwerving valt buiten gezichtsveld huidige projectfase.

11.10.4.2 Samenstelling

 J

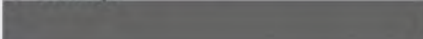
Secretariaat CCP

11.10.4.3 Benodigde capaciteit

Goedkeuren plan van aanpak door GS 1 manweek intern

Opstellen voorlichtingsplan 1 manweek intern

Opstellen voorlichtingsbrochure 2 manweken intern

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 29 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller:
Project Westerschelde Oeververbinding 	

Bepalen aankoopgrenzen
Begeleiding opstellen DTM
Algemeen/vergaderingen

20 manweken KMW
2 manweken intern
6 manweken intern

11.10.4.4 Benodigd budget

Nader in te vullen.

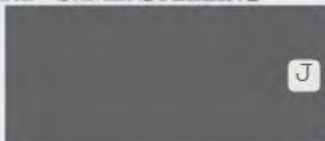
Benodigd budget grondaankoop wijzigt nog door tracewijziging Terneuzen.

11.11 Projectgroep financiering en exploitatie [finex]

11.11.1 PRODUKTEN

Dekkingsplan financiering en exploitatie
Financierings- en exploitatiestructuur
Oplossing BTW-problematiek

11.11.2 SAMENSTELLING

11.11.3 BENODIGDE CAPACITEIT

Nader in te vullen.

11.11.4 BENODIGD BUDGET

Nader in te vullen.

11.12 Uitvoering Tussencontract KMW

11.12.1 PRODUKTEN

Conform beschrijving tussencontract
Aanbieding D

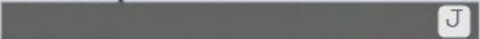
11.12.2 SAMENSTELLING

Projectoverleg

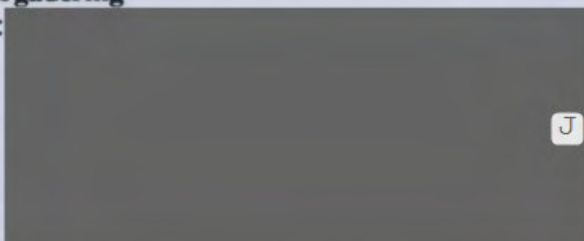
Opdrachtgever:

KMW:

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 30 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

Bouwvergadering
Directie UAV:

KMW:

11.12.3 BENODIGDE CAPACITEIT
Nader in te vullen.

11.12.4 BENODIGD BUDGET
Nader in te vullen.

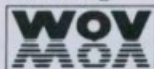
MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 31 van 50 bladen uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding 	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J

12 Bijlagen

In de PSU van 15, 16 en 17 maart 1995 te Roosendaal besproken documenten.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 32 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller: J

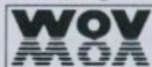
MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 33 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

12.1 Agenda maart 1995

1		17 9.00 u	PSU 5, Roosendaal
2		18 zaterdag	
3		19 zondag	
4		20	Overleg TI
5		21	
6		22	
7		23	
8		24 < 9.45 u	Hoofdpijnen contract, Middelburg
9		25 zaterdag	
10		26 zondag	
11 zaterdag		27	Disc. Tunnelbouw/T. installaties, Westraven, Utrecht
12 zondag		28 9.30 u 14.00 u	Project overleg, Middelburg Planologieoverleg Terneuzen
13		29	
14		30	Definitieve versie hoofdpijnen contract, AvdW, Middelburg (interne bespreking provincie- > definitieve vaststelling hoofdpijnen contract)
15 9.30 u	PSU 5, Roosendaal	31	Raad van bestuur KMW
16 9.00 u	PSU 5, Roosendaal		

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIKSWATERSTAAT

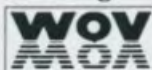
Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 34 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller: J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
 RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
 BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
 blad nr.: 35 van 50 bladen
 uitgave nr.: 1
 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
 status: 1^e concept
 opsteller:

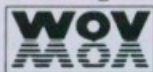
J

april 1995

1 zaterdag		17	
2 zondag		18	
3		19	
4 9.00 u	Tunnelbouw, Utrecht	20 9.30 u 11.00 u	Bouwcontract, Kreekrak Raakvlakkenoverleg Techniek Raad van Bestuur KMW
5 9.30 u 11.00 u	Bouwcontract Kreekrak Raakvlakkenoverleg Techniek	21	
6		22 zaterdag	
7		23 zondag	
8 zaterdag		24	
9 zondag		25	
10		26 9.30 u 11.00 u	Bouwcontract, Kreekrak Raakvlakken-overleg Techniek
11		27	
12		28	
13 9.30 11.00	bouwcontract Kreekrak Raakvlakkenoverleg Techniek	29 zaterdag	
14		30 zondag	
15 zaterdag		31	
16 zondag			

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 36 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller: J

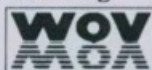
MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 37 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

mei 1995

1		17	
2		18	
3 9.30 u 11.00 u	Bouwcontract Kreekrak Raakvlakkenoverleg Techniek	19	
4		20 zaterdag	
5	Nederland 50 jaar vrij!	21 zondag	
6 zaterdag		22	
7 zondag		23	
8		24	
9		25	Hemelvaartsdag
10		26	RWS, verplichte vrije dag
11	J KMW	27 zaterdag	
12		28 zondag	
13 zaterdag		29	
14 zondag		30	
15 13.30 u	Project overleg	31	
16			

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 38 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller: J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 39 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

12.2 Verslag presentatie aan gedeputeerde op donderdagavond 16 maart 1995

Aanwezig: [REDACTED] J

Doel PSU:

- Kennismaking
- Realisering van de WOV.

Welke produkten zijn daarvoor nodig:

- Bouwcontract (aanbieding D), gereed 15 mei 1995
- Contract op hoofdlijnen, gereed 31 maart 1995
- Nota's plan-risico's, gereed 31 maart 1995.

Hoe komen tot deze produkten:

- Projectorganisatie: verdelen taken, bevoegdheden
- Werkwijze: maken werkafspraken en samenwerken inzake
 - * hoofdlijnenovereenkomst
 - * planologie
 - * disciplines (tunneltechniek, tunnelinstallaties, grondmechanica)

(Schema projectorganisatie); zie bladzijde 14.

(Schema relatiematrix); zie bladzijde 45.

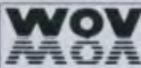
Knelpunten

- planologie
 - * streekplan
 - * bestemmingsplan
- voorlichting
- grondverwerving
- invloed F&E op activiteiten bouw
- projectleiding
 - * delegatie
 - * besluit t.a.v. de voortgang.

De projectdirecteur had hier moeten zijn om te zeggen of wij op deze manier verder kunnen gaan. Helaas is hij wegens ziekte verhinderd.

J Er werd gedacht aan een voorlichtingstraject voor de grondverwerving. Dit is komen te vervallen, omdat daarvoor onvoldoende tijd is. Dit betekent wel, dat (sneller) aandacht moet worden besteed aan een algemeen voorlichtingsplan.

J : Op 30 mei 1995 moeten bij de Minister een aantal zaken op tafel liggen, nodig om tot een besluit te komen inzake de WOV. Een officiële aanbieding F&E moet gebaseerd zijn op het bouw-

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKS WATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKS WATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 40 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

contract. De organisatie moet hierop gericht zijn. Er zijn afspraken gemaakt wie (met name genoemd) in deze organisatie overleg met elkaar zullen voeren. Ook zijn data voor overleg vastgesteld. Het contractoverleg zal wekelijks vergaderen. Het disciplineoverleg zal werken op dagelijkse basis. Uitgangspunt is geweest, dat de tijd maatgevend is, wat fysiek realiseerbaar is.

J Over de financiering zal er uiterlijk 30 mei 1995 iets moeten liggen. De belangrijkste vraag is of het technische produkt past binnen het PVE van de Provincie en die van het Rijk, die de WOV over 37 jaar moet overnemen. Vooruitlopend hierop moet er een produkt (akkoord met aanbidding van KMW, garantie voor geldstromen) liggen, waarmee potentiële financiers "de boer op kunnen".

J Er zou een te ondertekenen aanbidding F&E moeten liggen.

J Dat is niet mogelijk. Wel zal er een gecommiteerde aanbidding kunnen liggen.

J De Provincie zal bij de Minister met een eenduidig verhaal moeten komen hoe de WOV gefinancierd kan worden. Hierover moeten wij onderhandelen.

J Dat zal er liggen.

J Is dat zo? Een dag later is te laat. Dit zal heel precies bekeken moeten worden.

J KMW is per brief gevraagd om voor 15 mei 1995 een aanbidding F&E te doen.

J Wij denken dat dat kan. Dat past binnen de tijdsplanning. Banken, nog aan te zoeken financiers en KMW werken hieraan. De vraag van de belegger zal zijn of het technisch produkt past binnen het PVE van Provincie en Rijk. Eenieder weet nu wat zijn werk vanaf morgen is en wanneer een en ander gereed moet zijn. Op 30 maart 1995 moeten van vier contracten de hoofdlijnen bekend zijn, omdat de financiers zullen vragen om uitgangspunten voor de financiering. Op 15 mei 1995 zal dit uitmonden in een gecommiteerde aanbidding.

J Op 30 mei 1995 zal de Minister vragen of de financiering rond is en of u een bindende aanbidding kunt doen. Die aanbidding moet er uiterlijk 15 mei 1995 liggen.

J Op ongeveer 1 februari 1995 is er een levensvatbaar financieringsmodel - getoetst en gesondeerd binnen financiële instellingen - voorgelegd aan de Minister. Vervolgens heeft zij gezegd, dat zij in het project gelooft en heeft de opdracht gegeven om een en ander voor 1 juli 1995 af te ronden. Voor ons hier en voor de banken en financiers is dat wel "a hell of a job".

J Die datum van 30 mei 1995 is afgeleid uit het (mogelijk) verlenen van een bouwopdracht per 1 oktober 1995.

(Een en ander gehoord hebbende):

Hennekeij: Op 8 februari 1995 heeft de Provincie bestuurlijk overleg gehad met de Minister. Conclusie was, dat er een uitstekend uitgangspunt lag voor het realiseren van de WOV. Op 24 februari 1995 was er een discussie in Provinciale Staten over de WOV. In PS is er een behoorlijk draagvlak.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 41 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

Op 1 juli 1995 is het Hoofdlijnenconvenant van tafel als de zaken niet geregeld zijn. Ook de gestanddoening van KMW is per 1 juli 1995 niet meer geldig.

Daarom leek het ons verstandig om een termijn in te bouwen voor het aan elkaar knopen van losse einden. Dan is er nog tijd om een aantal zaken te regelen. Tevens moet wellicht nog een traject doorlopen worden met de Deltan wegens de oprichting van een exploitatiemaatschappij. Op 30 mei 1995 vindt nieuw bestuurlijk overleg met de Minister plaats. De stukken daarvoor moeten op 15 mei 1995 op tafel liggen, zodat zij daarover nog advies kan inwinnen. Die zes weken zijn voor goed overleg met de Minister dus hard nodig.

Over de knelpunten:

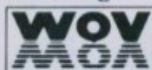
Komende week vindt bestuurlijk overleg plaats met zowel Borsele als Terneuzen om planologische aspecten, beoordeling aanvraag bouwvergunning door te nemen en afspraken te maken inzake grond-aankoop, mede vanwege het door Borsele gewenste Sloebos.

Projectleiding: Wegens ziekte was de projectdirecteur niet in de gelegenheid de PSU bij te wonen. We moeten er maar vanuit gaan dat de projectdirecteur de besluiten zal accorderen. Ik ga er vanuit, dat het gekozen spoor het juiste is.

We hebben een unieke kans om het project te realiseren. Dat is een hele klus. De Provincie kan dat niet alleen. Dit project is voor de Provincie eigenlijk een maatje te groot. De Provincie is dan ook blij met de kennis van het Rijk en externe deskundigen. Wat blijft, is dat er unanieme standpunten zijn en dat de neuzen in één richting staan. Eventuele knelpuntjes de komende weken moeten snel opgelost kunnen worden.

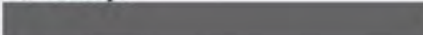
MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 42 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller:

J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 43 van 50 bladen uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding 	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J

12.3 Planologie, vergunningen, (grondverwerving)

Op 30 mei 1995 is nog niets gereed.

Knelpunten:

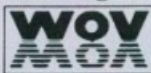
- Onder of over de spoorlijn (tracé Terneuzen), kosten f 8 mln. of f 50 mln.
- Terneuzen wil een doortrekking van het tracé naar Rw. 61.
- Aanvraag bouwvergunning had uiterlijk voor 1-1-1995 moeten plaatsvinden om de vergunning te verkrijgen (uiterlijk) 1-1-1997. Bouwvergunning wordt op zijn vroegst aangevraagd eind maart 1995/begin april 1995. Dit betekent, dat de bouwvergunning er pas is op 1-4-1997.
- Er is nog geen onherroepelijk bestemmingsplan (Terneuzen).

Gereed:

- Op 30 mei 1995 moet inzicht gegeven worden t.a.v. inhoudelijke aspecten van de verschillende vergunningen: binnen welke grenzen kan een en ander zich bewegen; dit moet financieel vertaald worden.
(Deze lijst kan gemaakt worden door iemand binnen de Provincie).
- Op 30 mei 1995 moet inzicht gegeven worden over de effecten van de nieuwe Arbowet. De gevolgen daarvan moeten bekend zijn, zowel technisch als financieel.
- Actualisatie Procedurenota.

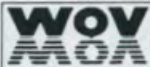
MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 44 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller:

J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 45 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

12.4 Relatiematrix

betrokkenen	Provincie	Rijkswaterstaat Zeeland	Rijkswaterstaat Bouwdienst	KMW
Projectoverleg	●	x	x	x
Contractoverleg			●	x
Raakvlakkenoverleg Techniek: PVC+PGT	x	x	●	
1. Planologie	●			x
2. Vergunningen	●	x		x
3. Grondverwerving	●			x
<i>discipline ov.</i> adm., jur., verz. randvoorw. en eisen basisgegevens prijs en ontleding	x	x ●	● ● ●	x x x x
<i>Integr.basis.ontw:</i> ontwerp uitvoering onderhoud kwaliteitsplan grondgeg., onderzoek	(x)		x x x x x	● ● ● ● ●

- voortouw
- x medewerking
- (x) specifieke medewerking

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 46 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1^e concept
opsteller:

J

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND RIJKSWATERSTAAT ZEELAND BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	document nr.: WB-R-95001 blad nr.: 47 van 50 bladen uitgave nr.: 1 datum uitgave: woensdag 22 maart 1995 status: 1 ^e concept opsteller: J
Project Westerschelde Oeververbinding 	

12.5 Nodig van aannemer

- vanaf 1 april:
Commentaar Doc. 2
Wekelijkse aanvulling, gereed 8 mei
- *Document basisgegevens:*
week 1 - 8 april:
Reactie aannemer
Vaststellen 15 april
- *Nota randvoorwaarden:*
Vaststellen 1 april
- *I.B.O.:*
Ontwerp:
Berekeningen: voor 1 april
Ontwerp-nota: 8 april
Tekeningen: 15 april
- Uitvoeringsnota: 8 april
- Onderhoudsnota: 8 april
- Kwaliteitsplan: 8 april
- Grondgegevens:
interpretatie en afweging mogelijke oplossingen: uiterlijk 1 april
- Prijs: 8 mei
- Grondonderzoek: verwerking commentaar: 8 april
- Staat van ontleding (aanbieding A t/m C+): 1 april

■ verslag groep 3

Het volgende tijdschema is gepresenteerd aan KMW:

commentaar doc 2 (prijsaanbieding) gereed	8 mei
basisgegevens	8 april
randvoorwaarden	1 april

Integraal basisontwerp

berekening	1 april
ontwerp-nota	8 april

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 48 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

tekeningen	15 april
uitvoeringsnota	8 april
onderhoudsnota	8 april
kwaliteitsplan	8 april
<i>grondgegevens</i>	
interpretatie en afweging	1 april
mogelijke alternatieven en oplossing	1 april
prijs	8 mei
<i>grondonderzoek</i>	
verwerking commentaar	8 april
staat van ontleding en afkoop (Mf 241)	1 april

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND	document nr.: WB-R-95001
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND	blad nr.: 49 van 50 bladen
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT	uitgave nr.: 1
Project Westerschelde Oeververbinding	datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
	status: 1 ^e concept
	opsteller: J

12.6 PSU, 16 maart 1995, discussie met KMW

KMW: Vraag: Voldoet het produkt, dat KMW biedt, aan de eisen van de opdrachtgever? (De belegger-financier wil dit weten voordat hij een commitment aangaat.

Opdrachtgever: Op dit ogenblik (nog) niet.

KMW: De grove uitgangspunten moeten relatief snel naar de financiers.

Opdrachtgever: Als de aanvraag bouwvergunning eind maart, begin april 1995 wordt ingediend, ligt er bij het beste scenario twee maanden later een bouwvergunning en bij het slechtste scenario twee jaar (1 april 1997) een bouwvergunning.

KMW: Zo nodig kan KMW in dit verband tot uiterlijk 10 maanden later starten met de bouw.

Opdrachtgever: Het concept bestemmingsplan Borsele is eind maart 1995 gereed. Vervolgens gaat het naar B&W Borsele, waarna het in procedure kan. Het bestemmingsplan Terneuzen is goedgekeurd, maar niet onherroepelijk wegens twee bezwaren. Er wordt aan gedacht om een aanvraag bouwvergunning te doen met toepassing van artikel 19. Ook t.a.v. Borsele wordt hieraan gedacht.

KMW: De financiers willen graag weten of het planologisch in orde komt.

Opdrachtgever: Nu nog niet. De kans hierop per 1-1-1997 is naar schatting 90%. Wordt de datum gesteld op 1-4-1997, dan is de kans naar schatting hoger, 96%.

KMW: De financiers vragen of het mogelijk is op 31-12-2001 gereed te zijn met de bouw van de WOV. De financiers zijn zo kritisch in hun vraagstelling om daarop renteniveaus te kunnen vaststellen. Dat kan alleen als er een vast tijdschema is. Anders krijg je geen committing aanbieding. Weet je nog niet of een en ander planologisch op tijd rond komt, dan zeggen de financiers: kom maar terug als je het wel weet.

Opdrachtgever: In feite is dit dus een knelpunt.

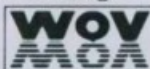
KMW: Wij geven deze inbreng en uitleg, omdat er van grof naar fijn gewerkt moet worden. Het heeft geen zin om in detail te werken, als er op andere vlakken nog zaken gewijzigd kunnen worden, waardoor de details aangepast moeten worden. Dat is dubbel werk.

Opdrachtgever: De procedures grondverwerving en vergunningen kun je niet beheersen. Dat blijft dus een risico. Bij de Wijkertunnel werd dat risico gedragen door het Rijk. De vraag is, waar dit risico in het geval van de WOV moet thuis hoort.

Vanmiddag moet worden nagedacht over het werken van grof naar fijn. KMW kan zich beraden op de presentatie, wat KMW volgens de opdrachtgever (op korte termijn) moet leveren. KMW moet bekijken of dit werkbaar is of dat zij een beter voorstel heeft.

MILIEU EN WATERSTAAT ZEELAND
RIJKSWATERSTAAT ZEELAND
BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT

Project Westerschelde Oeververbinding

document nr.: WB-R-95001
blad nr.: 50 van 50 bladen
uitgave nr.: 1
datum uitgave: woensdag 22 maart 1995
status: 1° concept
opsteller: J

#

- aan bestemming,
- [redacted] J, secretaris,
- middelburg, vrijdag 31 maart 1995
- toezending stukken van, voor de werkgroep

Beste collega's,

Hierbij ontvangt U, zonder verder begeleidend schrijven,
het document met het kenmerk: WB-M-95002

inzake: PSU-5; organisatieschema
van de datum: heden

- ☐ ingevolge Uw verzoek van:
- ☒ ter kennisneming, inlichting, beoordeling, controle
- ☒ ter (verdere) behandeling
- ☐ met verzoek door te zenden aan:
- ☐ met dank voor de inzage
- ☐ met verzoek om terugzending
- ☒ om bericht en raad, en commentaar gaarne voor: asap
- ☐ voor de vergadering op:
- ☐ gaarne bespreken op, of voor:

opmerkingen:

Met vriendelijke groet.

[redacted] J

aan:

[redacted] J

[redacted] J

secretariaat Projectgroep Bouw
archief Milieu en Waterstaat

herzien organisatieschema

WB-M-95002

- aan deelnemers psu5 op vrijdag 17 maart 1995
- [REDACTED] J
- middelburg, vrijdag 31 maart 1995
- kritiek op organisatieschema

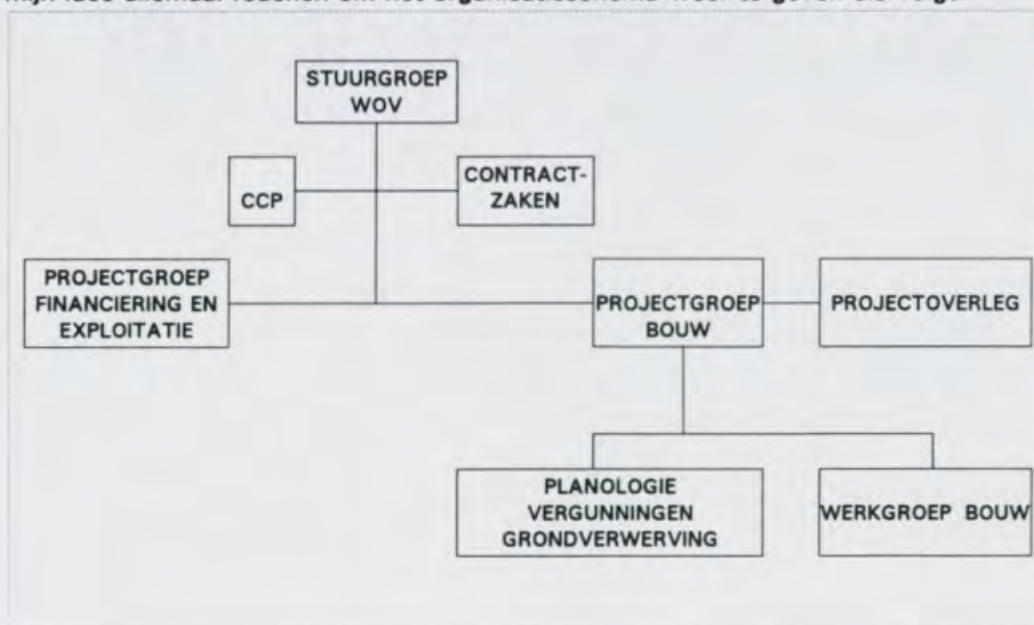
Beste collega's,

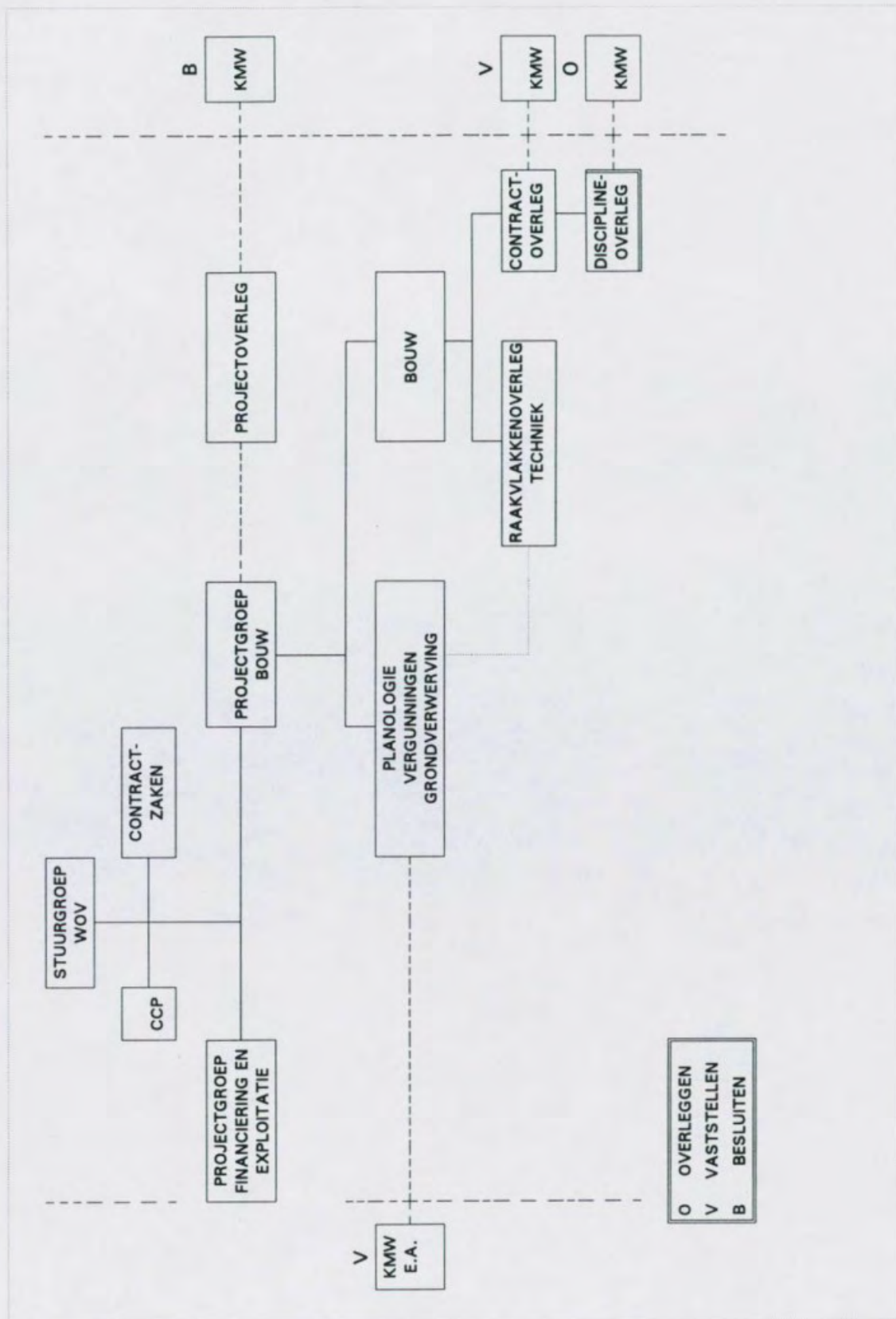
Het organisatieschema dat is afgedrukt en beschreven in het concept beslisdocument, ondervindt kritiek. Het is namelijk niet eenvoudig. Maar ook niet duidelijk. Dit laatste vermoedelijk doordat geprobeerd is te veel aspecten in het schema te verwerken die als zodanig niet over het organisatieschema gaan.

Op bladzijde 2 is het schema weergegeven uit het concept beslisdocument. Met name het gedeelte onder 'BOUW' is te verbeteren. Want:

- het hokje BOUW bevat een personen, die kennelijk een aantal zaken coördineert; dat is typisch een karwij voor een voorzitter die zijn vak verstaat en we vinden hem dan ook terug in de onderliggende vakjes; dat is een reden tot herziening;
- in de vakjes RAAKVLAKKENOVERLEG en CONTRACT- en DISCIPLINE-OVERLEG zijn enkele overlegsituaties weergegeven: intern en extern;
- het PROJECTOVERLEG, een orgaan waarin de projectorganisatie aan overheidszijde samenwerkt met KMW, en dat is ingesteld krachtens de Basisovereenkomst, behoeft in het schema niet nog eens aan KMW gekoppeld te worden;
- allerlei overleggen moet je niet in het organisatieschema proberen weer te geven, dat maakt het nodeloos ingewikkeld.

Naar mijn idee allemaal redenen om het organisatieschema weer te geven als volgt:

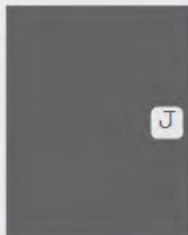

concept beslisdocument

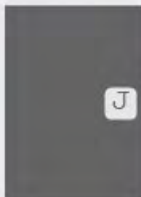
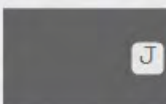
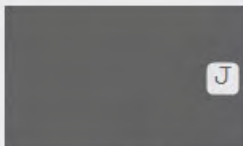
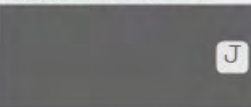
voorgestelde herziening

BOUW

Bakker

RAAKVLAKKENOVERLEG TECHNIEK

samenstelling

WERKGROEP BOUW

discipline

algemeen, bouwcontract

algemeen

basisgegevens, bouwvergadering, bouwcontract

installatietechniek

installatietechniek

planologie, etc.

bouwvergadering, kwaliteitssysteem, bouwcontract

tunneltechniek

uitvoering

bouwvergadering, grondonderzoek, ontwerp

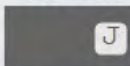
wegen en kunstwerken, bouwvergadering

kosten

administratief-juridisch, bouwcontract

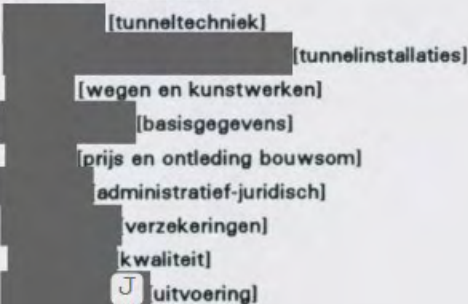
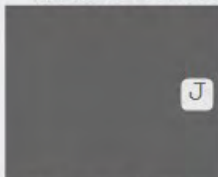
verzekeringen, bouwcontract

Waar nodig vormen de discipline-leiders een werkgroep - met de naam van de discipline - die in het overleg met KMW een commissie komt te heten, met dezelfde naam als de werkgroep.

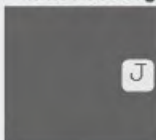
CONTRACTOVERLEG:

secondanten (ad hoc):

leden uit disciplineoverleg

DISCIPLINEOVERLEG**WERKGROEP BOUWCONTRACT**

in het overleg nemen voor KMW deel:

januari 1996

memo

Provincie Zeeland

van: [redacted] J
 afd: Secretariaat WOV
 telefoonnr: (0118) [redacted] J
 aan: zie verzendlijst
 datum: 4 januari 1996
 onderwerp: projectorganisatie WOV

Aan de heren:

Hierbij nodig ik u uit voor een overleg inzake de projectorganisatie WOV op:

**dinsdag 9 januari 1996 om 15.30 uur
 in de Gortstraat**

Bijgaand de agenda en het rapport van Twijnstra Gudde (voor zover dat nog niet in uw bezit is) d.d. 22 december 1995.

Agenda:

1. Opening
2. Organisatie WOV
 - bezetting
3. Huisvesting
4. Vervolgafspraken - beheersinstrumenten
 - budget
 - planning
 - kwaliteit
 - communicatie / informatie
5. Wat er verder ter tafel komt, rondvraag
6. Sluiting.

Rijkswaterstaat

Projectorganisatie Westerschelde Oeververbinding op
hoofdlijnen

J

Amersfoort, 22 december 1995
MDO/MNA/VWDH245.R01

Samenvatting

In dit rapport wordt de organisatie van de bouw, het beheer en de exploitatie van de Westerschelde Oeververbinding (WOV) op hoofdlijnen beschreven.

Conform het Kabinetsbesluit wordt het Rijk (en namens het Rijk de Minister van Verkeer en Waterstaat in nauwe samenwerking met de Minister van Financiën) verantwoordelijk voor zowel de bouw als de exploitatie en het beheer van de WOV. Het Rijk zal hiertoe een overheids-NV (NV) oprichten, die als opdrachtgever en eigenaar zal gaan opereren.

Omdat het oprichten van een NV enige jaren kan vergen, wordt de positie van opdrachtgever (eerstverantwoordelijke) binnen het Rijk ad interim ingenomen door de Hoofddirectie (HWI) van Rijkswaterstaat. HWI wordt hierbij ondersteund door het Directeurenoverleg WOV en door een NV-directeur (a.i.) die in dienst zal komen bij de NV zodra deze is opgericht. De NV-directeur (a.i.) rapporteert aan het Directeurenoverleg en vertegenwoordigt het overleg binnen een vastgesteld mandaat.

In het Directeurenoverleg participeren vertegenwoordigers van Financiën, FEZ alsmede de Provincie Zeeland en de HID's van de Regionale Directie Zeeland en de Bouwdienst. Het Directeurenoverleg WOV wordt voorgezeten door de Hoofddirecteur van HWI.

Er worden in eerste instantie twee projecten onderscheiden:

- *"Oprichting NV"*
- *"Aanleg WOV"*.

Het project "Oprichting NV" wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de NV-directeur (a.i.).

De NV-directeur (a.i.) richt op korte termijn de projectorganisatie "Oprichten NV" in. Tevens organiseert hij de ondersteuning ten behoeve van onder andere de Controllersfunctie op Hoofddirectieniveau en de rapportage aan de Tweede Kamer.

Het project "Aanleg WOV" wordt gedeeltelijk uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Regionale Directie Zeeland en gedeeltelijk door de Bouwdienst.

De Bouwdirectie en de Regionale Directie Zeeland stellen zo snel mogelijk Projectleiders aan, die op hun beurt op korte termijn de projectorganisatie "Aanleg WOV" zullen oprichten. De projectorganisatie wordt als een matrixorganisatie ingericht. In werkgroepverband zal door medewerkers van de verschillende diensten, van de Provincie en van de bouwcombinatie (KMW) worden samengewerkt.

De verantwoordelijkheid voor de aanpassing van bestemmingsplannen, de verwerving van de grond en de voorlichting in de regio ligt bij de Regionale Directie en haar Projectleider. De verantwoordelijkheid voor de aanleg van de tunnel en de aansluitende wegen ligt bij de Bouwdienst en haar Projectleider.

Omwille van de afstemming fungeert één van de Projectleiders als *primus inter paris* (penvoerder).

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Kabinetsbesluit	2
2.1	Overwegingen	2
2.2	Nadere uitwerking	3
3	Hoofdpijnen organisatie en aanpassing organisatie in de tijd	4
4	Fase 0: Overdracht van de Provincie aan het Rijk	6
5	Fase 1: Het Rijk als opdrachtgever	8
5.1	Opdrachtgever	8
5.2	Projectorganisatie "Oprichting NV"	10
5.3	Projectorganisatie "Aanleg WOV"	10
6	Fase 2 en 3: NV operationeel	12
6.1	Fase 2: Aanleg nog niet voltooid	12
6.2	Fase 3: WOV operationeel	12
7	Functieprofielen	14
7.1	NV-directeur (a.i.) / Projectleider "Oprichting NV"	14
7.1.1	Beschrijving van de functie	14
7.1.2	Functie-eisen NV-directeur (a.i.)	15
7.2	Projectleider Regionale Directie	16
7.2.1	Beschrijving van de functie	16
7.2.2	Functie-eisen Projectleider Regionale Directie	17
7.3	Projectleider Bouwdienst	18
7.3.1	Beschrijving van de functie	18
7.3.2	Functie-eisen Projectleider Regionale Directie	19
8	Aanbevelingen	21

1 Inleiding

Het Kabinet heeft in september 1995 besloten tot de aanleg van de Westerschelde Oeververbinding (WOV). Na een lange periode van overwegingen en studies is nu gekozen voor een WOV in de vorm van een geboorde tunnel met aansluitende wegverbindingen. Daarbij is een aantal uitgangspunten gesteld:

- de oeververbinding wordt niet via een externe financier gerealiseerd doch door het Rijk (met deelneming van de Provincie)
- het opdrachtgeversschap voor de aanleg en de exploitatie van de oeververbinding zal daardoor verschuiven van de Provincie naar het Rijk (de Minister van Verkeer en Waterstaat in nauwe samenwerking met de Minister van Financiën). Daartoe zal het Rijk een overheids-NV (NV) oprichten. Gezien de benodigde tijd om de NV op te richten is het noodzakelijk, dat de opdrachtgeversfunctie tijdelijk vanuit de staande organisatie van het Rijk vervuld dient te worden.

Betrokken actoren

Vanuit de historie zijn reeds veel actoren betrokken bij de WOV en dit aantal zal op korte termijn toenemen. Het grote aantal actoren vraagt extra aandacht voor de besturing van de realisatie van de oeververbinding. Teneinde nadere invulling te kunnen geven aan het Kabinetsbesluit en om duidelijkheid te scheppen ten aanzien van de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de meest direct betrokken actoren, is tussen de Hoofddirectie, Bouwdienst, Regionale Directie, Provincie Zeeland, FEZ en het Ministerie van Financiën consensus bereikt over de organisatie op hoofdlijnen.

De organisatie is in dit rapport beschreven.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 is het Kabinetsbesluit samengevat en in hoofdstuk 3 zijn de hoofdlijnen van de organisatie alsmede veranderingen daarin gedurende de diverse fasen van het project beschreven.

In hoofdstuk 4 wordt kort ingegaan op de overdrachtsfase (fase 0) van het project. In hoofdstuk 5 wordt uitgebreid ingegaan op de organisatie en de verdeling van taken en verantwoordelijkheden gedurende de fase dat de NV nog niet operationeel is en de aanleg verder wordt voorbereid en gestart (fase 1). In hoofdstuk 6 worden de latere projectfasen (fase 2: NV operationeel, aanleg nog niet voltooid en fase 3: WOV operationeel) globaal beschreven.

In hoofdstuk 7 zijn de functieprofielen van de NV-directeur (a.i.) en de Projectleiders beschreven. Ten slotte zijn in hoofdstuk 8 een aantal aanbevelingen voor de op korte termijn te ondernemen activiteiten opgenomen.

2 Kabinetsbesluit

De hoofdpunten van het Kabinetsbesluit zijn:

- het bestaande convenant tussen het Rijk en de provincie Zeeland wordt niet verlengd
- het Rijk neemt nu zelf het initiatief tot het realiseren van de WOV
- de Ministers van Verkeer en Waterstaat en Financiën worden gemachtigd om onder auspiciën van het Rijk met deelneming van de provincie Zeeland een privaatrechtelijke rechtspersoon (NV) op te richten. Deze NV heeft onder meer tot taak een oeververbinding onder de Westerschelde tot stand te brengen die een schakel vormt in het regionale wegennet en de bekostiging van de totstandkoming van de WOV te realiseren
- de NV is tevens verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van de WOV.

2.1 Overwegingen

De voornaamste overwegingen bij het besluit van het Kabinet zijn:

- de financiële perspectieven van een WOV zijn gunstiger dan die van het alternatief: doorvaren met de veren
- met de aanleg van de WOV wordt de veiligheid op de Westerschelde vergroot
- voor de aanleg is een alleszins realistische aanbieding van de Combinatie Middelplaat Westerschelde (KMW) verkregen, waarbij KMW het ontwerp-, boor- en aanlegrisico met uitzondering van *ultieme risico's* voor haar rekening neemt
- de economische en maatschappelijke positie van de Zuid-Westdelta wordt versterkt
- er wordt een directe werkgelegenheidsimpuls van 2.000 mensjaar gecreëerd met de aanleg van de WOV
- de aanleg van de WOV levert een forse impuls ten aanzien van kennis op het gebied van ondergronds bouwen op
- het project leent zich voor een financiering buiten het MIT om vanwege de mogelijkheid tot gebruikersbijdragen en de lagere uitgaven in vergelijking tot de voortzetting van de veerverbinding. Voor de aanlegkosten wordt uitgegaan van een bedrag van circa f 1,6 mld (incl. BTW, prijspeil 1995).

2.2 Nadere uitwerking

Voor de realisatie van het Kabinetsbesluit zullen de volgende activiteiten moeten plaatsvinden:

- de Tweede Kamer en de Provinciale Staten van Zeeland zullen moeten instemmen met het besluit
- het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (V&W) en de provincie Zeeland zullen nadere afspraken moeten maken over de afronding van de planologische procedures
- het ministerie van V&W zal de onderhandelingen met KMW moeten afronden, zodat een principe-overeenkomst voor de aanleg kan worden gesloten
- het Ministerie van Financiën zal een machtigingswet moeten ontwerpen tot oprichting van een staatsdeelneming die de WOV aanlegt, beheert en exploiteert
- het Ministerie van Financiën moet de afspraken met betrekking tot de BTW vastleggen in een overeenkomst tussen de Staat en de NV
- het Ministerie van V&W zal daarop inhakend de wettelijke regelingen op V&W-terrein moeten ontwerpen (o.a. in het kader van de Wegenwet)
- het Ministerie van Financiën zal de financiering nader vorm moeten geven.

3 Hoofdpijnen organisatie en aanpassing organisatie in de tijd

In dit hoofdstuk wordt het raamwerk van de organisatie geschetst en wordt aangegeven welke veranderingen de organisatie tijdens het verloop van het project ondergaat.

Het geheel aan activiteiten dat in het kader van aanleg, beheer en exploitatie van de WOV ontplooid moet worden, is onder te verdelen in drie hoofdgroepen:

- het oprichten van de NV
- het aanleggen (detailontwerp en realisatie) van de WOV
- het beheren en exploiteren van de WOV.

De activiteiten in het kader van de eerste twee hoofdgroepen moeten worden uitgevoerd door projectorganisaties met een tijdelijk karakter. Het beheer- en de exploitatie is daarentegen een taak die vanwege de exploitatieperiode van dertig jaar door een staande organisatie vervuld moet worden.

HWI vervult namens het Rijk tijdelijk de rol als opdrachtgever (eerstverantwoordelijke), totdat de NV deze rol kan overnemen.

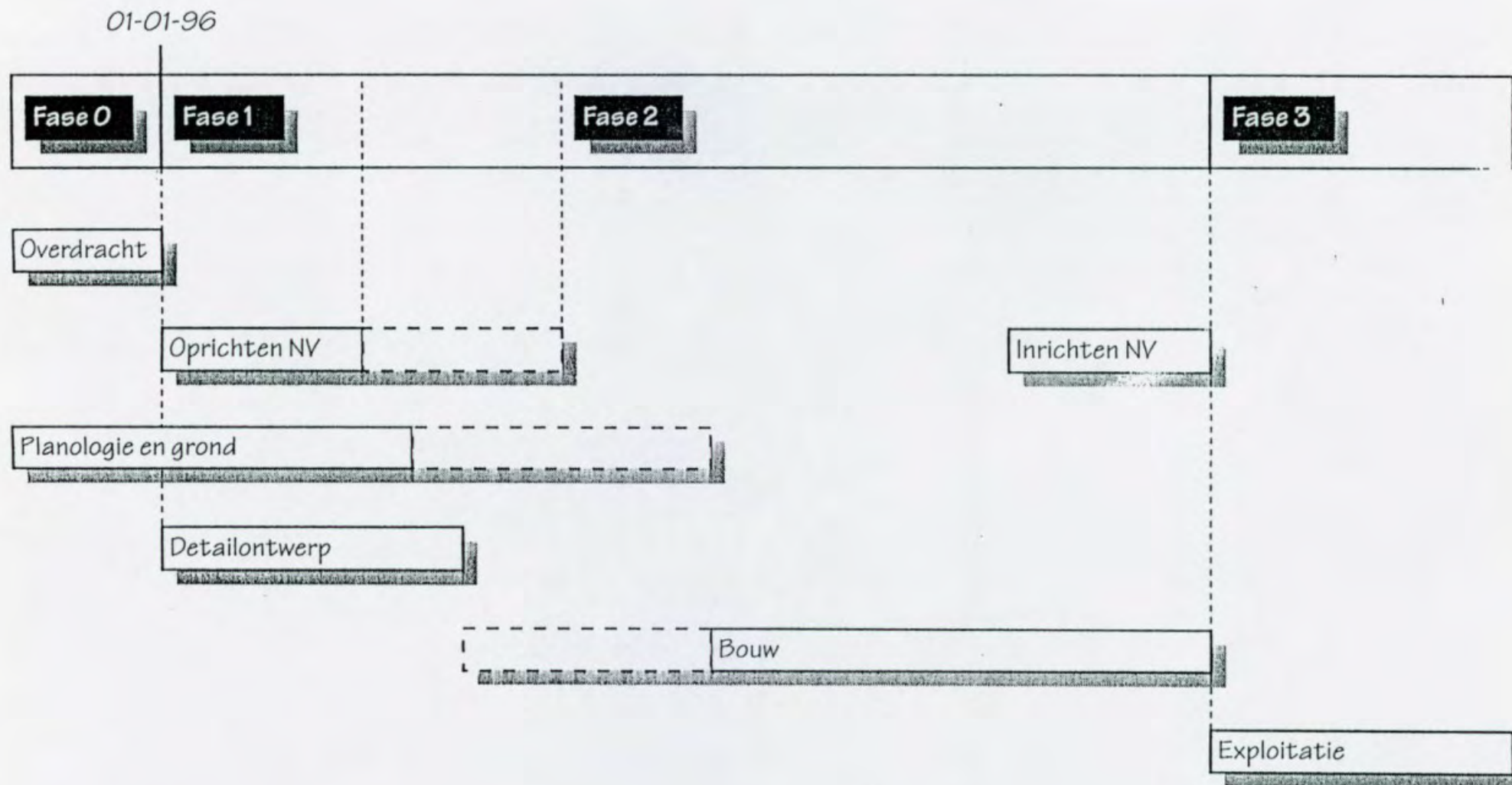
HWI richt het Directeurenoverleg WOV in, dat de overall-verantwoordelijkheid voor het project draagt.

De verantwoordelijkheid voor de voorbereiding en aanleg is gedelegeerd aan twee Projectleiders, respectievelijk uit de Bouwdienst en de Regionale Directie. Deze beide diensten zijn direct verantwoordelijk voor de aandachtsvelden die onder verantwoordelijkheid van hun respectieve Projectleider vallen. Voor de Regionale Directie betreft dit de noodzakelijke planologische aanpassingen, de voorlichting in de regio en de grondverwerving; voor de Bouwdienst is dit de bouw van de tunnel en de aansluitende wegen.

De verantwoordelijkheid voor het project "Oprichting NV" en de coördinatie tussen de projecten "Oprichting NV" enerzijds en "Aanleg WOV" anderzijds, worden gedelegeerd aan de NV-directeur.

De projecten zijn onder te verdelen in de volgende fasen:

- fase 0: Overdracht van de Provincie naar het Rijk.
Deze fase wordt afgesloten met het ondertekenen van het overdrachtsprotocol, waarmee alle aspecten met betrekking tot de overdracht worden vastgelegd. Rijkswaterstaat vervult hierna (tijdelijk) de rol van opdrachtgever

Figuur 1. Hoofdactiviteiten in de tijd

- fase 1: "Oprichten NV" en "Aanleg WOV"
Gedurende deze fase wordt de NV opgericht en wordt de realisatie van de WOV verder voorbereid en in gang gezet. Fase 1 wordt afgesloten met de formele oprichting van de NV en de overdracht van de opdrachtgeversrol van Rijkswaterstaat aan de NV. De aanleg van de WOV zal naar verwachting nog niet gereed zijn
- fase 2: "Aanleg WOV"
Met de NV als opdrachtgever wordt de voorbereiding voltooid en de aanleg van de WOV gerealiseerd. Tevens wordt vanuit de NV de beheers-en exploitatie voorbereid. Fase 2 kan worden afgesloten met de formele oplevering van de WOV en het operationeel verklaren van de beheers- en exploitatie-organisatie onder verantwoordelijkheid van de NV
- fase 3: Beheer en exploitatie WOV
De NV beheert en exploiteert de WOV.

Op de uitvoering van de activiteiten moet toezicht worden uitgeoefend door de actoren die belang hebben bij de aanleg, het beheer en de exploitatie (o.a. de financiers) en tevens door de actoren die specifieke deskundigheid hebben op het gebied van de uitvoering van een dergelijk complex project.

In figuur 1 hiernaast zijn de verschillende fasen in de tijd weergegeven.

4 Fase 0: Overdracht van de Provincie aan het Rijk

In de huidige situatie valt het project onder de Provincie. De tussenresultaten die zijn geboekt op het gebied van de aanbesteding, de planologische aanpassingen en grondverwerving moeten worden vastgelegd en overgedragen aan de eerstverantwoordelijke organisatie binnen het Rijk. De Hoofddirectie Infrastructuur en Bouwbeleid van de Rijkswaterstaat (HWI) is hiertoe het beste geëquipeerd.

In fase 0 zullen tevens geschikte personen voor het vervullen van de functies van NV-directeur (a.i.) en Projectleider Regionale Directie en de Projectleider Bouwdienst worden aangesteld en zal de basis voor de verdere invulling van de organisatie op de diverse niveaus moeten worden gelegd.

In fase 0 zijn HWI (in nauw overleg met Financiën en FEZ) en de Provincie de belangrijkste actoren. De Bouwdienst en de Regionale Directie Zeeland hebben een adviserende en ondersteunende rol en moeten er met name op toezien dat zij invulling kunnen geven aan de verantwoordelijkheden die zij overnemen van de Provincie.

Verantwoordelijkheid HWI

HWI is namens het Rijk verantwoordelijk voor de zorgvuldige overdracht van het project van de Provincie Zeeland naar het Rijk.

Taken HWI

- het benoemen van de NV-directeur (a.i.) in overeenstemming met Financiën
- het opstellen van het convenant tussen de Provincie en het Rijk
- het verzorgen van de politieke behandeling van de WOV
- het (doen) toetsen van het overdrachtsprotocol
- het (doen) inrichten van de projectorganisatie "Oprichting NV" (door NV-directeur (a.i.))
- het afstemmen met het Ministerie van Financiën en FEZ.

Verantwoordelijkheid Provincie Zeeland

De Provincie Zeeland is verantwoordelijk voor een zorgvuldige overdracht van het project van de Provincie Zeeland aan het Rijk.

Taken Provincie Zeeland

- het opstellen van het overdrachtsprotocol
- het (in overleg met de Regionale Directie Zeeland en de Bouwdienst) uit onderhandelen van de aanbieding van de bouwcombinatie (KMW)
- het verzorgen van de lopende contracten met de bouwcombinatie (KMW)

- het vastleggen van afspraken over de instelling van een voetveer Vlissingen - Breskens
- het zekerstellen van de bijdrage van de Provincie aan de NV
- het doorlopen van de politieke besluitvorming (de acceptatie van het Kabinetsbesluit).

Verantwoordelijkheid Regionale Directie Zeeland

- het overnemen van de taken en verantwoordelijkheden die in het kader van planologische aanpassing, grondverwerving en regionale voorlichting door de Provincie zijn ontplooid.

Taken Regionale Directie

- het (doen) aanstellen van de Projectleider Regionale Directie in overleg met en na goedkeuring van HWI
- het in overleg met de Bouwdienst inrichten van de projectorganisatie "Aanleg WOV"
- het toetsen van het overdrachtsprotocol op die zaken die in fase 1 onder verantwoording van de Regionale Directie gaan vallen.

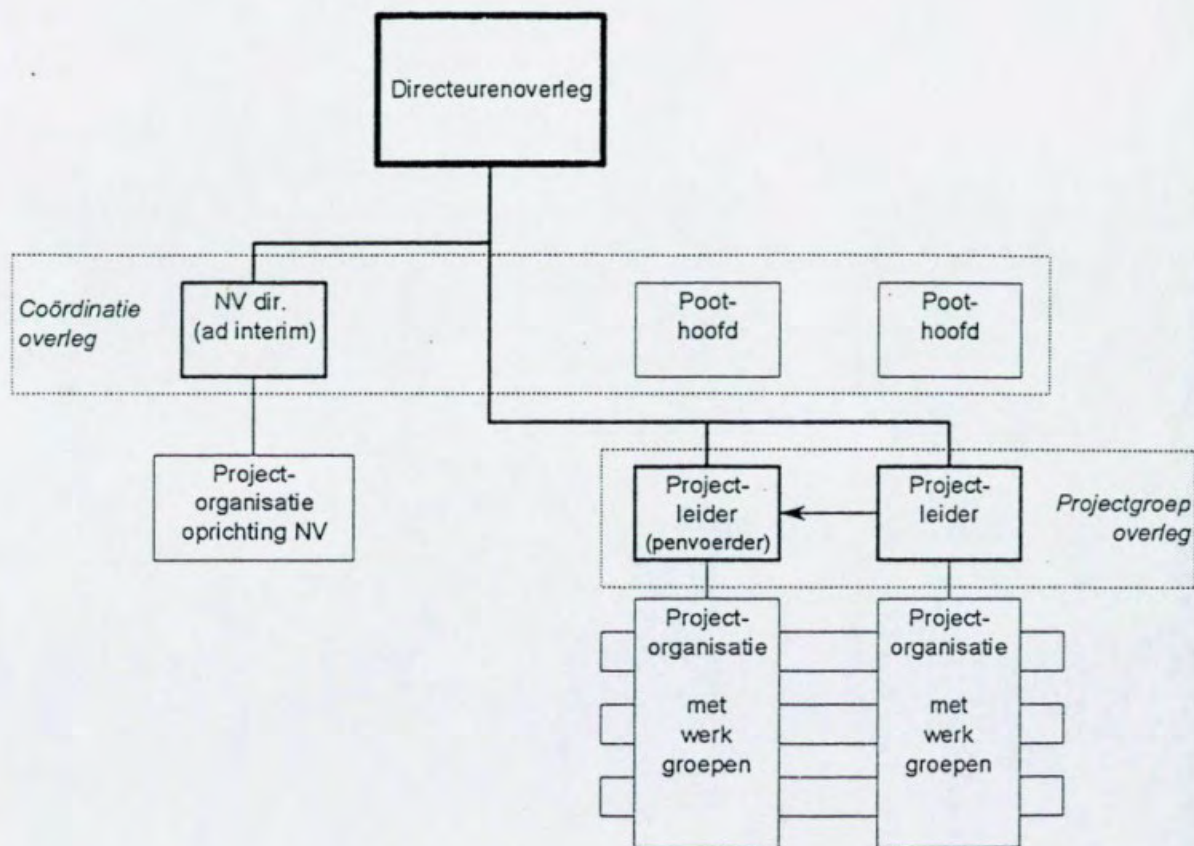
Verantwoordelijkheid Bouwdienst

- Het overnemen van de taken en verantwoordelijkheden die in het kader van de aanbesteding van het werk door de Provincie zijn ontplooid.

Taken Bouwdienst

- het (doen) aanstellen van de Projectleider Bouwdienst in overleg en na goedkeuring HWI
- het in overleg met de Regionale Directie inrichten van de projectorganisatie "Aanleg WOV"
- het toetsen van het overdrachtsprotocol op die zaken die in fase 1 onder verantwoording van de Regionale Directie gaan vallen (met name het contract met de aannemingscombinatie).

De afsluiting van fase 0 vindt plaats door de benoeming van de NV-directeur (a.i.) en de Projectleiders en door de ondertekening van het overdrachtsprotocol tussen de Provincie en het Rijk. Deze overdracht moet op zo kort mogelijke termijn plaatsvinden.

Figuur 2. Projectorganisatie in fase 1

5 Fase 1: Het Rijk als opdrachtgever

In dit hoofdstuk wordt de organisatie behandeld in de fase waarin de NV nog niet operationeel is. Achtereenvolgens worden de opdrachtgever, de projectorganisatie "Oprichting NV" en de projectorganisatie "Aanleg WOV" behandeld. (zie figuur 2).

5.1 Opdrachtgever

Zolang de NV nog niet is opgericht, moeten haar toekomstige taken worden vervuld door een organisatie binnen het Rijk die:

- in staat is om de risico's van het project "Aanleg WOV" te overzien
- sturing kan geven aan de projecten
- kan zorgen voor de tijdelijke financiering. Hierbij gaat het om het voorschieten van enkele tientallen miljoenen guldens voor het maken van het detailontwerp, die later door de NV moeten worden terug betaald.

HWI zal eerstverantwoordelijke zijn voor het functioneren van de twee projectorganisaties "Oprichting NV" en "Aanleg WOV".

Om aan deze verantwoordelijkheid inhoud te kunnen geven, wordt HWI ondersteund door het Directeurenoverleg WOV, waarbij twee aandachtsgebieden centraal staan, te weten:

- de op- en inrichting van de NV
- de voorbereiding en de aanleg van de WOV.

Het Directeurenoverleg zal zijn samengesteld uit één vertegenwoordiger van respectievelijk:

- Ministerie van V&W:
HWI, Bouwdienst, Regionale Directie Zeeland, FEZ,
- Ministerie van Financiën:
Directie Financiering en Inspectie Rijksfinanciën
- Provincie Zeeland
- Projectorganisatie:
NV-directeur (a.i.), Projectleider Regionale Directie (ad hoc) en
Projectleider Bouwdienst (ad hoc).

De NV-directeur (a.i.) biedt de voortgangsrapportages van beide projecten ter behandeling in het Directeurenoverleg WOV aan. De voortgangsrapportage van het project "Aanleg WOV" wordt voorbereid door de Projectleider die is aangesteld als penvoerder.

In de fase voorafgaand aan de uitvoering zal dit de Projectleider Regionale Directie zijn, in de uitvoerings- en nazorgfase zal dit de Projectleider Bouwdienst zijn.

Verantwoordelijkheid HWI

HWI is de eerstverantwoordelijke voor de uitvoering van het Kabinetsbesluit en daarmee voor het op- en inrichten van de NV en de aanleg van de WOV. De dagelijkse verantwoordelijkheid voor de planologische inpassing, vergunningverwerving, regionale voorlichting en grondverwerving delegeert zij aan de Regionale Directie Zeeland en de begeleiding van het detailontwerp en de aanleg van de tunnel en de toevoerende wegen delegeert zij aan de Bouwdienst.

Taken HWI

HWI vervult (als opdrachtgever en voorzitter van het Directeurenoverleg) in fase 1 de volgende taken:

- het voorbereiden van:
 - . de politieke behandeling van de WOV in de Tweede Kamer
 - . de besluitvorming inzake politiek *gevoelige* wijzigingen
- het vervullen van het opdrachtgeversschap voor het project "Aanleg WOV". Hieronder vallen de volgende werkzaamheden:
 - . het nemen van besluiten op hoofdlijnen
 - . het vaststellen van de mandaten van Bedrijfsdirecteur, Regionale Directie en Bouwdienst
 - . het verzorgen van de tijdelijke financiering van het project
 - . het (doen) verzorgen van de communicatie op strategisch niveau
 - . het formeel goedkeuren van projectdocumenten (hoofdlijnen) en de wijzigingen daarop
 - . het verzorgen van de rapportage in het kader van de procedure controle grote projecten
- het (doen) oprichten van de NV en het vervullen van een coördinerende en trekkende rol te midden van de overige actoren die een rol spelen bij het oprichten van de NV
- het creëren van draagvlak voor beslissingen die consequenties hebben voor de exploitatie van de tunnel bij de organisaties die eigenaar worden van de NV (Ministerie van Financiën, Ministerie van V&W, Provincie Zeeland, e.a.).

HWI (het Directeurenoverleg) zal een groot deel van deze taken delegeren aan de aan te stellen NV-directeur (a.i.).

5.2 Projectorganisatie "Oprichting NV"

De projectorganisatie "Oprichting NV" behandelt de op- en inrichting van de NV in al haar facetten. De projectorganisatie "Oprichting NV" staat onder leiding van de NV-directeur (a.i.). Hij geeft leiding aan een aantal interdepartementale werkgroepen met deskundigen op het gebied van het oprichten van een overheids-NV en het opstellen en indienen van de benodigde wetsvoorstellen. Naast Rijkswaterstaat zijn met name het Ministerie van Financiën en FEZ nauw betrokken bij de op- en inrichting van de NV.

Verantwoordelijkheid NV-directeur (a.i.)

- het verzorgen van de op- en inrichting van de NV.

Taken NV-directeur (a.i.)

- het inrichten van de projectorganisatie "Oprichting NV"
- het (doen) opstellen van de statuten van de NV met regels ten aanzien van:
 - . de bevoegdheden van de Aandeelhouderscommissie en/of Raad van Commissarissen en de NV-directie
 - . de bestemming van winsten en de dekking van verliezen
- het (doen) bepalen van de fiscaliteit van de NV
- het (doen) aanpassen van wetgeving ten aanzien van:
 - . tolheffing
 - . overheids-NV
- het (doen) verzorgen van de financiering van het project
- het (doen) inrichten van de NV-organisatie (administratieve organisatie, tolheffers, etc.)
- het rapporteren aan HWI.

5.3 Projectorganisatie "Aanleg WOV"

Het project "Aanleg WOV" heeft als primair doel de oeververbinding (geboorde tunnel plus de aansluitende wegen) tot stand te brengen. De verantwoordelijkheden binnen het project worden gesplitst in twee delen: De planologische inpassing, vergunningverwerving, grondverwerving en regionale voorlichting (Voorbereiding) enerzijds en de bouw van de tunnel en aansluitende wegen (Aanleg) anderzijds. De Voorbereiding zal onder verantwoordelijkheid komen te vallen van de Regionale Directie, de Aanleg onder verantwoordelijkheid van de Bouwdienst. Beide stellen hiertoe een Projectleider aan, welke vanwege de cruciale rollen die zij moeten vervullen, goedkeuring behoeven van de Hoofddirectie.

Verantwoordelijkheid Regionale Directie

- de tijdige planologische inpassing en de aanvraag van vergunningen ten behoeve van de tunnel en de aansluitende wegen
- de voorlichting in de regio
- de tijdige verwerving van de benodigde gronden.

Taken Regionale Directie

- het inrichten van de werkgroepen die zich bezighouden met planologie en vergunningen, grondverwerving, de aanvoerende wegen en (regionale) voorlichting (in samenwerking met Provincie en Bouwdienst)
- het houden van toezicht op het functioneren van projectorganisatie
- het formeel goedkeuren van projectdocumenten en de wijzigingen daarop
- het afhandelen van nadeelcompensatie en planschade
- het behandelen van eventuele schadeclaims van lokale overheden en eigenaren/gebruikers van de gronden.

Verantwoordelijkheid Bouwdienst

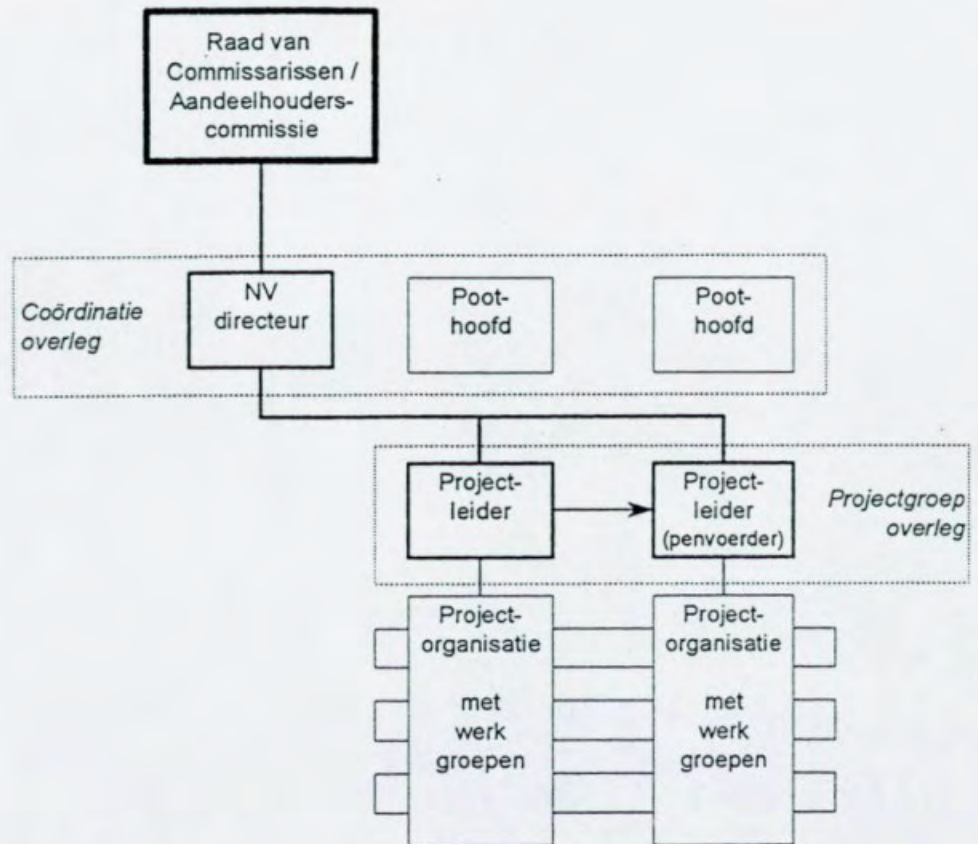
- het ontwerp en de aanleg van de tunnel, inclusief de aansluitende wegen, binnen de gestelde randvoorwaarden ten aanzien van de kwalitatieve aspecten, het budget en het tijdstip van ingebruikneming.

Taken Bouwdienst

- het (doen) inrichten van de werkgroepen die zich bezighouden met de tunnel en aanvoerende wegen (in samenwerking met de Regionale Directie en de Aannemingscombinatie)
- het houden van toezicht op het functioneren van projectorganisatie
- het formeel goedkeuren van projectdocumenten en de wijzigingen daarop
- het gunnen van het bouwcontract
- het vertegenwoordigen van de opdrachtgever in alles aangaande het bouwcontract (directievoering UAV).

Taken Provincie Zeeland

- het ondersteunen van de Regionale Directie Zeeland op met name het gebied van de grondverwerving
- het verstrekken van de vergunningen en het doorvoeren van de planologische inpassing (inspanningsverplichting).

Figuur 3. Projectorganisatie in fase 2 en 3

6 Fase 2 en 3: NV operationeel

Naar verwachting zal de NV operationeel zijn, voordat de aanleg is voltooid. Daardoor zijn er na fase 1 nog twee fasen te onderscheiden:

- fase 2: Aanleg nog niet voltooid (zie figuur 3)
- fase 3: WOV operationeel.

Hierna gaan wij in het kort in op de projectorganisatie in deze fasen.

6.1 Fase 2: Aanleg nog niet voltooid

In fase 2 zal naast de aanleg van de WOV tevens de voorbereiding van het beheer en de exploitatie van de WOV ter hand worden genomen. Op het moment dat de NV operationeel wordt, gaan alle verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid ten aanzien van het project "Aanleg WOV" over van HWI naar de NV. De organisaties die moeten toezien op het functioneren van de NV stellen een Aandeelhouderscommissie/Raad van Commissarissen (RvC) aan. De NV-directeur komt los te staan van HWI en legt verantwoording af aan het nieuw gevormde orgaan.

De expertise die vertegenwoordigd was in het Directeurenoverleg zal in deze fase ook van groot belang zijn voor de aandeelhouderscommissie/Raad van Commissarissen. De samenstelling van het nieuwe orgaan zal hierop afgestemd moeten worden.

In deze fase heeft de NV tevens de taak om zich voor te bereiden op het beheer en exploitatie van de WOV.

6.2 Fase 3: WOV operationeel

De Beheers- en Exploitatie-organisatie bestaat uit mensen die direct in dienst zijn van de NV. Zij zullen in het jaar voorafgaand aan de ingebruikneming van de tunnel worden aangesteld door de NV-directeur, omdat de NV-directeur verantwoordelijk is voor het inrichten van de Beheers- en Exploitatie-organisatie. Eventueel laat hij zich daarbij assisteren door een of meer deskundigen vanuit de lijnorganisaties.

De Beheers- en Exploitatie-organisatie is verantwoordelijk voor:

- de exploitatie van de WOV
 - . het heffen van tolgelden
 - . het voeren van de administratie
 - . het vaststellen van toltarieven
 - . het financieren van tekorten
 - . het dragen van het risico
 - . het geven van informatie over de tunnel
- het beheer van de WOV
 - . het uitvoeren van het onderhoud
 - . het bewaken van de tunnel.

Alle taken en verantwoordelijkheden berusten tijdens het beheer en de exploitatie bij de NV. De NV-directeur is verantwoordelijk voor het functioneren van de organisatie.

In opdracht van de NV zou de Regionale Directie een rol kunnen spelen bij het beheer van de tunnel. Dit is echter afhankelijk van de wijze waarop de NV (een deel van) haar beheerstaken onderbrengt bij derden. Ook is het mogelijk dat de NV de Bouwdienst in het kader van het onderhoud inhuurt als adviseur op het moment dat zich technische problemen voordoen. In een later stadium zullen deze aspecten nader moeten worden onderzocht en vastgesteld.

De NV-directeur van de NV rapporteert aan de Aandeelhouderscommissie/Raad van Commissarissen.

7 Functieprofielen

In dit hoofdstuk zijn de functieprofielen van de NV-directeur (a.i.) en de Projectleiders Regionale Directie en Bouwdienst nader uitgewerkt. Daarnaast zijn op hoofdlijnen eisen geformuleerd, waaraan personen moeten voldoen om voor de functies in aanmerking te komen.

7.1 NV-directeur (a.i.) / Projectleider "Oprichting NV"

7.1.1 *Beschrijving van de functie*

Plaats van de functie

Rapporteert in fase 1 aan de directeur van HWI en aan het Directeurenoverleg WOV, in latere fasen aan de Aandeelhouderscommissie/Raad van Commissarissen van de NV.

Verantwoordelijkheden

- het verzorgen van de oprichting van de NV (fase 1)
- de aanleg, het beheer en de exploitatie van de WOV vanuit de rol van gedelegeerd opdrachtgever (fase 2)
- het aanstellen van werknemers van de NV (exploitatie en beheer) (fase 2)
- de exploitatie en het beheer van de WOV (fase 3).

Taken

- het representeren en het uitdragen van beslissingen en meningen van het Directeurenoverleg WOV naar de projectorganisaties "Oprichting NV" en "Aanleg WOV" en de omgeving van de projecten
- het inrichten van de projectorganisatie "Oprichting NV"
- het (doen) opstellen van de statuten van de NV met regels ten aanzien van:
 - . de bevoegdheden van de RvC en de NV-directie
 - . de bestemming van winsten en de dekking van verliezen
- het (doen) bepalen van de fiscaliteit van de NV
- het (doen) aanpassen van wetgeving ten aanzien van:
 - . tolheffing
 - . overheids-NV
- het (doen) verzorgen van de (voor)financiering
- het (doen) inrichten van de NV-organisatie (AO etc.)
- het rapporteren aan HWI en het Directeurenoverleg WOV.

Werkzaamheden

- geeft (operationeel) leiding aan de leden van de werkgroepen van het project "Oprichting NV"
- verzorgt de algemene coördinatie van het totale project (twee projectorganisaties en in een later stadium ook van de beheers- en exploitatie-organisatie)
- verzorgt de inschakeling van de voor de uitvoering van het project "Oprichting NV" noodzakelijke capaciteit (vanuit HWI, Financiën, FEZ en derden)
- bereidt de rapportage voor in het kader van de procedure controle grote projecten
- vormt het eerste aanspreekpunt voor HWI en Financiën.

Omgeving

De NV-directeur (a.i.) werkt samen en stemt af met de ministeries van Financiën en V&W en met de Projectleiders. Hij zal derhalve over het vermogen moeten beschikken om draagvlak bij deze partijen te genereren op operationeel en leidinggevend niveau.

7.1.2 Functie-eisen NV-directeur (a.i.)

Ervaring

Academisch werk- en denkniveau; goede kennis van en ervaring met bestuurlijke processen en ervaring met Rijksoverheden; kennis van en ervaring met bedrijfseconomische aspecten (financieel, fiscaal en juridisch); ervaring met infrastructuurprojecten.

Persoonlijkheid en vaardigheden

- bestuurlijke kwaliteiten; vermogen tot samenwerken; motiverend voor omgeving; overtuigend; natuurlijk overwicht; in staat om complexe problemen te kunnen overzien en er besluiten over te nemen
- het vermogen om groepen mensen effectief te laten samenwerken; organisatievermogen
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid
- voldoende bedrijfseconomisch inzicht en kennis van financiële, juridische en fiscale aspecten; goed ontwikkeld analytisch vermogen; inzicht in complexe problemen
- in staat om goed te kunnen inspelen op c.q. te kunnen omgaan met belangentegenstellingen en gevoelige/delicate aangelegenheden; een vaardig onderhandelaar; gevoel voor bestuurlijke verhoudingen; gemakkelijk in staat om contacten aan te gaan en te onderhouden; groot inlevingsvermogen

- in uiterlijk en gedrag in staat een goede indruk te geven van de projecten; representatief
- betrokken bij de exploitatiefase van de WOV.

7.2 Projectleider Regionale Directie

7.2.1 *Beschrijving van de functie*

Plaats van de functie

Rapporteert aan de HID van de Regionale Directie Zeeland en (in overleg met de NV-directeur) aan het Directeurenoverleg WOV.

Verantwoordelijkheid

- de tijdige planologische inpassing en de aanvraag van vergunningen ten behoeve van de tunnel en de aansluitende wegen
- het ontwerp en de aanleg van de aanvoerende wegen
- de voorlichting in de regio
- de tijdige verwerving van de benodigde gronden
- het vervullen van het penvoerderschap van het gehele project tot de aanvang van de realisatiefase.

Taken

- het inrichten van de werkgroepen *Planologie en vergunningen*, *Grondverwerving*, *Aanvoerende wegen en Voorlichting* van de projectorganisatie "Aanleg WOV" (in samenwerking met Provincie en Bouwdienst)
- het (doen) sluiten van contracten met eigenaren en gebruikers van gronden en met lokale overheden.
- het beheersen van de projectrisico's die vallen onder de verantwoordelijkheid van de Regionale Directie
- het (doen) verzorgen van de communicatie in de regio
- het formeel goedkeuren van projectdocumenten en de wijzigingen daarop
- het afhandelen van nadeelcompensatie en planschade
- het behandelen van eventuele schadeclaims van lokale overheden en eigenaren/gebruikers van de gronden.

Werkzaamheden

- geeft (operationeel) leiding aan de werkgroepvoorzitters van de werkgroepen *Planologie en vergunningen, Grondverwerving, Aanvoerende wegen en Voorlichting*
- verzorgt (met de Projectleider Bouwdienst) de algemene coördinatie en afstemming tussen de diverse werkgroepen
- ziet erop toe dat alle relevante aspecten, ontwikkelingen en belangen in het project betrokken worden; initieert wijzigingsvoorstellen (indien relevant) en geeft de consequenties aan van door de opdrachtgever gewenste wijzigingen
- verzorgt de inschakeling van voor de uitvoering van deelprojecten noodzakelijke personele capaciteit (vanuit Regionale Directie, Provincie, Bouwdienst of extern); voert ter zake overleg met de betreffende organisaties
- verstrekt opdrachten binnen het mandaat van de Regionale Directie in het kader van het project
- genereert en verstrekt voortgangs- en verantwoordingsrapportages voor het deel van het project dat onder verantwoordelijkheid valt van de Regionale Directie
- genereert en verstrekt voortgangs- en verantwoordingsrapportages van het gehele project "Aanleg WOV" tot de aanvang van de realisatie
- vormt het eerste aanspreekpunt voor externen bij zaken die het project "Aanleg WOV" aangaan tot de aanvang van de realisatie.

Omgeving

De Projectleider Regionale Directie geeft operationeel leiding aan de projectmedewerkers van de Regionale Directie en werkt samen en stemt af met de Projectleider Bouwdienst en de Bedrijfsdirecteur. Hij zal over het vermogen moeten beschikken om een breed draagvlak binnen de Regionale Directie te genereren op operationeel en leidinggevend niveau en om geaccepteerd te worden door Bouwdienst en HWI.

7.2.2 Functie-eisen Projectleider Regionale Directie

Ervaring

Academisch werk- en denkniveau; goede kennis van en ervaring met het leidinggeven aan infrastructuurprojecten; ervaring met de benodigde inbreng van provinciale en gemeentelijke overheden.

Persoonlijkheid en vaardigheden

- leidinggevende kwaliteiten; vermogen tot samenwerken; motive-rend voor omgeving; overtuigend; natuurlijk overwicht
- initiatiefrijk, slagvaardig en inventief
- het vermogen om groepen mensen effectief te laten samenwerken; organisatievermogen
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid
- in staat zijn om goed te kunnen inspelen op c.q. te kunnen omgaan met belangentegenstellingen en gevoelige/delicate aangelegenheden; een vaardig onderhandelaar; gevoel voor bestuurlijke verhoudingen; gemakkelijk in staat om contacten aan te gaan en te onderhouden; groot inlevingsvermogen
- in uiterlijk en gedrag in staat om een goede indruk te geven van het project "Aanleg WOV"; representatief.

7.3 **Projectleider Bouwdienst**

7.3.1 *Beschrijving van de functie*

Plaats van de functie

Rapporteert aan de HID van de Bouwdienst en (in overleg met de NV-directeur) aan het Directeurenoverleg WOV.

Verantwoordelijkheid

- het ontwerp en de aanleg van de tunnel, binnen de gestelde randvoorwaarden ten aanzien van de kwalitatieve aspecten, het budget en het tijdstip van ingebruikneming
- het vervullen van het penvoerderschap van het gehele project vanaf de aanvang van de realisatiefase.

Taken

- het inrichten van de werkgroepen die zich bezig houden met de tunnel van de projectorganisatie "Aanleg WOV" (in samenwerking met de Regionale Directie en de Aannemingscombinatie)
- het beheersen van de projectrisico's die vallen onder de verantwoordelijkheid van de Regionale Directie
- het formeel goedkeuren van projectdocumenten en de wijzigingen daarop
- het houden van toezicht op het functioneren van projectorganisatie
- het formeel goedkeuren van projectdocumenten en de wijzigingen daarop

- het gunnen van het bouwcontract
- het vertegenwoordigen van de opdrachtgever in alles aangaande het bouwcontract (directievoering UAV).

Werkzaamheden

- geeft (operationeel) leiding aan de werkgroepvoorzitters van de werkgroepen die zich bezighouden met de tunnel
- verzorgt (met de Projectleider Regionale Directie) de algemene coördinatie en van de afstemming tussen de diverse deelprojecten
- ziet erop toe dat alle relevante aspecten, ontwikkelingen en belangen in het project betrokken worden; initieert wijzigingsvoorstellen (indien relevant) en geeft consequenties aan van door de opdrachtgever gewenste wijzigingen
- verzorgt de inschakeling van de voor de uitvoering van deelprojecten noodzakelijke personele capaciteit (vanuit Bouwdienst, Regionale Directie of extern); voert ter zake overleg met de betreffende organisaties
- verstrekt opdrachten binnen het mandaat van de Bouwdienst in het kader van het project
- genereert en verstrekt voortgangs- en verantwoordingsrapportages voor het deel van het project dat onder verantwoordelijkheid valt van de Bouwdienst
- genereert en verstrekt voortgangs- en verantwoordingsrapportages van het gehele project "Aanleg WOV" vanaf de aanvang van de realisatie
- vormt het eerste aanspreekpunt voor externen die het project "Aanleg WOV" aangaan vanaf de aanvang van de realisatie.

Omgeving

De Projectleider Regionale Directie geeft operationeel leiding aan de projectmedewerkers van de Regionale Directie en werkt samen en stemt af met de Projectleider Bouwdienst en de Bedrijfsdirecteur. Hij zal over het vermogen moeten beschikken om een breed draagvlak binnen de Regionale Directie te genereren op operationeel en leidinggevend niveau en om geaccepteerd te worden door Bouwdienst en HWI.

7.3.2 Functie-eisen Projectleider Regionale Directie

Ervaring

Academisch werk- en denkniveau; goede kennis van en ervaring met het leidinggeven aan infrastructuurprojecten.

Persoonlijkheid en vaardigheden

- leidinggevende kwaliteiten; vermogen tot samenwerken; motive-
rend voor omgeving; overtuigend; natuurlijk overwicht
- initiatiefrijk, slagvaardig en inventief
- vermogen om groepen mensen effectief te laten samenwerken;
organisatievermogen
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid
- voldoende technisch inzicht en kennis van civiele techniek om
diverse spelers in het project tegenspel te kunnen bieden; goed ont-
wikkeld analytisch vermogen; inzicht in complexe problemen
- een vaardig onderhandelaar in het kader van een groot *design and
build* contract
- in uiterlijk en gedrag in staat om een goede indruk te geven van
het project "Aanleg WOV"; representatief.

8 Aanbevelingen

Op basis van het voorgaande doen wij de volgende aanbevelingen voor de op korte termijn uit te voeren activiteiten.

Hoofdpijnen organisatie

- het Directeurenoverleg Bouw wordt uitgebreid met vertegenwoordigers van Financiën en FEZ en te laten fungeren als het Directeurenoverleg WOV
- het Directeurenoverleg WOV accordeert de organisatie op hoofdpijnen
- het mandaat van de NV directeur ad interim wordt opgesteld
- de NV directeur ad interim en de Projectleiders worden benoemd
- de NV directeur ad interim richt een ondersteunend orgaan op, dat hem terzijde staat (Controllersfunctie, rapportage, politieke behandeling, etc.)
- de projectbeheersing op opdrachtgeversniveau (HWI, NV directeur ad interim) wordt nader uitgewerkt en ingericht.

Overdracht van Provincie aan het Rijk

- het overdrachtsprotocol tussen Provincie en het Rijk wordt getoetst op risico's en compleetheid
- aanbidding D van de bouwcombinatie KMW wordt getoetst op risico's en compleetheid
- de juridische aspecten met betrekking tot de overdracht worden onderzocht.

"Oprichting NV"

- de projectorganisatie *"Oprichten NV"* wordt uitgewerkt en ingericht
- de wijze van projectbeheersing wordt vastgesteld
- de benodigde wettelijke en juridische aspecten worden geïnventariseerd. Daarbij komen onder meer de volgende aspecten aan de orde:
 - . Europees recht (richtlijn aanbesteden)
 - . aansprakelijkheden (privaatrechtelijk en publiekrechtelijk)
 - . fiscaliteit (omzetbelasting, vennootschapsbelasting, BTW)
 - . civielrechtelijke aspecten (hoe worden zeggenschap en bevoegdheden geregeld)
 - . publiekrechtelijke aspecten (procedures, gevolgen van rolwisseling (de overgang naar een volgende fase), toepasbaarheid wegenverkeerswetgeving)
- de aansprakelijkheid voor "het verleden" wordt onderzocht en vastgesteld (overdracht!).

"Aanleg WOV"

- de projectorganisatie "Aanleg WOV" wordt uitgewerkt en ingericht
- de wijze van projectbeheersing wordt vastgesteld in één integraal projectprogramma of een *projectcontrol-handboek*
- het besluit nemen (en bijbehorende financiële middelen ter beschikking stellen) om de detailengineering vanaf 01-01-96 te starten
- de tot 1 januari 1996 geldende aanbieding van de aannemingscombinatie met zes maanden te verlengen
- de benodigde inhoudelijke activiteiten worden geïnventariseerd
Daarbij komen onder meer de volgende aspecten aan de orde:
 - . planologische en juridische activiteiten (inclusief knelpunten)
 - . grondverwervingsplan (inclusief knelpunten)
 - . voorbereiding gunning (inclusief de overweging om aanbieding D te splitsen in een deel *Ontwerp* en een deel *Realisatie*)
 - . aansluiting op bestaande infrastructuur
- de risico's behorende bij fase 1 en 2 worden geïnventariseerd en beheersmaatregelen worden vastgesteld.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties terugvinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van artikel 5 van de Wet open overheid (Woo). De legenda verwijzing die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

Legenda verwijzing	Artikel verwijzing	Uitzonderingsgrond
Artikel 5.1 lid 1 Woo – Absolute uitzonderingsgronden De openbaarmaking van deze informatie:		
A	art. 5.1 lid 1 a	Kan de eenheid van de Kroon in gevaar brengen.
B	art. 5.1 lid 1 b	Kan de veiligheid van de Staat schaden.
C	art. 5.1 lid 1 c	Betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld.
D	art. 5.1 lid 1 d	Betreft persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 (bijzondere persoonsgegevens) of paragraaf 3.2 (persoonsgegevens van strafrechtelijke aard) van de UAVG.
E	art. 5.1 lid 1 e	Betreft nummers die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 van de UAVG.
Artikel 5.1 lid 2 Woo – Relatieve uitzonderingsgronden Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen:		
F	art. 5.1 lid 2 a	Het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.
G	art. 5.1 lid 2 b	Het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
H	art. 5.1 lid 2 c	Het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten.
I	art. 5.1 lid 2 d	Het belang van de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.
J	art. 5.1 lid 2 e	Het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen.
K	art. 5.1 lid 2 f	Het belang van de bescherming van andere dan in art. 5.1 lid 1 sub c genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens.
L	art. 5.1 lid 2 g	Het belang van de bescherming van het milieu waar deze informatie betrekking op heeft.
M	art. 5.1 lid 2 h	Het belang van de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage.
N	art. 5.1 lid 2 i	Het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
O	art. 5.1 lid 4	Het belang dat de geadresseerde erbij heeft om als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie (tijdelijke beperking).
P	art. 5.1 lid 5	Het belang van de onevenredige benadeling welke, in uitzonderlijke gevallen, wordt toegebracht aan een ander belang dan genoemd in art. 5.1 de leden 1 en 2, bij andere informatie dan milieu-informatie.
Q	art. 5.1 lid 6	Het belang genoemd in artikel 5.1 lid 1 sub c en het hier milieu-informatie betreft waardoor, bij openbaarmaking, ernstige schade wordt toegebracht aan het genoemde belang in artikel 5.1 lid 1 sub c.
Artikel 5.2 lid 1 Woo – Persoonlijke beleidsopvattingen De informatie uit documenten betreft:		
R	art. 5.2 lid 1	Persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.
S	Art. 5.2 lid 2	Tot personen te herleiden gegevens, met betrekking tot door het bestuursorgaan, met het oog op een goede en democratische bestuursvoering, verstrekte informatie die kwalificeert als persoonlijke beleidsopvattingen.
Overig		
T		De informatie valt buiten de reikwijdte van het verzoek.

Stafafdelingen FEZ

Nota aan GS

A-dg

documentnummer

zaaknummer

verwijsnummer

STA0703235

onderwerp

overname aandelen WST

advies/besluit

1 - kennisnemen van de rapportages van RebelGroup Advisory:
A. Analyse van risico's en risicoallocatie in het kader van overname aandelen van het Rijk in de NV WST.
B. Overname aandelen WST NV van Ministerie van Financiën: planning en organisatie van onderhandelingen
2 - instemmen met de conclusies van de rapportages
3 - instemmen om de onderhandelingen met het Ministerie van Financiën conform advies in te gaan, onder voorbehoud PS.

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder

paraaf

Poppelaars, A.J.G.

is op de hoogte

vervanger

paraaf

Peijs, K.M.H.

Zie notulen.

besluit

datum

Nummer

paraaf secretaris voor uitvoering

14 AUG. 2007

11

aantal te paraferen stukken

behandeld door

naam

afdeling

doorkiesnummer

datum

[Redacted] *J*

FEZ

[Redacted] *J*

10-08-2007

pareren

medeparafen

Afdelingshoofd

datum

dir/afd

datum

paraaf

Fin. Toets

datum

-

Jur. Toets

Datum

paraaf

dir/afd

datum

paraaf

Directeur

datum

paraaf

Geen directeur beschikbaar, maar nota moest wel door.

aanwijzingen

terug naar ambtenaar J/N

NEE.

nummers te distribueren bijlagen

alle

Uitleg DG:

Rapportages bevatten gevoelige financiële informatie die bij bekendmaking het onderhandelingsproces kunnen schaden.

Samenvatting:

In deze GS nota wordt u geïnformeerd over de stand van zaken naar het onderzoek met betrekking tot de overname van de aandelen NV Westerscheldetunnel (NV WST) van het Ministerie van Financiën. Deze overname heeft als doel de realisering van de Kanaalkruising Sluiskil (KKS). Het betreft twee rapportages van de RebelGroup Advisory (RGA), te weten:

1. Analyse van risico's en risicoallocatie in het kader van overname aandelen van het Rijk in de NV WST.
2. Overname aandelen WST NV van Ministerie van Financiën: planning en organisatie van onderhandelingen.

Vervolgens wordt op basis van de rapportages een voorstel uitgewerkt voor de interne procesgang en besluitvorming, waarmee u gevraagd wordt in te stemmen.

Inleiding / Voorgeschiedenis:

De provincie Zeeland is voornemens een geboorde of afgezonken tunnel te bouwen onder het kanaal bij Sluiskil. Tussen de provincie Zeeland en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat is reeds een intentieovereenkomst gesloten ter realisatie van de Kanaalkruising Sluiskil.

Belangrijkste nog openstaande punt in deze intentieovereenkomst is het nog te dekken bedrag van € 75 miljoen. Dit bedrag zou beschikbaar moeten worden gesteld vanuit het overrendement op de exploitatie van de NV WST. Provincie Zeeland heeft aangeboden het bedrag eventueel te willen voorfinancieren.

In uw college van 10 juli 2007 is de conclusie van het rapport besproken dat voorlopig afgezien wordt van de optie om deze € 75 miljoen zonder garanties voor te financieren.

Hierop is besloten om eerst te onderzoeken of het overnemen van de aandelen van het Rijk in de NV WST meer soelaas biedt in het kader van de realisering van de KKS. Met de overname wordt bereikt dat volledige zeggenschap in de NV Westerscheldetunnel ontstaat, waardoor het sturingsinstrument in handen komt om een eventueel overrendement eerder dan aan het einde van de exploitatieperiode in te kunnen zetten voor de dekking van de resterende € 75 miljoen. De belangrijkste drijfveer is een dusdanig goede deal te sluiten over de overname van de aandelen NV WST dat daarmee een financiële buffer kan worden gecreëerd, waardoor de risico's ten aanzien van de voorfinanciering van de € 75 miljoen worden vermindert.

De eerste stap hierin is de analyse van risico's en risicoallocatie bij de overname van de aandelen WST. Verder is de planning en organisatie van onderhandelingen uitgewerkt. In deze nota treft u de rapportages van RGA omtrent deze onderzoeksvragen aan.

Vraag- en/of probleemstelling:

Het eerste deel van het onderzoek heeft zich gericht op de analyse van risico's en risicoallocatie in het kader van overname aandelen van het Rijk in de NV WST.

Deze vraagstelling wordt aangeduid als vraagstuk 1. Dit vraagstuk is uitgewerkt in de rapportage van RGA die is bijgevoegd (bijlage 1).

Voor de aanpak van het onderzoek, de daarbij gehanteerde begrippen en de uitwerking wordt verwezen naar rapportage van RGA. In deze nota worden alleen de conclusies van deze rapportage opgenomen:

In totaal zijn 19 risico's geïdentificeerd en deze zijn ingedeeld in 4 categorieën:

1: Het verdient de aanbeveling het risico over te dragen aan het Rijk [code: (O)]

2a: Het verdient de aanbeveling het risico te behouden en te accepteren [code: (B-acc)]

2b: Het verdient de aanbeveling het risico te behouden en te beheersen [code: (B-beh)]

3: Het verdient de aanbeveling het risico op enige wijze te delen met het Rijk [code: (D)]

Op deze wijze is het risicoprofiel ontrafeld en herverdeeld. Van de risico's die moeilijk of onmogelijk door de Provincie Zeeland als aandeelhouder gedragen kunnen worden is een overzicht ontstaan. Aanbevolen wordt om de manier waarop de overdracht van deze risico's vorm kan worden gegeven nader uit te werken ter voorbereiding van de onderhandelingen met het Rijk.

En tot slot verdient het aanbeveling om de verzekeringsmogelijkheden opnieuw te onderzoeken zodat helder vastgesteld kan worden (1) welke risico's op dit moment onverzekerbaar zijn en daardoor aan het Rijk overgedragen zouden moeten worden en (2) wat de premie is van de verzekering van risico's die in tegenstelling tot enkele jaren geleden wel tegen redelijke condities verzekerbaar zijn. Deze premie is inzet van onderhandelingen met het Rijk.

Het tweede deel van deze tussenrapportage aan GS bestaat uit de rapportage van RGA (zie bijlage 2) over hoe het proces van onderhandelingen voor de overname van de aandelen eruit zal zien in termen van activiteiten en rollen. Het vervolgproces omvat vijf parallelle sporen:

Centraal hierin staat natuurlijk de **onderhandeling met het Rijk** over (1) de overnameprijs, (2) allocatie van risico's en mogelijk (3) aanpassing of afkoop van de exploitatiebijdrage. De onderhandeling met het Rijk is op te splitsen in een drietal onderhandelingssporen, gesprekken met:

1. Ministerie van Financien over de overnameprijs en de allocatie van risico's.
2. Ministerie van Verkeer & Waterstaat over de aanpassing of afkoop van de exploitatiebijdrage.
3. Ministerie van Binnenlandse Zaken over toestemming voor de Provincie om de aandelen te verwerven.

Parallel hieraan loopt een vierde spoor: het **uitwerken en arrangeren van financieringspakket** gericht op (1) de financiering van de Provincie ten behoeve van de overname en mogelijk ook (2) herfinanciering van de NV WST indien de exploitatiebijdrage niet onder gunstige voorwaarden kan worden afgekocht.

Een vijfde spoor is het **interne besluitvormingstraject** dat de mandaatstelling en provinciale besluitvorming beslaat.

Een mogelijk zesde spoor omvat het uitwerken en arrangeren van het verzekeringspakket. Dit is echter voorlopig buiten beschouwing gelaten.

Actieve informatieplicht (zie informatieplicht)

Nu nog niet naar PS. Gedurende het onderzoeks- en onderhandelingstraject wordt PS informeel geïnformeerd, zodat duidelijk is dat voor de besluiten van GS draagvlak is. Een financiële afsluiting van het proces in december 2007 en een overdracht van de aandelen NV WST per 1 januari 2008 zijn dan ook onder voorbehoud van formele goedkeuring PS. De formele goedkeuring van PS kan dan in februari 2008 plaatsvinden.

Overweging en advies:

Ten aanzien van vraagstuk 1 (analyse risico's en allocatie) wordt u geadviseerd deze manier van benaderen van de risico's mee te nemen in de onderhandelingsagenda (zie bijlage 3). Het in detail uitwerken van de risico's dient in het ambtelijk overleg te geschieden. De financiële kwantificering van de risico's leggen wij te zijner tijd aan u voor ter besluitvorming.

Ten aanzien van vraagstuk 2 (planning en organisatie van de onderhandelingen) het volgende:

Conclusie is dat geadviseerd wordt om eerst gezamenlijk op bestuurlijk niveau een onderhandelingsagenda vast te stellen en geleidelijk op bestuurlijk en ambtelijk niveau naar een voor beide partijen acceptabel eindbod toe te werken. Dit wordt geadviseerd omdat de onderhandelingsonderwerpen zich lenen voor een aftastende benadering en omdat het volledig uitwerken van een compleet bod nu nog veel tijd zou vergen en een lange pauze naar het Ministerie van Financiën zou veroorzaken.

Startpunt van de onderhandeling met het Ministerie van Financiën is het uitbrengen van een voorstel voor onderhandeling dat bevat:

A. Een voorstel voor agenda van de onderhandelingen met te bespreken onderwerpen en een tijdslijn.

Een concept-onderhandelingsagenda op bestuurlijk niveau (Minister Bos / Gedeputeerde Poppelaars) vindt u in **bijlage 3**.

B. Een indicatie van het bod vergezeld van de voorwaarde dat (1) overeenstemming over de risicoallocatie bereikt wordt en (2) met het Ministerie van Verkeer & Waterstaat de herziening of afkoop van de exploitatiebijdrage tegen acceptabele condities kan worden afgesproken en/of (3) de financiering tegen redelijke voorwaarden kan worden betrokken indien (2) niet lukt.

- Een indicatie van het bod moet volgens ons zijn het uitgangspunt van het rendement op geïnvesteerd vermogen van 7,5 % tot op heden (het vaste punt van het Ministerie van Financiën) (1/1/2008) minus de waarde van de risico's die naar de Provincie Zeeland komen.

In de rapportage van RGA staat het iets anders verwoord: het bod is feitelijk een indicatie van het rentepercentage waartegen de aandelen gewaardeerd worden, uitgaande van een overnamedatum.

Ad 1: Een lijst met risico's over de allocatie waarvan de Provincie met het Rijk wil onderhandelen. Hierbij zit een eerste voorstel voor risicoallocatie.

Ad 2: Voorwaarde is een aantrekkelijk afkoopvoorstel van de exploitatiebijdrage door het Ministerie van Verkeer & Waterstaat.

Ad 3: Indien (2) niet slaagt, dient de WST NV te worden geherfinancierd.

Van belang is het hoge ambitieniveau van een overdracht van de aandelen WST per 1 januari 2008. Dit vergt dat voldoende capaciteit in de provinciale organisatie wordt vrijgemaakt cq. ingehuurd.

Financiële consequenties:

Deze zijn zonder meer te kwalificeren als buitengewoon groot. Op dit moment kan echter geen gedetailleerde uitwerking worden gegeven.

Voorstel te nemen GS-Besluit (moet identiek zijn aan het voorblad):

1 - kennisnemen van de rapportages van RebelGroup Advisory:

A. Analyse van risico's en risicoallocatie in het kader van overname aandelen van het Rijk in de NV WST.

B. Overname aandelen WST NV van Ministerie van Financiën: planning en organisatie van onderhandelingen

2 - instemmen met de conclusies van de rapportages

3 - instemmen om de onderhandelingen met het Ministerie van Financiën conform advies in te gaan, onder voorbehoud PS.

Analyse van risico's en risicoallocatie in het kader van overname aandelen van het Rijk in de NV WST

CONCEPT Rapportage
d.d. 8 augustus 2007

Een product van:

Twynstra Gudde

ADVISEURS EN MANAGERS

Inhoud

- Inleiding Algemeen
- Inleiding Risico's aandeelhouderschap WST NV
- Methodologische aanpak
- Toelichting van informatiebasis
- Bespreking van individuele risico's
- Conclusies en aanbevelingen
- Bijlagen: Bijlage 1 Risicoinventarisatie *Quick scan*
 Bijlage 2 Vervallen risico's
 Bijlage 3 Beschikbare verzekeringen

Inleiding: algemeen

De Provincie Zeeland is voornemens om samen met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat een tunnel bij Sluiskil (Kanaalkruising Sluiskil (KKS)) te realiseren. De benodigde bekostiging voor deze tolvrije tunnel dient voor een substantieel deel (€75 mln van €250 mln) opgebracht te worden uit de exploitatie van de Westerschelde Tunnel NV (WST).

Eerder is reeds gerapporteerd over de vraag of het verantwoord voor de Provincie Zeeland zou zijn om een bedrag van €75 mln voor Sluiskil voor te financieren op basis van het beschikbare overrendement in de WST NV. Centrale conclusie was dat er reële kans (rond de 20 %) bestaat dat de lening geheel of gedeeltelijk niet zal worden gerecupereerd uit het overrendement van de WST NV, waardoor het restant ten laste van de begroting van de Provincie zou komen. Een mogelijk alternatief om de €75 mln ter bekostiging van de realisatie van de KKS veilig te stellen, is dat de Provincie Zeeland de aandelen van het Rijk in de WST NV overneemt. Hierdoor is zij onder bepaalde voorwaarden in staat het overrendement vroegtijdig zeker te stellen.

Het maken van afspraken over de risico's verbonden aan de exploitatie van de WST zal een belangrijk onderdeel van de overname van de aandelen zijn. In juli is reeds een eerste overzicht van risico's gepresenteerd (Quick Scan). Voorliggende rapportage bouwt verder op die inventarisatie en gaat specifiek in op hoe in het overnametraject met de risico's kan worden omgegaan. Hierbij wordt in dit rapport niet ingegaan op specifieke getallen of de kwantitatieve effecten van de risico's op het rendementsprofiel van de WST.

Inleiding: risico's aandeelhoudersschap WST NV

De mate waarin een overname van de aandelen de realisatie van KKS dichterbij kan brengen, hangt sterk samen met de vormgeving van de onderlinge afspraken tussen de Provincie Zeeland enerzijds, en het Rijk, in dit geval het Ministerie van Financiën, anderzijds. Deze afspraken dienen niet alleen te bestaan uit een prijsafsprake ten aanzien van de aandelenovername, maar moeten ook invulling geven aan een goede 'uiteenrafeling' en herverdeling van de risico's die momenteel verbonden zijn aan het aandeelhoudersschap van de WST NV.

Deze rapportage besteedt expliciet aandacht aan de belangrijkste risico's die (momenteel) verbonden zijn aan het aandeelhoudersschap van de WST NV. Enerzijds zijn dit de 'ondernemingsrisico's', oftewel die risico's die normaliter verbonden zijn aan het 'ondernemen'. Anderzijds betreffen dit de risico's met een bijzondere oorzaak die de normale exploitatie overstijgen en waarbij vaak een speciale rol voor de Rijksoverheid is weggelegd.

Het doel van deze rapportage is inzicht te verschaffen in het huidige (kwantitatieve) risicoprofiel omtrent het aandeelhoudersschap in de WST NV en een opmaat te geven voor de wijze waarop dit risicoprofiel 'ontrafeld', herverdeeld en waarnodig gewaardeerd kan worden ten behoeve van de onderhandelingen van een eventuele aandelenovername.

Methodologische aanpak I

Naastgelegen figuur presenteert het huidige totale risicoprofiel behorende bij het aandeelhoudersschap van de WST NV. Dit risicoprofiel kan opgeknipt worden in 3 delen:

1. 'Normale' ondernemers- / eigenarenrisico's

Risico's die verbonden zijn aan de normale exploitatie van de WST NV en die normaal gesproken dan ook toekomen aan en het beste beheerst kunnen worden door de ondernemer / eigenaar van de WST NV. Denk hierbij bijvoorbeeld aan: 'Lagere opbrengsten als gevolg van minder autopassages'. Deze risico's dienen (indien mogelijk) gekwantificeerd in de analyse en berekening van het rendementsprofiel van de WST meegenomen te worden.

2. Bijzondere gevallen / risico's

Risico's die voortkomen uit overmachtsituaties en waartegen een onderneming zich maar moeilijk kan indekken. Bij deze risico's is vaak een rol weggelegd voor de Rijksoverheid. Tot deze categorie behoren ook de risico's die voor de onderneming een bedreiging zijn, maar waarbij de Rijksoverheid sterke invloed kan uitoefenen ten aanzien van het al dan niet optreden van het risico. Denk hierbij bijvoorbeeld aan: 'WST dient belasting te gaan betalen over haar inkomsten'.

Huidige totale Risicoprofiel

Methodologische aanpak II

3. 'Grijze' risico's

Risico's die zich bevinden tussen categorie 1 en 2. De risico's die gezamenlijk gedragen dienen te worden door de Provincie en de Rijksoverheid, of die voor een bepaald deel (tot een redelijke omvang) ten laste komen van de WST NV en daarboven voor rekening Rijksoverheid dienen te zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan: 'Extra investeringen als gevolg van veranderende regelgeving'.

Momenteel is het Rijk met 95,4% van de aandelen grootaandeelhouder in de WST NV. Zij draagt daarmee automatisch het grootste deel van alle drie de categorieën risico's die op het moment verbonden zijn aan het aandeelhoudersschap. Een strikte verdeling van de risico's over de categorieën en de bijbehorende gebruikelijke verdeling van risico's over de Rijksoverheid in z'n algemeenheid enerzijds, en de aandeelhouders/eigenaren (95,4% Rijksoverheid, 4,6% Provincie) is daarbij niet zo relevant, alles komt immers toch al voor rekening van de Rijksoverheid (95,4% van de aandelen).

Nu echter de Provincie mogelijk de aandelen van het Ministerie van Financiën zal overnemen, is een dergelijke strikte scheiding wel interessant, zo niet een noodzakelijke voorwaarde om te komen tot een heldere overname afspraak met het Ministerie van Financiën. Het vervolg van deze rapportage beschrijft en beoordeelt de belangrijkste risico's en geeft een advies ten aanzien van de (her)allocatie van de belangrijkste risico's. Alvorens daaraan te beginnen wordt nog stil gestaan bij de wijze waarop partijen met deze risico's rekening kunnen houden.

Methodologische aanpak III

De gebruikelijke manier hoe partijen omgaan met het moeten dragen van de risico's is dat zij voorzieningen treffen waarmee ze zich indekken tegen de nadelige gevolgen van het mogelijk optreden van de risico's. Die voorziening kan bestaan uit:

- Op voorhand al rekening houden met een 'additionele kostenpost als gevolg van het optreden van het risico'. Bijvoorbeeld extra marge op de verwachte onderhoudskosten meenemen.
- Een 'opslag' bovenop het minimum geëiste rendement op geïnvesteerd vermogen, zodat bij eventuele tegenvallers in het exploitatiesaldo niet meteen (grote) financiële problemen ontstaan.
- Diversificatie: jezelf ervan verzekeren dat er naast mogelijke tegenvallers ook voldoende meevallers kunnen / zullen optreden die uiteindelijke tegenvallers kunnen compenseren.

In enkele gevallen wordt op voorhand geen voorziening getroffen, maar wordt een mogelijke schadepost als gevolg van het optreden van een risico geaccepteerd en 'genomen' op het moment dat deze zich voordoet (niet ongebruikelijke strategie van de Rijksoverheid). De voorzieningen zoals hierboven beschreven gaan verder voorbij aan een actieve beheersing van de risico's waar een partij zelf voor verantwoordelijk is. Hiervoor is een analyse van mogelijke beheersmaatregelen (breder dan financiële voorziening of verzekering) relevant om de gevolgen mogelijk te kunnen verkleinen. Hier wordt in deze rapportage niet op ingegaan.

Methodologische aanpak IV

Een mogelijkheid om risico's te beheersen bestaat uit het verzekeren (zie ook categorie A op de vorige pagina). De kostprijs van de verzekering vormt een indicatie van de waarde van het risico. In een eerder stadium (2003) heeft de WST NV samen met haar aandeelhouders de aantrekkelijkheid van het verzekeren van een aantal risico's onderzocht. Op basis hiervan is besloten voor de risico's die tegen een redelijke premie verzekerd konden worden, een verzekeringspolis uit te nemen. De premie voor de overige risico's werd als te hoog beoordeeld.

Hiermee lijkt al een scheidslijn getrokken te zijn tussen verzekerbare en onverzekerbare risico's met directe betekenis voor de hiernavolgende allocatie van risico's tussen Rijk en Provincie. Die risico's die toentertijd op economische gronden niet verzekeraar werden geacht, zouden ook nu weer worden gekwalificeerd als niet verzekeraar (tegen een redelijke premie). Dit vereenvoudigt de allocatie. De onverzekerbare risico's blijven bij het Rijk.

De verzekeringsmarkt is echter geen constante. Het lijkt erop dat heden ten dage een ruimere verzekeringsdekking verkregen kan worden tegen redelijke premies (zie ook bijlage 3). Dit zou de omvang van de onverzekerbare risico's beperken. Vraag is dan echter of de hogere verzekeringskosten voor rekening van Rijk of Provincie zouden komen.

Om tot een precieze inschatting te komen is nader onderzoek met behulp van verzekeringsexpertise nodig, rekening houdend met het reeds bestaande pakket aan verzekeringen van de WST NV.

Toelichting van informatiebasis

De basis van het huidige risicoprofiel wordt gevormd door de risicoinventarisatie die is gemaakt tijdens de bijeenkomst 'Quick scan risico's aankoop WST' op vrijdag 29 juni 2007 bij de Provincie Zeeland te Middelburg. Tijdens de inventarisatie zijn 18 risico's geïdentificeerd en gedefinieerd (zie bijlage 1). Deze risico's zijn kwalitatief geprioriteerd en vervolgens is indicatief aangegeven hoe de risico's zouden kunnen worden verdeeld over de 2 aandeelhouders.

In deze rapportage wordt de indicatieve verdeling van de risico's verder uitgewerkt als opmaat voor een onderhandeling met het Rijk. Daarbij zijn de volgende opties gehanteerd [*codering wordt gebruikt ten behoeve van allocatie in tabellen bij bespreking individuele risico's*]:

- 1: Het verdient de aanbeveling het risico over te dragen aan het Rijk [*code: (O)*]
- 2a: Het verdient de aanbeveling het risico te behouden en te accepteren [*code: (B-acc)*]
- 2b: Het verdient de aanbeveling het risico te behouden en te beheersen [*code: (B-beh)*]
- 3: Het verdient de aanbeveling het risico op enige wijze te delen met het Rijk [*code: (D)*]

Op de volgende sheets worden de in de Quick scan geïnventariseerde risico's kort besproken. Een aantal van deze risico's is komen te vervallen (bijlage 2), daarnaast zijn nog enkele relevante risico's (afkomstig van WST NV) toegevoegd.

Bespreking van individuele Risico's I

Nr (aflo- catie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
1 (B-acc)	Tegenvallende tol- opbrengsten door laag aantal auto-passages WST (externe factoren)	- Afname aantal auto-km's ivm hoge benzineprijzen - Vignet Vlaanderen - Anders Betalen voor Mobiliteit - Concurrentie alternatieve routes - Terrorisme zorgt voor tunnelangst	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
2 (B-beh)	Financiële schade door uitblijven noodzakelijke wijzigingen beleid WST	Dubbele petten-problematiek leidt tot verdeelde provincie en trage besluitvorming: zakelijke gezien zo hoog mogelijke inkomsten om infrastructuurlasten te dekken, politiek gezien zo min mogelijk lasten voor burgers Provincie Zeeland. Voorbeelden: -Te lage inkomsten vereisen hogere toltarieven -Uitbreiding tunnel is noodzakelijk, maar investeringsnoodzaak wordt niet gedragen	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)

Advies Risico 1:

Betreft ondernemersrisico. Zelf behouden. Voorziening bestaat uit robuuste rendementseis op geïnvesteerd eigen vermogen. Analyses uitvoeren op 'downside' verkeersscenario's en de effecten daarvan op het te verwachten rendementsprofiel. De verkeersscenario's zijn eerder door de WST ontwikkeld en bevatten naast (macro)economische groei aspecten ook zaken als de aanleg van de KKS, de verbreding van de toeleidende wegen.

Advies Risico 2:

Betreft ondernemersrisico. Zelf behouden. Voorziening bestaat uit robuuste rendementseis op geïnvesteerd eigen vermogen. Analyses uitvoeren op 'aftoppende' toename toltarief in de tijd en de effecten daarvan op het te verwachten rendementsprofiel. Kan en dient te worden beheerst door adequaat handelen van politici en bestuurders.

Bespreking van individuele Risico's II

Nr. (allo- catie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
3 (D)	Extra investeringen nodig voor aanpassingen WST	Veranderende (Europese) milieuwetgeving (luchtkwaliteit), verkeersveiligheid, brandveiligheid, etc.	Meer kosten (eenmalige investering)
4 (D)	De WST wordt verplicht claims aannemers te betalen.	Uitspraak arbitrage dwingt WST tot betaling	Meer kosten (eenmalige uitgave)

Advies Risico 3:

Betreft te delen risico. Voor wat betreft de geldgevolgen van het risico moet in het uiterste geval gedacht worden aan investeringen die in dezelfde ordegrrootte zijn als de eerdere investeringen in tunnelinstallaties en verkeersmanagement systeem [bron: *expert judgement*]. Uitonderhandelen met Rijk dat geldgevolgen met een omvang groter dan X mln euro worden gedragen door het Rijk en geldgevolgen met een omvang kleiner dan X voor rekening van de onderneming/eigenaar zijn (bepaling van X is onderdeel van onderhandeling).

Advies Risico 4:

Betreft 3 laatste openstaande claims van bouwconsortium KMW en hebben daarmee niet zozeer betrekking op toekomstige exploitatie, maar zijn gekoppeld aan uitgevoerde realisatie. Uitonderhandelen met Rijk dat eventuele toewijzing van claims gedragen wordt volgens de op dit moment geldende aandelenverhouding tussen Rijk (95,4%) en Provincie (4,6%), %, waardoor dit risico een zeer beperkt effect zou hebben op het rendementsprofiel van de WST na overname van de aandelen.

Bespreking van individuele Risico's III

Nr (allo- catie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
5 (D)	Tunnel is 'total loss'	- Oorlog - Terrorisme - Natuurramp: aardbeving, overstroming, mega-brand	Totaal verlies van kapitaal
6 (O)	WST dient belasting te gaan betalen over inkomsten.	Veranderende fiscale wetgeving zorgt ervoor dat WST VpB-plichtig wordt.	Meer kosten (in jaarlijkse exploitatie)

Advies Risico 5:

Valt zowel onder ondernemers / eigenarenrisico's als onder bijzondere gevallen. Lijkt in tegenstelling tot eerder op dit moment voor belangrijk deel te verzekeren in de markt tegen redelijke condities (zie bijlage 3). Uitonderhandelen met Rijk wie de kosten van de verzekeringspremie draagt en dat het Rijk in ieder geval de geldgevolgen vanaf de in de verzekeringspolissen gemaximeerde omvang voor haar rekening neemt, inclusief het niet verzekerbare deel.

Advies Risico 6:

Betreft een bijzonder geval. Financiële gevolgen voor WST NV zijn enorm en kunnen redelijkerwijs niet door WST NV worden gedragen. Al dan niet optreden van risico is grotendeels in handen van Ministerie van Financiën. Uitonderhandelen dat dit risico volledig bij Rijk komt te liggen. Zou niet tot grote problemen moeten leiden aangezien Ministerie van Financiën een eventuele VpB plichtigheid kostenneutraal kan compenseren aan WST NV (broekzak-vestzak).

Bespreking van individuele Risico's IV

Nr. (allo- catie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
7 (B-beh)	Gemaakte afspraken met andere overheden zijn niet volledig	Tegenstrijdige belangen Ministerie van Financiën en Ministerie van V&W. Lastige afstemming.	Meer kosten (in jaarlijkse exploitatie)
8 (B-beh)	Inflatie gaat omhoog, maar tarieven mogen niet mee stijgen	Dubbele petten-problematiek (zie verder boven)	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
9 (B-acc)	De WST mist inkomsten door lage Rijksbijdrage	Rijksbijdrage hangt af van GWW-index. Bij lage inflatie van deze GWW-index krijgt WST relatief minder uitgekeerd.	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)

Advies Risico 7:

Betreft in dit geval een uitzonderlijk ondernemers / eigenarenrisico. Van geldgevolgen is niet echt sprake. Dient te worden beheerst door het instellen van een zware projectorganisatie.

Advies Risico 8:

Vergelijkbaar met Risico 2.

Advies Risico 9:

Betreft een ondernemers / eigenarenrisico. Wordt rekening mee gehouden in de analyses door uit te gaan van onzekerheden in de ontwikkeling van de indices. Een herindexering van de exploitatiebijdrage met een stabielere index is aan te bevelen.

10 augustus 2007

Risico's aandeelhoudersschap
Westerscheldetunnel NV

Bespreking van individuele Risico's V

Nr (allo- catie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
10 (B-acc)	Meer of minder onderhoud nodig dan gepland	- Te lage raming onderhoud - Meer slijtage dan verwacht - Weinig ervaring met boortunnels van 30 jaar in slappe ondergrond; zetting is groter - Betonrot door slechte uitvoering aannemers - Afsluiting nieuw contract onder concurrentie resulteert in prijsdaling [bron: WST NV]	Meer of minder kosten (in jaarlijkse exploitatie)
12 (B-beh)	Uitgangspunten exploitatie WST niet haalbaar	Toeledende wegen niet op tijd gereed	Minder opbrengsten (tijdelijk / eenmalig)

Advies Risico 10:

Betreft een ondernemers / eigenarenrisico. Risico is uitgebreid ten opzichte van Quick scan op basis van uitspraken WST NV: "er kan ook sprake zijn van onderhoudsbesparing". Wordt rekening mee gehouden in de analyses door uit te gaan van een spreiding op de jaarlijkse onderhoudskosten.

Advies Risico 12:

Betreft ondernemersrisico. Zelf behouden. Voorziening bestaat uit robuuste rendementseis op geïnvesteerd eigen vermogen. Analyses uitvoeren op 'downside' verkeersscenario's (relatie met advies Risico 1).

Bespreking van individuele Risico's VI

Nr. (B-acc)	Risico	Oorzaak	Gevolg
13 (B-beh)	Tegenvallende tol-opbrengsten door laag aantal auto-passages WST (Interne factoren)	Provincie wil hoger toltarief om kosten te dekken, waardoor automobilisten massaal de WST mijden.	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
14 (B-acc)	Door (tijdelijke) afsluiting geen tolopbrengsten	-Door grote verkeersscalamiteit/ongelukken -Door veel onderhoud	Minder opbrengsten (tijdelijk / eenmalig)

Advies Risico 13:

Betreft ondernemersrisico. Zelf behouden. Voorziening bestaat uit robuuste rendementsels op geïnvesteerd eigen vermogen. Analyses uitvoeren op 'downside' verkeersscenario's (relatie met advies Risico 1 en 12).

Advies Risico 14:

Betreft ondernemersrisico. Zelf behouden. Valt onder bedrijfsverlies/gevolgschade verzekering. Verzekering is niet uitgenomen. Uitzonderhandelen met Rijk wie de kosten van de verzekeringspremie draagt en dat het Rijk in ieder geval de geldgevolgen vanaf de in de verzekeringspolissen gemaximeerde omvang voor haar rekening neemt.

Bespreking van individuele Risico's VII

Nr. (allocatie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
18 (O)	Er volgt een naheffing van de Rijksoverheid	WST wordt niet BTW-plichtig. Langetermijn investeringen zullen zwaarder drukken op exploitatie.	Meer kosten (eenmalige investering)
Extra (B-acc)	Kostenbesparingen door toename T-tag gebruik	Vooralsnog is in de exploitatieprognose wel rekening gehouden met investeringen die een toename in het T-tag gebruik faciliteren, maar is de bijbehorende verbetering van het exploitatiesaldo buiten beschouwing gelaten [bron: WST NV]	Minder kosten (in jaarlijkse exploitatie)

Advies Risico 18:

Vergelijkbaar met Risico 2.

Advies Risico Extra:

Betreft aanvullend ondernemersrisico (kans in plaats van bedreiging). Voorziening dient te bestaan uit het meenemen van de mogelijke kostenbesparing als bandbreedte rond de jaarlijkse exploitatiekosten van de WST NV.

Conclusies en aanbevelingen

In voorgaande sheets is een voorstel gedaan voor de 'ontrafeling' en herverdeling van het huidige risicoprofiel van het aandeelhouderschap van de WST NV. Hieruit blijkt dat bij de verdere uitwerking van de aandelenovername rekening dient te worden gehouden met diverse ondernemersrisico's. Het verdient de aanbeveling deze risico's verder te kwantificeren en te verwerken in de scenario's die worden doorgerekend. Dit kan op basis van een grove inschatting (zoals kort toegelicht per risico in dit rapport en vergelijkbaar met eerdere rapportage over rendementsprofiel uit juni), maar het verdient de aanbeveling voor relevante risico's (volgend uit gevoeligheidsanalyse) naar een nadere onderbouwing van de kwantificering te zoeken.

Tevens is een aantal risico's naar voren gekomen waarvoor geldt dat deze moeilijk/onmogelijk door de WST NV c.q. de Provincie Zeeland als aandeelhouder gedragen kunnen worden op het moment dat het Rijk niet meer als grootaandeelhouder van de WST NV garant zal staan. Het verdient de aanbeveling de manier waarop de overdracht van deze risico's vorm kan worden gegeven nader uit werken ter voorbereiding van de onderhandelingen met het Rijk.

Tot slot verdient het aanbeveling om de verzekeringsmogelijkheden opnieuw te onderzoeken zodat helder vastgesteld kan worden (1) welke risico's op dit moment onverzekerbaar zijn en daardoor aan het Rijk overgedragen zouden moeten worden en (2) wat de premie is van de verzekering van risico's die in tegenstelling tot enkele jaren geleden wel tegen redelijke condities verzekeraar zijn. Deze premie is inzet van onderhandelingen met het Rijk.

Bijlage 1: Risicoinventarisatie I

Allocatie legenda

B-acc= Behouden, accepteren
B-beh= Behouden, beheersen
O= Overdragen

Nr (allocatie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
1 (B-acc)	Tegenvallende tol-opbrengsten door laag aantal auto-passages WST (externe factoren)	- Afname aantal auto-km's ivm hoge benzineprijzen - Vignet Vlaanderen - Anders Betalen voor Mobiliteit - Concurrentie alternatieve routes - Terrorisme zorgt voor tunnelangst - Natuurrampen (aardbeving, overstroming) - Beleidswijzigingen overheid	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
2 (B-beh)	Financiële schade door uitblijven noodzakelijke wijzigingen beleid WST	Dubbele petten-problematiek leidt tot verdeelde provincie en trage besluitvorming: zakelijke gezien zo hoog mogelijke inkomsten om infrastructuurlasten te dekken, politiek gezien zo min mogelijk lasten voor burgers Provincie Zeeland. Voorbeelden: -Te lage inkomsten vereisen hogere toltarieven -Uitbreiding tunnel is noodzakelijk, maar investeringsnoodzaak wordt niet gedragen Veranderende (Europese) milieuwetgeving (luchtkwaliteit), verkeersveiligheid, brandveiligheid, etc.	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
3 (O)	Extra investeringen nodig voor aanpassingen WST	Uitspraak arbitrage dwingt WST tot betaling	Meer kosten (eenmalige investering)
4 (O)	De WST wordt verplicht claims aannemers te betalen.		Meer kosten (eenmalige investering)
5 (O)	Tunnel is 'total loss'	- Oorlog - Terrorisme - Natuurramp: aardbeving, overstroming, mega-brand	Totaal verlies van kapitaal

Bijlage 1: Risicoinventarisatie II

Allocatie legenda

B-acc = Behouden, accepteren
B-beh = Behouden, beheersen
O = Overdragen

Nr (allocatie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
6 (O)	WST dient belasting te gaan betalen over inkomsten.	Veranderende fiscale wetgeving zorgt ervoor dat WST VpB-plichtig wordt.	Meer kosten (in jaarlijkse exploitatie)
7 (B-beh)	Gemaakte afspraken met andere overheden zijn niet volledig	Tegenstrijdige belangen Ministerie van Financiën en Ministerie van V&W. Lastige afstemming.	Meer kosten (in jaarlijkse exploitatie)
8 (B-beh)	Inflatie gaat omhoog, maar tarieven mogen niet mee stijgen	Dubbele petten-problematiek (zie verder boven)	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
9 (B-acc)	De WST mist inkomsten door lage Rijksbijdrage	Rijksbijdrage hangt af van GWW-index. Bij lage inflatie van deze GWW-index krijgt WST relatief minder uitgekeerd.	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
10 (B-acc)	Meer onderhoud nodig dan gepland	- Te lage raming onderhoud - Meer slijtage dan verwacht - Weinig ervaring met boortunnels van 30 jaar in slappe ondergrond; zetting is groter - Betonrot door slechte uitvoering aannemers	Meer kosten (in jaarlijkse exploitatie)
11 (B-beh)	Rijk wil hogere transactiesom voor WST	Rijk imago Provincie	Meer kosten (eenmalige investering)
12 (B-beh)	Uitgangspunten exploitatie WST niet haalbaar	Toeileidende wegen niet op tijd gereed	Minder opbrengsten (tijdelijk / eenmalig)
13 (B-beh)	Tegenvallende tol-opbrengsten door laag aantal auto-passages WST (interne factoren)	Provincie wil hoger toltarief om kosten te dekken, waardoor automobilisten massaal de WST mijden.	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)

Bijlage 1: Risicoinventarisatie III

Allocatie legenda

B-acc= Behouden, accepteren
B-beh= Behouden, beheersen
O= Overdragen

Nr. (allocatie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
14 (B-acc)	Door (tijdelijke) afsluiting geen tolopbrengsten	- Door grote verkeers calamiteit/ongelukken - Door veel onderhoud	Minder opbrengsten (tijdelijk / eenmalig)
15 (B-beh)	Imagoschade Provincie	WST heeft een adviesbureau dat in de vrije markt opereert. Een benadeelde opdrachtgever stelt dit adviesbureau aansprakelijk vanwege schade door advies.	Meer kosten (eenmalige investering)
16 (O)	Ministerie V&W geeft geen rijksbijdrage meer	Rijksbijdrage mag niet meer, wordt gezien als staatssteun.	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
17 (O)	Er komt een concurrerende (veerdienst) verbinding	Doordat er geen Rijksbijdrage meer aan WST wordt gegeven, wordt het aantrekkelijker om met de WST te concurreren als oeververbinding.	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
18 (O)	Er volgt een naheffing van de Rijksoverheid	WST wordt niet BTW-plichtig. Lange termijn investeringsen zullen zwaarder drukken op exploitatie.	Meer kosten (eenmalige investering)

Bijlage 2: Vervallen Risico's

Nr (allocatie)	Risico	Oorzaak	Gevolg
11 (B-beh)	Rijk wil hogere transactiesom voor WST	Rijk imago Provincie	Meer kosten (eenmalige investering)
15 (B-beh)	Imagoschade Provincie	WST heeft een adviesbureau dat in de vrije markt opereert. Een benadeelde opdrachtgever stelt dit adviesbureau aansprakelijk vanwege schade door advies.	Meer kosten (eenmalige investering)
16 (O)	Ministerie V&W geeft geen rijksbijdrage meer	Rijksbijdrage mag niet meer, wordt gezien als staatssteun.	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)
17 (O)	Er komt een concurrerende (veerdienst) verbinding	Doordat er geen Rijksbijdrage meer aan WST wordt gegeven, wordt het aantrekkelijker om met de WST te concurreren als oeververbinding.	Minder opbrengsten (in jaarlijkse exploitatie)

Bovenstaande risico's zijn komen te vervallen uit de lijst van belangrijke risico's omwille van de volgende redenen:

Risico 11: risico heeft betrekking op de onderhandeling en daarom niet relevant voor de allocatie.

Risico 15: risico is verzekerbbaar, omvang van de kosten van de verzekering is niet significant [bron: *expert judgement*]

Risico 16: onderzoek heeft uitgewezen dat de Rijksbijdrage in dit geval geen staatssteun betreft [bron: Allen & Overly]

Risico 17: gegeven de uitkomsten van het onderzoek ten aanzien van risico 16 is de kans op dit risico verwaarloosbaar klein [bron: *expert judgement*]

Bijlage 3: Beschikbare verzekeringen I

Een indicatief gesprek met Marsh (wereldwijde verzekerings- en risicomanagementdiensten) heeft voorlopig het volgende inzicht opgeleverd over de huidige mogelijkheden in de verzekeringsmarkt:

- Verscheidene tunnels rond Antwerpen hebben verzekeringsproducten uitgenomen of zullen deze uitnemen. Dit betreffen onder andere de Liefkenshoekspoortunnel en de Oosterweelverbinding.
- Er zijn 5 relevante verzekeringspolissen in de markt verkrijgbaar:

1. Brand- en aanverwante zaken verzekering: dekt schade aan de tunnelstructuur als gevolg van brand, aanvaringen/scheepsankers, natuurschadeverschijnselen waaronder overstroming en aardbeving, machinebreuk en elektronicadefecten. Maximaal verzekerd bedrag is gelijk aan de totale investeringskosten van de tunnel.

2. Burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering (AVB): dekt schade aan gebruikers / derden tijdens exploitatie. Zou redelijkerwijs gemaximeerd kunnen worden op 10 miljoen euro.

3. Bedrijfsverlies / gevolgschade verzekering: dekt schade als gevolg van niet operationeel zijn na brand, machinebreuk of ander oponthoud. Zou redelijkerwijs gemaximeerd kunnen worden op een duur van 6 – 12 maanden. Financiële dekking dient gelijk te zijn aan jaarlijkse omzet minus de variabele kosten.

Bijlage 3: Beschikbare verzekeringen II

4. Milieu aansprakelijkheidsverzekering: dekt schade aan milieu en gezondheid als gevolg van langdurige blootstelling. Zou redelijkerwijs gemaximeerd kunnen worden op 5 miljoen euro.
 5. Bestuursaansprakelijkheidsverzekering: dekt schade in geval bestuurders als natuurlijk persoon aansprakelijk worden gehouden voor opgetreden ongewenste ontwikkelingen. Zou redelijkerwijs gemaximeerd kunnen worden op 10 miljoen euro.
- Risico's ten aanzien van wijzigingen in de regelgeving en/of verhoogde onderhoudskosten zijn in de markt niet verzekeraar. Deze worden geacht (mits niet overgedragen aan andere *stakeholders*) onderdeel uit te maken van het gebruikelijke ondernemersrisico dat een tunnelexploitant loopt.

REBEL GROUP

**Overname aandelen WST NV van Ministerie
van Financien**

***Planning en organisatie van
onderhandelingen***

Inleiding

Plaatsbepaling

De Provincie Zeeland is voornemens om samen met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat een tunnel bij Sluiskil (Kanaalkruising Sluiskil (KKS)) te realiseren. De benodigde bekostiging voor deze tolvrije tunnel dient voor een substantieel deel (€75 mln van €250 mln) opgebracht te worden uit de exploitatie van de Westerschelde Tunnel NV (WST).

Eerder is reeds gerapporteerd over de vraag of het verantwoord voor de Provincie Zeeland zou zijn om een bedrag van €75 mln voor Sluiskil voor te financieren op basis van het beschikbare overrendement in de WST NV. Centrale conclusie was dat er reële kans (rond de 20 %) bestaat dat de lening geheel of gedeeltelijk niet zal worden gerecupereerd uit het overrendement van de WST NV, waardoor het restant ten laste van de begroting van de Provincie zou komen.

Een mogelijk alternatief om de €75 mln ter bekostiging van de realisatie van de KKS veilig te stellen, is dat de Provincie Zeeland de aandelen van het Rijk in de WST NV overneemt. Hierdoor is zij onder bepaalde voorwaarden in staat het overrendement vroegtijdig zeker te stellen. Dit alternatief is in de rapportage "Overname Aandelen WesterscheldeTunnel NV" uit juli voor het eerst in kaart gebracht. Nader onderzoek is in volle gang en een tussenrapportage aan GS vindt plaats op 14 augustus.

Voorliggende rapportage gaat specifiek in op hoe het proces van onderhandelingen voor de overname van de aandelen er uit zal zien in termen van activiteiten, rollen etc.

Inleiding

Vervolgproces omvat vijf parallelle sporen

De rapportage gaat in op welke activiteiten nodig zijn om tot een overname van de aandelen te komen. Centraal hierin staat natuurlijk de **onderhandeling met het Rijk** over (1) de overnameprijs, (2) allocatie van risico's en mogelijk (3) aanpassing of afkoop van de exploitatiebijdrage. De onderhandeling met het Rijk is op te splitsen in een drietal onderhandelingssporen, gesprekken met:

1. Ministerie van Financien over de overnameprijs en de allocatie van risico's.
2. Ministerie van Verkeer & Waterstaat over de aanpassing of afkoop van de exploitatiebijdrage.
3. Ministerie van Binnenlandse Zaken over toestemming voor de Provincie om de aandelen te verwerven.

Parallel hieraan loopt een vierde spoor: het **uitwerken en arrangeren van financieringspakket** gericht op (1) de financiering van de Provincie ten behoeve van de overname en mogelijk ook (2) herfinanciering van de NV WST indien de exploitatiebijdrage niet onder gunstige voorwaarden kan worden afgekocht.

Een vijfde spoor is het **interne besluitvormingstraject** dat de mandaatstelling en provinciale besluitvorming beslaat.

Een mogelijk zesde spoor omvat het uitwerken en arrangeren van het verzekeringspakket. Dit is echter voorlopig buiten beschouwing gelaten.

Onderhandeling met het Rijk

Twee mogelijke onderhandelingsstrategieën

Voor de onderhandelingen met het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Verkeer & Waterstaat kan de Provincie kiezen om

- Eerste een compleet bod uit te werken, dit neer te leggen bij het Ministerie van Financiën en vervolgens de onderhandelingen te starten; of
- Om eerst gezamenlijk op bestuurlijk niveau een onderhandelingsagenda vast te stellen en geleidelijk op bestuurlijk en ambtelijk niveau naar een voor beide partijen acceptabel eindbod toe te werken.

In de hiernavolgende pagina's wordt het tweede alternatief verder uitgewerkt. Ten eerste zou een uitwerken van een volledig bod nog veel tijd vergen, waardoor er een te lange pauze ontstaat in de reeds lopende gesprekken. Ten tweede lenen de onderhandelingsonderwerpen zich veeleer voor een afastende benadering in plaats van een meer direct bieden en laten.

De plannings van de onderhandelingen op de volgende pagina's zijn ambitieus maar haalbaar indien de Provincie voldoende tijd en middelen beschikbaar maakt voor de onderhandelingen.

Onderhandeling met het Rijk

Organisatie van onderhandelingen

Een belangrijke aspect is de organisatie van de onderhandelingen. Voorstel is de onderhandeling op twee niveaus te voeren:

Bestuurlijk overleg tussen Gedeputeerde en Minister(s)

- Gedeputeerde onderhandelt op basis van mandaat GS (en informeel ook PS).
- Doel van het bestuurlijk overleg is de hoofdlijnen en randvoorwaarden vast te leggen.
- Besluitvorming over uitwerking door het ambtelijk overleg.

Het is een vereiste dat de aangewezen gedeputeerde werkt op basis van een helder mandaat van GS

Ambtelijk overleg tussen Provincie en Rijk (MinFin, V&W en BZK)

- Technische uitwerking van de overname binnen de in het bestuurlijk overleg vastgestelde randvoorwaarden.
- Voorstellen te formuleren ter besluitvorming in het bestuurlijk overleg.

Het is te overwegen het ambtelijk overleg te laten trekken door een onafhankelijk expert met veel ervaring in het Haagse en met grote infrastructuurprojecten. In ieder geval dient gedurende de onderhandelingen voldoende interne en externe menskracht met financiële en juridische expertise beschikbaar te zijn om de onderhandelingen binnen het korte tijdsbestek af te ronden.

Onderhandeling met het Rijk

Startpunt gesprek met MinFin

Startpunt van de onderhandeling met het Ministerie van Financiën is het uitbrengen van een voorstel voor onderhandeling dat bevat

A. Een voorstel voor agenda van de onderhandelingen met te bespreken onderwerpen en een tijdslijn.

B. Een indicatie van het bod vergezeld van de voorwaarde dat (1) overeenstemming over de risicoallocatie bereikt wordt en (2) met het Ministerie van Verkeer & Waterstaat de herziening of afkoop van de exploitatiebijdrage tegen acceptabele condities kan worden afgesproken en/of (3) de financiering tegen redelijke voorwaarden kan worden betrokken indien (2) niet lukt.

- Het bod is feitelijk een indicatie van het rentepercentage waartegen de aandelen gewaardeerd worden, uitgaande van een overnamedatum.
- Ad 1: Een lijst met risico's over de allocatie waarvan de Provincie met het Rijk wil onderhandelen. Hierbij zit een eerste voorstel voor risicoallocatie.
- Ad 2: Voorwaarde is een aantrekkelijk afkoopvoorstel van de exploitatiebijdrage door het Ministerie van Verkeer & Waterstaat.
- Ad 3: Indien (2) niet slaagt, dient de WST NV te worden geherfinancierd.

Onderhandeling met het Rijk

Planning van onderhandelingen MinFin

	Activiteiten	Links met andere sporen
Augustus	■ Doen eerste voorstel tijdens bestuurlijk overleg ■ Overeenstemming over agenda	
September	■ Voorlopige overeenstemming over bod (t.w. het rentepercentage) ■ Overleg over uitgewerkte risicoallocatie ■ Overleg over herziening of afkoop exploitatiebijdrage ■ Voorlopige overeenstemming over al dan niet herziening / afkoop exploitatiebijdrage	■ Uitwerking van verzekeringspakket is input voor risicoallocatie. ■ Conclusie over haalbaarheid afkoop exploitatiebijdrage is nodig als input voor voortzetten financieringsspoor.
Oktober	■ Voorlopige overeenstemming over uitgewerkte risicoallocatie	■ Uitgewerkte risicoallocatie en herziening exploitatiebijdrage is input voor financieringsspoor.
November	■ Definitief bod met <i>financial closing</i> als opschortende voorwaarde.	
December	■ In effect treden bod door <i>financial closing</i>.	

Onderhandeling met het Rijk

Gesprekken met V&W

De gesprekken met het Ministerie van Verkeer & Waterstaat zijn gericht op het onderzoeken of De afkoop van de exploitatiebijdrage van het Rijk mogelijk is tegen aantrekkelijke voorwaarden; of Indien voorgaande niet mogelijk is, de indexering van de exploitatiebijdrage te herzien.

De afkoop van de exploitatiebijdrage van het Rijk is niet onder elke conditie een aantrekkelijk alternatief voor de Provincie. Uitgangspunt voor de Provincie dient te zijn dat de exploitatiebijdrage op een andere basis wordt gewaardeerd dan de overnameprijs van de aandelen.

De onderhandeling hierover ligt waarschijnlijk moeilijk omdat het Rijk (i.c. de Inspectie RijksFinanciën) mogelijk de waarderingsgrondslagen voor de overnameprijs van de aandelen gelijk stelt aan die voor de afkoop van de exploitatiebijdrage. In dat geval lijkt afkoop van de exploitatiebijdrage niet interessant voor de Provincie en zou zij moeten streven naar een herindexering van de exploitatiebijdrage.

Deze herindexering is mogelijk wel interessant omdat hierdoor het exploitatierisico van de WST kan verminderen.

Onderhandeling met het Rijk

Planning van onderhandelingen V&W

	Activiteiten	Links met andere sporen
Augustus	■ Eerste bestuurlijke overleg over mogelijkheid tot herziening of afkopen exploitatiebijdrage ■ Overeenstemming over agenda ambtelijk overleg	
September	■ Overleg over uitwerking afkoop exploitatiebijdrage ■ Voorlopige overeenstemming over al dan niet afkoop exploitatiebijdrage	■ Conclusie over haalbaarheid afkoop exploitatiebijdrage is nodig als input voor voortzetten financieringsspoor en voor uitbrengen bod (onderhandeling met MinFin).
Oktober	■ Indien afkoop niet doorgaat overleg over herziening van indexering exploitatiebijdrage. ■ Voorlopige overeenstemming over de herindexering van de exploitatiebijdrage	■ Conclusie over herindexering exploitatiebijdrage is nodig als input voor voortzetten financieringsspoor.
November		
December		

Onderhandeling met het Rijk

Gesprekken met BZK

Doel van de onderhandeling met het Ministerie van Binnenlandse Zaken is om te komen tot toestemming om de aandelen van de WST NV te verwerven. Dit lijkt volgens Allen & Overy niet zondermeer mogelijk op basis van de artikel 2 van de Wet FIDO, omdat lijkt te gaan om het verwerven van een belegging met aanzienlijke geldelijke risico's zonder dat daarmee een direct publiek belang gediend is.

Dit vraagstuk kan zowel juridisch als inhoudelijk worden benaderd. Vanuit juridische invalshoek zal moeten worden onderzocht op welke uitzonderingsregel aanspraak kan worden gemaakt. Inhoudelijk dient echter aangetoond te kunnen worden dat de risico's voor de Provincie, als gevolg van de overname van de aandelen, beheersbaar en beperkt zijn.

De onderhandeling over bovenstaande punten begint noodzakelijkerwijs op bestuurlijk niveau. Zonder bestuurlijke wil van Binnenlandse Zaken, mogelijk onder invloed van het Ministerie van Financien, lijkt een oplossing moeilijk haalbaar.

Onderhandeling met het Rijk

Planning van onderhandelingen BZK

	Activiteiten	Links met andere sporen
Augustus	■ Eerste bestuurlijk overleg met BZK ■ Nader juridisch onderzoek naar uitzonderingsregel	
September	■ Voorlopige overeenstemming over mogelijkheid tot verwerven aandelen ■ Indien nodig nadere inhoudelijke toetsing van het risico voor de Provincie	■ De overeenstemming is een conditio sine qua non voor het voortzetten van de onderhandelingen met Financiën en Verkeer & Waterstaat.
Oktober		
November		
December		

Uitwerken en arrangeren financieringspakket

Inhoudelijke activiteiten

Herfinanciering NV WST

- Overleg met NV WST over herfinancieringsproces.
- Peilen interesse van de markt om tot een *shortlist* te komen voor de twee herfinancieringsopties van NV WST: (1) banklening of (2) onderhandse lening door institutionele beleggers
- Inventariseren van (1) additionele noodzakelijke aanpassingen aan contractuele structuur en/of (2) herziening indexatiemechanisme van de exploitatiebijdrage.
- Opstellen van een (Engelstalig) *bid book* voor herfinanciering.

Financiering Provincie

- Vaststellen van de resterende financieringsbehoefte van de Provincie na hetzij herfinanciering NV WST hetzij afkoop exploitatiebijdrage.
- Peilen interesse van de markt om tot een shortlist te komen voor de financiering van de Provincie ten behoeve van de resterende financieringsbehoefte.
- Opstellen van aanvraag voor financiering.

Uitwerken en arrangeren financieringspakket

Planning van activiteiten

	Activiteiten	Links met andere sporen
Augustus	■ Verkennen marktinteresse ■ Overleg met NV WST over herfinancieringsoptie(s)	
September	■ Eind sept: definitief besluit tot herfinanciering	■ Onderhandeling met Rijk: conclusie dat afkoop exploitatiebijdrage niet onder acceptabele voorwaarden kan
Oktober	■ Opstellen <i>short lists</i> ■ Opstellen <i>bid books</i> voor herfinanciering <u>en</u> financiering Provincie ■ Uitvraag aan markt	■ Voorwaarde voor bidbook is (1) vaststellen verzekeringspakket en (2) uitsluitel over risicoallocatie. ■ Voorstel tot herindexering van de exploitatiebijdrage ten behoeve van onderhandse financiering.
November	■ Beoordeling van voorstellen financiers. ■ Aanstellen van Mandated Lead Arrangers en/of voorkeursfinanciers	
December	■ Financial closing	

Intern besluitvormingstraject Mandaat en besluitvorming

Het interne besluitvormingstraject van de Provincie valt grotendeels buiten de reikwijdte van dit document. Wel zijn de volgende aspecten van belang:

- Onderhandeling dient plaats te vinden op basis van een helder mandaat, vergelijkbaar met dat op de volgende pagina.
- De doorlooptijd van de onderhandeling is kort, rekening dient daarom gehouden te worden met de relatief lange interne doorlooptijden van de besluitvorming (GS-PS).
- Om snelheid in het onderhandelingsproces te houden kan mogelijk gekozen worden voor een proces van tussentijds informeren van PS met een uiteindelijk besluit over het totale overnamebod, inclusief mogelijke financieringspakketten.

Intern besluitvormingstraject Randvoorwaarden voor het bod

Item	Randvoorwaarde
Bod	Maximale waardering is tegen [X] % rendement op gedane investeringen tot overnamedatum onder aftrek van de reeds uitgekeerde dividenden.
Risicoallocatie	Conform de separate rapportage "risicoanalyse, waardering & allocatie": ■ Toegewezen claims ivm de bouw worden achteraf verrekend met het overnamebod naar rato van huidig aandeelhouderschap. ■ Niet verzekerbare risico's liggen bij het Rijk, verzekerbare risico's liggen bij de Provincie als aandeelhouder van WST NV. ■ Bijzondere wetswijzigingen met een financiële consequentie van meer dan [X] liggen bij het Rijk. Consequenties lager dan X zijn voor rekening van de Provincie als aandeelhouder van WST NV. ■ Financiële consequenties van wijzigingen in de huidige fiscale positie (VpB, BTW) van WST NV zijn risico van het Rijk.
Financiering	■ Herfinanciering van WST NV op overnamedatum voor ten minste [X] miljoen tegen een effectieve rente van maximaal [X] procent. ■ Directe uitkering van beschikbare reserves in WST NV en belening van overtollige kasgelden aan de Provincie. ■ Directe financiering resterende financieringsbehoefte van de Provincie tegen maximaal [X] procent.
Afkoop exploitatie-bijdrage	■ Indexering op basis van historisch gemiddelde prestatie van de CBS GWW index ■ Maximale discontoet van [X] procent. ■ Afkoop op overnamedatum.

Bijlage 3.

Conceptagenda bestuurlijk overleg Minister Bos en Gedeputeerde Poppelaars:

Attentiepoint: er is geen sprake van een regulier verkoopproces. Het is een bijzondere transactie tussen overheden. (met andere woorden: we gaan niet voor het hoogste bod op de NV WST, zoals dat eventueel bij privatisering uit de markt zou kunnen worden verkregen)

- Uitgangspunt bod is rendement op geïnvesteerd vermogen van 7,5 % tot op heden (1/1/2008) minus de waarde van de risico's die naar de Provincie Zeeland komen.
- Tijdspad is ambitieus, overdracht aandelen per 1/1/2008.
- Procesmatig voorstel: de verdere uitwerking geschiedt door kleine groep betrokkenen (ambtelijk).
- Agenda bepaalt de communicatie naar buiten toe en in het bijzonder met de twee overig betrokken departementen.

Bridgecraft

Sinds 1995

College van Gedeputeerde Staten
Provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG
t.a.v. Mr. drs. A.J.G. Poppelaars

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. FEZ	AMBT.
AFD. TERMIJN	
DATUM	23 NOV. 2007
DOC.NR.	sta 0704767
ZAAK NR.	
CLASS.	

's-Gravenhage, 21 november 2007
07.196/IWW/iww

Geachte heer Poppelaars,

De Provincie Zeeland onderzoekt de financieringsmogelijkheden voor de aanleg van een tunnel onder het Kanaal Gent-Terneuzen nabij Sluiskil, de zogenaamde Kanaalkruising Sluiskil ("KKS"). In dat verband bestaat belangstelling voor de financieringsruimte die kan worden ontleend aan een eventuele overname door de Provincie van de aandelen van het Rijk in de NV Westerscheldetunnel ("WST"). Een en ander is onderwerp van een in opdracht van de Provincie uitgevoerd onderzoek door het bureau RebelGroup Advisory ("RG").

RG heeft zijn bevindingen gepresenteerd in een document met de titel *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil door overname aandelen WST NV* (gedateerd 2 november 2007). De Provincie stelt belang in verificatie van enkele kerngegevens die in dit rapport zijn opgenomen. Er dient een antwoord te worden gegeven op drie vragen:

1. Is het in de presentatie genoemde bruto overnamebod op het belang van het Rijk in de WST, gegeven de gehanteerde uitgangspunten, juist berekend?
2. Is de in de presentatie voorgestelde afkoopsom van de Rijksbijdrage, gegeven de gehanteerde uitgangspunten, juist berekend?
3. Is de op pagina 12 van *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil door overname aandelen WST NV* getoonde financiële grafiek gegeven de gehanteerde uitgangspunten juist?

Aan Bridgecraft Strategie en Corporate Finance ("Bridgecraft") is gevraagd om de gevraagde verificatie uit te voeren. De resultaten van het daartoe uitgevoerde onderzoek zijn vervat in voorliggende brief.

Overgelegde documenten en informatie

Op 6 november is door RG aan Bridgecraft de presentatie *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil door overname aandelen WST NV* (versie 2 november 2007) toegestuurd. Op 7 november volgden twee spreadsheets met de titels *Afkoop Rijksbijdrage* en *WST 13.0* (beide ongedateerd).

Op 12 november vond een gesprek plaats tussen [] en [] allen van RG, en ondergetekende. Daarbij werden de toegestuurde documenten door RG toegelicht. Dit gesprek was aanleiding voor de toezending op 12 en 13 november 2007 van drie powerpoint-presentaties, te weten:

- *Provincie Zeeland Overrendement WST NV* (gedateerd 4 juli 2007)
- *Analyse van risico's en risicoallocatie in het kader van overname aandelen van het Rijk in de NV WST* (gedateerd 8 augustus 2007)
- *Uitwerking overname aandelen WST NV* (ongedateerd)

Van het document WST 13.0 werd op 15 november een update beschikbaar gesteld met de titel WST 13.1. Het in dit document vervatte model werd op 19 november door [REDACTED] gedemonstreerd en toegelicht. Tijdens die toelichting werd tevens aandacht besteed aan een aanvullend model met de titel *Var 171007 finaal* dat dient voor het vertalen van de gegevens in WST 13.1 naar de grafiek op de laatste bladzijde van *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil door overname aandelen WST NV*. Dit aanvullende model is op 20 november aan Bridgecraft beschikbaar gesteld.

De documenten *Afkoop Rijksbijdrage* en *WST 13.1* en *Var 171007 finaal* bevatten financiële analyses waarmee de cijfers in de *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil door overname aandelen WST NV* worden onderbouwd. De drie powerpoint-presentaties geven nadere informatie over de manier waarop de analyse is uitgevoerd.

1. Hoogte van het bruto bod op de aandelen van het Rijk in WST

Het bruto bod is vastgesteld door te analyseren welk bedrag moet worden betaald om het Rijk over het totaal van de door haar gerealiseerde (des-) investeringen op het moment van de transactiedatum een rendement van 7,5 % te bieden. De analyse is uitgevoerd door het opstellen van een chronologisch overzicht van de verschillende kapitaalstortingen en -uitkeringen welke tussen Rijk en WST hebben plaatsgevonden sinds de oprichting van het bedrijf. Elk van deze geldstromen is gedateerd en vervolgens tegen een rendement van 7,5% contant gemaakt naar de beoogde transactiedatum: 1 januari 2008. Het bruto bod is bepaald door de contante waarden van de betrokken geldstromen te sommeren. De analyse is zorgvuldig en correct uitgevoerd.

Bridgecraft heeft niet gecontroleerd of de als grondslag voor de berekening gehanteerde geldstromen en de data waarop deze hebben plaatsgevonden correct zijn. Er is geen aanwijzing om te veronderstellen dat dit niet zo zou zijn. Omdat het om historische gegevens gaat, kan hun juistheid zonder het doen van enige aanname worden vastgesteld.

2. Hoogte van de afkoopsom voor de exploitatiebijdrage van het Rijk

De hoogte van de afkoopsom is bepaald door de in 2007 door het Rijk betaalde exploitatiebijdrage van € 46.007.742 voor de duur van de af te kopen exploitatieperiode (2008 - 2033) te indexeren met 1,5% per jaar en de resulterende kasstromen contant te maken tegen een discontovoet van 4,5%. Dit is op correcte wijze gebeurd.

In deze analyse zijn een andere inflatie-index en een andere discontovoet gebruikt dan in de waardebepaling zijn toegepast (zie hiervóór bij 1.). Het verschil tussen de in beide berekeningen gehanteerde uitgangspunten vormt de grondslag van het financiële voordeel dat met de voorgestelde overname van WST door de Provincie Zeeland behaald kan worden. Of het toepassen van uiteenlopende uitgangspunten in beide berekeningen voor het Rijk aanvaardbaar is, kan in het verband van het onderzoek en voorliggende verificatie niet worden vastgesteld. Dit is een kwestie van onderhandeling.

3. Juistheid van de gepresenteerde financiële grafiek

Op de laatste bladzijde van *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil door overname aandelen WST NV* is een grafiek opgenomen die een beeld geeft van de financiële positie van de Provincie Zeeland in drie scenario's:

- niet aanleggen van KKS en niet overnemen van het belang van het Rijk in WST
- aanleggen van KKS en niet overnemen van het belang van het Rijk in WST
- aanleggen van KKS en overnemen van het belang van het Rijk in WST.

Voor elk scenario worden twee tijdreeksen getoond: een meest aannemelijke middenvariant van het scenario en een pessimistische variant. Voor de overname van het belang van het Rijk in WST is uitgegaan van vooraf vastgestelde uitgangspunten met betrekking tot de aan het Rijk te betalen koopsom voor de aandelen en de van het Rijk te ontvangen afkoopsom voor de exploitatiebijdrage (zie hiervóór bij 1. en 2.).

De grafiek is gebaseerd op een zeer gedetailleerde financiële analyse die door RG is gemaakt. Die analyse bestaat uit drie elementen:

- een exploitatie- en balansprognose voor WST voor de periode 2008 - 2033
- een analyse van de financiële consequenties van het aanleggen van KKS
- een op deze prognoses uitgevoerde risico-analyse

Deze analyses zijn zorgvuldig en met aandacht voor detail uitgevoerd. De door Bridgecraft uitgevoerde verificatie geeft geen aanleiding om te veronderstellen dat daarbij fouten zijn gemaakt. Er dienen echter wel enkele kanttekeningen te worden geplaatst:

1. De uitgevoerde analyse is dermate complex en gedetailleerd dat Bridgecraft in het beschikbare tijdsbestek geen volledige controle op al haar elementen heeft kunnen uitvoeren. Daaraan zij toegevoegd dat binnen RG slechts één persoon aanwezig is die gedetailleerde vragen over de structuur van de analyse kan beantwoorden.
2. De uitgevoerde risico-analyse heeft het karakter van een simulatietechniek waarvan de details niet voor beoordeling vatbaar zijn. De *resultaten* van de analyse geven geen aanleiding te veronderstellen dat zij niet correct is uitgevoerd.
3. Er is geen directe aansluiting tussen het financiële model *WST 13.1* en de getoonde grafiek in *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil door overname aandelen WST NV*. Die aansluiting is gerealiseerd in het intermediaire model *Var 171007 finaal*. Deze tussenstap maakt het toetsen van de juistheid van de grafiek bewerkelijk.
4. De exploitatieprognose voor WST is gebaseerd op uitgangspunten die één op één zijn overgenomen van NV Westerschelde zelf. Deze uitgangspunten zijn door RG niet getoetst en worden door haar ook niet expliciet beschreven. Alleen voor het prognosticeren van inflatie heeft RG op grond van historische analyse eigen uitgangspunten geïntroduceerd.
5. In de exploitatieprognose van WST wordt de exploitatiebijdrage van Verkeer en Waterstaat in gevolge de door RG gekozen inflatie-index voor Grond-, Weg en Waerbouw jaarlijks verhoogd met 3,28%. Dit is iets meer dan de index van 3% waar WST zelf mee werkt. Dit leidt per saldo tot een licht gunstiger exploitatiebeeld. De gemaakte keuze wordt door RG onderbouwd op basis van historische analyse.

4. Conclusie

Bruto overnamebod en afkoopsom zijn, gegeven de gehanteerde uitgangspunten, correct berekend. De grafiek op pagina 12 van de *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil door overname aandelen WST NV* is, voorzover in het verband van dit onderzoek kon worden gecontroleerd, juist. Volledige zekerheid daarover kan niet worden geboden, als gevolg van de enorme complexiteit van het gebruikte rekenmodel.

Als de Provincie die zekerheid wenst te verwerven zal zij een voor haar toegankelijke versie van dat model moeten laten opstellen. Een voor de Provincie toegankelijk verantwoording van de grafiek op pagina 12 van de *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil door overname aandelen WST NV* vraagt om enkele aanvullingen op de nu door RG uitgevoerde analyse:

1. Er dient een toelichting te worden opgesteld met een algemene inleiding, een verantwoording van de gehanteerde uitgangspunten en een toelichting op de structuur van de analyse. In dit document dient de relevante achtergrondinformatie uit eerdere presentaties samengevoegd worden.
2. Er dient een vereenvoudigde versie van de analyse te worden gemaakt die direct aansluit op de grafiek op pagina 12 van *Financiering van Kanaalkruising Sluiskil*

door overname aandelen WST NV. Deze versie dient zo te zijn ingericht dat zij voor de opdrachtgever zelf toegankelijk is voor het doorvoeren van mutaties. Dit kan worden bereikt als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- een exploitatie- en balansprognose voor WST (basisscenario) én de voorfinanciering van het dekkingstekort van KKS op één tabblad (inclusief te muteren uitgangspunten)
- een cockpit die het mogelijk maakt het basisscenario (1A) te transformeren in een van vijf volgende scenario's
 - pessimistische variant van het basisscenario (1B)
 - een scenario waarin KKS niet wordt aangelegd en de Provincie het belang van het Rijk in WST niet overneemt (2A)
 - een pessimistische variant van dat scenario (2B)
 - een scenario waarin KKS wordt aangelegd en de Provincie het belang van Rijk in WST tegen de veronderstelde voorwaarden overneemt (3A)
 - een pessimistische variant van dat scenario (3B).

3. De grafiek dient uit deze spreadsheet afgeleid te kunnen worden.

Wij vertrouwen er op u met deze beoordeling van dienst te zijn.

Hoogachtend,

documentnummer
STA0704970

Zaaknummer

verwijsnummer

onderwerp
bod op aandelen NV WST

advies/besluit

brief versturen

leden gedeputeerde staten

portefeuillehouder paraaf

Poppelaars, A.J.G.

vervanger

Peijs, K.M.H.

besluit

datum

nummer

paraaf secr. voor uitvoering

aantal te paraferen stukken

Behandeld door:

naam

afdeling
FEZ

Doorkiesnummer

datum

11-12-2007

parafen

Medeparafen

Afdelingshoofd

datum

FBZ

11/12

Fin. Toets

datum

paraaf

dir/afd

datum

Paraaf

-

Jur. Toets

datum

paraaf

dir/afd

datum

Paraaf

-

Directeur

datum

paraaf

geadresseerde

bericht op brief van

Adressering

kenmerk geadresseerde

Ministerie van Financiën
t.a.v. de heer Drs. W.J. Bos
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

bijlage(n)

onderwerp

bod op aandelen NV WST

aanwijzingen

verwerkt registratuur

13/12/2007
tekstverwerking

uiterste verzenddatum

13 DEC. 2007

verzenddatum brief

collationeren

paraaf

terug naar ambtenaar J/N
JA

verzenden afschriften aan

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

Ministerie van Verkeer en Waterstaat, t.a.v.

indien meer afschriften; adreslijst toevoegen

nummers bijlagen

alle

bericht op brief van:

uw kenmerk:

ons kenmerk: STA0704970

afdeling: Financieel-economische Zaken

bijlage(n): 1

behandeld door:

doorkiesnummer:

onderwerp: bod op aandelen NV WST

Ministerie van Financiën
t.a.v. de heer Drs. W.J. Bos
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

verzonden:

13 DEC. 2007

Middelburg, 11 december 2007

Geachte Minister Bos,

Hierbij zenden wij u het bod van de Provincie Zeeland inzake de overname van de aandelen van de Staat in de NV Westerscheldetunnel. Met dit bod tracht de Provincie Zeeland tot een oplossing te komen voor de bekostiging van de Kanaalkruising Sluiskil, een voor de Provincie bijzonder belangrijk project.

Het bod bestaat uit de volgende onderdelen:

- Overwegingen die relevant zijn bij het uitbrengen van het bod
- Onze visie op de inrichting van het bod
- Onderdeel 1 van het bod: de hoogte van de aandelentransactie
- Onderdeel 2 van het bod: verdeling van de risico's tussen partijen
- Onderdeel 3 van het bod: afkoop van de exploitatiebijdrage
- Voorbehouden ten aanzien van het bod

Een afschrift van deze brief is ook verstuurd aan het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit vanwege het feit dat dit departement betrokkenheid heeft bij de transactie, daar waar het gaat om afkoop van de jaarlijkse exploitatiebijdrage.

Wij vertrouwen erop met dit bod voor alle betrokken partijen een aantrekkelijk voorstel te hebben gedaan. Wij stellen voor op korte termijn een bestuurlijk overleg te plannen om de inhoud van het voorstel nader met u te bespreken.

 voorzitter

 secretaris

OVERWEGINGEN DIE EEN ROL SPELEN BIJ HET UITBRENGEN VAN HET BOD

Algemeen

Zowel door de Provincie Zeeland als het Ministerie van Verkeer en Waterstaat wordt de aanleg van een tunnel bij Sluiskil wenselijk geacht. De huidige brug bij Sluiskil staat vaak open als gevolg van het drukke scheepvaartverkeer. Dit leidt tot slechte afwikkeling van het autoverkeer. Na de openstelling van de Westerscheldetunnel is de druk van het autoverkeer alleen maar verder toegenomen.

Vooralsnog zijn voor de benodigde investeringen in de kanaalkruising Sluiskil onvoldoende financiële middelen beschikbaar. In een intentieverklaring tussen de Staat en de Provincie Zeeland is wel een rijksbijdrage vastgelegd, maar deze is niet voldoende om alle investeringskosten te dekken. Voor het tekort wordt naar alternatieve bekostigingsmogelijkheden gezocht. Naast een bijdrage van de Provincie Zeeland, het Vlaams Gewest, Zeeland Seaports en de gemeente Terneuzen wordt als oplossing gezien om het overrendement van de NV Westerscheldetunnel voor de tunnel bij Sluiskil aan te wenden.

Het is nog onduidelijk of en in welke mate een overrendement op de Westerscheldetunnel gerealiseerd gaat worden. Dit zal pas bekend zijn nadat een rendement van 7,5% is behaald, wat naar verwachting rond 2033 zal zijn bereikt. Het benutten van het mogelijke overrendement van de Westerscheldetunnel voor de bekostiging van Sluiskil brengt risico's met zich mee, omdat niet zeker is of dit overrendement daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. Om zekerheid hierover te krijgen zou gewacht moeten worden tot 2033, terwijl op dit moment de behoefte is om een belangrijk knelpunt op te lossen.

Provincie Zeeland

Om de doorstroming in Zeeland te bevorderen wil de Provincie Zeeland graag dat er een tunnel bij Sluiskil wordt gerealiseerd.

De provincie ziet mogelijkheden om een rol te spelen in het vervroegd beschikbaar maken van het overrendement uit de Westerscheldetunnel. Door overname van de aandelen van de Staat loopt de provincie weliswaar het risico dat het overrendement uiteindelijk niet wordt gehaald, anderzijds heeft zij als enig aandeelhouder meer sturingsmogelijkheden om het gewenste rendement zeker te stellen en het verwachte overrendement gelijk aan te wenden ter bekostiging van de kanaalkruising Sluiskil.

Ministerie van Financiën

Het deelnemingenbeleid van de Staat is erop gericht om bestaande deelnemingen waar mogelijk af te stoten met inachtneming van publieke en zakelijke belangen. Het zakelijk belang van de Staat bij de Westerscheldetunnel is om een rendement van 7,5% te halen. De Tweede Kamer heeft door middel van de motie Geluk afgedwongen om het eventuele overrendement van de exploitatie van de Westerscheldetunnel aan te wenden voor de tunnel bij Sluiskil. Daarnaast is er de motie Verdaas, die de regering opdraagt om in 2007 met een voorstel naar de Kamer te komen voor de realisatie van Kanaalkruising Sluiskil in combinatie met het rendement van de NV Westerscheldetunnel.

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft in haar meerjarenprogramma (MIRT) de realisatie van het project N61 Kanaalkruising Sluiskil opgenomen. Middels een intentieverklaring tussen de Staat en de provincie Zeeland heeft het Ministerie aangegeven een rijksbijdrage te leveren aan dit project ter grootte van 125 miljoen euro (prijsspeil 2006).

In navolging van het bestuursakkoord Westerschelde Oeververbinding d.d. 22 mei 1996 betaalt het Ministerie van Verkeer en Waterstaat jaarlijks een exploitatiebijdrage aan de NV Westerscheldetunnel, welke in is vastgesteld op 66,5 mln gulden (ofwel 30,2 mln euro, prijspeil 1989) en jaarlijks wordt geïndexeerd met de CBS-index voor de Wegenbouw "Onderhoudswerk aan wegen met gesloten verharding buiten de bebouwde kom"¹. De Staat zal gerekend vanaf openstelling van de Westerscheldetunnel gedurende een periode van dertig jaar dit bedrag ter beschikking stellen.

VISIE PROVINCIE OP DE INHOUD VAN HET BOD

De Provincie Zeeland is van mening dat de huidige structurering van de NV Westerscheldetunnel onvoldoende zekerheden biedt om het overrendement aan te wenden voor de aanleg van Sluiskil.

De voorgestelde aandelentransactie met de Staat biedt de provincie volledige zeggenschap over de Westerscheldetunnel en geeft de Provincie Zeeland een instrument in handen om het overrendement veilig te stellen, dan wel een lager rendement dan 7,5% te accepteren wanneer tegelijkertijd Kanaalkruising Sluiskil kan worden gerealiseerd.

Het bod bestaat uit drie samenhangende onderdelen

Het bod van de Provincie Zeeland is te ontlede in drie onderdelen:

- de aankoop van aandelen van de Staat in de NV Westerscheldetunnel
- de verdeling van de risico's behorende bij de aandelentransactie
- de afkoop van de rijksbijdrage van Verkeer en Waterstaat

Deze onderdelen dienen in nauwe samenhang met elkaar te worden gezien. De prijs die wordt geboden op de aandelen is bijvoorbeeld alleen mogelijk in samenhang met de voorgestelde risico-allocatie. De aandelentransactie is voor de provincie alleen zinvol als ook de afkoop van de rijksbijdrage van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat wordt gerealiseerd. Kortom afwijkingen op een bepaald onderdeel kunnen consequenties hebben voor de andere onderdelen.

Het bod biedt perspectief voor alle betrokken partijen

Bij de vormgeving van het bod heeft de provincie Zeeland getracht zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de belangen en doelstellingen van de betrokken partijen, zodat elke partij baat heeft bij het ten uitvoer brengen van dit bod.

Ministerie van Financiën	-	Met het bod wordt het gewenste rendement van de Staat van 7,5% veiliggesteld.
	-	Met het bod wordt tegemoet gekomen aan het deelnemingenbeleid van de Staat om bestaande deelnemingen waar mogelijk af te stoten.
	-	Met het bod blijft het publiek belang gediend, omdat in tegenstelling tot privatisering de provincie Zeeland als publieke partij de aandelen verwerft.
Ministerie van Verkeer en Waterstaat	-	Met het bod wordt realisatie van het project Kanaalkruising Sluiskil mogelijk
	-	Met het bod wordt de budgettaire druk ten aanzien van de exploitatiebijdrage opgelost
Provincie Zeeland	-	Met het bod wordt realisatie van het project Kanaalkruising Sluiskil mogelijk
	-	Met het bod loopt de provincie weliswaar over een groter investeringsbedrag risico, tegelijkertijd kan de provincie door een toename aan sturingsmogelijkheden het risico adequaat beheersen.
Algemeen:	-	Met het bod wordt het overrendement van de Westerscheldetunnel gebruikt voor de aanleg van Sluiskil conform de motie
	-	Met het bod wordt voldaan aan de motie om de aanleg van een tunnel in de N61 bij Sluiskil te bevorderen

¹ Deze index is tussentijds gewijzigd in "GWW totaal index [bron: memo WST NV over vervanging van de index (d.d. 16 juni 2005)], het CBS duidt deze index overigens zelf aan met "Totaal GWW".

AANDELENTANSACTIE WESTERSCHELDETUNNEL

Achtergrond

In de huidige situatie heeft de Staat 95,4% van het totale aandelenkapitaal van de Westerscheldetunnel in handen, tegen 4,6% voor de Provincie Zeeland. Het ingebracht vermogen van de Staat voor deze aandelen in de periode 1998-2003 bedraagt 708 mln euro. Op dit aandelenpakket wenst de Staat een rendement van 7,5% te behalen.

Het bod van de provincie Zeeland t.a.v. de aandelen van de NV Westerscheldetunnel

De Provincie Zeeland koopt de aandelen van de Staat in de NV Westerscheldetunnel, vertegenwoordigend 95,4% van het totale aandelenkapitaal. Voor de waardebepaling van de aandelen wordt uitgegaan van een gewenst rendement van 7,5% over de periode tot 1 januari 2008.

Overname van de aandelen zal plaatsvinden per [1 januari 2008]. Bij het vaststellen van het overnamebedrag is rekening gehouden met het ingebracht vermogen door de Staat in de periode 1998-2003 van 708 mln euro, reeds betaalde dividenden aan de Staat in de periode 2003-2007 van 110 mln euro, uitgekeerde agioreserve in de periode 2003-2007 van 119 mln euro en een gewenst rendement op het ingebracht vermogen van 7,5%.

Het overnamebedrag bestaat in eerste instantie uit het ingebracht vermogen van de Staat van 708 mln euro verminderd met een reeds terugbetaalde agioreserve van 119 mln euro. Daarnaast is, rekening houdend met de reeds betaalde dividenden, nog een bedrag van 347 mln mln euro nodig om een geëist rendement van 7,5% te realiseren. Daarmee komt het overnamebedrag per 1 januari 2008 uit op [930 mln euro]. Schematisch is dat als volgt weergegeven:

	Omvang	Periode
Situatie tot en met 2007		
Gestort kapitaal Staat	+ 708 mln euro	1998-2003
Reeds uitgekeerde agioreserve	- 125 mln euro	2003-2007
Reeds uitgekeerde dividenden	- 110 mln euro	2003-2007
Overnamebedrag per 1 januari 2008		
Terug te storten kapitaal Staat (708 minus 125)	583 mln euro	Per 1 januari 2008
Benodigd bedrag om rendement van 7,5% te realiseren*	347 mln euro	Per 1 januari 2008
Totaal overnamebedrag door Provincie Zeeland	= 930 mln euro	Per 1 januari 2008

* Bovenop het reeds uitgekeerde dividend van 110 mln euro

VERDELING RISICO'S BEHORENDE BIJ AANDELENTTRANSACTIE

Achtergrond

In de huidige situatie waarbij zowel het Ministerie van Financiën als de Provincie Zeeland aandeelhouder zijn in de NV Westerscheldetunnel worden alle risico's die verbonden zijn aan het realiseren, onderhouden en exploiteren van de Westerscheldetunnel uiteindelijk gedragen door de beide aandeelhouders, naar rato van het aandeel dat zij in de NV Westerscheldetunnel bezitten. Dit betekent in concreto dat het Ministerie van Financiën 95,4% van de risico's draagt en de Provincie 4,6%. Wanneer de Provincie Zeeland de aandelen van de NV Westerscheldetunnel overneemt zullen ook de risico's nader beschouwd moeten worden.

Het risicoprofiel rondom het realiseren, onderhouden en exploiteren van de Westerscheldetunnel is ingedeeld in 3 categorieën:

- Normale ondernemingsrisico's: risico's die onlosmakelijk zijn verbonden aan de onderneming die de exploitatierechten en plichten op zich heeft genomen. Het is gebruikelijk dat deze risico's bij een onderneming liggen.
- Bijzondere gevallen: risico's met een bijzondere oorzaak die de normale exploitatie van de (publieke) infrastructuur overstijgen en waarbij een speciale rol voor de Staat is weggelegd. Het is gebruikelijk in andere infrastructuurprojecten dat deze risico's bij de Staat zijn gelegd.
- Grijze risico's: risico's die normaliter niet uitsluitend bij een onderneming of de Staat liggen. Het is gebruikelijk in andere infrastructuurprojecten dat beide partijen naar 'draagkracht' een gedeelte van het risico voor hun rekening nemen.

Na de aandelentransactie is de Staat, in dit geval het Ministerie van Financiën, niet meer als aandeelhouder in de NV Westerscheldetunnel betrokken en is zij vanuit die hoedanigheid ook niet meer verantwoordelijk voor het merendeel van de risico's. Alle risico's worden vanaf dat moment door de Provincie Zeeland gedragen, tenzij de risico's naar hun aard logischerwijs bij de Staat liggen zoals bij andere infrastructurele werken gebeurt waar exploitatierechten en plichten bij een andere partij dan de Staat zijn gelegd. Daarmee wordt in beginsel aangesloten bij de filosofie zoals deze ook is gehanteerd in verkennende studies die eerder in het kader van de Westerscheldetunnel in opdracht van het Ministerie van Financiën zijn uitgevoerd.

Een gedetailleerde uiteenrafeling van het risicoprofiel aan de hand van de verschillende categorieën is dan ook nodig.

Het bod van de provincie Zeeland t.a.v. de risicoverdeling

De Provincie Zeeland neemt alle risico's die de Staat loopt bij de Westerscheldetunnel over met uitzondering van enkele *Bijzondere gevallen* waarvan het gebruikelijk is dat deze bij de Staat blijven liggen, en enkele *Grijze risico's* voor zover deze niet door de NV Westerscheldetunnel kunnen worden gedragen. Onderstaand wordt nader op de risicoprofielen van de partijen ingegaan.

Verdeling van de risico's tussen de Provincie Zeeland en de Staat

In principe draagt de NV Westerscheldetunnel, en daarmee uiteindelijk de Provincie Zeeland, alle risico's die gekoppeld zijn aan de exploitatie van de Westerscheldetunnel, tenzij specifiek anders overeengekomen met de Staat. De risico's die daarmee bij de NV Westerscheldetunnel blijven liggen, zijn onder andere:

- Gebruikersrisico (Tegenvallend exploitatieresultaat als gevolg van lagere verkeersintensiteit)
- Onderhoudsrisico (Tegenvallend exploitatieresultaat als gevolg van hogere onderhoudslasten)
- Inflatie risico (Hogere kosten die onvoldoende kunnen worden gecompenseerd door de mogelijkheden tot aanpassing van de inkomsten)

- Risico op algemene wijzigingen wet- en regelgeving, voor zover deze door de NV Westerscheldetunnel kunnen worden gedragen. De NV Westerscheldetunnel is verantwoordelijk voor investeringen, exploitatiekosten verhogende maatregelen en/of opbrengsten verlagende effecten als gevolg van algemene wijzigingen in wet- en regelgeving met een omvang kleiner dan, of gelijk aan, in totaal [€ 5 mln] per geval, prijspeil 2008.

De Staat behoudt slechts die risico's die redelijkerwijs niet door de exploitant c.q. beheerder van de Westerscheldetunnel kunnen worden gedragen. Dit betreffen uitsluitend de volgende risico's:

- Risico op specifieke wijzigingen wet- en regelgeving (waaronder rekeningrijden, Anders Betalen voor Mobiliteit). De Staat is verantwoordelijk voor investeringen, exploitatiekosten verhogende maatregelen en/of opbrengsten verlagende effecten als gevolg van specifiek voor infrastructuur geldende wijzigingen in wet- en regelgeving.
- Risico op algemene wijzigingen wet- en regelgeving, voor zover deze niet door de NV Westerscheldetunnel kunnen worden gedragen. De Staat is verantwoordelijk voor investeringen, exploitatiekosten verhogende maatregelen en/of opbrengsten verlagende effecten als gevolg van algemene wijzigingen in wet- en regelgeving met een omvang groter dan in totaal [€ 5 mln] per geval, prijspeil 2008.
- Het risico op Total loss van de Westerscheldetunnel, alsmede het risico op bedrijfsverlies en gevolgschade als gevolg van (geheel of gedeeltelijk) niet beschikbaar zijn van de Westerscheldetunnel, en aansprakelijkheidsrisico's zijn voor rekening van de Staat, voorzover deze risico's niet voortkomen uit handelen van de NV Westerscheldetunnel en voorzover de NV Westerscheldetunnel zich niet tegen redelijke voorwaarden kan verzekeren tegen deze risico's.
- Indien de NV Westerscheldetunnel wordt geconfronteerd met een afdrachtplicht voor inkomstenbelasting, welke voortkomt uit het instellen van VpB-plichtigheid door de Staat, zal de Staat de NV Westerscheldetunnel schadeloos stellen.

Risicobeheersing NV Westerscheldetunnel (aandeelhouder Provincie Zeeland)

De Provincie Zeeland draagt als enige aandeelhouder van de NV Westerscheldetunnel uiteindelijk alle ondernemingsrisico's. Ter dekking van haar eigen risicoprofiel zal de NV Westerscheldetunnel een aantal verzekeringen afsluiten en zal zij de premie, geraamd op globaal [€ 1 mln per jaar], ten laste laten komen van haar exploitatieresultaat. In de bijlage is indicatief een lijst opgenomen van naar verwachting uit te nemen verzekeringen.

Daar waar het Ministerie van Financiën als gevolg van de aandelentransactie gegarandeerd 7,5% rendement ontvangt op de door haar gedane investeringen, is het voor de Provincie Zeeland onzeker of zij uiteindelijk ook 7,5% rendement ontvangt op de door haar gedane investeringen. Indien bij het verstrijken van de wettelijke exploitatieperiode² blijkt dat de Provincie minder dan 7,5% rendement op de door haar gedane investeringen heeft behaald, dan zal zij gerechtigd zijn de exploitatierechten en plichten, zoals beschreven in de dan vigerende overeenkomst(en) voor een periode van maximaal 5 jaar voort te zetten.

Afspraken over risico's die zijn opgetreden in het verleden

Vanuit de realisatie van de Westerscheldetunnel staan nog een aantal bouwclaims open die afkomstig zijn van het bouwconsortium KMW. Ten aanzien van deze risico's geldt dat beide partijen, de Staat en de Provincie Zeeland, verantwoordelijk blijven voor de financiële gevolgen volgens de voor de transactiedatum geldende aandelenverhouding, zijnde 95,4% voor de Staat en 4,6% voor de Provincie.

² De Tunnelwet vervalt met ingang van het eenendertigste jaar na de datum waarop de tunnel en de aansluitende wegen openbaar zijn gesteld, te weten 14 maart 2003 [Tunnelwet Westerschelde, artikel 10, eerste lid]. Met ander woorden, de wettelijke exploitatietermijn eindigt op 13 maart 2033.

AFKOOP EXPLOITATIEBIJDRAGE

Achtergrond

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat betaalt jaarlijks een exploitatiebijdrage aan de NV Westerscheldetunnel conform de afspraken die zijn gemaakt in de Bestuursovereenkomst en de Vaststellingsovereenkomst³. De exploitatiebijdrage loopt door tot 13 maart 2033.

De jaarlijkse exploitatiebijdrage is gebaseerd op een bedrag van 66,5 miljoen gulden prijspeil 1989 en wordt vanaf 2005 geïndexeerd met de groeivoet van de CBS-index GWW-totaal hieronder aangeduid als "de GWW-index" (voor 2005 met de Wegenbouw "Onderhoudswerk aan wegen met gesloten verharding buiten de bebouwde kom").

De betalingsverplichting voor het Ministerie van Verkeer en Waterstaat tot 2033 zoals opgenomen in onderstaande tabel is vastgesteld door de exploitatiebijdrage van 2007 jaarlijks te indexeren met een verwachte inflatieontwikkeling van de GWW-index van 3,28%. Deze waarde is gebaseerd op de gemiddelde inflatie van deze index in de afgelopen 29 jaar.

Tabel 1: Rijksbijdrage gebaseerd op de GWW-index

	2007	2008	2009	2010	2011	...	...	2029	2030	2031	2032	2033	Totaal	NCW
													2008-2033	2008-2034
Rijksbijdrage (index = gww)	46	48	49	51	52	...	...	94	97	100	103	20	1.818	1.042

Implicaties voor het Ministerie van Verkeer en Waterstaat

De exploitatiebijdrage die het Ministerie van Financiën jaarlijks aan het Ministerie van Verkeer en Waterstaat vergoedt, wordt jaarlijks geïndexeerd met de index voor bruto investeringen van de collectieve sector (IBOI). De provincies schat de hoogte van deze index in op 1,5%, gebaseerd op basis van de historische ontwikkeling van deze index in de afgelopen 10 jaar. De verwachte vergoeding vanuit het Ministerie van Financiën voor de exploitatiebijdrage is opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 2: Rijksbijdrage gebaseerd op IBOI

	2007	2008	2009	2010	2011	...	...	2029	2030	2031	2032	2033	Totaal	NCW
													2008-2033	2008-2034
Rijksbijdrage (index = iboi)	46	47	47	48	49	...	...	64	65	66	67	13	1.417	846

Door de mismatch tussen de ontwikkeling van de afgesproken GWW-index en IBOI ontstaat er een budgettaire druk op de begroting van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit is bijvoorbeeld zichtbaar in 2032 waarin de rijksbijdrage geïndexeerd met de GWW-index 103 mln euro bedraagt en geïndexeerd met IBOI 67 mln euro. In ons bod doen we een voorstel om deze budgettaire druk op de begroting op te lossen.

Tabel 3: Mismatch GWW-index en IBOI

	2007	2008	2009	2010	2011	...	...	2029	2030	2031	2032	2033	Totaal	NCW
													2008-2033	2008-2034
Rijksbijdrage (index = gww)	46	48	49	51	52	...	...	94	97	100	103	20	1.818	1.042
Rijksbijdrage (index = iboi)	46	47	47	48	49	...	...	64	65	66	67	13	1.417	846
Budget tekort V&W	-	0,8	1,7	2,6	3,5	...	...	30	32	34	36	7	401	196

³ Artikel 10.2 van de Bestuursovereenkomst d.d. 22 mei 1996 en artikel 2 van de Vaststellingsovereenkomst van 26 februari 2004.

Het bod van de provincie Zeeland t.a.v. te betalen afkoopsom door Verkeer en Waterstaat

De Provincie Zeeland en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat komen overeen de exploitatiebijdrage van 2008 tot maart 2033 in het kader van de afkoop te indexeren met 1,5%, vergelijkbaar met een inschatting van de gemiddelde historische waarde van IBOI over de afgelopen 10 jaar. Hiermee wordt de budgettaire druk voor Ministerie van Verkeer en Waterstaat weggenomen.

Tegelijkertijd stelt de Provincie Zeeland voor om de exploitatiebijdrage in één keer af te kopen per 1 januari 2008 tegen een rekenrente van 4,5% zoals besproken met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat tijdens een ambtelijk overleg d.d. 25 september 2007. Na afkoop van deze exploitatiebijdrage heeft het Ministerie van Verkeer en Waterstaat geen verdere verplichtingen meer richting de NV Westerscheldetunnel anders dan in dit bod staat beschreven of daaruit voortvloeit. De provincie levert weliswaar een deel van het te indexeren bedrag in, zij krijgt er de zekerheid van een vast bedrag op dit moment voor terug.

Bij de afkoop van de exploitatiebijdrage gelden de volgende uitgangspunten:

- De exploitatiebijdrage loopt tot en met 13 maart 2033 (Vaststellingsovereenkomst)
- de basis voor de exploitatiebijdrage is de in 2007 betaalde bijdrage, zijnde 46.007.742,05 mln euro exclusief BTW.
- er vindt jaarlijks indexatie plaats met 1,5%
- de kasstromen 2008 tot en met 2033 worden verdisconteerd met 4,5%

Gegeven bovenstaande uitgangspunten komt de afkoopsom op 1 januari 2008 neer op een bedrag van [846 mln euro], exclusief BTW. Over dit bedrag dient het Ministerie van Verkeer en Waterstaat nog BTW te betalen.

VOORBEHOUDEN

Het voorliggende bod is geldig tot [1 januari 2008] onder voorbehoud van:

- Toestemming van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor vergroting van de deelneming van de Provincie Zeeland in de NV Westerscheldetunnel in het kader van de wet FIDO en / of de Provinciewet.
- Goedkeuring van het bod door de Provinciale Staten van Zeeland.
- Mogelijkheid tot financiering van het bod door de Provincie Zeeland.
- Een rijksbijdrage in Sluiskil ter grootte van 125 mln euro [prijspeil 2006], zoals in de intentieovereenkomst is afgesproken.
- Een nadere uitwerking van de intentieovereenkomst Kanaalkruising Sluiskil met betrokken partijen, waaronder een oplossing voor het BTW-vraagstuk.
- Overname van de onderliggende eigendomsrechten van de Staat aan de Provincie dan wel de verlening van eeuwigdurende erfpacht aan de Provincie.
- Significante afwijkingen van de naar verwachting uit te nemen verzekeringen.

Verder wordt opgemerkt dat voor elk onderdeel van het bod als voorbehoud geldt dat ook de andere onderdelen tot stand komen:

- Verkoop aandelen van de Staat in NV Westerscheldetunnel aan de Provincie Zeeland
- De voorgestelde risicoverdeling behorend bij de aandelentransactie
- De afkoop van de exploitatiebijdrage van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat

BIJLAGE VERZEKERINGEN

In deze bijlage is indicatief een lijst opgenomen van naar verwachting uit te nemen verzekeringen.

- Brand- en aanverwante zaken verzekering met een maximale vergoeding van €100 mln per geval per jaar [prijspeil 2008].
- Burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering met een maximale vergoeding van €10 mln per geval per jaar [prijspeil 2008].
- Bedrijfsverlies en gevolgschade verzekering met een maximale vergoeding van 1 jaar bedrijfsverlies, welke uitgaat van een jaarlijkse omzet minus variabele kosten van €X mln per jaar [prijspeil 2008].
- Bestuurderaansprakelijkheidsverzekering met een maximale vergoeding van €10 mln per geval per jaar [prijspeil 2008].

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2002–2003

17 741

Westerschelde Oeververbinding

Nr. 44

MOTIE VAN HET LID
Voorgesteld 20 februari 2003

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat de huidige verbinding bij Sluisdijk via een brug over het kanaal voor het verkeer een zeer grote belemmering vormt die bij het gereedkomen van de Westerscheldetunnel en na het gereedkomen van de verbetering van de N61 voor 2010 nog veel groter zal worden;

constaterende, dat de aanleg van een tunnel bij Sluisdijk onder het kanaal Terneuzen-Gent opgenomen is in het MIT als categorie-3-project;

van mening, dat een overrendement op de Westerschelde Oeververbinding zich afspeelt en deze uitstaand kan worden ingezet voor de financiering van een tunnel bij Sluisdijk;

verzoekt de regering het overrendement van de Westerscheldetunnel te bestemmen voor financiering van de tunnel bij Sluisdijk,

en gaat over tot de orde van de dag.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2006–2007

30 800 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het
Infrastructuurfonds voor het jaar 2007

Nr. 27

MOTIE VAN HET LID
Voorgesteld tijdens het Notaoverleg van 30 oktober 2006

De Kamer,

gehoord de beraadslapting,

overwegende, dat de aanleg van een tunnel in de N61 bij Sluisdijk niet
langer kan worden uitgesteld;

overwegende, dat financiële aspecten een concreet besluit in de weg
staan;

overwegende, dat de aanleg van de tunnel positieve effecten heeft op het
rendement van de Westerscheldetunnel;

verzoekt de regering in overleg met de regio een financieringsplan voor
de aanleg van deze tunnel aan de Kamer te presenteren en daarbij het
rendement van de Westerscheldetunnel nadrukkelijk te betrekken, en dit
plan medio 2007 aan de Kamer voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Gedeputeerde Staten

bericht op brief van:

Voorzitter Provinciale Staten

uw kenmerk:

ons kenmerk: 08017007

afdeling: Financieel-economische Zaken

bijlage(n):

behandeld door:

doorkiesnummer:

onderwerp: aanbestedingsbrief statenvoorstel bod op aandelen NV WST

verzonden: 24 JUNI 2008

Middelburg, 17 juni 2008

Geachte voorzitter,

Hierbij ontvangt u het statenvoorstel "Bod op aandelen NV WST ter realisering van de financiële dekking van de Kanaalkruising Sluiskil". (bijlage 1)

U ontvangt hierbij ook de brief inzake de voorgenomen verkoop van de aandelen NV WST, die Minister Bos tegelijkertijd aan de Tweede Kamer stuurt. (bijlage 2)

Voor de behandeling van dit statenvoorstel is een extra Commissie Bestuurlijk en Financiële Zaken gepland op 25 juni 2008.

Vervolgens stellen wij voor dit statenvoorstel te agenderen voor de vergadering van Provinciale Staten van 27 juni 2008.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

voorzitter

taris

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. 362	AANT.
AFD. TERMIJN	
DATUM	24 JUNI 2008
DOC.NR.	08018339
ZAAK NR.	
CLASS.	

Provinciale Staten

Gedeputeerde
belast met
behandeling: Poppelaars, A.J.G.

Vergadering PS: 27-06-2008
Nr: FEZ-074
Agenda nr:
Vergadering GS: 17-06-2008
Nr: 08017000/

Onderwerp: Bod op aandelen NV WST ter realisering van de
financiële dekking van de Kanaalkruising Sluiskil

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting: Eind 2007 is door de Provincie Zeeland een bod uitgebracht op de aandelen NV Westerscheldetunnel (NV WST) van het Rijk. Het betreft 95,4% van de aandelen. De Provincie Zeeland is nu aandeelhouder in de NV WST voor 4,6%. Middels het bod op de aandelen NV WST is een oplossing voorhanden voor de financiële dekking van de Kanaalkruising Sluiskil. De besprekingen met het Ministerie van Financiën zijn in een vergevorderde fase. Het college van Gedeputeerde Staten vraagt van Provinciale Staten mandaat om de onderhandelingen af te ronden binnen de kaders die in het onderliggende statenvoorstel worden omschreven. De Minister van Financiën informeert nog voor het zomerreces de Kamer inzake deze transactie. Tegelijkertijd met dit Statenvoorstel gaat er dan een brief naar de Tweede Kamer met dezelfde strekking als dit Statenvoorstel. De Minister geeft middels deze brief aan dat hij voornemens is de aandelen in NV Westerscheldetunnel aan de Provincie Zeeland te verkopen. Het streven van de Provincie Zeeland is om de afspraken te bekrachtigen middels een intentieovereenkomst medio juli 2008.

Inleiding

Zowel door de Provincie Zeeland als het Ministerie van Verkeer en Waterstaat wordt de aanleg van een tunnel bij Sluiskil wenselijk geacht. De huidige brug bij Sluiskil staat vaak open als gevolg van het drukke scheepvaartverkeer. Dit leidt tot slechte afwikkeling van het autoverkeer. Na de openstelling van de Westerscheldetunnel is de druk van het autoverkeer alleen maar verder toegenomen.

Vooralsnog zijn voor de benodigde investeringen in de kanaalkruising Sluiskil onvoldoende financiële middelen beschikbaar. In een intentieverklaring tussen de Staat en de Provincie Zeeland is wel een rijksbijdrage vastgelegd, maar deze is niet voldoende om alle investeringskosten te dekken. Voor het tekort wordt naar alternatieve bekostigingsmogelijkheden gezocht. Naast een bijdrage van de Provincie Zeeland, het Vlaams Gewest, Zeeland Seaports en de gemeente Terneuzen wordt als oplossing gezien om het overrendement van de NV Westerscheldetunnel (NV WST) voor de tunnel bij Sluiskil aan te wenden.

Provinciale Staten hebben in 2006 duidelijk aangegeven dat de Westerscheldetunnel in publieke handen moet blijven en niet geprivatiseerd mag worden bij een commerciële partij. Middels deze aandelentransactie wordt aan deze eis voldaan en is tegelijkertijd een financieringsinstrument ontstaan om de Kanaalkruising Sluiskil te realiseren.

Middels dit statenvoorstel willen wij uw Staten toestemming vragen omtrent het afwickelen van het bod van de Provincie Zeeland op de aandelen NV Westerscheldetunnel (NV WST) van het Rijk.

Doel

Het doel van de transactie is overname van de aandelen NV WST, zodat hiermee een mogelijkheid wordt gecreëerd om op financieel verantwoorde wijze de Kanaalkruising Sluiskil te realiseren.

De kenmerkende punten van het door ons uitgebrachte bod zijn als volgt:

- Provincie Zeeland wil Kanaalkruising Sluiskil (KKS) realiseren, maar het project kent een tekort in de financiële dekking van € 75 miljoen.
- De NV WST kent een overrendement ¹ dat mag worden aangewend ter dekking van het dekkingstekort van de KKS (Motie Geluk).
- Alternatieven voor de financiële dekking zijn onderzocht, maar het bod op de aandelen NV WST komt daar het gunstigst uit: de overname van de aandelen NV WST vergroot weliswaar de investering, maar verlaagt het risico voor de Provincie Zeeland.
- De overname van de aandelen NV WST van het Rijk is een oplossing omdat de Provincie Zeeland er dan voor kan kiezen het overrendement gelijk aan te wenden. Er hoeft dan niet te worden gewacht tot 2030.
- Door overname van de aandelen NV WST wordt tegemoet gekomen aan de zorg van de Provinciale Staten met betrekking tot borging van het publiek belang.
- De Provincie Zeeland als aandeelhouder heeft invloed op de tarieven. Doch hierbij een kanttekening: de berekeningen van overrendement in de NV WST gaan uit van het huidige tarievenbeleid. Op korte termijn valt dus geen groot verschil te verwachten in de toltarieven en zeker geen tolvrije tunnel. Op het moment dat de kosten en investering zijn terugverdiend kan hierin bijstelling plaatsvinden.
- De tunnelwet blijft van kracht.
- Het huidige belang van de Provincie Zeeland is 4,6 % in de NV WST. Dit betreft een financieel gezonde onderneming, met als hoofddoel de exploitatie van de Westerscheldetunnel. Deze tunnel is veilig, in goede technische staat en heeft een hoge beschikbaarheidsgraad.

Aankoopproces

Halverwege 2007 is het idee van een aandelentransactie als middel om de financiële dekking van de KKS te realiseren ontstaan. Tijdens het proces bent u door ons meerdere malen op hoofdlijnen op de hoogte gesteld. Het bod is opgesteld samen met een extern deskundige. Vervolgens is er door een andere, externe deskundige een second review gedaan op de juistheid en uitgangspunten van het bod.

Het bod is eind december 2007 uitgebracht aan de Minister van Financiën, die het heeft beoordeeld en afgestemd met de andere Ministeries. In februari van dit jaar bent u middels een brief geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het bod op de aandelen NV WST.

Vervolgens heeft vanaf medio mei ambtelijk overleg en afstemming plaatsgevonden. Op 13 juni 2008 is Provinciale Staten geïnformeerd over het daarbij bereikte resultaat.

Momenteel is het bod rijp voor uitvoering.

De Minister informeert de Tweede Kamer middels een brief.

Er wordt wordt door de Provincie Zeeland naar gestreefd om medio juli 2008 de afspraken tussen de Minister van Financiën en de Provincie Zeeland te bekrachtigen middels een intentieovereenkomst.

Bod

Inhoudelijk bestaat het bod uit drie onderdelen:

- de aankoop van aandelen van de Staat in de NV Westerscheldetunnel
- de verdeling van de risico's behorende bij de aandelentransactie
- de afkoop van de rijksbijdrage van Verkeer en Waterstaat

Deze onderdelen dienen in nauwe samenhang met elkaar te worden gezien.

¹ Overrendement is het meerdere rendement boven de 7,5 %, die het Rijk eist op haar beleggingen. Overrendement komt pas vrij aan het einde van de looptijd van de tolheffing door de NV WST.

Onderwerp:

Bod op aandelen NV WST ter realisering van de financiële dekking van de Kanaalkruising Sluiskil

Het bod biedt perspectief voor alle betrokken partijen:

Bij de vormgeving van het bod heeft de provincie Zeeland getracht zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de belangen en doelstellingen van de betrokken partijen, zodat elke partij baat heeft bij het ten uitvoer brengen van dit bod.

Ministerie van Financiën	- Met het bod wordt het gewenste rendement van de Staat van 7,5% veiliggesteld. - Met het bod wordt tegemoet gekomen aan de zorg van de Provinciale Staten met betrekking tot borging van het publiek belang omdat in tegenstelling tot privatisering de provincie Zeeland als publieke partij de aandelen verwerft.
Ministerie van Verkeer en Waterstaat	- Met het bod komt realisatie van het project Kanaalkruising Sluiskil dichterbij. (onder voorbehoud van planologische procedure.) - Met het bod wordt de budgettaire druk ten aanzien van de exploitatiebijdrage opgelost
Provincie Zeeland	- Met het bod wordt realisatie van het project Kanaalkruising Sluiskil mogelijk - Met het bod is voor de provincie weliswaar een investeringsbedrag gemoeid, tegelijkertijd kan de provincie door een toename aan sturingsmogelijkheden het risico adequater beheersen.
NV WST	- Na realisering van de Kanaalkruising Sluiskil neemt het verkeersaanbod door de Westerscheldetunnel met naar verwachting 6% toe.
Algemeen:	- Met het bod wordt het overrendement van de Westerscheldetunnel gebruikt voor de aanleg van Sluiskil conform de motie (VVD). - Met het bod wordt voldaan aan de motie (PvdA) om de aanleg van een tunnel bij Sluiskil te bevorderen.

Specifiek voor de Provincie Zeeland worden hierbij twee zaken uit het collegeprogramma "Nieuwe Verbindingen" in deze transactie gecombineerd:

- Kanaalkruising Sluiskil. Doelstelling is: de noord-zuid verbinding in Zeeland completeren door nabij Sluiskil een belangrijk knelpunt daar weg te nemen middels de aanleg van een tunnel onder het kanaal Gent-Terneuzen en zodoende economische potenties van de Kanaalzone optimaal te benutten en de CO₂-uitstoot te verminderen. Het college verricht alle technische, financiële en organisatorische werkzaamheden om in deze collegeperiode de realisatie van een tunnel bij Sluiskil te starten. Met deze tunnel wordt een bijdrage geleverd aan de CO₂-reductie omdat auto's niet meer staan te wachten voor een brugverbinding die doorgang biedt aan de scheepvaart.
- Deelname in NV Westerscheldetunnel. Doelstelling is: vergroten van de invloed op o.a. het beleid en de tarieven van de Westerscheldetunnel (WST). De WST vormt een belangrijke regionale schakel in de verbinding tussen Zeeuws-Vlaanderen en overig Zeeland. Dat verhoudt zich niet tot de zeggenschap over de WST en de tarieven, waar het Rijk thans 95% zeggenschap heeft. Indien vergroting van de zeggenschap mogelijk blijkt, bezien wij samen met de Minister van Financiën onder welke condities zulks kan geschieden.

Kaders inzake de afstemming over het bod:

- Financieel zijn beide partijen akkoord inzake de berekeningssystematiek. De voorwaarden zoals vastgelegd in het bod zijn gebaseerd op voor alle partijen reële uitgangspunten. Zoals eerder aangegeven geldt als eis voor het Ministerie van Financiën een rendement van 7,5 % op haar belegging. Voor de afkoop bij het Ministerie van Verkeer en Waterstaat geldt dat de verplichtingen met de overheidsindex (IBOI), (vastgezet op 1,5%), worden berekend en afgekocht tegen de rente op langlopende leningen. De uiteindelijke bedragen kunnen alleen nog variëren afhankelijk van de uiteindelijke overnamedatum van de aandelen van de NV WST. De berekeningswijze, zoals ook getoetst door de tweede, externe deskundige ligt vast.
- Risico verdeling. Uitgangspunt is dat de aandeelhouder die eruit stapt geen risico's meer draagt. Provincie Zeeland zal in overleg met de NV WST de verzekerbare risico's gaan verzekeren, zodat het risico voor de Provincie Zeeland tot een aanvaardbaar niveau wordt teruggebracht. Uitgezonderd de

extreme risico's die niet verzekeraar zijn (denk aan terrorisme, total loss en nucleaire ramp) hiervoor wordt in overleg met het Rijk een oplossing uitgewerkt en aansluiting gezocht bij reeds bestaande 'vangnetten'. Specifieke scope-wijzigingen ten aanzien van de NV WST zijn geregeld in een beheersovereenkomst met V&W.

- De risico's bestaande uit het verleden worden op basis van de oude aandelenverhouding (95,4 / 4,6 %) behandeld. Het gaat hier om twee afgewezen bouwclaims, waarvan het hoger beroep nog loopt.

Binnen deze kaders wordt aan u het mandaat gevraagd. Financiële details zijn vertrouwelijk in te zien bij de behandelend ambtenaar.

Begroting

De invloed op de provinciale begroting is op hoofdlijnen als volgt:

- Balans: door de combinatie van aankoop aandelen en afkoop rijksbijdrage ontstaat 'per saldo' een wijziging in de hoogte van de financiële deelneming. Dit komt omdat de afkoop rijksbijdrage grotendeels gelijktijdig als agio kan worden uitgekeerd.
- Verlies- winstrekening: tot op heden gingen dividenduitkeringen vanuit de NV WST in de reserve Westerschelde oeververbinding (WOV). Om de geldstromen en exploitatiebijdragen beter zichtbaar te maken in uw begroting wordt gewerkt aan opheffing van deze reserve. Hierover wordt u middels een aparte begrotingswijziging separaat geïnformeerd.

Conclusie:

Met het rondkomen van de aandelentransactie is een mogelijkheid gevonden de ontbrekende € 75 miljoen in de financiële dekking voor de investering in de Kanaalkruising Sluiskil rond te krijgen.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

gedeputeerde staten,

Mevr. Drs. K.M.H. Peijs, voorzitter,

Mr. Drs. L.J.M. Verdult, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van , nr. ;

besluiten:

Het college van GS mandaat te verstrekken om de 95,4% aandelen in de NV Westerscheldetunnel (NV WST) van het Rijk te verwerven, binnen de in dit statenvoorstel geschetste kaders.

ministerie van Financiën

Directie Financieringen

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Datum Uw brief (Kenmerk) Ons kenmerk
Fin 2008-00581

Inlichtingen

minfin.nl

Onderwerp
voorgenomen verkoop aandelen N.V. Westerscheldetunnel

Geachte voorzitter,

Met deze brief wil ik u informeren dat ik voornemens ben de aandelen in de N.V. Westerscheldetunnel (verder N.V. WST) te verkopen aan de Provincie Zeeland.

Voorgenomen privatisering 2006

Nadat mijn voorganger had geconstateerd dat ten aanzien van de WST een adequate borging van de publieke belangen bestaat middels de Tunnelwet, is in 2006 de Tweede Kamer geïnformeerd over een op handen zijnde verkoop van de N.V. WST. De Provinciale Staten heeft echter een motie tegen privatisering van de N.V. WST aangenomen. Sindsdien heeft de Provincie Zeeland onderzocht of het mogelijk zou zijn de tunnel over te nemen van het Rijk. Inmiddels heeft de Provincie Zeeland een bod uitgebracht op de aandelen N.V. WST van het Rijk. Het betreft 95.4% van de aandelen. De provincie Zeeland is nu aandeelhouder in de N.V. voor 4.6%.

Rationale verkoop aan provincie

De Provincie Zeeland wil de WST graag overnemen om met behulp van het verwachte overrendement van de tunnel de zogeheten Kanaalkruising Sluiskil (verder KKS) te kunnen dekken. Ten tijde van de besluitvorming over de aanleg van de WST is als beleidsuitgangspunt gekozen, dat een minimaal projectrendement van 7.5% noodzakelijk is. Het rendement boven deze 7.5% op de netto investeringen van de Staat – het overrendement – zal volgens eerdere toezegging ten goede komen aan de Provincie Zeeland ter financiering van de

KKS. Bij verkoop eindigt het project voor de Staat en aangezien verkoop zal plaatsvinden tegen een verkoopprijs waarbij de Staat exact een rendement behaalt van 7.5% op haar netto investeringen, is het overrendement vanaf dan direct beschikbaar voor de provincie Zeeland in plaats van in 2033¹. Hiermee wordt gehoor gegeven aan de motie Geluk².

Het is mijns inziens doelmatiger om het aandeelhouderschap op regionaal niveau te beleggen aangezien het ook een regionaal publiek belang betreft. Met de verkoop van aandelen aan een decentrale overheid kom ik tevens tegemoet aan de zorg van de Provinciale Staten met betrekking tot borging van het publiek belang, wat eerder leidde tot de hierboven genoemde motie.

Ook voor de N.V. WST zelf is verkoop gunstig. Door verkoop komt de realisatie van de KKS dichterbij waarbij de WST dan deel zal uitmaken van een gecombineerde provinciale noord-zuid verbinding in Zeeland. Voor KKS moet behalve de financiering ook nog een planologische procedure worden afgerond.

Inhoud van de bieding

Inhoudelijk bestaat de bieding uit drie onderdelen:

- de aankoop van aandelen van de Staat in de NV Westerscheldetunnel
- de afkoop van de rijksbijdrage van Verkeer en Waterstaat
- de verdeling van de risico's behorende bij de aandelentransactie

Financieel zijn beide partijen akkoord. De voorwaarden zoals vastgelegd in het bod zijn gebaseerd op voor alle partijen reële uitgangspunten. De aankoop geschiedt tegen een vastgesteld prijsmechanisme dat uitgaat van 7.5% rendement voor de Staat.

De exploitatiebijdrage die het ministerie van Verkeer en Waterstaat jaarlijks betaalt tot en met het einde van de exploitatie van de tunnel door N.V. WST, zal worden afgekocht. Naast de jaarlijkse exploitatiebijdrage aan de N.V. WST, wordt door de N.V. WST jaarlijks dividend aan haar aandeelhouders uitgekeerd. Deze stromen benaderen elkaar in omvang. Door het afkopen (contant maken) van de exploitatiebijdrage komt dit geld eerder beschikbaar voor de N.V. en kan in de vorm van dividend worden aangewend door de provincie ter gedeeltelijke financiering van de aandelen N.V. WST. De uiteindelijke bedragen kunnen alleen nog variëren afhankelijk van de uiteindelijke overnamedatum van de aandelen van de N.V. WST. De berekeningswijze is reeds overeengekomen en tevens door een externe deskundige getoetst.

Met betrekking tot de risicoverdeling stel ik mij op het standpunt dat bij

¹ Beëindiging project indien geen verkoop plaatsvindt, tunnel komt om niet terug naar het Rijk

² Kamerstukken 2002-2003, 17741, nr. 44

overdracht van de aandelen ook de operationele risico's overgedragen zullen worden. Dit neemt echter niet weg dat ik samen met de Provincie Zeeland zal bezien hoe grote risico's zoals het risico op een total loss van de WST het beste kunnen worden belegd. De Provincie Zeeland zal in overleg met de N.V. WST de verzekerbare risico's in ieder geval gaan verzekeren, zodat het risico voor de Provincie Zeeland tot een aanvaardbaar niveau wordt teruggebracht.

Verkoopproces

De besprekingen zijn in een vergevorderd stadium. Aan de Provinciale Staten wordt, middels een Statenvoorstel, gelijktijdig met deze brief mandaat gevraagd door de Gedeputeerde Staten. Zodra Provinciale Staten haar mandaat gegeven heeft, zal ik het verkoopproces inzetten. Daarbij zal ik in overleg met mijn collega van Verkeer en Waterstaat bekijken hoe de prestatie-eisen met betrekking tot het onderhoud van de WST kunnen worden vastgelegd.

De Minister van Financiën,

Transacti 1-1-2009

Transacti 1-7-2009

		Factoren					Rijksbijdrage							Factoren					Rijksbijdrage				
		periode	indexatie	disconto	nominaal			contante waarde				periode	indexatie	disconto	nominaal					contante waarde			
Laatst ontvangen Rijksbijdrage					€		48.216.114					Laatst ontvangen Rijksbijdrage			€		51.896.733						
1	1-1-2009	Rijksbijdrage 2009	1,0000	1,0150	1,0000	€	48.939.355	€	48.939.355			Rijksbijdrage 2009	1,0000		1,0221	€	-	€	-				
2	1-1-2010	Rijksbijdrage 2010	1,0000	1,0302	0,9570	€	49.673.446	€	47.535.830			Rijksbijdrage 2010	1,0000	1,0150	0,9781	€	52.675.184	€	51.520.012				
3	1-1-2011	Rijksbijdrage 2011	1,0000	1,0457	0,9158	€	50.418.547	€	46.172.556			Rijksbijdrage 2011	1,0000	1,0302	0,9360	€	53.465.312	€	50.042.476				
4	1-1-2012	Rijksbijdrage 2012	1,0000	1,0614	0,8764	€	51.174.826	€	44.848.379			Rijksbijdrage 2012	1,0000	1,0457	0,8957	€	54.267.291	€	48.607.314				
5	1-1-2013	Rijksbijdrage 2013	1,0000	1,0773	0,8386	€	51.942.448	€	43.556.929			Rijksbijdrage 2013	1,0000	1,0614	0,8571	€	55.081.301	€	47.207.622				
6	1-1-2014	Rijksbijdrage 2014	1,0000	1,0934	0,8025	€	52.721.585	€	42.307.765			Rijksbijdrage 2014	1,0000	1,0773	0,8202	€	55.907.520	€	45.853.761				
7	1-1-2015	Rijksbijdrage 2015	1,0000	1,1098	0,7679	€	53.512.408	€	41.094.427			Rijksbijdrage 2015	1,0000	1,0934	0,7849	€	56.746.133	€	44.538.727				
8	1-1-2016	Rijksbijdrage 2016	1,0000	1,1265	0,7349	€	54.315.095	€	39.915.885			Rijksbijdrage 2016	1,0000	1,1098	0,7511	€	57.597.325	€	43.261.406				
9	1-1-2017	Rijksbijdrage 2017	1,0000	1,1434	0,7032	€	55.129.821	€	38.766.470			Rijksbijdrage 2017	1,0000	1,1265	0,7187	€	58.461.285	€	42.015.654				
10	1-1-2018	Rijksbijdrage 2018	1,0000	1,1605	0,6729	€	55.956.768	€	37.654.692			Rijksbijdrage 2018	1,0000	1,1434	0,6878	€	59.338.204	€	40.810.693				
11	1-1-2019	Rijksbijdrage 2019	1,0000	1,1779	0,6440	€	56.796.120	€	36.574.798			Rijksbijdrage 2019	1,0000	1,1605	0,6582	€	60.228.277	€	39.640.288				
12	1-1-2020	Rijksbijdrage 2020	1,0000	1,1956	0,6163	€	57.648.062	€	35.525.874			Rijksbijdrage 2020	1,0000	1,1779	0,6298	€	61.131.702	€	38.503.449				
13	1-1-2021	Rijksbijdrage 2021	1,0000	1,2136	0,5897	€	58.512.783	€	34.502.874			Rijksbijdrage 2021	1,0000	1,1956	0,6027	€	62.048.677	€	37.394.707				
14	1-1-2022	Rijksbijdrage 2022	1,0000	1,2318	0,5643	€	59.390.474	€	33.513.370			Rijksbijdrage 2022	1,0000	1,2136	0,5767	€	62.979.407	€	36.322.269				
15	1-1-2023	Rijksbijdrage 2023	1,0000	1,2502	0,5400	€	60.281.331	€	32.552.244			Rijksbijdrage 2023	1,0000	1,2318	0,5519	€	63.924.098	€	35.280.588				
16	1-1-2024	Rijksbijdrage 2024	1,0000	1,2690	0,5168	€	61.185.551	€	31.618.683			Rijksbijdrage 2024	1,0000	1,2502	0,5282	€	64.882.960	€	34.268.780				
17	1-1-2025	Rijksbijdrage 2025	1,0000	1,2880	0,4945	€	62.103.335	€	30.708.194			Rijksbijdrage 2025	1,0000	1,2690	0,5054	€	65.856.204	€	33.281.979				
18	1-1-2026	Rijksbijdrage 2026	1,0000	1,3073	0,4732	€	63.034.885	€	29.827.518			Rijksbijdrage 2026	1,0000	1,2880	0,4836	€	66.844.047	€	32.327.490				
19	1-1-2027	Rijksbijdrage 2027	1,0000	1,3270	0,4528	€	63.980.408	€	28.972.098			Rijksbijdrage 2027	1,0000	1,3073	0,4628	€	67.846.708	€	31.400.374				
20	1-1-2028	Rijksbijdrage 2028	1,0000	1,3469	0,4333	€	64.940.114	€	28.141.211			Rijksbijdrage 2028	1,0000	1,3270	0,4429	€	68.864.409	€	30.499.846				
21	1-1-2029	Rijksbijdrage 2029	1,0000	1,3671	0,4146	€	65.914.216	€	27.330.859			Rijksbijdrage 2029	1,0000	1,3469	0,4238	€	69.897.375	€	29.621.575				
22	1-1-2030	Rijksbijdrage 2030	1,0000	1,3876	0,3968	€	66.902.929	€	26.547.041			Rijksbijdrage 2030	1,0000	1,3671	0,4055	€	70.945.835	€	28.772.062				
23	1-1-2031	Rijksbijdrage 2031	1,0000	1,4084	0,3797	€	67.906.473	€	25.785.702			Rijksbijdrage 2031	1,0000	1,3876	0,3881	€	72.010.023	€	27.946.912				
24	1-1-2032	Rijksbijdrage 2032	1,0000	1,4295	0,3634	€	68.925.070	€	25.046.197			Rijksbijdrage 2032	1,0000	1,4084	0,3714	€	73.090.173	€	27.145.426				
25	1-1-2033	Rijksbijdrage 2033	0,1945	1,4509	0,3477	€	13.608.453	€	4.731.706			Rijksbijdrage 2033	0,1945	1,4295	0,3554	€	14.430.804	€	5.128.291				
Totaal					€		1.414.914.502	€	862.170.655			Totaal			€		1.448.520.255	€	881.391.701				

bericht op brief van :

uw kenmerk :

ons kenmerk : SK/nvl

afdeling : directie

bijlage(n) : -1-

behandeld door :

J

doorkiesnummer : 01180-

J

onderwerp : publieke financie-
ring/exploitatie WOV

verzonden :

4 JAN 1994

Aan:

- het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland
- de minister van Verkeer en Waterstaat
- de managementgroep WOV
- het directeurenoverleg WOV
- de werkgroep publieke financiering/exploita-
tie WOV

Middelburg, 3 januari 1994

Tijdens het bestuurlijk overleg tussen de minister van Verkeer en Waterstaat en het college van Gedeputeerde Staten van Zeeland op 13 oktober 1993 werd onder meer afgesproken dat de mogelijkheid van publieke exploitatie c.q. financiering nader gezien zou worden.

Het rapport van de daartoe ingestelde werkgroep doe ik u hierbij toekomen.

Namens de werkgroep publieke
financiering/exploitatie WOV.

J

archief

memo

Provincie Zeeland

van: Ing. [redacted]
afd: DI/WOV
telefoonnr: 728
aan: Projectdirecteur
datum: 13 januari 1994
onderwerp: WOV kostenaandeel provincie.

Op 11 januari j.l. is in GS een notitie van [redacted] behandeld inzake de provinciale kosten met betrekking tot de WOV. Onderdeel van deze notitie vormde een tabel met een indicatie van de provinciale kosten in het voorliggende ontwerp- en bouwtraject.

Naar aanleiding van deze tabel ontstond de vraag of deze kosten (circa f 16 mln) niet reeds opgenomen waren in de f 76 mln *bijkomende kosten opdrachtgever* uit de Eindrapportage beoordeling offertes van de projectgroep Selectie.

Ten tijde van het opstellen van de eindrapportage van de projectgroep Selectie was het uitgangspunt, dat een private exploitatiemaatschappij als opdrachtgever voor de realisering van de WOV zou fungeren. In de post *bijkomende kosten opdrachtgever* zijn derhalve uitsluitend de globale kosten toegerekend die daadwerkelijk voor rekening van de exploitant zouden komen. De apparaatskosten van de overheden (Rijk en Provincie) in de voorbereidings- en uitvoeringsfase van de WOV zijn hierin niet opgenomen.

De beslissing om de provinciale kosten niet op te nemen in de eindrapportage is mede veroorzaakt door het gegeven, dat indien de Provincie haar voorbereidingskosten ter verrekening in het project zou stoppen, ook het Rijk haar kosten (tientallen miljoenen guldens) zou gaan toerekenen aan het project. Dat het project door het verrekenen van de apparaatskosten minder haalbaar zou worden was ook in de beoordelingsfase van de offertes reeds duidelijk.

c.c. projectcoördinator

[redacted]

van: Ing. [redacted] J

afd: DI/WOV

telefoonnr: 728

aan: Projectdirecteur, -coördinator, [redacted] J

datum: 21 januari 1994

onderwerp: WOV. Aanvulling op gevoeligheidsanalyse werkgroep "Knigge".

In onderstaand overzicht is de invloed van een aantal negatieve exploitatiescenario's weergegeven op de overheidsbijdrage of de exploitatietermijn. Op basis van de risico-analyse (RA) van de TU-Delft is voorts een kans van voorkomen van een dergelijk scenario aangegeven.

No.	Scenario	Overheids bijdrage	Exploitatie Termijn	Kans (RA)
0	Basis	f 57,4 mln	30 jaar	
1	Investering +10%	f 65 mln	50 jaar	<1%
2	Verkeersaanbod -10%	f 62 mln	42 jaar	ca.5%
3	Groeiverkeer 1%	f 60,5 mln	40 jaar	ca.15%
4	Inflatie 2%	f 64 mln	49 jaar	ca.15%
5	Inflatie 1,5%	f 67,5 mln	>50 jaar	ca.5%
Ad 1)	Er is reeds een reservering voor risico's in het investeringsbedrag opgenomen, 10% extra komt overeen met ca. f 120 mln.			
Ad 2)	10.800 mvt/etm in 2000 in plaats van 12.000 mvt/etm.			
Ad 3)	Verkeersgroei 1% per jaar tot en met 2010 in plaats van 2%.			
Ad 4)	Inflatie 2% in plaats van 3%.			

Opmerking: In principe dienen voor berekeningen van de kans van optreden bij een combinatie van scenario's de kansen met elkaar vermenigvuldigd te worden. Dit kan echter alleen indien er tussen de scenario's geen interactie is. Als bijvoorbeeld tengevolge van een tegenvallende economie het verkeersaanbod verminderd, zal ook de verkeersgroei geremd worden. In het geval van een dergelijk scenario als gevolg van overheidsbeleid dient compensatie plaats te vinden en wordt het effect (deels) teniet gedaan.

Bij 40 jaar exploiteren en 30 jaar overheidsbijdrage dient de overheidsbijdrage f 53 mln te bedragen voor de base-case.
Bij 40 jaar exploiteren en 40 jaar overheidsbijdrage dient de overheidsbijdrage f 48,5 mln te bedragen.

RAPPORT

PUBLIEKE FINANCIERING/EXPLOITATIE W.O.V.

december 1993

INLEIDING	2
Hoofdstuk 1 "EXPLOITATIEVORMEN"	4
Hoofdstuk 2 FINANCIERING	7
Hoofdstuk 3 BTW-PROBLEMATIEK	9
Hoofdstuk 4 RISICOVERDELING	12
4.1 inleiding	
4.2 inventarisatie van risico's	
4.3 kwantificering van risico's	
4.4 verdeling van risico's tussen rijk en provincie	
4.5 cumulatieve versus jaarlijkse risiconeming	
4.6 de invloed van DELTAN op de risicoverdeling	
Hoofdstuk 5 DEBUDGETTERINGSPROBLEEM	21
Hoofdstuk 6 EXPLOITATIE-OPZET	22
6.1 opbrengsten	
6.2 kosten	
Hoofdstuk 7 FINANCIËLE ANALYSE	28
7.1 inleiding	
7.2 uitkomsten basis-scenario	
7.3 te financieren projectkosten bij handhaving afspraken	
7.4 gevoeligheidsanalyse	
Hoofdstuk 8 CONCLUSIE/SAMENVATTING	31

BIJLAGEN:

1. Persbericht
2. P.S.-voorstel I-57
3. Rapport Onderzoek Ondernemingsvormen Exploitatie W.O.V.
4. Uitgangspunten basis-scenario
5. Risico-inventarisatie
6. Risico-verdeling
- 6A. Lijst van bouwrisico's
7. Samenvatting rapport Mardoc
8. Vervoersprognose voetveer Vlissingen-Breskens

INLEIDING.

Op 13 oktober 1993 heeft bestuurlijk overleg over de WOV plaats gevonden tussen de minister van Verkeer en Waterstaat enerzijds en het College van Gedeputeerde Staten van Zeeland anderzijds. De voor dit rapport voornaamste conclusies, c.q. afspraken van dat overleg waren:

- a. Er liggen aanbiedingen van aannemers die binnen de randvoorwaarden die gesteld zijn blijven. Deze zijn echter qua kostenbedrag aan de hoge kant. Er dient met de laagste aanbieder gesproken te worden teneinde te bezien of een aanzienlijke reductie van de kosten bewerkstelligd kan worden.
- b. Er liggen geen acceptabele aanbiedingen voor een private exploitatie en financiering. Er dient derhalve nader bezien te worden, of een publieke exploitatie tot acceptabele oplossingen kan leiden. Daarbij dient de Provincie Zeeland het voortouw te nemen.

Voor deze afspraken zij verwezen naar het bijgevoegde persbericht dat na afloop van het gesprek is uitgebracht (zie bijlage 1).

De tweede afspraak sluit aan bij een eerdere uitspraak van Provinciale Staten van Zeeland waarin gevraagd werd om naast de private exploitatiemogelijkheden ook de publieke nader te onderzoeken (zie bijlage 2).

Tevens is tijdens het overleg op 13 oktober j.l. afgesproken dat in januari 1994 opnieuw bestuurlijk overleg zou plaats vinden teneinde de resultaten van beide acties te bespreken.

Voor het nader bezien van de publieke exploitatie is een kleine werkgroep gevormd. Deze bestond uit:

- dr. [redacted] J (Provincie Zeeland)
- [redacted] (ministeie Verkeer en Waterstaat)
- [redacted] (Coopers en Lybrand)
- [redacted] J (Provincie Zeeland)
- [redacted] (Provincie Zeeland)
- [redacted] (Provincie Zeeland).

In het navolgende worden de bevindingen van deze werkgroep weergegeven. Daarbij stond de werkgroep slechts een korte tijd ter beschikking. Gelukkig kon er echter in ruime mate worden teruggevallen op eerdere rapportages. Zo is er in ruime mate gebruik gemaakt van het rapport "Onderzoek Ondernemingsvormen en Exploitatie WOV" van 17 januari 1992. Dit rapport is daarom integraal als bijlage nog eens bij de onderhavige rapportage gevoegd (bijlage 3). Daarnaast was er uiteraard veel materiaal beschikbaar uit het onderzoek naar de private exploitatie, zoals hetgeen dat ten grondslag lag aan de bespreking op 13 oktober j.l. Daarbij zij vooral verwezen naar de rapportage van prof. [redacted] J inzake de risico analyse.

De indeling van de onderhavige rapportage is als volgt:

Na deze inleiding volgt allereerst een hoofdstuk over de mogelijke vormen waarin een publieke exploitatie en financiering kan plaats vinden.

In hoofdstuk 2 wordt een beschouwing gewijd aan de financieringsproblematiek. Deze is van groot belang voor het totale kostenniveau van het project WOV, gelet op de invloed van de rente.

In hoofdstuk 3 komt de BTW problematiek aan de orde in relatie met de verschillende mogelijkheden voor wat betreft de exploitatievormen.

In hoofdstuk 4 worden vervolgens voorstellen gepresenteerd hoe met de

risico's kan worden omgegaan. Diverse mogelijkheden voor het toedelen van de risico's komen daar aan bod.

In dat kader wordt in hoofdstuk 5 het probleem van de debudgettering besproken.

Daarna volgt in hoofdstuk 6 een korte beschrijving van de exploitatie-opzet. In feite is dit een verkorte weergave van de belangrijkste kosten en inkomstenposten.

Op basis van deze hoofdstukken wordt in hoofdstuk 7 een overzicht gegeven van een aantal exploitatie modellen. Dit is te zien als een gevoeligheidsanalyse, waarbij aan diverse variabelen een wisselende waarde wordt toegekend, teneinde de uitwerking ervan op de benodigde overheidsbijdrage te bezien.

Ieder hoofdstuk wordt, waar relevant, afgesloten met een korte aanduiding van beslispunten die in het geding zijn voor hetzij de provincie, hetzij het rijk, hetzij beide. Deze aanduidingen zijn echter niet limitatief bedoeld.

In het laatste hoofdstuk 8 tenslotte wordt een conclusie/samenvatting gegeven ten aanzien van de haalbaarheid van een publieke exploitatie en financiering.

Hoofdstuk 1

"EXPLOITATIEVORMEN"

De exploitatie van een project als de WOV door de overheid, kan op verschillende manieren plaatsvinden. In het rapport "Onderzoek Ondernemingsvormen..." wordt daarop uitvoerig ingegaan. Voor de leesbaarheid van het onderhavige rapport willen wij niet volstaan met een verwijzing, maar nemen we een deel van de tekst (pagina's 7 en 8) in het onderstaande integraal over.

"De exploitatievormen kunnen als volgt worden ingedeeld:

1. OVERHEID

Hoewel de WOV een schakel is in een rijksverbinding en het Rijk na de eerste 30 jaar van exploiteren deze verbinding overneemt, heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat in het laatste overleg over de WOV nog een uitdrukkelijk bepaald dat zij de provincie als de eerst verantwoordelijke instantie ziet voor dit project. Deelneming in een exploitatiemaatschappij door het Rijk ligt dus niet in de rede. Overheidsexploitatie van dit project betekent dus exploitatie door de Provincie Zeeland.

Deze exploitatie door de provincie kan worden gebaseerd op een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke structuur.

In de publiekrechtelijke structuur wordt de WOV als een normaal onderdeel van de provinciale huishouding beschouwd en zijn Gedeputeerde en Provinciale Staten de verantwoordelijke organen.

In de privaatrechtelijke structuur kan gedacht worden aan een NV-vorm, vergelijkbaar aan bijv. de NV PZBM. De verantwoordelijke organen zijn dan naast Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten een directie, Raad van Commissarissen en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De bouw en exploitatie van de WOV door de provincie of participatie in enige andere ondernemingsvorm is onderworpen aan de goedkeuring van de Minister van Binnenlandse Zaken.

2. NUTSBEDRIJF

In het besluit van Provinciale Staten tot het onderzoeken van de mogelijkheden van overheidsexploitatie is nadrukkelijk bepaald dat exploitatie door DELTAN-nutsbedrijf in dit onderzoek meegenomen moet worden. DELTAN is een structuur- n.v. die de distributie verzorgt van gas, licht en water en de exploitatie van het kabelnet (Zekatel). De aandelen zijn in handen van de Provincie Zeeland (50%), de provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant en de Zeeuwse gemeenten. De verantwoordelijke organen binnen de n.v. zijn de directie, de Raad van Commissarissen (provinciale en gemeentelijke vertegenwoordigers en twee buitencommissarissen) en de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Voordeel kan zijn dat bij exploitatie anders dan door de provincie een bestaande organisatie kan worden benut voor de bouw en exploitatie van de WOV. Het probleem van het ontbreken van voldoende deskundigheid om een dergelijk civiel-technisch project te bouwen en te exploiteren is op te lossen door het verlenen van bijstand door provincie en rijk op dit gebied.

3. PUBLIC-PRIVATE-PARTNERSHIP

Bij deze vorm van exploitatie worden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden en risico's op een bepaalde wijze verdeeld tussen overheid en bedrijfsleven.

Aan een dergelijke vorm liggen meestal een of meer van de volgende motieven ten grondslag:

1. financieringsvraagstukken;
2. specifieke deskundigheid op bepaalde onderdelen;
3. spreiding van de risico's.

De financiering van dit project hoeft voor de provincie op zich geen problemen op te leveren. Voorwaarde is echter ook bij de overheid dat tegenover de financier de exploitatiemogelijkheden van het project kunnen worden aangetoond. Verder moet de provincie in staat worden geacht een dergelijk project op verantwoorde wijze te bouwen en te exploiteren. Wanneer op bepaalde onderdelen specifieke kennis nodig is kan een beroep op het Rijk worden gedaan of deskundigheid worden ingehuurd. Dit neemt niet weg dat bijvoorbeeld de technische kennis in het bedrijfsleven in combinatie met die van de overheid een zekere meerwaarde kan hebben. In dit project is het echter niet van doorslaggevende betekenis om een PPP aan te gaan. De meerwaarde van een dergelijke vorm voor de provincie zal dus voornamelijk moeten liggen in de spreiding van de risico's. Het afschuiven van risico's op derden is echter voor de provincie niet zonder gevolgen. Enerzijds zal dit consequenties hebben ten aanzien van de provinciale zeggenschap. Anderzijds hangt aan de inbreng van derden ook een prijskaartje in de vorm van rendementseisen op risicodragend vermogen. Op zich hoeft dat geen belemmering te zijn. Ook andere risico's zoals calamiteiten worden tegen een bepaalde vergoeding bij derden ondergebracht.

De voornaamste overweging van de provincie om bij dit project eventueel een PPP-constructie aan te gaan zal dus naast het inkaderen van de betrokkenheid van het bedrijfsleven zijn het spreiden van de risico's. Een dergelijke constructie zou kunnen geschieden in de vorm van een exploitatiemaatschappij waarin de partners b.v. provincie en bedrijfsleven in een bepaalde verhouding risicodragend kapitaal inbrengen. Theoretisch zijn de PPP-constructies echter talrijk. Ook private exploitatie onder door de provincie bepaalde randvoorwaarden kan als een vorm van PPP worden beschouwd. Echter gezien de termijn waarvoor een dergelijk verband wordt aangegaan is de eerstgenoemde constructie een meer solide basis. Een belangrijk gegeven bij dergelijke constructies is verder dat de doelstellingen/belangen van de verschillende partners veelal niet parallel lopen. Dit vergt bijzondere aandacht voor de juridische vormgeving en inhoud van dergelijke overeenkomsten.

4. PRIVATE ONDERNEMING

Bij deze exploitatievorm zijn alle bevoegdheden, verantwoordelijkheden en risico's omtrent de exploitatie van de WOV in principe in handen van een particuliere onderneming. De binding met de provincie moet vooral gezocht worden in de overheidsbijdrage in de exploitatie. Indien de provincie op enigerlei wijze bevoegdheden omtrent de exploitatie aan zich houdt, dan doet dit afbreuk aan het karakter van private exploitatie en schuift men op in de richting van een PPP-constructie.

Een belangrijk gegeven is dat bij de exploitatie van dit project sprake is van een monopoliepositie. Een redelijk alternatief voor een groot gedeelte

van de gebruikers is er niet. Dit betekent een gebrekkig functionerend marktmechanisme." (einde citaat).

Het zal duidelijk zijn dat voor het onderhavige rapport de hiervoor onder 4 genoemde variant niet relevant is. Pogingen om tot een private exploitatie en financiering te komen zijn tot dusverre mislukt.

Aangezien de opdracht van de werkgroep zich beperkt tot de publieke exploitatie wordt in het navolgende ook niet nader ingegaan op de PPP constructie. Er resteren dan drie mogelijkheden:

- a. de publiekrechtelijke vorm, waarbij de provincie rechtstreeks de WOV financiert en exploiteert.
- b. de privaatrechtelijke vorm waarbij de provincie met gebruikmaking van een NV de WOV financiert en exploiteert. Bij deze vorm kan weer een onderscheid gemaakt worden tussen;
 - b1. de situatie waarbij de provincie middellijk en/of onmiddellijk een meerderheidsbelang heeft, en
 - b2. de situatie waarbij de provincie een minderheidsbelang heeft. Hier kan specifiek gedacht worden aan een exploitatie door DELTAN.

In de volgende hoofdstukken wordt nader ingegaan op voor de exploitatievorm van belang zijnde aspecten als de financieringskosten en de BTW problematiek. Voor een keuze zijn echter meerdere aspecten dan deze twee van belang. Zo wordt in het genoemde rapport "Ondernemingsvormen ..." onder andere gewezen op verschillen in besluitvormingstrajecten, en daarmee op verschillen in slagvaardigheid, politieke gevoeligheid e.d. De keus voor of tegen een bepaalde exploitatievorm wordt uiteraard ook mede bepaald door politiek "ideologische" overwegingen ten aanzien van de rol van de overheid op het gebied van infrastructuur. Daarbij zijn ook algemene economische overwegingen in het geding. Het gaat immers toch om een, beperkte, monopoliepositie waarbij de werking van de markt op z'n zachts gezegd beperkt is.

De werkgroep doet ter zake geen concrete aanbeveling. "De politiek" zal moeten kiezen.

BESLISPUNTEN:

- publiekrechtelijk of privaatrechtelijk
- bij keuze voor privaatrechtelijk
 - meerderheids- of minderheidsbelang
- DELTAN
- NV WOV

Hoofdstuk 2

FINANCIERING.

De te kiezen organisatievorm voor de exploitatie van de WOV heeft gevolgen voor de financiering en voor de financieringskosten.

De minste problemen doen zich voor indien gekozen wordt voor een exploitatie door de Provincie Zeeland met gebruikmaking van de publiekrechtelijke constructie. De provincie kan dan het benodigde bedrag lenen tegen het geldende overheidstarief. Voor de geldverschaffers is er in feite sprake van een risicoloze, triple A, debiteur. Daarbij loopt de provincie uiteraard in eerste instantie het risico voor de rente en de aflossing. Wel doen zich daarbij de vraagstukken voor over de concrete vormgeving van de financiering, zoals de looptijd, de mogelijkheden van vervroegde aflossing e.d. In de modellen van de werkgroep wordt eenvoudigheidshalve uitgegaan van een vaste financiering voor de gehele duur van het project.

In het model van een privaatrechtelijke constructie, waarbij de provincie de meerderheid van de aandelen in haar bezit heeft, zal er niet veel verandering zijn ten opzichte van het vorige model. Door een keuze voor de privaatrechtelijke organisatievorm zullen er voor de financiers wel andere spelregels gelden, indien de NV zelf rechtstreeks wil lenen. De financiering zal dan iets duurder zijn. Dat kan ontgaan worden door in deze situatie de provincie te laten optreden als geldvrager, waarna de gelden onder exact dezelfde voorwaarden weer kunnen worden doorgeschoven naar de NV.

Een belangrijke verandering treedt wel op indien de provincie in de privaatrechtelijke constructie een minderheidsbelang heeft. Voor de gedachtenvorming wordt er van uitgegaan dat de meerderheid van de aandelen in zo'n situatie in handen is van DELTAN. Daarbij dienen twee situaties onderscheiden te worden.

- a. Het nutsbedrijf sluit de lening af. In dit geval spelen de door de Nederlandse Bank gestelde limieten voor het bankwezen een rol. De te verstrekken lening legt bij de betreffende bank wel degelijk een solvabiliteitsbeslag. Ook gaat dan een rol spelen de inschatting door de financier van het risico dat de exploitatie voor het nutsbedrijf met zich brengt. Ook zal de eigen vermogenspositie van het nutsbedrijf een rol spelen. Gesteld kan echter worden dat een nutsbedrijf zeker tot de eerste klas debiteuren gerekend mag worden. Niettemin zal er een gering verschil zijn in de prijs die dan voor de financiering betaald moet worden. Dit verschil kan globaal op ongeveer 20 basispunten worden ingeschat.
- b. De exploitant (NV WOV), die te beschouwen is als een dochter van DELTAN, sluit zelf de leningen af. Dan zal de financiële positie van de betreffende NV een rol spelen. In feite kan er dan slechts sprake zijn van een pure projectfinanciering. Verwacht moet worden dat dan formele garanties voor het betalen van rente en aflossing gegeven zullen moeten worden.

In alle gevallen moet bedacht worden dat er thans wel in de modellen uitgegaan kan worden van een bepaalde rente, maar deze is gebaseerd op de huidige rentestand. In werkelijkheid zijn de financiële middelen niet nu maar eerst over geruime tijd nodig, als concreet met het project een aanvang wordt gemaakt. De rente kan dan uiteraard aanzienlijk afwijken van de huidige. Er wordt derhalve een flink financieringsrisico gelopen. Dit risico kan op twee manieren worden beperkt.

- a. De eenvoudigste vorm is om vroegtijdig het geld te lenen tegen de dan geldende rente. Voor zover en voor zolang het geld niet nodig is, kan het tijdelijk worden uitgezet. Over de uitgezette gelden zal echter, een converse rentestructuur daargelaten, minder rente worden ontvangen dan er voor de opgenomen gelden moet worden betaald. In het algemeen gesproken zal dit neerkomen op het verschil tussen de kapitaalmarktrente en de geldmarktrente. Hoe groot dat verschil zal zijn in basispunten gemeten valt uiteraard niet op voorhand aan te geven.
- b. Een andere methodiek bestaat hierin dat nu een afspraak wordt gemaakt over het rentepercentage terwijl later op de geëigende momenten het geld ter feitelijke beschikking wordt gesteld. Bij de financier speelt zich dan hetzelfde af als bij a. In een dergelijke situatie moet een bereidstellingsprovisie worden betaald. Dit is te zien als een soort verzekeringspremie. De hoogte van een dergelijke provisie wordt ingeschat op ongeveer 20 à 25 basispunten.

Uiteraard is er ook een tussenoplossing mogelijk in de vorm van een combinatie van a. en b. Welke oplossing de voordeligste is valt niet te zeggen. Louter gezien vanuit de risico optiek en aannemende dat het de bedoeling is ook in de financieringssfeer de risico's te minimaliseren, is het duidelijk dat de keus op mogelijkheid b zou moeten vallen. Dan wordt het risico immers omgezet in een zekerheid en vervalt het als zodanig. Voor die zekerheid moet echter wel een prijs betaald worden.

Bezien vanuit de gegeven financieringsoptiek komen naar het oordeel van de werkgroep twee varianten in aanmerking, te weten:

- a. rechtstreekse exploitatie en financiering door de provincie, en
- b. financiering en exploitatie door DELTAN met een minderheidsbelang voor de provincie.

Het verschil in financieringskosten kan daarbij ceteris paribus worden gesteld op 50 basispunten. Voor alle duidelijkheid wordt nog vermeld, dat een aantal van 5 van dergelijke punten in het basis-scenario overeenkomt met een overheidsbijdrage van ongeveer f 0,5 mln. Een verschil van 50 basispunten betekent derhalve f 5 mln per jaar meer of minder overheidsbijdrage.

BESLISPUNTEN:

- organisatievormen
- wie verzorgt de financiering
- risico-afdekking

Hoofdstuk 3

BTW-PROBLEMATIEK

Rond de BTW-kwestie is reeds jarenlang onduidelijkheid troef. Het gaat daarbij om de vraag of ook in het geval van een publieke exploitatie en financiering van de WOV sprake is van een ondernemer in de zin van de wet op de omzetbelasting of niet. In bepaalde gevallen kan ook de overheid immers als een ondernemer in bovengenoemde zin worden aangemerkt. Het belang van een duidelijk antwoord op deze vraag blijkt wel indien men zich bedenkt, dat het al dan niet BTW-plichtig zijn in termen van contante waarde gemeten een verschil van in totaal bijna f 200 mln uitmaakt in het basis-scenario (prijspeil 2000). Hiervoor zij verwezen naar pagina 28.

Bij deze BTW-problematiek gaat het om een drietal elementen.

- a. Allereerst is er de vraag of over de overheidsbijdrage BTW moet worden betaald.
- b. Vervolgens is aan de orde de vraag of de betaalde BTW over de investeringsbedragen kan worden teruggevorderd c.q. kan worden verrekend.
- c. Daarmee samenhangend zal dan ook BTW afgedragen moeten worden over "het kaartje". De vraag is daarbij aan de orde of de tarieven dan met het relevante BTW-tarief van 17,5% moeten worden verhoogd of niet. Daarbij moet overwogen worden, dat een groot deel van het verkeer dat gebruik maakt van de verbinding, bestaat uit zakelijk verkeer. Dit betreft dan veelal ondernemers in de zin van de wet op de omzetbelasting. In die gevallen kan de op de kaartjes betaalde BTW weer in mindering worden gebracht op de door hen te betalen BTW. Voor de particuliere gebruiker is die mogelijkheid er niet.

Over deze BTW-problematiek heeft ambtelijk overleg plaats gevonden met het ministerie van Financiën teneinde enige duidelijkheid te verkrijgen. Daaruit is naar voren gekomen dat de concrete vormgeving van de exploitatie en financiering mede bepalend is voor het antwoord op de vraag of wel of niet sprake zal zijn van BTW-plichtigheid. Voor de verschillende mogelijkheden ten aanzien van die vormgeving kan aangesloten worden bij het onderscheid dat in het rapport van januari 1992 is gemaakt en dat ook reeds in hoofdstuk 1 ter sprake is gekomen. In het navolgende wordt die indeling gevolgd, waarbij dus een onderscheid wordt gemaakt tussen:

1. De provincie verzorgt de exploitatie op "de normale manier", dus lopen de investeringen over de provinciale kapitaaldienst. Hier is dus sprake van de publiekrechtelijke vormgeving.
2. Er wordt gebruik gemaakt van een privaatrechtelijke vormgeving. Dan kan er gebruik gemaakt worden van de bestaande NV WOV. Daarbij zal nog wel kritisch naar de statuten van deze NV gekeken moeten worden. Bij deze privaatrechtelijke variant moet weer een onderscheid gemaakt worden
 - 2.1. de overheid, i.c. de provincie heeft een meerderheidsbelang, en
 - 2.2. de overheid, i.c. de provincie heeft een minderheidsbelang.

ad.1. De "normale publiekrechtelijke exploitatie vorm".

Hierbij treedt de provincie op als een gewone overheid voor de exploitatie en financiering van de WOV. In die situatie zullen de regels van toepassing zijn zoals die normaliter voor overheden gelden ten aanzien van de BTW. Dat betekent heel concreet dat er geen BTW behoeft te worden afgedragen over de overheidsbijdrage van in totaal f 45 mln. per jaar. Ook over de opbrengst van de kaartverkoop behoeft dan geen BTW te worden afgedragen. Daar staat dan uiteraard tegenover dat ook geen aftrek van betaalde BTW kan plaats

vinden.

ad.2. De privaatrechtelijke vormgeving.

Hierbij dient zoals gezegd, een onderscheid gemaakt te worden tussen een situatie waarbij de provincie een meerderheidsbelang in de betreffende NV heeft, en een situatie waarbij de provincie een minderheidsbelang in die NV heeft.

2.1. het meerderheidsbelang.

In deze situatie is er volgens het ministerie van Financiën duidelijk sprake van een onzelfstandige onderneming. De zeggenschap berust dan immers bij de provincie. In deze situatie zal voor de BTW-kwestie dan dezelfde gedragslijn gelden als voor de "normale publiekrechtelijke" exploitatie. Dat betekent dus dat er ook in die situatie geen BTW hoeft te worden afgedragen over de overheidsbijdrage, ook niet over de opbrengst van de kaartverkoop, terwijl er evenmin recht zal bestaan op een aftrek voor betaalde BTW.

2.2. het minderheidsbelang.

Voor de BTW-problematiek maakt het dus niet uit of er gekozen wordt voor een publiekrechtelijke exploitatie of voor een privaatrechtelijke met een meerderheidsbelang. Anders ligt dit bij een exploitatie op basis van een privaatrechtelijke vormgeving met een minderheidsbelang voor de provincie. Dan komt de vraag aan de orde of er sprake is van voldoende zelfstandigheid van de onderneming. Indien de NV toch voor alles de toestemming van de provincie nodig heeft, is er duidelijk sprake van een onzelfstandige onderneming. Dan is er vanuit de BTW-optiek weinig verschil met de eerder genoemde twee varianten. De zaak ligt echter anders indien er wel sprake zal zijn van een zelfstandige onderneming. De concrete vormgeving is dan doorslaggevend.

Over de overheidsbijdrage hoeft geen BTW te worden afgedragen, indien deze wordt verstrekt als een bijdrage in de exploitatie. De overheid verstrekt deze op grond van het algemeen belang dat met deze verbinding is gemoeid. Het zal dus beslist geen prijssubsidie mogen zijn, of een subsidie waarvan de hoogte afhankelijk is van het aantal passanten. Het subsidie zal een zodanige vorm moeten hebben dat er niet van een prestatie en een tegenprestatie gesproken kan worden. Opgemerkt zij hierbij dat dat o nooit in de bedoeling heeft gelegen.

Voor de andere twee onderdelen, kaartverkoop en aftrek betaalde BTW, geldt dan het normale ondernemers-regime. Over de kaartverkoop dient BTW te worden afgedragen, terwijl er recht bestaat op aftrek van betaalde BTW.

Voorts is er ambtelijk gesproken over mogelijke oplossingen in de vorm van het gebruik maken van lease constructies, huur en koop etc. De reactie van het ministerie van Financiën daarop is duidelijk negatief. Ambtelijk is men van mening dat daar een zo groot mogelijk verzet tegen dient te zijn.

Uit het voorgaande kan afgeleid worden dat er over de overheidsbijdrage, mits deze op een verstandige manier wordt verstrekt, in geen enkel geval op basis van de huidige regeling een afdracht van BTW hoeft te worden gevreesd. Desondanks verdient het sterke aanbeveling dat ter zake nog bestuurlijk overleg plaats vindt ter bevestiging, tussen de bewindslieden van Verkeer en Waterstaat en Financiën. In eerder ministerieel overleg is deze BTW problematiek namelijk eveneens aan de orde geweest.

Vanuit de BTW optiek gaat de keus derhalve tussen een publiekrechtelijke exploitatie en een privaatrechtelijke met een minderheidsbelang voor de provincie waarbij sprake moet zijn van een voldoende zelfstandigheid van de

onderneming. De publiekrechtelijke opzet is daarbij voor het project de duurste. Voor het rijk betekent deze oplossing dat er aan de BTW-kant (dus de inkomsten-kant van het rijk) een voordeel ontstaat. Op basis van het uitgangspunt "budgettaire neutraal" zou te overwogen zijn of dit voordeel niet om te zetten is in een hogere rijksbijdrage aan het project. Het is dan immers vestzak-broekzak voor het rijk, met dien verstande dat deze bij verschillende departementen gezocht moeten worden.

Voor de privaatrechtelijke oplossing is de voldoende zelfstandigheid van belang. Allereerst zal dan een andere, niet overheidspartij, bereid gevonden moeten worden in de onderneming te participeren. Daarbij kan aan de semi-overheid en aan de toekomstige bouwer gedacht worden. De bestaande NV WOV kan daartoe worden omgebouwd.

Een belangrijk punt ten aanzien van die zelfstandigheid zou het tarievenbeleid van de NV kunnen zijn. Tot dusverre is er steeds vanuit gegaan dat de Provincie Zeeland een zeer belangrijke stem in het kapittel zal hebben voor zover het eventuele toekomstige tariefsaanpassingen betreft. De vraag is echter of dit niet aan de toekomstige NV moet worden overgelaten. Immers tijdens de exploitatie-periode ligt er voor de NV en de bestuursorganen daarvan veel vast. Aan de kostenkant zal er vooral sprake zijn van vaste lasten in de vorm van rente en afschrijving. Aan de inkomstenkant is er voornamelijk nog besluitvormingsruimte voor wat betreft de tarieven. Voor het antwoord op de vraag of er sprake is van voldoende zelfstandigheid zou het van belang kunnen zijn deze laatste beslissingsruimte niet te zeer in te perken en dus bij de organen van de NV te laten.

De conclusie uit het voorgaande dient naar het oordeel van de werkgroep te zijn, dat bij een publiekrechtelijke constructie het "BTW verschil" voor het project ongedaan gemaakt zou moeten worden op grond van het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit voor het totaal van het rijk. Daarmee zou het verschil met een privaatrechtelijke constructie op dit punt vervallen. Bij dit laatste ware een onderneming met voldoende zelfstandigheid in te schakelen. Over de concrete opzet zal te zijner tijd nog overleg met het ministerie van Financiën moeten plaats vinden. Bij die opzet zal er dan sprake zijn van een ondernemer in de zin van de wet op de omzetbelasting. Daarbij behoeft geen BTW afgedragen te worden over de overheidsbijdrage, moet er wel BTW worden afgedragen over de kaartverkoop, en vindt er teruggave plaats van betaalde BTW. In de financiële berekeningen wordt waar relevant van dit model uitgegaan, waarbij is aangenomen, dat het BTW-tarief bovenop het tarief komt dat ontstaat op basis van het uitgangspunt "eind veertarief is begin toltarief". Dat impliceert derhalve een gemiddelde tarief van f 11,75.

BESLISPUNTEN:

- publiekrechtelijke of privaatrechtelijke oplossing.
- meerderheidsbelang of minderheidsbelang.
- overleg Financiën over mogelijkheid van compensatie BTW gelden.
- zelfstandigheid onderneming.
- hoogte begintarief.
- overleg Financiën over BTW en overheidsbijdrage

Hoofdstuk 4

RISICO-VERDELING

4.1. Inleiding

Publieke financiering/exploitatie lijkt een aantrekkelijke constructie omdat op deze wijze een substantieel hoger bedrag rendabel kan worden gefinancierd dan in geval van 100% private financiering. Een belangrijke reden hiervoor is, dat de rendementseis van financiële instellingen voor projecten, waarbij sprake is van publieke financiering gemiddeld circa 2% lager kan zijn dan voor projecten waarbij sprake is van private financiering/exploitatie. Het verschil in de rendementseis wordt veroorzaakt door het feit dat voor financiële instellingen het risicoprofiel van projecten waarbij sprake is van publieke financiering wezenlijk anders is dan voor projecten waarbij sprake is van private financiering. Immers in geval van publieke financiering lopen financiële instellingen veel minder risico dan in geval van private financiering. Met andere woorden: de risicoverdeling is wezenlijk anders. In die gevallen waarin gewerkt wordt met een overheids garantie bij private financiering is er ten aanzien van het risicoprofiel voor de financier materieel geen verschil tussen private en publieke financiering.

De kern van publieke financiering is dat de overheid (rijk en provincie) de belangrijkste risico's voor haar rekening neemt door er voor zorg te dragen dat te allen tijde aan de rente- en aflossingsverplichtingen wordt voldaan. Als compensatie hiervoor vragen financiële instellingen een lagere rentevergoeding omdat uit hun oogpunt bezien nauwelijks nog risico wordt gelopen.

Onder een risico wordt in het kader van dit rapport verstaan een mogelijke gebeurtenis die, bij optreden daarvan, tot gevolg heeft dat de vooraf geraamde exploitatie-uitkomsten in positieve of negatieve zin worden beïnvloed.

In het vervolg van dit hoofdstuk zal aandacht worden besteed aan:-

- a. een inventarisatie van risico's die de overheid in geval van publieke financiering kan lopen. Bij deze inventarisatie is gebruik gemaakt van de door prof. drs. ir. [REDACTED] ^J e.a. uitgevoerde risico-analyse zoals is neergelegd in de rapportage "risico-analyse van het ontwerp, de bouw, de financiering en de exploitatie" d.d. september 1993. Voorts is gebruik gemaakt van de nota "infrastructuur" van het Kabinet aan de Tweede Kamer (Tweede Kamer, vergaderjaar 1992-1993, 22512, nr. 3);
- b. de kwantificering van risico's
- c. de vraag hoe de risico's tussen het rijk en de provincie kunnen worden verdeeld;
- d. de mogelijke gevolgen voor de risicoverdeling indien gekozen wordt voor een privaatrechtelijke constructie met een meerderheidsbelang voor DELTAN;

4.2. Inventarisatie van risico's

4.2.1. Benaderingswijze

In het basis scenario is berekend wat de benodigde overheidsbijdrage dient te zijn om te allen tijde aan de rente- en aflossingsverplichtingen te

kunnen voldoen. De overheid loopt hierbij het risico dat, in geval de werkelijkheid in negatieve zin afwijkt van de gemaakte veronderstellingen, de werkelijk benodigde overheidsbijdrage hoger zal moeten zijn dan op grond van de veronderstellingen is berekend en vervolgens is overeengekomen. Het is derhalve zaak voor de overheid om vooraf zicht te hebben op mogelijke gebeurtenissen (risico's) die tot gevolg kunnen hebben dat de werkelijkheid niet meer aansluit bij de gemaakte veronderstellingen. De overheidsbijdrage zal dan naar boven toe moeten worden aangepast, althans indien en voor zover de exploitatie negatief wordt beïnvloed.

Onderstaand wordt een inventarisatie gemaakt van mogelijke gebeurtenissen die (in)direct tot gevolg kunnen hebben dat de overheidsbijdrage moet worden aangepast om aan de rente en aflossingsverplichtingen te kunnen blijven voldoen. De inventarisatie richt zich op het uitwerken van de volgende oorzakelijke verbanden:

- (a) bouwsom versus overheidsbijdrage; bepaalde risico's worden niet door de bouwer gedragen en kunnen derhalve tot gevolg hebben dat de bouwsom stijgt^{1 2}. Dit betekent vervolgens dat er aanvullende financiering nodig is en dat de overheidsbijdrage moet worden aangepast om aan de extra rente- en aflossingsverplichtingen te kunnen voldoen;
- (b) tol-inkomsten versus overheidsbijdrage; tegenvallende tol-inkomsten zullen moeten worden gecompenseerd door een hogere overheidsbijdrage;
- (c) exploitatiekosten versus overheidsbijdrage; hogere exploitatiekosten dan geraamd, zullen moeten worden gecompenseerd door een hogere overheidsbijdrage. Onder exploitatiekosten worden verstaan:
 - de kosten van onderhoud;
 - de kosten van beheer;
 - de kosten van tolinning;
 - de verzekeringskosten;
 - de financieringskosten;

De bovengenoemde relaties zullen per projectfase waarin ze een rol kunnen spelen, worden uitgewerkt. In concreto betekent dit dat bouwkosten kunnen wijzigen in de voorbereidingsfase, de ontwerpfase en de bouwfase. De prognose van de tolinkomsten kan wijzigen in de voorbereidingsfase tot en met de bouwfase alsmede tijdens de exploitatiefase wanneer blijkt dat de werkelijke inkomsten anders zijn dan de geraamde inkomsten. Hetzelfde geldt voor de exploitatiekosten.

Indien maatregelen denkbaar zijn die het optreden van het risico kunnen beperken, wordt de betreffende maatregel tussen haakjes aangegeven. Voor deze inventarisatie van de risico's wordt verwezen naar bijlage 5.

¹ De risico's die volgens prof. [] a. voor rekening van de bouwer komen zijn hier buiten beschouwing gelaten.

² onder bouwkostenstijging wordt ook verstaan het krijgen van mogelijke claims van de bouwer(s) als deze bijvoorbeeld reeds grote uitgaven hebben gedaan en vervolgens geconfronteerd worden met een voor hen niet beïnvloedbare gebeurtenis die wel financiële gevolgen heeft.

4.3. Kwantificering van risico's

4.3.1. Inleiding

In deze paragraaf zal aandacht worden besteed aan de mogelijkheid om de belangrijkste risico's in geld te kwantificeren. Hierbij zal onderscheid gemaakt worden naar enerzijds de bouwrisico's (de risico's die tot gevolg hebben dat de bouwkosten hoger uitvallen dan oorspronkelijk geraamd) en anderzijds de exploitatierisico's (de risico's dat de opbrengsten lager en/of de kosten hoger zijn dan geraamd).

Bedacht dient te worden dat het zeer onwaarschijnlijk is dat alle risico's zich tegelijk zullen voordoen. Derhalve is het niet reëel om alle (financiële gevolgen van) risico's zonder meer bij elkaar op te tellen. Wil men inzicht hebben in wat redelijkerwijs als risico verwacht mag worden, dan zal een kansverdeling opgesteld moeten worden. Over deze kansverdeling zal vervolgens instemming van belanghebbenden moeten worden verkregen. Deze werkwijze heeft mogelijk tot gevolg dat moeilijke discussies gevoerd moeten worden over de hoogte van de kansen. Vooralsnog kan er derhalve voor gekozen worden om voor de belangrijkste risico-items aan te geven wat de financiële gevolgen zijn, indien het betreffende risico-item zich daadwerkelijk voor zal doen.

4.3.2. Kwantificering bouwrisico's

Voor het inventariseren van de bouwrisico's is een aparte ad-hoc werkgroep ingesteld die zich mede dient te beraden over de verdeling van deze risico's tussen de bouwer en de opdrachtgever. Voor een rapportage van deze werkgroep zij verwezen naar bijlage 6A. Daarin wordt een toedeling van de risico's naar bouwer, provincie, exploitant en rijk, weergegeven.

Op het moment van schrijven van het onderhavige rapport was ter zake nog geen rapportage ontvangen. Voor wat betreft de kwantificering van het totale risico in deze fase (bouw en ontwerp) is door ons uitgegaan van een bedrag van 10% van de bouwsom, zijnde f 95 mln. Dit bedrag is meegenomen in de totale projectkosten. Gelet op de praktijkervaringen met projecten met een groot innovatief karakter lijkt dit wellicht wat aan de lage kant. Een percentage van 12 à 15% zou gelet op die ervaringen niet onaannemelijk zijn. Aan de andere kant dient bedacht te worden dat ook in de aanbestedingen niet onaanzienlijke bedragen voor diverse risico's zijn opgenomen. De werkgroep ziet derhalve op dit moment geen reden om een ander uitgangspunt te nemen.

4.3.3. Kwantificering exploitatierisico's

De belangrijkste exploitatierisico's betreffen:

a. het tegenvallen van de inkomsten:

- I. het aantal passanten is lager dan geraamd;
- II. het toltarief is minder hoog dan geraamd;
- III. de inflatie is lager dan geraamd;

b. het hoger uitvallen van de exploitatiekosten:

- I. de onderhouds- en beheerskosten zijn hoger dan geraamd;
- II. de rentekosten zijn hoger dan geraamd als gevolg van een hoger rentepercentage;

Om aan te geven wat het effect op de overheidsbijdrage is, is per item een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd. Voor de berekeningen wordt verwezen naar hoofdstuk 7.

Geconcludeerd kan worden dat het project zeer gevoelig is voor:

- rente/inflatie
- passage aantallen.

4.4. Verdeling van de risico's tussen het rijk en de provincie

In beginsel zijn er drie vormen van risicoverdelingen mogelijk, te weten:-

- a. alle risico's komen voor rekening van het rijk;
- b. alle risico's komen voor rekening van de provincie;
- c. een verdeling van de risico's tussen rijk en provincie;

4.4.1. Alle risico's komen voor rekening van het rijk.

Deze variant is om verschillende redenen niet uitvoerbaar. Wanneer alle risico's voor rekening van het rijk komen komt vanzelfsprekend de vraag naar voren waarom het rijk het project zelf niet uitvoert. De reden dat het rijk het project niet zelf uitvoert is vooral gelegen in het feit dat de WOV een relatief lage prioriteit heeft voor het rijk.

De tweede reden betreft het feit dat de risico's die het rijk overneemt c.q. de garantieverklaringen die het rijk afgeeft in de toelichting op de begroting van Verkeer en Waterstaat moeten worden vermeld en vervolgens meetellen voor het financieringstekort (debudgettering) indien op deze wijze een verstoring van de budgettaire afweging dreigt plaats te vinden. De toename van het financieringstekort zal elders op de begroting van Verkeer en Waterstaat moeten worden gecompenseerd. Gelet op de prioriteit van de WOV in relatie tot de overige infrastructurele projecten zal dit tot complicaties kunnen leiden. Voor de problematiek rond de debudgettering wordt overigens verwezen naar hoofdstuk 5.

Bedacht dient echter te worden dat de risico-implicaties van het WOV-project voor het rijk van een geheel andere orde zijn dan voor de provincie.

Voor het rijk vormt de WOV "slechts" één van de vele infrastructurele projecten die het uitvoert terwijl de WOV voor de provincie het belangrijkste infrastructurele project vormt. Het belang en het gewicht van de WOV in de staatsportefeuille is derhalve veel kleiner dan het belang van de WOV in de provinciale portefeuille. Toevoeging van de WOV aan de staatsportefeuille levert hierdoor per saldo een veel geringere risicotoenamen op dan wanneer de WOV aan de provinciale portefeuille zou worden toegevoegd. De reden hiervan is dat in de staatsportefeuille de risicospreiding veel groter is dan in de provinciale portefeuille (de kans dat optredende risico's bij het ene project gecompenseerd kunnen worden door niet-optredende risico's bij andere projecten neemt toe naarmate de portefeuille groter is).

Geconcludeerd kan worden dat het rijk door toevoeging van de WOV aan de staatsportefeuille veel minder extra middelen zal moeten reserveren ter compensatie van mogelijke tegenvallers dan de provincie zal moeten doen in geval de WOV aan de provinciale portefeuille wordt toegevoegd.

Het grote nadeel van deze vorm is echter dat op het moment dat de WOV aan de staatsportefeuille zou worden toegevoegd, het project zou kunnen meetellen voor het bepalen van het financieringstekort (zie hoofdstuk 5, debudgetteringsprobleem). Het financieringstekort zal in het jaar van opname in de portefeuille toenemen met een bepaald bedrag ondanks het feit dat in de toekomst door het project (tol)opbrengsten worden gegenereerd en

derhalve, over de looptijd van het project bezien, het financieringstekort naar verwachting niet toe zal nemen. De reden dat het financieringstekort toeneemt is gelegen in het feit dat de rijksoverheid op kasbasis in plaats van op bedrijfseconomische basis opereert.

Afgesproken is dat het financieringstekort niet verder mag toenemen zodat de toename uit hoofde van de WOV elders (op de begroting van V&W) gecompenseerd zal moeten worden.

4.4.2. Alle risico's komen voor rekening van de provincie

Deze variant is ook om verschillende redenen niet aanvaardbaar. Gelet op de omvang van het project (de investering omvat ongeveer drie maal de provinciale jaaromzet) is het evident dat de provincie de risico's, die tot enige honderden miljoenen zouden kunnen oplopen, nooit alleen zal kunnen dragen. Daarnaast zal het ministerie van Binnenlandse Zaken hiervoor geen toestemming geven. Stel dat de provincie wel de risico's zou nemen en dat deze zich ook feitelijk materialiseren. Dat zou een provinciaal "faillissement" betekenen. In geval van "faillissement" van een provincie komt uiteraard het rijk in beeld. De kosten zullen dan toch grotendeels voor rekening van het rijk (Binnenlandse Zaken) komen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken zal derhalve met betrekking tot de risico's naar verwachting aanvullende eisen in de richting van het ministerie van Verkeer en Waterstaat stellen.

4.4.3. Risicoverdeling tussen rijk en provincie

Om uiteenlopende redenen is het dus niet mogelijk om alle risico's bij één van de partijen neer te leggen. Derhalve ligt het voor de hand om te komen tot een risicoverdeling tussen de beide partijen (c.q. tussen drie partijen, in het geval van een exploitatie door DELTAN). De vormgeving van de risico-verdeling is naar onze mening afhankelijk van het antwoord op de vraag in welke portefeuille de WOV komt.

Zoals in het voorgaande is betoogd verdient het, macro-economisch gezien, de voorkeur wanneer de WOV in de staatsportefeuille wordt opgenomen. Indien de WOV in de staatsportefeuille wordt opgenomen heeft dit impliciet tot gevolg dat het rijk de voortrekkersrol van de provincie heeft overgenomen en derhalve in eerste instantie voor de risico's zal worden aangesproken³. Dit neemt desalniettemin niet weg dat de provincie ook enige risico's voor haar rekening zou kunnen nemen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan:

- a. de provincie levert een bijdrage aan de door het rijk extra te reserveren middelen door toevoeging van de WOV aan de staatsportefeuille;
- b. berekend wordt in hoeverre het portefeuillerisico toeneemt als gevolg van het toevoegen van de WOV aan de staatsportefeuille en de toename van het risico wordt verdeeld tussen rijk en provincie;
- c. wanneer blijkt dat voor de staatsportefeuille in zijn geheel per saldo meer geld nodig is dan voorzien en het bovendien blijkt dat de extra geldbehoefte (voor een deel) kan worden verklaard uit het duurder worden van de WOV, kan van de provincie een bijdrage worden gevraagd.

³ Gelet op het feit dat de WOV over 30 jaar in handen van het rijk overgaat, lijkt het niet ondenkbaar om het rijk nu reeds de voortrekkersrol in handen te geven.

De hoogte van de provinciale bijdrage dient, indien voor deze variant wordt gekozen, nader te worden overeengekomen⁴. Gelet op de eenvoud verdient mogelijkheid a. hierbij als uitgangspunt de voorkeur.

Zoals eerder is betoogd, lijkt het op dit moment moeilijk om de WOV in de staatsportefeuille op te nemen. Derhalve zal de WOV direct dan wel indirect in de provinciale portefeuille terecht komen. Dit impliceert dat de provincie de voortrekkersrol heeft en derhalve in eerste instantie verantwoordelijk is voor het project en voor de risico's zal worden aangesproken. Zoals is aangegeven kan de provincie deze risico's nooit alleen dragen. Er zullen derhalve afspraken met het rijk gemaakt moeten worden over een verdeling van de risico's.

Voor een toedeling van risico's zijn in het algemeen 2 criteria van bepalend belang

1. de beïnvloedingsmogelijkheid
2. de draagkracht.

Met beide criteria is in het navolgende rekening gehouden.

De volgende mogelijkheden doen zich voor bij een dergelijke verdeling van de risico's:

- a. Er wordt een zeer verfijnde risicoverdeling overeengekomen. Van alle in bijlage 5 aangegeven risico-items zal dan moeten worden overeengekomen wie het eerste aanspreekpunt is. In bijlage 6 en 6A is hiervoor een overzicht opgenomen. Het betreft hier de mogelijkheid die rijk of provincie hebben om, mede gelet op bestaande afspraken, de betreffende factor te beïnvloeden. Een volgende stap zou zijn om te trachten tot een kwantificering van de risico's te komen. In paragraaf 4.3 is aangegeven dat dit een complexe materie betreft. Het betreft immers niet alleen een kwantificering per item maar ook een kwantificering van de items in hun onderlinge samenhang. Bovendien kan men zich afvragen of het zinvol is om op deze wijze de risico's te kwantificeren. Immers het feit dat een partij bepaalde (risico)factoren kan beïnvloeden betekent nog niet dat de betreffende partij ook de (financiële) gevolgen kan dragen indien een aan haar toebedeeld risico zich daadwerkelijk voor zal doen. Het tweede criterium op basis waarvan risico's toege-deeld dienen te worden betreft dan ook de financiële draagkracht van de betrokken partijen. Het moge duidelijk zijn dat de financiële draagkracht van de provincie veel beperkter is dan de financiële draagkracht van het rijk. Aangezien het draagkracht criterium zwaarwegend is, kan ook met een eenvoudiger risicoverdeling worden volstaan.
- b. Er wordt een grovere risicoverdeling overeengekomen waarbij gedacht kan worden aan:
 - I. risico's met betrekking tot de constructie inclusief toeleidende wegen en gebouwen:

In dit geval zou de verdeling kunnen zijn dat alle " natte risico's" voor rekening van het rijk komen en alle " droge risico's" voor rekening van de provincie.
 - II. exploitatierisico's:

Voorts zouden in principe alle exploitatierisico's voor rekening van de provincie kunnen komen behalve de inkomstenderving die

⁴ Waarschijnlijk zal hierover ook nader overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken moeten plaatshebben.

voortvloeit uit het feit dat het rijksbeleid gaat afwijken van het beleid zoals geformuleerd in het SVV met als gevolg een afname van het aantal passanten.

Bij deze variant zal overigens vervolgens ook nog bekeken moeten worden of de voorgestelde verdeling de draagkracht-toets kan doorstaan.

- c. Er wordt een risicoverdeling op basis van (financiële) draagkracht overeengekomen. Provinciale Staten zullen dan een uitspraak moeten doen over het bedrag dat de provincie per jaar dan wel in totaal (voor het verschil tussen een jaarlijkse en een cumulatieve risiconeming zij verwezen naar paragraaf 4.5) voor de risico afdekking kan betalen. Dit zal in het kader van het toezicht wel door het rijk (ministerie van Binnenlandse Zaken) worden getoetst. Binnen de provincie zal hiervoor dan dekking moeten worden gevonden. Het restant van de risico's komt vervolgens voor rekening van het rijk.

Een risicoverdeling op basis van financiële draagkracht (mogelijkheid c.) verdient naar onze mening de voorkeur omdat in de gevallen a. en b. een nadere risicokwantificering dient plaats te hebben en vervolgens gecompliceerde onderhandelingen gevoerd moeten worden. Bovendien, hoe fraai de risicoverdeling er op papier ook uitziet, de financiële draagkracht van de provincie is beperkt. Ook uit het oogpunt van de toezichthoudende rol die het ministerie van Binnenlandse Zaken op de provincies heeft, mag verwacht worden dat paal en perk gesteld zal worden aan de door de provincie te lopen risico's. Immers, indien de provincie zich vertilt aan de risico's wordt op enig moment het rijk daar toch mee geconfronteerd daar men de provincie niet "failliet" zal laten gaan en er geen "artikel 12" mogelijkheid bestaat.

Bij mogelijkheid c. kan de risicokwantificering achterwege blijven omdat voor de provincie in dit geval een risicoplafond wordt afgesproken waarbij als uitgangspunt de financiële draagkracht van de provincie wordt genomen.

4.5. Cumulatieve risiconeming versus jaarlijkse risiconeming

Stel dat gekozen wordt voor een risicoverdeling op basis van financiële draagkracht, dan zal binnen de provincie vervolgens dekking moeten worden gevonden voor het risico-bedrag dat wordt afgesproken. In principe dient de dekking te worden gevonden door een voorziening op te bouwen waaruit de financiële consequenties van mogelijk optredende risico's kunnen worden gedekt. De opbouw van de voorziening kan plaats vinden door, gedurende de looptijd van het project, jaarlijks een nader vast te stellen bedrag (hierna voorzieningsbedrag te noemen) aan de voorziening toe te voegen.

De grootste risico's zullen zich tijdens de bouwfase voordoen zodat de voorziening mogelijk reeds is opgesoupeerd voordat deze volledig is gevormd. Hierbij is verondersteld, dat de eerst optredende risico's voor rekening van de provincie komen totdat een bepaalde hoogte is bereikt en dat de daarna optredende risico's voor rekening van het rijk komen (de zgn. cumulatieve risiconeming). De provincie zal derhalve het voor de risico-afdekking benodigde bedrag moeten lenen. De jaarlijkse rente en aflossingen zijn dan gelijk aan het voorzieningsbedrag.

Gelet op de (financiële) omvang van het project zullen de uiteindelijk optredende risico's zeker hoger kunnen zijn dan het bedrag aan risico's dat de provincie op grond van draagkracht voor haar rekening neemt.

Als alternatief voor deze constructie kan worden overwogen dat de provincie

haar jaarlijkse bijdrage verhoogt met het voorzieningsbedrag, hetgeen overeenkomt met een zeker aandeel in de risico's. Verder worden dan alle risico's door het rijk gedragen. Het verhogen van de provinciale bijdrage met het voorzieningsbedrag heeft niet tot gevolg dat daarmee een duurder ontwerp kan worden gefinancierd. De verhoging dient immers ter afdekking van te lopen risico's. Door de provinciale bijdrage te verhogen wordt in feite het provinciale risico-aandeel gespreid over de exploitatieperiode (de zgn. jaarlijkse risiconeming). Als de provincie de provinciale bijdrage zou verhogen betekent dit impliciet dat de provincie veronderstelt dat risico's zeker zullen optreden. Het is echter niet zeker is dat de risico's ook daadwerkelijk zullen optreden. Het risico wordt omgezet in een (financiële) zekerheid. Derhalve zou ook overwogen kunnen worden om af te spreken, dat de jaarlijkse provinciale bijdrage maximaal verhoogd kan worden met het voorzieningsbedrag. Of de jaarlijkse provinciale bijdrage ook daadwerkelijk verhoogd wordt hangt af van het antwoord op de vraag of zich in dat jaar daadwerkelijk risico's hebben voorgedaan die tot hogere kosten leidden. Indien zich in een bepaald jaar geen risico's in die zin hebben voorgedaan zou in dat jaar de provinciale bijdrage ook niet verhoogd hoeven te worden.

Het is voor de provincie aantrekkelijker wanneer afgesproken kan worden dat de provincie de provinciale bijdrage jaarlijks met een vooraf afgesproken vast bedrag verhoogd (zekere betalingen), dan wel de jaarlijkse bijdrage pas hoeft te verhogen op het moment dat zich risico's voordoen (onzekere betalingen), waarbij de jaarlijkse verhoging een vooraf afgesproken maximum niet zal overschrijden in plaats van dat afgesproken wordt dat de provincie de eerste risico's tot een bepaald bedrag voor haar rekening neemt (cumulatieve risiconeming). In het laatste geval moet de provincie immers ter dekking een lening aantrekken waarover ze vervolgens een rente-risico loopt indien de rente niet voor 30 jaar vastgezet kan worden.

4.6. De invloed van DELTAN op de risicoverdeling

Indien gekozen wordt voor een privaatrechtelijke constructie (overheids-NV) waarbij DELTAN een meerderheid van de aandelen, inhoudende een beslissende zeggenschap, krijgt, ligt het voor de hand om een deel van de risico's bij de overheids-NV te leggen. Zodoende gaat ook DELTAN een deel van de risico's dragen. Hierbij doen zich onder meer de volgende mogelijkheden voor:

- a. Op basis van het draagkrachtbeginsel wordt overeengekomen wat de aandeelhouders van de overheids-NV (DELTAN en provincie) samen aan risico's kunnen dragen waarbij gekozen kan worden voor een cumulatieve risico-afsprake (de eerst optredende risico's zijn, tot het afgesproken bedrag is bereikt, voor rekening van de overheids-NV en het restant is dan voor rekening van het rijk). Ook kan gekozen worden voor een jaarlijkse risico-afsprake (de overheids-NV draagt jaarlijks een bepaald risico en indien het risico in een bepaald jaar feitelijk hoger is, komt het restant voor rekening van het rijk). De risico's die voor rekening van de overheids-NV komen, kunnen tussen de aandeelhouders verdeeld worden op basis van bijvoorbeeld zeggenschapsverhoudingen dan wel draagkracht verhoudingen.
- b. Er worden aparte afspraken met de individuele partijen gemaakt waarbij kan worden overeengekomen dat:-
 - I. DELTAN de eerste aansprakelijkheid voor risico's draagt totdat een bepaald maximum bedrag is bereikt;
 - II. De provincie vervolgens aansprakelijk wordt totdat een

bepaald maximum bedrag is bereikt; het maximum bedrag kan worden vastgesteld op basis van het draagkrachtbeginsel;

III. Het rijk voor de resterende risico's aansprakelijk wordt. Ook hier kan gekozen worden voor een cumulatieve risico-afpraak dan wel een jaarlijkse risico-afpraak;

BESLISPUNTEN:

- risicoverdeling op basis van draagkracht/beïnvloeding
- cumulatieve of jaarlijkse risiconeming
- opbouw getrapte verdeling.

Hoofdstuk 5.

DEBUDGETTERINGSPROBLEEM.

Onder debudgettering wordt verstaan: "Uitgaven die niet op de rijksbegroting staan, maar waarvoor de overheid (direkt of indirect) financieel garant staat. Het betreft hier uitgaven die weliswaar niet door de overheid worden gedaan, maar die wel betrekking hebben op terreinen van collectieve zorg."

De debudgetteringsmaatregel wordt toegepast indien door een bepaalde financieringsvorm een verstoring van de budgettaire afweging dreigt op te treden. Door de desbetreffende gedebudgetteerde uitgaven tot het genormeerde financieringstekort te rekenen wordt dit voorkomen.

De belangrijkste voorwaarde die vanuit de budgettaire afweging moet worden gesteld aan elke mogelijke financieringsvorm is dat de betrokken financier in voldoende mate moet delen in de risico's die aan het project verbonden zijn. Verder mag het niet zo zijn dat deze financier door een onevenwichtig preferentieel aandeel in het rendement van een project een risicoloos rendement kan behalen. Van een onevenredige mate van risicoafdekking door de overheid mag dus geen sprake zijn, noch in formele noch in materiële zin.

Bij de tot dusver afgesloten contracten voor private financiering van tunnels is van formele risico-afdekking in de vorm van verlening van formele overheidsgaranties geen sprake geweest. De vraag in hoeverre er in materiële zin van risico-afdekking sprake is geweest, heeft in de Kamer en daarbuiten nogal wat discussie opgeroepen. Naar de mening van het kabinet is bij beide contracten geen sprake van een onevenredige mate van risico-afdekking, noch in formele, noch in materiële zin. Bij deze contracten wordt namelijk een voldoende groot deel van de risico's door de met de financiering en exploitatie belaste partner gedragen.

De vraag wanneer sprake is van het dragen van 'voldoende risico' door deze partner is niet eenduidig te beantwoorden. De risico's zijn sterk uiteenlopend van aard, en vaak moeilijk te kwantificeren. Bovendien lopen de risico's per object sterk uiteen, wat het moeilijk maakt exact en objectief aan te geven wanneer er sprake is van 'voldoende risico'. Daarbij speelt ook een belangrijke rol dat de risicoverdeling altijd in relatie moet worden gezien met de kosten die financiering door derden met zich meebrengt, alsmede de politiek bepaalde preferenties van kabinet en Kamer m.b.t. de verhouding tussen kosten en risico's. Die preferenties kunnen in de loop der tijd wijzigen. Uit het voorgaande volgt dat in zijn algemeenheid geen harde uitspraken kunnen worden gedaan over de grens waarbij een risicoverdeling zodanig "scheef" is dat de gekozen financieringsconstructie als debudgettering gekwalificeerd zou moeten worden. Deze vraag moet van geval tot geval worden beoordeeld.

BESLISPUNTEN:

- wel/niet sprake van debudgettering

Hoofdstuk 6

EXPLOITATIE-OPZET

In dit hoofdstuk wordt in grote lijnen nader ingegaan op de globale exploitatie opzet van het project. Uitdrukkelijk zij daarbij vermeld, dat een en ander gebaseerd is op de ramingen en de inzichten zoals die bestonden c.q. bekend waren bij de werkgroep op het moment van het samenstellen van dit rapport.

6.1. OPBRENGSTEN

De opbrengsten zullen bestaan uit tolopbrengsten, een bijdrage van het rijk, een bijdrage van de provincie en overige opbrengsten.

6.1.1. Tolopbrengsten

De tolopbrengsten bestaan uit het aantal motorvoertuigpassages vermenigvuldigd met de daarbij behorende tarieven. De tarieven zullen worden gedifferentieerd. In de exploitatiemodellen wordt met een gemiddeld toltarief gerekend. Om tol te kunnen heffen is een tolwet vereist. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat treft de voorbereidingen. De Provincie Zeeland heeft als uitgangspunt geformuleerd dat op de dag van openstelling van de WOV het gemiddelde van de toltarieven dient overeen te komen met de op dat moment geldende gemiddelde veertarieven.

In relatie tot het gezamenlijk streven naar de totstandkoming van de WOV zullen de tarieven voor de Westerscheldeveren gedurende de jaren 1992 tot en met 1999 worden verhoogd. Het gemiddelde tarief in 1991 (f 6,26) zal vanaf 1992 jaarlijks worden aangepast met de index als voor de rijksbijdrage voor de veerdiensten is omschreven. Voorts zullen de veertarieven in totaal met nog eens 20% extra worden verhoogd. De hoogte van de gemiddelde veertarieven zal op 1 januari 2000 dan f 10,04 bedragen.

Ten aanzien van deze tarieven dient men zich te realiseren, dat het verschil maakt of eventueel verschuldigde BTW (zie hoofdstuk 3) in dit bedrag wel of niet is begrepen. Zo niet, dan zal dit gemiddelde tarief nog met 17,5% verhoogd moeten worden in een situatie waarbij over de opbrengsten BTW moet worden afgedragen. Het feitelijke tarief komt dan uit op f 11,75. Anders zal de feitelijk te ontvangen opbrengst immers aanzienlijk lager zijn. Het netto-tarief van f 10,04 komt dan immers 17,5% lager te liggen en levert voor de exploitatie dan f 8,51 op. Overigens zij opgemerkt dat een verhoging voor de BTW component voor het zakelijk verkeer (ongeveer 50%) geen probleem behoeft te zijn, omdat deze verrekenbaar is. Voor de particuliere gebruiker is dat laatste niet het geval. De particulier zit in dat geval met een reële extra verhoging.

De tolopbrengsten worden beïnvloed door de tariefsaanpassingen in verband met inflatie en de ontwikkeling van de verkeersstromen. Van belang is in dit verband in welke mate de hoogte van de toltarieven de omvang van het autoverkeer via de WOV beïnvloedt. In een rapport van DHV van 5 juli 1993 wordt de elasticiteit van het toltarief WOV geraamd. Hieruit volgt een elasticiteit voor personenauto's van circa -0,73 en voor alle motorvoertuigen van circa -0,57. In 1985 heeft de Provincie Zeeland de invloed van de hoogte van de tarieven op de omvang van het verkeer via de Westerscheldeveren onderzocht. Uit de berekeningen met de gegevens over de verkeersontwikkeling via de Westerscheldeveren en de veertarieven in de periode 1970-1983

volgt de conclusie dat voor het totale autoverkeer de elasticiteit -0,3 bedraagt. Voor het vrachtverkeer werd geconcludeerd dat van een aantoonbare invloed van de tariefwijzigingen op de omvang van het vrachtverkeer geen of nauwelijks sprake is. Hier is derhalve een duidelijk verschil van opvatting te constateren. De hoogte van de prijselasticiteit is van groot belang voor het beoordelen van de mogelijkheden om tariefsaanpassingen te gebruiken als instrument, nu of in de toekomst, om de exploitatie gunstig te beïnvloeden. Naarmate deze grootheid dichter bij de waarde nul ligt, neemt het tariefinstrument aan effectiviteit toe. Bij een waarde van -1 is de effectiviteit nihil.

De tot dusverre meest actuele verkeersprognose van de WOV daterend van 5 juli 1993 dient als uitgangspunt te worden gehanteerd. Het aantal passages bedraagt in het jaar 2000 12.000 mtv per etmaal. Voor de periode tot 2010 is een algemene groei van het verkeer met 2% per jaar geraamd. Na 2010 wordt geen groei van het verkeer verondersteld.

6.1.2. Bijdrage van het rijk

De jaarlijkse exploitatiebijdrage van het rijk (ministerie van Verkeer en Waterstaat) is bepaald op f 41,1 mln (prijspeil 1989). Deze bijdrage wordt tot de openstelling van de WOV voor 100% geïndexeerd (GWW-index). Gedurende de exploitatieperiode van de WOV zal de rijksbijdrage jaarlijks met 50% van de GWW-index worden aangepast. De rijksoverheid zal de bijdrage gedurende 30 jaar ter beschikking stellen. Na de overeengekomen exploitatieperiode zal de Provincie Zeeland de vaste oeververbinding aan het rijk overdragen. De jaarlijks op het project drukkende onderhoudskosten komen dan voor rekening van de rijksoverheid.

6.1.3. Bijdrage Provincie Zeeland

Provinciale Staten van Zeeland hebben juni 1992 besloten ten behoeve van de exploitatie van de WOV een jaarlijkse provinciale bijdrage vast te stellen van f 4 mln op basis prijspeil 1989. De bijdrage wordt voor 100% geïndexeerd (GWW-index) terwijl de termijn van de bijdrage wordt gesteld op 30 jaar. De bijdrage van het door de Provincie Zeeland gewenste voetveer Vlissingen-Breskens zal volgens deze statenuitspraak deel uitmaken van de totale provinciale bijdrage ad f 4 mln. De netto-lasten van het voetveer worden thans geraamd op f 2 mln. De kosten zijn in het rapport Mardoc (zie samenvatting in bijlage 7) geïnventariseerd op f 5 mln. Daarbij wordt aangenomen dat de verbinding wordt onderhouden met één dubbeldekker. De inkomsten worden daarbij geraamd op f 3 mln bij een tarief van f 4,- (zie bijlage 8). Voor de WOV exclusief voetveer bedraagt de provinciale bijdrage dan f 2 mln per jaar. Aangenomen is dat deze bijdrage zowel gedurende de bouw als de exploitatieperiode voor 100% wordt geïndexeerd.

De Provincie Zeeland zal een beslissing dienen te nemen over het installeren van het voetveer. Provinciale Staten van Zeeland zullen daartoe op voorstel van Gedeputeerde Staten moeten besluiten. De rijksoverheid heeft te kennen gegeven dat het voetveer buiten het project moet blijven. Hierover dient nog een definitieve beslissing genomen te worden. In de berekeningen is de werkgroep ervan uitgegaan dat de provinciale bijdrage ad f 4 mln. geheel ten goede komt aan het project WOV (excl. voetveer)

Voor het ministerie van Binnenlandse Zaken zullen de hoogte van de bijdrage aan de WOV alsmede de risico's welke de Provincie Zeeland kan dragen op grond van de bouw en exploitatie van de WOV, dienen te worden begrensd en afgedekt.

6.1.4. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten kunnen bestaan uit een vergoeding voor het ter beschikking stellen van terreinen aan derden alsmede een opbrengst van het ter beschikking stellen aan het nutsbedrijf en de PTT van ruimten ten behoeve van het onderbrengen van kabels en leidingen. Deze inkomsten zijn te verwaarlozen (f 0,5 mln).

6.1.5. EG-subsidies.

In het kader van de financieringsproblematiek past uiteraard ook de mogelijkheid om subsidies te verwerven. De resultaten van een daartoe ingesteld onderzoek naar mogelijkheden van EEG subsidies zijn teleurstellend. Momenteel loopt er nog een aanvraag voor de EFRO-fondsen. De Provincie Zeeland heeft een aanvraag gedaan in het kader van de zogenaamde 5 B doelstelling. Een concept projectbeschrijving hiervoor is inmiddels gereed. Uit het in opdracht van de Provincie Zeeland ingestelde subsidie-onderzoek is gebleken dat drie EG-programma's in beginsel van belang zijn voor subsidiëring c.q. financiering van de WOV:

- a. het Actieprogramma voor de Vervoersinfrastructuur
- b. de Edinburgh-faciliteit
- c. het Europese Investeringsfonds.

Het is mogelijk dat ook nog vanwege de geavanceerde boortechnieken die bij het WOV project worden gebruikt een beroep op enig (EG)-fonds gedaan kan worden.

In relatie met het voetveer Vlissingen - Breskens wordt nog opgemerkt dat het Interreg-programma van belang kan zijn.

ad a. Actieprogramma voor de Vervoersinfrastructuur (transeuropese netwerken)

Om hiervoor in aanmerking te kunnen komen moet een verzoek ingediend worden door het ministerie van Verkeer en Waterstaat. In 1990 is een dergelijk verzoek gedaan.

Een hernieuwde poging in 1994 lijkt alleszins gerechtvaardigd.

ad b. Edinburgh-faciliteit

Deze faciliteit loopt vooruit op het in te stellen Europese Investeringsfonds. Voorshands is volstaan met een tijdelijke leenfaciliteit (tot en met 1994). De beoordelingscriteria en financieringsmogelijkheden zijn ruimer dan de normale EIB-leningen.

De EIB speelt hierin een belangrijke rol.

Na de besluitvorming over de financierings- en exploitatievorm voor de WOV kan een beroep gedaan worden op de EIB bij het aantrekken van gelden en daarbij kunnen de mogelijkheden van de Edinburgh-faciliteit worden betrokken.

ad c. Europese Investeringsfonds.

Dit fonds is nog niet in werking getreden. Ook hier speelt de EIB een belangrijke rol omdat de te volgen aanbestedingsprocedure zal lijken op de onder b. genoemde faciliteit.

Interreg.

Voor de periode tot en met 31 december 1995 kunnen geen projecten meer worden opgevoerd voor het interreg programma.

Dit geldt dus ook voor het geplande voetveer Vlissingen - Breskens bij realisering van de WOV.

Over dit voetveer dient in 1994 nadere besluitvorming plaats te vinden. Met

de realisering kan worden gestart in de 2e totstandkomingsperiode van de WOV (einde jaren negentig).

Te zijner tijd kan dit project worden ingebracht in de Euregio Scheldemond, teneinde een plaats te krijgen in het interreg programma voor de toekomstige relevante jaren.

Aangezien thans ten aanzien van EG subsidies slechts sprake is van theoretische mogelijkheden heeft de werkgroep met dergelijke inkomsten geen rekening gehouden. Indien in de toekomst daadwerkelijk subsidies worden verkregen dan zouden deze verrekend kunnen worden met de nederlandse overheidsbijdragen.

6.2. KOSTEN

De exploitatiekosten van de WOV bestaan grotendeels uit rente en afschrijving van de investeringen. Daarnaast dient jaarlijks met terugkomende kosten voor onderhoud en beheer, tolinning en verzekeringskosten rekening te worden gehouden. De ramingen zijn uiteraard gebaseerd op de huidige inzichten (zie ook bijlage 4).

6.2.1. Bouwsom

In vorige rapportages werd op basis van de gedane aanbiedingen uitgegaan van een bouwsom van f 1.150 mln. De werkgroep heeft aangenomen dat het lukt om dit bedrag aanzienlijk te verlagen door diverse aanpassingen. Een besparing van f 200 mln lijkt mogelijk. Wij zijn derhalve uitgegaan van een bouwsom van f 950 mln.

6.2.2. Kosten voor onderhoud en beheer

De provincie, DELTAN of de NV WOV kan, als exploitant van de vaste oeververbinding, met de geselecteerde aannemerscombinatie een overeenkomst sluiten voor het onderhoud (inclusief herstelwerkzaamheden). Daarnaast worden onder de beheerskosten mede begrepen de managementkosten van de exploitatie en overige lasten zoals bijvoorbeeld huisvesting en energie. Het ten behoeve van de bediening en onderhoud benodigde personeel zal door de exploitant van de WOV in dienst worden genomen.

Het jaarlijks onderhoud alsmede het groot onderhoud wordt jaarlijks op f 17 mln (exclusief kosten tolinning) geraamd. Dit betreft derhalve het gemiddelde jaarbedrag op huidig prijsniveau. Het groot onderhoud is uiteraard niet gelijkmatig in de tijd gespreid. In de exploitatie berekeningen is daarmee rekening gehouden, in die zin dat is uitgegaan van de feitelijk te verwachten verdeling van het groot onderhoud in de tijd. Die verdeling ziet er als volgt uit (prijspeil 1993):

jaar 0-10	; f	30 mln.
jaar 11-20	; f	75 mln.
jaar 21-30	; f	220 mln.

6.2.3. Kosten van tolinning

De kosten van tolinning bestaan hoofdzakelijk uit personeelskosten. Uitgaande van een 24-uurs openstelling, waarbij overdag 4 inningspunten en 's nachts twee inningspunten open zijn, zijn circa 16 tolgaarders benodigd. Hierbij wordt uitgegaan van een gedeeltelijke automatisering van de tolinning. In het ontwerp van het tolplein is rekening gehouden met drie tolstraten per rijrichting, in de toekomst uit te breiden tot vier tolstraten. Per rijrichting is minimaal één tolstraat geschikt voor een eenvoudig systeem voor de automatische verwerking van de tol t.b.v. personenauto's. Bij geautomatiseerde tolinning zal per rijrichting één tolstraat bemand

Hoofdstuk 7

FINANCIËLE ANALYSE

7.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 1 onderkende exploitatiemogelijkheden beoordeeld op financiële haalbaarheid. Het onderscheidend criterium met betrekking tot de exploitatiemogelijkheden betreft het al dan niet BTW-plichtig zijn van de exploitant (provincie dan wel overheids-NV).

Het sluitstuk van de publieke financiering wordt gevormd door de benodigde overheidsbijdrage. Derhalve vormt de overheidsbijdrage een van de belangrijkste criteria waarop de haalbaarheid van het project WOV moet worden beoordeeld.

De opzet van het hoofdstuk is als volgt. Uitgaande van het basis-scenario (bijlage 4) en de daarbij behorende veronderstellingen inzake onder meer projectkosten, exploitatiekosten, rente en inflatie wordt berekend wat de benodigde overheidsbijdrage dient te zijn om, over de exploitatieperiode, gezien, een sluitende exploitatie te krijgen. Zoals eerder aangegeven wordt hierbij onderscheid gemaakt naar een tweetal varianten:

- a. de exploitant is wel BTW-plichtig;
- b. de exploitant is niet BTW-plichtig.

Vervolgens wordt berekend wat maximaal aan projectkosten kan worden gefinancierd, indien een aantal in het verleden afgesproken uitgangspunten inzake maximale overheidsbijdrage en toltarief in stand worden gehouden.

Tot slot wordt, uitgaande van het basis-scenario, voor een aantal variabelen aangegeven wat de gevoeligheid van de betreffende variabele is. De gevoeligheid wordt bepaald door te berekenen wat het effect op de overheidsbijdrage is indien de betreffende variabele wijzigt.

7.2. Uitkomsten basis-scenario

In onderstaande tabel is weergegeven wat, voor de twee varianten, de overheidsbijdrage dient te zijn om op basis van de gemaakte veronderstellingen een sluitende exploitatie te kunnen bewerkstelligen. Daarbij is ervan uitgegaan dat geen rekening behoeft te worden gehouden met vennootschapsbelasting.

Exploitant is:	Overheidsbijdrage (x Mln)
BTW-plichtig	54.8
Niet BTW-plichtig	72.2

Uitgaande van de hierboven gemaakte veronderstellingen bedraagt de netto contante waarde van het verschil tussen de te verrekenen BTW en de af te dragen BTW circa f 200 mln (prijspeil 2000). Het niet BTW-plichtig zijn van de exploitant heeft derhalve een nadelig financieel effect van circa f 200 mln hetgeen zijn weerslag vindt in de hogere overheidsbijdrage.

7.3. Te financieren projectkosten bij handhaving afspraken.

Het basis-scenario impliceert dat de overheden een aantal gemaakte afspraken c.q. eerder geformuleerde randvoorwaarden zullen moeten versoepelen.

Dit betreft:

- a. het aanpassen van de rijksbijdrage en/of de provinciale bijdrage;
- b. het loslaten van het uitgangspunt dat het gemiddelde toltarief voor de gebruiker zodanig dient te zijn dat het begin toltarief gelijk is aan het einde veertarief.

In het verleden zijn dienaangaande de volgende afspraken gemaakt c.q. randvoorwaarden geformuleerd:

- a. de rijksbijdrage bedraagt maximaal f 41,1 mln (prijspeil 1989);
- b. de provinciale bijdrage bedraagt maximaal f 4 mln (prijspeil 1989);
- c. het gemiddelde toltarief dient voor de gebruiker zodanig te zijn dat het begin toltarief gelijk is aan het einde veertarief. In casu betekent dit een toltarief van f 10,00 inclusief BTW. Het netto toltarief bedraagt derhalve f 8,51 indien de exploitant BTW-plichtig is en f 10,00 indien de exploitant niet BTW-plichtig is;
- d. geen risico's bij het rijk.

In onderstaande tabel is weergegeven wat maximaal aan projectkosten gefinancierd kan worden indien rijk en provincie niet van bovengenoemde afspraken/randvoorwaarden wensen af te wijken (in het basis-scenario bedragen de projectkosten f 1121 mln):

Exploitant is:	Te financieren projectkosten (excl. BTW en prijspeil 1993 ,x Mln);
BTW-plichtig (tol f 8,51)	886
Niet BTW-plichtig (tol f 10)	785

Indien de provincie akkoord zou gaan met een gemiddeld netto toltarief van f 10,-- en de exploitant is BTW-plichtig (het toltarief voor de gebruiker bedraagt dan f 11,75), dan kan f 980 mln aan projectkosten worden gefinancierd onder de veronderstelling dat de aandeelhouders geen VPB verschuldigd zijn.

7.4. Gevoeligheidsanalyse

Indien de gemaakte veronderstellingen in de werkelijkheid afwijken heeft dit tot gevolg dat de overheidsbijdrage moet worden aangepast om weer een sluitende exploitatie te kunnen krijgen. In deze paragraaf wordt aangegeven wat het effect is op de overheidsbijdrage indien wijzigingen optreden in de gemaakte veronderstellingen. Als referentiepunt zijn de veronderstellingen genomen zoals deze zijn geformuleerd in bijlage 4. In onderstaande tabel staan de uitkomsten van de berekeningen weergegeven. Bij deze berekeningen is er impliciet van uitgegaan dat de prijselasticiteit nihil is. In hoofdstuk 6 is reeds verwezen naar andere opvattingen terzake, i.c. een prijselasticiteit van -0,3 c.q. -0,6. Indien van dit laatste wordt uitgegaan dan is de invloed van tariefveranderingen in de navolgende tabel op de overheidsbijdrage overschat. Bij een stijging van de tarieven daalt de benodigde overheidsbijdrage minder dan in de tabel is weergegeven.

Wijziging van veronderstelling (overige veronderstellingen blijven ongewijzigd)	Effect op overheidsbijdrage ad 54.8 indien exploitant BTW-plichtig (x Mln)		Effect op overheidsbijdrage ad 72.2 indien exploitant niet BTW-plichtig (x Mln)	
Vervoersaantallen bij opening:-				
(a) 1000 lager dan verwacht	+3.6	58.4	+3.6	75.8
(b) 1000 hoger dan verwacht	-3.6	51.2	-3.6	68.6
Jaarlijkse groei van het aantal passages:				
(a) 0% i.p.v. 2%	+5.9	60.7	+5.9	78.1
(b) 1% i.p.v. 2%	+3.1	57.9	+3.1	75.3
(c) 3% i.p.v. 2%	-3.3	51.5	-3.3	68.9
(d) 4% i.p.v. 2%	-6.9	47.9	-6.9	65.3
Jaarlijkse tariefaanpassing				
(a) inflatie - 1%	+4.7	59.5	+4.7	76.9
(b) inflatie + 1%	-5.5	49.3	-5.5	66.7
Toltarief bij aanvang exploitatie:				
(a) 9,00 ipv 10,00	+4.3	59.1	+4.3	76.5
(b) 9,50 , ,	+2.2	57.0	+2.2	74.4
(c) 10,50 , ,	-2.2	52.6	-2.2	70.0
(d) 11,00 , ,	-4.3	50.5	-4.3	67.9
Jaarlijkse onderhouds- en beheerskosten:				
(a) 10% hoger	+1.4	56.2	+1.6	73.8
(b) 10% lager dan geraamd	-1.4	53.4	-1.6	70.6
De rente en inflatie bedragen respectievelijk:				
(a) 6,5% en 3%	-4.9	49.9	-5.7	66.5
(b) 6,5% en 2,5%	-2.0	52.8	-2.3	69.9
(c) 6% en 3%	-9.6	45.2	-11.2	61.0
(d) 6% en 2,5%	-7.0	47.8	-8.0	64.2
(e) 6% en 2%	-4.2	50.6	-4.6	67.6
(f) 7% en 2%	+6.4	61.2	+7.8	80.0
(g) 7% en 2,5%	+3.1	57.9	+3.8	76.0
(h) 7% en 3,5%	-2.9	51.9	-3.5	68.7
(i) 7% en 4%	-5.6	49.2	-6.8	65.4
(j) 7,5% en 3%	+5.2	60.0	+6.0	78.2
(k) 7,5% en 3,5%	+2.0	56.8	+2.2	74.4
(l) 8% en 3%	+10.5	65.3	+12.2	84.4
(m) 8% en 3,5%	+7.2	62.0	+8.2	80.4
(n) 8% en 4%	+4.0	58.8	+4.3	76.5

BESLISPUNTEN:

- uitgangspunt einde veertarief is begin toltarief wordt losgelaten
- de totale overheidsbijdrage wordt verhoogd

Hoofdstuk 8

CONCLUSIE/SAMENVATTING

Op grond van de in dit rapport en de daarbij behorende bijlagen, opgenomen informatie en beschouwingen, komt de werkgroep tot het volgende eindoordeel.

1. Voor de realisatie van de WOV dient gekozen te worden tussen een publiekrechtelijke dan wel een privaatrechtelijke constructie. In het laatste geval dient opnieuw een keuze gemaakt te worden tussen een constructie met een meerderheidsbelang voor de provincie, dan wel een opzet waarin de provincie een minderheidsbelang heeft. Indien gekozen wordt voor een privaatrechtelijke opzet met een minderheidsbelang voor de provincie ware overleg te openen met het nutsbedrijf DELTAN met als doel de bestaande NV WOV zodanig om te bouwen dat DELTAN een meerderheidsbelang verwerft. Aangenomen mag worden dat op die manier een NV kan ontstaan die geen vennootschapsbelasting behoeft af te dragen en die voldoende zelfstandig is om aangemerkt te worden als een ondernemer in de zin van de wet op de omzetbelasting.
2. Voor de financiering ware uit te gaan van een opzet waarbij thans reeds een zo groot mogelijke zekerheid wordt verkregen voor het in de toekomst te betalen feitelijke rentepercentage. Inclusief de te betalen bereidstellingsprovisie kan voor deze constructie op basis van de huidige marktsituatie worden uitgegaan van een rente percentage van 7%.
3. Verder kan worden uitgegaan van een besparing op de bouwsom van f 200 mln. vergeleken met de situatie ten tijde van het vorige bestuurlijke overleg. De veronderstellingen uit het basis scenario ten aanzien van de inflatie, het verkeer e.d. kunnen ongewijzigd blijven.
4. In dit model komt de totaal benodigde overheidsbijdrage in prijzen van 1989 uit op f 54,8 mln per jaar. Daarvan komt dan overeenkomstig de lopende afspraken f 4 mln voor rekening van de Provincie Zeeland. Er resteert dan voor het rijk een jaarlijkse bijdrage van f 50,8 mln. Een verhoging derhalve met f 9,7 mln ten opzichte van de reeds toegezegde bijdrage van f 41,1 mln. Daarbij zij aangetekend, dat het verschil met de huidige rijksbijdrage voor de PSD miniem is. Die bedraagt immers voor 1994 f 35 mln op basis van de oude afspraken rond de vaste bijdrage, vermeerderd met een bedrag van f 14 mln. per jaar tot het jaar 2000 voor de afbouw van de PSD. Tot het jaar 2000 geldt voor de PSD derhalve een jaarlijkse rijksbijdrage van f 49 mln.
5. Ten aanzien van de risico's zij het volgende opgemerkt. Voor de risico's die in de bouwfase worden gelopen is reeds een voorziening "ingebouwd". Door de werkgroep is 10% van de bouwsom als risico-premie opgenomen in het totale investeringsbedrag van f 1121 mln. Dan resteren nog de risico's die gelopen worden in de voorbereidingsfase alsmede die in de exploitatieperiode.

De werkgroep adviseert ten aanzien van deze risico's te komen tot een globale aanpak. Gedacht kan daarbij worden aan een getrapte verdeling. Om de gedachten te bepalen geeft de werkgroep de volgende verdeling als voorbeeld.

- a. De eerste aansprakelijkheid voor risico's dient bij de exploitant

datum: Middelburg, 13 oktober 1993

behandeld door: [redacted] J

doorkiesnummer: 01180 [redacted] J

nr.: 66/93

Tijdens het bestuurlijk overleg dat de minister van Verkeer en Waterstaat, mevrouw J.R.H. Maij-Weggen, op woensdag 13 oktober 1993 heeft gevoerd met een vertegenwoordiging van de provincie Zeeland, onder voorzitterschap van de Commissaris der Koningin, drs. W.T. van Gelder, zijn de volgende afspraken gemaakt.

1.
Bij het rijk en de provincie blijft de intentie om de Westerschelde oeververbinding te realiseren.
2.
Vanwege Belgische bezwaren tegen een brug-tunnel-combinatie wordt de voorkeur uitgesproken voor een geboorde tunnel. Dit is echter de duurste variant.
3.
De prijs van de geboorde tunnel-variant van de WOV moet nader worden gezien.
4.
Na uitspraak van de Kroon wordt het financiële traject afgerond.
5.
Private financiering van de WOV zal nog eens grondig worden vergeleken met publieke financiering. Eventuele publieke financiering zal worden getrokken door de provincie.
6.
In januari 1994 zal een volgend bestuurlijk overleg plaats hebben.

Tot slot doen het rijk en de provincie een beroep op de betrokken partijen voor een voorspoedige voortgang.

Westerschelde - oeververbinding

Nr. I-57

Vergadering 12 juli 1991

Agenda nr.

Commissie: waterstaat en verkeer
Commissie: bestuurszaken

Gedeputeerde met de verdediging
belast: ing J

Nr. 1661/123

Middelburg, 28 mei 1991

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting

Ten behoeve van de voortgang van het WOV-project is het gewenst dat de staten besluiten nemen over de randvoorwaarden van het project, de vorm waarin het project op de EG-markt wordt gebracht en het onderzoeken van de mogelijkheid tot overheidsexploitatie/financiering.

Als vervolg op de tracévaststelling voor de WOV is het nodig dat voor de voortgang van het project een aantal beslissingen wordt genomen. Ter voorbereiding daarop wordt u bijgevoegde notitie voorgelegd.

In de notitie komen drie hoofdonderdelen aan de orde:

- A. Nadere besluitvorming over de randvoorwaarden van het project in samenhang met de contractvorming voor de Provinciale Stoombootdiensten.
- B. De vorm waarin het project op de EG-markt wordt gebracht.
- C. Het onderzoeken van de mogelijkheid tot overheidsexploitatie/financiering.

Onder verwijzing naar de in de notitie weergegeven conclusies stellen wij u voor:

- A. 1. In te stemmen met de in de notitie aangegeven versoeringen van het project (pagina 2).
- 2. In te stemmen met de verlenging van de exploitatietermijn en de termijn van beschikbaar stellen van de overheidsbijdrage en de indexering van 100% van de provinciale bijdrage (pagina 3).
- 3. In te stemmen met een mogelijke tariefsverhoging van maximaal 20% voor de PSD die enerzijds mede moet dienen voor de liquidatie van de PSD en anderzijds ter vergroting van de haalbaarheid van de WOV (pagina 3).
- 4. In te stemmen met de beschikking van de randvoorwaarden, zoals aangegeven op blz. 4 en 5 van de notitie, te weten:
 - a. de restant boekwaarde PSD en de wachtgelden ten behoeve van PSD-personeel bij ingebruikname van de WOV te betrekken in de onderhandelingen voor het PSD-kontrakt met de extra rijksbijdrage;
 - b. met betrekking tot de walradar/scheepvaart begeleiding akkoord gaan dat het rijk dit verhaalt via het VTS-tarief;
 - c. ten aanzien van de exploitatie van het voetveer Vlissingen-Breskens, de kosten van de bijstandsovereenkomst en de kosten van de N.V. WOV de onderhandelingen met het rijk voort te zetten.

Westerschelde-oeververbinding

- B. In te stemmen met de vorm waarin het project op de EG-markt wordt gebracht, te weten in eerste instantie ontwerp en bouw en in tweede instantie financiering en exploitatie (pagina 7).
- C. In te stemmen met een onderzoek naar de mogelijkheid van overheidsexploitie en financiering (pagina 10).

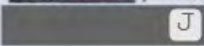
De hiervoor aangegeven versoberingen en bij te stellen randvoorwaarden van het project zijn in het kader van de haalbaarheid van de WOV weergegeven. Indien op een later tijdstip mocht blijken dat genoemde versoberingen en bij te stellen randvoorwaarden van het project niet alle nodig zijn, dan zullen wij uw Staten nader adviseren over de te maken keuzen.

Vorenstaande beslispunten zullen onderwerp van gesprek zijn met de minister van Verkeer en Waterstaat in het gesprek met ons college op 2 juli 1991.

Op grond van onze bevindingen uit dit gesprek kan het totale resultaat ter instemming in de vergadering van uw staten op 12 juli 1991 worden voorgelegd.

Wij delen u nog mede dat ons college eerder besloten heeft de onderhandelingen met de exploitatiemaatschappijen EW en TBM te beëindigen en de EG-markt te consulteren.

Een ontwerp-besluit treft u hierbij aan.

Gedeputeerde Staten van Zeeland,
BOERTIEN, voorzitter
 griffier

Ontwerp-beluit

De staten der provincie Zeeland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 28 mei 1991, nr. 1661/123;

b e s l u i t e n :

in te stemmen met:

- A. 1. In de notitie aangegeven versoberingen van het project.
2. De verlenging van de exploitatietermijn en de termijn van beschikbaar stellen van de overheidsbijdrage alsmede de indexering van de provinciale bijdrage voor 100%.
3. Een mogelijke tariefsverhoging van maximaal 20% voor de PSD, die enerzijds mede moet dienen voor de liquidatie van de PSD en anderzijds ter vergroting van de haalbaarheid van de WOV.
4. De herschikking van de randvoorwaarden zoals de restant boekwaarde schepen PSD en de wachtgelden voor PSD-personeel bij ingebruikname van de WOV te betrekken in de onderhandelingen voor de rijksbijdrage Westerscheldeveren; akkoord gaan dat de kosten voor walradar/scheepvaart begeleiding door het rijk verhaald wordt via het VTS-tarief; over de exploitatie van het voetveer Vlissingen-Breskens, de kosten

van de Bijstandsovereenkomst en de kosten van de N.V. WOV de onderhandelingen met het rijk voort te zetten.

- B. De vorm waarin het project op de EG-markt wordt gebracht door in eerste instantie ontwerp en bouw en in tweede instantie financiering en exploitatie.
- C. Een onderzoek naar de mogelijkheid van overheidsexploitatie en financiering.

N O T I T I E

verdere besluitvorming Westerscheldeoeververbinding

INHOUD

- I. randvoorwaarden project - contractvorming PSD
- II. vorm project EG-markt
- III. onderzoek overheidsexploitatie/financiering; globaal tijdpad.

Hoofdstuk I

RANDVOORWAARDEN WOV PROJECT; SAMENHANG MET PSD CONTRACT TOT 2000

Op 26 februari 1991 heeft een delegatie uit het college van Gedeputeerde Staten met de Minister van Verkeer en Waterstaat een gesprek gehad over de WOV.

In dit gesprek konden voor wat de provincie betreft geen afspraken worden gemaakt omdat de delegatie geen mandaat had.

Dit betekent enerzijds dat door het college nog nadere beslissingen genomen moeten worden, maar anderzijds dat deze niet meer geheel vrijblijvend ten opzichte van de minister kunnen zijn. Het gesprek zou daarmee geen recht gedaan worden.

Uit de onderhandelingen met de exploitatiemaatschappijen EW en TBM is o.a. duidelijk geworden dat geen sluitende aanbieding kon worden verkregen. Enerzijds zullen de totale kosten van het project verlaagd moeten worden anderzijds zal het risicoprofiel gewijzigd moeten worden t.b.v. de haalbaarheid van het project.

Er is daarna nog een ander tracé gekozen dan waarop de aanbiedingen van de maatschappijen zijn gebaseerd waardoor de totaalkosten van dit tracé 3 orde grootte f 100 miljoen hoger liggen dan bij tracé 4.

Uit het gesprek met de minister blijkt dat voor het haalbaar maken van het project een aantal mogelijke maatregelen aan de orde zijn geweest.

a. het versoberen van het project.

Als mogelijkheid voor het verlagen van de bouwsom is een verdere versobering van de verbinding genoemd. In de Tracénota/MER is al uitgegaan van het in de 1e fase uitvoeren van de toeleidende wegen als 2-strooks wegen (enkelbaans).

Als verdere versobering wordt thans voorgesteld:

- het maken van gelijkvloerse kruisingen met waar nodig verkeerslichten in plaats van ongelijkvloerse kruisingen
- het weglaten van de zuidelijke aansluiting Vlissingen-Oost - S10 en in plaats daarvan een aansluiting op de Borselse dijk
- het weglaten van het wegvak S 21 - N 61 bij Terneuzen.
- het ondieper leggen van de tunnel

Daarnaast is als mogelijkheid geopperd om een brug met 3 stroken te bouwen, waarvan één kruipstrook. De tunnel blijft 4 strooks.

Dit betekent ten opzichte van de aannames bij de tracévaststelling dat afgeweken wordt van het uitgangspunt dat in de rivier de verbinding ook in de 1e fase al 4 strooks (dubbelbaans) zou worden aangelegd.

Wel wordt thans de mogelijkheid onderzocht of met een helling van $\pm 4\%$ een brug kan worden gebouwd in 4-strooks uitvoering voor dezelfde kosten als een 2-strooks met kruipstrook en een helling van $\pm 3\%$. (Door de steilere helling kan de brug dan korter worden hetgeen kostenbesparend kan werken).

Hierbij moet nog worden opgemerkt dat ten opzichte van de oorspronkelijke brugontwerpen over de Everingen thans uitgegaan wordt van een verlaging van de doorvaarthoogte van NAP + 54 m naar NAP + 43 m. De hellingen van de brugopritten zijn hierdoor verflauwd van $4\frac{1}{2}\%$ naar 3% .

Conclusie/advies:

Er kan een kostenbesparing worden bereikt met de bovengenoemde versoberingen.

Dientengevolge is het advies om het project met deze aangepaste randvoorwaarden verder voor te bereiden.

b. verlenging exploitatietermijn en verlenging subsidietermijn.

Naast de versobering van het project is een vergrote haalbaarheid mogelijk wanneer tot verlenging van zowel exploitatietermijn als subsidietermijn wordt besloten. Dit betekent een verlenging van de termijn voor de provinciale bijdrage ad f 4 miljoen per jaar.

De minister heeft zich voor de rijksbijdrage hiertoe ook bereid verklaard.

De termijnen van exploitatie en beschikbaarstelling van de overheidsbijdrage kunnen worden verlengd tot 30 jaar (i.p.v. 25 jaar).

Tevens is het gewenst expliciet te besluiten dat de indexering van de provinciale bijdrage (overeenkomstig de aanname in de Tracénota/MER) zowel tijdens de bouw van de WOV als tijdens de exploitatieperiode op 100% wordt gesteld. In formele zin is dit besluit nog niet genomen.

Conclusie/advies:

De termijnen voor exploitatie van de WOV en het beschikbaarstellen van de overheidsbijdrage worden op 30 jaar gesteld in plaats van de huidige 25 jaar; de indexering van de provinciale bijdrage ware te stellen op 100%.

c. tariefstijging.

De minister is bereid een hogere jaarlijkse bijdrage aan de PSD te verstrekken (zie ook hierna onder d).

Zij verwacht dan echter wel - naast de reeds in de tracénota/MER opgenomen tariefstijging - een extra stijging van de tarieven van de veren van 20%. Deze tariefstijging dient eerst te worden benut voor de liquidatiekosten van de PSD (zie eveneens onder d) en heeft later het effect dat het begin-tarief voor de tol op de WOV hoger wordt en hiermee de exploitatiehaalbaarheid groter wordt. Als uitgangspunt voor de tarieven voor de WOV is gehanteerd: einde veertarief is begin toltarief. In de Tracénota/MER is als begintarief f 7,15 gemiddeld genoemd.

De extra tariefstijging moet daarom een relatie hebben met de contractvorming voor de PSD voor de komende jaren. Bij de onderhandelingen over de PSD dient hiermede dus rekening te worden gehouden.

Conclusie/advies:

Gelet op de duidelijke relatie die door de minister wordt gelegd tussen de contractvorming over de PSD en de totstandkoming van de WOV en de mogelijkheid daarmede de WOV tot een haalbaar project te maken, in te stemmen met de extra tariefsverhoging en dit betrekken bij de contractvorming over de PSD.

d. randvoorwaarden project WOV/bijkomende zaken; relatie PSD tot 2000.

Uit de onderhandelingen tot nu toe met de exploitatiemaatschappijen EW en TBM is gebleken, dat de aan het project verbonden bijkomende zaken een belangrijk risico inhouden voor de private financiering en exploitatie. Zij vormen een

belemmering voor het sluiten van een overeenkomst.

Om het project kansrijker te maken, zal het nodig zijn de risico's van het project zo over exploitant en overheden te verdelen, dat de partij die het best met de risico's overweg kan, dat ook voor zijn rekening neemt.

Het betreft:

1. restschuld veren bij ingebruikname WOV
2. wachtgelden PSD personeel na 2000 c.q. ingebruikname WOV
3. aanpassing walradarketen i.v.m. aanleg WOV en scheepvaartbegeleiding
4. bouw en exploitatie voetveer Vlissingen - Breskens
5. eerder gemaakte kosten (bijstandsovereenkomst rijk en kosten N.V. WOV).

Ten aanzien van de punten 1 en 2 is een duidelijke relatie aanwezig c.q. dient gelegd te worden met het voor de PSD te sluiten contract voor de exploitatie tot het jaar 2000.

De minister heeft zich bereid verklaard voor deze zaken een extra bijdrage aan de PSD van maximaal f 10 mln per jaar te verstrekken, te financieren uit het onderhoudsbudget RWF/Infrafonds.

Tezamen met de inkomsten uit de extra tariefsverhoging, zou deze extra bijdrage benut moeten worden voor de dekking van de kosten van liquidatie van de PSD bij realisering van de WOV.

Verwacht mag worden dat over deze aanwending van de bijdrage garanties zullen worden gevraagd bij de onderhandelingen over het contract voor de PSD.

De extra tariefsverhoging (onder c genoemd) moet daarbij als tegenprestatie van de provincie Zeeland worden gezien.

Conclusie/advies:

Gelet op de resultaten van de onderhandelingen met de exploitatiemaatschappijen dienen de randvoorwaarden herschikt te worden. Nu de minister bereid is daarvoor extra financiële middelen beschikbaar te stellen kan van dit aanbod gebruik worden gemaakt om de liquidatiekosten van de PSD op te lossen.

Ingestemd zou dan ook moeten worden met de door haar gedane voorstellen en kan dit gegeven in de onderhandelingen over het contract over de PSD tot 2000 geaccepteerd worden.

Met betrekking tot de punt 3 (walradar/scheepvaartbegeleiding) heeft de minister zich bereid verklaard deze kosten voor rijksrekening te nemen en de kosten te verhalen via het VTS-tarief.

Conclusie/advies:

Gelet op de bereidheid deze kosten voor rijksrekening te nemen kan hiermee ingestemd worden.

Ten aanzien van punt 4 (voetveer Vlissingen-Breskens) stelt de minister dat dit een wens van de provincie Zeeland is en dat exploitatie dan ook voor rekening van de provincie dienen te komen.

Korthedshalve wordt verwezen naar pagina 44 van de bijlagen van de Tracénota/-MER t.a.v. de bouw en exploitatie van dit voetveer.

Uit meergenoemde onderhandelingen met de exploitatiemaatschappijen is gebleken

dat de exploitatie van dit voetveer, eveneens een zodanig discussiepunt betekent dat deze het sluiten van een overeenkomst bemoeilijkt.

Het uit het aan te besteden deel van het project halen van dit veer ligt daarom in de rede.

Dat daarmee ook alle lasten voor rekening van de provincie zouden moeten komen, is niet vanzelfsprekend.

De huidige veerverbinding Vlissingen-Breskens maakt onderdeel van het rijkswegennet uit. Een ingrijpende wijziging daarin - door opheffing van de veerdienst in de huidige vorm - behoort ook tot de rijksverantwoordelijkheid. De noodzaak van een beperkt veer is van rijkszijde niet tegengesproken.

Conclusie/advies:

In de verdere onderhandelingen met het rijk na te gaan hoe de exploitatie van het voetveer in de totale exploitatie van het project kan worden opgenomen.

Dit kan via het zgn. afstemmingsoverleg met de HID RWS-Zeeland en het directieurenberaad WOV van het ministerie aanhangig worden gemaakt.

In het gesprek met de minister op 2 juli 1991 en de statenvergadering van 12 juli 1991, kan hierover mededeling worden gedaan. Dit mag overigens niet tot vertraging van andere onderdelen van het project leiden.

Over de onder 5 genoemde kosten van de zgn. bijstandsovereenkomst van het rijk voor de vorige WOV en de kosten van de N.V. WOV (voor de provincie) dient eveneens nog nader overleg met het rijk plaats te vinden. Ook hiervoor kan via afstemmingsoverleg en directieurenberaad een eerste aanzet worden gegeven.

Met de minister is over mogelijke claims van EW en TBM afgesproken bij procedures gezamenlijk op te trekken en een verdeling van kosten alsdan af te handelen.

Conclusie/advies:

Nader overleg met het rijk openen over de wijze van afrekening van de kosten van de zgn. bijstandsovereenkomst en de N.V. WOV.

Hoofdstuk II

VORM PROJECT EG-MARKT

Sinds 1986 is voor de realisering van de WOV uitgegaan van aanbiedingen van particuliere maatschappijen waarin zowel ontwerp en bouw als financiering en exploitatie zijn opgenomen. Naast bijdragen in de exploitatie verwees de overheid elk risico van het project naar de exploitant.

Ook nu de EG-markt benaderd zal worden is als uitgangspunt gehanteerd dat het project in zijn geheel op de markt zal worden gebracht.

Bij de uitwerking van de procedure die daarbij doorlopen zou moeten worden en door de ervaringen bij de onderhandelingen van de afgelopen drie jaar, is twijfel ontstaan over het opnieuw in één geheel op de markt brengen.

Nadat het project op de markt is gebracht en een keuze gemaakt zou kunnen worden, duurt het nog enkele jaren voordat met de bouw kan worden begonnen, omdat de planologische procedure de nodige tijd vergt.

Dit betekent dat de onderneming zich al 2 à 3 jaar van tevoren moet vastleggen voor wat betreft de wijze waarop hij de financiering wil regelen.

Als gevolg daarvan zal hij zich voor een aantal ongewisse factoren willen indekken (rentefluctuaties, inflatie, kostenstijgingen etc.).

Volgens sommige adviseurs kunnen deze kosten oplopen tot f 150 miljoen. Het project wordt daarmee dus aanzienlijk duurder.

Om deze reden wordt er ook door Rijkswaterstaat (en haar adviseurs) voor gepleit het project in 2 fasen op de markt te brengen.

Eerst ontwerp en bouw. Daarna de financiering en exploitatie.

Voor de financierer betekent dit veel minder onzekerheden.

Ten eerste is het investeringsbedrag voor de bouw bekend doordat de eerste fase (ontwerp/bouw) afgerond is.

Ten tweede is de periode tussen de vraag en daadwerkelijk begin van de financiering veel korter. Er is dan een concurrerender aanbod mogelijk, omdat er met veel minder onzekerheden rekening behoeft te worden gehouden.

Bijkomende voordelen zijn nog:

- de aanbiedingen zijn minder moeilijk te beoordelen
- de markt is groter en er is 2x concurrentie mogelijk

(eerst de goedkoopste bouwer en daarna de goedkoopste financier).

De mogelijkheid van het hele project bij één onderneming blijft daarbij aanwezig, wanneer de ondernemer van de 1e fase zich (met toepassing van de EG-richtlijn) tevens voor fase 2 kwalificeert.

Het in twee fasen op de markt brengen zal geen tijdverlies opleveren. Nadat een keuze is gemaakt over het ontwerp en de aangeboden prijs, heeft de bouwer nog 1 à 2 jaar tijd beschikbaar om aan de voorbereidingen van de bouw te besteden.

Die tijd kan benut worden om financiering en exploitatie op de markt te brengen en daaruit een keuze te doen.

Deze tijd is ook nodig om tot een afronding van de planologische procedure te kunnen komen.

Conclusie/advies:

- a. er mee in te stemmen dat het WOV-project in 2 fasen op de EG-markt wordt gebracht, waarbij eerst een aanbieding voor ontwerp en bouw wordt gevraagd en daarna een offerte voor financiering en exploitatie.
- b. provinciale staten in de vergadering van 12 juli 1991 voor te stellen met deze gang van zaken in te stemmen.
- c. in het gesprek met de minister van Verkeer en Waterstaat op 2 juli 1991 de afspraak te maken deze werkwijze te volgen.

Hoofdstuk III

ONDERZOEK OVERHEIDSEXPLOITATIE/FINANCIERING;GLOBAAL TIJDPAD

Sinds 1986 is steeds uitgegaan van private exploitatie en financiering van het WOV-project. Een onderneming zal het project pas als kansrijk beschouwen als op het eigen vermogen - in dit geval op zijn minst 100 miljoen - voldoende rendement zal worden behaald en de rente van het aangetrokken vreemde vermogen kan worden betaald en dit vreemde vermogen ook binnen afzienbare tijd (maximaal 25 à 30 jaar) kan worden afgelost.

Dit moet bij het WOV-project door het batig saldo van inkomsten - overheidsbijdragen en tolgeden - en uitgaven - exploitatie en onderhoud - worden opgebracht.

Bij een overheids NV die financiering en exploitatie zou verzorgen kunnen er ten opzichte van de private NV een aantal voordelen zijn:

- de verwachting is dat vreemd vermogen tegen een iets lagere rente kan worden aangetrokken.
- er is geen winst op het eigen vermogen nodig.

Door deze factoren zal financiering en exploitatie door een overheids NV naar verwachting goedkoper kunnen zijn dan via een private onderneming.

Er zijn evenwel ook nadelen:

- er zal een Tolwetje nodig zijn.
- de overheid neemt risico's.

De grootste onzekerheid in dit geheel is uiteraard de tolopbrengst. Hoe zal het verkeer over de WOV zich ontwikkelen? De prognose die in de tracénota is gehanteerd is matig. De verkeerstoename die zich inmiddels op de veerdiensten heeft gemanifesteerd is groter dan de verkeerstoename waarmee in de tracénota is gerekend. De kans dat de verkeersprognose wordt overschreden is aanzienlijk kleiner dan de kans dat deze wordt overschreden.

Toch blijft er het feit dat de overheid dan de risicodrager zal zijn. Overigens kan met aanpassingen in de tarieven en verlenging van de exploitatieperiode dit risico worden ingeperkt. Bij een overheids NV zal dat instrument beter gehanteerd kunnen worden dan bij een private onderneming.

Voordelen en nadelen afwegende is het op z'n minst de moeite waard om de mogelijkheden van een overheids NV nader te onderzoeken. Het verdient aanbeveling om het DeltaNutsBedrijf bij dit onderzoek te betrekken.

In een eerste globale verkenning van een mogelijke relatie via DeltaNutsBedrijf werd de mogelijkheid geopperd dat daarmee ook voordelen voor dit bedrijf zouden zijn te behalen.

Bedoeld onderzoek betekent niet dat voor een overheids NV wordt gekozen. Die keuze kan pas worden gemaakt als een nader onderzoek dienaangaande is verricht en de resultaten hiervan aan u is voorgelegd. Deze keuze behoeft thans ook nog niet te worden gedaan. Dit onderzoek kan worden opgedragen aan het onderhandelingssteam WOV. In het gesprek met de minister zal gevraagd moeten worden of zij bereid is ten behoeve van de WOV een Tolwet voor te bereiden.

In hoofdstuk II van de notitie over de vorm waarin de EG markt (in 2 fasen) wordt benaderd, valt af te leiden dat een keuze inzake de wijze waarop de financiering en exploitatie wordt geregeld - privaat of publiek - aan de orde komt eind 1991 of als de keuze is gemaakt voor degene die de bouw zal gaan doen. Die keuze is mogelijk in de 2e helft van 1992.

Aan de hand van het onderzoek naar de mogelijkheden van een overheids NV kan dan beslist worden of gekozen wordt voor:

- a. de overheids NV;
- b. private financiering en exploitatie.

Bij keuze voor b betekent dat, dat dan de markt wordt benaderd met de vraag naar financiering en exploitatie voor dit project. Afhankelijk van de aanbiedingen wordt dan definitief besloten of van één der aanbiedingen gebruik wordt gemaakt of dat toch voor de overheids NV wordt gekozen.

Globaal tijdpad.

In de tijd gezien ontstaat dan het volgende beeld.

Augustus 1991 wordt de préselectie inzake ontwerp en bouw gestart. Eind 1991 wordt een keuze gemaakt van welke 3 of 4 aanbieders een ontwerp en prijs wordt verwacht. Voor dat ontwerp en de bepaling van de prijs hebben deze bedrijven minimaal 7 à 8 maanden tijd nodig. Voor een keuze uit deze aanbiedingen is van overheidswege ook enkele maanden nodig, zodat in de 2e helft van 1992 een definitieve keuze voor de bouwer gemaakt kan worden.

In de tussentijd wordt het onderzoek naar de mogelijkheden van de overheids NV gedaan. De resultaten van dat onderzoek dienen uiterlijk eind 1991 gereed te zijn. Met dit gegeven kan dan de volgende beslissing worden genomen:

- a. financiering en exploitatie via overheids NV;
- b. financiering en exploitatie wordt op de EG markt gebracht.

Als voor b wordt gekozen zal dat een procedure vergen van ca een half jaar. Deze kan worden opgestart in de 2e helft van 1992.

Na dat halve jaar, inmiddels de eerste helft van 1993, kan dan een definitief besluit worden genomen over de financiering en exploitatie. Wordt gekozen voor één der private aanbieders of toch voor de overheids n.v. Dat keuzemoment ligt dan nog ruim voor het vroegste moment dat de daadwerkelijke bouw, gelet op planologische procedures en de voorbereiding die de bouwer nodig heeft, kan plaatsvinden (2e helft 1993).

Beslismomenten:

In het hierboven beschreven proces komt een aantal beslismomenten voor. Na de préselectie (1), als de eventuele bouwers hun prijs hebben ingediend (2) en nadat financiers hun aanbieding hebben gedaan (3).

Op elk van deze momenten zal met de dan beschikbare gegevens, die steeds beter en nauwkeuriger zullen zijn moeten worden nagegaan of er nog steeds sprake is van een haalbaar project en het zinvol is de volgende fase in te gaan. Op die momenten zal er derhalve overleg met de minister en een uitspraak van provinciale staten nodig zijn.

RAPPORT

ONDERZOEK ONDERNEMINGSVORMEN

EXPLOITATIE W.O.V.

	blz.
I. INLEIDING	2
II. KENMERKEN EXPLOITATIE	3
III. EXPLOITATIEVORMEN	7
IV. DOELSTELLINGEN/BELANGEN MOGELIJKE DEELNEMERS EXPLOITATIEMAATSCHAPPIJ	9
V. BEOORDELINGSASPECTEN	11
VI. UITKOMSTEN BEOORDELINGSASPECTEN	17
VII. MOGELIJKHEDEN TOT BEPERKING NADELIGE EFFECTEN BIJ DE VERSCHILLENDE ONDERNEMINGSVORMEN	19
VIII. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21

BIJLAGEN:

1. Exploitatiemodel Algemeen (referentiemodel)
2. Exploitatiemodel overheid
3. Exploitatiemodel private onderneming(en)
4. Advies TRN-groep inzake omzetbelastingaspecten
5. Vergelijkingen contante waarde exploitatiefactoren bij 30 jaar en 50 jaar exploiteren W.O.V.

ONDERZOEK ONDERNEMINGSVORMEN EXPLOITATIE W.O.V.

I. INLEIDING

In hun vergadering van 12 juli 1991 hebben Provinciale Staten naar aanleiding van de nadere afspraken met de Minister van Verkeer en Waterstaat over de WOV besloten dat de mogelijkheden van overheidsexploitatie nader onderzocht dienden te worden. In dit onderzoek diende tevens betrokken te worden de mogelijkheid van exploitatie door de Delta Nutsbedrijven (Deltan). Naar aanleiding van dit besluit heeft de coördinatiegroep WOV de afdeling F.E.Z. van de directie Algemeen Beheer de opdracht gegeven te rapporteren omtrent de meest wenselijke ondernemingsvorm voor de exploitatie van de WOV.

De afdeling F.E.Z. heeft op 15 oktober 1991 haar werkzaamheden aangevangen en brengt hierbij haar rapport uit. Omdat de opdracht ruimer was geformuleerd dan op grond van het Statenbesluit was aangegeven heeft de afdeling naast de overheidsexploitatie en exploitatie door Deltan tevens in haar rapport opgenomen de mogelijkheden van public-private-partnership en particuliere exploitatie.

Na de inleiding is een hoofdstuk (II) gewijd aan de voornaamste grootheden die de bouw, financiering en exploitatie van de WOV kenmerken. Vervolgens is in hoofdstuk (III) een hoofdindeling gemaakt van de verschillende ondernemingsvormen. In hoofdstuk IV is ingegaan op de vermoedelijke doelstellingen van de verschillende partijen, die (eventueel) betrokken zijn bij de bouw en exploitatie van de WOV. In hoofdstuk V zijn de verschillende ondernemingsvormen doorgelicht op een aantal aspecten, zoals risico's, financiering e.d. Hoofdstuk VI bevat de uitkomsten van de beoordeling op die aspecten. In een matrix zijn de plus- en minpunten weergegeven. In hoofdstuk VII zijn aanzetten gegeven om de minpunten van de verschillende vormen te ondervangen. Tenslotte zijn in hoofdstuk VIII de conclusies en aanbevelingen opgenomen.

II. KENMERKEN EXPLOITATIE

Tussen het Rijk en de provincie zijn met betrekking tot de realisering van dit project inmiddels een aantal randvoorwaarden bepaald die voor een deel ook van invloed zijn op de exploitatie.

In dit verband is het van belang de volgende fasen in het project WOV te onderscheiden

1. voorbereiding, ontwerp, aanbesteding
2. bouw en financiering
3. exploitatie gedurende een periode waarin de investeringen moeten worden terugverdiend door tolopbrengsten en overheidsbijdragen.
4. een periode waarin deze voorziening tolvrij verder wordt geëxploiteerd door het rijk.

Het onderzoek naar de meest wenselijke exploitatievorm is gericht op de exploitatieperiode waarin de investeringen terugverdiend moeten worden. (fase 3).

Voor de exploitatie is het van belang dat een kwalitatief goede voorziening tot stand komt. Die kwaliteit is mede bepalend voor de ontwikkeling van de verkeersstromen. De WOV met aansluitende wegen zal in kwalitatief opzicht en in prijsstelling (tol) concurrerend moeten zijn ten opzichte van alternatieve verbindingen. Belangrijk is tevens dat de kwaliteit van de verbinding tot uitdrukking komt in relatief lage onderhoudskosten. Voor een belangrijk gedeelte zijn die kwaliteitsgaranties te verwerven via te stellen eisen van bouwtechnische aard, zoals besteks- en aanbestedingsvoorwaarden en het eventueel afsluiten van onderhoudscontracten met de aannemerscombinatie voor de bouw. Voor die kwaliteitsgarantie is het echter ook van belang dat de onderneming die de WOV gaat exploiteren ook de verantwoordelijkheid en risico's draagt voor de bouw en financiering. Dit betekent dat de exploitant tevens opdrachtgever voor de bouw wordt en de financiering verzorgt. Indien die exploitant een andere instelling is dan de provincie dan zal die instelling de door de provincie in de voorbereiding, ontwerp en aanbesteding genomen besluiten als een gegeven dienen te aanvaarden. Indien de aannemerscombinatie voor de bouw tevens deel zou uitmaken van de exploitatiemaatschappij is de belangenbehartiging ten aanzien van de kwaliteit van de voorziening maximaal. De aannemer heeft er dan immers zelf alle belang bij dat er een hoge kwaliteit wordt geleverd. Deze constructie is echter alleen te realiseren indien de combinaties die offerte uit gaan brengen voor de bouw tevens bereid zijn tot deelneming in een dergelijke exploitatiemaatschappij. De gewenste combinatie van opdrachtgever bouw, financier en exploitant (dus exclusief de bouw zelf i.c. de aannemer) geldt in alle hierna genoemde exploitatievormen. In het vervolg van dit rapport wordt er dan ook van uit gegaan dat deze combinatie wordt gerealiseerd. Dit betekent wel dat alvorens opdracht gegeven kan worden voor de bouw definitieve besluitvorming over de exploitatievorm heeft plaats gevonden.

De hierna genoemde gegevens omtrent de bouw en exploitatie van de WOV hebben slechts tot doel een indicatie omtrent de hoogte van de verschillende van belang zijnde factoren aan te geven. Voor een deel zijn deze gegevens ontleend aan de cijfers genoemd in de Tracénota. Het aangehouden investeringsniveau is echter fictief en niet gebaseerd op een kostenraming. De gegevens hebben slechts tot doel in grote lijnen de voornaamste grootheden van de exploitatie te bepalen. Het gaat in dit onderzoek niet direct om de haalbaarheid van het project, maar wel om het bieden van een basis voor

de besluitvorming over de exploitatievorm. De haalbaarheid in financiële zin kan pas beoordeeld worden zodra het investeringsbedrag bekend is.

De voornaamste uitgangspunten omtrent de bouw, financiering en exploitatie van de WOV zijn:

a. Investeringskosten:

- bouwkosten verbinding met aansluitende wegen incl. rente tijdens de bouw
- aanvang bouw in 1995
- bouwtijd 5 jaar

b. Financiering:

- investeringskosten
- eventuele exploitatieverliezen tijdens de eerste fase van de exploitatieperiode.

c. Exploitatiekosten:

- rente en afschrijving investeringen
- rente en afschrijving exploitatieverliezen
- onderhoudskosten
- personeels- en overige kosten

d. Exploitatiebaten:

- rijksbijdrage
- provinciale bijdrage
- tolopbrengsten

Toelichting:

Algemeen

Tussen Rijk en provincie is nog geen overeenstemming bereikt over de exploitatie van het voetveer. Het Rijk beschouwt dit voetveer als een provinciale aangelegenheid die niet thuishoort in de exploitatie-opzet van de WOV. Om het onderzoek niet onnodig te belasten met factoren die voor de exploitatievorm niet van essentieel belang zijn is het voetveer hier verder buiten beschouwing gelaten. In de afweging omtrent de financiële haalbaarheid van het totale project dient dit onderdeel uiteraard wel betrokken te worden.

Met de bouw is een termijn gemoeid van 5 jaar. De exploitatieperiode waarin de investeringen terugverdiend moeten worden is in principe maximaal 30 jaar. Dit betekent dat voor een vrij lange periode aannames moeten worden gemaakt omtrent ontwikkeling van lonen, prijzen, rente, verkeer e.d. Door deze lange periode is de waarde van deze aannames betrekkelijk. Afwijkingen kunnen echter tot aanzienlijke verschillen in exploitatie-uitkomsten leiden, zowel in positieve als in negatieve zin.

Investeringskosten

Voor de totale investeringen van het project, omvattende de aanlegkosten van de brug-tunnel, de grondverwervingen, de aanleg van toeleidende wegen en het renteverlies tijdens de bouwperiode, is een bedrag aangehouden van f 800 miljoen (prijspeil 2000).

Financiering

De financiering omvat in de eerste plaats de investeringen. In de tweede plaats is financiering vereist van de exploitatieverliezen gedurende de eerste fase van de exploitatieperiode. Of en in welke mate deze exploitatieverliezen optreden is afhankelijk van verschillende factoren. Omdat de exploitatie wordt gekenmerkt door in hoofdzaak vaste lasten (rente en

afschrijving investeringen) en stijgende baten (door inflatie en toename verkeer) is het tot op zekere hoogte geoorloofd in de beginfase exploitatieverliezen te accepteren. Deze exploitatieverliezen moeten worden geactiveerd en gefinancierd en in een latere fase worden terugverdiend. Met de investeringskosten bepalen zij de totale financieringsbehoefte.

Exploitatiekosten

De exploitatiekosten van de WOV bestaan grotendeels uit rente en afschrijving van de investeringen. Bij een investeringsniveau van ca. f 800 miljoen zijn rente (9%) en afschrijving over 30 jaar op annuïteitsbasis ongeveer f 80 miljoen per jaar. De onderhoudskosten worden op basis prijspeil 2000 geschat op ca f 13,5 miljoen per jaar. De personeelskosten en overige kosten bedragen, eveneens op basis prijspeil 2000, ca f 2,5 miljoen per jaar. In het referentiemodel dat bij dit rapport als bijlage is gevoegd wordt overigens niet op annuïteitsbasis afgeschreven maar is de afschrijving gebaseerd op de jaarlijkse exploitatiesaldi. De exploitatiesaldi bepalen immers of financieringsmiddelen moeten worden bijgeleend danwel kunnen worden afgelost. Het rentepercentage voor het aan te trekken vreemd vermogen is geraamd op 9%. Voor loon- en prijsstijging gedurende bouw- en exploitatieperiode is 3% per jaar aangehouden. De contante waarde van de onderhoudskosten en personeels- en overige kosten in 30 jaar in 2000 bedraagt:

onderhoudskosten	f 192 miljoen
personeels- en overige kosten	f 36 miljoen

Exploitatiebaten

De jaarlijkse exploitatiebijdrage van het Rijk is bepaald op f 41,1 miljoen (prijspeil 1989). Deze bijdrage wordt tot de openstelling voor 100% geïndexeerd (GWW-index) en gedurende de exploitatieperiode voor 50%. Deze bijdrage wordt gedurende 30 jaar verstrekt door het Rijk. De hoogte van de provinciale bijdrage moet nog definitief bepaald worden. Voorshands wordt deze gesteld op f 4 miljoen incl. de bijdrage voor het voetveer (eveneens prijspeil 1989). De netto-lasten van het voetveer worden geraamd op ca f 1,5 miljoen per jaar. Voor de WOV exclusief voetveer bedraagt de provinciale bijdrage dan f 2,5 miljoen per jaar. Aangenomen is dat deze bijdrage zowel gedurende de bouw als de exploitatieperiode voor 100% wordt geïndexeerd. De overige baten betreffen tolopbrengsten. Om tol te kunnen heffen is een Tolwet vereist. De minister van Verkeer en Waterstaat heeft toegezegd aan de totstandkoming hiervan haar medewerking te zullen verlenen. De tolopbrengsten worden beïnvloed door de tariefsaanpassingen in verband met inflatie en de ontwikkeling van de verkeersstromen. Uitgegaan is van een toename van het verkeer gedurende de eerste 10 jaar van de exploitatie van 2% per jaar. Voor de jaren daarna is geen stijging van de verkeersstromen ingecalculeerd. Verder geldt het uitgangspunt dat voor de gebruiker het einde-veertarief begin-toltarief zal zijn. De verhouding overheidsbijdragen : tolopbrengsten is wisselend. Door de verwachte groei van de verkeersstromen en het feit dat de tol volledig wordt geïndexeerd en de rijksbijdrage slechts voor 50% worden de tolopbrengsten naar verhouding steeds belangrijker. Gemiddeld genomen is de verhouding ongeveer 50:50. De contante waarde van de baten in 30 jaar is in 2000 als volgt:

rijksbijdrage	f 702 miljoen
provinciale bijdrage	f 50 miljoen
vervoersopbrengsten	f 707 miljoen

Bij de berekening van de contante waarde van de lasten en de baten is aangenomen dat die lasten en baten gelijkmatig gedurende het jaar betaald c.q. ontvangen worden.

De contante waarde van de baten en lasten levert het volgende resultaat op: (bedragen x 1.000.000)

Baten:

- Rijksbijdrage	f	702
- Provinciale bijdrage	"	50
- Vervoersopbrengsten	"	707

Totaal	f	1.459

Lasten:

- Onderhoud	f	192
- Personeels-	"	36
en overige lasten		-----
	f	228

Verschil (investeringsruimte)	f	1.231
		=====

Kenmerkend voor de exploitatie is dat de lasten voornamelijk vast zijn en maar in beperkte mate variabel. Dit betekent dat de mogelijkheden om tegenvallers tijdens de bouw en de exploitatie op te vangen zich in hoofdzaak beperken tot de batenkant. Bij particuliere exploitatie zijn de overheidsbijdragen in principe een gegeven en blijven alleen de tolopbrengsten over om de exploitatie-uitkomsten te beïnvloeden. Aangezien de verkeersstromen een exogene factor vormen, beperken de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen zich tot verhoging van de toltarieven. Bij overheidsexploitatie (provincie) zou dit ook de provinciale bijdrage kunnen betreffen. Gezien echter de verhouding van de provinciale bijdrage tot het totaal van de jaarlijkse exploitatiekosten is de relevantie hiervan zeer betrekkelijk.

Voor de verdere uitgangspunten van het referentiemodel wordt verwezen naar bijlage 1. In dit model is geen rekening gehouden met vooraftrek of afdracht van omzetbelasting. In dit model zonder omzetbelasting is de WOV na ruim 13 jaar afgeschreven.

III. EXPLOITATIEVORMEN

De exploitatievormen kunnen als volgt worden ingedeeld:

1. Overheid

Hoewel de WOV een schakel is in een rijksverbinding en het Rijk na de eerste 30 jaar van exploiteren deze verbinding overneemt, heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat in het laatste overleg over de WOV nog eens uitdrukkelijk bepaald dat zij de provincie als de eerst verantwoordelijke instantie ziet voor dit project. Deelneming in een exploitatiemaatschappij door het Rijk ligt dus niet in de rede. Overheidsexploitatie van dit project betekent dus exploitatie door de Provincie Zeeland.

Deze exploitatie door de provincie kan worden gebaseerd op een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke structuur.

In de publiekrechtelijke structuur wordt de WOV als een normaal onderdeel van de provinciale huishouding beschouwd en zijn Gedeputeerde en Provinciale Staten de verantwoordelijke organen.

In de privaatrechtelijke structuur kan gedacht worden aan een NV-vorm, vergelijkbaar aan bijv. de NV. PZBM. De verantwoordelijke organen zijn dan naast Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten een directie, Raad van Commissarissen en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De bouw en exploitatie van de WOV door de provincie of participatie in enige andere ondernemingsvorm is onderworpen aan de goedkeuring van de Minister van Binnenlandse Zaken.

2. Nutsbedrijf

In het besluit van Provinciale Staten tot het onderzoeken van de mogelijkheden van overheidsexploitatie is nadrukkelijk bepaald dat exploitatie door DELTAN-nutsbedrijf in dit onderzoek meegenomen moet worden. DELTAN is een structuur- n.v. die de distributie verzorgt van gas, licht en water en de exploitatie van het kabelnet (Zekatel). De aandelen zijn in handen van de Provincie Zeeland (50%), de provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant en de Zeeuwse gemeenten. De verantwoordelijke organen binnen de n.v. zijn de directie, de Raad van Commissarissen (provinciale en gemeentelijke vertegenwoordigers en twee buitencommissarissen) en de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Voordeel kan zijn dat bij exploitatie anders dan door de provincie een bestaande organisatie kan worden benut voor de bouw en exploitatie van de WOV. Het probleem van het ontbreken van voldoende deskundigheid om een dergelijk civiel-technisch project te bouwen en te exploiteren is op te lossen door het verlenen van bijstand door provincie en rijk op dit gebied.

3. Public-private-partnership

Bij deze vorm van exploitatie worden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden en risico's op een bepaalde wijze verdeeld tussen overheid en bedrijfsleven.

Aan een dergelijke vorm liggen meestal een of meer van de volgende motieven ten grondslag:

1. financieringsvraagstukken;
2. specifieke deskundigheid op bepaalde onderdelen;
3. spreiding van de risico's.

De financiering van dit project hoeft voor de provincie op zich geen problemen op te leveren. Voorwaarde is echter ook bij de overheid dat tegenover de financier de exploitatiemogelijkheden van het project kunnen

worden aangetoond. Verder moet de provincie in staat worden geacht een dergelijk project op verantwoorde wijze te bouwen en te exploiteren. Wanneer op bepaalde onderdelen specifieke kennis nodig is kan een beroep op het Rijk worden gedaan of deskundigheid worden ingehuurd. Dit neemt niet weg dat bijvoorbeeld de technische kennis in het bedrijfsleven in combinatie met die van de overheid een zekere meerwaarde kan hebben. In dit project is het echter niet van doorslaggevende betekenis om een PPP aan te gaan. De meerwaarde van een dergelijke vorm voor de provincie zal dus voornamelijk moeten liggen in de spreiding van de risico's. Het afschuiven van risico's op derden is echter voor de provincie niet zonder gevolgen. Enerzijds zal dit consequenties hebben ten aanzien van de provinciale zeggenschap. Anderzijds hangt aan de inbreng van derden ook een prijskaartje in de vorm van rendementseisen op risicodragend vermogen. Op zich hoeft dat geen belemmering te zijn. Ook andere risico's zoals calamiteiten worden tegen een bepaalde vergoeding bij derden ondergebracht. De voornaamste overweging van de provincie om bij dit project eventueel een PPP-constructie aan te gaan zal dus naast het inkaderen van de betrokkenheid van het bedrijfsleven zijn het spreiden van de risico's. Een dergelijke constructie zou kunnen geschieden in de vorm van een exploitatiemaatschappij waarin de partners b.v. provincie en bedrijfsleven in een bepaalde verhouding risicodragend kapitaal inbrengen. Theoretisch zijn de PPP-constructies echter talrijk. Ook private exploitatie onder door de provincie bepaalde randvoorwaarden kan als een vorm van PPP worden beschouwd. Echter gezien de termijn waarvoor een dergelijk verband wordt aangegaan is de eerstgenoemde constructie een meer solide basis. Een belangrijk gegeven bij dergelijke constructies is verder dat de doelstellingen/belangen van de verschillende partners veelal niet parallel lopen. Dit vergt bijzondere aandacht voor de juridische vormgeving en inhoud van dergelijke overeenkomsten.

4. Private onderneming

Bij deze exploitatievorm zijn alle bevoegdheden, verantwoordelijkheden en risico's omtrent de exploitatie van de WOV in principe in handen van een particuliere onderneming. De binding met de provincie moet vooral gezocht worden in de overheidsbijdrage in de exploitatie. Indien de provincie op enigerlei wijze bevoegdheden omtrent de exploitatie aan zich houdt, dan doet dit afbreuk aan het karakter van private exploitatie en schuift men op in de richting van een PPP-constructie. Een belangrijk gegeven is dat bij de exploitatie van dit project sprake is van een monopoliepositie. Een redelijk alternatief voor een groot gedeelte van de gebruikers is er niet. Dit betekent een gebrekkig functionerend marktmechanisme.

IV. DOELSTELLINGEN/BELANGEN MOGELIJKE DEELNEMERS EXPLOITATIEMAATSCHAPPIJ

Alvorens de verschillende opties op een aantal aspecten door te lichten is het goed te bezien welke doelstellingen c.q. belangen bij mogelijke deelnemers in een exploitatiemaatschappij verwacht kunnen worden.

Rijk

Hoewel het Rijk deelneming in een exploitatiemaatschappij afwijst, heeft het Rijk duidelijke belangen bij de wijze waarop bouw en exploitatie plaatsvindt. Het Rijk heeft er belang bij dat een kwalitatief goede verbinding tot stand komt die na dertig jaar schuldvrij en in goede staat van onderhoud aan het Rijk kan worden overgedragen. Verder aanvaardt het Rijk geen risico's met betrekking tot tegenvallers tijdens bouw en exploitatie van het project. Hoewel het Rijk de exploitatiebijdrage 30 jaar garandeert, is het Rijk er bij gebaat de voorziening binnen de termijn van 30 jaar schuldvrij over te nemen. De onderhoudskosten zijn immers belangrijk lager dan de jaarlijkse exploitatiebijdrage.

Provincie

Voor de provincie is het realiseren en instandhouden van een kwalitatief goede infrastructurele voorziening binnen haar grenzen van groot belang. De WOV kan als een belangrijke verbetering van de verbindingen over de Westerschelde worden aangemerkt. Evenals het Rijk zal de provincie tot een definitieve afweging moeten komen wat dit project haar waard is ten laste van de algemene provinciale middelen. De afweging welke prijs daarbij van de gebruikers gevraagd kan worden is in overleg met het Rijk in principe reeds bepaald, namelijk einde veertarief is begintoltarief. Ook tijdens de exploitatietermijn heeft de provincie belang bij een zekere invloed op de ontwikkeling van de toltarieven. Voor een belangrijk deel zullen die tolopbrengsten immers door de eigen inwoners moeten worden opgebracht. Verder zal de provincie dienen af te wegen of, en zo ja, in welke mate risico's aanvaardbaar zijn.

Nutsbedrijf

De doelstellingen/belangen die bij de provincie een rol spelen zijn in grote lijnen ook van toepassing bij exploitatie door de Deltan. Voor Deltan is verder ook van belang de realisering van een bepaald rendement. Die rendementsverwachtingen zullen zodanig moeten zijn dat het rendement op dit deel van haar bedrijf niet ten koste gaat van het rendement van de andere delen van het bedrijf. Wanneer die rendementsverwachtingen gerealiseerd worden is het uit bedrijfseconomische overwegingen gewenst dat dit rendement ook gedurende de maximale periode van 30 jaar wordt verkregen.

Particulieren

Een belangrijke overweging voor particulieren om een WOV te exploiteren zal zijn het verwerven van een redelijk rendement op hun risicodragend kapitaal. Daarnaast kunnen ook nog andere overwegingen een rol spelen, zoals werkgelegenheid, spreiding van activiteiten en continuïteit van de onderneming. De eerst genoemde overweging zal echter altijd aanwezig zijn.

Het zal duidelijk zijn dat de uiteenlopende doelstellingen/belangen invloed hebben op de maatregelen die genomen worden wanneer zich in de exploitatie voor- of tegenvallers voordoen. In het geval dat bijv. de exploitatie-uitkomsten zich gunstiger ontwikkelen dan voorzien zijn de opties van de verschillende deelnemers als volgt te voorzien:

Rijk	extra afschrijven, verkorting exploitatieperiode van 30 jaar
Provincie	provinciale bijdrage en toltarieven bijstellen
Deltan	tarieven bijstellen
Particulieren	verhoging rendement eigen kapitaal

Het ligt voor de hand dat wanneer de provincie de WOV niet zelf of niet alleen gaat exploiteren zij een alternatief zoekt waarbij haar doelstellingen toch zoveel mogelijk worden gerealiseerd.

V. BEOORDELINGSASPECTEN

1. Algemeen

De verschillende ondernemingsvormen zijn op aan aantal aspecten beoordeeld om de verschillen en samenhangen in beeld te brengen. Het is daarbij uiteraard niet de bedoeling aan de hand van een aantal plussen en minnen tot een oordeel te komen. De mate waarin aan bepaalde aspecten belang wordt gehecht speelt daarbij eveneens een belangrijke rol. Daar komt bij dat het unieke karakter van projecten als de WOV het moeilijk maakt in te schatten hoe partijen de specifieke aspecten die verband houden met de bouw en exploitatie beoordelen. Vergelijkingen met andere projecten gaan vrijwel altijd mank omdat de technische aspecten verschillen en omdat de overige omstandigheden ook uiteenlopen. Er is derhalve ook geen bestaande markt voor bouw en exploitatie van dergelijke projecten. Bij de verschillende onderdelen zal op dit probleem zo nodig nader worden ingegaan. De ondernemingsvormen zijn beoordeeld op de volgende aspecten:

- invloed op bouw en exploitatie
- risico's
- fiscale aspecten
- financiering
- continuïteit van de onderneming
- slagvaardigheid besluitvorming
- personele aspecten

Het zal duidelijk zijn dat de waardering van de ondernemingsvormen op de verschillende aspecten zijn gezien vanuit de provinciale optiek.

2. Invloed op bouw en exploitatie

De WOV is een infrastructurele voorziening die voor Zeeland van groot belang is. De algemene opvatting in dit land is dat de zorg voor de infrastructuur op dit gebied in hoofdzaak een publieke verantwoordelijkheid is. De provincie zal een afweging moeten maken in hoeverre deze opvatting ook voor dit project geldt. En zo ja, hoever de provinciale betrokkenheid dient te reiken. De WOV is tenslotte een schakel in een rijksverbinding. Deze afweging is nodig om te bepalen in welke mate de provincie betrokken wil zijn bij de bouw en exploitatie. Het zal duidelijk zijn dat de mate waarin de provincie invloed heeft op bouw en exploitatie mede bepalend kan zijn voor de realisering van haar doelstellingen.

De invloed van de provincie is maximaal indien bouw en exploitatie door de provincie zelf wordt gedaan. Het maakt daarbij niet uit of dit gebaseerd is op een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke exploitatievorm. Ook bij exploitatie door Deltan is de invloed van de provincie redelijk gewaarborgd. Daarbij komt dat de doelstellingen van provincie en Deltan elkaar vermoedelijk dicht zullen benaderen. Dit is duidelijk minder in een PPP-constructie en het zal voor de provincie in een dergelijke exploitatievorm moeilijker zijn haar belangen te realiseren. Bij particuliere exploitatie zijn de invloed en de belangen van de provincie nog minder veilig te stellen. Veel zal daarbij afhangen van de interesse van de particuliere sector voor de exploitatie van dit project.

3. Risico's

De bouw en exploitatie van deze voorziening brengen financiële risico's met zich mee. In de eerste plaats moeten voor een lange periode aannames worden gedaan omtrent loon- en prijsontwikkelingen, rente en verkeersontwikkeling.

Verder zijn er de normale risico's die dergelijke projecten met zich meebrengen zoals

- hogere investeringskosten
- hogere onderhoudskosten
- hogere personeels- en overige kosten.

Bij exploitatie door de provincie is verder een complicerende factor dat met deze exploitatie bedragen gemoeid zijn die minder passen bij de schaal van de Provincie Zeeland. Indien de exploitatie in de provinciale begroting en rekening zou worden opgenomen zou het aandeel van dit project in de totale provinciale uitgaven ca 30% zijn. Bij provinciale bouw en exploitatie zijn de risico's voor de provincie maximaal. Het maakt daarbij niet uit of de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke vorm gekozen wordt. Voor zover deze risico's niet zijn uit te sluiten in het contract voor de bouw en een onderhoudscontract zou in de exploitatie-opzet met een bepaald risico rekening gehouden dienen te worden. Tegenvallers zijn dan in ieder geval tot op zekere hoogte op te vangen voordat bijv. de tarieven behoeven te worden aangepast. Indien een risicofactor van bijv. 10% zou worden ingebouwd over de investeringen, het onderhoud, de personeels- en overige kosten en de vervoersstromen dan beïnvloedt dat de investeringsruimte in het referentiemodel met ca f 170 miljoen. Indien de bouw en exploitatie van de WOV een onderdeel zou worden van Deltan dan zijn de risico's voor de provincie vrijwel uitgesloten. Het enige financiële risico voor de provincie zit dan nog in een vermindering van de dividenduitkering op haar aandelenbezit in Deltan bij tegenvallende exploitatie-uitkomsten. Risico's ten aanzien van het aandelenkapitaal zelf zijn niet reëel. Deltan bekleedt binnen de provincie een monopoliepositie ten aanzien van nutsvoorzieningen en is in staat tegenvallers in bepaalde onderdelen van het bedrijf op te vangen door aanpassing van tarieven. Beperking of uitsluiting van de risico's is eveneens mogelijk in een PPP-constructie en bij exploitatie door een particuliere maatschappij. In theorie zou het mogelijk moeten zijn de risico's volledig uit te sluiten bij particuliere exploitatie. Het is echter zeer de vraag of dit praktisch haalbaar is. Bepaalde risico's zoals ontwikkeling verkeersstromen worden beïnvloed door overheidsbeleid. Een particuliere maatschappij zal ten aanzien van aanvaarding van dit risico vermoedelijk grote bezwaren hebben. Verder dient rekening gehouden te worden met de verwachting dat de mate waarin de provincie bepaalde risico's wil afschuiven op particuliere ondernemingen mede bepalend is voor zowel de invloed die de provincie kan houden op de bouw en exploitatie als voor de rendementseis. Op dit laatste wordt ingegaan bij het onderdeel financiering. De invloed die de provincie wil uitoefenen op bouw en exploitatie en beperking van de risico's via een PPP-constructie of particuliere exploitatie dienen dan ook in onderlinge samenhang te worden gezien.

4. Fiscale aspecten

De fiscale aspecten verband houdend met bouw en exploitatie van de WOV betreffen twee hoofdelementen, te weten omzetbelasting en vennootschapsbelasting.

Aangezien met name het aspect van de omzetbelasting van doorslaggevende betekenis kan zijn voor de exploitatievorm en de specialistische kennis die vereist is om dit element voldoende te kunnen belichten is hierover advies gevraagd aan de TRN-groep. Dit advies is als bijlage (bijlage 4) bij dit rapport gevoegd.

Met betrekking tot de omzetbelasting zijn twee hoofdzaken te onderscheiden, namelijk de omzetbelasting over de kostenkant, dus investeringen en overige

exploitatiekosten en over de batenkant (overheidsbijdrage en vervoersopbrengsten).

Nagegaan is voor de verschillende ondernemingsvormen in hoeverre voldaan wordt aan de voorwaarden om als ondernemer in de zin van de omzetbelasting te worden aangemerkt. Bij overheidsexploitatie is daarbij de vraag essentieel of de aanleg en het onderhoud van een openbare land- of waterweg als een overheidstaak wordt aangemerkt. Op basis van een uitspraak van het Gerechtshof te Amsterdam van 6 augustus j.l. moet geconcludeerd worden dat dit inderdaad het geval is. Aangenomen moet worden dat dit voor de WOV ook geldt. Het maakt daarbij verder niet uit of de overheid deze exploitatie verricht in de publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke vorm.

Dit zou betekenen dat bouw en exploitatie van de WOV door de overheid in de publiekrechtelijke vorm en in privaatrechtelijke vorm, waarbij zij 50% of meer van de aandelen in handen heeft, die lichamen niet aangemerkt worden als ondernemer in de zin van de omzetbelasting.

Dit heeft tot gevolg dat bij bouw en exploitatie door de provincie, Deltan en PPP-vorm, waarbij de provincie voor minimaal de helft participeert, geen aftrek van voorbelasting kan plaatsvinden over investeringen en andere exploitatiekosten. Aan de andere kant hoeft ook geen omzetbelasting te worden afgedragen over de overheidsbijdragen en de vervoersopbrengsten.

Een ondernemingsvorm, gebaseerd op een PPP-constructie waarbij de provincie voor minder dan 50% participeert in de particuliere ondernemingsvorm levert wel een ondernemingsschap op in de zin van de omzetbelasting.

Dit betekent dat over de investeringen en exploitatielasten aftrek van voorbelasting kan worden verkregen en dat over de vervoersopbrengsten omzetbelasting (hoge tarief) moet worden afgedragen. Over de overheidsbijdrage hoeft geen omzetbelasting te worden afgedragen indien het een exploitatiebijdrage betreft. Indien deze bijdrage echter gekoppeld zou worden aan de hoogte van de vervoersopbrengsten dan is de overheidsbijdrage te beschouwen als een prijssubsidie en is wel omzetbelasting verschuldigd over de overheidsbijdragen. Verder is in het advies aandacht geschonken aan een constructie die belasting-technisch voordeel op zou kunnen leveren. Het gaat hierbij om een constructie waarbij een ondernemer in de zin van de omzetbelasting de WOV bouwt en financiert en onder de kostprijs least aan de lessee, bijvoorbeeld de provincie. Ervan uitgaande dat de provincie als overheidslichaam niet BTW-plichtig is, dan vormt de lessee een kapitaal uit de voordelige exploitatiesaldi en gebruikt die aan het eind van de leaseperiode om de voorziening in eigendom te verwerven. Dergelijke constructies zijn meerdere malen met toestemming van de inspecteurs van belasting toegepast. Het ministerie van Financiën heeft hiertegen echter grote bezwaren.

Het is dan ook zeer de vraag of een dergelijke vorm voor een project van deze importantie toe te passen is. Afgezien van de formele bezwaren is het praktische probleem om in deze constructie een bouwer/financier te vinden. Het probleem met de omzetbelasting blijft dat zekerheid moeilijk te verkrijgen is. Veelal ontstaat die zekerheid pas wanneer de rechter over concrete zaken een uitspraak heeft gedaan. Het is in dit project nodig in overleg met het Rijk die duidelijkheid toch zo veel mogelijk te bereiken voordat met de bouw wordt begonnen. Om een gok te wagen in een of andere arbitraire constructie is, gezien de belangen, ten enen male onverantwoord.

De vennootschapsbelasting is een kwestie die van belang is bij PPP-constructies en particuliere exploitatie. De overheid is vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Dit geldt eveneens voor nutsbedrijven. Echter bij particuliere exploitatie is het rendement over het eigen vermogen belast met vennootschapsbelasting (ca. 35%). Dit probleem is van invloed op de rendementseisen bij particuliere exploitatie. In de paragraaf financiering wordt nader op dit aspect ingegaan.

5. Financiering

De totale investeringskosten en de eventuele exploitatieverliezen tijdens de eerste fase van de exploitatie vormen de totale financieringsbehoefte voor de WOV. Zoals hiervoor reeds bij het hoofdstuk kenmerken exploitatie is vermeld wordt de exploitatie gekenmerkt door voornamelijk vaste lasten en stijgende baten. Tot op zekere hoogte zijn hierdoor exploitatieverliezen tijdens de eerste fase van exploiteren acceptabel. Deze exploitatieverliezen zullen evenals de investeringen moeten worden gefinancierd.

Voordat met de bouw wordt begonnen zal de totale financieringsbehoefte moeten zijn veilig gesteld door de exploitant. Dit wil overigens niet zeggen dat op voorhand in de dekking van de totale financieringsbehoefte moet zijn voorzien door het daadwerkelijk aantrekken van het totale benodigde bedrag. Dat kan afhankelijk van bouwplan e.d., gefaseerd geschieden. De financiering zal geheel of gedeeltelijk moeten geschieden door het aantrekken van vreemd kapitaal. De mogelijkheden om vreemd vermogen aan te trekken zijn onder meer afhankelijk van de volgende factoren:

- de omvang van het ter beschikking te stellen vermogen
- de termijn waarop vermogen ter beschikking wordt gesteld
- de aard van de onderneming
- de zekerheden die door de onderneming kunnen worden geboden.

De ondernemingsvorm is slechts van beperkte betekenis voor de eerste drie factoren. De zekerheden die de onderneming kan bieden wordt echter wel voor een deel bepaald door de ondernemingsvorm. Bij particuliere exploitatie bepaalt het onderscheid vreemd vermogen - eigen vermogen tevens over welke gedeelte van de totale financiering de ondernemer risico loopt en over welke gedeelte de financier. Bij de overheid is dit niet het geval. De overheid is ook risicodragers op het verstrekte vreemd vermogen. Dit heeft wel tot gevolg dat de overheid meer vreemd vermogen aan kan trekken en tegen gunstiger condities dan een particuliere ondernemer. Het is hier niet de plaats om aan te geven of dit voor 100% het geval is. Ook voor de overheid geldt in dit project dat de exploitatiemogelijkheden hier terdege in mee zullen wegen. In het geval van exploitatie door Deltan zijn de financieringsmogelijkheden te vergelijken met die van de provincie. Weliswaar beschikt Deltan over aanzienlijke reserves maar deze zijn belegd binnen het bedrijf. Deltan zal dus voor het volledige bedrag financieringsmiddelen moeten aantrekken. De condities zijn voor Deltan vermoedelijk gelijk aan die voor de provincie. Bij exploitatie in een PPP-constructie of particuliere exploitatie is de financiering problematischer. Aangenomen mag worden dat zonder overheidsgarantie de financiering middels vreemd vermogen maar tot op zekere hoogte mogelijk zal zijn en zeker tegen ongunstiger condities als voor de provincie/Deltan. De mate waarin in de behoefte aan financieringsmiddelen kan worden voorzien zal afhangen van welke zekerheden de exploitant kan bieden. Een van de factoren die daarbij een rol kan spelen is of, en zo ja in welke mate, de overheidsbijdrage als onderpand kan dienen. Bij particuliere exploitatie dient ten opzichte van overheidsexploitatie rekening gehouden te worden met een verschil in rentepercentage van 1 à 1,5% op het vreemd vermogen. Indien aangenomen wordt dat financiering middels vreemd vermogen slechts mogelijk zal zijn in de orde van grootte van 70% dan betekent dit dat 30% eigen vermogen moet worden ingebracht.

Er moet van worden uitgegaan dat de rendementseisen van risicodragend vermogen aanmerkelijk hoger zijn dan de marktrente van vreemd vermogen. Dit houdt in dat hoe meer eigen vermogen wordt ingebracht hoe hoger de rendementseisen voor het totale project worden. Daar komt nog bij dat een particuliere ondernemer over het rendement van het eigen vermogen vennoot-

schapsbelasting (40% over eerste f 250.000 en 35% over de rest) is verschuldigd. Indien b.v. de financiering van de WOV zou plaatsvinden met 70% vreemd vermogen (rente 10%) en 30% eigen vermogen met een rendementseis van netto 15% dan wordt de rendementseis voor het totale project ca 14%. Voor een deel is het probleem van de vennootschapsbelasting wellicht op te lossen door het eigen vermogen niet te verwerven door middel van aandelenkapitaal maar door achtergestelde leningen. Dit zou mogelijk zijn indien de particuliere inbreng in een PPP-constructie of bij algehele particuliere exploitatie in de vorm van een dochteronderneming geschiedt. De moedermaatschappij kan dan een achtergestelde lening verstrekken. Feit blijft echter dat het dan toch ook risicodragend kapitaal betreft met hogere rendementseisen. Zonder vennootschapsbelasting zakt de rendementseis voor het totale project dan tot ruim 11,5%. Het zou niet juist zijn dit percentage te vergelijken met de 9% rente die bij overheidsexploitatie wordt ingecalculeerd op de aan te trekken financieringsmiddelen. Bij particuliere exploitatie zit in het rendement op het risicodragend vermogen tevens de risicofactor. Bij overheidsexploitatie dient in de afdekking van die risico's op een andere wijze te worden voorzien. In verband hiermee dient in een PPP-constructie waarin overheid en particulieren in een bepaalde verhouding eigen vermogen inbrengen in de exploitatie-opzet uitgegaan te worden van of een gelijk rendement over het eigen vermogen of een lager rendement voor de overheid met een bepaalde risicofactor. Voor de haalbaarheid van het project is het van belang dat de rendementseis voor het totale project niet veel hoger ligt dan de marktrente van vreemd vermogen. Geconcludeerd kan worden dat de mogelijkheden van financiering met vreemd vermogen het grootst zijn bij exploitatie door de provincie en Deltan en dat de rendementseis van het project dan het laagst zal zijn. De financieringsmogelijkheden zijn minder in een PPP-constructie en zeker bij volledige particuliere exploitatie.

6. Continuïteit

Met de bouw en exploitatie van de WOV is in principe een periode van 35 jaar gemoeid, namelijk een bouwtijd van 5 jaar en een exploitatieperiode van 30 jaar. De continuïteit van de onderneming die deze bouw en exploitatie verzorgt is daarmee van wezenlijk belang. Dit stelt hoge eisen inzake de solvabiliteit van de ondernemingen. Verder is het van belang van realistische cijfers uit te gaan in de exploitatie-opzet waarbij mogelijkheden aanwezig zijn zonodig op onderdelen bij te sturen indien dat nodig is. De zekerheid omtrent de continuïteit bij provinciale exploitatie is maximaal. Echter ook bij exploitatie door Deltan is die continuïteit praktisch voor 100% verzekerd. Niet alleen door de monopoliepositie op het gebied van nutsvoorzieningen in Zeeland maar ook vanwege een aanzienlijk eigen vermogen. De continuïteit van de onderneming is in mindere mate gewaarborgd indien de exploitatie hetzij deels hetzij geheel in particuliere handen is. De gevolgen van een eventueel faillissement van de exploitant zijn niet in te schatten. Factoren die daarbij een rol spelen zijn o.m. de verhouding eigen:vreemd vermogen, de zekerheden die tegenover de financier zijn gesteld en de fase waarin een dergelijk faillissement zich voordoet.

7. Slagvaardigheid

Zowel tijdens de bouw als bij de exploitatie kan het gewenst zijn alert te reageren op bepaalde ontwikkelingen en het beleid bij te stellen. Op dit gebied scoren maatschappijen waarin de overheid in belangrijke mate deelneemt meestal minder goed. Om bijvoorbeeld tariefaanpassingen door te voeren moeten soms vele gremia gepasseerd worden waarin vaak dezelfde partijen maar in andere samenstelling vertegenwoordigd zijn.

Dit is dus met name het geval bij overheidsexploitatie in privaatrechtelijke vorm. In iets mindere mate is dit ook van toepassing op exploitatie via Deltan. Voor de meer routinematige exploitatiebeslissingen is de band tussen provincie en Deltan wat losser dan bij een overheids nv. Echter als het op essentiële zaken aankomt zal ook bij de Deltan een dubbel traject van besluitvorming doorlopen moeten worden. De mate waarin dit feit zich voordoet is overigens afhankelijk van de wijze waarop de besluitvormingsorganen van de provincie bereid zijn bepaalde bevoegdheden uit handen te geven. In een PPP-constructie zal dit mede afhankelijk zijn van het aandeel van de provincie. Bij een belang van 50% of meer is de situatie vergelijkbaar met exploitatie door Deltan. Indien de provincie een minderheidsbelang heeft is de invloed van de provincie geringer en is besluitvorming volgens het traject GS-PS minder zinnig. De besluitvorming is in die gevallen minder omslachtig. Bij particuliere exploitatie is de bestuurlijke slagvaardigheid in het algemeen het grootst.

8. Personele aspecten

De bouw en exploitatie van de WOV heeft tot gevolg dat de PSD moet worden afgebouwd. Deze provinciale dienst zou eventueel nog belast kunnen worden met de exploitatie van een voetveer. Dit heeft tot gevolg dat een groot deel van het personeel af moet vloeien. De provincie heeft er alle belang bij de werkgelegenheid die de WOV met zich mee brengt te benutten voor de afvloeiing van PSD-personeel. Van belang daarbij is dat de provincie op dit punt rechtstreeks kan sturen. De betrokkenheid van de provincie is dus van essentieel belang. Verder zou dit proces er mee gediend zijn wanneer het toekomstige WOV-personeel dezelfde rechtspositieregeling zou hebben als het huidige PSD-personeel. Bij overheidsexploitatie zowel in publiekrechtelijke als privaatrechtelijke vorm wordt aan beide voorwaarden voldaan. Bij exploitatie door Deltan is de betrokkenheid van de provincie gewaarborgd echter de rechtspositie van het Deltan-personeel wijkt af van de provinciale regelingen. Dit is vermoedelijk ook het geval bij PPP-constructies en particuliere exploitatie. Bovendien is de invloed van de provincie geringer dan bij de andere exploitatievormen.

VI. UITKOMSTEN BEOORDELINGSASPECTEN

Op grond van de gegeven beschouwingen kunnen de verschillende aspecten voor de diverse exploitatievormen in de volgende matrix worden weergegeven. Herhaald zij dat de aspecten vanuit de provinciale optiek zijn beschouwd.

	Exploitatievormen W.O.V.				
	Overheid				
Beoordelings- aspecten	publiek- rechte- lijk	privaat- rechte- lijk	Deltan	PPP	Parti- culier
invloed	++	++	++	-	--
risico's	--	--	+	-	++
fiscale aspecten	--	--	--	+	++
financiering	++	++	++	-	--
continuïteit	++	++	++	-	--
slagvaardigheid	+	-	+	+	++
personeel	++	++	+	-	--

- ++ goed
- + redelijk
- matig
- slecht

Zoals verwacht mocht worden zijn aan de verschillende ondernemingsvormen relatieve voor- en nadelen verbonden. De elementen risico's, fiscale aspecten en financiering bepalen uiteindelijk welke ondernemingsvorm financieel het meest aantrekkelijk is. In verband hiermee zijn op basis van het referentiemodel twee andere modellen doorgerekend. Een model (bijlage 2) is gebaseerd op overheidsexploitatie waarbij de volgende aanpassingen hebben plaatsgevonden:

- een risicofactor van 10% over investeringen, onderhoud, personeels- en overige kosten en de vervoersopbrengsten
- omzetbelasting over investeringen en onderhoud.

In dit "overheidsmodel" zou de verbinding na ruim 26 jaar exploitatie zijn afgeschreven.

Het andere model (bijlage 3) is gebaseerd op particuliere exploitatie. Ten opzichte van het referentiemodel zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- omzetbelasting over de vervoersopbrengsten
- rendement op het totale project van 11,5%

In dit "private model" zou de verbinding na ruim 20 jaar zijn afgeschreven.

Op basis van deze veronderstellingen is particuliere exploitatie financieel aantrekkelijker. De verschillen zijn echter gering. Een geringe bijstelling kan een voor- of nadeel wellicht opheffen. In verband hiermee zal nagegaan

dienen te worden of bepaalde nadelen van de verschillende vormen in meer of mindere mate kunnen worden ondervangen door het nemen van bepaalde maatregelen. In het volgende hoofdstuk is getracht hiertoe enkele mogelijkheden aan te geven.

VII. MOGELIJKHEDEN TOT BEPERKING NADELIGE EFFECTEN BIJ DE VERSCHILLENDE ONDERNEMINGSVORMEN

1. Overheid

De voornaamste problemen bij overheidsexploitatie vormen de risico's en het feit dat de provincie naar het zich laat aanzien niet aangemerkt zal worden als ondernemer ingevolge de Wet op de omzetbelasting. Indien de provincie geen risico's verbonden aan bouw en exploitatie van dit project wil aanvaarden dan is exploitatie door de provincie uitgesloten. Indien echter aanvaarding van risico's tot op zekere hoogte acceptabel is dan dient te worden nagegaan of de omvang van die risico's in overeenstemming kunnen worden gebracht met de beperkte mogelijkheden van de provincie. Het aanvaarden van de verantwoordelijkheid voor de bouw en exploitatie van de WOV door de provincie zonder nadere zekerheden past minder bij de schaal van de Provincie Zeeland nog afgezien van de opvatting hieromtrent van de Minister van Binnenlandse Zaken. Provinciale exploitatie is dus alleen verantwoord wanneer de risico's voor een belangrijk deel kunnen worden afgedekt. Een van de mogelijkheden daartoe is aanvaarding van een deel van de risico's door het Rijk. Aangezien het Rijk echter thans aanvaarding van die risico's heeft uitgesloten zou nader overleg met het Rijk hiervoor nodig zijn. Verder is beperking van de risico's mogelijk door een bepaalde marge in de exploitatie-opzet aan te houden. Aangezien provinciale exploitatie alleen financieel aantrekkelijk gemaakt kan worden wanneer die marge zo beperkt mogelijk is, dient hiertoe alleen te worden overgegaan wanneer andere mogelijkheden zijn uitgeput. In het model betreffende overheidsexploitatie is 10% marge gerekend over investeringen, onderhoud, personeels- en overige kosten en de vervoersopbrengsten. Als bepaalde onderdelen kunnen worden uitgesloten d.m.v. het af te sluiten contract met de aannemerscombinatie of het percentage kan worden verlaagd dan vergroot dit de basis voor overheidsexploitatie. In dit verband kan worden opgemerkt dat bij tegenvallende resultaten gedacht kan worden aan nog andere mogelijkheden zoals tariefsaanpassing en verlenging van de exploitatietermijn waarin tol geheven kan worden en waarin - eventueel - de overheidsbijdragen beschikbaar worden gesteld. Dit zijn echter maatregelen die niet specifiek verband houden met overheidsexploitatie. Als deze mogelijkheden worden geboden dan gelden deze in principe ook bij particuliere exploitatie. Deze maatregelen moeten dan ook worden gezien als opties om de exploitatiemogelijkheden in het algemeen te verruimen. Het is echter niet uitgesloten dat de effecten van deze maatregelen groter zijn bij overheidsexploitatie dan bij particuliere exploitatie. Twijfelachtig is of de nadelen bij overheidsexploitatie als gevolg van de omzetbelasting zijn op te lossen. In overleg met het rijk zou dit nagegaan dienen te worden. Verder geeft exploitatie door de provincie in de publiekrechtelijke vorm voordelen ten aanzien van de slagvaardigheid. Daarbij komt dat deze vorm voor de overheid de eerst aangewezen mogelijkheid is. Privaatrechtelijke vormen zijn op grond van jurisprudentie slechts toegestaan voor de overheid indien daar bijzondere redenen voor zijn aan te geven.

2. Deltan

Bouw en exploitatie door de Deltan is een mogelijkheid die voor wat betreft de beperking van de risico's voor de provincie zeker voordelen biedt. Echter ook voor Deltan geldt dat zij deze risico's tot op zekere hoogte zal willen afdekken. Weliswaar heeft Deltan door de reservepositie beduidend meer mogelijkheden om die risico's het hoofd te bieden. Dit zou echter ten koste kunnen gaan van de tarieven van de nutsvoorzieningen. De fiscale en

financieringsaspecten vertonen geen verschillen ten opzichte van overheids-exploitatie. Als een mogelijk alternatief voor exploitatie door de provincie is uiteraard ook belangrijk hoe Deltan zelf de mogelijkheden/problemen van bouw en exploitatie van een WOV inschat. Het probleem van de technische deskundigheid hoeft daarbij geen overwegende rol te spelen aangezien via een bijstandsovereenkomst met rijk/provincie hierin kan worden voorzien.

3. PPP-constructie

Een combinatie van provincie/bedrijfsleven lijkt op zich een aantrekkelijke mogelijkheid om een dergelijk project te verwezenlijken. Echter de haken en ogen aan een dergelijke constructie zijn talrijk. De doelstellingen tussen overheid/bedrijfsleven lopen niet parallel. De meeste kans van slagen voor een dergelijke constructie lijkt die waarin provincie en aannemerscombinatie elkaar kunnen vinden. Of dit nog een haalbare kaart is hangt af van de belangstelling van de aannemers. Financieel is deze optie alleen aantrekkelijk wanneer het vereiste rendement van het project betrekkelijk laag gehouden kan worden. Dit kan door een relatief groot gedeelte vreemd vermogen te verwerven en geen hoog rendement op het eigen vermogen. Dit rendement wordt echter beïnvloed door de risico's c.q. marges die het project biedt.

Het nadeel van de ongunstige leningsvoorwaarden bij het aantrekken van vreemd vermogen in een PPP-constructie en bij particuliere exploitatie zou geheel of gedeeltelijk ondervangen kunnen worden indien de provincie als financier zou optreden. Dit zou kunnen op basis van de gekapitaliseerde waarde van de overheidsbijdragen. Dit is echter voor de provincie niet zonder risico. Deze waarde van de overheidsbijdragen is afhankelijk van de inflatie- en rente-ontwikkeling. Indien bijv. de inflatie te hoog wordt ingeschat dan valt een deel van de dekking weg. Bovendien kan de provincie bij een faillissement van de onderneming genoodzaakt worden de exploitatie zelf te verzorgen. Fiscaal gezien is een PPP-constructie voor de provincie alleen een aantrekkelijk oplossing wanneer de provincie in een dergelijke constructie een minderheidsbelang heeft. Het is de vraag of in een dergelijke constructie de voor de provincie belangrijke elementen zoals behoud van invloed, beperking van risico's, fiscale aspecten en lage rendementseis afdoende kunnen worden geregeld.

4. Particuliere onderneming

Indien de provincie de risico's verbonden aan dit project wil uitsluiten en het ook niet aanvaardbaar acht deze risico's af te wentelen op Deltan dan is particuliere exploitatie de enige resterende mogelijkheid. De belangstelling van de particuliere sector in bouw en exploitatie van dit project zal o.m. afhangen van hoe men de winstkansen inschat. Lage winstkansen beperken de mogelijkheid om vreemd vermogen aan te trekken en verhogen de rendementseis op het eigen vermogen. Als de marges in de exploitatie-opzet gering zijn dan lijken de kansen om op basis van particuliere exploitatie dit project te realiseren niet groot. Bovendien zal de invloed van de overheid betrekkelijk beperkt zijn. Omdat de overheid in belangrijke mate bijdraagt aan het project en de voorziening na de eerste fase van exploiteren ook overneemt, is betrokkenheid van de overheid bij bouw en exploitatie wel gewenst. Afgezien van de financiële aspecten is het dan ook de vraag of deze exploitatievorm de voorkeur verdient.

VIII. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN:

1. Op basis van de in de modellen gehanteerde uitgangspunten zijn, financieel gezien, de verschillen in uitkomsten tussen overheidsexploitatie en private exploitatie betrekkelijk gering. Private exploitatie geeft weliswaar betere uitkomsten maar dit wordt voor een belangrijk deel beïnvloed door het inbouwen van de risico-factor in het overheidsmodel om tegenvallers tot op zekere hoogte te kunnen opvangen. Wanneer de exploitatie-uitkomsten echter meevallen zijn bij overheidsexploitatie de mogelijkheden om exploitatietermijn, toltarieven en overheidsbijdragen bij te stellen meer reëel dan bij private exploitatie.
2. Op basis van de andere beoordelingsaspecten met name voor wat betreft de overheidsinvloed geeft het overheidsmodel voordelen ten opzichte van private exploitatie.
3. Om de haalbaarheid van het project te verruimen en de exploitatiemogelijkheden in de beschouwde vormen te vergroten is het gewenst de randvoorwaarden aan te passen.
In het algemeen kan daarbij gedacht worden aan de volgende mogelijkheden
 - verlenging van de exploitatietermijn waarin tol geheven kan worden en waarbij - eventueel - de overheidsbijdragen beschikbaar worden gesteld. In bijlage 5 is aangegeven wat de effecten zijn op de contante waarde van de verschillende exploitatiefactoren indien in plaats van 30 jaar wordt uitgegaan van 50 jaar.
 - verhoging van de toltarieven.
 - verhoging van de overheidsbijdragen.
4. Bij exploitatie door de provincie is het tevens van belang de risico's zoveel mogelijk uit te sluiten danwel te beperken via de contracten voor bouw en onderhoud en een garantieregeling met het Rijk.

Een risico-analyse kan daarbij van belang zijn om tot een reële inschatting van deze risico's te komen.

exploitatie-opzet WOV	
algemene gegevens	
jaar aanvang bouw	1995
jaar aanvang exploitatie	2000
geplande bouwtijd	5
stijging prijspeil	3,00%
jaarlijkse kosten voetveer	0,00
jaar prijspeil	1989
onderhoudskosten	9.590.000,00
jaar prijspeil	1989
personeels- en overige kosten	1.800.000
jaar prijspeil	1989
bijdrage provincie	2.500.000,00
jaar prijspeil bijdrage provincie	1989
constant (0) of geïndexeerd (1)	1
bijdrage rijk	41.100.000,00
jaar prijspeil bijdrage rijk	1989
constant (0) of geïndexeerd (1)	1
Vanaf 2000 halve index)	
basisjaar vervoersberekening	1995
motorvoertuigen per etmaal	10.600
percentage stijging eerste periode	2,00%
tot welk jaar	2011
percentage stijging tweede periode	0,00%
tot welk jaar	0
tarief bij aanvang exploitatie	10,04
percentage stijging tijdens de bouw	0,00%
percentage stijging daarna	3,00%
investering oeververbinding incl.	
investering aansluitingen enz.	800.000.000,00
aflossing per jaar lineair	26.666.700
rente lening vreemd vermogen	9,00%
exploitatieperiode	30

Infl. 1989	3,20%
Infl. 1990	4,70%
Infl. vanaf 1991	3,00%

Expl. jaar	Lasten Jaar	Voetveer	Personeels- kosten	Onderhoud	Gemidd. rente 1 + 2 + 3	Rente over investering	Saldo kosten 1 t/m 5	Expl. jaar
		1	2	3	4	5	6	
1	2000	0	2.537.700	13.520.300	722.600	72.000.000	88.780.600	1
2	2001	0	2.613.800	13.925.900	744.300	70.255.000	87.539.000	2
3	2002	0	2.692.200	14.343.700	766.600	68.103.800	85.906.300	3
4	2003	0	2.773.000	14.774.000	789.600	65.499.000	83.835.600	4
5	2004	0	2.856.200	15.217.200	813.300	62.389.000	81.275.700	5
6	2005	0	2.941.900	15.673.700	837.700	58.716.900	78.170.200	6
7	2006	0	3.030.200	16.143.900	862.800	54.420.100	74.457.000	7
8	2007	0	3.121.100	16.628.200	888.700	49.429.700	70.067.700	8
9	2008	0	3.214.700	17.127.000	915.400	43.669.800	64.926.900	9
10	2009	0	3.311.100	17.640.800	942.800	37.057.100	58.951.800	10
11	2010	0	3.410.400	18.170.000	971.100	29.500.600	52.052.100	11
12	2011	0	3.512.700	18.715.100	1.000.300	20.899.600	44.127.700	12
13	2012	0	3.618.100	19.276.600	1.030.300	11.144.300	35.069.300	13
14	2013	0	3.726.600	19.854.900	1.061.200	256.900	24.899.600	14
15	2014	0	3.838.400	20.450.500	1.093.000	-11.870.800	13.511.100	15
16	2015	0	3.953.600	21.064.000	1.125.800	-25.356.700	786.700	16
17	2016	0	4.072.200	21.695.900	1.159.600	-40.329.700	-13.402.000	17
18	2017	0	4.194.400	22.346.800	1.194.400	-56.930.300	-29.194.700	18
19	2018	0	4.320.200	23.017.200	1.230.200	-75.311.800	-46.744.200	19
20	2019	0	4.449.800	23.707.700	1.267.100	-95.641.700	-66.217.100	20
21	2020	0	4.583.300	24.418.900	1.305.100	-118.102.400	-87.795.100	21
22	2021	0	4.720.800	25.151.500	1.344.300	-142.893.400	-111.676.800	22
23	2022	0	4.862.400	25.906.000	1.384.600	-170.231.900	-138.078.900	23
24	2023	0	5.008.300	26.683.200	1.426.100	-200.355.100	-167.237.500	24
25	2024	0	5.158.500	27.483.700	1.468.900	-233.521.600	-199.410.500	25
26	2025	0	5.313.300	28.308.200	1.513.000	-270.013.800	-234.879.300	26
27	2026	0	5.472.700	29.157.400	1.558.400	-310.139.300	-273.950.800	27
28	2027	0	5.636.900	30.032.100	1.605.100	-354.234.000	-316.959.900	28
29	2028	0	5.806.000	30.933.100	1.653.300	-402.664.100	-364.271.700	29
30	2029	0	5.980.200	31.861.100	1.702.900	-455.828.900	-416.284.700	30

Expl. jaar	Baten Jaar	Gemiddeld tarief	Motorvrg etmaal	Provinciale bijdrage	Bijdrage	Vervoers- opbrengsten	Gemidd. rente 9 + 10 + 11	Totaal 9 t/m 12	Exploitatie saldo/aflossing 13 - 6	Gecumuleerde schuld	Jaar	Expl. jaar
		7	8	9	10	11	12	13	14	15		
										800.000.000		
1	2000	10,04	11.703	3.524.700	57.099.500	42.886.800	4.658.000	108.169.000	19.388.400	780.611.600	2000	1
2	2001	10,34	11.937	3.630.400	57.956.000	45.056.700	4.798.900	111.442.000	23.903.000	756.708.600	2001	2
3	2002	10,65	12.176	3.739.300	58.825.300	47.337.500	4.945.600	114.847.700	28.941.400	727.767.200	2002	3
4	2003	10,97	12.420	3.851.500	59.707.700	49.734.700	5.098.200	118.392.100	34.556.500	693.210.700	2003	4
5	2004	11,30	12.668	3.967.000	60.603.300	52.249.700	5.256.900	122.076.900	40.801.200	652.409.500	2004	5
6	2005	11,64	12.921	4.086.000	61.512.300	54.892.000	5.422.100	125.912.400	47.742.200	604.667.300	2005	6
7	2006	11,99	13.179	4.208.600	62.435.000	57.667.700	5.594.000	129.905.300	55.448.300	549.219.000	2006	7
8	2007	12,35	13.443	4.334.900	63.371.500	60.587.500	5.773.200	134.067.100	63.999.400	485.219.600	2007	8
9	2008	12,72	13.712	4.464.900	64.322.100	63.653.900	5.959.800	138.400.700	73.473.800	411.745.800	2008	9
10	2009	13,10	13.986	4.598.800	65.286.900	66.873.700	6.154.200	142.913.600	83.961.800	327.784.000	2009	10
11	2010	13,49	14.266	4.736.800	66.266.200	70.258.900	6.356.800	147.618.700	95.566.600	232.217.400	2010	11
12	2011	13,90	14.551	4.878.900	67.260.200	73.812.300	6.567.800	152.519.200	108.391.500	123.825.900	2011	12
13	2012	14,31	14.551	5.025.300	68.269.100	76.026.700	6.719.400	156.040.500	120.971.200	2.854.700	2012	13
14	2013	14,74	14.551	5.176.100	69.293.100	78.307.500	6.875.000	159.651.700	134.752.100	-131.897.400	2013	14
15	2014	15,19	14.551	5.331.400	70.332.500	80.656.700	7.034.400	163.355.000	149.843.900	-281.741.300	2014	15
16	2015	15,64	14.551	5.491.300	71.387.500	83.076.400	7.198.000	167.153.200	166.366.500	-448.107.800	2015	16
17	2016	16,11	14.551	5.656.000	72.458.300	85.568.700	7.365.700	171.048.700	184.450.700	-632.558.500	2016	17
18	2017	16,59	14.551	5.825.700	73.545.200	88.135.800	7.537.800	175.044.500	204.239.200	-836.797.700	2017	18
19	2018	17,09	14.551	6.000.500	74.648.400	90.779.900	7.714.300	179.143.100	225.887.300	-1.062.685.000	2018	19
20	2019	17,61	14.551	6.180.500	75.768.100	93.503.200	7.895.300	183.347.100	249.564.200	-1.312.249.200	2019	20
21	2020	18,13	14.551	6.365.900	76.904.600	96.308.300	8.081.000	187.659.800	275.454.900	-1.587.704.100	2020	21
22	2021	18,68	14.551	6.556.900	78.058.200	99.197.600	8.271.600	192.084.300	303.761.100	-1.891.465.200	2021	22
23	2022	19,24	14.551	6.753.600	79.229.100	102.173.500	8.467.000	196.623.200	334.702.100	-2.226.167.300	2022	23
24	2023	19,81	14.551	6.956.200	80.417.500	105.238.700	8.667.600	201.280.000	368.517.500	-2.594.684.800	2023	24
25	2024	20,41	14.551	7.164.900	81.623.800	108.395.900	8.873.300	206.057.900	405.468.400	-3.000.153.200	2024	25
26	2025	21,02	14.551	7.379.800	82.848.200	111.647.800	9.084.400	210.960.200	445.839.500	-3.445.992.700	2025	26
27	2026	21,65	14.551	7.601.200	84.090.900	114.997.200	9.301.000	215.990.300	489.941.100	-3.935.933.800	2026	27
28	2027	22,30	14.551	7.829.200	85.352.300	118.447.100	9.523.300	221.151.900	538.111.800	-4.474.045.600	2027	28
29	2028	22,97	14.551	8.064.100	86.632.600	122.000.500	9.751.400	226.448.600	590.720.300	-5.064.765.900	2028	29
30	2029	23,66	14.551	8.306.000	87.932.100	125.660.500	9.985.400	231.884.000	648.168.700	-5.712.934.600	2029	30

Expl. jaar	Lasten Jaar	Voetveer	Personeels- kosten	Onderhoud	midd. rente 1+2+3	Rente over investering	Saldo kosten 1 t/m 5	Expl. jaar
		1	2	3	4	5	6	
1	1989	0	1.800.000	9.590.000				1
2	1990	0	1.857.600	9.896.900				2
3	1991	0	1.944.900	10.362.100				3
4	1992	0	2.003.200	10.673.000				4
5	1993	0	2.063.300	10.993.200				5
6	1994	0	2.125.200	11.323.000				6
7	1995	0	2.189.000	11.662.700				7
8	1996	0	2.254.700	12.012.600				8
9	1997	0	2.322.300	12.373.000				9
10	1998	0	2.392.000	12.744.200				10
11	1999	0	2.463.800	13.126.500				11

Gemiddelde rente

9,00%

Expl. jaar	Baten Jaar	Gemiddeld tarief	Motorvtg etmaal	Provinciale bijdrage	Kommunale bijdrage	Vervoers- opbrengsten	Gemidd. rente 9 + 10 + 11	Totaal l. 9 t/m 12	Exploitatie saldo/aflossing 13 - 6	Gecumuleerde schuld	Jaar	Expl. jaar
		7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1	1989	0,00	0	2.500.000	41.100.000	0					1989	1
2	1990	0,00	0	2.580.000	42.415.200	0					1990	2
3	1991	0,00	0	2.701.300	44.408.700	0					1991	3
4	1992	0,00	0	2.782.300	45.741.000	0					1992	4
5	1993	0,00	0	2.865.800	47.113.200	0					1993	5
6	1994	0,00	0	2.951.800	48.526.600	0					1994	6
7	1995	0,00	10.600	3.040.400	49.982.400	0					1995	7
8	1996	0,00	10.812	3.131.600	51.481.900	0					1996	8
9	1997	0,00	11.028	3.225.500	53.026.400	0					1997	9
10	1998	0,00	11.249	3.322.300	54.617.200	0					1998	10
11	1999	0,00	11.474	3.422.000	56.255.700	0					1999	11

Gemiddelde rente
9,00%

exploitatie-opzet WOV	
investeringsmogelijkheid overheid	
algemene gegevens	
jaar aanvang bouw	1995
jaar aanvang exploitatie	2000
geplande bouwtijd	5
stijging prijspeil	3,00%
jaarlijkse kosten voetveer	0,00
jaar prijspeil	1989
onderhoudskosten (exclusief omzetbelasting)	9.590.000
omzetbelasting	1.774.200
totaal onderhoud (incl. omzetbelasting)	11.364.200
personeels- en overige kosten	1.800.000
jaar prijspeil	1989
bijdrage provincie	2.500.000,00
jaar prijspeil bijdrage provincie	1989
constant (0) of geïndexeerd (1)	1
bijdrage rijk	41.100.000,00
jaar prijspeil bijdrage rijk	1989
constant (0) of geïndexeerd (1)	1
Vanaf 2000 halve index)	
basisjaar vervoersberekening	1995
fotorvoertuigen per etmaal	10.600
percentage stijging eerste periode	2,00%
tot welk jaar	2011
percentage stijging tweede periode	0,00%
tot welk jaar	0
tarief bij aanvang exploitatie	10,04
percentage stijging tijdens de bouw	0,00%
percentage stijging daarna	3,00%
investering oeververbinding incl.	
investering aansluitingen enz.	800.000.000
coreserve	80.000.000
omzetbelasting	162.800.000
totaal investering incl. omzetbelasting	1.042.800.000
Aflossing per jaar lineair	34.760.000
Rente lening vreemd vermogen	9,00%
Omzetbelasting	18,50%
Risicoreserve	10,00%
Exploitatieperiode	30

Infl. 1989	3,20%
Infl. 1990	4,70%
Infl. vanaf 1991	3,00%

jaar	Jaar	kosten			cr 2+3+12	1+2+3+4	investering	6	jaar
		1	2	3	4	5	6	7	
1	2000	0	2.537.700	16.021.400	6.144.600	1.111.700	93.852.000	119.667.400	1
2	2001	0	2.613.800	16.502.000	6.417.300	1.149.000	94.886.900	121.569.000	2
3	2002	0	2.692.200	16.997.100	6.702.700	1.187.600	95.798.300	123.377.900	3
4	2003	0	2.773.000	17.507.000	7.001.500	1.227.700	96.566.000	125.075.200	4
5	2004	0	2.856.200	18.032.200	7.313.800	1.269.100	97.167.500	126.638.800	5
6	2005	0	2.941.900	18.573.200	7.640.700	1.312.000	97.578.100	128.045.900	6
7	2006	0	3.030.200	19.130.400	7.982.800	1.356.500	97.770.100	129.270.000	7
8	2007	0	3.121.100	19.704.300	8.341.300	1.402.500	97.712.900	130.282.100	8
9	2008	0	3.214.700	20.295.400	8.716.400	1.450.200	97.372.200	131.048.900	9
10	2009	0	3.311.100	20.904.300	9.108.900	1.499.600	96.710.600	131.534.500	10
11	2010	0	3.410.400	21.531.400	9.520.100	1.550.800	95.686.500	131.699.200	11
12	2011	0	3.512.700	22.177.300	9.950.200	1.603.800	94.253.700	131.497.700	12
13	2012	0	3.618.100	22.842.600	10.248.700	1.651.900	92.361.800	130.723.100	13
14	2013	0	3.726.600	23.527.900	10.556.200	1.701.500	90.083.200	129.595.400	14
15	2014	0	3.838.400	24.233.700	10.872.900	1.752.500	87.378.100	128.075.600	15
16	2015	0	3.953.600	24.960.700	11.199.100	1.805.100	84.203.000	126.121.500	16
17	2016	0	4.072.200	25.709.500	11.535.000	1.859.300	80.510.100	123.686.100	17
18	2017	0	4.194.400	26.480.800	11.881.100	1.915.000	76.247.500	120.718.800	18
19	2018	0	4.320.200	27.275.200	12.237.500	1.972.500	71.358.200	117.163.600	19
20	2019	0	4.449.800	28.093.500	12.604.700	2.031.700	65.780.000	112.959.700	20
21	2020	0	4.583.300	28.936.300	12.982.800	2.092.600	59.445.200	108.040.200	21
22	2021	0	4.720.800	29.804.400	13.372.300	2.155.400	52.279.400	102.332.300	22
23	2022	0	4.862.400	30.698.500	13.773.400	2.220.000	44.201.700	95.756.000	23
24	2023	0	5.008.300	31.619.500	14.186.700	2.286.700	35.123.700	88.224.900	24
25	2024	0	5.158.500	32.568.100	14.612.300	2.355.300	24.948.700	79.642.900	25
26	2025	0	5.313.300	33.545.100	15.050.600	2.425.900	13.571.400	69.906.300	26
27	2026	0	5.472.700	34.551.500	15.502.100	2.498.700	876.500	58.901.500	27
28	2027	0	5.636.900	35.588.000	15.967.200	2.573.600	-13.261.500	46.504.200	28
29	2028	0	5.806.000	36.655.600	16.446.200	2.650.900	-28.979.800	32.578.900	29
30	2029	0	5.980.200	37.755.300	16.939.600	2.730.400	-46.428.000	16.977.500	30

jaar	Jaar	tarief	etmaal	bijdrage	opbrengsten		10 + 11 + 12	10 t/n	saldo/aflossing	schuld	Jaar	jaar
		8	9	10	11	12	13	14	14 - 7	15		
1	2000	10,04	11.703	3.524.700	57.099.500	42.886.800	4.658.000	108.169.000	-11.498.400	1.042.800.000	2000	1
2	2001	10,34	11.937	3.630.400	57.956.000	45.056.700	4.798.900	111.442.000	-10.127.000	1.054.298.400	2001	2
3	2002	10,65	12.176	3.739.300	58.825.300	47.337.500	4.945.600	114.847.700	-8.530.200	1.064.425.400	2002	3
4	2003	10,97	12.420	3.851.500	59.707.700	49.734.700	5.098.200	118.392.100	-6.683.100	1.072.955.600	2003	4
5	2004	11,30	12.668	3.967.000	60.603.300	52.249.700	5.256.900	122.076.900	-4.561.900	1.079.638.700	2004	5
6	2005	11,64	12.921	4.086.000	61.512.300	54.892.000	5.422.100	125.912.400	-2.133.500	1.084.200.600	2005	6
7	2006	11,99	13.179	4.208.600	62.435.000	57.667.700	5.594.000	129.905.300	635.300	1.086.334.100	2006	7
8	2007	12,35	13.443	4.334.900	63.371.500	60.587.500	5.773.200	134.067.100	3.785.000	1.085.698.800	2007	8
9	2008	12,72	13.712	4.464.900	64.322.100	63.653.900	5.959.800	138.400.700	7.351.800	1.081.913.800	2008	9
10	2009	13,10	13.986	4.598.800	65.286.900	66.873.700	6.154.200	142.913.600	11.379.100	1.074.562.000	2009	10
11	2010	13,49	14.266	4.736.800	66.266.200	70.258.900	6.356.800	147.618.700	15.919.500	1.063.182.900	2010	11
12	2011	13,90	14.551	4.878.900	67.260.200	73.812.300	6.567.800	152.519.200	21.021.500	1.047.263.400	2011	12
13	2012	14,31	14.551	5.025.300	68.269.100	76.026.700	6.719.400	156.040.500	25.317.400	1.026.241.900	2012	13
14	2013	14,74	14.551	5.176.100	69.293.100	78.307.500	6.875.000	159.651.700	30.056.300	1.000.924.500	2013	14
15	2014	15,19	14.551	5.331.400	70.332.500	80.656.700	7.034.400	163.355.000	35.279.400	970.868.200	2014	15
16	2015	15,64	14.551	5.491.300	71.387.500	83.076.400	7.198.000	167.153.200	41.031.700	935.588.800	2015	16
17	2016	16,11	14.551	5.656.000	72.458.300	85.568.700	7.365.700	171.048.700	47.362.600	894.557.100	2016	17
18	2017	16,59	14.551	5.825.700	73.545.200	88.135.800	7.537.800	175.044.500	54.325.700	847.194.500	2017	18
19	2018	17,09	14.551	6.000.500	74.648.400	90.779.900	7.714.300	179.143.100	61.979.500	792.868.800	2018	19
20	2019	17,61	14.551	6.180.500	75.768.100	93.503.200	7.895.300	183.347.100	70.387.400	730.889.300	2019	20
21	2020	18,13	14.551	6.365.900	76.904.600	96.308.300	8.081.000	187.659.800	79.619.600	660.501.900	2020	21
22	2021	18,68	14.551	6.556.900	78.058.200	99.197.600	8.271.600	192.084.300	89.752.000	580.882.300	2021	22
23	2022	19,24	14.551	6.753.600	79.229.100	102.173.500	8.467.000	196.623.200	100.867.200	491.130.300	2022	23
24	2023	19,81	14.551	6.956.200	80.417.500	105.238.700	8.667.600	201.280.000	113.055.100	390.263.100	2023	24
25	2024	20,41	14.551	7.164.900	81.623.800	108.395.900	8.873.300	206.057.900	126.415.000	277.208.000	2024	25
26	2025	21,02	14.551	7.379.800	82.848.200	111.647.800	9.084.400	210.960.200	141.053.900	150.793.000	2025	26
27	2026	21,65	14.551	7.601.200	84.090.900	114.997.200	9.301.000	215.990.300	157.088.800	9.739.100	2026	27
28	2027	22,30	14.551	7.829.200	85.352.300	118.447.100	9.523.300	221.151.900	174.647.700	-147.349.700	2027	28
29	2028	22,97	14.551	8.064.100	86.632.600	122.000.500	9.751.400	226.448.600	193.869.700	-321.997.400	2028	29
30	2029	23,66	14.551	8.306.000	87.932.100	125.660.500	9.985.400	231.884.000	214.906.500	-515.867.100	2029	30
										-730.773.600		

jaar	Jaar		kosten	2+3+12	1+2+3+4	investering	1	jaar
		1	2	3	4	5	6	7
1	1989	0	1.800.000	11.364.200				1
2	1990	0	1.857.600	11.727.900				2
3	1991	0	1.944.900	12.279.100				3
4	1992	0	2.003.200	12.647.500				4
5	1993	0	2.063.300	13.026.900				5
6	1994	0	2.125.200	13.417.700				6
7	1995	0	2.189.000	13.820.200				7
8	1996	0	2.254.700	14.234.800				8
9	1997	0	2.322.300	14.661.800				9
10	1998	0	2.392.000	15.101.700				10
11	1999	0	2.463.800	15.554.800				11

Gemiddelde rente
9,00%

jaar	Jaar	tarief	etmaal	bijdrage	opbrengsten		10 + 11 + 12	10 t/n	saldo/aflossing	schuld	Jaar	jaar
		8	9	10	11	12	13	14	14 - 7	15	16	
1	1989	0,00	0	2.500.000	41.100.000	0					1989	1
2	1990	0,00	0	2.580.000	42.415.200	0					1990	2
3	1991	0,00	0	2.701.300	44.408.700	0					1991	3
4	1992	0,00	0	2.782.300	45.741.000	0					1992	4
5	1993	0,00	0	2.865.800	47.113.200	0					1993	5
6	1994	0,00	0	2.951.800	48.526.600	0					1994	6
7	1995	0,00	10.600	3.040.400	49.982.400	0					1995	7
8	1996	0,00	10.812	3.131.600	51.481.900	0					1996	8
9	1997	0,00	11.028	3.225.500	53.026.400	0					1997	9
10	1998	0,00	11.249	3.322.300	54.617.200	0					1998	10
11	1999	0,00	11.474	3.422.000	56.255.700	0					1999	11

Gemiddelde rente
9,00%

exploitatie-opzet WOV	
vesteringsmogelijkheid private exploitatie	
gemene gegevens	
jaar aanvang bouw	1995
jaar aanvang exploitatie	2000
geplande bouwtijd	5
jaarlijkse stijging prijspeil	3,00%
tot welk jaar	2030
jaarlijkse kosten voetveer	0,00
jaarlijkse prijspeil	1989
jaarlijkse onderhoudskosten	9.590.000
jaarlijkse prijspeil	1989
jaarlijkse personeels- en overige kosten	1.800.000
jaarlijkse prijspeil	1989
jaarlijkse bijdrage provincie	2.500.000,00
jaarlijkse prijspeil bijdrage provincie	1989
constant (0) of geïndexeerd (1)	1
jaarlijkse bijdrage rijk	41.100.000,00
jaarlijkse prijspeil bijdrage rijk	1989
constant (0) of geïndexeerd (1)	1
(vanaf 2000 halve index)	
basisjaar vervoersberekening	1995
motorvoertuigen per etmaal	10.600
percentage stijging eerste periode	2,00%
tot welk jaar	2011
percentage stijging tweede periode	0,00%
tot welk jaar	0
tarief bij aanvang exploitatie (incl. omzetbel.	10,04
omzetbelasting	1,57
netto tarief (excl. omzetbel.)	8,47
percentage stijging tijdens de bouw	0,00%
percentage stijging daarna	3,00%
investering oeververbinding incl.	
investering aansluitingen enz.	800.000.000
risicoreserve	0
aflossing per jaar lineair	26.666.700
rente lening vreemd vermogen	10,00%
rendement eigen vermogen	15,00%
gemiddelde rente vreemd + eigen vermogen	11,50%
omzetbelasting	18,50%
risicoreserve	0,00%
exploitatieperiode	30

Infl. 1989	3,20%
Infl. 1990	4,70%
Infl. vanaf 1991	3,00%

jaar	Jaar	kosten			1+2+3	investering	1	jaar	
		1	2	3	4	5	6	7	
1	2000	0	2.537.700	13.520.300	0	802.900	92.000.000	108.860.900	1
2	2001	0	2.613.800	13.925.900	0	827.000	92.829.900	110.196.600	2
3	2002	0	2.692.200	14.343.700	0	851.800	93.476.100	111.363.800	3
4	2003	0	2.773.000	14.774.000	0	877.400	93.906.100	112.330.500	4
5	2004	0	2.856.200	15.217.200	0	903.700	94.082.900	113.060.000	5
6	2005	0	2.941.900	15.673.700	0	930.800	93.965.400	113.511.800	6
7	2006	0	3.030.200	16.143.900	0	958.700	93.506.500	113.639.300	7
8	2007	0	3.121.100	16.628.200	0	987.500	92.653.400	113.390.200	8
9	2008	0	3.214.700	17.127.000	0	1.017.100	91.345.800	112.704.600	9
10	2009	0	3.311.100	17.640.800	0	1.047.600	89.516.500	111.516.000	10
11	2010	0	3.410.400	18.170.000	0	1.079.000	87.089.900	109.749.300	11
12	2011	0	3.512.700	18.715.100	0	1.111.400	83.980.300	107.319.500	12
13	2012	0	3.618.100	19.276.600	0	1.144.700	80.092.100	104.131.500	13
14	2013	0	3.726.600	19.854.900	0	1.179.100	75.472.300	100.232.900	14
15	2014	0	3.838.400	20.450.500	0	1.214.400	70.029.900	95.533.200	15
16	2015	0	3.953.600	21.064.000	0	1.250.900	63.663.500	89.932.000	16
17	2016	0	4.072.200	21.695.900	0	1.288.400	56.259.700	83.316.200	17
18	2017	0	4.194.400	22.346.800	0	1.327.100	47.692.100	75.560.400	18
19	2018	0	4.320.200	23.017.200	0	1.366.900	37.819.300	66.523.600	19
20	2019	0	4.449.800	23.707.700	0	1.407.900	26.483.600	56.049.000	20
21	2020	0	4.583.300	24.418.900	0	1.450.100	13.509.000	43.961.300	21
22	2021	0	4.720.800	25.151.500	0	1.493.600	-1.301.100	30.064.800	22
23	2022	0	4.862.400	25.906.000	0	1.538.400	-18.165.900	14.140.900	23
24	2023	0	5.008.300	26.683.200	0	1.584.600	-37.330.300	-4.054.200	24
25	2024	0	5.158.500	27.483.700	0	1.632.100	-59.067.400	-24.793.100	25
26	2025	0	5.313.300	28.308.200	0	1.681.100	-83.681.900	-48.379.300	26
27	2026	0	5.472.700	29.157.400	0	1.731.500	-111.513.800	-75.152.200	27
28	2027	0	5.636.900	30.032.100	0	1.783.500	-142.942.700	-105.490.200	28
29	2028	0	5.806.000	30.933.100	0	1.837.000	-178.391.600	-139.815.500	29
30	2029	0	5.980.200	31.861.100	0	1.892.100	-218.333.000	-178.599.600	30

jaar	Jaar	tarief	etmaal	bijdrage	opbrengsten		10 + 11 + 12	10 t/	saldo/aflossing	schuld	Jaar	Jaar
		8	9	10	11	12	13	14	14 - 7	15	16	
											800.000.000	
1	2000	8,47	11.703	3.524.700	57.099.500	36.180.400	4.840.200	101.644.800	-7.216.100	807.216.100	2000	1
2	2001	8,72	11.937	3.630.400	57.956.000	38.010.900	4.979.900	104.577.200	-5.619.400	812.835.500	2001	2
3	2002	8,99	12.176	3.739.300	58.825.300	39.935.200	5.125.000	107.624.800	-3.739.000	816.574.500	2002	3
4	2003	9,26	12.420	3.851.500	59.707.700	41.957.500	5.275.800	110.792.500	-1.538.000	818.112.500	2003	4
5	2004	9,53	12.668	3.967.000	60.603.300	44.079.200	5.432.500	114.082.000	1.022.000	817.090.500	2004	5
6	2005	9,82	12.921	4.086.000	61.512.300	46.308.300	5.595.300	117.501.900	3.990.100	813.100.400	2005	6
7	2006	10,11	13.179	4.208.600	62.435.000	48.649.900	5.764.700	121.058.200	7.418.900	805.681.500	2006	7
8	2007	10,42	13.443	4.334.900	63.371.500	51.113.200	5.941.000	124.760.600	11.370.400	794.311.100	2007	8
9	2008	10,73	13.712	4.464.900	64.322.100	53.700.100	6.124.400	128.611.500	15.906.900	778.404.200	2008	9
10	2009	11,05	13.986	4.598.800	65.286.900	56.416.300	6.315.100	132.617.100	21.101.100	757.303.100	2009	10
11	2010	11,38	14.266	4.736.800	66.266.200	59.272.200	6.513.800	136.789.000	27.039.700	730.263.400	2010	11
12	2011	11,72	14.551	4.878.900	67.260.200	62.270.000	6.720.500	141.129.600	33.810.100	696.453.300	2011	12
13	2012	12,08	14.551	5.025.300	68.269.100	64.138.100	6.871.600	144.304.100	40.172.600	656.280.700	2012	13
14	2013	12,44	14.551	5.176.100	69.293.100	66.062.200	7.026.600	147.558.000	47.325.100	608.955.600	2013	14
15	2014	12,81	14.551	5.331.400	70.332.500	68.044.100	7.185.400	150.893.400	55.360.200	553.595.400	2014	15
16	2015	13,20	14.551	5.491.300	71.387.500	70.085.400	7.348.200	154.312.400	64.380.400	489.215.000	2015	16
17	2016	13,59	14.551	5.656.000	72.458.300	72.188.000	7.515.100	157.817.400	74.501.200	414.713.800	2016	17
18	2017	14,00	14.551	5.825.700	73.545.200	74.353.600	7.686.200	161.410.700	85.850.300	328.863.500	2017	18
19	2018	14,42	14.551	6.000.500	74.648.400	76.584.200	7.861.700	165.094.800	98.571.200	230.292.300	2018	19
20	2019	14,85	14.551	6.180.500	75.768.100	78.881.700	8.041.500	168.871.800	112.822.800	117.469.500	2019	20
21	2020	15,30	14.551	6.365.900	76.904.600	81.248.200	8.225.900	172.744.600	128.783.300	-11.313.800	2020	21
22	2021	15,76	14.551	6.556.900	78.058.200	83.685.600	8.415.000	176.715.700	146.650.900	-157.964.700	2021	22
23	2022	16,23	14.551	6.753.600	79.229.100	86.196.200	8.608.900	180.787.800	166.646.900	-324.611.600	2022	23
24	2023	16,72	14.551	6.956.200	80.417.500	88.782.100	8.807.800	184.963.600	189.017.800	-513.629.400	2023	24
25	2024	17,22	14.551	7.164.900	81.623.800	91.445.500	9.011.700	189.245.900	214.039.000	-727.668.400	2024	25
26	2025	17,73	14.551	7.379.800	82.848.200	94.188.900	9.220.800	193.637.700	242.017.000	-969.685.400	2025	26
27	2026	18,27	14.551	7.601.200	84.090.900	97.014.600	9.435.300	198.142.000	273.294.200	-1.242.979.600	2026	27
28	2027	18,81	14.551	7.829.200	85.352.300	99.925.000	9.655.300	202.761.800	308.252.000	-1.551.231.600	2027	28
29	2028	19,38	14.551	8.064.100	86.632.600	102.922.800	9.881.000	207.500.500	347.316.000	-1.898.547.600	2028	29
30	2029	19,96	14.551	8.306.000	87.932.100	106.010.400	10.112.400	212.360.900	390.960.500	-2.289.508.100	2029	30

jaar	Jaar		kosten		1+2+3	investering	11	jaar
		1	2	3	4	5	6	7
1	1989	0	1.800.000	9.590.000				1
2	1990	0	1.857.600	9.896.900				2
3	1991	0	1.944.900	10.362.100				3
4	1992	0	2.003.200	10.673.000				4
5	1993	0	2.063.300	10.993.200				5
6	1994	0	2.125.200	11.323.000				6
7	1995	0	2.189.000	11.662.700				7
8	1996	0	2.254.700	12.012.600				8
9	1997	0	2.322.300	12.373.000				9
10	1998	0	2.392.000	12.744.200				10
11	1999	0	2.463.800	13.126.500				11

Gemiddelde rente
10,00%

jaar	Jaar	tarief	etmaal	bijdrage	opbrengsten	10 + 11 + 12	10 t/	saldo/aflossing	schuld	Jaar	jaar
		8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	1989	0,00	0	2.500.000	41.100.000	0					1989 1
2	1990	0,00	0	2.580.000	42.415.200	0					1990 2
3	1991	0,00	0	2.701.300	44.408.700	0					1991 3
4	1992	0,00	0	2.782.300	45.741.000	0					1992 4
5	1993	0,00	0	2.865.800	47.113.200	0					1993 5
6	1994	0,00	0	2.951.800	48.526.600	0					1994 6
7	1995	0,00	10.600	3.040.400	49.982.400	0					1995 7
8	1996	0,00	10.812	3.131.600	51.481.900	0					1996 8
9	1997	0,00	11.028	3.225.500	53.026.400	0					1997 9
10	1998	0,00	11.249	3.322.300	54.617.200	0					1998 10
11	1999	0,00	11.474	3.422.000	56.255.700	0					1999 11

Gemiddelde rente
10,00%

TRN Begheyn & Sneepe Melse

Belastingadviseurs
Telefoon 020-6 71 20 22
Telefax 020-6 62 86 83
Beconnummer 103688

Jan van Goyenkade 8
Amsterdam
Postbus 75256
1070 AG Amsterdam

TRN Nederlandse Accountants
Maatschap de Tombe
t.a.v. [redacted] RA
postbus 7056
430 GB MIDDELBURG

Datum
6 december 1991

Van
6211/JvdP/el

Ons kenmerk

Onderwerp
W.O.V.

Uw kenmerk

Geachte [redacted]

Hierbij doen wij U de toegezegde notitie inzake de exploitatie varianten en de daarbij mogelijkerwijs optredende omzetbelastingaspecten toekomen.

In het vertrouwen U hiermede van dienst te zijn geweest,
tekenen wij,

Hoogachtend,

[redacted signature block]

[redacted signature block]

Notitie inzake de omzetbelasting technische aspecten van de exploitatie van de Wester Oever Verbinding (hierna W.O.V.)

1. Exploitatiestructuur.

Indien de besluitvorming omtrent de totstandkoming van de W.O.V. positief wordt afgerond bestaat het voornemen om de exploitatie ervan te laten geschieden door een N.V.

De aandelen van deze N.V. kunnen direct of indirect (via Nuts bedrijven) in handen van de overheid zijn, bij particulieren berusten of in handen zijn van een combinatie van bovengenoemde mogelijkheden (een zgn. P.P.R.)

Vaststaat dat de exploitant kan rekenen op een bijdrage van de Rijksoverheid en van de Provincie Zeeland en dat er tolgelden geheven gaan worden.

Dertig jaar na de aanvraag van de exploitatie zal de W.O.V. worden overgedragen aan het Rijk.

2. Ondernemerschap omzetbelasting.

Ingevolge de bepalingen van de Wet op de omzetbelasting 1968 handelt een ieder die zelfstandig tegen vergoeding diensten verricht en deelneemt aan het economisch verkeer als ondernemer. Hij wordt daardoor omzetbelasting verschuldigd over de ontvangen vergoeding en hij heeft recht op aftrek van zgn. voorbelasting tenzij er vrijgestelde prestaties worden verricht

Zo_er al sprake is van ondernemersactiviteiten zullen deze gelet op de vrijstellingsbepalingen van de Zesde E.G. Richtlijn niet zijn vrijgesteld.

3. Overheid geen ondernemer

Van een opgedragen overheidstaak is blijkens uitspraken van het Hof van Justitie eerst sprake indien een publiekrechtelijk lichaam handelingen verricht in het kader van het specifiek voor hun geldende juridische regime. Dit lijdt uitzondering indien de handelingen worden verricht onder dezelfde juridische voorwaarden als die voor particuliere economische subjecten gelden en het aanmerken als overheid tot concurrentie vervalsing van enige betekenis leidt.

Hoewel het Hof van Justitie duidelijk spreekt over publiekrechtelijke lichamen is de Nederlandse omzetbelasting praktijk iets anders en worden lichamen waarvan uitsluitend een publiekrechtelijk lichaam middellijk of onmiddellijk aandeelhouder of deelnemer is alsmede lichamen waarvan de bestuurders uitsluitend door een publiekrechtelijk lichaam worden benoemd c.q. ontslagen en waarvan het vermogen bij liquidatie uitsluitend ter beschikking komt van dat publiekrechtelijk lichaam beschouwd als een verlengstuk van de overheid zelve.

Gelet op de opvatting van het Ministerie van Financiën omtrent de aanleg en het onderhoud van openbare land-en waterwegen en de uitspraak van het Gerechtshof te Amsterdam van 6 augustus jongstleden, waarin het ging om het gedurende een reeks van jaren aan zich trekken van bepaalde activiteiten, blijkt dat er sprake is van het handelen als overheid indien de exploitatie plaats vindt middels:

1. een N.V. waarvan de provincie de aandelen houdt;
2. een N.V. waarvan de nutsbedrijven de aandelen houden;
3. een N.V. waarvan de aandelen in handen zijn van een combinatie van beiden.

De varianten waarin de aandelen van de N.V. in handen zijn van particulieren of van een combinatie van particulieren en de hiervoor onder 1 t/m 3 genoemden (de P.P.R.) leidt in beginsel tot BTW belast ondernemerschap.

Van de zijde van de belastingdienst kan hier slechts tegenin gebracht worden dat de voor het ondernemerschap vereiste zelfstandigheid ontbreekt.

Het ontbreken van zelfstandigheid kan zich naar onze mening bij particuliere exploitatie niet voordoen en lijkt bij de P.P.R. niet mogelijk zolang de overheid minder dan 50 % van de stemgerechtigde aandelen bezit.

4. Tolwet en subsidies.

Het gegeven dat er een Tolwet nodig is om de vergoeding te kunnen innen staat op zich genomen niet aan de BTW heffing in de weg. In deze situatie rijst de vraag of er terzake van de ontvangen subsidiegelden omzetbelasting dient te worden afgedragen en zo niet of dat consequenties heeft voor de mate waarin de exploitant recht heeft op aftrek van voorbelasting.

Op grond van de Wet OB dient bij het toekennen van een bijdrage van geval tot geval te worden beoordeeld of de ontvangen ondernemer in het kader van de bijdrage verstrekking een prestatie verricht en zo ja of

de bijdrage in een rechtstreeks verband staat met de prestatie. Met betrekking tot dit punt merken wij op dat de zogenaamde exploitatie bijdrage buiten de heffing van BTW blijft. Indien de provincie de subsidie koppelt aan de mede door hem voorgeschreven hoogte van de tolgelden zal de belastingdienst geneigd zijn om de bijdrage een prijssubsidie te noemen. Deze laatste is altijd aan de BTW onderworpen.

Opmerkelijk in deze is dat de Staatssecretaris er de laatste tijd min of meer onderdruk van jurisprudentie en politiek toe neigt om subsidies welke in het algemeen belang worden verstrekt niet met BTW te belasten.

Ook ter zake van de zogenaamde investeringssubsidie is middels een persbericht bekend gemaakt dat de heffing van BTW in beginsel achterwege blijft, daar de beslissing om tot bepaalde activiteiten over te gaan primair zal zijn ingegeven door het bedrijfsbelang van de ondernemers.

De ervaring leert dat met de inspecteur veelal goede afspraken zijn te maken over het al dan niet (eventueel gedeeltelijk) belasten van subsidie inkomsten.

5. Recht op aftrek van voorbelasting.

Op basis van de Nederlandse wettekst en jurisprudentie bestaat er voor een ondernemer altijd recht op aftrek van voorbelasting tenzij er vrijgestelde prestaties worden verricht (BNB1987/189 en BNB1987/147) Op grond van Artikel 17, Lid 2, van de zesde Richtlijn bestaat het aftrekrecht slechts voorzover de aangeschafte goederen en diensten worden gebruikt voor belaste (d.w.z. onder bezwarende titel verrichtte) handelingen.

Ondanks de toenemende zekerheid omtrent de eenwording van Europa is in het wetgevende programma nog geen voorstel tot aanpassing van deze discrepantie opgenomen.

6. Lease systemen.

In toenemende mate wordt er bij de bouw en/of exploitatie van onroerende goederen gekozen voor een lease systeem, waarbij de lessee na verloop van een aantal jaren het recht krijgt om dat goed in eigendom te verwerven.

Gelet op de ~~zeggenschap die de provincie in de exploitatie wenst zou~~ ^{adviesgroep omzetbelasting} onderzocht moeten worden of het mogelijk is dat de provincie als lessee optreedt.

De hamvraag in deze lijkt ons echter of er een onafhankelijke lessor

in de markt is, hoe de politiek tegen deze variant aan kijkt en of het Ministerie van Financiën in deze variant zal berusten.

De Staatssecretaris is in deze bij de beantwoording van kamervragen bijzonder duidelijk geweest en is voornemens om de lease van incourante goederen door niet-aftrekgerechtigde afnemers op elke denkbare manier te bestrijden.

Of dit hem lukt is nog maar de vraag, vaststaat echter dat op basis van een operational lease contract en een lease periode van minder dan 15 jaar op de BTW component namelijk al snel zo'n 40 % voordeel te behalen valt en dat er in den lande inspecteurs zijn die een dergelijk lease contract accorderen.

7. Conclusie.

Gelet op het feit dat er in het verleden met het Ministerie van Financiën veelvuldig overleg is geweest over de W.O.V. problematiek zal het geen probleem zijn om de exploitatie volledig buiten de heffing van omzetbelasting te laten plaatsvinden.

Indien echter gekozen wordt voor de privaatrechtelijke exploitatie variant komt het BTW ondernemerschap om de hoek kijken. Teneinde de BTW-druk op de investering zo gering mogelijk te doen zijn, zou onzes inziens gekozen moeten worden voor een samenwerkingsovereenkomst met een onafhankelijke derde. Van de zijde van de Belastingdienst mag dan echter op de nodige weerstand worden gerekend.

In het vertrouwen U hiermede van dienst te zijn geweest en tot nadere informatie bereid, tekenen wij,

Amsterdam
6 december 1991

Vergelijking contante waarde exploitatiefactoren bij 30 jaar en 50 jaar exploiteren W.O.V.

Uitgangspunten:

1. basisbedragen referentiemodel.
2. rente en inflatie ook na 30 jaar resp. 3% en 9%.
3. evenals in eerste 30 jaar ook daarna gelijkmatige verdeling baten en lasten gedurende het jaar.
4. bedragen excl. BTW

(Bedragen x 1.000.000)

Exploitatiefactoren		30 jr	50 jr
Baten:			
Rijksbijdrage		702	773
Prov. bijdrage		50	58
Vervoersopbrengsten		707	822
		<u>1459</u>	<u>1653</u>
Lasten:			
Onderhoud	192		222
Personeels- en overige kosten	<u>36</u>	228	<u>41</u>
		<u>1231</u>	<u>1390</u>
		=====	=====

UITGANGSPUNTEN (BASIS-SCENARIO)

In deze bijlage wordt een opsomming gegeven van de gemaakte veronderstellingen inzake de WOV-exploitatie (basis-scenario).

In hoofdstuk 1 is aangegeven dat de exploitatie van de WOV in een tweetal (ondernemings)vormen mogelijk is, te weten:-

- a. door de provincie zelf;
- b. in NV-vorm;

Het gemaakte onderscheid heeft onder meer gevolgen voor de BTW. Indien de provincie zelf de WOV bouwt en exploiteert, treedt er geen BTW-plicht op. Dit betekent enerzijds dat de betaalde BTW over de bouw- en overige exploitatiekosten niet kan worden verrekend en anderzijds dat geen BTW verschuldigd is over de tolopbrengsten. Indien de bouw en exploitatie in NV-vorm geschiedt, is onder bepaalde voorwaarden wel BTW-plicht mogelijk. Dit betekent dat enerzijds de betaalde BTW kan worden verrekend en anderzijds BTW over de tolopbrengsten moet worden afgedragen. In de rapportage wordt, voor de berekeningen, onderscheid gemaakt naar een tweetal varianten:-

- a. exploitant is wel BTW-plichtig;
- b. exploitant is niet BTW-plichtig.

Aangenomen is dat de bouw start in 1995 en de exploitatie in 2000.

Voor beide varianten zijn vervolgens de volgende veronderstellingen gemaakt:-

- a. De investeringen bestaan uit:-

I	bouwkosten ¹	950
II	risico-opslag 10% ²	95
III	overige projectkosten	76

	Totale projectkosten prijspeil 1993 (exclusief BTW en bouwrente)	1121

Het aangenomen betalingsschema ziet er als volgt uit:

1993	1%
1994	3%
1995	6%
1996	20%
1997	30%
1998	30%
1999	10%

- b. de jaarlijkse exploitatiekosten, bestaande uit onderhouds- en beheerkosten bedragen circa f 13 mln per jaar (prijspeil 1993);

¹ door de bouwcombinatie is aangegeven dat een besparing van circa f 200 mln op de oorspronkelijke bouwsom mogelijk moet zijn.

² door de bouwdienst is aangegeven dat een risico-opslag van 10% voor een dergelijk project normaal moet worden geacht. De vraag is in hoeverre in de bouwkosten al met een risicopremie is rekening gehouden.

RISICO-INVENTARISATIE

In beginsel is het mogelijk dat op enig moment in de voorbereidingsfase het besluit wordt genomen dat afgezien wordt van de realisatie van de WOV. Het in een "vroeg" stadium stoppen met de WOV heeft in directe zin waarschijnlijk geen al te grote financiële consequenties. Gedacht kan worden aan de gemaakte voorbereidingskosten en mogelijke claims van bijvoorbeeld de bouwer(s). Het niet doorgaan van de WOV heeft echter indirect wel behoorlijke financiële gevolgen. Hierbij kan gedacht worden aan de kosten die samenhangen met het noodzakelijkerwijs voortzetten van de exploitatie van de veren. Om tot een goede besluitvorming te kunnen komen is het ook van belang dat inzicht wordt gegeven in de gevolgen van het doorvaren met de veren. Daarnaast is er ook een toename in economische en maatschappelijke kosten. Verwezen moge worden naar eerdere kosten/baten analyses. De economische ontwikkeling van Zeeland zal bij het niet doorgaan van de WOV waarschijnlijk vertraagd worden dan wel stagneren.

Het besluit tot het afzien van de WOV kan het gevolg zijn van beïnvloedbare factoren alsmede van uiteindelijk niet beïnvloedbare factoren. Onderstaand wordt een inventarisatie van beide factoren gegeven.

Beïnvloedbare factoren

De volgende beïnvloedbare factoren kunnen bij optreden daarvan tot gevolg hebben dat de WOV niet door kan gaan:

a. bouwaanbieding kwalitatief onvoldoende; b. bouwkosten te hoog: 1. techniek te duur; 2. techniek nauwelijks haalbaar met als gevolg hoog uitvoeringsrisico: - risicopremie in bouwsom; - door financiers aanvullende garanties verlangd; 3. eisen aan de tunnel te hoog; 4. beperkte concurrentie; c. de kostenprognoses (bouw- en exploitatiekosten) zijn te hoog; d. bouwvergunning te laat c.q. geweigerd; e. BTW-problematiek; (Ruling met ministerie van Financiën) f. de overheidsbijdrage c.q. garanties zijn onvoldoende om het project (publiek)rendabel te kunnen financieren; (bestuurlijk overleg) a. financiering niet rond: 1. het benodigde bedrag kan niet worden aangetrokken; 2. risico-opslag in rente-component te hoog;		(overleg met bouwers)

Niet beïnvloedbare factoren

De volgende niet-beïnvloedbare factoren kunnen bij optreden daarvan tot gevolg hebben dat de WOV niet doorgaat:

- a. politieke ontwikkelingen anders;
- b. bestemmingsplan niet goedgekeurd;
- c. wijziging tracé;
- d. uitvoeren MER voor geboorde tunnel;
- e. financiering niet rond als gevolg van te hoge marktrente; (nu reeds indekken tegen mogelijke rentestijgingen)

Vervolgens wordt in het navolgende een inventarisatie gegeven van de risico's die tot gevolg hebben dat de bouwsom stijgt, de toelinkomsten dalen dan wel de kosten stijgen.

1. Inventarisatie van risico's die tot gevolg kunnen hebben dat de bouwsom stijgt:

De volgende gebeurtenissen c.q. factoren kunnen bij optreden daarvan tot gevolg hebben dat de bouwsom stijgt:

Voorbereidings/ontwerpfase¹

- a. tracé-aanpassing;
- b. vertraging in procedures;
- c. ontgrondingsvergunning te laat;
- d. bouwvergunning tijdelijke installaties te laat;
- e. grondwaterprocedures te laat;
- f. 1 bouwaanbieder loopt weg met als gevolg dat er geen alternatieven meer voor handen zijn;
- g. grondverwerving:
 1. grond niet of niet tijdig verkregen;
 2. grondverwervingskosten hoger dan geraamd;
- h. landschap-inpassingskosten hoger dan geraamd;
- i. bouwleges hoger dan geraamd;
- j. nieuwe milieuwetten;
- k. verandering van wetgeving;
- l. (ontwerp)tijd onvoldoende;
- m. door overheid verstrekte gegevens onjuist;
- n. verandering van veiligheidseisen met betrekking tot:
 1. vrije ruimte;
 2. brandwering;
 3. ventilatie;
 4. aardbeving;
 5. bijzondere belastingen;
- o. kwaliteitssysteem bouwer onvoldoende;

Bouwfase

- a. verzekeringen: aansprakelijkheid is hoger dan de verzekerde bedragen;
- b. bouwtijd te lang met als gevolg een latere openstelling:
 1. vertraging als gevolg van noodzakelijke additionele vergunningen;
 2. vertraging in bouw toeritten:
 - vervuilde grond/grondwater;
 3. boete te laag (de boete van de bouwer moet opwegen tegen gederfde toelinkomsten en extra rentekosten);
 4. langer doorvaren met de veren noodzakelijk;
- c. inflatie hoger dan geraamd; dit wordt deels gecompenseerd door het feit dat de overheidsbijdrage wordt geïndexeerd;
- d. als gevolg van besparingsdrang overheid in de voorbereidings/ontwerpfase kunnen tijdens de bouw kwaliteitsproblemen optreden waaruit extra kosten kunnen voortvloeien; (goede acceptatieprocedures)

¹ de risico's met betrekking tot het functioneren van de ontwerporganisatie zijn voor rekening van de bouwer

- e. grondgegevens afwijkend van verwachtingen:²
 - 1. dikte/licging van boomse klei;
 - 2. doorlatendheid grond;
 - 3. klei te taai;
 - 4. zandlenzen;
 - 5. stenen;
 - 6. obstakels;
- f. interpretatieverschillen tussen bouwer en overheid;
- g. af te voeren grond is natuurlijk vervuild;
- h. betalingsproblemen overheid versus bouwer;
- i. extra werk;
- j. stakingen/onlusten/blokkades;

(vertraging boorproces
meer onderhoud)

Opgemerkt zij, dat deze inventarisatie dient te worden aangevuld met de informatie die uit de bouwgroep is aangeleverd (zie bijlage 6A).

- 2. Inventarisatie van risico's die tot gevolg kunnen hebben dat de tolinkomsten lager zullen zijn dan geraamd

De volgende gebeurtenissen c.q. factoren kunnen bij optreden daarvan tot gevolg hebben dat de inkomsten lager worden dan geraamd:

- a. het aantal passanten is lager dan geraamd:
 - 1. verwachte verkeersgroei in zijn algemeenheid valt tegen;
 - 2. verwachte extra verkeersgroei na opening valt tegen;
 - 3. andere/betere alternatieven mogelijk (concurrentie);
 - 4. toltarief te hoog:
 - prijselasticiteit onjuist;
 - 5. aansluitende wegen inadequaat;
 - 6. WOV tijdelijk voor verkeer gesloten a.g.v. calamiteiten/blokkades;
 - 7. lokale economische ontwikkeling/groei valt tegen; (stimuleringsbeleid)
 - 8. ontmoedigingsbeleid (afwijkend SVV beleid) overheid om zodoende het autogebruik terug te dringen;
 - b. toltarief kan als gevolg van de elasticiteit niet verder worden verhoogd (het verder verhogen leidt tot reducering inkomsten als gevolg van het dalende aantal passanten);
 - c. inflatie is lager dan geraamd;
- 3. Inventarisatie van risico's die tot gevolg kunnen hebben dat de exploitatiekosten hoger kunnen uitvallen dan geraamd

De volgende gebeurtenissen c.q. factoren kunnen bij optreden daarvan tot gevolg hebben dat de exploitatiekosten hoger worden dan geraamd:

Vorbereidingsfase/bouwphase

- a. extra kosten met betrekking tot het verwerven van het zakelijk genotsrecht (opstalrecht);
- b. standby facility onvoldoende; (ruimere standby facility afspreken)
- c. financiering en investering lopen niet parallel met als gevolg cash-flow problemen; (ruime standby facility afspreken)
- d. hogere interne- en/of externe organisatiekosten;
- e. geen vrijstelling onroerendgoedbelasting;
- f. mogelijkheid van claims van eerder bij de WOV betrokken partijen in

VERFIJNDE RISICOVERDELING TUSSEN RIJK EN PROVINCIE

In onderstaande tabel wordt per risico-item aan gegeven wie het primaire aanspreekpunt is en derhalve primair verantwoordelijk is.

Deze verdeling is derhalve gebaseerd op het eerste criterium dat in de tekst van het rapport wordt genoemd, te weten de beïnvloedbaarheid. Voorts is geen rekening gehouden met exploitatie door een overheids-NV of door DELTAN. Indien daartoe zou worden overgegaan, dan kunnen een aantal beïnvloedingsmogelijkheden bij de exploitant komen. Voor het rijk heeft dat geen gevolgen. Een en ander is afhankelijk van de concrete te maken afspraken.

	Risico-item	aanspreekpunt
	Risico's die tot gevolg hebben dat de bouwsom stijgt	
	<u>Vorbereidings/ontwerpfase</u>	
1	tracé-aanpassing	provincie
2	vertraging in procedures	rijk/provincie
3	ontgrondingsvergunning te laat	rijk/provincie
4	bouwvergunning tijdelijke installaties te laat	provincie
5	grondwaterprocedures te laat	rijk/provincie
6	1 bouwaanbieder loopt weg	?
7	grondverwerving:	
	grond niet of niet tijdig verkregen	provincie
	grondverwervingskosten hoger dan geraamd	provincie
8	landschap-inpassingskosten hoger dan geraamd	provincie
9	bouwleges hoger dan geraamd	?
10	nieuwe milieuwetten	rijk
11	verandering van wetgeving	rijk
12	(ontwerp)tijd onvoldoende	provincie
13	door overheid verstrekte gegevens onjuist	rijk/provincie
14	verandering van veiligheidseisen	provincie
15	kwaliteitssysteem bouwer onvoldoende	rijk/provincie
	<u>Bouwfase</u>	
1	verzekeringen: aansprakelijkheid hoger dan verzekerde bedragen	provincie
2	bouwtijd te lang:	
	vertraging als gevolg van noodzakelijke additionele vergunningen	rijk
	vertraging in bouw toeritten	provincie
	boete te laag	rijk/provincie
	langer doorvaren met veren noodzakelijk	rijk/provincie
3	inflatie hoger dan geraamd	rijk/provincie ¹
4	besparingsdrang overheid	rijk/provincie
5	grondgegevens afwijkend van verwachtingen	rijk/provincie
6	interpretatieverschillen tussen bouwer en overheid	provincie
7	af te voeren grond is natuurlijk vervuild	rijk/provincie
8	betalingsproblemen overheid versus bouwer	provincie
9	extra werk	rijk/provincie
10	stakingen/onlusten/blokkades	?

¹ Hiermee zal in het bouwcontract rekening moeten worden gehouden.

	Risico-item	aanspreekpunt
	Risico's die tot gevolg hebben dat tolinkomsten lager zijn dan geraamd	
1	aantal passanten is lager dan geraamd: verwachte verkeersgroei in zijn algemeenheid valt tegen extra verkeersgroei na opening valt tegen andere/betere alternatieven mogelijk toltarief te hoog prijselasticiteit onjuist aansluitende wegen inadequaat locale economische ontwikkeling/groei valt tegen afwijkend SVV-beleid	? ? rijk provincie ? rijk/provincie ? rijk/provincie
2	toltarief kan als gevolg van elasticiteit niet verder worden verhoogd	?
3	inflatie is lager dan geraamd	?
	Risico's die tot gevolg kunnen hebben dat exploitatiekosten hoger zijn dan geraamd	
	<u>Vorbereidingsfase/bouwfase</u>	
1	extra kosten met betrekking tot het verwerven van zakelijk genotsrecht	rijk
2	standby facility onvoldoende	provincie
3	financiering en investeringen lopen niet parallel met als gevolg cash-flow problemen	provincie
4	hoge interne- en/of externe organisatiekosten	rijk/provincie
5	geen vrijstelling onroerendgoedbelasting	rijk
6	mogelijkheid van claims van eerder bij de WOV betrokken partijen in geval de WOV doorgaat	rijk/provincie
7	besparingsdrang overheid	rijk/provincie

	Risico-item	aanspreekpunt
	<u>Exploitatiefase</u>	
1	verzekeringen: de aansprakelijkheid is hoger dan de verzekerde bedragen	provincie
2	indexering te laag: de gehanteerde indexeringsmethodiek biedt onvoldoende compensatie aan kostenstijgingen uit hoofde van inflatie	rijk/provincie
3	onderhoudskosten hoger dan voorzien: periodiek onderhoud hoger groot-onderhoud hoger onvoorzien onderhoud	rijk/provincie
4	beheerskosten hoger dan voorzien: personele kosten materiële kosten	provincie
5	tolinningskosten hoger dan voorzien: investeringen onderhoud aan het tolinningssysteem personele kosten	provincie
6	calamiteiten in c.q. rond de tunnel: opdrijven tunnel instorten tunnel vervorming a.g.v. gronddrukwijziging vervorming a.g.v. te hoge waterdruk ongelukken in de tunnel calamiteiten bij DOW brand aardbeving extreme lekkages schade tunnel door ongeluk op de Westerschelde schade tunnel door grondboringen	rijk rijk ? ? ? ? provincie ? rijk ? rijk
7	renteconversie: de dagrente is op moment van conversie hoger dan de op dat moment geldende contractrente	provincie
8	financiers eisen leningen op	provincie
9	overheidsbeleid wijzigt: nieuwe wetten c.q. aanpassingen van wetten nieuwe vergunningen c.q. voorwaarden voor oude vergunningen wijzigen verscherpte milieu-eisen	rijk rijk/provincie rijk/provincie
10	fiscale risico's: geen vrijstelling onroerendgoedbelasting geen vrijstelling vennootschapsbelasting	rijk rijk
11	overige fiscale maatregelen	rijk

westerschelde oeververbinding

project tracé 3

projectgroep oeververbinding
adhocgroep bouwrisico's

WOVDO-M-93012

- aan de leden van de groep
- van ing. [redacted] J secretaris
- middelburg, maandag 20 december 1993
- lijst van bouwrisico's met toedeling en schatting omvang; tweede versie: resultaat van de vergadering van vrijdag 17 december 1993;
[ontleend aan rapport Vrijling, nummering conform, omschrijving gemodificeerd, gevolgen, toedeling en maatregelen weggelaten; niet van toepassing op techniek zijnde risico's weggelaten; verondersteld tijdstip van geldigheid: na het ontstaan van het 'design- en build-contract]

toelichting bij de toedeling:

- P - Provincie
- E - Exploitant
- B - Bouwer
- R - Rijk

toelichting bij de omvang van het risico:

- A - verzekeraar
- B - normaal voorkomend risico voor betrokkene
- C - bijzonder risico: noopt tot risico-beheersing
- - risico-drager in eerste instantie
- - risico-drager in volgende instantie

Nº	omschrijving risico	benadering van de omvang van het risico	toedeling volgens PGO			
			P	E	B	R
ONTWERP[ORGANISATIE], BOUW						
065	ondoelmatige ontwerporganisatie	A			■	
066	ontwerpcapaciteit onvoldoende	B			■	
067	technisch niveau ontwerpers onvoldoende	B			■	
068	ontwerptijd onvoldoende	B			■	
069	besparingsdrang in ontwerporganisatie	B			■	
ONTWERP, bouw						
072	opdrijven tunnel	A, B			■	
073	voegproblemen bij 60 m diepte	C			■	
074	diameter tunnel ≥ 13 m: problematisch	C			■	
075	vervorming tunneldoorsnede	C			■	
076	beïnvloeding door boren parallelle tunnelbuis te groot . . .	C			■	
077	aantasting wand door uitlaatgassen en dergelijke	B			■	
078	reactiekrachten door TBM in tunnelwand te groot	C			■	□
079	bouw TBM te duur	B			■	
081	dikte of ligging Boomse klei afwijkend van inzichten	B				■
082	doorlatendheid grond anders dan voorzien	B				■
083	door Provincie of Rijk verstrekte gegevens blijken onjuist .	B	■			■
085	boorfront instabiel bij stagnatie	C			■	
086	blow-out bij stagnatie	C			■	□
087	instromend water door groundbreuk	C			■	

N°	omschrijving risico	benadering van de omvang van het risico	toedeling volgens PGO			
			P	E	B	R
088	ontsnappende lucht door grondbreuk	C			■	
089	boorfront instabiel bij zettingsvloeiing	C				■
090	onderhoud te duur in de eerste 10 jaar	B		□	■	
092	wijziging tracé te Terneuzen	C	■			
093	te late vaststelling ontwerpfilosofie ten aanzien van veiligheid	B	□		■	□
094	te late vaststelling eisen profiel van vrije ruimte	B			■	
095	te late vaststelling eisen brandwering	C	■			
096	te late vaststelling eisen ventilatie	C	■			
097	te late vaststelling eisen aardbevingen	B			■	
098	te late aanpassing aan bijzondere belastingen	B			■	
099	kwaliteitscontrole ontwerp onvoldoende	B	■			■
100	acceptatieprocedures gefrustreerd door exploitant, opdrachtgever, Provincie, bouwdirectie	B	■			■
102	exploitant houdt zich niet aan kwaliteitssysteem	B	□	■		□
103	kwaliteitssysteem bouwer ontoereikend	B			■	
105	onvoorziene problemen bij inrichting bouwplaatsen	B			■	
106	problemen bij fabricage tunnelementen	B			■	
108	startproblemen met TBM	B			■	
109	TBM te laat geleverd	B			■	
110	problemen met maken bouwputten	B			■	
113	klei te taai voor TBM	C, [B]			■	
114	meer zandlenzen in klei dan voorzien	B			■	
115	TBM loopt vast of raakt beschadigd door stenen	C			■	■
116	TBM loopt vast of raakt beschadigd door obstakels	C			■	■
117	Boomse klei meer doorlaatbaar dan voorzien	B			■	
118	TBM loopt vast op oerbos	NVT				
119	boorgaten van grondonderzoek leveren lekkages op	NVT				
120	grondgegevens voor meer dan een uitleg vatbaar	B			■	
121	stillegging ivm veiligheid [arbeidsinspectie]	B			■	
122	stillegging door uitvallen meetsystemen	B			■	
123	onderhoudsproblemen tijdens de bouw	B			■	
125	boorschild bezwijkt	C			■	□
126	druksysteem faalt	B			■	
127	seals bezwijken	B			■	
128	grondafvoersysteem ondoelmatig	B			■	
129	problemen met stellen lining-onderdelen	B			■	
130	opbarsten boorfront bij diameter 13 m bij stop tijdens de bouw	C			■	□
132	onervaren, ongeschikte medewerkers	B			■	
133	bouwleiding ongeschikt	B			■	
134	logistieke problemen	B			■	
136	bijzondere tegenvallers	B			■	
137	noodprocedures werken niet	B			■	
138	problemen met afbouw	C			■	
140	aanvaring met specie-steiger	B			■	□
141	'natuurlijk' vervuilde grond niet-stortbaar	B			■	
142	vertraging aanleg wegen	B			■	
143	vertraging constructie overige werken	B			■	

Nº	omschrijving risico	benadering van de omvang van het risico	toedeling volgens PGO			
			P	E	B	R
144	problemen in toeritten: vertraging, vuile grond, vuil grondwater	C	■		■	
145	nodige vergunningen niet aanwezig	B	■		■	
146	'bouw'boete niet inspirerend voor de bouwer	C		■		
147	acceptatie in bouwfase niet soepel	B	□	■	■	■
148	betalingsproblemen van extra werk	B		■	■	
149	stakingen, acties derden	B	■	■	■	□
EXPLOITATIE						
174	tunnel drijft op door plaatval, erosie	C				■
176	tunnelwand bezwijkt bij normale druk	C			■	
178	grote vervorming door te hoge gronddruk	C			■	□
179	grote vervorming door te hoge waterdruk	NVT				
180	tunnelwand bezwijkt door ernstige aanrijding	C		■	■	
182	grote vervorming door explosie	C		■	■	
183	grote vervorming door explosie van gassen van DOW . . .	NVT				
184	grote vervorming door brand	C		■		
185	grote vervorming door aardbeving	NVT				
186	tunnel onbegaanbaar door buitengewone lekkage	C		■	■	
187	giftige dampen in de tunnel	B		■		
188	onderhoud veel duurder dan verwacht	B		■		
189	beschadiging tunnel door werken erboven	C				■
191	duurzaamheidsproblemen	B				■
192	onderhoudskosten te hoog	B		■		

VOETVEER VLISSINGEN - BRESKENS

TECHNISCHE- OPERATIONELE- EN FINANCIELE ONDERBOUWING

Opgesteld door:

ir. [REDACTED] J

Dr.ir. [REDACTED] J

ir. [REDACTED] J

Drs. [REDACTED] J

EINDRAPPORT

SAMENVATTING, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In opdracht van de provincie Zeeland - Directie Milieu en Waterstaat, werd een studie uitgevoerd naar de operationele-, technische en financiële aspecten van een bij aanleg van een centraal WOV tracé in te stellen veerdienst tussen Vlissingen en Breskens, welke uitsluitend bedoeld is voor voetgangers en (brom)fietsers.

Het bestaansrecht van een dergelijke veerdienst valt of staat met een betrouwbare dienstregeling en een hoge mate van continuïteit. In samenhang hiermee is het zeegangsgedrag in golven van doorslaggevend belang gebleken bij de keuze van het scheepstype.

Door zijn superieure gedrag in golven is een SWATH¹ vaartuig het enige scheepstype dat aan de gestelde eisen kan voldoen. Ook op technische-, operationele- en financiële gronden is een SWATH uitermate geschikt voor de beoogde veerdienst.

De aanleginrichtingen dienen gesitueerd te blijven in de buitenhaven van Vlissingen en de veerhaven aan Breskens. De meest geëigende oplossing voor het afmeren en laden/losseren is een drijvende steiger/ponton in U-model met een scharnierende brug naar de wal. Als lokatie voor de nieuwe aanleginrichting verdienen de oevers ten noorden (Vlissingen) en ten oosten (Breskens) van de momenteel in gebruik zijnde fuik de voorkeur.

In dit stadium is het niet opportuun de vervoerscapaciteit van het schip binnen nauwe marges te bepalen. Een drietal capaciteitsvarianten zijn uitgewerkt:

- een enkeldeksschip voor 300 passagiers, waarvan 150 met een (brom)fiets,
- een dubbeldeksschip voor 500 passagiers, waarvan 200 met een (brom)fiets, en
- twee enkeldeksschepen met elk een capaciteit van 300 passagiers, waarvan 150 met (brom)fiets.

De uiteindelijke capaciteitskeuze zal niet van invloed zijn op de keuzes ten aanzien van het scheepstype en de aanleginrichting.

¹ Small Waterplane Area Twin Hull

VERVOERSPROGNOSE VOETVEER VLISSINGEN-BRESKENS

19 januari 1993

1. Aanleiding

Het Mardoc-rapport van november 1992 geeft een technische, operationele en financiële onderbouwing van een bij aanleg van een centraal WOV-tracé in te stellen veerdienst tussen Vlissingen en Breskens, welke uitsluitend bedoeld is voor langzaam verkeer. In het rapport worden een drietal capaciteitsvarianten uitgewerkt, namelijk voor 300, 500 of 600 passagiers. Afhankelijk van de variant worden de jaarlijkse exploitatiekosten berekend op bijna f 5,0 miljoen tot f 6,2 miljoen.

Het Mardoc-rapport bevat geen prognose van het passagiersaanbod op het voetveer. Een dergelijke studie is echter essentieel en dient een tweeledig doel:

- a. het bepaalt de keuze van de capaciteitsvariant;
- b. het verschaft inzicht in de te verwachten reizigersopbrengsten en daarmee in de financiële dekking van de hiervoor genoemde exploitatiekosten.

Het rapport wijst wel op de noodzaak een dergelijke vervoersprognose uit te voeren, gebaseerd op enquêtes en tellingen en gericht op het vaststellen van onder andere herkomst/bestemmingsrelaties, prijselasticiteiten en de invloed van de afvaartfrequentie. Het Mardoc-advies is echter een dergelijke verkeersstudie in een later stadium uit te voeren, gezien de te verwachten beperkte voorspellende waarde van een dergelijke studie voor een situatie op de middellange termijn.

Het bureau verkeer en vervoer onderschrijft dit advies en voegt daaraan toe dat met de beschikbare gegevens reeds een adequate indicatie kan worden gegeven van de te verwachten vervoersvraag op het voetveer.

2. Vervoersprognose

In 1987 werden op het veer Vlissingen-Breskens gemiddeld per dag circa 2.500 verplaatsingen geteld. In 1992 was dit toegenomen tot circa 3.500 per dag. Deze toename hangt samen met de autonome groei van vooral het recreatief fietsverkeer in de zomermaanden, mede in combinatie met afschaffing van de tariefheffing voor het langzaam verkeer op de veren vanaf 1990.

Het is te voorzien dat de groei van het (recreatief) fietsverkeer zich de komende jaren zal voortzetten. Daar staat tegenover dat met ingang

van 1993 de tariefheffing voor het langzaam verkeer weer wordt ingevoerd (gedurende de zomermaanden), hetgeen de groei naar verwachting zal afremmen.

Tegen die achtergrond wordt vooralsnog aangenomen dat de omvang van het langzaam verkeer op het veer Vlissingen-Breskens in het jaar 2000 circa 4.000 verplaatsingen per dag zal omvatten.

De aanleg van de WOV met handhaving van een voetveer tussen Vlissingen en Breskens heeft voor de omvang van het langzaam verkeer op die verbinding in beginsel een drietal gevolgen.

- Een gedeelte van het langzaam verkeer op het veer Vlissingen-Breskens zal ook na aanleg van de WOV van het voetveer gebruik blijven maken.
- Enerzijds zal er verlies aan passagiers optreden, doordat de WOV een beter vervoersalternatief biedt dan de bestaande veren. In eerdere studies is dit berekend op een verlies van circa 30% (= 1.200 passagiers).
- Anderzijds zullen er nieuwe gebruikers voor het voetveer ontstaan, omdat voor een (beperkt) aantal herkomst/bestemmingsrelaties de WOV een achteruitgang betekent ten opzichte van de huidige veren. De nieuwe gebruikers betreffen in hoofdzaak verkeersdeelnemers die voorheen met de auto reden. Onderzoek gebaseerd op veerenquetes uit 1987 en het verkeersmodel Zeeland wijst uit dat het om circa 400 passagiers per dag gaat.

De resultante is dat vervoersprognose voor het voetveer in het jaar 2000 circa 3.200 passagiers zal bevatten ($4.000 - 1.200 + 400$), hetgeen is te beschouwen als een maximumschatting, aangezien ervan wordt uitgegaan dat:

- a. de afvaarfrequentie van het voetveer gelijk is aan die van het huidige veer,
- b. er zich in de spitsuren en piekperioden (toeristisch seizoen) geen capaciteitsproblemen voordoen,
- c. het tarief voor de overtocht beperkt blijft.

3. Reizigersopbrengsten

Het genoemde aantal passagiers van naar verwachting 3.200 per dag komt overeen met 1,1 miljoen passagiers op jaarbasis. Daarbij kan er nog van worden uitgegaan dat het tarief voor een overtocht beperkt blijft tot gemiddeld f 2,-. Een dergelijke situatie betekent een jaaropbrengst aan reizigersinkomsten van f 2,2 miljoen. (Alle prijzen zijn berekend op het prijspeil 1993.)

Daaruit moge blijken dat dit 35 à 45% dekt van de door Mardoc berekende exploitatiekosten van het voetveer. Hetgeen overigens in lijn is met het algemene beeld voor de dekkingsgraad uit reizigersopbrengsten voor de exploitatie van het openbaar vervoer in Nederland.

Het is uiteraard mogelijk het tarief voor het voetveer te verhogen. Het heeft evenwel tot gevolg dat een gedeelte van de passagiers daardoor afhaakt, hetgeen samenhangt met de zogenaamde prijselasticiteit van het produkt.

Nationale en internationale studies geven aan dat in het personenvervoer een elasticiteit van -0,3 in het algemeen goed toepasbaar is. Dat wil zeggen dat een prijsstijging van 10% leidt tot een afname van de hoeveelheid verkeer van veelal 3%.

De consequentie hiervan is dat er nog wel enige rek in tarieven zit, maar dat deze beperkt is.

Tarief	Reizigersaantal	Reizigersopbrengst	Dekkingsgraad ¹
f 2,--	1,10 mln	f 2,2 mln	37%
f 3,--	0,94 mln	f 2,8 mln	47%
f 4,--	0,77 mln	f 3,1 mln	51%
f 5,--	0,61 mln	f 3,0 mln	50%
f 6,--	0,44 mln	f 2,6 mln	44%

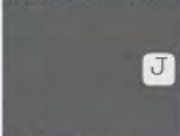
Dit betekent dat het optimum ligt bij een tarief van circa f 4,--, hetgeen leidt tot een jaarlijkse reizigersopbrengst van ruim f 3 miljoen en een dekkingsgraad van de exploitatiekosten van circa 50%.

¹ = uitgaan van f 6,0 mln exploitatiekosten

van: [redacted] J
afd: Secretariaat WOV
telefoonnr: 01180 - 31198
aan: Leden Werkgroep Contractzaken
datum: 11 januari 1994
onderwerp:

Aan de heren:

(de overigen hebben e.e.a. reeds in hun bezit)

Hierbij zend ik u

- het rapport Publieke Financiering/Exploitatie WOV d.d. december 1993
- de "stukken" aangeleverd door KMW d.d. 22 december 1993.
U ontvangt een selectie uit het pakket tekeningen.

N.B. KMW heeft de "stukken" aangeleverd in de vorm van een hoofdstuk 7, "BEZUINIGINGEN EN ALTERNATIEVEN". De voorgaande hoofdstukken 1 tot en met 6 betreffen de originele aanbidding en hebben geen betrekking op de bezuinigingen en alternatieven.

U treft paragraaf 5 FINANCIËN niet aan. Deze paragraaf is door KMW rechtstreeks in handen gesteld van de projectdirecteur.

Paragraaf 6 BIJLAGEN betreft het tekeningenpakket.

Met vriendelijke groet,

[redacted] J

VERZENDLIJST PAKKET TEKENINGEN KMW

groot = volledig pakket tekeningen
klein = selectie uit pakket tekeningen

CdK/G.S./Grif.:

drs. [redacted] klein
ing. [redacted] klein
ing. [redacted] groot
drs. [redacted] klein
[redacted] groot

[redacted] klein
[redacted] klein
[redacted] klein
mr. [redacted] klein

Managementgroep:

ir. [redacted] groot
ir. [redacted] groot
ir. [redacted] groot
ing. [redacted] klein
[redacted] klein
mr. [redacted] klein
ir. [redacted] klein (als plv. Adr.)

[redacted] klein
drs. [redacted] klein
ir. [redacted] groot
[redacted] groot
ir. [redacted] klein
drs. [redacted] klein

Directeurenberaad:

[redacted] klein
[redacted] klein
drs. [redacted] klein
mr. [redacted] klein

ir. [redacted] klein
dr. [redacted] klein
drs. [redacted] klein

Staf WOV en werkgroep Knigge:

dr. [redacted] klein

mr. [redacted] klein

CCP:

ing. [redacted] groot
[redacted] klein

ing. [redacted] groot
secretariaat (reserve) groot

Centraal Archief Dir 1
Alle originele stukken

Totaal: 10 volledige pakketten tekeningen
29 - 25 selecties uit pakket

Wg. Contractzaken (11-1-94)

Katerberg
23-12-'93

[redacted]

N.B.:

KMW heeft de "stukken" aangeleverd in de vorm van een hoofdstuk 7, "BEZUINIGINGEN EN ALTERNATIEVEN". De voorgaande hoofdstukken 1 tot en met 6 betreffen de originele aanbieding en hebben geen betrekking op de bezuinigingen en alternatieven.

U treft paragraaf 5 FINANCIËN niet aan. Deze paragraaf zal door KMW rechtstreeks in handen worden gesteld van de projectdirecteur.

Paragraaf 6 BIJLAGEN betreft het tekeningenpakket.

Katerberg
23-12-'93

van: [redacted] J
 afd: Secretariaat WOV
 telefoonnr: 01180- [redacted] J
 aan: [redacted] J
 datum: 14 januari 1994
 onderwerp: WOV

Beste [redacted] J

Ik heb van u ontvangen 17 + 5 rapporten.

Aan de volgende personen heb ik het rapport Publieke Financiering / Exploitatie uitgereikt of toegezonden:

Managementgroep:

- 1 [redacted]
- 2 [redacted]
- 3 [redacted]
- 4 [redacted]
- 5 [redacted]
- 6 [redacted]
- 7 [redacted] J
- 8 [redacted]
- 9 [redacted]
- 10 [redacted]
- 11 [redacted]
- 12 [redacted]
- 13 [redacted]

Werkgroep Contractzaken:

- 14 [redacted]
- 15 [redacted]
- 16 [redacted]
- 17 [redacted]

Projectgroep Oeververbinding:

- 18 [redacted] J

Diversen:

- 19 CCP
- 20 Archief
- 21 reserve
- 22 reserve

Met vriendelijke groet,

[redacted] J

[redacted] J

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties terugvinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van artikel 5 van de Wet open overheid (Woo). De legenda verwijzing die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

Legenda verwijzing	Artikel verwijzing	Uitzonderingsgrond
Artikel 5.1 lid 1 Woo – Absolute uitzonderingsgronden De openbaarmaking van deze informatie:		
A	art. 5.1 lid 1 a	Kan de eenheid van de Kroon in gevaar brengen.
B	art. 5.1 lid 1 b	Kan de veiligheid van de Staat schaden.
C	art. 5.1 lid 1 c	Betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld.
D	art. 5.1 lid 1 d	Betreft persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 (bijzondere persoonsgegevens) of paragraaf 3.2 (persoonsgegevens van strafrechtelijke aard) van de UAVG.
E	art. 5.1 lid 1 e	Betreft nummers die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 van de UAVG.
Artikel 5.1 lid 2 Woo – Relatieve uitzonderingsgronden Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen:		
F	art. 5.1 lid 2 a	Het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.
G	art. 5.1 lid 2 b	Het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
H	art. 5.1 lid 2 c	Het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten.
I	art. 5.1 lid 2 d	Het belang van de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.
J	art. 5.1 lid 2 e	Het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen.
K	art. 5.1 lid 2 f	Het belang van de bescherming van andere dan in art. 5.1 lid 1 sub c genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens.
L	art. 5.1 lid 2 g	Het belang van de bescherming van het milieu waar deze informatie betrekking op heeft.
M	art. 5.1 lid 2 h	Het belang van de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage.
N	art. 5.1 lid 2 i	Het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
O	art. 5.1 lid 4	Het belang dat de geadresseerde erbij heeft om als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie (tijdelijke beperking).
P	art. 5.1 lid 5	Het belang van de onevenredige benadeling welke, in uitzonderlijke gevallen, wordt toegebracht aan een ander belang dan genoemd in art. 5.1 de leden 1 en 2, bij andere informatie dan milieu-informatie.
Q	art. 5.1 lid 6	Het belang genoemd in artikel 5.1 lid 1 sub c en het hier milieu-informatie betreft waardoor, bij openbaarmaking, ernstige schade wordt toegebracht aan het genoemde belang in artikel 5.1 lid 1 sub c.
Artikel 5.2 lid 1 Woo – Persoonlijke beleidsopvattingen De informatie uit documenten betreft:		
R	art. 5.2 lid 1	Persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.
S	Art. 5.2 lid 2	Tot personen te herleiden gegevens, met betrekking tot door het bestuursorgaan, met het oog op een goede en democratische bestuursvoering, verstrekte informatie die kwalificeert als persoonlijke beleidsopvattingen.
Overig		
T		De informatie valt buiten de reikwijdte van het verzoek.